ב) ירושלמי ר"ה פ"א הל"א, ג) עי' ר"ה ו א, ד) מגילה

ו: ירושלמי מגילה פ״א הל״ה,

הלכה א מתני' באחד באדר משמיפין על השקנים. כ"ד שולחין בכל ערי ישראל ומכריזין שיפיאו שקליהם ולמה באחד כאדר מפרש בנמ': ועל הכלאים. מכריזין שיפיאו שקליהם ולמה באחד כאדר מפרש בנמ': ועל הכלאים. מכריזין שימעעו הורע האחר עד שלא ישאר בי רובע קב לחאה: בט"ו בו <mark>קורין את המגילה בכרלים.</mark> התוקסין חותה מימות יהושע בן נון איידי דבעי לתחני דבט"יו באדר שלחנות יושבים בתדינה חני נמי כל מה שהיו עושין בו ביום ולהכי לא חני שבי"ד קורין את המגילה כשאר עיירות דלא חש למיחני מה שנשה ככל החדש: ו<mark>תחקנין את הדרכים</mark> ואם הרפובות. והשוקים שנתקלקלו כימות הגשמים כשביל עולי רגלים א"ינ בשכיל הרולמים כשגנה כדכתיב חכין לך הדרך: ואם מקוום המים. אם נתרכה כהם כים מיני מנקין אותן

ואם נחסר שיעורן ממשיכין להן מים וממלאין אותן: כל לרכי רבים. מפרש בגמרא: ומליינין אם הקברות. שלא יאהילו עליהם הכהנים ועושי טהרות והליון הוא שממחים סיד ושופכין אותו סביב החבר ובימות הגשמים היה הסיד נמוח ולריך לחזור ולניינו: גמ' בעונתן. בזמנן קודם ר"ח ניסן כדי שיכולין לתרום תרומת הלשכה שממנה לוקחין קרבנות ללרכי השנה הבא מניסן ואילך ולכך משמיעין באחד כאדר שלשים יום קודם: **מרומה**

סלשכה. הוא התרומה שתורמין מן הלשכה שנתנו

בתוכה כל השקלים כדתנן לקמן פ"ג: ומר ר"ש

בר"י. נוחמרן דהיינו טעמה דמורמין הלשכה דוקה

בר"ח ניסן: כסחלתה. כמו שהיחה חרומה ראשונה

בשעה שהוקם המשכן שהיתה בר"ח ניסן כן לדורות

נמי מר"ח ניסן מתחילין לתרום מן החדש: נחמר

כאן חדשי. ואת עולת חדש בחדשו לחדשי השנה:

ונאמר להלן מדשי. ראשון הוא לכם לחדשי השנה: שבק רבי עבי וכו'. הניח ר' עבי רישא דברייחא

יאמר הסיפא לחוד: דל כן. ולא נכון לעשום כן

שקיצר במקום שהיה לו להאריך דמסיפא לא שמעי

שקינו בנתףט שהיה כו כמתין לתשיפה כנו שמפי דמדאורייתה לריך להכיה מן החדש: ה"ל בחדשו לחדשי. דה"מ למכתב ואת עולת החדש: בחדש

מחד כו'. וה"פ זחת עולת החדם בחדשו שיחדש

ייביא מתרומה חדשה לכל חדשי השנה: יכול באיוה

חודש שירלה. ימרום לכל חדשי השנה: ויתנו

עבד ה' והיינו השקלים ש"מ שמכריוין על השקלים:

המן סנינן. מגילה פ"ק: אף שימוע שקלים וכלאים

איכה. בין חדר רחשון לשני שחין משמיעין חלח

בשני: ר' סלבו וכו' עד זמן קרייתה ל"ג: ויאות. שפיר קאמרת דשימוע שקלים וכלאים אינן אלא

אם הם כלאים: משפה. דעיקר טעם הכרוה כדי

שיכיאו בעונתן דוקא א"כ למה משמיעין על שקליהם באדר הא אי אפשר להן להביאן קודם ר"ח ניסן א"ג מראשו של חורף וה"פ לפי דבריך לריכין בני

ככל להשמיע בראשו של חורף כדי שיביאו לירושלם

ברחש חודש ניסן: והח תנינן. לקמן פ"ג: בפרום הפסח. היינו ט"ו יום דפרום לשון מחלה הוח

ישלשים יום קודם החג שוחלין ודורשין: ה"ג א"כ.

לפי משמעות משנה זו נאמר דג' זמנים אלו קבעו

לתרום משקלי הקרובים לירושלם בפסח והרחוקים

קלת בעלרת והרחוקים ביותר בחג נמלא שדי אף

לבני בכל בהכרות אדר שעדיין יש פנאי שיביאו

משנת אליהו

בשני: עד כדון וכו'. עדיין יש בשנה קודם ניסן ששים יום ולמה יקדמו כל כך: עד כדון אינון דקיקין. עדיין הלמחים דקים ואינן ניכרין לידע

ביהודה ובירושלם. להכיא להי משאת משה

באדר 6 אמשמיעין על השקלים בועל הכלאים יובחמשה עשר בו קורין את המגילה בכרכים ומתקנין את הדרכים ואת הרחובות ואת מקוות המים ועושין כל צרכי הרבים ומציינין (על) [את] הקברות "ויוצאין אף על הכלאים: גמ" ולמה באחד באדר כדי שיביאו ישראל את שקליהן בעונתן ותיתרם תרומת הלשכה מן החדשה בזמנה ^הבאחד בניסן ומר רבי שמואל בר רב יצחק תרומת© הלשכה ®כתחלתה דכתיב גווהי בחדש הראשון בשנה השנית באחר לחרש הוקם המשכן. ותני עלה ביום שהוקם המשכן בו ביום נתרמה התרומה (א)רבי מבי רבי יאשיה בשם כהנא [א]נאמר כאן בחדשי ונאמר להלן 3 חדשי מה חדשי שנאמר להלן אין מונין אלא מניסן אף חדשי שנאמר כאן אין מונין אלא מניסן (י)א"ר יונה שבק רבי מבי ראשה דמתניתא (ב) ואמר מופה (ב) דל כן כהרא דתני 1 זאת עולת חדש בחדשו יכול יהא תורם בכל חדש וחדש ת"ל בחדשו לחדשי (השנה) בחדש אחד הוא תורם לכל חדשי השנה יכול באיזה חדש שירצה וגומר (יי כאן חדשי ונאמר להלן חדשי מה חדשי שנאמר להלן אין מונין אלא מניםן חדשי שנאמר כאן אין מונין אלא מניסן: משמיעין. רב הוגא אמר מכריזין היך מה דאת אמר יויתנו קול ביהודה ובירושלם תמן תנינן אין די בין אדר הראשון לאדר השני אלא מקרא מגילה ומתנות לאביונים (ג)ר׳ סימון בשם ר׳ יהושע כן לוי אף שימוע שקלים וכלאים ביניהם ודורבים חלבו ורב הונא (ד)רב בשם ר' חייא רבה הכל יוצאין בי"ד שהוא זמן קרייתה א"ר "יוםי ויאות" כלום אמרו משמיעין על השקלים לא כדי שיביאו ישראל את ברי שיביאן ישראל את

לנני נכל בסכרות לדר שעיין ש פאלי שיכולו לנין (ה) כלום אמרו יוצאין
שירוו הצמרון ניכרון (ה) אם מדר ולי לוי וידוע לפני מי שלתר וידי בבל בשמיעין על הסלים שתר המן שלת שלת כל ז. נכלל מנילה וידי בו בבל בשמיעין על הסלים שתר המן שלת שלת כל ז. נכלל מבל מלד כל ז. נכלל וידי שלת היהי השלתים בל מון שלת שלת כל זו בס השריל לפיק הקיים בשלת הלת בל מון בל מדר בלים הבריל לפה מקרימן היודן כפי שלים לפול מון שלת לספו על או מל אדר לי הוא בס השריל לפיק הקיים בשלת לספו על מון לספו על שלת לה דר לי הוא הריב בל בשלתיין על בדרוך ברוב הריב הייח לתר שלת בשלת לספו על את שלת למדר ברים הרובת הר שקליהן בעונתן אם את אמר באדר הראשון עד כרון אית בשתא שיתין יומין (ה)כלום אמרו יוצאין אף על הכלאים לא כדי שיהיו הצמחין ניכרין (סאם אומר את באדר הראשון עד כדון אינון דקיקין רבי חזקיה שאל מעתה בני בבל משמיעין על השקלים מראשו של $^{\circ}(n)$ א כדי השקלים מראשו של $^{\circ}(n)$ ודש) חורף $^{\circ}(n)$ א כדי שיביאו ישראל שקליהן בעונתן ותיתרם תרומת הלשכה מן החדשה בזמנה באחד בנימן החיב ר' עולא קומי רבי מנא והא תנינן^ט 'בשלשה

פירוש רבינו יהודה כן בנימין הרופא זצוק"ל:

משנה א כאחד כאדר מסמיעין על השקלים. לפי שלריך להכיח כח' בניסן מתרומה חדשה כדחמר במגילה [דף כט:] זחת עולת חדש בחדשו חדש והכח קרכן מתרומה חדשה תמידין ומוספין הבחין בר"ח ניסן נקנין משקלים חדשים ולמה באחד באדר כדתניא דורשין בהלכות פסח קודם לפסח שלשים יום ואפיי לרשב"ג דאמר כ' שבחות הואיל ושולחנין יושבים בחדינה בט"י באדר מקדימין מאי באדר: משמישין, מכריזין כמו ייעבירו קול ביהודה יכן וישמע שחול חת העם ימכריזין [על הכלאים] לפי שלמחין ניכרין ואעפ״כ לא היו עוקרין ומפקירין לאחר תקנה עד ט"ו באדר שיהם גדול קנת שיוכל לעוקרו: ככרכין. המוקפין סומה מימות יהושע בן נון: ומתקנין את הדרכי. לפי שנחקלקלו מחמת המים: ואת מקוות המים. שמא ירבו הנוטפין על הזוחלין והטובל שם לא עלמה נלון טכילה כדמניא בספרא אך מעין ובור מקוה מים מעין מטהר בזוחלין ואין המקוה מטהר בזוחלין אלא באשבורן פי׳ נוטפין מי גשמים כדאמרי בס' במה אשה נשבת סה.] אבוה דשמואל עביד לבנחיה מקוה ביומי ניסן ומפלי ביומי חשרי. אי נמי לפי שמעיינות מחמעטין בקיץ עושין מקוה ממי גשמים בחורף לצורך הקין כדאיתה בחוספתה מו"ק כל מקוה שחין בו הרבעים סהה מושכין לו המת התים ומשליתין לו ארבעים סאה כדי שיהא כשר להקוות עליו מליינין של הקברות. בריש מו"ק תנן מתקנין את הדרכים ואת הרחובות ואת מקוות המים ועושין כל לרכי הרבים ומליינין על הקברות ויולאין על הכלאים משמע שבחולו של מועד היו יולאין קשיא ניון אניון קשיא כלאים אכלאים ניון אניון ל"ק כדמפרש בירושלמי מפתר שירדו גשמים מחר שניינוהו בט"ו בחדר ושטפו הליון וגם יש להקשות דרכים ורחובות אדרכים ורחובות ויש לתרן שירדו גשמים וחזרו וקלקלו כדאמר בפ"ק דר"ה בניסן נמי שכיחי קטרי כלחים אכלחים ל"ק וכדמתרץ] בירושלמי כאן בבכיר כאן באפיל ובכבלי עוד מתרלין כאן בזרעים כאן בירקות גרסינן במ"ק ודף ו.] ועד כמה הן יוצאין כאוחה ששנינו כל סאה שיש בה רובע זרע ממין

אחר ימעט ובמסכת כלאים היא שנויה: תקלין חדתין

באחר כארר. מפרש בגמרא: משמיעין. מפרש בגמרא: בגמר: על השקלים. שיכיאו שקליהן לירושלים: ועל הכלחים. שיעקרו הכלחים עד שלח ישייר רובע לבית סחה: בכרבין. המוקפות חומה מימוח יב"ן והא דלא חני במחניחין בי"ד קורין בכפרים ובעיירות גדולות מפרש בגמ' לקמן: <mark>ומהקנין</mark> אם הדרכים. שנתקלקלו מימות הגשמים מתקנין אותן בשביל עולי רגלים א"נ בשביל הגולים לערי מקלע כדכתיב תכין לך הדרך (דברים יעי): מקואות המים. לנקותן מטיע או להמשיך מים לתוכן אם נחסרו משיעורן: כל לרכי הרבים. מפרש בגמרא: ומליינין אם הקברות. בסיד כדי שיפרשי הכהנים ועושי טהרות ולא יאהילו ולפי שביה"ג היה הסיד

נימוח מחמח הגשם לכך היו לריכים לחזור ולליינן: רילאין אף כר'. מפ'י בגמ': גמ' כדי שיביאו וכר'. מפני שבאחד בניסן היו לריכים להקריב קרבנות הצכור מתרומה חדשה כדלקמן מש"ה היו ב"ד מקדימין להכריו על השקלים באחד באדר דהיינו שלשים יום קודם כדי שיביאו שקליהן: בשונקן. בזמנן קודם ר"ח ניסן: **סרומם הלשכה. ש**חורמין מן הלשכה שנאספו גמוכה כל השקלים כדמנן לקמן פ"ג: **אר"ש בר"**י. בא לפרש מה ראו למרום מרומת הלשכה מן החדשה באי בניסן דוקא: כסתלחם. כמו שהיחה תרומה ראשונה שחלה למדבר: ה"ג לחדשי ואת עולת העולתה כמדבר: ה"ג לחדשי ואת עולת חדש במדשו לחדשי השנה: להלן לחדשי ראשון הוא לכם לחדשי השנה: שבק ר' עפי רי שני רישא כר. בממיה דהא מסיפא לחוד לא ידעינן מידי: נאמר כאן לחדשי. דהל"ל במדשו לשנה וע"כ הוה ידעינן מיניה דבחודש א' יהא חורם לכל השנה דהא כולה יחירא והשתא דכחיב נמי לחדשי ידעינן מיניה דבחודש א' יהא חורם לכל השנה דהא כולה יחירא והשתא דכחיב נמי לחדשי ישנית ותינה דכחדש ח' יהם מורם ככל השנה דהם כירה ישירה והשתם דכחיב נתי מדשי ע"ב לג"ש אחמים: כמד השתם, לנותר הא דמקעו להכריז אסתכו אקרא דכחיב וישנו וגר': וישנו קול בו. וסיפא דקרא להכיא להי תשאת משה עבד ה' ואייני הסם בשקלים כדמוכחי וישנו קול ביר ואייני הסם בשקלים כדמוכחי הרא דיהואש במלבים וג ים דכחיב כסף עובר והיינו שקלים שוא' כל העובר על הפקודים: אלא מקרא מגילה כו'. שאם קראו המגילה באדר א' לריכים לחזור ולקרותה בשני: השמעה שקלים ובלאים ביניים. שאינו נוהג אלא בשני דוקא ואם השמעו בראשון חזרין ומשמעין שקלים ובלאים ביניים. שאינו נוהג אלא בשני דוקא ואם השמעו בראשון חזרין ומשמעין שלא בשני דוקא ואם השמעו בראשון חזרין ומשמעין בשר: לאום. נכון כן בנות צלפחד דוברות מתרנמינן יאות כו': עד כדון, הוא כלשון עדיין שבבנני: אים בשפא ם' יומין. מאדר א' עד ניסן ואי אמרת להקדים כל כך חישיגן שמא ישרים שבכנבי. המי שנד שהוח הרכה ובחון כך יששעו ולא יביאו בחתון ואשכתן בחוד ישתח שהוח שהוח שהוח שהוח המי שוח החוד שהוח החדר והוח החוד שהוח החדר בתוח החדר המוחד בתוח החדר בתוח ה שקלים וכלאים דוקא בשני משום דכאחד עדיין יש שהות הרבה וכנ"ל א"כ בני בכל שהם יחוקי" מא"י לריכים להשמיע מראשו של חורף בכדי שיהיה להם שהות להביא שקליהן עד א' בניסן לא"י: בני בכל. בגל רחוק מירושלים הרבה כדכתיב נולרים בחים מחרץ המרחק ויומים זו וכן מנן בפ"ג הל"ד והשלישית לשם בבל ומדי ומדינות הרחוקות: בג' **פרקים כו' סורמין את הלשכה**. לשכה גדולה היתה במקדש שבה היו מכניסין תחלה כל השקלים ואח"כ כשהיו רוצים ליטול מן הלשכה ליקח בהן קרפנות לבור לא היו נוטלין ממנה בפעם א' כדי לורך הקרפנות של כל השנה

ה) ירושלמי מגילה פ"ח הל"ח והל"ג ופ"ב הל"ג, ו) יוסה, ז) ירושלמי שם פ״ח הל״ה, **ה)** נ"א, **ע**) לקמן פ"ג משנה א,

נר מצוה א א מיי׳ פרק א משקלים ห :טייט

עין משפמ

ב מיי׳ פרק ב מכלאים : כלט״ו ב ג מיי׳ פרק א ממגילה

הלכה ד טוש"ע או"ח סימן תרפח סעיף א: ד ד מיי פרק ב מכלחים כלט"ו:

ה מיי פרק ג משקלים הל"ו:

ו ר מיי שם הליה:

נוסחת הבבלי

ר' מפי כו' בשם רב כהנא: (ב) ואמר סיפא דלא כן כו': (ג) רב סימון כו': (ד) ורב בשם כו': (ה) כלום אומרים שיולאין על כו' אלא כדי כו': (ו) מן מיכת לא כו' עד כא' בניסן מוקפין: (ז) נפרום החג בפרום עלרם: (ה) לא נאמר הלין הקרובין:

הגהות הב"ח

(א) גם' כחחילתה שנחמר ויהי בחדש הראשון. נ"ב תרומת הלשכה היתה כיום שהוחם כו המשכו כדתנית נס"ע ונמסי שנת פרק ר"ע אומו יום נטל עשר עטרות לנשיאים ראשון לכהונ' ראשון לעבוד' דהיינו סדר עבודת לכור תמידין שכחין מתרומת הלשכה: (3) שם אמר ר' יונה שבק ר' טבי רישא טבי רישה ואמר סיפא דאמר לא כאן כהדא דתני זאת. נ"כ פיי לנקט פוף המדרש והשמיע תחילתו. לא כאן כמו לה בה"ח: (ג) שם נחמר כחן בחדשו נחדשי השנה ונחמר להלן ראשון לחדשי השנה מה: (ד) שם רתנו קול ביהוד' וכירושלם להביא לה' משאת משה ענד אלהיי תמן. ונייג נראה דל"ג הכי דלא כחיב בהחי קרם לשון שמיע׳ חלח ה"ג ואשר ישמיעו ויעבירו תול בכל עריהם ובירושלם לחמר לחו והביחו עלי זית [נחמיה ט'] וכ' הרא"ש שאין צריד למחוה הגירסא דלא דייה על השמעה שהוח לשון הכרוה רה מכים רפיה שלריר לוכז את בני ישראל במצו׳ המוטלין עליה׳ שיביאום מעצמם ע"כ: (ק) שם אם את אתר באדר:

הגהות הגר"א

(א) גם' נאמר כאן לחדשי וכו' ונחמר להלן לחדשי וכו' מה לחדשי האמיר וכו' אף לחדשי וכו' כנ"ל דהא בקרא כחיב ואח עולת חדש בחדשי לחדשי השנה: [ב] ה"ג לא כן חני: [ג] נחמר כחן לחדשי וכו' מה לחדשי החמור כו' חף לחדשי וכו׳ כנ״ל: [ד] ר׳ חלצו וכו׳ עד זמן קרייחה ל"ג וע" בק"ע: [ה] ל"ל כדי שיביאו ישראל וכר׳ ותיכת לא ל"ג:

אלא היו נוטלין תן הלשכה בג' פרקים בשנה: בפרום הפסח. דהיינו ט"ז יום קודם הרגל כדלקמן: לא יאמר. בחמיה וכי לא יאמר: הלין דקרובין בפרום הפסח. דהיינו ט"ז יום קודם הרגל כדלקמן: לא יאמר. בחמיה וכי לא יאמר:

תורה אור השלם

פרקים בשנה תורמין את הלשכה בפרום הפסח

(י) בפרום העצרת בפרום החג אמר ליה (ח) (לא)

נימר אילין דקריבין בפרום הפסח אילין דרחוקין בפרום העצרת ואילין דרחוקין מנהון בפרום החג

ו ויהי בחבש הראשון בשנה השנית באחד לחדש הוקם המשבן: שמות מיד 2. ונסביהם חצי ההיון יהיה לפר ושלישת ההיון לאיל ורבועת ההיון לבגש יין זאת עלת חדש בחדשו לחדשי השָנָה: במרבר כת יד 🗈 החדש הוָה לְבַם ראש חַרֶשׁים ראשון הוא לָכָם לחָדְשׁי הְשָנָה: שׁמות יב ב 🌜 וַיְּתְנוֹ קוֹל ביהורָה ובירושָלֶם להָבִיא לִייִ משאת משָׁה עבר הָאלהים על ישרְאל במרבר: דברי הימים ב כדי ט

א) אלא, ב) נבהת, ג) בא, ד) עי׳ ספרי פרשת דברים וש"ר פ' נ"ח, ה) עי' מגילה כט ב, ו) עיי הגהות הגר"ל ועיין ש"ק ועיין ברמב"ן פ' חשא. וגליוו הש"ם). ז) מגילה פ"ה הל"ח יש"כ, ת) ס"א הכל מודין, ע) השני ניהגום. י) ס"א להכא. כ) מגילה ו ב. ל) נדרים פ״ח הל״ו ומגילה פ״א הלכה ה ובבלי נדרים סג א, מ) בס"י הנוסחא אלא שכותבין אדר השני תיניין רי"א **אדר השני כותבין תי"ו ודיו,**

ותשת כל העדה את קולם מעלמן: אכן השכימו

השחיתו. כלומר גם הנכיא לפניה הוכיחן כיולא בזה

השחתה עשו בהשכתה והטוב לא עשו בהשכתה

שגבי עגל כחיב וישכימו ממחרת וגבי נדבת המשכן

כתיב והם הביאו אליו עוד נדבה בבקר בבקר ולא

בהשכמה ממש: אופיא. דעתם ומנהגם של אומה

זו: נתבשין לעגל. כשתבעו מהם זהב לעגל נתנו

וכשתבעו לתשכן נתנו: הדה מחניחה. פליגה על

רבי גא דלכך נחנו למשכן כדי לכפר על מעשה

עגל: כפרשה זחת. היה פרשת ויקחו לי חרומה:

מה שירלו יעשו. ללרכי המשכן יהיה לחחה לירך

שיהיה וגם כמה שהיו ריצים היו יכילים ליתו: מה

שירנו יעשו. לחיוה קרבן שהיו לריכין וכן מבקרי

מומין היי לוקחין שכרן מחרומת הלשכה וכמה שהיו

רולים היו יכולים ליתן וכלבד שיהח יד כולם שוה:

מרומה אדנים לאדנים. דוקא ולא לשאר דברים:

אף בפרשה הואם. והיא פרשת כי תשא: הכל

יולאין בי"ד. אפי׳ כרכים שהוא עיקר זמן קריאתה

והא דתנן כרכים קורין בט"ו היינו אם רצו משא"כ

עיירות אסורים לקרות בט"ו דכתיב ולא יעבור:

לא בא אלא ללמדך כו'. כלומר ולא חיקשי לך א"כ

דהכל יולאין כי"ד בזמניהם ל"ל דבבבלי ריש מגילה

אמרי בזמניהם כא ללמד שזמנו של זה לא כזמנו

של זה וקאמר הש"ס דלרבי חלבו בא ללמד שיכול

לקרותן באחד מהזמנים באדר ראשון או בשני

ובמגילה פ״ק הגירסא לא כא אלא ללמדך שהמצוח

נוהגות בשני ואיכא לפרושי דה"ה בומניהם אתי

ללמד שלא יקראו אלא בזמנם דהיינו באדר שני והא

ודאי דלרכי חלבו קשיא מתני׳ דתני בט"ו קורין את

המגילה בכרכים דמשמע מינה דחיובא הוא שיהראו

דוקא בט"ו א"ו הכי קשיא ליה דבמתניתין משמע

שאין קורין אלא באדר שני דומיא דאינך: הוון יסיבין. והוה קשיא להו מסני לר' מלבו: כ"ג לא

מסתבר אלא לשעבר אבל להבא לא. וה"ם הא דר"ח

אינו אלא לשעבר אם קרא בכרכים בי"ד שילא אבל

לכתחלה לריך לקרו׳ בט"י ומתגיתין איירי בלכתחילה:

ופריך והח תני מקום שנהגו לקרות שני ימים. והיינו

במקום שמסופקים אם הוא כרך או כפר ואס"ד

שהכל יולאין בי"ד למה קורין שני ימים: א"ל אף

אנא סוכר כן. שאינו יוצא בי"ד: ויאוס. בחמיה

וכי שפיר קפריך דקאמר שאף הוא סובר כן. ל"א

ויחות ושפיר קחמר ר"ח ולח קשים מהך ברייתה:

שמח פין שומעין לו. וכי מוחין כידו: חם פומר

אם כן. שעיר שהיא ספק כרך אם קראו בי"ד

שאסורין לקרות בט"ו עקרת זמן הכרכים בידך ולא

ידענו שהוא ספק ובטלח חקנח חכמים שאחרו

שהכרכים יקראו בט"ו לחלוק כבוד לא"י וכיון שאין

מוחין בידן לח קשיח לרבי חלבו דלכך קורין שני ימים חע"ם שילחו בקריחת י"ד כיון דלח חפשר:

מלות. הנוהגות נאדר שני כנון סדר פרשיות ומקרא

מגילה ומתנות לאכיונים: שהן שוין בוה וכוה.

שבי"ד ובע"ו שבראשון נמי אסור בהספד ובסענים: לא אמר אלא הנהיג. אבל אין מורין

כן: כותבין אדר הראשון ואדר השני. כלותר ולא אתרינן דאדר ראשון שבט מיקרי אלא

שניהן הן אדר יכותבין בשטרות אדר. אלא שבאדר ב' כותבין אדר תניין: רי"א כומבין סי"ו.

משנת אליהו נכשנת ליד א' דיה עם חשנה: א'ל כולם כאסה סיסה כאה. וליל לחוקרי הא דמנן נתחנרי באחד

וכשבת ליד א' דייה עם חשבה: א'ל כולם כאסם סיסה באם. וליל לחקיה הא דמנן במחוי באחד באחר וכן הא אחריבי שיינו בסמתא לקרונים והיינו לשיטו שפישבי דסי'ל שאן חומין על העיל באחר וע"כ הי לרכן כא הלכתביל היינו במחוץ או לוקרונים והיינו לשיטו שפישבי דסי'ל שאן חומין על העיל מחוץ או של חוף, אל על מוך, אל ליד לחיץ הורמין על העיל אחרים מח"י לכסשיע של באקלון מחלשו על חוף, אל לעד דסי מחמוקים מא"י אף שאל היי מועשים שקליון אל בעוד בי מוכן מית היי חומין על צייל בעל הבתיל מהכחוקים מה שהמים לאוך בעלשה מדיק בשל הקרונים וכן המחוקים מהם המביאים נום על הספיש משל הקרונים מועשה מהם המביאים במול הלביע משפאי משל באחרים מחשבה על הקרונים וכן המחוקים מהכי של הקרונים במול הקרונים מועשה בא המביא המביא באחרים באוד באחרים באחרים באחרים באחרים באחרים באחרים באחרים באחרים באודים באחרים באודים באחרים ב

דנהנו היית ומלודה כתר ואינו עוקר דפיניש" שם משל"כ ההייג דית יידל עיקר ואורוי מורינן וער בקרב ביית וייל עיקר או אורוי מורינן וער בקרבן עדה שכתב לא אתר אלא הנהיג אבל אין מורין כן ואינו מחייר: היג אבל לפנין שערא אדר בקרבן עדה שכתב לה ממ"ב וכן פסק הרמנ"ס פ"י מהלכוח ודרים יטוש"ע

מסורת הש"ם

עין משפם נד מצוה

ז א מיי׳ פ״ב ממגילה הלכה יג טוש"ע או"ח סי' תרנו ס"א: ח ב טוש"ע אה"ע סימן קכו סעיף ז וטוש"ע חושן משפט פימן מג:

ממני' מקום כו': (ו) וחזר וקראה ר׳ חגא דניפורי אמר כו׳ ואדר השני פחם דר"מ רי"א כו':

(א) גם' נתבעין למשכן ונותנין ובימי : 3~55

הגהות הגר"א

[א] ל"ל מה שירצו יכיאו וכו' לקרבן מה שירנו יביאו אבל יד כולם שוה העשיר לא ירבה ממחלית תרומת אדנים לאדנים וכו' וגירסת הספרים מה שירנו יעשו הוא שבוש דהעשיה לא היה כפי רצונם רק ההבאה בכי תרומות הנ"ל: (ב") ה"ג לא מסתברא לשעבר אלא להבא לא יהא מני וכו' א"ר מני ויאות אילו כן ט"ו שקרחה כי"ד ילא קרחה בט"ו שמה שומעין לו אם אמרת וכו׳. וה"פ הא דאר"ח הכל יוצאין יכו׳ לא בא לאשמועיי שאם קרא בייד ועבר יום טייו שילא בקריא' ייד דמאי קמייל מאי דהוה הוה אלא דאחא לאשמועינן דלהבא לא שאם קרא בי"ד ועדיין יום ט"ו לפניו נמי חין לריך לקרות בט"ו שכבר ילא בר"ד שהוא זמן קריאה. ופריך והא מני מקום שנהגו וכו'. אינו בן ט"ו שקראה בי"ד ולא קראה וכו' כלומר שעשה כן לכתחלה שהרא בי"ד ולא בט"ו שמח שומעין לו ח"כ חתה עוקר זמן כרכי' בידך וברייתא אמרה דמהום שנהגו להרות כ' ימים היינו מספק שמא הוא כרך ולריך לקרות בט"ו יאם כן איך נאמר שלכתחלה יקראו בי"ד תמיד ותעקר זמן כרכים אט"כ דלכתחלה אסו' לבן ט"ו לקרות בי"ד אבל בהסיא דר"ח אירי דאם הרא פעם אחת באהראי בי"ד שילא דבכה"ג לא מיעקר זמן כרכי"

נוסחת הבבלי

לא כדין אמר ר"ח ור"ה ברכיה בשם רב ורב סימון כו': אלא שכותבין אדר הראשון) ראשוו

הגהות הב"ח

יוסי בר' חנינא הוה מתניחא

(א) הנקרא כו": (ב) א"ר ביבא ורב: (ד) ר' יוסי ורבי אחא כו' א"ל ר' יוסי לרבי אחא: (ה) והא בט"ו: (ז) אתה עיקרת זמן: (ח) כ' (י) כותבין אדר הראשון (ואדר השני

[ג] כותבין אדר ראשון ראשון ואדר שני סתם ר"י אומר וכו' כצ"ל:

תורה אור השלם

ו. הַבֹּאו הָאֵנְשִׁים עַל הַנְשִׁים כֹּל נדיב לב הביאו חח וְנֵזֶם וְטַבַּעַת וֹכומָו כָּל כָּלִי זְהָב וֹכָל אִישׁ אֲשֶׁר הַנִיף תְנוּפִת זָהָב לְיָיָ: שמות לה כב

2. וִיִּתְפְּרָקוּ כְּל הָעָם אָת נוְמֵי הַזָּהָב אַשֵּׁר בְאָזְנֵיהָם וַיְבִיאוּ אֶל שמות לב ג אהרן: 3 וַיוֹצַא משָה אָת הָעָם לִקְרָאת הָאֶלהים מן הַמְּחָגֶה וְיִּתְיִצְכּוּ בתחתית ההר: שמות יט יז 4. וַתְקָרבוּן אֵלִי כֻלְכָם וַתאמְרוּ נשלחה אנשים לפנינו ויחפרו לנו את האָרץ וישבו אתנו דבר את

שקליהן קודם החג: **כולה כאחם היא כאה**. לנורך כל השלשה תרומות היו תורמין בר"ח ניסן ואף שלא היו בה ממקומות הרחוקים ליח לן כה שחורמין על הגבוי ועל העחיד לנבות: פדי <mark>נעשום פומבי לדבר.</mark> לפרסם ולהידיע כי כחג הפסח חובה להגיא חרומה ממקום הקרוב לירושלם והרחיק במקלת בעלרת והרחוק ביותר בחג אבל לתוך הקופות לא בת משהלי הרחוקים; הו נחרת ולם נכשם, איד אפשר להרום פסוקים אלו בלא בעיתה ורעדה: לשובה. לנדבת משבו לא הביאו כולה לל כל נדיב לב הביאו: לרשה. במששה עגל כתיב ויחפרקו כל העם: לסובה. במחן חורה כחיב ייולא משה אח העם ולא ילאו מעלכון: לרעה. בשילוח מרגלים וחקרבון אלי מעלמן: או ישיר משה. וע"י החעוררות משה השירו גם בני ישראל: לרעה. בביאח מרגלים

⁶א"ל כולה כאחת היא באה ולמה אמרו בשלשה

פרקים כדי לעשו' פומבי לדבר ו" יהודה בר פזי בשם

רבי (א) הן נקרא ולא יונבעת. למובה וכל נדיב לב

לרעה 2 ויתפרקו כל העם וגו' לטובה 3 ויוצא משה

את העם לרעה 1 ותקרבון אלי כלכם. לטובה אז ישיר משה ובני ישראל לרעה 1 ותשא כל

העדה וגו' אמר ר' חייא בר ייאבא אכן השכימו

השחיתו וכל השחתה שהיו עושין בהשכמה היו

עושין אותה (ב)א"ר? באבא בר אחא אין את יכול

לעמוד על אופיא של אומה זו נתבעין לעגל ונותנין

(ל) נתבעין למשכן ונותנין. תנא ריב"ח הדא מתניתא

"עשית כפורת זהב מהור ימא זהב של כפורת.8

ויכפר על זהב של עגל ר' חגים בשם רשב"ג שלש

תרומות נאמרו בפ' זאת תרומת אדנים ותרומת

שקלים ותרומת המשכן ?דבר אל בני ישראל ויקחו

לי תרומה וגו' זו תרומת אדנים מאת כל איש אשר

ירבנו לבו תקחו את תרומתי זו תרומת שקלים

10 וואת התרומה אשר הקחו מאתם זו תרומת המשכן

תרומת המשכן למשכן ואומה שירצו יעשו י תרומה

שקלים לקרבן מה שירצו יעשו כדי שיהא יד כולן

לא ימעים. אמר רבי אבון אף בפרשה הואת

נאמר בה ג' תרומות 12 מחצית השקל תרומה לה'

יתן תרומת ה' לתת את תרומת ה': במ"ו בו

קורין את המגילה בכרכים: (ג'לא " כן אמר רבי

הלבו ר"ה רב בשם ר"ח רבה יות הכל יוצאין בי"ד שהוא

זמן קריאתה (א"ל) לא בא אלא ללמדך שכל המצוח

'תנותגו' באדר ^טשני אינן נותגות באדר ראשון (ד)ר

יוסה זר' אחא הוון יתבין א"ר יוכה לר' אחא (ב)לא

מסתברא אלא לשעבר אבל "לבא לא (ה) והא

תני מקום שנהגו לקרותה שני ימים קורין אותה

שני ימים א"ל אוף אנא סבר כן אמר רבי מנא

ויאות אילו משקרייא בי"ד יוחוזר וקרייא במ"ו

שמא אין שומעין לו אם את אומר כן נמצאת

(י) עוקר זמן כרכים בידך. תניס רשב"ג אומר מצות

הנוהגות באדר שני אינן נוהנות בראשון "חוץ

מהספר ותענית שהן שווין בזה ובזה (ה)ר' בא רבי

ירמיה בשם רב ר' סימון בשם ריב"ל הלכה כרשב"ג

(מ)רב הונא רבה דצפורין אמר הנהיג ר"ח בציפורין

כהרא דרשב"ג לא אמר אלא הנהיג (אבל) הא להלכה לא ^באבל לענין להשמרות (¹ולוכותבין אדר

ראשון ואדר שני" סתם ר"י אומר אדר ראשון

שוה. תרומת אדנים לאדנים יו העשיר לא ירכה והדי

תקלין חרתין נל היו מורמין בפ"א משום שהרחוקים עדיין לא הביאן שקליהם וס"ל אין מורמין על העתיד לגבות ונמלא שהרחוקים לא יהיה להם חלק בחמידי לבור כל השנה לכך היו חורמים בג' פרקים הללו גפרום הפסח משום הללו דקרונים וגפרום החג מפני הרחוקים מאד כמו בני בבל שלא הספיקו להגיא שקליהן עד קרוב לתג משעה שהכריוו וקשים חוקיה דחזינן דגם בני נבל אינם מכריוין אלא באחד באדר דא"א מכריוין מראשו של חורף א"כ היו יכולים גם הם להביא בא" בניסן ולמה היה להם לתרום בג" פרקים בשנה: כולה כאחת כו". כלומר כל השקלים היו לריכים להביא מכל המקומות בפ"א דהיינו בא' בניסן בכדי שיהיו כלולים כולם בלשכה דכיון דס"ל אין חורמין על העתיד לגבות ואם הרחוקים לא היו מביאים בא' בניסן נמצא שלא היה להם חלק בחמידי לביחים כח פניםן לחג והקרובים לא יהיה להם חלק מימות החג ואילך וזה לא מסתבר כלל אלא ודאי כל מימוח החג וחידן יוה כח מסמכר ככל פנח ויוהי כל החקלים לאספו ב"א ושפיר אוקים ר" חוקיה דבני ככל היו לריכים להשמיע מראשו של מורף בכר שיהיה להם שהוח להכיא על א' בניסן: כדי לעשות פומכי. כדי לעשות פרסום לדבר דודאי אין החיוב לתרום בג' ומנים הללו אלא בניסן הוא תורמין על כל חדשי השנה זמנים הכנו מחם במכון היות חורמין ענ כנ חדשי השנה ורבנן הוא דחילקו לני ונונים משום דני זמנים הללו ה הן זמן קהלה לכל ישראל לעלוח לרגל לכך היי חורמין בומנים הללו למען ידעי כילם שיש לכל א' מישראל ה מאלק בכל הקרבעות לבור שמקריצים ככל יזים יוים כדאמר לקמן שככל תרומה היו חורמין גם לשם כל ישראל וסמכירו אקראל כמיש לקמן פי"ב מכלן לשלש פרקים לג' קופות לג' הפרשות והכי אשכחן גבי לתרומת המובח שהיו יכולים להפיס בפ״א אלא דחילהו לד׳ פייסות משום פומכי לדבר כמ"ש בירושלמי פ"ק דיומא וכן א"ר שם והלא כהן המדשן את המוכח הפנימי היה יכול לדשן את המנורה אלא לעשות פותכי לדכר היו תולריכין כ' הכתים ובטלהי פ"ק שם ולתה איל קרכ בי"א אלא כדי לעשות פותכי לדכר: **כ**קר בי"א אלא כדי לעשות פותכי לדכר: **כן נקרא ולא כבעת.** בתמיה כלותר אין נקרא את המקראות הללי ולא יאחונו בעתה וחרדה שמהם אני למדים כמה גדול כחו של ילה"ר: לטוכה. אם היו ישראל לריכים לקבן נדבות לדבר טוב כתיב כל נדיב לב שלא נתנו אלא נדיבי לב: לרעה ויספרקו כל העם. נכ שת מנו מתח מדיבי נכו לרשה וישפרקו כו השם. אף שאינם נדיבי לכו ויולא משה. שהיה לריך להוליאן! או שיר כו". היה לריך לעורכם חחילה בשירמו: אכן השכימו. משא"ב במליה למריען וריון מקדימין למלוח מדכמיב וישכם אברהם בבוקר: אושי". נימוסה: יכוא זהב. ר"מ פליג אדר"ב דאמר מה שהיי נימנים יכוא זהב. ר"מ פליג אדר"ב דאמר מה שהיי נימנים למשכן מנימוסם ומנהגם היה ליתן לכל אשר ישאלום לרע ולטוב אלא מדעת עשו כן כדי שיכוא זהב של כפורת ויכפר על מעשה עגל וכן כל מה שנחנו לצורך המשכן: כפרשה הואת. של ויקתו לי תרומה: תקחו אם סרומסי זו סרומם שקלים. מדכמיב בכל הסרומות תרומה סחס ובהך כתיב חרומסי כלומר חרומה שלי מדייק דקאי אתרומת שקלים שהיו לוקחין ממנו תנ"ק קקף תערותת שקנים שהיו נוקחין מתנו קרבנות לגבוה: וואת סתרומה אשר וגו' וכב וכסף וגו' סכלת וגו' ומדכנך חלחי לתרומת שקלים ומשכן אתיין ע"כ הך ויקחו לי תרומה אחוא לתרומת אדנים: מה שירנו יביאו. אם זהג זהג ואם חכלת אדנים: מה שירנו יביאו. אם זהג זהג ואם חכלת

סתם הכלו ולף המנים הלו ולל היה יד כולם שוה וכן בכל המינים האמורים שם בפרשה: להביא מן הוהב היה מביא ולא היה יד כולם שוה וכן בכל המינים האמורים שם בפרשה: מרומת שקלים לקרכן מה שירלו יכיאו. כדתנן לקמן פ"ב שהיו שוקלין דרכונים וסלעים ועבעים תר חמו שקרים נקרם לם של מידים. כמות להקום על פיד שיהי שוקפן דרכיים הפנים הפנים בכנים כדי אפרים ביד כולם שוה: פששיר לה ירבה ממחלים סשקל מרומר אדנים להדנים. כלומר דמרומת אדנים מיחוקם בידי ווחר דייקא קקהא לא ירבה מחחצים השקל ממש דבשקלים לקרבן היה מצוה לדורות מיחות משה ואילך כדכחים נדיים ג מין מדוע לא דרשת על הלוים להביא מיהודה ומירושלים את משאת משה עבד . הידה ג מין מדוע על דרשת על הנוים להביא מיהידה ומירושנים את משאת משם עבד מי אחדות על היו המטבעות באיתן שהיו נימי משה ובשהיו המטבעות שלהן דרכותות היו מוסיפין יותר על מחלים השקל דקרא ולכן אמר גיבי שקלים מה שירלי יכיאו אבל מרימת היו מוסיפין יותר על מחלים השקל דקרא ולכן אמר גיבי שקלים מה שירלי נימי האל בימי משה ואו לא היה מטבע אחרה אלא השקל לא שייך למיקט מה שירלו יכיאו דהא בהידיא כמיר לא דרבה גרי ממחלית השקל זכן לאמר וכסף פקודי העודה מאש שירלו יכיאו הקע לגלעלת מחלית השקל בפל הקד הקדש בפל השבר על משרבר על הפקודים ווי יהיי מאח ככר הבסף ללקח וגרי זכן עולה לפי חשבון מספר צ"י מ"ר אלף מאם ככר לאדנים כדפיי כ"שי במותש ולכן אך דקלא דעשיר לא ירבה וגרי מתיב ען שהי תרומות דהיינו מרומת שקלים היו שהיו מוצים של מינו אל ירבה וגרי מתיב בין שהי תרומות דהיינו מרומת שקלים היו ביו או היו ברומות האינות החינות החינות התומות האינות החינות המונות המונות המונות החינות החינות החינות החינות התומות התומות התומות החינות החינות החינות החינות התומות התומות התומות התומות התומות התומות החינות הרומות התומות התומו ותרומת אדנים ונדרש לפניו ולאמריו דבתרוייהו היה יד רולם שוה אך דמחלית דאורייתא בלא נייבוי ומועט לא נתקיים במשמעותו אלא גבי אדנים. וגירסת הספר מה שירלו יעשו הוא שיבוש דמשיה לא היה כפי רצונם רק ההפלה כב' תרומות הניל: אף כפרשה זו. משום שהוכיר קרא דהעשיר לא ירבה האמור בכי תשא קאמר דאף בפ' כי תשא ואמרו ג' תרומות: מחלים ששקל כו'. וגמרא לא מפרש היאך רמיאא כל חד וחד וסמיך על הא דנקט לעיל דבתרומת המשכן לא קפיד אמתלית וגם לא היה יד כולם שוה משא"כ בתרומת שקלים דבתרומת המשכן לא קפיד אמתלית וגם לא היה יד כולם שוה משא"כ בתרומת שקלים

הַדְרָךְ אַשִּׁר נַעלה בָה וְאַת הַעָּרִים אָשַׁר נָבַא אַלִיהָן: רברים א ככ 🎖. אַז יְשִׁיר מִשָּׁה וֹבְנִי ישַרְאל אַת הַשִּירָה הַזֹּאת לָייִ רָאמרי אָשִׁירְה לִייִ כי נָאה נָאָה סוס ורכבו רְמָה בִּים: שמות טו א - 6. וְתַשָּׁא בְּל הְעַרָה וְיְתָנוֹ אַת קוֹלָם וְיְבֶבוֹ הְעָם בַּלְילָה הַהוֹא: במדבר יד א - 7. אָמֶרְתִי אַך הִיְרְאִי אותי תקחי מוסר וְלֹא יָבֶרת מעונה כל אשר פַּקְדתי עליוו אָבן השפימו השחותו כל עלילוהם: צפניה פרק ג פסוק ז - 8. וְעָשֹׁית בפרת הְיִבְּבְּי אָבְיה וְנִישְׁית בפרת הַהַבְּי הַבְּר אָל בְּנֵי יִשְרָאל וְיִקְהוֹ לִי הֶרוֹמָה מָאֶת כְּל בְנִי יִשְרָאל וְיִקְהוֹ לִי הֶרוֹמָה מָאֶת כְּל אִישׁ אֲשׁר יִדְּבֵנוֹ לְבֹּוֹ תִקְדוֹי אַת תרוֹמְתוֹי: שמות כה כ - 10. האת התרומָה אֲשׁר תקדוו מאתם הַבְּי יִשְרָאל וְיִקְהוֹ לִי הֶרוֹמָה מָאֶת כְּל אִישׁ אֲשׁר יִדְּבְנוֹ לְבֹוֹ תִקְּדוֹי אָת תרוֹמְתוֹי: שמות כה כ - 10. האת התרומָה אֲשׁר תקדוו מאתם הַבְּי יִשְׁרָאל וְיִקְהוֹ לִי הֶרוֹמָה מָאֶת כְּל בְּנִי יִשְׁרָאל וְיִקְהוֹ לִי הֶרוֹמָה מָאֶת כָּל יִיִּי שמות כה ג. 11. העשיר לא נרבה והדל לא נמעיט ממחצית השקל לתת את תרומת יי לכפר על נפשתיבם: שמות ל טו - 12. זה יותנו כל העבר על הפקדים מחצית השקל בשקל הקדש עשרים גודה השקל מחצית הַשָּׁקָל תרוּמָה לְיַיֵּ: כֹל הָעַבֶּר עַל הפַקָּדִים מָבן עשרים שנה ומעלה יתן תרומת יי: שמות ל יג, יד

א) (מו"ק פ"א הל"ב) (תוספתא שם פ"ב) וער בבלי מו"ה יד ב. ב) נ"ח האימים, ג) ל"ל אותו, ד) מו" ב"ן עיין מוס' מי"ק ו. ד"ה יאכלאים. (גליון הש"ם). ו) שם ו א. ו) ירושי סוטה פ"ט הלכה א ומו"ק פ"א הלכה ב וח"ה ממעשר שני הל"ח, ה) מו"ה ה א. מו) מוספמא פ"א. י) ע"ם ו א. ל) תוספי פ"ל, ל) מו"ק ה ב, מ) (מו"ק י ב), ג) (מו"ק ו:ן, כו) את, ע) גיטיו לו ב וירו׳ פחה פרה ה הל"חן יבמות פט ב, ב) סנהדרין יב א, ג) אבון, ה) ירושלמי שביעית פ"ו הל"ד ונדרים פ"ו הל"ח וסנהדריו פ"ח הל"ב. ר) סנהדרין יב ח, ש) שם יג ב, ח) ס"ח הדא דאת, א) פיאה פ״ה מ״א,

עין משפט גר מצוה

א מיי׳ פ״ז מיו״ט הלי״ל יב יפי"ג מסנהדרין הלכה ה: י ב מיי׳ פרק ח מערכין הל״ה: א ג מיי פרק ח מטומחת מח הלכה ט:

יב ד מיי׳ פרק ב מכלאים הלי״ו: יג ה מיי׳ פרק ח מטומחת מח הלכה ט:

וד ו מיי שם הלי"ם: שו ז מיי׳ פרק ב מכלאים הלט"ו: שו ד מיי פרק כד מסנהדרין הל"ו טוש"ע חו"מ סי' כ סעיף א נהנ"ה:

יו ט מיי׳ פרה ד מהידוש החודש הלכה טו:

יה י מיי שם כלים: ים ב מיי׳ פרה ד ממחנות עניים

נוסחת הכבלי

(א) ועורפיז עגלה ערופה ושורפיז את הפרה: (ב) לא סגי ליונו באדר: (ג) כ' יעתב בריה דבת יעתב בשם כ' נחוני' דברת הודן כ' יוסי חמכי לה נשם ר' יעקנ ברי' דרג אחא נשם דר׳ נחונים דברת הודו ר"ח ור׳ עויה ברי׳ דרב נחוניה דברת הידן וטמה כו': (ד) למקום טהרה (אצל טהורים) זיין: (דו) ר' איסטי בר שונית: (ו) היו עוקרין ומשליכין כו': (ז) את כל השדה כולה: (ח) מן הכלאים התקינו שיהי משליכין כו': (בו) ר' נתו בר' יצחה ב"ח משמע ליה: (*) הוא ניחא בשביעים במולאי שביטית כו':

ציון ירושלים

מפרקין את המנעל מע"ג המים. עי' פי' התשנה להרתכ"ס ובש"ה גרים מעל גבי האימום.

הגהות הגר"א

[א] ה"ג מחקנין את הדרכים תמן תנינו משהיו בית השלחיו וכו'. והיא ברים מו"ה ומהדר הכא לפרושי מתני' דהתם משום כ' דברים דהשיח להי מהכא להתם: [ב] מת היה נתון: [ג] ל"ג תני אין מעברין יכר: ה"ג היל מולאי שביעים היא שאר שני שבוע וה"פ דלעולם מעבריו דלא איכפת להם מה שנארך איסור חדש דבלח"ה אינה ראויה עדיין למכול:

תורה אור השלם ו. וְהַצְרוּעִ אַשֶּׁר בּוֹ הַנֵּגַע בְּגָדִיוּ

יהיו פרמים וראשו יהיה פרוע ועל שַפָּב יעטָה וטָמֵא טָמַא יקרא: ויכרא יג מה ... ועברו העברים בארץ וראה עֶצֶם אָדָם וּבְנָה אֶצְלוֹ צִיוּן עַד קברו אתו המקברים אל גיא המון יחזקאל לט טו 3. ובל אַשֶּר לא יַבוֹא לְשַׁלשַׁת הַיָּמִים כָעֲצָת הַשְּׁרִים וְהַוְּקֵנִים יָחֶרֵם כָל רְבוּשוֹ וְהוּא יּבְּדֵל מָקָהַל הַגוּלָה: עזראי ח 4, שמור את חדש האביב ועשית פָּסַח לַיִּיִ אֱלֹהָיוְר כִּי בְּחַדֵשׁ הְאָבִיב הוציאָך יִי אַלֹהֵירְ מנוצרים לִילָה:

דברים טז א

שהים ראשי מיבות תניין וסגי כוה: ומשקין אם הסוטום. בודקין אם ראוי׳ לשתוח: ומפרקין אם המגעל מע"ג אימוס כו'. לאו צרכי רבים הוא אלא סיומא דתוספחא היא וכחול המועד איירי דמותר לפרק המנעל מע"ג הדפום שאין זה מעשה אומן אכל אסור להחזירו שלריך אומן ואסור במיעד: ספן חנינן. פ"ק דמו"ק: מסקין כים סשלחין ומליינין אם הקברום ויולאין אף על הכלאים כמועד: ופריך לא כבר ליינו באדר. כדמנן כמתני' ולמה לריך מו לניון החלשון ולריך ליון אחר: לא כבר יילאו באדר. מניין. רמו לניון הקברות מקרא: טופאה קוראה וכר. כלומר עושים יילאו באדר: ולמה להו ללאם שנית במועד: ואין הלמחין. של הכלאים היי ניכרין כולן בע"ו באדר: מניין. רמו לניון הקברות מקרא: טופאה קוראה וכר. כלומר עושים

סימנים על הטומאה כדי שיהיה מרגיש ופורש: ועברו העוברים וגו'. בנבוחת יחוחחל כתיב שלעתיד יעשו ישראל ליינים על עלמות הפגרים המושלכין ופשטיה דקרא הליון הוא שיטלו אותו משם ויקברנו כגים המון גוג מ"מ רמן הום שכם הכחוב להוהיר וללמד שיהא אדם עושה ליון שיפרישי מפני הטומאה: עלם. קדרים כולא קרא: על העלמום. אע"פ שנתעכל הבשר דאכתי מטמא באהל ואיירי בשיש בהן רובע הקב אע"פ שאינן לא רוב בנין ילא רוב מנין: על השדרה ועל הגלגולה. אע"ם שאינן אלא עלם אחד: ע"ג אכן קבועה. על הקבר לאפוקי אבן המתגלגל דהכי משמע לישנא דקרא ובנה שהוא מחיבר בבנין: אף היא הולכת. ומתגלגלת למקום אחר ויאמרו שהעומאה היא שם ומעהרים עמאום ומטמאין טהרות שלא כדין: למקום טהרה. מדלא בתיב ובנה עליו ליון משמע שאפילו על מקום טהרה שחצלו מניינין דחל"כ חיני מרגים עד שיכוח על הליון וכבר נטמאי הטהרות לכך מרחיקין מקלח כשיבוא על הליון מרגיש בטומאה שלפניו ואינו הולך לשם: מכאן לליון. שעושין סימן: ה"ג מני מנח חבן וכו' חע"פ שחינו רשחי. שהרי נריך להרחיק הליון מן הטימאה כל שהוא כדפרישים בסמוך וכשהטומאה מחת האבן הרי כל האבן מטמא בחהל: כ"ג אני אומר מם קמלון והיה נחון חתפיה וכ"ה במו"ק. וה"פ מת שמרגלותיו מונחים אלל ראשו ונקבר שלא כדרכו ולא היה מחזיק מקומו יותר מן האבן הלוה ואפילו האבן קטן: קמלון. פי׳ שנקמן ואינו מחזיה הרבה וחבירו בפסחים פ׳ כילד לולין דף פ"ו: היו שתים. אבנים מלויינות ביניהן: עליהן מהור. שאני אומר הטומאה שביניהן ליינו עליהן: אם היה חורש בינסיים. המקום שבין שני המבנים היה חרוש: סרי הן כיתידום וביניהן עסור. דמסחמה לה היה שם טימפה שחיו חורשיו מהום הטמח: ה"ג ותחתיהן עתח: שמח נתעכל הכשר. נמנח מעמח טהרות שלא כדין: ולא נמלא מטמא טהרום למפרע. כל זמו שלא נתעכל והיא לא ידע ויעבור עליו ומפסיד טהרותיו: מוטב שימקלקלו בו לשעה. עד שיתעכל: ואל יתקלקלו בו לעולם. דכשיעשו ליון יסברו לעולם שעדיין העומאה שם וישרפי עליו קדשים שיעכרו

עליו בשוגב או בלילה: הלכה ב מתני' משרצו עוכרי עכירה. מפרש בנמרח: נמ' שהיו מנכשין

שדותיהן. דכשנוטלין הכלחים מחליו היה מתנכש: שהיו נהנין מן הכלחים. שמשליכין לפני בהתחן: וכל אפר לה יכה. בעורה כתיב: מנין שהיה פעורה מן המעשרות. שכיד כ"ד להפקיר שדה שתהח פטורה מן המעשרום: לא בשביעית. לפי שמאריכין עליהן איסור עבודת קרקע ויד הכל שולטת על הספיחין ולא ימלאו לקרב העומר ושתי הלחם: ולא במולחי שביעית. בשמינית לפי שכלה הישו ומחריכיו עליהן איסור חדש וכדמפרש בסמוך: וחדש אחד. שחכמים מושיפין בעיבורם בשביעית וכי איני פוטרים הפירות ממעשרות ואס"ד הפתר ב"ד אינו פוטר ממעשרות למה יהא מעובר אם עיברוהו בשביעית: עד כרון שביעית. הניחה שביעית שחין מעברין משום שמי הלחם והעומר וכדפרישית: שביעים. מאי טעמא איז מעבריו ואיידי דאייתי להך ברייתא פירשה ולקמן מסיק פירכא לראיה זו דמייתי מינה דב"ד מפקירין: עד שלא החיר כ' להכים ירק מחו"ל לפרץ. שחששו שמה יבים עמהן גוש מחרן העמים שמטמח במגע וכמשם ויטמח טהרות של ח"י: אבל משהחיר ר' להבים ירק. וכ"ש תכוחה: היא שביעים היא של שאר שני שבוע. ולעולם מותר לעבר שהרי לא יאכלו הספיחין שיוכלו להביא תביאה מח"ל: שסיו השנים כחיקנן. וישראל שרוין על אדמתן וכהמ״ק קיים אבל בומן הוה שאין בהמ"ק קיים והארץ ביד נכרים אין חילוק בין שביעית לשאר שני שבוע דלעולם מעברין אפילו בשביעית: אין מן כדא וכו. אדלעיל קאי דר׳ יונתן דייק דהפקר כ"ד פוטר מן המעשר וקאמר אבון דמהה ליכה למשמע דמדאורייתה מוסיפין חדש העיבור אלא דבשביעי מדחין אומו ואם עיברוהו עשו כדינא דאורייתא ועברו אתקנת חכמים: שמרסו. שיבת החדש הזה בחידושו ולולי הוספת החדש הזה היה חג פסח לפעמים בימו׳ החמה ופעמים בימו׳ הגשמים: והיידה אמר דה. והיכן אמר דבר זה דב"ד פוטרין מן המעשרות: גדים שלה ליקע. מחני' הוה ברים

פ"ה דפיחה וה"פ מי שחפף והגדיש חת העומרים למקום אחד בתוך השדה שעדיין לא לקטו שם העניים את הלקט כל השבלים: הנוגטות כארן

בשם

משנת אליהו

הלבה ב שהיו השנים כפיקונן. עיי רש"י מענית י"ד בי ד"ה אימת וכרש"י מנהדרין י"א ני ל״ה וכומן שאמיב:

םתם אדר שני תניין: [א]מתקנין את הדרכים ואת הרחובות ואת מקוות המים ועושין כל צרכי הרבים: אלו ^{6) א}הן צרכי הרבים דנין דיני ממונות ודיני נפשות דיני מכות בופודין ערכין וחרמים והקדישות ומשקין את הסומה (א) ושורפין את הפרה ועורפין עגלה ערופה ורוצעין עבד עברי וממהרין את המצורע ומפרקין את המנעל מעל גבי המים יואין מחזירים יאותן תמן יו תגינן משקין בית השלחין יומציינין על הקברות ^(ב)לא כבר ציינו מאדר שירד שמף של יו גשמים ושמפו: ויוצאיז וחיפתר אף על הכלאים לא י כבר יצאו מאדר תיפתר ^רשהיתה השנה אפילה ואין הצמחין נכרים מניין" לציון (ג')ר' ברכיה ר' יעקב בר בת יעקב בשם ר' חונייא רברת חוורין ר' יוסה אמרי לה ר' יעקב בר אחא בשם ר' חונייא דכרת חוורין ר' חזקי' ר' עוזיאל בריה דרב חונייא דבית חוורן בשם ר' חונייא דבית חוורן ¹וממא ממא יקרא כדי^{קו} שתהא הטומאה קוראה לך בפיה ואומרת לך פרוש ר' אילא בשם ר' שמואל בר נחמן 2ועברו העוברים בארץ וראה עצם ארם ובנה אצלו ציון עצם מיכן ^השמציינין על העצמות אדם מיכן שמציינין נבי השדרה והגלגולת ובנה מיכן שמציינין ש על אבן קבועה אם אומר את ע"ג אבן תלושה אף היא הולכת ומטמא במקום אחר אצלו (ד) למקום מהרה ציון מיכן לציון ומצא" יאכן אחת מצויינת אע"פ שאין מקיימין כן המאהיל עליה ממא אני אומר מת (ב)מצויין והיה נתון תחתיה היו שתים המאהיל עליהן מהור וביניהן ממא אם היה חורש בינתיים הרי הן כיחידיות ביניהן מהור וסביבותיהן (מהור) ממא תניס אין מציינין על הבשר שמא יום בר שונם בעא קומי ר' יום בר שונם בעא קומי ר' מנא ולא נמצא מטמא טהרות למפרע א"ל מוטב"י שיתקלקלו בו לשעה ואל יתקלקלו בו לעולם: חלכה ב מתני' א"ר יהודה" בראשונה היו ב מתני א"ר יהודה" בראשונה היו עוקרין ומשליכין לפניהן משרכו

עוברי עבירה (י) היו משליכין לדרכים התקינו שיהו מפקירין (י) את כל השדה: גמ" אמר רבי יהודה כו': תני אמר ר' יהודה יבראשונה היו עוקרין ומשליכין לפניהן והיו שמחים שמחות אחת שהיו מנכשין שדותיהן וא' שהיו נהנין מן (ה) הכלאים משרכו עוברי עבירה היו משליכין על הדרכים אע"פ כן היו שמחים שהיו מנכשין שרותיהן התקינו שיחו מפקירין סיכל השדה "שהפקר בית דין הפקר דכתיב כולה. מניין יי נוכל אשר לא יבא לשלשת הימים בעצת השרים והזקנים יחרם כל רכושו והוא יבדל מקהל הגולה מניין שהיא פטורה מן המעשרות (ב)רכי יונתן בריה דרב יצחק בר אחא שמע לה מן הדא מאין מעברין את השנה לא בשביעית ולא במוצאי שביעית ואם עיברוה הרי זו מעוברת וחודש א' שהוא מוסיף לא פמור ממעשרות (י) הוא עד כדון שביעית מוצאי שביעית מאי א"ר ⁶(אכהו) ר' בון שלא לרבות באימור חדש ר' זעירא בשם ר' אלעזר (ר' אבהו) הדאף דאת אמר עד שלא התיר רבי להביא ירק מחוצה לארץ לארץ אבל משהתיר רבי להביא ירק מחוצה לארץ לארץ היא שביעית היא של שאר שני שבוע: [ג]תני אין מעברין וכו': א"ר מנא הדא דאת אמר בראשונה שהיו השנים כתקנן אבל עכשיו שאין השנים כתקנן היא ורן שביעית היא שאר שני שבוע תניס של בית רבן גמליאל עיברוח במוצאי שביעית מיד א"ר אבון אין מן חרא לית את ש"מ כלום 4שמור את חדש האביב שומריהו יי שיביאו בחידושו והיידא^ם אמר' דא ^בגדיש⁶ שלא לוקט תחתיו כל

משנה ב ברפשונה היו עוקרין. הכלחים משרנו ומשליכיו לפני בהמתו עוברי עבירה שלא היו נמנעין לזרוע כלאים והיו שמחין שתי שמחות אחת שמנכשין שדותיהן ועוד שמשליכין לפני בהמתן החקינו שיהיו משליכין בדרכים ולא לפני בהמות ועדיין היו שמחין שמחה אחת שמנכשין שדותיהן התקינו שיהיו מפקירין את כל השדה והפקר כ"ד הפקר

כדכתיב יכל חשר לא יבא לשלשת הימים יחרם תקלין חדתין

ס"ג ממן מנינן. והיה ברים מ"ק ומהדר הכא לפרושי מתני' דהתם משום ב' דברים דקשיא להו מהכא להתם: ומפרקין המנעל כו'. דקשים להו מהכם והמסרן המעסקין המעטב כור.
כדיני חוה"מ חשיב לה בתוספתה דלפרק המעטב
מע"ב הדפום שליני לרך אומן שר עשלים להחיר
דלריך אומן אסור: ולה ככר לינו כאדר. בדמק
במתור הבה וחליניון כר ולמה לריך תו לליין
במתור הבא וחליניון כר ולמה לריך תו לליין
המשבי מספר. מריץ: ושפטו ולריץ ליון אחרו
הפלה. שנה מאוחרת. כלומר שאיחרו הורעים ללמות
ולה שיו ניכרים עוד בע"ב מאדר: מנין לניון.
ולה שיו ניכרים עוד בע"ב מאדר: מנין לניון. היכא רמיוא בקרא: קוראה לו פרוש. כלומר עושים ליונים על הטומאה לידע להפריש: וראה עלם אדם. האי קרא בנבואת יחוקאל בחי' ופשטי' דקרא אלעתיד שיעשו ישראל ליונים על עלמות הפגרים ליטול משם ולקברם בגיא המון גוג מ"מ רמו היא שלא בא הכחוב אלא להוהיר וללמד שיהא עושה ציון שיפרשו מן הטומאה: של השנמום. אע"ם שנמעכל הבשר מ"מ מטמא באהל אי אית בהו רובע החב: על השדרה כו'. אע"פ שאינו א': ע"ג אכן קבועה. על הקבר משמע לישנה דקרה ובנה שיהה מחובר בכנין להפוקי הבן המתגלגל וכדמפרש והויל: במקום החר. השר מתגלגל לשם יאמרו ששם היא הטומאה ויטמאו טהרות אללו למקום שהרה. מדלא כחיב יבנה עליו אלא אללו משמע שהליין ע"ג מקום טהרה שאלל הקבר מליינין ובבבלי מ"ק (ה" כ") מפרש שלא להפסיד הקבר מליינין ובכלל מ"ק (ה" כ") מפרש שלא להפסד את הטהרות שאם היה הליון על הקבר מתש לא היה לכך נושין הליון סתוך לעותאה ברחוק קלת דכשכא על הליון מרגיש ואינו הולך על הטותאה: אש"ם על הליון מרגיש ואינו הולך על הטותאה: אש"ם שאן מקיימין כן. שהרי לריך להרמיק הליון מן שמותאה ואם עשה הליין על העותאה ודא אין מקיימין כן אלא לריך למקן מטעמא דפרישים והל"ל דכי מלא אבן א' מלויינת ודאי במקום טהרה עודרת מ"ח מלא לבן א' מלויינת ודאי במקום טהרה מעדרת מ"ח מלא לבן האלי טתא! ביו שנים. אכנים מלויינת מ"ח מלא לבן האליון מים במלא של מוצים מורינת היינה ביונה במאביו וריוח ביניהן: **המאהיל עליהן עהור.** שאני אותר מפני הטומאה שביניהם ליינו על האבנים והם על מקום טהרה עומדים כדלעיל: אם סים חורש. המקום שבין האבנים חרוש דודאי אין חורשין מקום הטומחה וחיישינן שמח תחת כ"ח מהחבנים יש טומחה ולכך ביניהם טהור וע"ג טמח: שמח נחעכל ככשר. פחות מכזית וטעמא כדמפרש לה ר למפרע. דהה כ"ו שלה נחעכל הכשר מטמה כחהל ליכם ליון והים לם ידע ועבר עליו מפסיד ומי ניכם ניון והיות מה ידע ועבר עליו מפסיד שהרותיו לשעה. עד שיתעלו ואל יחקלקלו בו עשלם. דבשיעשו ניון יסכרו לעילם שעדיין הטומחה שם יושרפו בחנם כל קדשים שיעברו עליהן בשוג או בלילה וכשאין תליינין אין שורפין עליו אלא ממדש שלא חתר עדיין: כהדבי פיו שוקרין, הכלאים ותשליכים לפני בעל השדות כדי שימבישו: מערבו ותשליכים לפני בעל השדות כדי שימבישו: מערבו ע"ע. מפי בנמרא: גבל שהיו מנכשין שדוחיהן. דכשנוטלין הכלאים מאליו היה מחוכש: שהיו נסנין מן הכלאים. שחשליכין לפני בהמתם: יחרם כל רכושו. הרי שעורא ובית דינו היה בידם להפקיר כל רכוש עובר על דבריהם: מנין שהיא פעורה מן המעשרות. דהפקר גמור שהפקירו בעליו ילפינן לה מקרא שהיא פטירה ממעשרות ומיבעיא ליה אי הפקר ב"ד כמו שהפקירו בעליו להפקיע אף מן המעשרות דאף שכבר למדנו דלענין לזכות בה הוי המעסרות הסף שככר מחדנו דמענין נוכות כה היי
הפסך ב"ד הפקר ויכול מי שרוצה לוכוח כה דלמח
למסקיע ממעשרות אח היה הפסך דעוח ב"ד גופייהו
אפשר אח היי אלא להפקיע זכוחא דידיה דהעובר
אפשר אל היי אלא להפקיע זכוחא דידיה דהעובר
אל אל הפסיע זכוחא דלוים דאינהו מאי ענידמייהו
אל אל הפסיע זכוחא דלוים דאינהו מאי ענידמייהו מוכ כת השפקים וכנות היים מיים מות בבית המ או דלמת כיון דפפקר ביד היי הפקר לכל הרוצה לוכות בה שוב לת קרינן ביה כי אין לו חלק ונחלה עתך: לת בשביטית. לפי שמתריבין עלייהו איסור עבודת קרקע ולא ימנאו תאין להביא העומר ושחי הלחם: ולא כמ"ש. בסמוך מפרש לה: וחדש א'. שנחוסף בעיכורו כשביעית וכי אינם פטורים הפירות ממעשרות באותו חדש ואס"ד הפקר ב"ד אינו פוטר ממעשרות למה יהא מעיבר אם עיברוהו בשביעית: תומטתו מה ישה הפין מעברין לפרימה בטפעית: ניחא בשביעה האין מעברין לפרימה מהדר לפרושי למותר מיש יאידי דאייתי הך ברייתא מהדר לפרושי והדר פריך למאי דאייריען לאוכוחי מהך ברייתא דהפקר ב"ד פוער אף ממעשר: שלא לרבוח כר.

לפי שהישן כבר כלה בשביעות ולא נחלא בשתיות כ"א חדש: ירק מת"ל לארץ. שחשש שמא יביא עמהן גוש מעפר ארץ העמים שמטמא במגע ומשא ויטמא טהרות של א"י: אבל משהסיר כו ירק, וה"ה תכואה: סיא שבישים כו'. דלעולם מותר לעבר שהרי יכולים להביא מבואה מחו"ל וימלא להביא העומר ושתי הלחם מהספיחים: חני אין כו' עד מעוברת

להפים מנוחה מחייר המנה הפניח העומר השם המנוח המקסיים: מני חין כי עד מעורכת דיה וממן שאפיב:

"דיה וממן שאפיב מתיקות, שהיה העומר האם המלח במקסים: מני חין כי עד מעורכת

"דיה וממן שאפיב מתיקות, שהיה האלה מתהרת להתכלל בניסן כיחיד בפיק דמענים יא

ניסן וירדו גשמים סימן קללה שנאחר הלא קליר הטים וגוי והיה ראיי לאכול מן החדש לכך אין מעברין דמא שכוב שלא יעצבו במה שמאריכין להם אימור האי שבוע. דעשלם מעברין דלא איפסת להס מה שמאריכין להם ביים שלאר שני שבוע. דעשלם מעברין דלא איפסת להם מה שמאריך אייםור מדע דמלאיה איים היא שיא שיא שלא שי שבוע. דעשלם מעברין דלא איפסת לה ממשר וקאמר אי מזו הכבייים ליכא הנכחה כלל: שמרם שיהא במידושה בל לבנה של ניסן ולפיכך היין מעברין הקאמר אי מזו הבריים ליל מהדר לאוף שיי שרה שיהא במידושה של לבטר של ניסן ולפיכך היין מעברין במידושה וא"י מדלארייית לרך לעבר אלא למשמע מינה: וסיידא אמר דא. מהפק ה צ"ד פטור ממעשר: בדיש, של מבואה: שלא למשמע מינה: וסיידא אמר דא. אלא מהיכן מוכח ההפקר ב"ד פטור ממעשר: בדיש, של מבואה: שלא למעם של עניים: כל הנוצטים. השבלים

הנוגעות בארץ הרי הן (זה) של עניים וא"ר אמי

ל) בס"י אימא דב"ש היא יא"ל כ' יוסי כו׳ משום הנסא וכב״ה עניי׳ אוכלין מעשרין, ב) מגילה כט ב, ג) ערכין ד א מנחות כא ב מו ב, ד) עי' לקמן הלכה ד, ה) ס"א חני, ו) יומא סב א, ו) תו, ס) מכיון, ע) מידן, י) ס"א אכל מהבליו מהן נדרים ינדבות. כ) שהוא

מסורת הש"ם

עין משפט נר מצוה

נידר, ל) לא נידר ולא נידב, מ) הוא,

ב א מיי' פרק א משקלים הלכה ט: בא ב מיי' שם הלייו: בב ג מדי שם הלייו: בג ד מיי שם הלייו:

בד ה מיי פרק ד מפהמ"ק הל"ח: בה ו מיי פרק א משקלים הליז: בו ז מיי׳ פרק ג ממעה"ק הל"ב:

נוסחת הבבלי

(א) תעשרין יאוכלין אמר רי (ב) הא כן כשהביא כיי לא כהדא אין כוי: (ג) מודה בו שאין כוי: (ד) וקטנים אם וכי':

הגהות הגר"א

(א) נייל אין ממשכנין עד שיהא בן עשרים. וכ״ה שיטת רוקת הגדול כסיתן רל״ב וכ״ה שיטת הרע״ב ומדברי הרמב״ם בפירושו נראה דגרים כגירסא הישנה ועשה מתובעין וממשכנין חלוקה ח' וחי אפשר להעמידה דהא מעיקרא דייק הדם דמימם בשהבים ב' שערום והמי על הא דתנן אין ממשכנין אלמא פ"ל דבהביא ב"ש לתבוע הוא דתובעין אותו אבל אין ממשכנין אותו ואיך יחזור בו האמר דאין ממשכנין עד שיבים ב"ש ומיהו משיכים ב"ש ממשפנין אלם ב" הגאון ז"ל הוח העיקר וח"ש עם סוגים דגמ' לקמן הם למבוע כו' ועי' במ"ח כי הום מאריך עוד ואני כתבתי רק הדכרים הנוגעים אל הכנת ג" הגאוו ז"ל:

ציון ירושלים

ובאמת שעיקר כפי' הק"ע וגירסתו שכן מלינו בפ"ק דבילה הלי"ב אמרו בירושלמי תני אין מפרקין המנעל מע"ג האימום ביו"ט אבל מפרקין כחש"מ וער שכת קמ"ח ע"ל שומטין המנעל מע"ג האימים בשבת, וכ"כ הרמב"ם בפ"ו משבת הי"ב וכיאר המרכבת המשנה שם בח"א דמדכחב כהלכו' שכת חיכת בשכת דהוא מייתר הכוונה דיקא בשבת אבל ביו"ט לא עכ"פ בחוה"מ מוחר לפרה. וכהג"א בילה פ"ה הכיא ג"כ דחין מפרקין ביו"ט אכל בחוה"מ מפרקין יהוא מהירושלמי הלו:

(סיין לעמוד הקודס) מניין שהפקר ב"ד הפקר דכתים אשר לא יבא. נכנלי ניכמו' דפ"ע וככמה מקומו' הכיא ג"כ דברי ר"א שיליף מחלה הנחלות וכיש"ש פ"י דיבמות סימן י"ט כתב דהה דר"ה עדיף דלא תימא דוקא שיכולים להפקיר ולא להחליט לחבירו קמ"ל הן דר"ח לכך למד ר"ח מחלה הנחלות ודבר זה היה בהעלם עין מהרב בעל ג"פ סימן קכ וש"ב במקו"ח סימן חמ"ח שכחבו דאינו יכול להתליט לאחרי וכל האחרוני הלכו בעקביתיהם ולא ראו דברי היש"ש הלו ובירושלי כאן לא נמלא רק דנרי ר"י ול"ע. (ע"כ): הרא . דתימר בשהביא שתי שערו׳. עשעה"מ כל' שהלים וכהציה"ח סימן רל"ה ובאבני מלואים סימן כח פ"ה לג:

גליון הש"ם

מר בק"ע וש"ק הכיחי גר עד שיהיי בן כי והגר"א ג"כ הגיה כן ע"ש אכל בפי׳ המשניות להרמב"ם מכואר כגירסא הישנה דאין ממשכנין עד שיביא ב"ש וכ"פ הרמב"ן פרשח

הלבה ג מתני שולמנום. שם לשלחן שלפני השלחני שמחבל עליו וכן קורין החלפני שלחני ככל המשנה: בירושלים ורית ככל ערי שראל חון לירושלים והיו מחליפין מחצית השקל לכל מי שלריך: ישכו כמקדש. לפי שהיה הומן מתקרב היו יושבין במקדש כדי שימהרו להבית ולי"מ במקדש היינו בירושלים: ההחילו למשכן. ומוליחין העכוט מביתו של מי שלא הכיא שקלו: לוים. לאפוקי ממ"ד כל דעבר על פקודיים: אבל לא נשים. ונמנו איש כופר נפשר כחיב ולא אשה: ולא עבדים. דילפינן לה לה מאשה: וקענים. אפינו הכיא שתי שערית והוא פחות מכן עשרים: שוב אינו פוסק. אביו מלשקול בשבילו שאומרין לו מאחר שנחת עליו בשנה שעברה והעמדת עליי זאת המלוה תן עליו תמיד עד שיגדל ילה תפסוק: וחין ממשכנין אם ככסנים. הע"פ שחייבין במחלית השקל: מפני דרכי שלום. מפרש כנמ׳: כל כהן ששוקל אינו חושא. ואע"ם שאינו חייב לשקול וסד"ח חם שוקל נמלח קרבן לכור קרב משל יחיד קמ"ל דאינו חוטא לפי שהוא מוסרו לניבור לגמרי: לעלמן. להנאתן ילא היא דחייבין לשתול אלא שעומר ושתי הלחם לוקחין משחלי ישראל לכדן: בכל' הא לחבוע חובעין. מן הנשים ועבדים וקענים דדוקה חין ממשכנין אותן: כדם דתימר. שתובעין מן הקטנים דוקא כשהביא שתי שערות אע"ג שלא הגיע לכלל שניו: אכל אם לא **כבים** שחי שערום. ולה הגיע לכלל שניי הפילו מובעין לה: ולמשכן הין ממשכנין עד שיביה שחי שערות. ריגדיל שיגיע לכלל שניי ל"ח ה"ג ולמשכן אין ממשכנין עד שיהיה בן כ'. ולפ"ו ניחא הכל אף הסוגיא דלקמן והלכה דיו: כיני מחניחא. כן לריך לפרש מחני' דדרכי שלום היינו מפני הכבוד שעבודת הקרבנית עליהם וכי היכא דלא ליתי לאנצויי ולי נראה מפני הכבוד היינו שמחוייבים לנהוג בהם כבוד דכחיב יקדשתו ואיסורא ליכא דכיון דתנחי ב"ד הוא על העתיד לגבות הם מחלו להכהנים: י"ב שכפים יתנו. זה בגימטריא שנים עשר והכהנים והלויים בכלל: כן משיבין חכמים להביא דחכמים סוברים דלריב"ו מוחר משהלי הכהנים עומר ושתי הלחם שלא נאמר וכל מנחת כהן אלא במנחת כהן יחיד אבל לא במנחה סים לו בשותפות עם הלכיר: העולם יחיד מתה וכו'. כמו דמצינו שיחיד חלוק מצבור שחטאת יחיד מתה ואין חטאת לבור מתה ה"ג איכא לחלק בין מנחת יחיד למנחת לבור: והשים וכו'. הש"ם לא סיים למילמיה דר׳ טבי ומקשי עליה א"נ הא דקאמר בסמוך והוא מומיב לון שינוייא הוא וכאלו קאמר אלא: שאין הטאם וכו'. ממניי היא בפ"יו דיומא: והוא משיב להן. וכי שקלים לאו נדבת יחיד הן ולמה יביא מהן עימר ושתי הלחם: כל

דעבר בימה יחן. דהיינו כהנים ולויים וישראלים

שכולן עברו בים סוף: על הפקודים. היינו בין חותן

שנמנו לבדן בין אותן שנמנו עם ישראל יתנו מרומת

ה' והא דכתיב בפרשת ואלה פקודי וכסף פקודי

העדה מחת ככל וגו' דשמעינו דהכהנים ולויים

לא נתנו היינו בתרומת האדנים אכל בתרומת שקלים לקרבנות לבור הושוו כולן: כל דעבר על פיקודייה. וכהנים ולויים לה עברו נמנין לפני משה אלא הוא הלך לשמחי אהליהם ומנה אותן: הלכה ד מרגבי' קני ובין וזכוח. תורים ובני יונה שובין וובות מביאין ובסיחיים

איירי אבל בנכרים אין זבין וזבית: כל שהוא נידר ונידב מקבלין מידן. דכתיב איש איש לרבות נכרים שנודרים נדרים ונדבות כישראל: וכן מפורש ע"י

משנת אליהו

גפ' זו נאמרו ג' תרומות כי'. ננקור למקרא המפורש גפ' שקלים מבן עשרים דכל ההיא פרשאה פ' שקלים היא נוקרם פל אדנים לשר לתיומר דשקלים א"ד בן כ' ההיא דרשא לייק בגמי אלא אגב שהוכיר לעיל מינה : מרומות והיא מאתמאה שלמא הוא אבל עיקר דיוא בשקלים היא: כך **מעיבין חכיים.** בכבלי מומוח הכ'א כ') הסוגיא בקלרה ולכן ביכר כיון שלכחליה מיחיב לאחיי כ' מיימי נמו חוטא

בשם ר"ש כן לקיש דב"ש⁶ דיא דאי כב"ה עניים אוכלים ומעשרין וא"ל ר' יוםי שמענו שהוא פמור ממעשר ד"ה משום קנסא:

הרי הן של שניים. דספת לקט הן: ה"ג דבים שמאי היא כדם כבים הלל עניים מעשרין ואוכלין אמר כבי יופי שמענו שהוא פטור מן המעשרות ו"ה משום קנם. וה"פ מתני"

אתיא כב"ש דאמר הפקד לעניים הפקר ולפיכך פטורין מן המעשר אבל כבית הלל אין לו דין לקט יחייבין במעשרות ירכי יוסי אמר שמעני שאפילו כבית הלל אחיא מחני' דביין דקנסו רבנן יהפקירו השבלים שנוגעות בארך הרי הוא בהפקר ב"ד ופטיר מן המעשרות:

הלכה ג מתני "בחמשה" עשר בו שולחנות

היו יושבין במדינה בכ"ה ישבו במקדש משישבו במקדש התחילו למשכן באת מי ממשכנין לוים וישראלים וגרים ועבדים משוחררים אבל לא נשים יעבדים וקמנים יכל קמן שהתחיל אביו לשקול על ידו שוב אינו פוסק גאין ממשכנין את הכהגים מפני דרכי שלום אמר י ' יהודה העיד בן בוכרי ביבנה כל כהן ששוקל אינו חומא אמר לו רבן יוחנן בן זכאי לא כי "אלא כל כהן שאינו שוקל חומא אלא שהכהנים דורשים מקרא זה לעצמן יוכל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל הואיל ועומר ושתי הלחם ולחב הפנים שלנו (הם) היאך נאכלין: גמ' אין ממשכנין את הקטנים: הא^{ד)} לתבוע תובעין ^(ב)הדא דתימר בשהביא שתי שערות אבל אם לא הביא כ' שערות לא בדא ולמשכן אין ממשכנין ואו (עד שיביא שתי שערות) אע"פ שהביא ב' שערות כיני סימתני' אין ממשכנין את הכהנים מפני דרך הכבוד: אמר ר יוחנן העיד כו': א"ר ברכיה שעמא דר' יוחנן בן זכאי 2 זה יתנו י"ב שבטים יתנו ר' מבי בשם רב המנונא כן משיבין חכמים לר"י חטאת יחיד מתה האין חמאת צבור מתה מנחת היחיד קריבה כליל ואין מנחת הצבור קריבה כליל וקשיא משיבין לאדם דבר שאינו (ב)מודה בו דתנן שאין חמאת צבור מתה ר' יהודה אומר תמוח והוא מותיב לן "זו לא נדבת יחיד היא ואינון מתיכין ליה ייכיון שנמסרה לצבור כמי שהוא נדבת צבור כתיב בל העובר על הפקודים ר' יהודה ור' נחמיה חד אמר כל דעבר בימא יתן וחרנא אמר כל דעבר על פיקודייא יתן מאן דאמר כל דעבר בימא יחן מסייע לריב"ז כל דעבר על פיקודייא יתן מסייע לבן בוכרי: הלכה ד מתני' אע"פ שאמרו אין ממשכנין

נשים ועבדים (ד)וקטנים אבל אם שקלו מקבלין מידן 'הנכרי יהבותי ששקלו אין מקבלין "מהן ואין מקבלין מידם קני זבין וקני זבות וקני יולדות ניו וחטאות ואשמות" זה הכלל כל ישנידר ונידב מקבלין מידן כל שאינו לי נידר ונידב אין מקבלין מידן וכן "מפורש על ידי עזרא שנאמר 3 לא לכם ולנו לבנות בית לאלהינו

על פקודיה יתן מסייע לבן בוכרי דכהנים לא נמנו במנין ישראל מבן כ' שנה ולמעלה: משבה ד אכל אם שקלו מקכלין מידם. ירושלי ואלו הא לחבוע אין תיבעין הכא את חמר חובעין והכא את אתר אין תובעין כאן בשהביא ב׳ שערות כאן בשלא הביא ב׳ שערות: הנכרי והכותי ששקלו מקבלין מידן. ירושלמי

תיפתר כמאן דאמר כותי כנכרי: ואין מקבלין מידן קני ובום וכו. ירושלמי וכי יש קני ובין יזכות בנכרים אלא רישא בנכרים וסיפא בכוחים. הא דתני אין מקבלין אכותים קאי ואנטריך לאשתעינן תשום דכותים עומדין בין ישראל ומקיימין מקלת מן המלום אעפ"כ אין מקבלין מהן ואע"ג דרבנן גזור שיהיו כובין לכל דבריהם כדי שימיו ישראל פרושין מהן ואין מקבלין מהן אלא דבר הנידר והנידב דכחיב איש אים מלמד שהנכרים נודרים נדרים ונדבות כישראל: לא לכם ולנו. כלומר אין לכם עמנו

כל רכושו: משנה ג כפ"ו כו שולחגות

יושבות במדינה. בכל מקומות ישראל להחליף

מעותיהם לצורך השקלים: [בכ"ה] ישכו במקדש.

שבני הכפרין שהיו סמוכין לירושלים מחליפין

שם: החחילו. הגבאין: למשכן. ליכנס לביתו

וליקח משכון עד שיתן לו חלי השקל שהיו

ממנין בכל עיר ועיר גבאין ממונין על כך

ושופרות היו במדינה לקבן שם הכסף כמו שהיי

במקדש כדמנן לקמן: לוים וישראלים. אבל כהנים

לה כדפרישית לקמן שלה היו רוצין ליתן משים

שירי העומר: ולא קטנים. משכון לא היו לוקחין

אבל לתבוע תובעין ותפ׳ בירושלמי כשהביא ב׳

שערות הקטן אז תובעין ממנו אבל לא ממשכנין

וכל קטן שהתחיל אביי לשקול על ידו אע"פ שלא

היה מחויב אינו פוסק מעחה וממשכנין עליו:

תביא בתוספתה פ"ק נתמשכנו ישרהל על

שקליהן כדי שיהיו קרבנות לבור מהן. משל למי

שעלתה לו נימא ברגלו הרופא כופתו ימחתך

בבשרו בשביל לרפאותו כך אמר הקב"ה יחמשכנו

ישראל על שקליהן וכדין שיהא קרבנות לבור

קרבין מהן מפני שקרבנות מכפרין ומרליו בין

שראל לאביהן שבשמים שכן מלינו בתרומת

שקלים ששקלי ישראל במדבר שנאמר ילקחת את

כסף הכפורים: ואין ממשכנין את הכהנים מפני

דרכי שלום. אבל למבוע מובעין ור׳ יהודה

מפרש למה אין ממשכנין לפי שהיו סבירין

שאין חייבין בשקלים שכל כהן שאינו שוקל אינו

חוטא וא"ל ריב"ו אם אינו שוקל חיטא אלא

שהכהנים דורשין מקרא זה וטועין הם ומפרש

בירושלמי אמר כ׳ טבי בשם רב המנוגא

משיבין חכמים לר' יהידה חטאת יחיד מתה אין

חטאת לבור מתה. מנחת יחיד הריבה כליל

ואין מנחת לבור קריבה כליל אע"ג דלרבי יהודה

ס"ל חטאת לבור נמי מתה. ובהקומן רבה פריך

ולבן בוכרי כיון דלכתחלה לא מחייב לאחיי כי

מייתי חוטא והואן דהא מייתי חוליו בעורה וה"ה

דים להחשות והלא אוכל שירי העומר ישתי הלחם

ולחם הפנים ומתרץ דמייתי ומסרי להו ללבור

ימנחת לבור אינה קריבה כליל ואין כאן חולין

לעזרה. ירושלמי כתיב כל העובר על הפהודים

ר' יודה ור' נחמי' ח"ח כל דעבר בימח יתן

וחרנא אמר כל דעבר על פקודיא יתן מ"ד כל

דעבר בימה יתן מסייע לריב"ז ומ"ד כל דעבר

תקלין חדתין שנוגעים בארך הן של עניים: דנ"ש היא. דאמר הפקר לעניים הפקר ולפיכן יכול להוכיף. ופטור כין המעשר אבל לב"ה איך רשאי להוסיף ולימן הנוגעות בארך לעניים בחודת לקט ולפטור מן המעשר ולכן עניים מעשרים יאולים. ואילא דגרפו עניים ועשירים אוכלים. בלוחר באמני בי בי משרכה אולים יי לודים יוויים ביידים ועניים ועשירים אוכלים. כלומר בזמיה וכי גם עשירים אוכלים זה ולב"ה בעינן עד שיופקר אף לעשירים: כד"ה משום ארי הפרותה הקרנות מהיה לשפעהי ור נשפל דריש בתי ירתה ג' החושה פי שקלים כתייש אף החושה בי שקלים כתייש אף החושה בי שקלים כתייש אף החושה בי שקלים בתייש בתייש בי שקלים בתייש בתייש בי שקלים בתייש בי שקלים בתייש בי שקלים בתייש בי שקלים בתייש בתייש בי שקלים בתייש בתייש בי שקלים בתייש בתייש בי שקלים בתייש בי שלים בתייש בי שלים בתייש בי בתי

מו שברים אינם אינם אינם מוכן המשיקהא נקט בהביא בי שערות מוכעון ואין ממשכנון ואח"כ סיים דבהביא ביש ממשכנון ונראה דהירושלמי דהיא ר"י לשיטחו דס"ל בנדה דמ"י חוך הזמן כלאח"ז ומעמה י"ל דזהו כונת מיר מש הדא דמימר בשהביא ב"ש היינו כחוך הזמן חובעין פיון דלר"י לאו שומא נינהי (ודלא כש"ק) אבל אם לא הביא דקטן ננאר הדא דמימר בשהביא היינו לחוץ חוק וב"ל ביול אר"ץ אבל אם לא הביא דקטן נעור הוא ולמשק היינו להייל מתון מחובעין פיון דלר"י לאו שומא נינהי (ודלא כש"ק) אבל אם לא הביא המשבנין בה שיביא חיים שיביא אמ"ז חהו ג"כ כונת הייבול היים בהיים הרמב"ס ו"ל עבין תביעה כלל ביון דקו"ל חוץ זמן כלפני זמן ולכך אין כאן רק ב" מילוקים ודו״ק: [כ] יעי׳ בכ״מ ולחם משנה ממעה״ק ה״ב:

תורה אור השלם

קלבנות: הנוסן סלע. דהיינו שקל שלם לשלחני של

הקדש ונוטל ממנו מחליתו ושקל האמור כאן היינו

מחלים השקל: נו**תן כ' קלכונות**. מפרש בנמ':

גמ' כא לסכום אין סובפין. מדקמני אם שקלו

מקבלין מידן משמע אם שקלו מעלמן מקבלין אבל

אין תובעין מהן והשיא הכא אמרינן שאין תובעין

וברישת תנו חיו ממשכניו נשים ועבדים והטנים

דמשמע אכל תובעין מיהת: כאן. רישא איירי

בקטן שהכיח שתי שערות ותובעין וסיפח בקטן

שלא הביא שתי שערות דאפי תובעין נמי לא:

מיפטר. מפרש דמתני' אתיא כמ"ד דכותי כנכרים

אבל מכותיים מקבלין: ו**תני כן.** ותניא נמי

אדם לרבות את הגרים וקשיא ל"ל קרא תיפוק

ליה דלא גרע מנכרים דאיתרבו מאיש איש שנודרים

נדרים ונדבות אלא לאשמועינן דהא דכתיב מכם

למעט מומרים דוקה מומרים מישרהל הכל מגרים

אבל בגרים לא ואי לא כתיב אדם ה״א בכם חילקתי

ולא באומות כדאיתא פרק קמא דחולין והשתא

מכותים אע"פ שחזרו לסורם מקבלין מהן וא"מ

הא אדם גבי נדבה כתיב וע"כ לומר דשקלים לנדבה

דמיין א"כ למה אין מקבלין מנכרים דהא כתיכ

איש איש י"ל דכתיב גבייהו דבר אל בני ישראל

ויקמו לי מרומה: ופריך מתני פליגה וכו'. כלומר

סיפה דמחני קשיה לר"ה: וכי יש קיני וכים

בנכרים. הא בני ישראל כתיבי בפרשה אלא ודאי

דפיפא בכותיים שהיו גרים וכיון שחזרו לפורם

קמ"ל דאין מקבלין מהן וקשיא רישא בעכו"ם וסיפא

בכותיים: ומשני והם כיני. כלומר יהי כו רישה

כנכרים וסיפה בכותיים: כפחלה. בתחלת הבנין

אין מקבלין מהן שום דבר דשמא לרפיון המלאכה

מתכוונים: ובסוף. לחזק את בדקיו: ה"ג מקבלין

מהן דבר שאינו מסויים ואין מקבלין מהם דבר

מסוים. וה"פ דבר שאינו מסוים כגון מים ומלח

ודבר מסוים דבר שנראה בעין אין מקבלין מהן

דגנאי הוא ועוד שמספארים בו: הקדש נדבה

לבדק הכיה. ולא מפליג בין תחלה לסוף ובין דבר

מסוים לשחינו מסוים: ה"ג וכלכד דכר מסוים.

וה"פ ברייתא איירי דוקא כדבר מסוים: מסני.

דפ״ק דערכין קשיח על רשב״ל: סכל שוין וכו׳

ברישה תנן נכרים רמ״ה נערך הבל לה מעריך

רי"ח מעריך אכל לא נערך זה וזה מודים שנודרין

ונידרין ונודרין היינו דמי פלוני עלי ונידרין דמי

עלמו עלי או שאמרו אחרים דמי פלוני עלי

לבדק הכית שמעינן דמקבלין מהן: ומשני

ממומרים מהבליז וה"ה מכם בכם חילהתי

יקריג מכס

קרכן ודרשיגן

לפיכך

אין מקבלין ממנו: דאיספלגון. דפליגי:

בנכרים. דוקה הוה דחין מקבלין מידן

כשרצו הכוחים לסייען ושלחו להם נבנה עמכם כי ככם נדרוש לאלהיכם השיבו להם לא לכם ולנו לבניח בית בשותפות לאלהינו ולכם אין חלק וצדקה וחכרון בירושלי<mark>ם: קולבון.</mark> כלוחר דבר קל מועט שמוסיפים על מחלים השקל כשרולין ליקח מן השלחני כ' חלאי שקלים בעד שקל שלם: ה<mark>שוקל ע"י אשה וכו' פעור.</mark> בעון שהלוה להם דכיון דפטורין קן לא מחייבי בקלבון ואי לא הלוה להם אלא שפורע בשבילם אפי שוקל כשביל בר חיובא פטור מן הקלבון כדלקמן: ואם שקל של יחביה בשבילהו איירי ושוקל שקל שלם מחלים השקל בשבילו ומחליות השקל שמלוה לחבירו חייב קולבין א' דסבר הנותן מחלית השקל הקלוב בחורה פטור מן הקלבון וב' ששקלו שקל שלם אין נותנין אלא קלבין אחד: רמיא כ' קלבונום. דסובר ר"מ השוקל מחלים השקל

בה ב, ב) ירו׳ ברכות פ״ו הל״א. ג) מורת כהנים פ"ב, ד) ערכין ו א, כ) מוספתה פ"ה ערכיו ג., ו) ס״ח שחינו, ו) ערכיו ה ב, ה) עי׳ מנחות עג ב, מי) לכלי שרת, מייב בהלבוו הלכר שנים ששהלו שהל שלם חייב כי

עין משפמ נר מצוה

בל א מיי׳ פרה ג משהלים

בח ב מיי שם הל"ו ובכ"מ: בש ג מיי שם הליג: ל ד מיי שם הלייד ופייו מכמרות הל"י:

לא ה מיי פרק ג משקלים :ו"לה

לב ו מיי פרק ג ממעה״ק :סל״ד

לג ז מיי׳ פ״ח ממתני׳ עניים הלכה מ: לד ח מיי׳ פרק א מערכין

. 6/"}a לה ט מיי שם הליו:

נוסחת הבבלי

(א) א"ר אלעור כוי. מתני פליגה הר' הלעור: (ב) מתניחה פליגא על ר"י (ג) נידרין עולה לא בשאמר: (ד) ולא הכיא עמה נספי ולא לכ"ש כו":

הגהות הגר"א

מלם אלא מיושר וכד ג"ל רשא בנכרי וכו': [ב] נ"ל כיני רישא וכו': [ג] ה"ג וכלכד שהוא מסוים. פתר לה בתחל' שאפיי יוליכם לים המלח מתניתין פליגי על רשב"ל וכו" ול"ג ורשכ"ל אמר וכו". דככר נקט ותני ליה לעיל: [ד] ה"ג כשחמר נכרי הרי עלי עולה ושמע ישראל וכו'. והייני נידרין . שע"י הנכרים נידר: [ה] ה"ג לא הביא עמה נסכים והביא אח"כ מקבלין הימנו ולא לכלי שרח אינון מוחר נסכים נמנא מכיא דבר שחינו מסויים. וקשיא לר"ל. והמיב ר"י כר כון והח תנינה מעריכין ונערסון ועורכין וכו'. למרוצי לר"ל. לא לבדק הכיח אינון וכו׳ והוי דכר ה מקבלין אע"כ מאי איח לך למימר כיון דאיהו לא נמכוין לבד"ה אלא לשמים ומאליהן הן באין לכד"ה. ואינו אסור לר" לקבל מהן אלא כשנותן להדיא לבד"ה ה"ג לר"ל:

גליון הש"ם

ער' נקרכן אהרן שם ולק"מ [6] ער' נקרכן אהרן שם ולק"מ וער' ברמנ"ם פרק ג' ממעה"ק ה"ה ועיין כמהרי"ט ח"ב כחו"מ סימן קכה: [3] עי' תוס' ערכין דף ה ע"ב ד"ה אלא וכתו' יו"ט ם ולמסקנת הירושלמי כאן יש ליישב קושיית החוס' ועי' ברתב"ם פ"ח מערכין הלי"ח נראה שהיה לו פירוש אחר בדברי הירושלמי ומקורו נפתח לו: [ג] ער בהגר"א שהגיה. ועי בירושלתי נזיר פ"ט הל"א נראה כגיי שלפניני ע"ש:

תורה אור השלם

ו. דבר אל בני ישראל ואָמרת אַלהם אָדָם כּי יָקריב מבֶם קַרְבָן לִייִ מוֹ הַבְּהַמָה מוֹ הַבְּקָר וּמִן הַצֹאן תִקְריבוּ אֵת יוםי בר רבי בון והא תנינן מנערכין ועורכין לא תמן לבדק הבית אינון היך מה דאת אמר לשמים הוא מתכוין ומאיליהן הן באין יי לברק

הבית לא: ופריך הניפא נודרין. איכא לאוקומי בעולה דאם הישראל מדירו שיתן עולה מי ישמע הישראל וכו'. וה"ו כאילו הישראל מדירו שהרי ע"י נדר הישראל הוא מתחייב: ופריך ואינו מכיא. הנכרי עם העולה נסכים בחמיה יכיון שלריך להכיא נסכים א"א שלא יהיה מותר ותכן לקמן מותר הנסכים לכלי שרת: ומשני נמנח מכיח דבר מסוים. כלומר וליטעמך הח אף לר' יוחנן קשיח הרי מביח דבר מסוים דכלי שרת דבר מסויים הן: הסיב ר"י בר בון. לתרולי לרבי יוחנן: וערכין לא לבדק הבים אינון. בתמיה ותקשי לך מתני' גופא: היך מה וכו'. ע"כ לומר דהתם לא מיקרי דבר מסוים כיון דלבו לשמים כלומר לגבוה יאנן לבדק הבית יהבינן ליה ה"נ במותר הנסכים כיון שהוא נותנן להקריבן לגבוה וממילא ניתותרו ויהבינן

משנת אליהו

הוא דקמעייל חולין לעזרה דמיימי ומסרן לבנור. וגאן הארך כסוגיא בלישנא ימירא וגיר הילקוט יומר מחוזר כך משיפין חפנים לריי מנחם יחיד קריכה כליל ואין מנחם לצור קרינה כליל. מיון שמתחרה לנגור כמה שהיא מדנה לצור וויי לקתן כדיד ומש"ש: ומש"ש ומש"ש לפנים בפי שבחב אין מקבלין קני זכים כיי ר"ל מיד הכוחים אבל הנכרי אינו יודע בזה ואינו טורח לעולם

הבית כן את אמר אף הכא לשמים הוא מתכוין

ופטור מן הקולבון אם היו קטנים פטורים דתנן לעיל על יד הקטן פטור ואם היו גדולים נמי פטור דתנן ע"י שכנו ע"י כן עירו פטור וכנו גדול ככן עירו דמי שלא היה אביו חייב עליו ואע"פ שעד עתה מתפוסם הבית לא פרע מהם אביהם קילבון עכשיו שחלקו חייב אע"פ שחורי ונשחתפו לא אמרי חורה לחפוסת הבים כבתחלה. ופטירין ממעשר בהמה דת"ר בככורות בפ' בתרא (דף שו) יהיה לך ולא של שותפות יכול אפי׳ מתפוסת הבית ת"ל יהיה נפי׳ יכולן אפי׳ מתפוסת הבית יהיו פטורים ממעשר בהמה דכשוחפות דמי ת"ל יהיה ופריך החם והא בבכור כתיב אם אינו ענין לבכור דאיתיה בשוחפות דכתיב ובכורות בקרכם ולאנכם תנהו לענין מעשר בהמה: אמר ר' ירמיה פעמים שחייבין בזה ובזה ופעמים שפטורין בזה ובזה. פעמים שחייבין בקולבון ופטורים ממעשר ופעמים שחייבין במעשר ופטור מן הקולבון. חייבין כזה וכזה שחלקו ככספים ולא חלקו בבהמה פטורין כזה וכזה שחלקו בכהמה (פי" שם רש"י וחורו ונשחתפו) ולא חלקו בכספים חייבין בקלבון ופטור ממעשר בהמה שחלקו בכספים וחלקו בבהמה חייבין במעשר בהמה יפטורין

ואמר

לבנות בית אלא אנחנו לכד. גרסינן בערכין

פ"ק תני חדא נכרי שהתנדב נדבה לבדק הבית

מקבלין איתה ממנו וסניא אידך אין מקבלין

חוסה ממנו אמר כ׳ אילא אמר כ׳ יוחנן ל״ק הא

לכחחלה הא לבסוף דאמר ר' אסי אמר רבי

ייחנן בתחלה אפילו מים ומלח אין מקבלין מהם

פירוש משום רפיון שמא יתכוונו לרפות ידי עושי

המלאכה. לבסוף לאחר שנגמר בנין הבית דבר

מסויים אין מקבלין מהן דבר שאינו מסויים

מקבלין מהן היכי דמי דבר המסויים אמר רב

יסף כגון זו אמה כליא עורב פיי כל דבר

הנרחה למקדש חין מקבלין מהן לפי שלח יהיה

להם חלק חכרון כבית כדכתיב ולכם אין חלק

חכרוז בירושלים: אנו חייבים בהלבוז לוים

וישראלים אכל כהנים לא [השוקל] ע"י העכד ע"י

הקפן פפור. הואיל שהן עלמן פטורין אם אחרים

שקלו על ידיהן נמי פטורין אע״פ שבאו מיד

אדם המחויב בקלבון לעלמו. של ידו ועל ידי

חבירו חייב בקלבון אחד. על עלמו ולא במה

שנתן חלי שקל חבירו: ר"מ חומר כ' קולכנין.

ירושלמי אע"פ שאין שקלו חורה קלבנו חורה

כלומר אעפ"י שלא נמחייב ליתן השקל על חבירו

הואיל שנותן יתן גם הקלבון סבר (כר") [ר"מ]

בנותן שקלו שלם שפטור תן הקלבון פי' חם

נתן שהל שלם ולא נתן בחורת קלבון ההוספה

אפי הכי פטור בקלבון: אמר רבי מאיר

כמין מטבע אש הוליא הקדוש ברוך הוא

זה יתנו כזה יתנו: נחן שלע ליטול שקל חייב

ב' קולבנום. ירושלמי אמר ר' אלעזר דר'

מאיר דאמר דאחד שקל שהוא ניתן ואחד שקל

שהוא נוטל רב אמר ד"ה היא. אחד שקל שהוא

נוטל ואחד לדבר תורה. הנותן סלע פי׳ בינו

ובין חבירי הואיל שחבירו ישלם לו חייב ב׳

קולבנות פ״א נתן סלע להקדש כדי ליטול שקל

תן ההקדם: השוקל ע"י עני ע"י שכנו. משלו

שנותן לו מתנה פטור מקולבון אעפ״י שלא צירפו

(כ"ח שלירפו) עם שקלו ונתן סלע שלם: אבל

אם הלוון לו חייב. דהוי כאילו הוא נתן לפיי

יתחייב גם הוא בקולבון להלוות לו. ולת"ק דפליג

לעיל על ר"מ אלטריך דאמרי לעיל על ידו וע"י

מבירו חייב בקולבון אחד החם נתן לו מתנה

אבל הכא שמלוהו חייב: האחין השוחפין שחייבין

כקולכון פטורין ממעשר בהמה. אם חלקו ממון

אכיהם אע"ם שחזרו ונשתתפו חייבין כל אחד

ואחד בקולבון אעפ"י שהיה אביהן שוקל על ידן

מתחת כסא הכבוד והראהו למשה

בקולפין. (מנאחי שם שלא חלקו לא בזה ולא בזה): שחלקו בכספים ולא חלקו בכסחה. ירושלמי אמר ר' מנא הדא דחימא כשלא היחה בהמה רוב אבל אם היסה בהמה רוב הן הן עיקר נכסיו וחייבין בקולפון פיי רוב נכסיו הן בהמה. ר' אפון אמר ר' שמי בעי מפני שעשיסו כאדם אחד אלל מעשר בהמה את פוטרו מן הקולפין. פי מחפוסת הבית מחייבתן במעשר בהמה (כלומר) (כמו) שלא חלקי כלל אחה פוטרו מקולבין א"ל לא שניא היא שהוא נותן סלע אחת שלמה. משמע מהכא דפטורין

לא לכם ולנו וגר: גמ' הא לחבוע כו'. מדייק מדקחני אם שקלו הקטנים מקבליו מדקחני אם מקלו הקטנים מקבליו אבל אין חופעין מהן וקשיא דהכא אמר אין חופעין וברישא דקחני אין ממשכנין את הקטנים משמע הא לחבוע חופעין: כאן מופעין וברישא דקחני אין ממשכנין את הקטנים הא לחבוע חופעין איירי בשערום. רישא דקחני אין ממשכנין את הקטנים הא לחבוע חופעין איירי בשלא בשברות וחיפא דתשחנע דאף לחבוע אין חופעין את הקטנים איירי כשלא בשברות בארות ביל אותה באול התעונים איירי כשלא בארות באולה מתעוני אותה באולה מתעונים איירי בשלא בארות באולה מתעונים איירי באולה מתעונים איירי באולה באולה מתעונים איירי באולה באולה מתעונים איירי באולה באולה מתעונים אותה באולה מתעונים אותה באולה מתעונים אותה באולה מתעונים אותה באולה באו בספרים כ' שפרוח וסיפה דמשתע דחף מהרוע סין חופטין חת הקטרים חיירי כשכח הכיא שה ש שעריה: כמ"ד רוחי בנכירי. כלותר היא לקמני בכולות מתני די בקולים וביין הפקטרים היא בקרבות חובה אין מקבלין מידם קאי נמי אכותים דאפילו מכותים ומיפה אין מקבלין מידם קאי נמי אכותים דאפילו קרבות מכותים חיפתר דאתיא אפילו קרבות מנותים חיפתר דאתיא מפיל כותי בכיר דבי דב' ואמיא מתני בכיר: אחרי מכיר דברי דב' ואמיא מתני בכיר בל" אחרי בכיר מביר הבל דקתי בספיל אחרי שברים בייל מקרא דעות הבלין או מקבלין אף מכותים מה לה דקתי בספילים מוכח בהיא מקבלין מדים קיי זכים כוי לא קאי רק אוכרים אכל מכותים אבל אנכרים אכל מתוחים מקבלין דבקלים מוכח בהיא מקבלין מדים קייו זכים כוי לא קאי רק אכל הרבנות מהכלון מכוחים ואפוא מתני ככיע: אדם לרכום אם הגרים. וכוחים נמי גרי אתת הן: מחני פליגא אד א דע"כ מוכח מסיפא דמחני דכוחי מככרי דהא התני אין מקבלין מידם קני זכין כיר וקני זכים וזכוח ליחא בנכרים שאינם ידטה וטרוחים בזה מקבלין מידם קני זכין כיר וקני זכים וזכוח ליחא בנכרים שאינם יודטה טורחים בזה לעולם שיניאו קיד ובין ליחני אין מקבלין וע"כ הא לקמני אין מקבלין אמימים קאי וש"מ דכומים כנכרים: רישא בנכרים כו? כלומר בנכרי וכומי דקמני הנכרי והכומי ששקלו אין מקבלין מידם ומוקמח לה בכומי לחודא א"א בשלמא דסיפא בנכרי כדמוקי לה ר"א לא חקשי לך רישא בנכרי וכומי וסיפא בנכרי כדמוקי לה ר"א לא חקשי לך רישא בנכרי וכומי וסיפא בנכרי לחוד ולא מיירי

אואלו שחייבין בקלבון לוים וישראלים וגרים ועבדים משוחררים אבל לא כהנים ונשים ועבדים וקפגים השוקל ע"י כהן ע"י האשה ע"י עבר ע"י קמן פמור בואם שקל על ידו וע"י חבירו חייב בקלבון א' ור"מ אומר כ' קולבנות הנותן סלע ונוטל שקל חייב שני קולבנות יהשוקל על יד עני ועל יד שכינו ועל יד בן עירו פטור ואם הלוון חייב האחין שותפין שחייבין בקלבון פטורין ממעשר בהמה וכשחייבין במעשר בהמה פפורין מן הקלבון וכמה הוא קלבון מעה כסף דברי ר"מ וחכ"א החצי מעה: גמ' אע"פ שאמרו כו' הא לתבוע אין תובעין הכא את אמר הובעין והכא את אמר אין תובעין כאן בשהביא כ' שערות וכאן בשלא הביא ב' שערות: הנכרי והכותי כו'. א"ר בא (ביבא) תיפטר כמ"ד כותי כנכרי דאתפלגין י כותי כנכרי דברי רבי רשב"ג אומר כותי כישראל לכל דבר (א) אמר ר' לעזר מתני' בנכרים הא בכותים לא ותנים כן יאדם ומן לרבות את הגרים מכם 'להוציא את המומרים מתני' פליגי על ר' אלעזר אין מקבלין מידם קני זבין וזבות קני יולדות וכי יש קני זבין וזכות בנכרים [א]אלא רישא בנכרים וסיפא בכותים (בן (והא כיני) כן הוא רישא בנכרים וסיפא בכותים אמר⁷ ר' יוחנן בתחלה אין מקבלים מהן לא דבר מסוים ולא דבר שאינו מסוים וכסוף מקכלין מהן דבר שאינו מסוים ואין מקבלין מהן דבר מסוים רשב"ל אמר כין בתחילה בין בסוף אין מקבלין מהן לא דבר מסוים ולא דבר שאינו מסוים (ב)מתני' פליגי על רבי יוחגן אין אין מקבלין מהן הקדש ונדבה לבדק הבית פתר לה בין בתחלה בין בסוף ויוובלבד יימסוים (ניי פתר לה במסוים שאפילו מעותיו יוליכם לים המלח). רשב"ל אמר בין בתחלה ובין בסוף אין מקבלין מהם לא דבר מסוים וכו': מתני' פליגי על רשב"ל דתני הכל" שוין "שהן נודרין ונידרין פתר לה עולה וכן ניחא נודרין עולה (ג) נידרין עולה (לא) ורואלא ווו כשאמר ישראל הרי עלי עולה ושמע נכרי ואמר מה שאמר זה עלי: (ר)[ה]ואינוח מביא עמו נסכים ומותר נסכים לא לכלי שרת אינון נמצא מביא דבר מסויים התיב רכי

לה. הא דנודרין ונידרין הייני עולית אבל לבדק ומאיליהן בעולה אלא נידרין ליכא למימר לו הנכרי: ומשני לא בשאמר

בכיתי ^יהנטפל לנכרים ברישה אבל למיגרע העיקר דהיינו נכרי דאמחיל ביה קשיא: **כיני**. כלותר אין רישא בנכרי וסיפא בכותי: אדר יותנן בסחלה. במחלת הבנין דחיישינן שמא לרפיון הם יקן רשת לכנדי וסיפו בטיבי. עד ייותן בעתכם. כחמת הבין דמיים עות נופין הם מחסינים כדכתיב יוים עם הארץ מריים וגו: לכסוף. לחוק את בדק הבית דאין לותר רפיין הם ידים: דבר מסויים. דבר חשוב שירבי וגראה בעין אין מקבלין מידס דגנאי הא ועוד מסויים הבין און מקבלין מידס דגנאי מסויים אפי מים ומלח: אין מקבלין כו' לבד"ם. ס"ד דמיירי בין בתחלה בין בסוף: פסר לה בין כו'. כלותר אכע"א הבריים א מייר בין בסוף ומירי בדבר התסויים דוקא אבע"א דמוירי בכלותר אבע"א הבריים א מייר בין בסוף מיירי בדבר התסויים ואף אבע"א דמוירי בין בחלה בין בסוף ומירי בדבר התסויים אלא אמוירי בין בחלה בין בין ברי. במחלה ולכר לה מפלגינו ביו דבר המסויים לשחינו מסויים שבחחלה אפילו אם המנדב מעות יוליכם לים המלח. ול"ג ורשב"ל אמר דכבר נקט ומני ליה לעיל: הכל שוין שנודרין ונידרין.

משנה היא בערכין ולענין ערכין בנכרים פליגי החם ר"מ ור"י וקאמר ושוין שנודרין ונידרין ובכל גוונא דאיירי מחני' אם בחחלה אם בסוף אם בדבר המסויים או אינו מסויים מ"מ בנו נות החיירי מתניי אם כמחבה חם כפוף אם בדבר התפחיים או חינו משרים מיימ חיים לריל בדה אית החלמה דאן מעבלין מהן כלל: פסר לפ שנלה. אז דתנו עולה מה. או מדיכון עודרו היינו עולות אבל לבדייה לא וריל נמי לבדייה קאמר דאין מקבלין: נידרין שולה מה. מי מצית היינו עולה מה זיכרו: הייג בשאמר היינו עולה מה וה זיכרו: הייג בשאמר נכרי כו מה שאמר זה עלי. והיינו עודרון שעיי הנכרי עדר: ופריך לא הכיא עמה נסרים כו כמא מכיא מביא מביא והיינו מביא ולא לכיל: ולא לכל שרה. הכי אות ליה לריש: כול במא מכיא בחלינו מסרים, ריל: לא לבדיה אימן, והיו דבר מסרים ואמיה מקבלין אשיים ספיב ריי בר בון, למרוצי לריל: לא לבדיה אימן, והיו דבר מסרים ואמיה מקבלין אשיים.

מאי אית לך למימר כיון דאיהו לא נתכוין לכדק הכית אלא לשמים ומאליהן הן כאין לכד"ה.

להו לבדק הבית לא מיקרי דבר מסוים: **מה עבד לה רשב"ל**. דערכין ומותר נסכים לדבר שאיני מסיים מיהא דמיין דקאסר רשב"ל: **לכנוח בים וגו**'. דוקא אבנין הכית קסיד קרא אבל אכלי שרת וה"ה שאר לרכי הבית לא קפיד קרא: מעתה. דקאמרת כיון דכסיב לבנות בית אבנין הבית קפיד קרא א"כ ה"ה לגרכי ירושלם אין תקבלין תהן כדכתיב שאין להם חלק בירושלם: מתני. דתנן ואלו שחייבין בקלכון משמע דאין לך מי שחייב בשקל שלא יהא חייב בקלבון אתיא כר"מ: ה"ג דר"מ אמר כשם ששקלו חורה כך קלבנו חורה סבר ר"מ כנוסן שקלו שלם שהוא חייב בקלבון. וה"פ דרמ"א לעולם חייב בקלבון מן המורה אפיי נימן מאצים שקלו: כום ימנו. שהוא נקי מכל פיג שהרי מאם היה והלכך כל השקלים

מן הקולבון לגמרי דאפי׳ קולבון אחד אינו נותן. אלא מטמה אפילו חלקו וחזרו ונשתחפו שפטורין ממעשר כהמה פעורין מן הקולכון. פי' יפערו מן הקולבון דהה פלע שלמה נותן ר' בה בשם ר' אבא בר הונא היא שני אחין שירשו את אביהן היא שני גיסין שירשו את חמיהן פי' הואיל וחלקו בכ' בני אדם שירשו ממון! אדם אחר מעלמה דלה הוי תפוסת הבית חשיבה להו: כמה הוא קולבין מעה. ירושלמי להיבן הקולבין הולפין ר' מאיר אומר לשקלים כלומר יחערבו ר׳ אלעור אומר לנדבה נדבת קין למוכח ר׳ שמעון שזורי אומר ריקועי זהב ליפוי לבים קודש הקדשים כן עואי אומר שולחנין היו נוטלין אותן בשכרן וי"א להולאת דרכים פי' לאותו שהיו מוליכין חותם מעירן למקדש ובחוספתח אינו מביא דברי י״א כלל:

תקלין חדתין יאינו אסיר לר"י לקבל מהן אלא כשנותן לבד"ה ה"נ לרשב"ל: **הן באין לכ"ש.** ולא קאמר ר"ל דאין תקבלין אלא בשנכרי נותן מעלמו להדיא לבד"ה: רשב"ל סתר. כלומר הוכחתו מפשטא דקרא דקאמר לא לכם ולנו משמע דקאסר ליה שותפות ילקונות לני בל העם יוצם ומנות לקונות להי בל פרישת בכל בין בתקבל ויבול בל בלישת מכלתין לישנא דשאל: בותבי' ואלו חייבין בכיש מכילתין לישנא דשאל: בותבי' ואלו חייבין בכיש מכילתין לישנא דשאל: בותבי' ואלו חייבין בכיש מכילתים בשל והשקל והשקל הנוכר בחורה הוא שקורין במשנה סלע שהוא שני חלאי שקלים ולפי שכולם היי נותנים לשקלים החלאים נקראי שקלים וכשהיה א' לריך להחליף סלע על חלאים היו נותנים מטבע קטנה ונקרא קל בין כלומר דבר קל שמוסיפין בעד החילוף: **אבל לא כהנים כו**' משום דהוא בפלוגתא דר"מ דלר"מ חייב בשביל עלמו כדלקמן והטעם דפטור בשיקל ע"י כהן יאשה ועבד דאינהו פטורים ממחלית השקל ונחינתם אינו אלא מדת חסידות והוי האי מחלית השקל

ופעברם נופיה ריביי וריות הקדש ולכן פטורים מקלבון על ידו וע'י חבירו. דהיינו שיש להם שקל א' שלם ביחד וניתנים כן ביחד להקדש חייב בקלבון מ' שכל א' היה לריך ליתן חלי שקל ועומנים להקדש הקלבון שהיו לריכים להשקף, בעד החילוף: רמ"א ב' קלבונות. מפרש בגמרא: הנותן מלע כו'. פליגי אמוראי בגמר מחן קתני לה: בכל ה"ג מ"ע דר"מ. דס"ל כ' קלצונות כשוקל ע"י ועי"ח חי מטעמח דחילוף ח"ל אלח קלצון ח": סבר ר"מ השוקל שקלו שלם שהוח חייב כ' קלצונות. כלומר השוקל שקל שלם הינו שני מחלית בעדו ובעד חבירו שחייב ב"ק דס"ל לר"מ דלחלי שקל ג"כ לריך ליתן קלבון דהכי חייבה התורה ליתן להכרע לכל מחלים השקל קלבון דהר"מ כשם ששקלו רורה כך קלבונו חורה: **דמני ר"מ כוה יפנו.** ופ"ל מדקפיד השם והראהו כמין מטבע של אש וא"ל כזה יתנו היינו שלא יוגרע לעולם ממחלית השקל שהיה בימי משה מדקאמר זה יתנו כזה יתנו לעולם הוא ולכן מן התורה חייב ליתן לכל חלי שקל מטבע מתקמורה זה ימנה ימיה מעה נעתם היות ובכן מן המנהי הייה ביתון בכל חני שקף נמעפע קטנה להכרע והכי חיל המתפתה להייק המנילחון השוקל של הייה בקלפון לדימו חוביים! השוקל שקל פטור כ' דינרין חייב. הרי דר"מ ח"ל חיוב מה"ח לחלי שקל וחכמים ח"ל מעטם החילוף שהיה לרין לימן חלי שקל ולש מילוף אלה אם נותן כ' דינרין שהוא ערך חלי שקל חייב מעשם החילוף שהיה לרין לימן חלי שקל ולא ח"ל דרשא דוה יתנו אלא למילחה אחרימה בדאתריון לעיל: פנותן פלע ונועל כו. הייג אחר ר"א חיים היא דר"מ היא להד"מ אחד שקל שהיא נותן ואי לד"מ פלמת דר"מ מחייב ב"ק א" עשקל שטותן ונידו היים סלע יהפליף אול היים אות והחלים היים לעומר דר"מ מחייב ב"ק א" עשקל שטותן ונידו היים סלע יהפליף אצל ההקדש ואי לדית ואשיג דכשנים ששקלו שקל שלם לא חייב ריית אלא די קלבונות כנייל ולא חייב קלבון דחילוף החם הייע כיון שנוחנים שקל שלם בעד חיוב שניהם להקדש היי כקינים שבואה מן השוק בעד סלע שאין מחשבין בעד החילוף משאייב הכא שאייצ ליסן רק שקל דייניה ומחליף גבי הקדש לא גרע כח הקדש מכח הדייט וצריך ליתן גם קלבין בחילוף. אבל לח״ק דלא ס״ל בשנים ששקלו חיוב הקלבין אלא מטעם החילוף לדידיה ה״ל אינו חייב אנא אי ואשיי דלא פליני במחכני פליני בחוספתא דמנינן בהדיא בפיק דמוספתא המין מייב אוא אינו הדיד בדלא פליני במחכי פליני במחכפתא המיים ביק המחיב ביק וחכ"א קלבון אי: ורב אמר דים היא א' שקל שבוא נופל. דמ"ל דגם ח"ק מודה בוה דחייב כ' קלבונות ולא דמי שבוא נופל. דמ"ל דגם ח"ק מודה בוה דחייב כ' קלבונות ולא דמי לשוקל ע"י וע"ח דאינו חייב אלא א' דהתם שניהם נותנים חיוב כ' שקליהם בפלע וכשהיי לשוקל ע"י וע"ח דאינו חייב אל אם א" דהחם שניחם ומנונים חייב יש שקליהם בפעל עו וכחריו מפסד אן מחלים על ג' חלאי שקל לא היו נוחנין אלא קלבון א' יכן להקדש בכה"ג דאין לרכים להחליף על ג' חלאי שקל לא היו נוחנין אלא קלבון א' יכן להקדש בכה"ג דאין היה צרין ליחן מפסד אן מחסכרין צו. משא"כ הכא אלי היה לרין להחליף ולהשיע איל מעלע ג"ב היה צרין ליחן קלבון ולן חייב ב"ק מעשם החלוף כמו אלול היה חייב של לחלמו וגעת זמן פריעתי לו שקל החלע היה ג"ב לרין ליחן לו קלבון א'. ואם היה מבקש ממנו שיתן לו של המלע היה ג"ב לרין ליחן לו קלבון א' וחייע לא יגרע כה הקדש ממח הדיוע ולא ברשנים ואן א' לד"ח דלא מ"ל לת"ק לד"ח: היג עדד דרב לר"מ ג' קלבונות המחויבים מעשם החיליף לת"ק רק בשקל ע"י וע"ית ה"ע כדפריבית לעיל ולכן לרב דאסברא הלח"ק חייב ב"ק מעעמא דחילוף ודאי ר"מ מ"ל ל"מ ב"כר ולא מסתבר דימת לן לבן לרב דאסברא הלח"ק חייב ב"ק מעעמא דחילוף ודאי ר"מ מ"ל לר"מ מ"ל בכה"ג, ולכן לרב המסבר שיפלג בסברא הוא ברן לא מסברב שיפלג בברא בל א' מון החורה משכחת לה בכה"ג היו מעיל מול א' מון החורה משכחת לה בכה"ג היו מעיל מול הכן נהל מול מר לר"מ מחייב בהוא למול היו מול בר לה"ל במחל מתייב ב"ק בשקל ע"י וע"י חביר ואם כל הכי הכי מפורש בהדיל הלח בלד לבתו מחייב הוא מה של או היו מפור שבה בחיים בוה בם ח"ק הוא ול דב ציל לבד לבתסב מתני לא מון השור ללו הם של לא הה שלדיה הוא ולכן נקט שנים שבוה גם ח"ק מודה וליל לדב להם מתני לתיוא נחייב ב"ק לבונות בכה"ג ובחוססתא מודה ול"ל לדב למסב מתני לתוח לרו"ב הל ע"ב פליגא מתני אתופסתא לדידיה דלר"מ חייב ג' קלבונות בכה"ג ובתוססתה אלא א' דאא ע"כ פליגא ממני אחוספחא לרידיה דלר"מ חייב ג' קלפונית בכה"ג יבחוספתא לא חשיב אלא ב' בדברי ר"מ. וסברת ר"א לאשוויי מחני' ותוספתא אהדדי דלחכמים דר"מ

ופעמים

הכנת חייבים במנשל בהתה דאתר התם יכול אפיי קני בתפוסת הבית חייל יהיה ופטורות אם בקלון לכדיו שהן נתפוסת הבית או היה או אחתיים מן הקלונו לכדיו שהן נתפוסת הבית או בתפוסת הבית חייל יהיה ופטורות מן הקלונו לקה כ"א מן השוק ונמערבו יאין כאן שם מפוסת הבית אלא שם דכשחלקו נדיים ע"ים שום בדמים נגד חיישים בטלה מהן שם ירושה והיי לאלו לקה כ"א מן השוק ונמערבו יאין כאן שם מפוסת הבית אלא שם שוחפות: אכל אם חלקו כר. דוהו משפט הירושה לכ"א חלק בכל מין ומין אותרים והו חלקו המגיע דיש ברירה ועדיין שם יורשים עליהם וכשחורי ונשחשפו חורה חפוסם הבית למקומה:

ובאיליהן הן באין לבד"ה (לבלי שרת) ^[ב]מה עבד לה רשב"ל פתר לה "לא לכם ולנו לבנות בית לאלהינו ר' אין מקבלין מהן שאל מעתה אאין מקבלין מהן לאמת המים ולהומות העיר ומגדלותיה על (שנאמר) ²ולכם אין חלק וגו' (אלו חייבין בקלבון תני (ג') אלו חייבין בקלבון אחד ר"מ אומר שני קולבנות מתניתא דר"מ דאמר ר"מ אע"פ שאין שקלו תורה קלבנו תורה סבר ר"מ במי ששקלו שלם שהוא פטור מהקלבון ^מדאמר) מתניתא דר"מ ראמר ר"מ כשם ששקלו תורה כך קלבנו תורה קסבר"ו ר"מ בנותן שקלו שלם שהוא חייב בקלבון דאמר? רבי מאיר ומן כמין מטבע של אש הוציא הקב"ה מתחת כסא כבודו והראהו למשר ואמר לו 3זה יתנו כוה יתנו: (*)נתן סלע ליטול שקל דייב שני קולבונות א"ר אלעזר דר"מ היא 🗗 (דר"מ אמר אחד שקל שהוא נותן ואחד סלע שהוא נוטל) דתניא אלו חייבין בקלבון וכו' קלבון א' ור"מ אמר ב' קולבנות רב ד"ה היא דאמר רבי מאיר אחד שקל שהוא נותן ואחד שקל שהוא נוטל ואחד לדברי תורה ^[ה]על דעתיה דרב ג' קולבנות אינון אתא ר' ירמיה ר' שמואל בר רב יצחק כשם רב שלשה קולבנות אינון א' שקל שהוא ניתן ואחד שקל שהוא נומל ואחד לדבר תורה: האחין" והשותפין שחייבין בקלבון יפטורין ממעשוי בהמה בשחלקו וחזרו ונשתתפו שחייבין במעשר בהמה ופטורים מן הקלבון בשלא חלקו אמר רבי" לעזר והן שחלקו גדיים כנגד תיישים ותיישים כנגד גדיים אכל אם חלקו גדיים כנגד גדיים ותיישים כנגד יוחנן תיישים הוא חלקו משעה הראשונה א"ר באפילו חלקו גדיים נגד גדיים ותיישים נגד תיישים (ב) כלקוחות הן ופמורין מן המעשר כההוא דתנינן תמן הלקוח^ה ושניתן לו במתנה פטור ממעשר בהמה. ^{מו}ר' חייא (ר' חזקיה) אמר רבי ירמי' בעי ולמה לית גן אמרין פעמים שהן חייבין בזה ובזה

לריכין קלבון שיהא הכסף הנקי שבהם מחלית השקל: כ"ג אחד שקל שהוא נותן ואחד שקל שהוא נוטל. וה"פ הגובר לריך ליקת ממנו שני קלבונות אחד בשביל השקל שהוא מחזיר לו ואחד בשביל השקל שהוא נועל ממנו שהיה לריך לימן להשלחני: דברי הכל היא. אפילו לרבנן לריך ליתן שתי קולבונות אם נתן סלע ונעל שקל קלבין אחד מפני שלא שקל שקל האמור במירה יאחד מהחצי שקל שמקבל מהגובר: כ"ג על דעמיה דרב ג' קולבונות אינון אחד שקל שהוא נותן וכו' ואחד לדבר חורה **אמא ר' ירמיה וכו**'. וה"פ לרב אליבא דר"מ בנתן סלע ונטל שקל חייב ג' קולבונות אחד לשקל שהוא נותן אילו היה נוטל מהשלחני ואחד לשחל שהוא נועל שאם מחליפו נוחנין לו חדי שקל וקלבון ואי לדבר מורה שהוא לריך להוסיף על חלי שקל של מירה. והרא"פ החליף הגרסאות והאריך בדברים ללא לורך והגירסא שלפניני עיקר: והן שחלקו וכו'. והוא דהוה השוחפות שלאחר חלוקת הירושה שותפו' להיפטר ממעשר נהמה דיקא שחלקי הירישה לפי שיויה ילא לקח כל אחד המחלה מן הבהמות שהיו בשעת מיתת אביהן דהשתא ליכא למימר דוהו חלקו דודאי בשעת מיתת אביהן היה מגיע לכל א׳ חלי הגדיים וחלי התיישים והשתח קנין הוח שקונה זה מזה יהבהמות שישנן בשעת חלוקה פטורין ממעשר מטעם לקוח שהוא פטור והעחידין לבוא פטורין משום שותפות: היא חלקו משעה הראשונה. ושם ירושה עליהן וכשחזרו ונשתחפו הדרא לה שם תפיסת הבית כמעיקרא והבהמות שהיו בשעת חלוקה [אין] פטורין משום לקוח והעתידין לבוא חייבין דלאו כשותפין הן: כלקוחום הן. דאין ברירה והיו מעיקרא נקוחות והשתא שותפין: **כהאי** דתנינן סמן. בבכורות פרק ע: כלקות. שניתן לו במתנה: ופעורין ממעשר בהמה. איירי בשחלקו וכו׳ וכדפרישים במחני': ולמה לית 6ק אומרין. ארבעה דינים חלוקים בדבר: בוה ובוה.

משנת אליהו

אמרו סיפא בכומים ולפיכך מקבלין מהן חטאות יאשמית כיין שנתכיין לנפרה אילי ישוב אבל הנכרים אין מקבלין מהן תנאות ואשמות לפי שאיני נדר וגדנה. ומ"ש ולפיכך ההבליו כי ככר כתב התר"ט דגירססו במתני ימטאות מקבלין כי ככר כת המד"ט דיניכסטי במתניי יוכטאת ואשמות ינדרים ונדבוח מקבלין מהן וקאי אכותים כדמוקי לה הכא סיפא בכותים. יצעל קרבן העדה תמה על הרמצ"ם

כה המם שימח במיחם. יצענ קדכן העדה מחה עם כה החברים החברים החברים החברים החברים החברים הכל הגרבים המם העל הברבים הל הגרבים היח המברים בהחברים החברים החברים החברים החברים בהחברים החברים בהחברים בהחברים החברים בהחברים החברים החברים בהחברים החברים החברים החברים בהחברים החברים ה הין מינה כן המנה לה בפורם, הם מינה עם כל כל היותר בכל המין והדפרישה בקונעום שיטפו המנה כל מינה ברינה המון והדפרישה בקונעום שיטפו המנה מחופפתה עריכה. והרמכיים בפירושו לה הוכיר בדברי ר"נה תלפון חד"ת. ולדידיה בשוקל שקל בעדוד פטיר מקלבון גם לר"מ. יקשיה עליה מדסגיים בחופפתה. וגם צ"ל דגי" אחרת ה"ל ברושלמי. ובחיבורו המספר קובן הדכוע עייה, זכן מנחמי גפת"ג הי שקנים שדנכיו מורים הדפרשת ששטח חש"י הדככה כר"מ דכתב מחלה במסקי הקלביוט דעת הרמב"ם ו"אח"כ הכו דעת הש"י דלכל חלי שקל ח"י קלבון נב" ששקלו חיבין ביק מנחל ג"ד דעת הש"י דמפ"ק החילון כלה השיקל ע"י בניי דעשור לגמרי זער הביא"ר הש"ל שם. ודברי הש"י במנחוח שם ד"ה יהמעה קלבון אינם מוצגים שכתב ח"ל שכל ימר מכיא חברנים שבש"ל לו מנוש שניהם אלא סכנע לחיד אלאו במשאו ממשטען היה שם כי הכרעים מפי הכרעים שבש"א לו מנוש שניהם אלא סכנע אחד אלאו במשאו ממשטען היה שם כי הכרעים לפיכך נוחנין קלבון עכ"ל. יחמוה דמחילה מתחיל אליכל דר"מ ואח"כ כמ"ק ומ"ש לפיכך כו אין לו ביאור והחום הקשי עליו מטעם אחר ומ"ל דע"ם בדבר רש"י שם: הד"ד עלך באחד באר"

א) חלקיה, ב) אמר ר"מ כמין וכו", ב) תוקפתה פ"ה, ד) במדבר רבה פי"ב, ה) ס"ח ורב חמר, ו) בילה לט ב חולין כה ב, ז) בכורות נו, מ) שם נה ב, ט) בס"י אי' כאן פיסקם החמין וכו׳, י) חין הלשון מכוון וחולי דחסר חיה מיבום וצ"ל שירשו מאכיהן דפטורי מקולבון ה״ה אם ירשו מאדם אחר דעלמא ג"כ תפושת הבית חשיבת.

עין משפט נר מצוה

לו א מיי פרק ח ממתנות עניים הלכה ח: לו ב מיי פרק ו מבכורות הליי:

נוסחת הבבלי

(א) הנותן סלע ונוטל שקל: (ב) כלקוחית הן כדתנן הלוקח

הגהות הגר"א

[א] ה"ג ומאליהן הן באין לכלי שרת וכי'. ולה קחמר ר"ל דחין מקבלין אלא כשנכרי נוחן מעלמו להדיא לבד"ה: [ב] מלוח מה עבד לה נמחק וצ"ל רשב"ל פתר לה וכו'. וה"פ רשב"ל הוכחתו מפשטא דקרא דקאמר לא לכם ולנו משמע דקחסר ליה שותפות כלל בון במחלה בין בסוף: [ג] מן תני אלו חייבין יכו' עד פטור מהקלבון ל"ג וה"ג מאי טעמא דר"מ סבר ר"מ השוקל שקלו שלם שהוא חייב שני קלבונות דאר"ת כשם ששקלו חורה כך קלבני תורה דתני רמ"ח כמין מטבע של אש וכו'. ועי' בפי' ק"ע: [ד] ה"ג אר"א דר"מ היא מחד שקל שהוא נותן ואי לדברי תורה ירב אמר ד"ה היא אחד שקל שהוא נותן ואחד שקל שהוא נוטל, יל"ג ואחד לדברי תורה. ועי' בספר תקלין חדמין ותמלא פי מרווח ע"פ ההגה"ה הנ"ל: והן צ"ל ע"ד דרב לר"מ וכו". ועיין כפי' ק"ע:

ציון ירושלים

והן שחלקו גדיים כנגד תיישים. ע" ש"ס דילן בכורות נו ועט"ל דף כ"ה ע"ב ד"ה אתה חטים שבמחום פלוני ועי' בתום' רי"ד קדושין יו ע"ב ודו"ק היטב ועי' עלמות יוסף שם:

גליון הש"ם

עי' תוס' מנחות לף ע"ל ד"ה שלשה:

תורה אור השלם

ו. וִיאמֶר לְהֵם זְרַכְבֵל ויֵשוּעְ ושאָר רָאשי הָאָבות לישרָאל לא לָכָם וְלְנוּ לבנות בִּית לאלהֵינו כִּי אֲנַרְנוּ יִחד נבָנַה ליי אלהי ישראל כאשר צונו המלך כורש מלך פרס: עזרא דג

2. וָאָשיב אוֹתָם דְבָר וָאומֶר להם אלהי השמים הוא יִצְלִיחִ לָנו וִאַנַחנוּ עַכָּדִיוּ נְקום ובָנינו ולְכֶם אין חלק וצְדְקָה ווברון בירושלם: נחמיה ב כ 3. זה יתנו כל העבר על הפקדים מחצית השקל בשקל הקדש עשרים גרה השָׁקַל מִחַצית הַשֶּׁקָל תרומָה שמות ליג

בקלבון ובמעשר בהמה: סיך שבירא. כמו היכי דמי: הייג חלקו את הנכסים ולא חלקי את הבהמה חייבין בזה ובזה חלקו את הבהמה ולא חלקי את הנכסים פטירין בזה ובזה. וכ"ה בככורות פ"יט. והכי פירושו חלקו את הכסים וחזרו ונשתמפו ולא חלקו בבהמה דגבי קלבון הוו כשאר שומפין וגבי בהמה הוו כמפוקת הכיח: **כן הן עיקר נכסיו**. ואט"פ שחלקו אם הנכסים ולא חלקו את הבהמה פטורין מקלבון: רבי שמי. פריך וכי מפני שעשיתן כאדם אחד אצל מעשר בהמה הואיל ולא חלקו נאמר שיהיו פטורין מן הקלבון אע"פ שלא נמנו שקליהן מן ירושת אביהן ואע"פ שהבהמות הן עיקר הנכסים אין לפטרן. כך למדתי ממגדל עוז בשם הר"מ מקוצי ודלא כהרא"פ ודבריו תמוהין: לא שנייא היא. שאני הכא שהוא נותן סלע שלימה תאותן המעית

מתני' א' דרכונות. כמו דרכמוני זהב בספר עורה: מפני משוי הדרך. להקל מעליהן. ירושלמי ויעשו אותן מרגלית כלומר מכל השקלים יקנו מרגלית ויקלו ממשוחו׳ ייתר. ושני שמח חוול המרגלית ונמלא ההקדש מפסיד אבל הדרכונות אין לחוש שמח יחלו מהן המעבעות היוצחין בירושלים: מחניתא בתקלין חדתין אבל בחקלין עתיקין לא בדא כלומר בתקלין עחיקין מיתר לקנות מרגלית ולא סיישינן שתה חזול שהין בהין הלה לחומם העיר ומגדלומיה: בני העיר ששלפו את שקליהן אם נתרמה התרומה. מן הכסף שבלשכה ונתנוהו בהיפות דחניה בתוספתה פרק ב' תורמין על המשכון ועל הגבוי ועל העתיד לגבות נמנח שאותן השקלים ברשות הקודש איתינהו ונגנבו או נאבדו נשבעין לגוברין שההפסד לקדש ואם תאמר והתנן בשבועות אין נשבעין על ההקדשות דרעהו אמר רחמנא ולא הקדש אמרי בפרק סוסב אמר שמואל הכא בנישא שכר עסקינן ונשבעין ליטול שכחן אי הכי נשבעין לגוברין נשבעין לבני העיר מבעי ליה אמר רבא נשבעין לבני העיר במעמד הגזברין כי היכי דלא ניתשדינהו שלא הפרישו שקלים אי נמי כי היכי דלא ניהרינהו פושעים והא נגנבו או אבדו התני ושומר שכר חייב בגניבה ואבידה והכא נהי דלא משלמי דשומר שכר פטור לשלם להקדש דכי יתן אים אל רעהו כחיב ולא הקדם אגרייהו מיהא לפסוד אמר רבא נגובו בלסטים מזוין אבדו שטבעה ספינתו בים דהוי אונס ושומר שכר פטור באונסין ר' יוחנן אמר הא מני ר' שמעון היא דאמר קדשים שחייבין באחריותן נשבע עליהן בפרק מרובה אמר ר' שמעון קדשים שחייבין באחריותן חייב שאינו חייב באחריותן פטיר לענין תשלומי כפל ומדחייב הגנב כפל בממונו דמי. הכי נמי לענין שבועה. החינח עד שלא נתרמה התרומה תשנתרמה התרומה קדשים שאין חייב באחריותן נינהו דחנן חורמין על האבוד ועל הגבוי כו' אמר ר' אלעזר שבועה זו מקנת חכמים היא שלא יולולו בהקדשות פיי שלא יולולו בשמירתן נשבעין לבני העיר הואיל

תקלין חדתין היך עבידם. היכו דמיו ה"ג מוקו 60 הכחמה ולם חלקו 60 הנכסים שטורים כוה וגוה. דכיין שחלקו בנהמה וחזרי ונשחספו ה"ל לענין מעשר בהמה כשוחפין ופטורין ממעשר ובנכסים שלם חלקו וחייפין כזה וכוה: הדם דממרכת דכשמקר הנפקים למד דחייבין בקלבון שלא היחה הבהמה שיה יותר מתכסים: כן כן עיקור נכסיו. ואפיי חלקי הנפסים ולא הבהמות פטורים תקלבון דבחר רובא אולינן: ר"ש בשי. אמחניתין פריך דקאחר לא חלקו פטורים מן הקלבון: לא שניא הוא. כלותר וכי לא שניא הוא

דכיון דלא חלקו נותן סלע א' שלימה דעדיין קיימא מפוסח הביח ולא משיב כהלואה: אפילו חלקו ונשסחפו. דנוחנין נמי שלע אי שלימה יהיו פטורין מן הקלבון ומשני ר' ביבי הוא שני אחין הוא שני גיסין כלומר כיון

שלמה יהיו פעורין מן הקלבין ומשני ר' ביבי הוא שני אחין הוא שני ניסין כלוחר כיון שחלקי אף שאח"ב נשחתפי היו באחרים לענין חיוב קלבון: רמ"א לשקלים. ר"ח לעעמיה דאחר לעתל כשם ששקלי חירה כך קלבונו חורה: שלמתין. שגבו השקלים כמדינה הן נועלין האחר לעתל כשם ששקלי חירה כך קלבונו חורה: שלמתין. שגבו השקלים כמדינה הן נועלין אות בשכרן: לחולת בדרכים של השלמנים ביר שלים להדכונה היה להדן עליך באחד באחד במדב" מדעם שלים להדכונה. בני העיר שקליהם יכילים להחלים בדרכונות והוא מעני של זכל למעלים מחלים בדרבן שושרפו. מיום בל לו תעליה ותרחיב היינו בכל שייחים העירוב לל חי חביא שקלי ונותן בו: במקדש. מקדש מש ומדינה היינו בכל שייחים הערובים לל היי לריכין השוכרות הייח שלים להקום ללו היי לריכין אם מרכים הרושה. מן הקושים שלי חורתן לוורך הקרביות על הגבוי ועל העתד לגבות כדי שיהיה חלק הקרביות אף לאותו שעדיין לא שקלי: נשבעין השלוחים לעובר. דהואיל התעומה התרומה על התעות הללו קודם שואדו היי ועשו באלים השוברים מולבי המעותה ברושות בללו הדים שלאבי לבונים בשלים שלחרו עדין לא מתמה התרומה בל התרכים המרומה בלשות התרלים הבעלים אבדו הלכך נשבעים לצני העיר ששעה שלהתרו עדין לא מתמה התרומה בלשות הבלות הבעלים אבדו של בעשר שלבני העיר שבשע שלברו שרין לא מתמה התרומה במשת השלבות בשלם שלבת השלב בשלם שלבת של שלב בשלם שלבת שלבות התולב בשלם שלבת העודים והשלבות בל המומה בתשת הבלים שלבעם שלברו עדין לא מתמה התרומה במשת הבלכר שבעלם לבדו שלבים בשבש שלברו עדין לא מתמה התרומה במשת הבלכת בשבשם לבני העיר תשבה שתחינה וברשוחם נגנבו הככך שבפשים נגוברים שבועים השוחרים: וחם לחוז שבשעה שלבדו עדיין לא מחמה החרותה ברשוח הבעלים אבדו הלכך נשבעים לגי העיר ופטורים: שוקלון אחרים חחסיים, שחקלים הראשינים שחקלו לא עלו להן: גבל ויעשו אותן מרגליום. ארשא פריך אתאי אין מלרפין למרגליות שהוא קל יותר: חיוול המרגליום. אותן מרשא של שיוול ביותן המרגליום שהוא קל יותר: חוזיה של לאל שייני ופולן, לעול קתני החם הדברים שלרין לפדוחם כגון בכור אדם ודומיהן וקאמר וכולן פדין יור: מסניסן, דקחני שהיו שפרוח במדינה דוקא לתקלין חדמין דהייני לאפלים של שנה הצאה אכל לתקלין עתיקין דהייני למי שלא ארין להביאן לתקדש דוקא: מחברי. דקחני שקל אשחקד לא היו שופרוח במדינה אלא לריך להביאן לתקדש דוקא: מחברי. דקחני בקל אשחקד לא היו שופרוח במדינה אלא לריך להביאן למשתם שכר אינו בדין וה. דשיים אונכרו וולבדי השלא אנו בריים בריים השליחים ושרכרים המדביה בארכרים החברים החבר נפטר בשבועה אלא חייב בגניבה ואבידה: בלסטים מוריון. דהיי אוגס ובאוגס אפילו ש"ש פטור אם נשבע שנאנסה: א**מיא כמ"ד.** מחני' דמחלק בין נחרמה קודם שנאברה או לאחר שנאבדה: **על הגבוי.** שבני העיר גבו ומסרום ליד שליח: לא בדא. דלדידיה אפי נמרמה התרומה קודם שנאבדה כיון דאין חורמין על הגבוי לאו נכנסו המעוח הללי לרשות הגזבר וברשות בני העיר קיימא ונשבעין לבני העיר ובני העיר שוקלין אחרים תחתיהן:

ופעמים שהם פטורים מזה ומזה היך עבידא (חלקו את הנכסים ואח"כ חלקו את הבהמה חייבין בזה ובזה חלקו את הבהמה ואח"כ חלקו את הנכסים פטורין מזה ומזה) [א] חלקו 6 אהנכסים ולא חלקו הבהמה חייכין בזה ובזה חלקו הבהמה ולא חלקו את הנכסים פטורים מזה ומזה א"ר מנא הרא דאת אמר בשלא היתה הבחמה רוב אבל אם היתה הבהמה רוב הן הן עיקר נכסים ר' אבין אמר ר' שמי בעי מפני שעשיתן כאדם אחד אצל מעשר בהמה את פומרו מן הקלבון א"ל לא שניא היא שהוא נותן סלע א' שלימה מעתה אפילו חלקו ומזרו ונשתתפו חייבין במעשר בהמה ופטורים מן הקלבון ותניגן חייכין בקלבון ופמורין ממעשר בהמה: ר' בא כשם אבא בר רב הונא היא שני אח שירשו את שביהן היא שני גיסין שירשו את חמיהן בלאיכן. היו הקלבנות נופלין ר"מ אומר לשקלים רבי לעזר אומר לנדבה ר"ש שזורי אומר ואו (א) ריקוע זהב וצפוי לבית קודש הקדשים בן עזאי אומר שולחנין היו נוטלין אותן בשכרן ויש אומרים

להוצאת דרכים:

הדרן עלך פרק באחד באדר הלכה א מתני' בצרפין" שקלים לדרכונות מפני משוי הדרך כשם שהיו שופרות במקדש רכך היו שופרות במדינה בני"

העיר הששלחו את שקליהן ונגנבו או שאבדו אם נתרמה התרומה נשבעין לנזברין ואם לאו נשבעין לבני העיר ובני העיר שוקלין תחתיהן נמצאו או שהחזירום הגנבים אלו ואלו שקלים ואין עולין להן לשנה הבאה: גמ' ויעשו אותן מרגליות שמא תזיל המרגליות ונמצא ההקדש מפסיד כההיא דתנינן תמן וכולן^{ס, ו}נפרין בכסף ובשוה כסף חוץ 'משקלים ^{[2}ואין פודין בכלים "וא"ר שמואל בר רב יצחק שמא יזילו הכלים ונמצא ההקדש מפסיד אוף הכא נמי שמא תזיל המרגליות ונמצא ההקדש מפסיד מתניתא בתקלין הרחין אבל בתקלין עתיקין לא כרא ותני כן העתיקין במקדש ואין עתיקין במדינה מתני' בש"ח אבל בשומר שכר לא בדא א"ר אבא "ואפילו תימר בש"ש נגנבו" בלסמים מזויין אבדו ב"ר סימון ב"ר סימון ב"ר סימון (ג') א"ר יוסמי ב"ר סימון (ב') אתיא כמ"ד תורמין" על הגבוי ועל העתיד לגבות (ר)ברם כמ"ד אין תורמין לא על הגיבוי (ולא על הממושבן) ועל העתיד לגבות לא כדא: (דו@בני העיר ששלחו את שקליהם כו': א"ר אלעזר דר"ש היא דר"ש אומר קרשים שהוא חייב באחריותן כנכסיו הן א"ר יוחגן ר"ה היא משום שבועת תקנה. ע"ד דרבי יוחנן ניחא נשבעים לגזברים ואם לאו גשבעים לבני העיר ובני העיר שוקלים אחרים 'תחתיהן

לת בור א בורבי המרפין שקנים נדרבוחם.
בני העיר שקבני שקליהם יכולין
להמליפן מדרכונות והיא מטנע של והב להקל
מעליהם משאוי הדרך: שופרום. תיבות שפיהן
בר למעלה ומרחיב והילן כעין שופר כדי שלח לר המענה והרחיב והיתן כעון שופר כדי שנה יוכני ליטול מהן כלום והיו עומדין בעורה וכל אחר מכיא שקלי ונותן כו: כמדינה. בירושלם ילדברי הרמב"ם כשאר ערי ישראל: ששלחו אם שקליםן. ביד שליח להוליכם ללשכה: אם נחרמה שקליםן. ביד שליח להוליכם ללשכה: אם נחרמה

התרומה. שהיו רגילים לתרום מהקופית לצורך הקרכנות והיו תורמין על הגבוי ועל העתיד לגבות כדי שיהיה חלק בקרכנות אף לאותן שעדיין לא שקלו: נשבשין. שלוחים לגוברים דהואיל ונתרמה התרומה על המעום הללי קידם שנאבדי הרי נעשו כאילו היו ברשוח הגוברים משעה שנתרמה החרומה עליהן וכשנגנבי או אבדו ברשות הגוברים נגנבו או אבדו הלכך נשבעים השלוחים לגוברים ונפטרים יאע"ג דאין נשבעין על ההקדשות בגמ' מחרץ לה: ואם לאו. שבשעה שאבדו עדיין לא נתרמה התרומה

יכשוה כסף חוץ מן השקלים שהצא לשקול מחלים

השקל לריך שיתן חותו כסף נקי מטבע מלוייר ולח

שוה כסף ותני ושייר דחף מעשר שני והרחיון חינן

אלא בכסף ולא שוה כסף: ואין פודין. מעשר שני בכלים: מחניסא. דתנן שהיו שיפרות במדינה

דיקא למקלין חדמין לשקלים של שנה הבאה אבל

לשקלים הישנים מי שלא שקל אשחקד לא היה שופרות במדינה אלא לריך להביאן לחקדש: וחני

כן. יתניא נמי הכי: עתיקין במקדש. כדתנן

לקמן פ"ו וגירסת הרמב"ם נראה וחני כן עתיקין

במקדם ועתיקין במדינה ולשון קושים הים וכי תנן הכי: מתניחין. דתנן נגנבו חו שלבדו נשבעין

יפטורין מלשלם דוקה נשומר חנם חיירי: הכל

כמ"ד וכו". אבל למ"ד אין תורמין על הגבוי אפי׳

ותרמה התרומה נשבעין לבני העיר והן שוקלין

אחרים מחמיהם: דר"ם היא. הא דמנן דהשומרים

נשבעין אחיא כר"ש: **ראר"ש.** במסכת שבועות קדשים שהמפקיד חייב באחריותן כדידיה דמיין

שכר. אינו בדין זה אלא משלם בגניבה ואבידה ואינו נשבע: ליסטים מוויין. גנב מוויין דאונם הוא ולשמירה זו לא קבלו עליהם: כרם

שהיי מגיעין על חלקו הלכך הרי הוא כאילו לא

חילקו: ופריך מעתה. לדבריך שעיקר הטעם

שפעורים לפי שהוא נותן הסלע השלימה ממה שהוא

שפעתים לפי שהוא האון השקע המכינה מחום בהוא מגיע על חלקו אפילו חלקו וחזרו ונשתחפו יהיו פטורין וחנן לא חלן הכי: כיא שני אחין וכו'.

כלומר אין חילוק כל שבא מכח ירושה הרי הוא

כתפיסת הבית אע"ג שאינן בירושה דאורייתא ולא שקל החומן בשבילם ויש פירושים אחרים בשמועה

שגבו השקלים במדינה כמ"ש הרמב"ם הן נעלו

אותן בשכרן: לפוצאת דרכים. להכיא השקלים לירושלם: סליק שרק ראשון הלכה א מתגי' מלרפין שקלים לדרכונות.

חו הנ"ל לפום פשטא דשמעתתא: שולחנין.

: 10 ח י מיי שם פ"ב הלכה נוסחת הכבלי ברשות הבעלים אבדו הלכך נשבעין לאנשי העיר: גב" ופריך ויעשו אותן מרגליות. כלומר יקנו (א) ריקועי פחים ליפוי כו": (ב) גמי ששקעה ספינחו כו": (ג) א"ר איסטינ" בן סימון: מרגליות בעד השקלים ולא ילטרכו להולאת הדרכים: ומשני שמא תיוול המרגליות. ויפסיד ההקדש: כהאי איסטינ' בן סימון: (ד) ברם אים מאן דאמר דחניגן חמן. בכורות פ"ח: וכולן נפרין וכו'. כלו" וכל הנפדין כגון בכור אדם והקדשות נפדין בכסף

הגהות הב"ח (א) בני העיר ששלמו את

פיו כר:

מסורת הש"ם ל) בכורות נו ב, ב) תיספתה

פרק ה' ועי' מנחות קח ה,

ב) בכוכות ולות דו ב"ת דנ"ו

ב יומא דס"ה א, ה) בכורות מט ב, ו) אמר, ו) ער ב"מ

נח ח, ח) כתובות קת ח,

עין משפמ

נר מצוה

לח א מיי פ"ו מהלי

בכורות הלכה

ופרק ג משקלים הלכה ה

ונהשגות:

לם ב מיי פרק

משתלים

א ג מיי שם פייב הלכה

:7

ג ה מיי׳ עם פ"ג הלכה ח

:0

ד ו מייי פרק יא מככורים

הלכה ו טיב"ע יו"ד פי

-55

ה ז מיי׳ פרק א משקלים

ו ח מיי שם פרק ב הל"א

. ו כהיפור): ז ט מיי שם פרק ג הוכה

ב ד ממי שם הל"ח:

יכהשגות: יכהשגות:

שמליהן: הגהות הגר"א

[א] חלקו הנכסים וכו'. כנייל ועיין בקייע: [ב] נייל אפי מלקי ונשחתפו פטורים מן הקלטון והשאר נמחק. וה"פ אפילו חלקו ונשתחפו דנותנין נמי סלע א' שלימה יהי פעורין מן הקלבון ימשני ר' ביבי וכו': ה (גן ואין פודין בכלים ל"ג:

גליון הש"ם עי׳ כריטכ״ה שבועות [6] בף י" ע"ב וברק"י שם:

[ד] כני העיר וכו׳ ל"ג לה:

ה"נ כיון דחייבין בני העיר לשקול תחתיהן לאו כהקדשות נינהו אבל לחכמים אין כאן שבועה דאין נשנעין על הקדשות: משום שבועם חקנם. מדאורייהא פעור לגמרי ירבע הוא דחקון לה שלא יואלי בשמירת ההקדשות: כ"ג ע"ד דר"י ניחא נשבעין לגוברין ואם לאו נשבעין לבני העיר משום שבועת התקנה אלא לר"א נשבעין לבני העיר ובני העיר שוקלין אחרים תחתיהן הדא היא דר"ש אלא נשבעין לגוברין

משנת אליהו

דר"ם הים. הם דמנן במחנרי דהשוחרים נשעים דר"ש הים דמל"כ הם קייל אין נשנעין על ההקדשות: שבועום מקנה. כדי שלא יולולו השוחרים נשמירם הקדש אבל מדאורייתם

א) עי׳ חולין קלט א, ב) מוספחא פרק א, ג) מנניא, ד) עי' חוספחא מעילה פ"א, ד) לקמן פ"ד הל"ה, ו) לקמן פ"ג הל"ג, ו) לקמן פ"ד הל"ב וככלי הדושיו נד ח. ק) משל. עו׳ ערכיו כט א.

עין משפם נר מצוה

מ א מיי פ"ג משקלי הלכה ח: ב מיי שם הלמייו ובהשגות: יא ג מיי שם הל"י ופרק ו ממעילה בלרינ:

ב ד מיי שם הלייה: בין מיי שם היה ה. "ג ה מיי שם פ"ב הל"ו ובכ"מ: ו מיי׳ פרק ו מערכין הל״ח:

נוסחת הבבלי

(א) מני רבי אומר הראשונים היו נופלין כו': (ב) שקלו ממעות הקדש כו' מעל מדמי מעשר שני כי': (ג) א"ר אכין כיון שנסנו כ"ד עיניהם למשכן כו': (ד) לא יקדיש אותו: (ה)) בכ"מ שהן מחוללין כו" ואותן נתפסין כו':

הגהות הגר"א

[א] ה"ג דחני נשבעין לבני העירוכו': [ב] ל"ל עוד היא משום תקנה, וה"פ כי היכי דלעיל דשבועת השלית משום מקנה ה"נ משלומין דכני העיר נמי משום מקנה כדי שיהיו הכעלים מהרים בשמירתן: [2] ה"ג דחר"ש מיד היה מקבל מעומיו ותו לא ומלות והכהני׳ זרחין הן נמחק דהח כחן חין חחריו׳ מזכח עליו רק שיגיע שהלו לההדש וכיון שנתרמה על חבירו הוי דהקדש משח"כ גכי המספק ל"ל חרחין הן כדי שלח יבוא לידי פסיל ולכו להמו גרסינו לה דכהנים זרחין הן: [ד] ל"ג ודוחפו למוך הקופה. דא"כ לא הרי פרוך וחש לומר וכו". ולקמן על קושיא דיחש לומר שמא לשיריים וכו'. משני עוד היא תפתר וכו׳ דותפו לקופה. והמפרשים נדמהו כוה מחוד. ועייו בק"ע: [ה] ל"ל עוד היא תפתר וכוי: [1] ל"ל שהיה מתכרון ודוחפו להופה כדפרישית לעיל: [1] ג"ל והראשונים נעשו שקלים דהיינו מה שנתן בראשונה לשקלו נעשה עכשיו שקלים כיון שכבר חללי ונעשי חולין:

ציון ירושלים

משום שבועת תקנה. עי ככח מציעא נח וע' בש"ך חו"מ סי' סו ובמרדכי ובחידושי מהר״ם שיף ואני כדרום הרחשון שם בשנת תרי"ו שדרשתי כשנחמניתי לרב דפה דרשתי :בענין זה באורך

גליון הש"ם

משמע דאף לאחר שנחרמה [6] חייב באחריות וכ"פ הק"ע אמנס קשה דא"כ מה קאמר מתניתא פליגה על רשב"ל הה אף לר"י קשה אמאי נשבעין לגוברין הא בעלים משלמין, ואין לומר כיון דחזיכן דאף בני העיר לשלם חין הקדש יולא כלא שבועה לר״י משום תקנה ומש"ה נשבעין דחף בלח נתרמה ישבעו לגוברין. וחפשר כיון דקי"ל כלא נחרמה ושקל השליח לעצמו לא מעל וגם הגנב משלם כפל משא"כ בנתרמה התרומה דמעל וגם ממור מכמל כמבוחר בכמב"ם הלי"ח ובכ"מ דקודם שנתרמה כהדיוט הוא א"כ לכך נשבעין לבני העיר לבד משח"כ חם נתרמה דעיקרו הקדש גמור נשבעין לגוברין אף דהבעלים משלמין משום תקנה וכוה מיושבין דברי הירושלמי דהחתר מתניתח כש"ח אכל כש"ש לא כדא יהדבר תמוה הרי אף ש"ש פטור דהקדש

פטורין: ומשני לא עוד היא משום שבועת התהנה. אף זו מן התקנה שלא חלולי בהקדשות יישלחי אותן ע"י שליח אלא כל אחד יכיא שקלו בעלמו לשם דמלוה בי ייתר מבשלוחו: סני הראשונים וכו'. אנמלאו או שהחזירום הגנבים קאי דהשתא שניהם לפנינו: אלו ששילחו בני העיר מחלה. הן הראשונים: וסורנה אמר. ואידך אמר:

הלכה ב מתנר' על ידו. בשכילו יהלך השליח ושקלו בשביל עלמו: אם

נסרמה הסרומה. קידם ששקל בשביל עלמו: מעל. דמיד שנתרמה התרומה על העתיד לגבות היה זה השקל שנתן לו חבירו לשקול עליו ברשות הקדש וכשנחנו בשביל עלמו נהנה מן ההקדש ובגמרא מפרש מה נהנה: השוקל שקלו מן ההקדש. שהיו בידו מעות שהוקדשו לבדק הבית וכסבור שהן של חילין ושקל מהן שקלו ינחרמה החרומה וקנה בהמה באותה התרימה וההריבוה אז נתחייב השיהל הרבו מעילה אכל לא קודם לפי שאין מעילה אלא במוניא מן ההקדש לחולין אכל המוליא מהקדש להקדש אע"פ שנהנה אינו מועל אלא אחר שעשה מעשה בהקדש השני: יאכל כנגדן. בגמרא מפרש לה: גמ' אנן תנינן. ברישה דמתניתין אם נתרמה התרומה ותנאי דבי רבי תנו אף ברישא והרבה הבהמה ולא פליגי דתנא דידן שמיך אסיפא שמפרש בה מעילת שניהם (והרא"ם הגיה ללא לורך): ה"ג אר"א דלא כר"ש דר"ש אומר. לקמן ספ"ד: מיד **היה מקבל מעותיו.** ר"ש פליג אהא דתון התם המספק אינו מקבל את מעותיו עד שיהא התובח דתנות לאו ליהנות ניתנו: כמו שנהנה שהליל עלמו כממון ההקדש ונהנה כשקל הזה: כל שהוא קדש אין קדושה אחרם חלה עליו. הלכך שקל זה ששקל מעות מעשר שני אינו קדוש כלל לשם קרבנית:

מרלה ור"ש סובר דמיד היה מקבל את מעותיו ולא חיישינן שמא יארע נהן פסול ונמלא ההקדש נפקד מפני שהכהנים זריזין הן הרי שאפילו לא קרבה הבהמה אלא שקנו אומה כבר ילאו המעות לחולין ומעל: וקפיא. אמתניחין למה מעל אילו מי שגנב עולתו של חבירו ושחטה סחם ודאי לבעלים הראשיני מכפרת א"כ ה"ג גבי שקלים כשניתנו ללשכה אינו ניכר השהל של מי הוא והוא נתרם סתם לשם מי שהוא וחוזר השקל לבעלים הראשונים ולמה יהא חייב קרבן מעילה: **כמסויים.** שניכר וידיע שהיא של שני ואיירי שעשה כמו שעשו של כית רבן גמליאל כדחגן לקתן פ"ג שהיה תחכוין וזורקו לקופה: ופריך וחש לומר וכו'. למה הוא מכיא קרכן מעילה דלמא לא נקנה בהמה משקל זה אלא ניחימר בקופה הגדולה והן שירי הלשכה: וכי יש מעילם בשיריים: בתמיה: אלא כר"מ וכו'. וכי נוקים םתתא דמתניתיו כר"מ דסובר יש מעילה בשיריים ולית הלכתא כוותיה אלא כר"י דפליג עליה: ומשני **עוד היא במסויים וכו'.** כלימר כבר אוקימנא לה במסויים יכבית ר"ג א"כ איכא למימר שידוע שמשהל זה קנו בהמה: מד נהנה. ולמה תנן שמביא קרבן מעילה דמאי דנהנה דקעביד מנוה לאו הנאה היא

כילד כוא פושה. אם שקל שקלי ממעשר שני או משביעית: וכשאר. מעות הראשונות שנתן לשם מחלית השקל נעשין שקלים שהרי כחולין הן עכשיו:

משנת אליהו

משנת אלידהו מין הבר בכקים דמי, ואי קשא לתה נפעעים פין דהר בסקדם. על זה אחר משים מקנה יפרן ע"ד דר" ניחל ועוברן ואיל לנה" ע משנים פין דהר בסקדם. על זה אחר משים חקנה יפרן ע"ד דר" ניחל ושניען לנוגרין ואיל לנה"ע משום מקנה. דס"ל דלא כר"ש ולא חבר הכלבין הן, גם בפיפל ז"ל מוס מקנה ולא נקט נשנעין לנוגרין כ"ל לנה"ע אלא חשום אירחל החבר החבר המידה דעותה דמותה ש"מ טפי לנוגרין ובלא מדימה להיפון. יגם דבמיפל שוקר השעעי מדאורייחל משל"ב נרשל משום שששע לע"ן פלוגרין מלא עבידתיהו. ומשני בשען לנה"ע המשום ובשנים במנסיו כן משים לחיים שקבלו נה"ע שלם לא ההקדש יול א המקדש יול א משני לבי בי"ע למחול שטיעם לו שומשים לע"ם שקבלו נה"ע שלם לא המקדש יול אם בי"ע מחול שטיעם לא מותר המקדש הוא לאן הקדש יולא בלא שומים לא משים במעין מש"ר משל בלא תוחפה לדייה ומוחקה לשל אל המקדש המקדש ול המקדש משבעין על ההקדש מע"ם לא מיול בלא הוא בי ורכ"ב במיים בשנין ולא המא שביע להן שומים להייה מולאות ולא בלש שניים בי"ע הוא לא המיים בה"ל היא בלא בייש לא בייש הלו ביול בי"ע המשום בלא לא בייש הלו ביול שומים לא שומים ולא מומים והיא להיא שומים בלא משל בי"ע המיים הלבה בלא היא למחול כ"ש לה"ל משום הבלוח ולא מיים מומים מומה הדרים הלו של הדי מומים הבלוח הבלוח הבלוח הבלוח הבלוח השל מיים מומים לא שומים ול היים המול הדי מומים הלבה דרי לה מוניה להפיה א" למחול כ"ש לה"ל בומים מומה בה"ב מו לה מומים מים בי"ע כו לפי שהקות חברים כו הכל מדברת דרושלת שלחה זה מות מ"ש ברושלת הוא מות מ"ש ברושלת שלחה זה מות מ"ש ברושלת הוא מות מ"ש ברושלת הוא מות מ"ש ברושלת שלחה בהיע כו לביים בלה ביים בי"ע בי"ע בל מדברת דרושלת שלחה זה מות מ"ש ברושלת שלחה בהלוח בי"ע ב"שים בל ביים בי"ע ב"ש ברושלת שלחה זה מות מ"ש ברושלת שלחה בהלוח בי"ל ביים בל שתבת מ"ש ברושלת שלחה בהלוח בלה בי"ל בל בלוב הלה בל ביוברת היים בל ביים בל ביובר היים בי"ל ביובל ביובר בל ביובר דרושלת שלחה בהלוח ביום בל ביובר בל ביובר דרושלת שלחם בל"ל ביובר ביום בל ביובר דרושלת בלה ביום ביום בל ביובר בל ביובר דרושל ביום ביום ביום ביום בל ביובר בל ביובר דרושל ביום ביום בל ביובר ביום ביום ביום ביום בי מי ואם אחרו בדיע כרי לפי שתקנת מכניים כוי הכל שירה דירושלותי שאחר זה פתיך מיש בירושלתי תני הראשונים ניפלין לחקלין חדתין כו' וידיע דרכי של הרתכ"ם לרתו כסמוכים לעד על שטחו. ובהלכה ני סידר סוגיא דבבלי והא דלא נקט בדבריו בהלכה ני בסשק ההלכה שנשבעין במעמד גוברין וליטיל שכרן להאי איקיממא דש"ש שססק כיומה. נראה שהוא מפרש דר"י דאמר שם בגבלי ה"מ ר"ש היא קאי פל איקיממא דגש"ש עסקינן אך דלא נימא ליה האי דוחקא דגמעמד גוברין כי' דלא מכר

גוברין מאי עבידהייהו. והיים לריים כיון דאין הגוברין חייבין באחריות שקלים אלו אייכ הקדשות נינהו ואין נשבעין על ההקדשות כאילו לכוייע: ומשני נשבעים לבני העיר. לישול שכרן במשמד הגוברין מפני שההפסד על ההקדש: א**עים שקיבלו וכו**'. אדר' יומנן קאי דקאמר דשבועה זי מקנמ מכמיס היא שאין הקדש יולא בלא שבועה הלכך אפילו קיבלו אנשי העיד עליהן ואחרו הואיל ואנו משלחין אין רצוננו שישבע השליח שהוא נאחן לנו אין שוחעין להן באין הקדש יוצא בלא שבועה: אייב באחריותו. אפילו לאחר שנחרתה החרותה עד שימסרט לגובר: **הקדש ברשום גבוה בכל מקום שהוא.** ואפילו קודם שנחרמה פטור: ו**בני העיר שוקלין החסידן**. ואס"ד כי גוא דרחמנא הוא אף קודם שנתרמה יהיו בני העיר

תחתיהן משום שבועת תקנה אלא לרבי לעזר

נשבעים לבני העיר הדא היא דר' שמעון נשבעים

לגזברים גזברים מאי עבידחייהו נשבעים לבני

העיר במעמד גזברים כי היבי דלא לחשדינהו אי

נמי דלא נשוו להו פושעים "אע"פ שקבלו בני

העיר לשלם אין ההקדש יוצא כלא שבועה:

הפריש שקלו ואבד ר' יוחנן לי אמר חייב באחריותו

יש עד שימסרנו לגזבר רבי שמעון בן לקיש אומר

הקדש ברשות הגבוה ככל מקום שהוא מתניתא

פליגא על ר"ש כן לקיש ואונשבעין לכני העיר וכני

העיר שוקלין תחתיהם ובולא עוד היא משום שבועת

תקנה: (א) תנילו בהראשונים נופלים לתקלין חדתין

והשניים נופלין לתקלין עתיקין. אלו הן הראשונים ואלו הן השניים רבי פנחם בי ¹²ר חייא (חנינא) ור'

אבא מרי חד אמר אלו ששלחו בני העיר תחלה

וחרנה אמר אלו שהגיעו לידי גזבריז תחלה:

הלכה ב מתני' יהנותן שקלו לחבירו לשקול

על ידו ושקלו על ידי עצמו אם נתרמה התרומה מעל ^ההשוקל (ב) שקלו מן

ההקרש ונתרמה התרומה וקיבה הבהמה מעל

גמ' השוקל כו' אנן י תנינן אם קרבה הבהמה

ותני דבי ר' אם נחרמה התרומה (מ'6 אנן תנינן

אם נתרמה התרומה ותני דבית רבי אם קרבה

הבהמה אמר ר' לעזר מאן תנא אם קרבה

הבהמה ר"ש דר"ש אומר מיד וכו') מאן תנא אם

שמעון ויומיד היה מקבל מעותיו והכהנים זריזים

הן וקשיא אילו הגונב עולתו של חבירו ושחטו

סתם סתמא לא לשם בעלים הראשונים מכפרת

גמליאל שהיה מתכוין ודוורוחפו לתוך הקופה

ום וחש לומר שמא לשיריים הן נופלין וכי יש

מעילה בשירים אלא כרבי מאיר דרבי מאיר אומר

מועלין" בשיריים [ה]עוד היא במסוים של בית

רבן גמליאל וין שהיה מתכוין יתירמו לשמו: מה

נהנה (ג)א"ר אבין בשם רכנן רתמן מכיון שכ"ד ראוין

למשכן ולא משכנו כמו שנהנה: ממעשר שני וכו'

דכתיב 'אך בכור אשר יבכר לה' בבהמה (ד)לא

סריש איש אתו כל^ט שהוא קורש 'אין קרושה חלה

[עליו] כיצד הוא עושה מביא סלע של חולין ואומר

מעות מעשר שני (ה)בכל מקום שהן יהו מחוללין על

ויווהשאר נעשו שכלים:

סלע זו ואותה סלע נתפס לשם מעשר

יודן תיפתר במסוים משל" בית רבן

נתרמה התרומה רבי שמעון היא דאמר

שני ומרמי שביעית

ממטשר

אמר

כננרו:

שני

יאכל

שלא נתרמה התרומה וההפסד לבני העיר: אלו ואלו שקלים. ירושלמי תני הרחשינים נופלין לחקלין חדתין והשניים נופלין לחקלין עחיקין אלו הן ראשונים אלו הן שניים ר' פינחס ור' אכא ח"א אלו ששלחו בני העיר תחלה וחרנה אמר אלו שהגיע ליד הגובר מחלה: ואין עולה להן לשנה הכחה. מפרש ביומא בפרי שני שעירי טעם לפי שאין חובים שנה זו קרבין לשנה הבאה מתני׳ דלא כר׳ יהודה דאמר התם עולין לשנה הכחה: משנה ב הנוסן שקלו לחכירו לשקול על ידו ושקלו ע"י שלמו מעל. דנהנה מן ההקדש הואיל שכבר נתרמה התרומה וכל היכא דאיתינהו בי גוא דרחמנא איתינהו חה נחכויו לשקול ללאת חובתו כסבור שלא נתנה לו חבירו מעל חייב קרבן מעילוח כדין הנהנה מן ההקדש שונג: מן ההקדש. היו מעות הקדש כידו ווקסבורן חולין הן ונמנן לשקלו וקרבה בהמה מעל סתמא דלא כר׳ שמעון דתניא בתוספתא פ"ח השוקל שקלי זוזיו מן ההקדש כיון שלקחו בהמה [מעל] ד"ר שמעון וחכ"ח לא מעל עד שחרהו הדמים: ממעשר שני יחכל כנגדו. חם נתן השקל ממעות מעשר שני יחללנו על מעות שבידו ויחכלם בירושלים וכן דמי שביעית יחללם במעות אחרים וינהוג בהן קדושת שביעית:

תקלין חרתין

אה": דפטורים אלא מקנחא דרבנן היא: אלא לר"א. דמוקי ליה כר"ש דוקם ע"כ דם"ל דשבועה זו דמורייתם הח ניחח בשבועה שנשבעין לבני העיר שפיר מיקמת לה כר"ש דכיון שחייב בחחריותן נכסים דידהו נינהו ולח של הקדש אבל נשבעין לגוברין דרישה אפי׳ אי תוקמת לה כר״ש נתי תקשה לך דכייון שברשית הגוברים הם דהקדש נינהו ושבועה זי למה הא אין נשבעין על ההקדש ונשאר בקושיא ומה שלתוב בספרים ישנים נשבעין לבני במעמד גזברין ל"ג הכא ובש"ס דבבלי ב"מ נ"ח גרסי" לה אליבא דשמואל דמחרן לרומיא דמחני" דהכה ודהתם דמיירי בש"ש ונשבעין ליטיל שכרן וקשיה לן התם ח"ה נשבעין לבני העיר מיבעי ליה יותרה את המשר לבה בשפעין לבני העיר במעמד גוברין ילהך חירולא לא ניחא לן לאוקמא מחני כר"ש אלא דאחיא ככ"ע ומאן דמוקי לה החם כר"ם לתרוצי רומיא דמתני" מוקי מתני" בשומר חנם ולא ס"ל דמיירי בש"ש ומאי נשבעין לגוברין כיחידתה דאי בשיש איירי מתני' אחוא כריע אעייכ דליתא להך תירוצא הכא: ואבד. קודם שנתרתה התרומה וי"מ אפי' לאחר שנתרתה התרומה: כ"מ התרומה וי"מ אפי׳ לאחר שנתרמה התרומה: כ"מ שהום. ואפי׳ נאבדה קודם שנתרמה התרומה:

עוד היא משום סקנה. כלומר כמו למעלה דשבועות השליח משום חקנה ה"נ משלומין דבני העיר נמי משום תקנה כדי שיהא הבעלים נזהרים בשמירתן. ומ"מ כשנתרמה התרימה כיון דקאי לגמני ברשות הגובר לא עבדו רבנן תקנחא ונ"מ לענין שבועה דאפילו קודם שנתו אין לו להבילית לישבע אלא שבועה דרבון ועוד נייח דאין משלמין כל על המעוח הללו לאחר אין לו להבילית לישבע אלא שבועה דרבון ועוד נייח דאין משלמין כל של המעוח הללו לאחר שהומהש לשלו אף שעדיין ביד בעלים: הראשונים כל. אומלאו או שהחוירום הנגנים קאי דהשתא שניהם לפנינו: ששלחו בני העיר חחלה. הן הראשונים: מחגב" אם נחרמה הקאי ההשחש ששקל בשביל עלמו ביון דהתרומה היה גם על העמיד לגבות נמלא היה מסרומה. קודם ששקנ בשני ענתו ביין החתיותה היה גם עג העמיד נגבות ומוח היה השקל זה שתן לו לשקול עליי גרשות ההקדש וששקלו נשביל עלתו הרי ההנה מן ההקדש השקלו נשביל עלתו הרי ההנה מן ההקדש הביק מעל ובנתר הלו ובנתרת משח שקרים לבדק הבית הכספר בה של חתי משח של חליין ושקל מהן שקלי ונתרתה התרומה וקנה בהמה באוחו תרומה והקריבוד או נתחייב השוקל קרבן מעילה אלל קודם לכן לא מעל לפי שאין מעילה אלל החתילה מן ההקדש להקדש אניים שההנה אינו מועל אלל אחד שעשה מעשה מעשה בהקדש השני והא דלא מני לה ברישא נתי קרבה הבהמה משום דברישא אחד במשח התעילה ביובר שאין כו להולדה לגובר ותן ההתעילה ביובר שאין כו שה דמתחלה מני בשתון זה שקול על ידו להולידה לגובר ותן ההתעילה ביובר שאין מוד אל החליבה לגובר ותן הרבו של התחומה בה של התחולה ברוב שוב התחומה התחומה התחומה התחומה בה בהוד המווח המוד החליבה לגובר ותן הרבו המוד התחומה הת יהרי נתי לגובר לכר מעל מיד אבל הכא דהמעילה כדבר שיש בו פגם דמתחלה הוקדש המעות יאר מון לשוכל לכן להקרבה אינו מעל עד שיפגום כדמנן לה במס' מעילה (ייתו כל דבר שיש בי שנה לא מעל עד שיפונים שאין בהם פגם כייון שנהנה מעל כן הוא לשון הנאין החסיד ניע: יאפל כנגדן. בגמרא מפרש לה: אגן סנן. כיישא נחרמה הרומה דמשמע דמעל מיכף אף שלא קרבה ומני דרבי בכרייתא גם ברישא וקרבה: מאן סנא נסרמה. דמעל מיד אף בשלא קרבה עדיין: רש. בספ"ד מיד היה מקבל מעומיו. המספק קרבנית היה מקבל אף בשלא קרבה עדיין: רש. בספ"ד מיד היה מקבל מעומיו. המספק קרבנית היה מקבל התעות מיד נמלא תיכף בשנחרתה נעשה קדשי מובח זה השקל שנתן לו לשקול ע"י ולפיכך מעל מיד דאילו לחנא דמתני דש"ל המספק אינו מקבל מטיפיו עד שיהא המובח מרצה אע"פ שמתמה הרי היא האינו לא נתרמה עדיין ומה לי כשקן גלסכה או ניד כגובר כיון אאינו וחתה עדיין לזורך הקרבנות ולא מעל עד שקרכה: ה"ג **דר"ש אומר מיד היה מקבל מעוחיו.** ימו לא

של כל היו אות של של של היו לי היו לי היו היו לי היו היו לי היו ל ריג שביו מתפונון ודומקין לקופב. ולא היה בשאר בשירים: מכ נכנב. למאי מכיא קרבן מעילה הא אין מעילה אלא בנהנה מן ההקדש והכא מאי הנאה איכא ואיר שעניד מלוה שנמן לשקלי האי לאו הנאה היא דמנות לאי ליהנית נחני: כמי שכנב. שהיל עלמי בממין הקדש: כל שהוא קדוש אין קדושה אחרם חלה עליו. הלכך שקל זה ששקל ממעות מעשר שני אינו קדוש כלל לשם קרבנות: כילד הוא שושב. אם שקלי ממע"ש או משביעית: ה"ג והראשונים נעשים שקלים. דהיינו מה שנתן בראשונה לשקלו נעשה שלים פרין שכבר חללו ונעשה חולין:

נתמעט מדין שותרון וגם דבר הרמנ"ם הלייט חמיה דלתה מפרש בלסטים מויין הא אף בנגבה ואבדה פטור אמום למפ"ש א"ש דבלא נתרמה דינו בהדיונו וחייב לשלם ולריך לאוקמי בלסטים מוייין הא אף בנגבה ואבדה פטור אמום למפ"ש א"ש דבלא נתרמה דינו בחדיונו ושב"ע בלל לבני העיר משנחרמה החרומה וע" ק"ע והח"ח שלא יד החרומה ידיק, ומיושב ג"ב הא דקאמר הירושלמי לר"א דמוקי כר"ש אתאי נשבעין לגוברין גוברין מאי עבידחייהו ומשני נשבעין לגני העיר במעמד גוברין יקשה אתאי נשבעין כלל לבני העיר משנחרמה החרומה וע" ק"ע והח"ח שלא יד להגיה ולפמ"ש א"ש דגם אחר שנסתמה חייבין בני העיר באחריות לר"י וחייבין לישבע לבני העיר ורק במעמד גוברין דלא לימשרינהו משא"כ בלא נמרמה דהדיוט גמור א"צ מעמד גוברין ווה יש לישב קושית החום' כב"מ דף נח ע"א ד"ה דמנן ודוק היעב: [ב] נואה דאסיפא את משבה דנעינן קרבה הבהתה דוקא ותקשה דינותא שקלו לשירים כפל ואת נקרב הבהתה ממנו ורי יש תעילה בשירים בשלמא ברישא לא בעי קרבה הבהתה ועי ברמנים ק שודע דלשם השיר הבהתה המנו ורי יש תעילה בשירים בשלמא ברישא לא בעי קרבה הבהתה ועי ברמנים ק שודע דלשם השיר ולא לבעלים הראשונים שפיר מוקי לה נמסרם משא"כ בסיפא קשה ומסיק עוד הוא במסריים וכי" היינו שדמפי לקופה וקנו מן הקופה קרבנית זוה מדריק כלשון הירושלמי שכתב עוד הוא וכו". וא"ל לדמוקים של מהרא"פ וקייע ודוק:

לא ירבה והדל לא ימעיט ובודאי לא היתה כוונתו

אלא לשקל אבל חטאת אין קובה אם ירוה יכיא

בדמים מרובים ונחפסו הדמים אפילו הן מרובין

ומותרן נדבה: דרכונום. מטבע של זהב ממדי

ושויה פלע ומחלה שאו היו לריכין הרבה לעבודת

הבית ושהלו הרבה: חורו לשהול מלעים. כמשמעו

סלע שלם: טבעין. חלי סלע: דינרין. רביעית

סלע: ולא קבלו מכן. דרשאין להוסיף על שקל

דאורייתא כפי הנורך ולא לפחות ממנו: אעם כ

יד כולם שוה. עני ועשיר שוקלין בשוה כפי אשר

קבלו עליהן לשקול אבל חטאת לעולם אינו שוה שוה

מביא בסלע חה בשמים חה בשלש: במ" מה

פלינין. כי פליגי: במכנם פרוטרום. פרוטה

פרוטה וכדפרישית במתני": אבל. אם נעל ידו

מליאה מעות ואמר אלו לשקלי דש כו מותר ד"ה

מודים שהמותר נדבה: מה בין וכו'. וקס"ד דר"ש

לכ"ע קאמר למלתיה: מה אנן קיימין. רבי שמעון

אהי קאי דקאמר מה בין וכו': מה עביד וכו'.

כלומר ור"י במאי מוקים מתניתין: פסר לה.

למתני דר"ם אמכנם פרוטרוט אליכא דב"ה חאי

מ"ע קאמר מוחרן חולין: ופריך והא הניגן כסוף

פרקין מוחר שקלים חולין. וקס"ד דמחניחין חתיח

ככ"ע: נשמעינה מן הדה. כמו תה שמע: ה"ג

אותה השניה רועה. עד שיסתאב ויפלו דמיה

לנדבה: ה"נ אלו לנדבה. יפלו המומר מהן:

סיאך אסה אומר אלו. סחמא דש"ם פריך איך

האמרת דהשני לנדבה לא יהא אלא כנועל הרבה

מעות ואמר הרי אלו לשקלי דמנן לב"ה מותרן

חולין ולר' ביבי אפילו לב"ש מוחרן חולין כ"ש הכא

שאמר בטעות הרי אלו לשקלי שמותרן חולין:

כשמוען. כמשמען סלעים: קרטין. רביעית סלע:

מן הדה. הה דחתרינן שביתי עורה שקלו דרכון

שלם שמעינן מהך קרא: ג' פעמים כשנה. ודרכון

הוא סלע וחלי שהן שלשה שקלים: מכאן שאין

מעריחין. נדבות על הלבור ייתר מג' פעמים בשנה: מכאן לג' סאין וכר דמנן בפרק ג' בג'

קופות של ג' סאין היו תורמין את הלשכה ג' פעמים

בשנה ילפינן מדאמר עזרא לשלש השקל ג"פ בשנה:

לפי שמשחו. בעגל במחלים היום: וחרנה חמר.

ואידך אמר: גרמסין. שם מטבע שהיתה בימי משה: שעברו על " הדברום. כשחטאו בעגל:

הלבה ג מתנ" המכום מעום. כוום מעט מעט פרוטה אחר פרוטה לשקלו ואחר כשהתחיל לכנס הרי אלו לשקלי וכשבא לחשוב מה שכנם מצא שהוסירו על שקלו: מוסרן יוצבות במות המשר של משל של משל של היו את פרוש ביקף אתת וכישל של מחות המשר של משל מחות של משל מתר הקדש בשעות שתי הקדש: מוסרן חולין, של מחות והר היה מולין: אלו למסלפי הם ככם מעות ואתר הכי אלו למטלמי מידו ב"ב כדי שקלו: שוין שסמוסר חולין, דהיי לאותר בפירוש אם אכנים יותר משקל אכיא מהן שקל והפנותר יהיה חולין ומשש משל מחות היי אלו למטלמי מידו ב"ב בהיותר של היים שלים אם אתר על ידו מליאה מעות הרי אלו לשקלי שמותרן חולין ומשש חטאה דמותרן כדבה: שקלים יש להן קובה. דכתיב העשיר הייה מותרן חולין ומשש חטאה דמותרן כדבה: שקלים יש להן קובה. דכתיב העשיר

מתני' המכנם מעות. בפרוטרוט מותרן נדבה לקין המובח. אם אמר שאביא מהן שקלי לא הקדים אלא מה שלריך לשקלו. ירושלי לטעם דב"ה המפרים שהלו סבור שהוא חייב ונמנא שאינו חייב לא הידש המפריש שנים סבור שהוא חייב שנים ונמצא שאינו חייב אלא אחד אוחו כשני מה את עבד ליה נישמעיניה מן הדא המפריש חטאתו כסבור שהוא חייב ונמצא שאינו חייב⁶ מיכן מוכיח שאם פסק ליתן נדקה כסבור שלא נתן ונמצא שנתן אפיי אם נחנן ליד הגבאי יכיל ליקמם וה"ה אם סבור שנדר ב' זחין והפרישן ואמרו לו שלא נדר אלא אחד יכול ליהחם מיד הגכחי: מה בין שקלים לחמחם. דבשקלים חמרו בית הלל מותרן חולין וכחטאת מודו דמותרן נדבה שקלים שלהם קלבה ולא הקדיש אלא מה שלריך לשקלו אבל חטאח אין לה קצבה בדמיה ודעתו היה בבהמה שמינה אפי' אם היו לו ה' בהמות הכל הקדיש: אף לשקלים אין להם קלבה. כדמפרש: משעלו בני ישראל מן הגולה. מהדר לפרש שהשקלים אין להם קלבה שכשעלו שקלו דרכונות לפי שהעם מועט לא היה די חצי שקל ליקח מהן חמידין וכל דברים הבאים מתרומת הלשכה על כן שקלו דרכונות חזרו לחחר שנתרבה העם ושקלו פלע ועוד חזרו אחר שהעם רב יותר שקלו טבעים ומפרש בירושלמי פלגי סלעה בקשו לשקול דינרין לחחר שהעם רב מחד ולח הבלו מהן משום דכחיב והעמדנו עלינו מצוה למת שלישית השקל כי חלקיה בשם כי אחא מכאן שאדם לריך לשלש שקלו ג' פעמים נשנה שאין מטריחין על הלבור יותר משלש פעמים בשנה מדהביתו מחלה דרכונות ל יכול להקדים כבחחלה ונמלא שהכל הקדיש אעפ"כ יד כולן שוה ולא הקדים יותר משאר העם:

תקלין חדתין מתני' מתני' המכנס. כונס מעט מעט מעות ובשעה שהתחיל לכנס אמר הרי אלו לשקלי וכשבא לחשוב מה שכנס מלא שהוחירו על שקלו: מופרן נדבה. לשופרות שבמקדש שעומדין להקריב בדמיהן עולת קין למובח דסברי הקדש בטעות שמיה הקדש עולת קרן נמוכה דפכרי הקדם בטעות שמיה הקדם: מוסרן חולין, שלא מתכויון זה אלא כדי שקלי: שניון שמוסר חולין, דהוה כאילי אמר בפירוש אם אכנים יותר משקל שיקח מהן לשקלו והמותר יהא חולין: גבם' מה פלינין. כי פליני: במכנס סרושרוט. כדפרישית במתני הוא דס"ל לב"ה דמוחכן חולין כדפרישית במתני הוא דס"ל לב"ה דמוחכן חולין דהיה בטעות: אבל באומר אלו נשקלי אם נעל ידו מלאה מעות ואמר אלו נשקלי ויש בי מותר מודה ב"ה דמותר נדבה שאין כאן טעות דהא ידע כמה הן א"כ נתכוין לכולן שיהו לשקלים אלא שאין רשאי להרבות למחלית השקל לכך המוחר נדבה: דמומרן חולין. הואיל ואין כאן טעות שיוכל לומר נהו שהקדש בטעות הן וכיון דאין בידו להרבות בשקלים המוסר חולין: אר"ש מה כין כו'. וקס"ד דר"ש אליבא דכ"ע קאמר לה: במה אגן קיימין. ר"ש דקאמר מה בין אהיי קאי: בכולן מוסרן חולין. בין בשקלים וכין בחטמח בדקמני מתניי ומה בין דקאמר: באומר אלו. יאהא קאמר ר"ש מה בין שקלים דמוחרן חולין אליבא דכ"ע ומה בין חטאת דמוחרן נדבה אליבא דכ"ע ואא"ב אליבא דר' ביבא דמוחרן נדבה אליבא דכ"ע ואא"ב אליבא דר' ביבא דקאמר באומר אלו כ"ע מודים דמותרן חולין שפיר קאמר ר"ש מה בין אלא לר"י מה בין דקאמר ר"ש קומות יו של הפיק ומנו לרי הנה בין זקומות רש ה בשקלים נמי מוחרן נדבה: ככ"ה. וטעמות דב"ח מפרש ר"ש: מוחרן חולון: וקס"ד דמתני אחית ככ"ע ובאומר אלו: נמלא שאינו חייב לא קדיש. כיון דשם שקל אינו חלה כלל פשיטא לן דלא קדשי לן היכא דהפרים שנים ונמלא שאינו חייב אלא אי כיון דע"כ שם שקל חלה על אחם מהן: בורגר' שקלים יש להם קלכה. דכחיב העשיר

להם מטבע זה והוא של זהב ילפי שאז היו לריכים הרבה לעבודת הבית ולפיכך שקלו מטבעות גדולות: **חזרו לשקול מלפים.** שנתבעלה המטבע של דרכון והיה המטבע היוצא בהואח פלעים ושקלי לחמלית השקל חלי פלע: לשקול מבעין. חפש בגמרא שהוא חלי פלע שגם הפלע וחבעל והיה יולאה בהואח הלי פלע שלם והביאו לשקליהן אותו החלי פלע שהוא מחלים השקל דאורייתא שהשקל שלם דאורייתא הוא פלע דמשנה: ובקשו לשקול דיכרין. כלומר שלא נמבטלה המטבע אלא שהיו מבקשים להקל ולהכיא לשקליהן מחלית מטבע היואאה שהוא דינר שהיו סבורין כמו בשעה שהיה המטבע היואאה מטבע גדולה כמו דרכון היו

בכורה של רחל בעשרים כסף ונפל לכל אחד ואחד ירבה וגו׳ אמרי׳ דודאי לא הימה כוונמו אלא עד כדי שקלו אבל חטאת אין קובה אם רצה יביא מהם מבעה לפיכך יהיה כאו"א נותן שקלו מבעה: בדמים מרובים ונתפסו הדמים אפי׳ הן מרובין ומותרן נדבה: דרכונום. בימי מלכות מדי היה מניאין לשקליהן סלי ממני לפי שהוא חלי מעבע היואהה אף שהוא יותר ממחלית השקל האמור בתורה ה"ה נמי בשהמעצע היואאה היא מעבע קענה אם נחן ממנה חלי לשקלו יואא למחלים השקל דאורייתא אף ממנה: יד כלן שוה. איזה מטבע שקבלו עליהם לשקול גדולה או קענה היו כלם שוקלים בשוה בין עשיר בין דל כדכחיב: גבו" כמשמען. משמען סלעים: קרטין. גל"א

שוין שהמותר נדבה בשאביא מהן חמאתי שוין שהמותר חולין אמר רבי שמעון מה בין שקלים לחמאת אלא של שקלים יש להן קצבה ולחמאת אין לה קצבה ר' יהודה אומר אף לשקלים אין להן קצבה ישכשעלו ישראל מן הגולה היו שוקלין דרכונות חזרו לשקול סלעים חזרו לשקול מבעין בקשו לשקול (א) דינרין ולא קבלו מהן א"ר שמעון אע"פ כן יד כולן שוה אבל חמאת זה מביא בסלע וזה מביא בשתים וזה מביא בשלש: גמ' המכנם וכו' ר'6' יוסי בשם ר' לעזר מה פליגין במכנס פרוטרום אבל באומר אלו לשקלי כל עמא מודיי שהמותרן נדבה רבי חייא (חזקיה) ור' ביבא כשם ר' לעזר מה פליגין במכנם פרומרומ ^האבל באומר אלו לשקלי כ"ע מודיי שהמותרן חולין א"ר חייא (חזקיה) מתניתא מסייעא לר' ביבי דתנן אמר ר"ש מה בין שקלים לחמאת אלא שהשקלים יש להן קצבה ולחמאת אין לה קצבה ואומה אנן קיימין אם באומר שאביא מהן שקלי כל עמא מודיי שהמותרן חולין אם באומר שאביא מהן חטאתי כל עמא מודיי שהמותר יוחולין אלא כן אגן קיימין באומר אלו לשקלי שקלים על ידי שקצבתן מן התורה מותרן חולין חמאת ע"י שאין קצבתן מן התורה מותרן נדבה מה עבד לה יובי יוםי בשם רבי אליעזר פתר לה במכנם פרומרום וכבית הלל והא תנינן?) המותר שקלים חולין (ב) פתר במכנם פרומרום וכבית הלל ס (והא תנינן מותר עשירית האיפה חולין עוד הוא פתר לה במכנם פרומרום וכב"ה) המפריש שקלו וסבר שהוא חייב ונמצא שאינו חייב 'לא קדש 'המפריש שנים וסבר שהוא חייב שנים ונמצא (ג) שאינו חייב אלא אחד אותו השני מה "עביד ליה נשמענה מן הדא הפריש חמאתו וסבר שהוא חייב ונמצא שאינו חייב לא קדשה הפריש שתים וסבר שהוא חייב שתים ונמצא שאינו חייב אלא אחת ^[כ]אותה שניה מה את עבד לה אלא רועה הכי גמי אלו (ד) לנדבה וכא היאך אומר אתה אלו: רבי יודא אומר כו': ולו דרכונות דינרין חזרו לשקול סלעין כשמוען חזרו לשקול מבעין פלגי סלעין בקשו לשקול דינרין קרמין ולא קבלו עליהן מן הדא ¹והעמרנו עלינו (ה)מצות לתת שלישית השקל בשנה לעבודת בית אלהינו ר' חלקיה בשם ר' אחא (י) מכאן" שצריך אדם לשלש שקלו ג' פעמים בשנה מכאן שאין מטריחין על הציבור יותר (י)מג"פ בשנה אמר ר' אבין מכאן לג' סאין מכאן לשלש קופות מכאן לג' הפרשות כתיב 2 זה יתנו כל העובר על הפקורים (ה) ריש יהודה ור' נחמיה חד אמר לפי שחמאו במחצית היום יתנו מחצית השקל "וחד אמר לפי (ב) שחמאו בשש שעות ביום יתנו מחצית השקל דעבד שיתא גרמסין ר' יהושע בי ר' נחמיה בשם ריב"ז לפי שעברו על עשרת הדברות יהיה נותן כל אחד ואחד עשרה גרה (י)ר' ברכיה ר' לוי בשם ר"ש בן לקיש לפילי שמכרו בכורה של רחל בעשרים כסף יהיה כאו"א פודה את בנו בכורו בעשרים כסף (כ)ר' פנחם בשם ר' לוי לפי שמכרו

היקול בין וכוא רביעת של ש שרוא דיינר: ולא קבלו עליפן שן בדא. מן המקרא הזה שתכו שלא לקבל מהן צפחות מתאליה השקל האמור כמורכ: ופעשדנו עלינו שלום. מדקאת היה שתרו במור מחולה אייב שהיו במור שלום. מדקאת היה שתרו במורה אייב שהיו רוצים להביא מחלים המעצע היואאה אף שהיא פחותה ממחלית השקל דמשמע שנחמיה וב"ד היו צריכים להעמיד הדבר וליכא למימר שהיו נמנעים לגמרי ממה שכתוב בתורה אע"כ שהיו רוצים להביא מחלים המעצע היואאה אף שהיא פחותה ממחלית השקל

הלכה ג מתני' המכנם מעות ואמר הרי אלו לשקלי מותרן נדבה אובית הלל אומרים מותרן חולין שאביא מהן שקלי שוין שהמותר חולין אלו לחמאתי

בית שמאי אומריז

בעשרים כסף. היינו דינרין דסלע ד' דינרין ופדיון בכור חמש סלעים: טבע הן שני דינרין חלי הסלע דבנימיו לא היה עמהן:

משנת אליהו

במחכרי ולהפי מוקי כר"ש דכוכסיו דמי ושייכא שבועה דמאסי בכיר שיפטרי לשלם בגניבה ואפידה בדינא דש"ש ופריך החנים כי אל מני מהמיה כי ולם שיימי השביעה בכר"ד דנחרכה ועידו חשני במסקנא אלא אר"א ביו ר"ל דנש"ש עסקינן ולה בתעתר גונרין וליטול שכרן ולה כר" דר"ש הוא אלא שנועה זו מקנת חכמים ולא כרש" שמפרש בדר"א האיר נש"ח שלא החכר כלל נסוגיא חה שהופר הרמנדים כהלכה עו שלמו שקליהם כדי ש"ש כיו ובחיע מה היה להם לעשות שהרי מסרו לש"ש כוי לרמוז הסברא דהלכה מ' זגם דבבלי אינו מולק עם הירושלתי דמדאוקר בש"ש מוכח הא בש"ח פשעי נה"ע וכהלכה ע" לא מכר הא דאם רלו כה"ע למחול השבועה כי" משום דבאמת בכה"ג דלא חרמה דמשלמין מדינא והשבועה לנה"ע אם אומרין נשלם ולא ישבעו שומעין להם ולכן לא החכר זה בכבלי דכל עיקר הקושיא היי על נתרמה דנשבעין להקדש היכא מיחוקי יקאחר ע"ז שבועת תקנה משא"כ בסיפא. ונחתי פנים בוה לגר הספרים לשיטת הרתכ"ם: היג כמסויים כסדה של בים ריג שהי מסכוין וסורמין לשמי". פי כמו בכית ר"ג שהי שוקלו בין אזבעותיו וכי ה"ע מייר במסויים ונחכרין מרום לשמי ול"ג דוחפן לקופה דח"ב לא הוי פריך וחש לעלמס וליתן חלי המטבע דטבעין למו שנחנו בכל פעם שנשתנה המעבע חלי נס שהי יותר ממחלים השקל כן יתנו ג"כ עכשיו חלי טבעה ולא קבלו ממ"ש והעמדנו וגרי שהיה הולך ונפחת והעמידו על עמדי שלא יתני פחות מטבעה

מחבר ימדוקדק לשיעת הרמכ"ן שהוא עשר גרה יהוא מתחלים השקל דקרא, והרמציים שליש דכנין יותר מתחלים השקל דקרא כי שלישי דינר שכי כרפ"ב דרכון הוא זו דינרין. ולדדיה ג"יכ ניחא הטעמידי על שלישים השקל שהי בימיהם דהייט הדרכון דהוא קלמ יותר מתחלים ושלא יופחת גדרו שיקיה עב שכשים השקף היי פיקיים דישיים הדרטן דשות קוח יותר מתחופים שבשים יופשת פנדו שיישים. קצח יותר: לפי שת**טואו כר.** נכאה דהוי ג' טעמיים קאי על ג' זותים שבשים המטבעות ותנאח ביונה לכל כני. טעם הראשון רק מחלית נגד מחלית היום. והיא למה ששקלו במחלה אני דרטן גם שהדרטין היה גדול רק שקיימו מחלית השקל דקרא דענד 1י גרמוסין חייש לפי שחטאו כשש כר ואששה שלעים דהיינו חלי שלע שהוא מחלית השקל דקרא דענד 1י גרמוסין חייש לפי שחטאו כשש כר ואששה

ב) נדבה, ג) רשב"ל, ד) לקמן הל"ד, ה) נ"י, ו) את, ו) ער כ"ב ט א. ק) וגו׳, כן סנחומא חלהוט פ׳ כי תשל, י) וחרנה, כ) עיי ב״ר פרשה פד ונמ״ר פרשה ד. () עי ב"מ פ"ג משהלים. מ) מסר כאו יל"ל שניה מה את טביר לה אלא רועה הכא מאי עביד לה וכו' כמ"ד למוליו ה"ג לחוליו חכאו חובית וכו׳, ג) איננו מוכן ואולי דצ"ל יכול להקדים יותר מחצי שקל ונמנא שהכל הקדים דשאני החם דאעפ"כ יד כולן וכו׳,

עין משפט נר מצוה

מו א מיי׳ פרק ג משקלים . הלייג:

שו ב מיי פרק ה מפהמ"ק יו ג מיי׳ פרק א משקלים הלכה

ו ובהשנות: יח ד מיי שם פ"ג הלכה יג: ים ה מיי שם ופ״ה מפהמ״ק

הל"ח: ' מיי' שקלים שם הלי"ב: בא ז מיי' שם וכהשגות וכ"מ: בב ח מיי' פרק ה מפהמ"ק הלייו:

נוסחת הבבלי

(א) דינרין אר"ש כו": (ב) עוד הוא במכנס כו': (ג) שאינו חייב אלא אחת את השני כו': (ד) לנדבה היאך אתה אומר אלו כו": (ה) מלוה לחת עלינו שלישית יכו': (ו) מיכן שאדם סייב לשלש כו': (ו) ג"פ בשנה (מיכן שחדם לריך בשלישית שקלו ג"פ נשנה) מיכן שאין מטריחין כו': (ה) ר"י ורב נחמן כו': (מ) שחטאו בחלי היום כו': (י) ר"ב בשם רשב"ל כו׳: (ב) ר״פ בו לוי כו׳:

הגהות הגר"א

[א] ה"ג מה אנן קיימין אם באומר שאביא מהן בכולן מותרן חולין אלא כי אנן קיימין באומר אלו שקלים וכר׳ והשאר שבינתים נמחק. וה"פ אם אומר שאכיא בכולן מותרן חולין בין בשקלים ובין במטאת כדקתני מתני' ומה בין דקאמר ר' שמעון באומר אלו ואהא קאר"ש מה בין שקלים דמותרן חולין אליכא דכ"ע ומה בין חטאת דמוחרן נדבה אליבא דכ"ע יאחייר אלירא בכר בירא דמאחר באומר אלו כ"ע מודים דמותרן חולין שפיר קאמר ר"ש מה בין אלא לר"י מה בין דקאמר ר"ם הא בשקלים נמי מוחרן נדבה: (ב) ה"ג אותה שניה רועה הכא מאי את עביד ליה כמ"ד אלו לנדבה ה"נ לנדבה כמ"ד לחולין ה"ג לחולין. והשאר שבינחים נמחק:

גליון הש"ם

(ה) עי' בערוך ערך טבע וערך דנר. ועי' ברמב"ן פ' כי תשה:

תורה אור השלם

ו וְהָעֵמְרָנוּ עָלִינוּ מִצוּת לְתַת עלינו שלשית השקל בשנה לעברת בית אלהינו

נחמיה י לג 2. זה יתנו כל העבר על הפקדים מחצית השקל בשקל הקדש עשרים גרה חשקל מחצית השקל תרומה שמות ליג

למתניתין: של מנחת חושה. שמקריב בדלי דלות

מוסרו לקין המזכח דבמקום חטאת הוא אכל

עשירית החיפה של כהן גדול לח מיקרי חטחת

לעניו זה שיהא מותרו נדבה: על דא עליל אבא בר

אבא. על הא דמייתי בסמוך הקשה לי אבוה

דשמואל דאיהו אבא בר אבא: דאינון אמרין. שבני בכל אותרים: ואם מן הלאן קרבנו וכר. לאו קרא יתירא קא דריש אלא משמעיתא דקרא משמע ליה הכי ואם דבר הבא מן הלאן דהיינו

הלכה ד מתנ" מוסר שקלים חולין, אם היתה ידי מלאה מעום ואמר אלו לשקלי מוחרן חולין: עשירים האיפה. מפרש כנמ": מוסר עולה עולה אם הפרש מעות לקנות עולה ונחותרו יביא באותן המעות עולה אחרת: מוסר ספת שלמים. מפרט בגמרא: מוסר טירים. אם גבו מעות לקרבנות נוירים ונחותרי ישמרום עד שיקחו מהם קרצנות לנזירים אחרים ואם נזיר אחד הפריש מעית לקרצנותיו ונחיתרי המוחר לנדבה לקין המובח: גבו' עד דאנא סמן. כשהייחי בבבל שמעתי ששאל ר"י לשמואל: הפריש שחלו ומת. מה יעשה בו: מוסר עשירים האיפה שלו. של כהן נדול שניתוחרו מה יעשה בו: יוליכם לים המלח. לא נהנין ולא מועלין בו: מה עביד לה ר"י. איך מחרץ

מתני' מוחר שקלים חולין. סממא כב"ה א"נ שאמר שאביא מהן שקלי דלדברי הכל מותרן חולין: מותר עשירים הפיפה. של מנחת חוטא ישראל דל הרי כשאר מותרי חטאת דאולי לנדבה אבל מותר עשירית האיפה של כהן וגדולן שמביא כל יום מום אע"פ שבנדבה מביחה גם היא נקראת חטאת כדאתר בפ' ואלו מגלחין נדף טון יקריב חטאתו ה עשירית החיפה שלו פליגי בירושלתי ר' ייחנו אמר ילכו לים המלח ור' אלעזר אמר יפלי לנדבה. וקשה דבפרק במרא דמנחות (דף קח.) פליגי ר יוחנן אמר יפלו לנדבה ור׳ אלעזר אמר מרקב: כל שהות משום הפת ומשום תשמה. המחויב מטאת או אשם והפריש מעות לחטאתו וניתותרו מהן אי הפרים אשמו ונאבד והביא אחר ונמלא האבוד ירעה ויפלו דמיו לנדבה לגבי אשם לא תוכל לפרש שהפריש מעות וניתותרו שדמיו ב׳ שקלים ואם יוולו האילים אין לו תקנה דבעי ר׳ אלעזר בסוף כריתית החלו טלאים בעולם מהו מבחר נדריך בעינן והאיכא או דלמא שחי שקלים בעינן וליכא ופשטו דאמר ר' יוחנן משום ר"ש בן יוחאי מפני מה לא נתנה חורה קלבה במחוסרי כפרה שמא יוזלו טלאים ואין להם תקנה לאכול בקדשים אלמא מחוייבי אשם שאינן מחוסרי כפרה כגון אשם גולות אשם מעילוי אשם תלוי אשם שפחה חרופה אינן מתכפרים בפחות מב' שקלים: מותד עולה. אם הפריש מעות לעולתו וניתיתרו אם הו שיכול להנות מהן תור או בן יונה לעולה יקנה ואם לאו יהו בידו עד שיכיא עולה אחרת וילרף המותר ויקנה בהמה שמינה וכן מותר מנחה למנחה מותר הפסח ולשלמים). ירושלמי דכתיב אם מן הלאן הרבנו לזבח שלמים דבר שהוא בא מן הלאן קרב שלמים המיבון הרי עולה באה מן הלאן דבר שאינו אלא מן הלאן ילאת עילה שבאה גם מן הבקר המיבון הרי אשם אמר ר' אבא בר כהנא דבר שבא מכל הנאן ינא אשם שאיני

בא אלא מן האילים בכל אחר את אמר מן

תקלין חדתין מלי סלע שהוא כי דינין: מהגני מותר שקלים. המכום מעות ואמר הרי אלו לשקלי ומלא שהוחירו המותר הוא חולין וקחמא כניה: מותר ששירים המותר הוא חולין וקחמא כניה: מותר ששירים האיפה. מפרש בנמרא: מוסר עולה לעולה. הפרים מעות לקנות עולה ינחוחרו יביא באותן המעית עולה אחרת: מוחר הספח לפלמים. מפרש מוסר נוירים. אם גבו מעות נזירים ונתותרו ישמרום עד שיקחי מהם קרבנית לנזירים אחרים יאם נזיר א' הפריש מעות לקרבניתיו ונחוסרו המוסר לנדבה לקין המובח: גמ' דאנא סמן. בבבל: כשהייתי בבבל שמעתי ששאל ר" לשמואל: ומה. מה יעשו בשקלו: מוחר עשירים האיפה שלו. של כה"ג שניתותרו מה יעשה בו: ליש המלח. לא נהנין ולא מועלין בו: מוסר עשירים האיפה. וקס"ד דסתם מחני" מיירי גם בעל כהן גדיל: של ישראל. שמקריב בדלי דלות מוחרו לקין המזכח דבמקים חטאת היא אבל עשירית האיפה של 'ג לא מיקרי מטאת לענין זה שיהא מוחרו נדנה: על דא. על הא דמייתי בסמוך הקשה ליה אבוה דשמואל דאיהו אבא בר אבא כדאמריי בברבוי (דף ים): דאינון אמרי. לא גרסי׳ ליה הכא ולקמן גרסינן ליה והכא ה"ג מנין שהפסח משתנה לשלמים פסח

נזיר לגדבה רב^{מ)} הסרא באאר ייתו השנה ששמטו שלא לשמו מנין שהוא אמר משמנה לשלמים פ"ל יאם מן הלאן קרבנו לגד שלמים. לאו קרל ימירא אל דריש אלא משמעותיה דקרא משמע ליה הכי יאם דבר הבא מן הלאן דהייעו פסח היה קרבנו הרי הוא לובח שלמים יע"כ שלא בזמנו אאמר דאי בזמנו ילפיי ליה דמוחרן נדבה: ה"ג אלא מן הככשים כלכד. דשני מינין יש כלאן כמ"ש ואם מן הצאן וגו' מן הכבשים אי מן העוים: **ככל אמר.** בכל מקום אחה אותר מן למעט כהא דאמרי׳ בעלמא מן הבהמה להוליא את הריבע והכא אתה אומר מן לרבות דקאמר לרבות פסח שרוא כל הן כל הצאן: ה"נ. כי מוקמינן ליה בפסח מן להוציא היא דגא מייחי בן נ' שנים ולא מייחי נקבה ותהו הצאן מכל מין צאן משמע בין כבשים ובין עוים: נובי אשם כו'. עד בלבד ל"ג ליה הכא: דבר שהוא לאכילה. פסח: לדבר שהוא עוים: נובי אשם כו'. עד בלבד ל"ג ליה הכא: דבר שהוא לאכילה. פסח: לדבר שהוא לאכילה. שלמים דפסח זה מתחילה הוקדש לשם קרכן הואכל: לדכר שאינו לאכילה. עולה שהיא כולה כליל: קדשים קלים. פסח ושלמים: קדשי קדשים. עולה: אא"כ שחטו לשם שלמים. דעקרו בשחיטה לשם שלמים אכל אם שחטו לשם עולה פסול: ואני אומר דכל שלא

לצמו אפי שמעו לשם עולם. נמי מקרב שלמים: לוגח שלמים. קרא ימירא הוא דהומ"ל לשלמים: משחתה למשפה שפול. בעיא היא אם שמעו לשם עולה כמחשבת פסול בעילה אם נשתנה לאותו פסול א"ד פסול דמחשבת קרבן אחר אינו פוסלו כשם שאינו משתנה להכשרי דעולה כך איני משתנה לפסולה דעולה: ופריך הי**ך עבידא**. כמו היכי דמי: מ"ח ססול הוא. נקטה ולחון פקול איד פסול המחשבת קרבן אחר אינו פוסלו כשם שאינו משחנה להסשרי דעולה כך אינו משחנה לפסולה דעולה: ופיריף היך עבידאל, כמוי היכי הדמן: מ"ח ספול אול. כלוחר כית א"א משחנה לחששבת שול היו אולה בשלה לחשבת שול אולה להחייב כהר על אול אולה להחייב כהר על להילחו וה"ד כשחשב לשום עולה נפסל החשבה שולה להחייב כהר על להתחייב כהר על להילחו וה"ד כשחשב לשום עולה נפסל מהכדריו עוב האינו קובע לפגול: א"ח אין משחנה סגול. כיון דלגבי משבה פסול אין משחנה א"כ היי כמחשב בקרבן פשר חיץ לוחנו יהוי ופגול: לשחו ושלא לשחו בשאר ייחוד השנה השנה בשלה ייחוד שבלה שום בשאר ייחוד השנה השנה השנה השנה הייחו בעבר פסח את היום לשות הכייע לשם פסח כשר ושלא לשחו השנה השנה והפיץ לשחו ושלא לשחו וחשיך להיה מידי לשחו ושלא לשחו השנה השנה בשאר ייחוד לשחו והשר להיה היים אולה לשחו והשר להיה היים אולה לשחו השר להיה היים לא לשחו והשר להיה היים לא לשחו הייחוד לשחו השר להיה היים לא לשחו ישה בשלה לשחו השר להיה היים לא לשחו ישה בשחלה לא שתו והפיק ליה מידי משחת היים לא לשחו ישה בשלה לשחו השר להיה היים לא לשחו ישה בשחות השות לא שחו השר לשחות היים לא לשחו ישה בשחות היים לא לא מר השחתה בשחיקה היים לא לשחו ישה בשחות היים לא לא שחות היים לא לשחו ישה בשחות היים לא לשחו היים לא לשחו ישה בשחות השלה בשחיה הול לשחו השובה היים לא לשחו היים לא לשחו ישה בשחיים אוניה שלהיי היים באיים מות השלה לשחו השל השחות השובה לא לשחו ישה בשחיים אחיים הוא בשחיים להיים מות היים לא לא היים לא לשחו היים לא לשחו היים לא לשחה דבוה פליים מות לא היים לא בשחיים היים לא לשחו היים לא לשחו יולה בשחיים להיים מות היים לא לשחו יולה בשחיים אות היים לא לשחו היים בשחיים להיים היים שלהיה באל בשחיים היים להיים היים לא היים היים להיים לא היים להיים לא לא היים לא לא היים להיים לא היים לא לשחו היים לא לשחו היים בשחיים להיים היים להיים להיים לא היים להיים לא לשחות היים לא משלה בשחות היים להיים להיים לא שהוב להיים היים להיים להיים להיים להיים להיים להיים להיים לא לשחות היים לא היים לא היים דשחיטה כולו בשתיקה מולן דכשר דהתם הוי בשחיטה אמירה דשל"ש משא"יכ הכא בשחיטה עבודה שלימה כולו בשתיקה וסתמא דפשח לשמו ידאי דשלא לשמו דוריקה לא מהני אח"כ

(מאן אמר) [ב]מה נאמר בשתיקה כשר או נאמר

ויו בשתיקה פסול: מותר נזיר לנדכה רב" הסדא

הלכה ד מתני' אמותר שקלים חולין במותר

זבין קני זבות וקני יולדות חשאות ואשמות מותרו נדבה זה הכלל כל שהוא בא (א) לשם חטאת ומשום אשמה מותרן נדבה מותר עולה לעולה מותר מנחה למנחה מותר שלמים לשלמים מותר הפסח לשלמים מותר נזירים לנזירים מותר נזיר לנדבה: גמ' א"ר" יוסי עד דאנא תמן שמעית קל רב יהודה שאל לשמואל "הפריש שקלו ומת א"ל יפלו לנדבה מותר? העשירית האיפה שלו רבי יוחגן אמר יוליכם לים המלח רבי לעזר אמר יפלו מתניתא פליגא על רבי יוחגן מותר שקלים חולין מותר עשירית האיפה מותר קני זבים וקני זכות קני יולדות חטאות ואשמית מותרן נדבה מוחר ואומה עבד לה רבי יוחנן פתר לה מותר עשירית האיפה של מנחת חוטא ובושל כל ישראל רבים יוםי (יוחנן) אמר על דא עליל אבא בר בא [י]דאינון אמרין מנין ישהפסח משתנה לשם שלמים תלמוד לומר 1ואם מן הצאן קרבנו לזכח שלמים כל שהוא מן הצאן בא שלמים היתיבון הרי עולה מן הצאן דבר שאינו בא אלא מן הצאן יצאת עולה שהיא באה אפי' מן הבקר היתיבון הרי אשם א"ר (ביבא) בון בר כהנא מן הצאן דבר שהוא בא מכל הצאן יצא אשם שאינו בא אלא מן ודן האילים בלבד (התיב ר' בון) בכל אתר את אמר מן למעט וכאן את מר מן לרבות א"ר מנא (אבין) הכי נמי מן למעם מיעום שאינו בא בן שתי שנים מיעום שאינו בא נקיבה [ה] וגבי אשם נמי מן למעם הוא שאינו בא אלא מן האילים כלבד היתיבון והכתיב ביום מן הצאן קרבנו (ב) מן הכבשים או מן העזים ² לעולה מעתה מותר הפסח בא עולה אמר רבי אבון משנין דבר שהיא לאכילה לדבר שהוא לאכילה ואין משנין דבר שהוא לאכילה לדבר שאינו לאכילה א"ר יוסי בר רבי בון משנין קדשים קלים לשם קרשים קלים ואין משנין קדשים קלים לשם קדשי קרשי רבי יותנן אמר (י)על רא עליל רבי חנינא דאינון אמרין אין הפסח משתנה לשם שלמים אא"כ שחמו לשם שלמים ואני אומר אפילו שחטו לשם עולה א"ר" אילא מעמא דרבי יוחנן אם מן הצאן קרבנו לובח שלמים כל שהוא זבה בא שלמים ומשתנה למחשבת פסול היך עבידא שחמה לשם עולה על מנח לזרוק דמה למחר מכל מקום פסול הוא ולו אין תימר משתנה למחשבת פסול ויופיגול אין תימר אין משתנה למחשבת פסול פיגול (פסול): לשמו" ושלא לשמו בשאר ימות השנה רבי בון בר (כשם) חייא כשה שמואל בר אבא וו מכיון שאין לו שם נעשו כשוחמו לשמו ושלא לשמו בשתיקה והוא (ה)כשר א"ל א"כ הוא אפילי שחטו לשמו ע"מ לזרוק דמו שלא לשמו יעשה משעה הראשונה כשוחטו לשמו וחושלא לשמו בשתיקה ויהא כשר אמר רבי אבא מרי (אחוה דרבי יוסי)

עשירית האיפה^{ט ב}מותר קני

פסח שאינו בא אלא מן הנאן היה קרבנו הרי הוא לזבת השלמי׳ ועל כרחך שלא בומנו קאמר דאי בזמנו הא ילפינן לעיל דפסול א"נ מדכתב לעיל אם מן הבקר קרבנו מכלל דהכא בנאן מיירי וא"כ מן הנחן מייתר לדרשה: הסיבון הרי עולה מן הלחן. מנ"ל דקרב דוקא שלמים דלמא קריב נמי עולה א"נ דלמא האי לובח שלמים למוחר עולה דהרב שלמים קאתי יוה נראה יותר: ומשני דבר שאינו בא אלא מן הלאן. מן הלאן קדרים: החיבון הרי אשם. דלמה החי מן הלהן במיתר חשם כתיב דחשם נמי חיל תמים מן הנחן הוח וחינו בח מן הבקר: דכר הבא מכל הלאן. בכבשים ובעוים כגון פסח לאפוקי אשם דאינו בא מן העוים אלא מן האילים בלבד: בכל אסר וכו'. בכ"מ אחה אומר מן למעט כגון מן הבחמה להוליה חת הרובע והנרבע מן הבקר להולים את הנעבד והכם אתה אימר לרבות פסח שהוא דבר הבא מכל הצאן: ה"נ. כי מוקמינן ליה בפסח מן להוליא הוא דלא אחי בן שתי שנים ולא אתי נקבה ומיהו הצאן מכל מין צאן משמע בין כבשים בין עזים ומיעוטא דמן לנקבות אתא ואי לאי ה"א דהנאן הוה מוקמינן ליה לאשם והוה ממעטים ממן שחינו כא אלא מן האילים בלבד: ואין משנין דכר שהוא לאכילה. כגון פסח לדבר שאינו לאכילה כגון עולה שהיא כולה כליל: ואין משנין קרשים קלים. דהיינו פסח לעולה שהיא קדשי הדשים: ה"ג פר"י על דם פמר רבי חנינם: פפ"כ. . מקרו בשחיטה ששחטו לשם שלמים אבל אם שחטו לשם עולה פסול: ואני אומר. דכל שלא לשמו בפסח כשר ואפילי שחטו לשם עולה: לובח שלמים. הרא יתירא הוא דהוה מצי למכתב לשלמים: כל שהוא וכח. כלומר לכל ובח שיובחנו לשלמים יהיה: ה"ג משתנה למחשבת פסול או לא. אם שחטו לשם עולה מיבעיא ליה אם אותה המחשבה הפוסלת בעולה פוסלת גם בו או לא: היאד עבידא. היכי דמי: מ"מ פסול הוא. דאף אם שחט שלמים לורוק דמו למחר פסול: ה"ג שחשו ע"מ להקטיר מבשרו למחר אין תימר וכו'. וה"פ אם משתנה הוא למחשבת פסול אם חישב על העולה לההטיר בשרו למחר פגול יאם אינו משחנה ה"ל כחישב על בשר שלמים להקטיר מכשרו למחר דפסול היא ולא פיגול: לשמו ושלה לשמו בשהר ימום השנה. מיבעיא ליה פסח ששחטו בשאר ימית השנה לשתו ושלא לשמו כשר הוא או פסול: מכיון שאין לו שם. דלפסח לאו ומניה היא ילשלמים לא אקדשיה: נעשה

מתר בשסיקה כשר וכו'. מעיקרא דדינא קשיא מנ"ל למימר דשחט בשתיקה כשר או נאמר בעינן משנת אליהו

כשומעו. בשמיהה דמרוייהו לה מהני יחם שחעו

בסתם כשר: א"ל וא"כ ואפילו שחעו. בשאר ימות

השנה לשמו לזרוק דמו שלא לשמו יהא כשר דליהוי

משעה ראשונה כשוחט לשמו ושלא לשמו דכשר: מאן

מהדר לפרושי ושט הג' על שחורו לשקול טיבעין שהוא לפי הרמנ"ין עשכה נרה ו"ש לפי שעברי על עשרת הדברית יתני "י גרה ורשב"ל מייתי לה אגג דקאמר ר" פוחם כשם ר"ל לפי שמברו כו" וופל לכ"א עובבה יתן כ"א

פתום כשם רייל לפי שתכדר כי יו וככל לכיא עצבה רכן ריא
שנענה מפורש על וח הגי: מומר עשירים האיסב שלו.
שנענה מפורש על וח הגי: מומר עשירים האיסב שלו.
שנענה מפורש על בל ול מתכדר כי יו וככל לכיא עצבה רכן ריא
שנענה מפורש על בל וח מתכדר מיומר עשירים האיסב שלו.
שנענה מדמיל אל ישים על יש מון יני חטלם הייא מדים ורייא אחר יריקב וקאתר שם שמשברל
על עשירים האיפה של כייג שאון ביי חטלם בייא היא קרוי חטלם ואין אובר קריי חטלם ליית
על עשירים האיפה של כייג שאון ביי חטלם כיי מויק נשיר בי יוקרב מטלחו וע עשירים האיפה של כייג איא יש מאמר כייא להל בל כייא אולי בי על ישר האיפה של לאביו ולאם כייא לייל בי לאובר בייג אוא ישר מאמר כייא לא בל בייא ווע שבירים האיפה של לאביו ועיל של בייג אוא ישר אמר בייג אוא ישר בייג אוא בייג אוא

פ"ז הל"ח וה"ג וירוש' עירוביו פ"י הל"ח ינזיר פ"ד הל"ד, ד) עי מנחוי קח א, ה) פסחים פייה הלייב ודבלי זבמים מ ב. ו) זבמים שמ. ו) פסחים ס ב, ק) נזיר פ״ד הל״ד,

עין משפם נר מצוה

כג א מיי׳ פרק ג משקלים כלייג:

בד ב מיי' פרק ה מפהמ"ק הל״ח:

בה ג מיי שם הלייט ופיע ממירות הל"ח:

בו ד מיי׳ פרק ג משקלים 3000

בז ה מיי׳ פרק ה מפהמ״ק הל״ח:

בח ג מיי׳ פרק ד מק״פ הל״ו:

נוסחת הבבלי

(א) לשם חטא ולשם אשתה כו': (ב) מן הכשבים כו': (ג) על דא עייל ר"ת כו': (ד) ר' ביבין כשם ר׳ חייא כו׳: (ה) כשר א״כ הוא

הגהות הגר"א

[א] מה עבד לה נמחק: [ב] של בל ישראל ל"ל של ישראל: [ג] דאיטן אמרין ל"ג ליה הכא ילקמן גרסיי ליה: [ד] ל"ל אלא מו כבשים בלבד. כתב הרב בעל מ״ח ח״ל נראה טעם דמחק רבינו הגדיל גירסא הישנה מן האילי הוא ע"פ מ"ש הרמב"ם פ"א מהלי מע"ק הלי"ו האשם אינו בא אלא מוכרי כבשים בלבד יש אשם כא מגדולי מין זה ויש אשם כא מו ההטנים דהיינו אשם מירות היה כבש בן שנה ואשם משילו׳ ואשם חלוי וגזילות בהם כתיב איל והוא בן שתי שנים הלכך ליכא למגרם הכא ואשם אינו בא אלא מן האילים דהא אשם מיר היה כא ככש כן שנה אלא גרסי איני בא אלא מן הלבשים דממעט עזים דכתיב ואם מן הנאן קרבנו מן הכבשים או מן העזים. ובק"ע נדחק בסוגיא זו לפרש מ"ש הרי עולה וכו' הרי אשם כו' בדרך דחוק כחנם: [ה] מן וגבי אשם עד בלכד ל"ג ליה הכא: [1] ה"ג א"ח משתנה למחשבת פסיל פסול. כלומר נ״מ א״א משחנה למחשבת פסול אינו אלא פסול ולא פגול כדאמרינן במנחות ונח ב) כהרנחת כשר כך הרנחת פסול וכדאמרינו בפסחים ועח א) אם יש פסול אחר בקרבן אינו נקבע נפגול להתחייב כרת על אכילתו וה"ג כשחשב לשום עולה נפסל מהכשירו שיב אינו הובע לפגיל: [1] ה"ג מכיין שאמר כשומט שלא לשמו נעשה בשתיקה ושלא לשמו והוא כשר והשאר נמחק: [ח] ה"ג ושלא לשתו והוא כשר ומלח בשתיחה נמחק וע' כס' ח"ח פי' ההג"ה הנ"ל: [מ] ל"ל מנ"ל בשתיקה כשר דילמה בשתיקה

גליון הש"ם

עי' ק"ע ודבריו חמוהים [6] דחישב על שלמים להקטיר בשר למחר כשר ועיין ברמב"ם פרק י"ד מפהמ"ק הל"ח והעיקר כהגהת הגר"ח: [ב] היינו קודם הפסח אבל לאחר הפסח לא בעי עקירה ועי' בתום' פסחים לף ס

ג) עיין טיר כו ב,

ד) ותוספתה פ"הן סנהדריו

מח א, ה) (סנהדרין מח א)

מוספסל פ"ל. ו) ב"ר פרשה

מב. ז) ברכות פ"ב הלכה ח

מו"ק פ"ג הל"ו, ח) ליה,

ט) יכמות לו ב.

עין משפט

נר מצוה

כם א מיי׳ פרק ע

מטירות הל"א:

ל ב מיי שם הליו:

לא ג מיי פרק

לב ד מיי פרק

ממעילה הל"ג:

מסחמ"ה הל"ח:

מפטת קיטל מו. לג ה מיי שם: לד ו מיי פרק ט ממיע

טוש"ע יו"ד סימן רנג

סעיף ו יסימן שנו סעיף

לה ז מיי שם טור פו"ע

שם: לו ח מיי פרק ד מחכל

הלכה ד:

הלכה יח יהל"ו

עקירה משום פסף לכך נשתיקה פסול: והוא שקרבה וכו'. אמתניתין קאי הא דתנן מותר נזיר לנדבה דוקא שקרב המטאת לבסוף שהגזיר מביא ג' בהמות העאת ועולה ושלמים וכשקרב המטאת לנסוף ה"ל מותר מטאת שהוא לנדבה: כ"ג אלו הן מעום ססומים כל שדמי מעאם. שמתו בעליהן היו מעורבות בהן ואפילו הפרישו הבעלים בחייהן דמי הטאת מתוכן אפ"ה ה"ל כמעות סתומין וכאילי עדיין הן מעורבין בתוכו וילכו לים המלח לא ההנין ולא מועלין והיינו כרכי ועירא: כ"ג אלו למעאם והשאר לשאר נוירום ומם דמי חשאם ילכו לים החלה לא נהכין ולא מועלים והשאר רוצה להכיא כהן עולה יביא שלמים יכיא וחושלין ככולן ואין מועלין כמקלכן כיה כחוספהא סיק דמפילה. והיים דאין מועלין כמקלכן דלמה דמי שלמים נינהו וחין מועלין בשלמים: ולה

ריבב"ן

למעט והכא את אמר מן לרבות אמר ר' מנא הכא נמי מן למעט מיעוט שאינו בא בן ב׳ שנים מיעוט שחינו כח נקבה וגבי חשם נתי מן למעט הוא שאינו בא אלא מן האילים בלבד. התיבון והם כתיב וחם מן הנחן קרבנו מן הכשבים או מן העזים לעולה מעתה מותר הפסח בא עילה אמר ר' אבין משרין דבר שהוא לאכילה לדבר שהוא לאכילה ואין משוין דבר שהוא לאכילה לדבר שאינו לאמילה אמר כ' יוסי משרין קדשים קלים לשם קדשים קלים ואין משרין קדשים קלים לשם קדשי קדשים ובפ״ק דובחים פוף מו אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה מנין למותר הפסח שקרב שלמים שנאמר חבחת פסח לה׳ אלהיך נאן ובקר וכי פסח בא מן הבקר אלא מותרו בא לדבר הבא מן הבקר והיינו שלמים: מוסר נזירים. הפריש מעות לצורך מירין ולא פיי למי ןמותר למיריםן: מותר שבוים. ילא פירש למי שיהא המותר לשבויו: [מותר שבוי]. לאומו שבוי דלנרכו נדר אפי׳ אם ישארי: מותר המת. לתכריכין ולהולאת קבורתו ליורשיו בפרק נגמר הדין נד' מחן אביי ורבא פירשו טעמייהו דהני תנחי חביי מחרן לטעמיה דכ"ע הומנה לאו מלתא היא ת"ק סבר כי מיבזו ליה יורשין אחיל זילוחיה גבי יורשין ור"מ מספקא ליה אי מחיל אי לא הלכך יהא מונח עד שיבא אליהו ור׳ נתן פשיעה ליה דלה מחיל הלכך יעשה נפש על קברו נפש פיי מלכה על קברו לזכר פלוני. ירושלמי גבו בחזקת שחין לו ונמלח שיש לו סבר ר' ירמיה למימר מותר המת ליורשיו א"ל ר׳ אמי דחוטרי הגע עלמך דלא כווכן אלא ליה ואינו חייב ליתן ופטור מנדרו מיכן הוכיח אם נדר לדקה לאחד ונמלא שהוא רמאי ויש לו איני חייב ליתן לו:

תקלין חדתין

וגם התם לא השתיקה מכשרת אלא אמירה דשל"ש אבל כל כמה דלא עקר ליה בשחיטה ודאי לשמו קאי כדאמר בפסחים: והוא שקרב חטאסו לכסוף. שהמיר ברותה מכולה במחור מעולת ועולה ושלמים וכשהקרים מכולה מכולה מכבהקרים מכולת לפוף וכי יהוה מותר מטולת הוא לקלמר דמותרו נדבה ואמתני קאי: אפילו קרב שלמים לכסוף. כיון שכילן קרבות נזיר הן והלכל למשה מסיני שקרבנות נזיר מותרן נדבה יכן הוא בנזיר כ"ט ב": ואפילו נפלה דמי חעאם מחוכו. כגון שנפרד כשיעור דמי חטאת: מעום סחומין הן. ויפלו לנדבה אלמא אע"ג שכבר הופרש מהן דמי חטאת כיון שהיה דמי חטאת מעורבין נהן כך נתקבלה ההלכה שיהא מוחר וזיר נדבה בכל ענין שיהא מוחר ה"נ אפילו קרב שלמים לבסוף שדמי חטאת כבר הופרש מהן מימ היה מותר נדבה כיון שדמי מטחת היו מעורבין בהן שכך היתה ההלכה: והש**אר יביא** תלי לעולה כו. אלמא אם הופרש מהן דמי חטאת ושארו דמי שלמים לבסוף מוחרן קרב שלמים והייט ושארו דמי שלמים לבסוף מוחרן קרב שלמים והייט כר"ח: שאין לך לחס. שלא מלינו שיהא לחס קרב בפני עלמו: שאין לך נוירות כלא לחס. דמתחילה שבע ענוניי. שחץ כך טירום ככא לחם. דמתחילה כמקיבל נוירות על עלמו ומחייב להביל לחם משל עלמו: סברין מימר. סברוה בני הישיבה לומר: הוא מוחר נספים. דשניהן ירקבו: קדשי קדשים אינון. ומוחרן נדנס: ע"ד דרכי יוסי כר כיכין. דאמר בשם ר"ח דמוחר נספים יפלו לנדבה דאמר בשם ר"ח דמוחר נספים יפלו לנדבה חינון, ומוחרן ודכה: עד דרכי יוםי כר כיכין.

דחתר בשם ר"ח דמותר נסכים יפלו לנדבה

החילו דקדשי קדשים הן: אחר לים יפלו לנדבה

דשקלים לקדשי קדשים באין: עשירים האיפה.

קדשי קדשים היא דכתיב בה חטאת: מרוביי גבו

לו בחוקת שאין לו. שסברו שאין ל כלל ומולא

שיש לו: ר ירמיה סבר. למכשט הך בעיין מתחני דקמני מותר המת ליורשיו דהך נמי למוחר המח דמיא: **רשטרי.** שם מקום: הגע על**מך.** כלומר חעיין כזה ותמלא דלא דמיין אהדדי: דלא כוונן אלא ליה. שהנותנים לא כוונו אלא ליה ולא ליורשיו והכא כיון שיש לו ולא יוקח מהם כלום לצרכו והיורשים יעלי הכל אדמחא דהכי ודאי לא המדבו קתני בתתני' מוחר התת ליורשיי היינו שתחותר מתעות נדכתם אחר שנעשה לורכי החת נדי' דעתייהו דהתתנדבים דאדעתא דהכי התנדבו בחחילה באם שיתוחר שיהא ליורשיו למתרי דעמיים דמתונדנים האינות את בי התונדנו במחלה באם שיתוחר שיאא לורושיו בהאם שיתוחר שיאא לורושיו בהאם לפתוחר בי האם להאם לא אתר את מנין לו: בדמ"מ לפתוח בי על האם להאם מנין לו: בדמ"מ לפתוח והיא כבוד ליכוב בליכוב לניתר בנין א ליון שיאא וכר לניתר בי ווחכר נשבו והיא כבוד למתו וויאלף ביין ע"ג מעסו. לכית טוב: ר" סוב מסמך. היה תומך וושא עליו מפני שק ריי היה בנו בכד כהאמרי בככים וויאלף של היה בו להאמרי בככים וויאל בי בל האם להיה בל ליל מהו למעבר. ר" יימק חוא כי בב"ק היא ולא היה כי כל ליל מהו למעבר. ר" יימק חוא כי בר"ד דעריון לא קבל פיום' דירי ועוד בקוט ליה בלביה על ר" אליעור השיאו לדבר אחר בר"ד מדון השובים בשניתן את עלמו כנו שסיים ונס מתוך תשובת בעיל ווי מתרך ילך בכ: את ליים להיה של על עלמו כנו שסיים האם לאם היא אובר בל אותו בתרבות האו לאם בלאו בר"ד מה חברה עותו בתרבות האו לאם בלאו הבר"ל או התברה עותו בתרבות היה לאם בלאו התברה לא התבר בל אותו בתרבות ביותר לאם בלאו התברה ביותר בתרבות היה התברה עותו בתרבות ביותר ביותר בלאו בלאו ביותר ביותר בלאו בלאו בלאו ביותר ביותר בלאו בלאו בלאו ביותר ביותר בלאו ביותר בלאו ביותר בלאו בלאו ביותר ביותר בלאו ביותר ביותר בלאו ביותר בלאו ביותר ביותר בלאו בלאו ביותר בלאו בלאו ביותר בלאו ביותר בלאו ביותר בלאו ביותר יאית ה"א עביד כיר ועיון במסרשים: המי הארורי. לפני גלם ייש ספרים גירסין להדיא קמי דאלילים: מה את פליג יקר. כלומר מה כנוד חולוק לה בעברך לפני כלומר בלא עשיית שום כביד אין בהעברה לחוד שום כבוד וי"מ מה את פליג יקר למה אתה חולק כבוד לאלילים במה שאין אתה רוצה לעבור לפני כאילו אתה ירא ממנה אדרבה עביר לפני ובזה תראה כי אינך ירם מפניי וכיון שהשים ליה ד"י דנמה שאינו שובר נראה כתראה להיקר ירם מפנייל מתנו לזה איל יאות עביד ר"א כו": וסמי עינוי. החלולך מתנה כמ"ש עינים להם ולא יראו: נכנסו לפניו ר"א ור"א. לפייסו ולדכר על לכו שלא יכעום על ר"א כדי שלא יצא מה שיצא

אמר והוא שקרבה חמאתו בסוף אבל אי קרבו שלמים בסוף מוחרן שלמים א"ר זעירא אפילו קרבו שלמים לבסוף הלכה⁶ [א]אחת היא כנויר . שתהיה מותרה נדבה מתניתא מסייעא ומתניתא מסייעא לדין מתניתא מסייע לרבי זעירא (אפילו) אלו הן מעות סתומין כל שדמי חמאת [2] מיתות מעורבות בהן ואפ" הפריש דמי חמאת מתוכה מעות סתומין הן מתניתא מסייעא לרב חסדא ללאלוי ולו לחטאתי בוהשאר לשאר נזירותי ומת 'מועלין בכולן ואין מועלין במקצתן ולא אמר אם מת יפלו לנדבה רב חסדא אמר רמותר לחמו של נזיר יורקב א"ר יוסי ויאות להקריבו בפני עצמו אין את יכול שאין לך לחם קרב לעצמו להקריבו עם נזירות אחרת אין את יכול שאין לך נזירות באה בלא לחם לפום כן צריך מימר מוחר לחמו של נזיר יורקב סברין מימר הוא לחמו הוא מותר נסכיו (א) אמר רבי יוםי בר רבי בון מותר נסכיו קרשי קרשים אינון הויפלו לנדבה ורועל דעתיה דרבי יוסי (ב) בר רבי בון שמואל אליבא דרב חסדא במותר ^(נ)נסכים ורבי חייא (חסדא) ורבי אלעזר שלשתן אמרו דבר אחד רבי חייא (חסדא) אהן דאמרן שמואל דאמר רבי יוסי עד דאנא תמן שמעית קל רבי יהודה שאיל לשמואל הפריש שקלו ומת א"ל יפלו לנדבה ^[ה]רבי אלעזר אומר מותר עשירית האיפה שלו רבי יוחגן אמר יוליכם לים המלח רבי אלעזר אומר יפלו לנדבה:

הלכה ה מתנ" ימותר שבוים לשבוים מותר שבוי לאותו שבוי מותר עניים לעניים מותר עני לאותו עני מותר 7 המתים למתים מותר המת ליורשיו רמ"א מותר המת יהא מונח עד שיבא אליהו רבי נתן אומר מותר המת

בונין לו נפש על קברו: גמ' ויו גבו לו בחזקת שאין לו ונמצא שיש לו ר' ירמיה סבר מימר מותר המת ליורשיו אמר ליה רבי אידי דחומרא הגע עצמך דלא כוונן אלא ליה אמר ליה אנא לא אמרית את מנן לך תני בשם רבי נתן מותר המת יבנה לו נפש על קברו ויעשה לו זילוף על גבי ממתו תנים אין פודין שבוי בשבוי ואין גובין טלית בטלית 'ואין ממחין ביד פרנסים לכך תני"ו רשב"ג אומר ים האין עושין נפשות לצדיקי דבריהם הן הן זכרונן וים האין עושין נפשות לצדיקי רבי" יוחנן הוה מסמיך ^(ד)ואזל עאל ר' חייא בר אבא והיה רבי אליעזר חמי ליה ומטמר ליה מקמיה ואמר הלין תרתי מלייהו הדין בבלאה עביד ביה חדא דלא שאיל בשלומיה וחדא מיטמר א"ל רבי עקב בר אידי כך נהיגין גבהון דזעירא לא שאיל בשלומיה דרכה דאינון נהגון ומקיימין ראוני נערים ונחבאו וישישים קמו עמדו אמר ^{הו}להו מהו למיעבר (ה) קמי דאדורא צלמי א"ל מה את פליג ליה יקר עבור קמוהי וסמי עינוי א"ל יאות ר' אליעזר עביד דלא עבר קמך ועודש עביד הא בבלאה דלא אמר שמעתא משמיה נכנסו לפניו רבי אמי ור' אסי אמרו לו ר' וין כך היה מעשה בבית הכנסת של מרסיים בנגר שיש בראשו גלוסמרא שנחלקו

קרב בפני עלמו: שאין לך נוירום כאה כלא לחס. דמתחלה כשקיבל נזירות על עלמו נתחייב להביא לחם משל עלמו: לפוס כן. כמו לפיכך: סכרין מימר. סברוה בני הישיבה לומר היינו מותר לחמו היינו מותר נסכיו דשניהן ירקבו: קדשי קדשים אינון. והדשי הדשים מותרן נדבה: אהן דאמרו. הא דאמרו דסיבר ר"ח דמותר לחם דיהא הוא דירקב אבל מותר נסכים לא דקדשי קדשים הן: יפלו לנדבה. דשקלים לקדשי קדשים בחין: ר"ם פומר יפלו לנדבה. ועשירית החיפה קדשי קדשים היא דכתיב בה תטאת:

אמר אם מם יפלו לנדבה. כמותר מטאת והיינו כרב

מסדה: שאין לך לחם וכו'. שלה מלינו שיהה לחם

הלכה ה מתנ" מוסר שכוים. אם גכו

לדקה ללורך פדיון שביים וניתיתר ישמרום עד שיפדו בהם שבוים חחרים חבל חם פירשו לשבוי זה זכה אותו השבוי במותר: מוסר עני. סס גבו מעות לקנות לו מלבוש ונתותר נותנין המותר לחותו עני: מותר המתים. חם גבו מעות לצורך קבורת מת סתם המותר לקבורת מתים אחרים אבל למת זה המותר ליורשיו דאחולי אחיל המת זילותיה לגבי יורשיו: יהה מונח עד שיבוה **אליהו.** מספקא ליה אי מחיל המת זילותיה לגבי יורשיו או לא הלכך יהא מונח: בונין לו נפש על **קברו**. פשיעה ליה לר' נתן דלה מחיל הלכך בונים לו מלכה על קברו מאותו מותר שכבר זכה בו המת: במ' נכו לו. לצרכי המת שסכרו שחין לו צרכי

נוסחת הבבלי (א) אר"י כר כיכין כו': קבורה ונמצא שיש לו: מופר המת ליורשיו. ואף (ב) כר כיכין אליכא זה למותר המת דמים והרי הום ליורשיו: הגע כו': (ג) נסכים שמואל ורב ענמך. אמור לנפשך דלא דמיין שהנותנין לא כיונו מסדה ור"ה שלשתן כו' רב אלא לזכות להמת וכיון שיש לו לא זכה בו המת חסדא הדא דהכא שמואל מעולם ואיך יזכו יורשיו בו הלכך מחזירין אותו דאמר רב אסי כו' ר"א דתניא מותר כו': להנותנים אם אפשר או מניחין לצורך ממים אחרים: (ד) ואויל על ר"ח כו׳ אין הלא אין הכינס על שהשיב על דבריו הלא אין אלעור כוי שאיל בשלומי כו': (ה) קמי דארורא אתה יודע אלא מה שאמרתי לך ודבר זה לא אמרתי לך ומנא לך להשיב: אין פודין שכוי בשכוי. אם איל כוי: גבי מעות לצורך שביי זה אסור לשניתי לצורך שביי אחר ואפילו השני עדיף מהראשון: ואין גובין טלים כעלים. אם גבו מעות לקנות בהן טלית זה אסור לשנותו לקנות בהן טלית חחר: וחין ממחין כיד הגהות הגר"א פרנסין. והן הגבאין לעשות כך לשנות הלדקות למה שלריכין איתן בייתר דמעיקרא אדעחא דהכי

ניתנו שאם יצטרכו שישנו אותן הגבאין: דבריהן.

שאומרין דבר הלכה משמן זהו זכרונן: ר"י סום

מסמיך. לפי שבעל בשר היה הולרך להשען על

אדם אחר בהליכתו: כ"ג הוה מסמיך ואויל על

ר"ח כר לכח. יהוה ר"ח רוחה ר' ייתנן עובר ועמן

עלמו בפניו שלה ירחנו: מרחין מילין וכו'. שני

לברים רעים עשה ר"ח זה שעלה מבכל במחי דעמן

עלמו חדא שנראה שאין זה כבודו שישאל כשלומי

ועיד גדולה מוו נראה שאינני כדאי לדבר עמי

לכך הוא מטמר עלמו: כך. המנהג בכבל שהקטן

אינו שואל בשלום הגדול מפני כבודי של הגדול

שהן מקיימין הך קרא ראוני נערים ונחבאו וגר':

ה"ל ר' יעקב מהו למיעבר קמי. ללם ששמי אדירא:

א"ל. ר"י מה אתה חילק ליה ככוד שאין אתה

רוצה לעבור לפניו בלא חשורה אלא עביר לפניו

וסמי עיניי: א"ל. רבי יעקב א״ל שפיר עביד

ר"א דלא עבר לפניך כיון דנסיגין דאין הקטן

שואל בשלום הגדול דין הוא שיטמר מפניו: ועוד

עבד וכו'. מ"ל רבי יותנן לר' יעקב יעוד חחת

עשה לי ר"א הכבלי הוה שאמר דבר הלכה ששמע

ממני ולה המרה משמי: בנגר שיש ברחשו גלוסטרה.

שראשו עב וראר לשחיקת התומים ולשאר תשמיש

אן ה"ג הלכה היא בנזיר כו' ומלת אחת מיותר: [ב] מלם מיסום מייתר יצ"ל כל שדמי חטאו מעורכין וגן הייג אני למטאות והשאר לשאר נזירו' ומת דמי חטאת ילכי לים המלח יהשאר יביאו חליי עילה וחליו שלמים ימועלין בכילן ואין מועלין במקלמן וכ"כ גי׳ הרא"פ: [ד] ה"ג ע"ד דר׳ יוסי בר בון ושמואל ר"מ יר"ה שלשתן המרו דבר ה' והשהר שבינחים נמחק: [ה] ג״ל ר״ח דחיממר: [ו] נ״ל לא כך

ציון ירושלים

סים המעשה:

ממחין הפרנסים. עי' נמ"י פ"ק לכ"ב ובשו"ת אא"ו ש"א סימן סי: נהגין גבן דזעירא לא שאל בשלמא דרבה. עיין שו״ת פמ"ח ח"ח בההדמתו יבחיבורי יד שחול סימן רמב בארתי הדברים באורך:

גליון הש"ם

ער ק"ע ולה דק [6] ער ק"ע ולה דק בחליו עולה וחליו שלמים וכן הוא כש"ם וכרמכ"ם במום׳ טיר דף כה ע״א ד"ה יפלו ודף כו ע"ב ד"ה מניח: [3] ער׳ בב"ץ יו"ד סימן רנג בשם שו"ת הרא"ם ול"ע. ועייו בבאורי הגר"ה ביי"ד שם: [ג] עי מום' ערובין דף נג ע"ל ל"ה יגשרים ועי' שו"ת הריב"ש סימן תכא:

ונחלקו בו אם מותר להשתמש בו בשבת לנעול בו הדלת ר"א אוסר ורבי יוסי מתיר

משנת אליהו

ע"פ מ"ש הרמב"ם פ"א מהל' מעה"ק הלכה עשירים האשם אין בא אלא מוכרי ככשים בלכד יש אשם בא

לפי שיש חורת כלי עליו ומותר לעלעלי: ה"ג וה"י בן קיסמא שמו אסר תמהני אם לא סוה בסק"ג זה ע"ז. הרי דאין לפעוס על דברים הנעשים בבחמ"ד: וחור ה"י ואמר <mark>הכדין מסבריה.</mark> וכי מה אמם מדמין נדון שלפנינו להמם דהמם חברים היו ולא היה להם לכטום אבל ר"א מלמידי היא ומותר כי לכטום עליו: כן **טוה יהושע.** העיד עליו המקרא שכל מה שעשה מפי משה עשה אפילו מה שאתר סחם שהרי אי אפשר בכל דבר ידבר שאמר יהישע אמר כך אמר משה ואפילו הכי אסהיד קרא דמפי משה הוה אלא שקים וכו'; מאי כולי באי. דקפיד על כ"א שלא אתר הלכה משתו: ומשני דבעי וכו'. שר'ה שיאתרו שתועה משתו אף לאחר מיחתו ואם בחייו לא יאתרו משתו כ"ש

מתני" כשלשה פרקים תורמין אם הלשכה. תחלה היו מניחיו השחלים בשופרות שהיו במחדש כדתנן בפרקין דלעיל נתמלאו השופרות מניחין כל הכסף בלשכה ובג' פרקים הללו תורמין בג' קופות וכל קופה מחזקת ג' סאין והיא נקראת מרומה: בפרום הפסח. ירושלמי ח"ר אבהו כל הן דתנינן פרס פלגא דהיינו ט"ו יום קודם לפסח שהן חצי מלי יום שדורשין בהלכות פסח קודם לפסח והן גרנית למעשר בהמה שנתחייב לעשרן כתבואה שנתחייבה בגורן בתרומה לאחר שנעשה כרי. ירושלמי א"ר יוחנן מפני שהם פרקי לידה יש מהן שמבכירות סמוך לפסח ויש מהן שמאוחרות אחר פסח כ׳ אחא וכ׳ תנחום נשם ריב"ל כדי שתהא בהמה מצויה לעולי רגלים והכי איתא בבכורים בפ' בתרא: בן **עואי אומר בכ"ע** כאדר כו'. במאי קא מפלגי ר"ע סבר אדר סמוך לניסן ומנין חסר ומנין מלא זמנין דמקלע ביום ל' חמנין דמקלע ביום כ"ע מש"ה לא קבע ליה ומן ובן עואי סבר אדר סמיך לניסן לעולם חסר והלכך קבע ליה בכ"ע שהן ע"י יום קודם לרגל באחד בסיון איידי דלא נפישי בהמוח לעשר שרוכן יולדות בחדר ונתעשרו כבר חי אמרת ליקדום ט"ו קודם הרגל אדמטי רגל שלמי: בכ"ט בחב. בן עוחי לטעמיה דחמר האלולים מתעשרין לעלמן דמספקא ליה אי אחד באלול ר"ה למעשר בהמה אי אחד בחשרי ר"ה למעשר בהמה ופריך ליעשרינהו ביום ל' באב זמנין דמחסרי ליה לאב ובעינן למעבד היכירא לחדש ולישן כדכתיב עשר חעשר את כל תבואת זרעך אחד מעשר בהמה ואחד מעשר דגן יבו' שנה שנה כל אחד ואחד בחוך שנחו ר' אלעזר ור"ש אומרים כאחד בניסן דס"ל כרשב"ג דחמר שתי שבתות דורשין קודם לרגל כח' בסיון כדאמר בן עואי לעיל. בכ"ט באלול ר' אלעור ור"ש לטעמיה דאמרי באחד בתשרי ר"ה למעשר בהמה: וא"ה לעשר ביו"ע. ופריך ותיפוק ליה דבעינן למיעבד היכרא לחדש ולישן חדא ועוד קאמר חדא דבעינן למיעבד היכרא לחדש ולישן ועוד מפני שהוא יו"ט וא"א לעשר ביו"ט מ"ט ומשוסן סהרתה שלובע בעשירי ברחש הכבש ואסור ללביע ביו"ט וקשה בלא"ה נמי אין מעשרי׳ ביו"ע דתנן בבילה בפ' בסרא אין מקדישין וכו' ויש לתרך הואיל דומנן קבוע הוא מותר לעשר בשבת דחמר ר' יוחנן מקדים חדם חת פסחו

בשבת וחגיגתו ביו"ט ומפרש טעם לפי שקבוע

תקלין חדתין שים נחלקו כי ר"ח יר"י אם מותר לטלטלו בשבת בקש עליה רחמים: **וכי עלחה ע"ד של דוד שיהה חי** וקיים לעולמים. והלא כבר נגזרה מיתה לבני אדם הראשון: כבכ"ג ובבמ"ד. בבכ"ג יאמרי תהלוחיו והפילוחיו ובבהמ"ד יאמרו דבר הלכה משמו והיינו עולמים דתפלה חיי שעה ותורה חיי עולם והם נגד עיה"ז ועוה"ב: **רוחשות.** שאור התורה היולא מפי עוה"י ועוה"ב: לותפום. שחור החורה היונה מפי האותר מחקשר כהשארת וכשו יולכן רוחשום שתניע בשורש ששנה מתנו ככיתר של עובים: קורושין. יין עם דבש: חמר עפיק. יין ישן: דהוא גברא מפחח. סגי נהור ישתא לא דקדק יפה דכחיב והיו עיכך רואות את מורך ואתרו בנמ' האי דמחדדנא דמזימיה לר"מ מאחורי כו": חכים רבי. וכי מכיר אותו: ר"ו. שהוא איש אמונים: אין דור איידי דאיירי לעיל מדוד מייתי ליה הכא: **אימתי** יבנה. והם ידעי מה שחמר הש"י לדוד חחה לח יכנס. והם ידעו הם מתחד הקיי יכוד תחה כח מכנה הבית: יכא. לשון שבועה: כי יולאו ונהי. מניה בלה ווה שבועה: כי יולאו ונהי מייתי לה הכא לתדרם אף שהיה דוד שתח כ"כ בבנין בהתיק אף שיתות ת"מ הקדש בריך הוא לא בבנין בהתיק אף שיתות בערפון שקרים הדרין על פרק מצרפון שקרים הדרין על פרק מצרפון שקרים בשיו תונתים בשלשות שקרים שורמין אם הלשכם. שהיו תונתים בשלשות שקרים הורמין אם הלשכם. שהיו תונתים

בה כל השקלים: בפרום. מפרש בגמ':

תמן והן נרנות למעשר בהמה. שאלו הומנים חבעו חכמים אבל קודם הפרק מוחר לאכול אט"פ שלא עשר וטעמא מפרש בגמ": בן שואי אומר הר. פלוגמייהי מפרש בגמ": גבו" פרקי לידה. הבכורות יילדות לפני הפסח והמאוחרות קודם

למעשר הבהתית שנולדו לאסור באכילה עד שיעשר ובפ"ב דבכורית מפרש אמאי שרתניים ונופים לבדור. צבים שרקי לידים, הכרורות יידמות לשבי השפח והתחותות קרום עלרת רוש שאין יולדות עד כין עלרת לחג וכנגדם תקנו חכמים שלשה זמנים למעשר בהתה **כדי שההא בחשה מלויה לעולי רגלים.** דכיון דאין גורן מעשר בהמה עד פרום הרגלים ומשהי אינשי בהמתן עד אותו זמן דלא לשחטינהו עד שיעשרם בותן הגורן שהוא סמיך לרגל ונמלא שיהיו בהמתח מלייות לעולי רגלים ליקח מהן בין לאכילה בין לקרבטת: כל האחר.

רבי אליעזר ורבי יוסי עד שקרעו ס"ת בחמתן קרעו ם"ד אלא שנקרע ספר תורה והיה שם זקן א' ורבי יוםי בן קסמא שמו אמר תמיהני אם לא הוה בהכ"נ זה בית ע"ז וחזר ואמר הכדין מחבריה נכנם לפניו רבי יעקב בר אידי א"ל כהיב 'כאשר צוה ה' את משה עבדו כן צוה משה את יהושע וגו' וכי כל דיבור ודיבור שהיה יהושע יושב ודורש היה אומר כך אמר משה אלא יהושע יישב ודורש ויודעין הכל שהתורה של משה היא אף אתה אליעזר יושב ודורש והכל יודעין שהתורה שלך היא אמר להן מפני מה אין אתן יודעין לרצות כבן אידי חבירנו ורבי יוחנן מאי כולי האי דבעי דימרון שמעתא משמיה ואודאף דוד ביקש עליה רחמים שנאמר מחר כנפיך םלה מחתר באהלך עולמים אחסה מחתר כנפיך םלה וכי עלתה על דעתו של דוד שיהא חי וקים לעולמים אלא כך אמר דוד לפני הקב"ה רבש"ע אזכה שיהו דברי נאמריו בבתי כנסיית ובבתי מדרשות שמעון בן נזירא בשם ר' יצחק אמר כל תלמיד חכם שאומרים דבר הלכה מפיו בעולם הזה שפתיו רוחשות עמו בקבר שנאמר ³וחכך כיין המוכ וגו' דובב שפתי ישנים מה כומר של ענבים זה כיון שמניה אדם אצבעו עליו מיד דוכב אף שפתותיהם של צדיקים כיון שאומרין דבר הלכה מפיהם של צדיקים שפתותיהן מרחשות עמהן בקבר מה הנאה לו בר נזירא אמר כהדין דשתי קונריפון רבי יצחק אמר כהדין דשתי חמיר עתיק (אע"ג דלית ליה) אע"ג דשתי ליה מעמא בפומא. (א) רב 6 גידל אמר האומר שמועה בשם אומרה יראה בעל שמועה כאילו עומד לנגדו שנאמר 4 אך בצלם יתהלך איש כתיב לרב אדם יקרא איש חסדו זה שאר כל אדם ואיש אמונים מי ימצא זה רבי זעירא בא"ר זעירא יוליתגן צריכין חששין לשמעתיה דרב ששת דהוא גברא מפתחא אמר ליה ר' זעירא לרבי אסי חכים רבי לבר פתייא דאת אמר שמעתא משמיה אמר ליה ר"י אמרה משמיה א"ל ר' זעירא לר' אםי חכים ר' לרב דאת אמר שמעתתא משמיה א"ל ד' אדא בר אהבה אמרה משמיה אין דור שאין בו ליצגין כדורו של דוד מה היו פרוצי הדור עושין היו הולכין אצל חלונותיו של דוד אומרין לו דוד דוד אימתי יבנה בהמ"ק אימתי בית ה' נלך והיה דוד אומר אע"פ שמתכוונין להכעיםני יבא עלי אם לא הייתי שמח כדבריהם דכתים "שמחתי באומרים לי בית ה' נלך[ב] יוחיה כי ימלאו ימיך ושכבת את אבותיך אמר^{ד)} לו הקב"ה לדוד ימים שלמים אני מונה לך ולא ימים חסרים כלום שלמה כנך יכנה בה"מ אלא לתקריב [1] קרכנות ציבור חביב^ה עלי צדקה ומשפט שאתה עושה יותר מן

הקרבן שנא' ⁸עשה צדקה ומשפט נבחר לה' מזבח: הדרן עלך מצרפין שקלים הלכה א מתני' אבשלשה פרקים בשנה תורמין

את הלשכה בפרום הפסח בפרום העצרת בפרום החג בוהם" גרנות של של מעשר בהמה דברי ר"ע בן עואי אומר בעשרים ותשעה באדר ובאחד בסיון ובעשרים ותשעה באב ר' לעזר ור"ש אומרים בא' בניםן בא' בסיון בכ"ט באלול ולמה אמרו בכ"ם באלול ולא אמרו באחד בתשרי מפני שהוא יו"ם יואי אפשר לעשר ביו"ם לפיכך הקדימוהו בכ"ט באלול: גמ" א"ר אבהו כל הן דתניגן פרם פלגא (^ב)פלגא דל' יום קודם למועד שדורשים בהלכותיו: והן גרנות וכו': א"ר יוחנן מפני שהן פרקי לידה ר' אחא (יור' תנחום בר חייה בשם ריב"ל כדי" "שתהיה הבהמה מצויה לעולי רגלים א"ר יודן שלא יבא לידי בל תאחר א"ר יוםה כל ולו המשהה מכלו (ד) עובר בכל תאחר

> מצויות לעולי רגלים ליקח מהן בין לאכילה בין לקרבנית: שלא יבא לידי בל האחר. שמחיך שהוא תורם סמוך לרגלים לא ישכח מלהקריבן א"ל אם לא יעשר כל פעם סמוך לרגל כי אם בפעם אחת יעשר כל בהמוחיו לא יביא כל מעשריתיו ברגל הראשון לירושלים כי רב ממנו לאכלם ברגל א' ומתוך כך הוא משהה אותן בכיתו ויבא לידי בל תאחר: כל המשהה עבלו עובר.

משנת אליהו

לחחר מוחו: שיהם חי וקיים לעולמים. בעה"ו הרי אמר הודיעני ה' קלי ומדח ימי מה היא: רוחשות. נעות: דוכב שפסי ישנים. רישיה דקרא וחכך כיין הטוב הילך לדודי למישרים: כומר. כלי שמניחין כו ענכים עד שמתחממין והיין נוח לנחת: היין רוחש וכע ויוצא למעלה: קונדיטין. כום של דגש עם יין יפלפלין: חמר עחיק. יין ישן: **אע"ג.** שכבר עבר זמן מה ששתה עדיין טעמו כפיו וכהה פליגי מ"ד כמהן דשתה הונדיטין בעינן נמי שעשה מעשים טיבים בעוה"ז כמו שיש בקונדיטין עיד בשמים טובים אבל אמירת הלכה לחוד לא מהני ומ"ד כמאן דשתה חמר עתיק לעולם מהניא ליה אמירת ההלכה שיהו שפתותיי דובבות בהבר: ה"ג רב גידל חמר החומר שמועה בשם אומרה וכו. יראה בעל שמועה כאילו עומד לנגדו שע"י כן יגיד הדבר על אופני דעיקר הלימוד מרבו בראיית פנים דכתיב יהיו עיניך רואות את מוריך: אד כללם. שעומד לנגדו והיינו ללם של רבו יתנהג החים החומר השמומה: ה"ג כסיב רב פדם וכו' זה שאר כל אדם. וה"פ רוב בני אדם יקרא איש תורתו ואינו מקפיד לומר בשם האומרו. ל"א הרב שבאדם כלומר מי שהיא גדול כתורה יקרא כל איש ואיש תורת חסד שהיה על לשונו שיאתרו שמועות משמו מפי השמועה בלבד כן פירש ביפה מראה וראשון נראה לי: זה ר"ז. שאינו אומר שמועה בשם אדם אלא א״כ נתאמת לו מי אמרה: ה"ג דאמר ר"ז לים אנן לריכין חוששין לשמעתחיה דרב ששת. וכ"ה בפ' קמא דשבת יה"פ אין אנו לריכין לחוש לשמועית שאמר רב ששת בשם הגדולים: דהוא גברת מפסחת. שעיניו סתומות וכמו שקורין לסומת סגי נהור כך קורין אותו מפתחא לשון פתוח וכיון שאינו יכול לראות האנשים ששומע מפיהם ואפשר שמא איניש אחרינא והוא טועה בטביעת קלא כן פירש בי"מ ולי נראה כיון שאינו רואה אינו יכול לכוין הדברים שהרי אי אפשר לו לאמרה באילו כעל השמועה עומד לנגדו שהרי לא ראה אומו מעולם הלכך אין סומכין עליו בזה: ה"ג חכים ד' לכר פדה דחם חמר שמעסח משמיה. וה"ם וכי מכיר אתה לבר פדה שאתה אותר שמועה משתו שתה המגידים לך משתו משקרים. ל"ה שתה כר פדה גא אמרה אלא איניש אחרינא אמרה: א"ל כ"י אמרה משמיה. וחוקתו שאינו משקר: אין דור שחין כו לילנים. משום דבעי מיתר שבדורו של דוד היו לילנים והוא היה שתח במיתחו לכך מייחי ליה הכח: חימת יבנה בה"מ. משום דהקב"ה חמר לו רה אתה לא תבנה הבית נמצא חיי דוד מעכביו בנין בה"מ והיו חומרים מתי ימות ייבנה ביהת"ק: יבא עלי. לשון שבועה הוא יבא עליו כך וכך אם לה שכדבריו כן הוא: שמחסי באומרים לי בים ה' כלך. אע"ג שמיתתו תלויה בו כמו שמלינו במשה

חביבין לפני הקב"ה מבנין בית המקדש: הדרון עלך מצרפין שקלים כותנד' כשלשה פרקים כשנה הלכה א

במלחמת מדין: והיה כי ימלאו ימיך וכו' קרם

ימירא הוא דה"מ למכתב והיה כי משכב או כי מלך

אל אבומיך והיה כי ימלאו ימיך ל"ל: ימים שלמים

אני מונה לך. אע"ג שע"י אריכת ימיו מחעכב בנין

הבית אני ממלא לך שנותיך מיום ליום שמעשיו

פורמין אם הלשכה. שבה היו נותנין כל השקלים וחורמין ממנה ג' קיפוח כדחנן בסיפא: בפרום הפסח. ט"י יום קודם המועד וכגמ' מפרש: והן גרנום של מעשר כהמה. ג' פרקים אלו הן ג' גרנות של מעשר בהמה שומנים אלו קבעו חכמים לעשר הבהמה שנולדו וכמו שהגורן קובעת למעשר דגן כך זמנים אלו קובעות לאסור הבהמות שנולדו באכילה עד שיעשר אבל קודם הפרק מותר לאכול אט"פ שלא עישר וטעם שקבעו חכמים ג' זמנים אלי וגם במחי פליגי הני חנחי מפרש בגמ': גבו' כל הן דתנינן. כל היכא דתנן פרס פירישו המחצה וה"נ המחלה משלשים יום שקודם המועד שדורשין בהלכות המועד: מפני שהן פרקי לידה. הח דתנן יהן גרנות למעשר בהמה היינו טעמא לפי שבומנים הללו הבהמות יולדות שיש בהמות שמבכירות לילד קודם פסח ויש בהמית שמחחרות עד בין פסח לעלרת ויש שמחחרות עד בין העלרת לחג: כדי שתהם בהמה מלוים לעולי רגלים. דכיון דחין זמן לעשר הבהמות עד פרום הרגלים משהי אינשי בהמתם עד אותו זמן דלא לישחטינהו עד שיעשרם בומן הגירן שהוא סמוך לרגל ונמלא שיהו בהמות

ייד סיי רמייב סעיף טייז כי דעות. ורבינו הגאון המג להשוית ורשלמי ובליו והביא מירישלמי אליה וגמאא שיהיו בהמות מצייות לעולי רגלים ליקח מהן בין ל להיפך דהא קפיד ריי וכי לא ידע הכריימא וגם ריכיא לא השיב לו מבריימא אלא איל אינון משמע אינון לבד ומצד המנהג ימיש בשבח פישו כלים יש עבד יש לחלק בין עבד לולמיד כמייש בהגמייי שם: דריין עלך שצרשין שקליש

ל) שכת פ"ק הל"ב וקדושיןפ"א הל"ז, ב) למה לי שאני לריכין רחישין, ג) מילת והיה ליחא במהרא, ד) ירושלמי ברכות פ"ב הל"א ור"ה פ"א הל"א ומו"ק פרק ג הל"ז ודברים רבה פ"ה, ה) סוכה מט ב, ו) (בפורות נו ע"ב), ו) שם נח ח,

עין משפמ גר מצוה

א א מיי פרק ג משקלים :סל״ס:

ב ב מיי׳ פרק ז מככורות כל"ם:

ג ג מיי׳ פ״ד מיו״ט הלכה כ"ו ופ"ב מחגיגה הלכה

:0 ד ד מיי' פרק ז מבכירית

נוסחת הבבלי

(א) רב גדיל אמר כו': (ב) פלגה כלי יום כי': (ג) ר' תנחם בר חייה כרי כו': (ד) עובר תמן כו':

הגהות הגר"א

[א] ל"ל סף דוד: [ב] ל"ל מה כמיב והיה כי ימיך ושכבת את אבותיך יכו': [ג] מלת לבור מיותר ול"ל אלא להקריב קרבנות

ציון ירושלים

כל המשהה טבלו עובר בבל תאחר. עי' רמכ"ס פרק יד ממעה"ה ה"ג שכתב סתם מעשרות ולח הזכיר מעשר בהמה. ועי׳ מוס׳ ר״ה דף ד ד״ה למעשרות דה"ה תרומה וניכורים:

גליון הש"ם

עי׳ בתוס׳ ר״ה דף [6] ק ע"ח ד"ה ימעשרות ול"ע שלח הביחו דברי הירושלי ובכיאור דברי הירוש' עיין ק"ע שפירושו דחוק ינראה דר"י כא ליתן טעם א~~מאי~~ קבעו ומן ט"ו יום הודם החג דלכל הטעמים שנאמרו בוה היה מקום להקדים הומן אי לאחרו אחה ימים. וואה בא ר"י ליישב דבאמח הדבר קשה הרי הטלדים אחר פרם החג עיבר על ב"ח ועכ"פ על עשה וכחת שמה ועי׳ בט״ח בר״ה דף ד' אמנם הדבר נכון דהרי חמרו בחענים דף י ט"ו יום אחר החג כדי שיגיע אחרון שכישראל שאותו שיבואו מנהר פרח לירושלים נמשך הליכתן ט"ו יום דהיינו פרס החג יאותן אין עוברין על הנילדים אח"כ כיון שאין יכולין להכיאן עמהם ולכך קבעו חז"ל זמן זה שהוא ומן קכוע לכל וכשם שאלו אין עוברין כך כל ישראל אין עוברין משא"כ אם היו מקרימין או היי עוברין על הנולדי לאח"כ וגם אם יקרבו לא יוכלו להביא הבאים מרחוק ע"ו יום מירושלים חהו דבא כ' מסא לומר דבשביל להמשהה טכלו עובר בב"ח לכך קבעו זמן זה ח"ב:

תורה אור השלם

תהלים לט ז - 5. רֶב אָדָם יקרא איש חָסדוֹ ואיש אמונים מי ימיצא: משלי ב ו - 6. שיר המעלות לדוד שמחתי באמרים לי בית יי נלך: חהלים קכב א - 7. בי ימלאו ימיך ושכבת אָת אָבֹת הָ הַקִּמְתָּה את זָרעָך אָחֲרֵיךְ אָשׁר יצא ממעיך וְהַבִּינתי אָת מִמּלְכֹתוֹ: שׁ־בֹּ ז, יב א. עשה צרקה ומשפט נבחר ליי מובח: משלי כא ג

1. באְשֶׁר צִוְה יַיִּ אֶת מֹשֶׁה עַבְּדוֹ כֵּן צִוָּה מֹשָׁה אָת יְהוֹשְׁעַ וְכַּן עֲשָׂה יְהוֹשֶׁעַ לֹא הִסִיר דְּבֶר מכל אשר צדה יי את משה: יהושע יא טו 2. אגורה באהלך עולמים אחסה בסתר כנפיף סלָה: תהלים סא ה 3. וחבר ביין הטוב הולך לדודי למישרים דובב שפתי ישנים: שיר השירים זי - 4. אַךְ בַצַלָּם יֹתְהַלֹּךְ אִישׁ אָךְ הבל יַהמֵיון יצבר ולא יִדְע מי אֹספָם: הל"ח, ב) נ"ח הונח, ג) שם,

ד) אינון, כ) ב"ב קנח ב, ו) בכורות מ ב, ז) בין, מ) שם כא ב, מ) היא,

י) עי׳ ר״ה ו כ, כ) יומא סב א

מגילה כא ב, () יבמות קב ב,

מ) ירושלי שכת פ"ח הל"א ופי"ח

הלכה א יפסחים פייי הלייא,

נ) הושעיה. מ) שלש. ע) בירושלמי

הגירסא לומר מסתפק מן

הראשונה וכו' ואכן גירסת הפ"

בירושלמי כגי׳ רבינו ואין

מסתפקים ונראה דהכוונה דאין

מסתפקים לגמרי כל הקופה קודם

השניה וכמש"כ לקמן בשם

הירושלמי.

עין משפמ

נר מצוה

ה א מיי׳ פרק ז מבכורות

מפרש דעובר על כל מאחר היינו לפי שהוא משהה עבלו דמיד בפרקי לידה חייב לעשר ואע"ג דקודם הגורן מוחר למכור ולשחוט כדמנן בכורוח פרק בחרא מ"מ משהגיע הגורן וים לו הרכה כהמות ה"ל כטבל מדרבנן א"ד בלשון קושיא קאמר וכי המשהה טבל זה עובר והראשון נראב: **ספו סנינן.** בכטרות פרק מעשר בהמה: ה"ג **ר"א וה"ש אומרים** באחד בסשרי כן שואי וכו': האלוליים. אותן שנולדו באלול אין ממעשרין לא עם בני חשרי ולא עם בני אב וטעמיה מפרש בסמוך: עד כאן, עד אלול נמשך שהאחרונות יולדות מן איתן שנחעברי קודם ניסן דבהתה דקה עיבורה חמשה חדשים: מכאן ואילך. לאחר אלול הן מאותן שנחעברו לאחר ניסן והוה להו חדשות: לכשו כרים בלאן. מקרא הוא בספר תהלים לכשו כרים הנאן ועמקים יעטפו כר ימרועעו

להם זמן בפרק השוחל: מתבר' וכסוב עליהן אל"ף בי"ה גימ"ל. מפרש ביומא בסוף הוליאו לו אמר ר' יוסי למה כתב עליהן אב"ג לידע איזה נתרמה ראשון שמלוה בראשון לקנות ממנה תמידין ומוספין ובתוספתה נמי תניה מפני שמחחילין ומוליחין מן הרחשונה: אלפה כיהה נמ"ה. לשון יונית לפי שלחתר שמלך אלכסנדרום מלך יון על ירושלים הכירו ישראל בלשון יונית וכתבו באותו הלשון שלא יטעו בקיפות איזו ראשונה ^{ש)} ואין מסתפקים מן הרחשונה קודם השניה ולח שניה קודם שלישית:

לקמן: **ע"כ מתמלות.** עד העטופים ללכן דהיינו האפלות שמעטיפות ישן: ה' כסשרי וה' כמב. כלומר כמב שמחר מלטרפין אע"פ שיש גרנות בינתים ובכבלי שם והוה ליה למקבע הלכה כמאן דמסמבר כככור ג"כ חשבינן אלו היתים כחוך שנתו דהיינו מיום הולדו ורבי מני דריש לה מקרא כיון דקדושתו מרחם

מתחיל למני שוחו ג"כ מיים הולדו: ב'תוב" כג' קופו' כו'. הממון כולו המובא היו מכניסין כלשכה אחת ונוטלין מהן כג' קופות ומוליאין משם ככל מועד מהג' מועדות ואמר כאן כי מה שמוליאין ככל מועד משם היה בשלש קופות כל קופה מחזקת ג' סאין: אב"ג. בנחרא מפרש למה היה כסוב עליהן: יונים כחוב. שהיו רגילין בו: בכו' ה"ג סמן חניט, שבת קכ"י: כמה הוא שיעורן של

תקלין חרתין שגם על מעשר נהמה עוברים על ב"ת כדדרשינן בר"ה וה גו לכך תקנו שיעשר סמוך לרגל ייביא לירושלים בעלותו לרגל: ד"ה. דאותן שיולדו קודם לכן אין נכנסיו לדיר להמעשר עם אומן שיולדי מכאו כלן הין הכנסן ליי ליאושטי שם לוותן שיוחדי ונכחן ואילך משום דהוה חדש וישן: האלולים. אותן שנולדו באלול אין מחעשרין לא עם בני חשרי ולא עם בני אב נמשר שיולדות החתרונית מהמעוברות הודם נימו מושן שיוחיים המתרופת מהמשיפיים אלו הבכורום. דעיכורה של כהמה דקה ה' חדשים: אלו הבכורום. שמתעברות באדר: אלו האפלום. דדריש יעטפי ומתחתרות מלקבל זכר עד ניסן: אלו ואלו כו'. דריש יתרועעו לשון רעים וישירו לשון מעשר כמו עשירו שנעשו רעים לכנום לדיר יחד להתעשר: הוחיל ואלו. ר"מ אומר בא׳ באלול יר"א ור"ש אומרים בא׳ בתשרי: אין מלטרפין. האלולין לא עם הנולדים באב דלגבייהו הן חדש ולא עם ה' שבתשרי דלגבייהי פריך פשיטא ימשני מ"ד כי היכי דמפסקי שנים ה"נ פרץ שמסקי גרטום קמ"ל כדחנן וכר: ב"ע מפריע של מססקי גרטום קמ"ל כדחנן וכר: ב"ע מפריע על הבריע למנדיו אחלה. בממיה דקס"ד דב"ע להכריע בין כ"מ ור"ב בא מדקאמר הואיל יאלו אומרים הואיל יאלו אומרים לכך מממה וכי אפשר לומר שכא להכריע ביניהם יהלא הם היו מלמידיו ודאי היי מצי למיחם טעמיה ולא להכריע. יכה"ג פריך בגבלי שלהי בכורות ימשני משום שנחלקי כזה אבות העולם ילא הוי מלי למיקם אטעמייהו ועל דבריהם של ר"י ור"ע אמר הואיל ואלו אומרים כך ואלו אומרים כך: דאמר לרביה הואיל ואלו אומרים כך. ולא אמר הואיל ורבי אומר כך: שמע לה מן הדה. שב"ע היה חלמיד וחבר לר"ע: שכחם. ולה הוכיר לשון רבי: מחחד בחשרי. המהן לר"ח ור"ש דחמרי בחחד בחשרי ר"ה למעשר בהמה: לא כתנט. כפירות האילן דאולינן בתר תנטה לותן מעשר שלהם שאותם שחנטו קודם ט"ו בשבט מתעשר לשעבר: לא כשליש. חביאה יוימים אזלינן בתר גידולם עד כשליש: ניסני כל המעוכרין. דעיבור בכהמה כמנט באילן וליחני כל המעוכרין מאחד במשרי לאפוקי המעוברין קודס: עד כ"ב באלול. דראף להקרבה המעוברין קודס: עד כ"ב באלול. עד ר"ה שיחיה ח' ימים עם יום כ"ב שנולד בו והוי טלים בתבואה וזיתי שהוא גמרן למעשר ואלי שנולדו כשלים בתבואה וזיתי שהוא גמרן למעשר ואלי שנולדו בכ"ב בו הוא שימעשריו עם אותן שנולדי מא' בחשרי משא"כ אשר יולד אחר כ"ב שאינו ראוי להקרנה עד ר"ה יחעשר לשנה הבאה: **ר"ש כדעסיה**. דס"ל דגם שאינו ראוי להקרבה דהיינו בכה"ג דמחוסר זמן נכנס לדיר להתעשר והוי כשליש עד כ"ע בו: עד כ"ע כאלול אים לך כו'. דב"ע סחמא אמר האלולים דמשמע דכל החודש וכאן לא מצי לתרוצי הכי דר"ש לשיטחיה אזיל כדקאמר ר"ש כדעתיה ול"ג ולא כרכנן דעיקר הפירכא משום דלאו לשיטחיה לא מסתגר לאוקמיה כר"ש כדאמר לר"ש גופיה כדעתיה אבל לא משים שלא יסבור כרבי'. שמלינו אוקימתא כיחידאה: ה"ג אלא כמה דאת אמר כו' כן את אמר על דרבנן כו'. כלומר כמו לג"ע לריך אתה לפרש דאיתן שנולדי מכ"ב עד כ"ע מחעשרים לשנה הגאה עם בני שנתן ה"ג לרבנן. ותנא לא עסיק לפרושי הני תחיסרי ומן דמילתא דפשיטא הוא. וגירפת הספרים שיכושא הוא דעל דההכרח הוא מב"ע לרבקן: ואם אומרם וכו' עוליו לו חוד שנחו גרסינו. מדחמר הכח לרבנו עם בני שנתן ולב"ע עם האלולים של שנה הבאה משמע כיון שנשלם שנתו משעה שנולד אויל ליה שנת מעשרו ונחשבים הימים שהוא מחוסר ומן בתוך השנה ש"מ

תמן תנינן רמ"א⁶⁾ באחד באלול ר"ה למעשר בהמה ר' אלעזר ור"ש אומרים "באחד בתשרי בן עזאי אומר האלוליים (הם) מתעשרין בפני עצמן א"ר ^{כו}חונה מעמא דר"מ עד כאן הן מתמצות לילד מן הישנות מכאן ואילך הן מתחילות לילד מן החדשות ר' יוםה בר ר' בון בשם רב יחונה מעמא "דר"א ור"ש לבשו כרים הצאן אלו הבכירות ועמקי יעטפו בר אלו האפילות יתרועעו אף ישירו אלו ואלו נכנסים לדיר להתעשר אמרי בן עזאי הואיל ואלו אומרים כך ואלו אומרים כך יהו האלוליים מתעשרין בפני עצמן הא כיצד נולד לו בה' באב וה' כאלול וה' בתשרי אין מצמרפין נולד לו בה' בתשרי וה' באב הרי אלו מצמרפין ובן עואי מכריע על דברי תלמידיו אתא ר' ירמיה ור' מיישא בשם שמואל בר ר' יצחק שכן נחלקו עליה אבות העולם ומאן "נינהו (א) אבות עולם תנא ר' יונה קומי ר' ירמיה ר' ישמעאל ור"ע זאת אומרת כן עזאי חבר וחלמיד היה דר"ע אין תימר רביה אית בר נש אמר לרביה הואיל ואלו אמרו כך ואלו אמרו כך רבי אבון בשם ר' שמואל בר רב יצחק שמע לה מן הדא א"ל" בן עואי על החלוקין אנו מצמערין אלא שבאת לחלוק עלינו את השווין זאת אומרת בן עואי חבר ותלמיד הוה לר"ע אין תימר רביה ית אית בר נש אמר לרביה אלא שבאת לחלוק עלינו את השווין: תמן" תנינן "כל הנולדין מאחד בתשרי עד כ"ם כאלול הרי אלו מצמרפין חמשה לפני ראש השנה וה' לאחר ראש השנה אין מצטרפין ה' לפני הגורן וה' לאחר הגורן הרי אלו מצמרפין אמר רבי יוםה הדא אומרת מעשר בהמה לא עשו אותה לא כחנם ולא כשליש אין תימר כחגם ליתני כל ער עשרים ותשעה המעוברים מאחד בתשרי באלול אין תימר כשליש ליתני כל הנולדים עד עשרים ושנים באלול רבי שמאי בשם רבי "ביבי ברבי הייא אוכשליש עשו אותה כרבי שמעון דאמר ר"ש מחוסר חומן נכנס לדיר להתעשר קם רבי מנא עם רבי שמאי [=]א"ל את אמרת חדא מילתא תמן תנינן כן עזאי אומר האלוליים מתעשרין לעצמן לא אפי' נולד עד עשרים ותשעה באלול וגואית לך מימר בן עזאי כרכי שמעון ולא גכרבנן ש כמה דאת אמר על דרבנן מניחן לשנה הבאה והן מתעשרין עם בני שנתן כן את אמר על דבן עואי מניחן לגורן הבא והן מתעשרין עם בני אלולים (ב) אמר רבי חייא (חונה) זאת'י אומרת ימים שהבכור מחומר זמן בהן עולין לו לתוך שנתו אמר רבי מנא אמר ר' יונה אבא שמע לה מן הרא בכל הבכור אשר יולד וגו' הזכר תקדיש הא כיצד

ימשעת לידתו את מונה לו שנה: · ב מתני' הבשלשי קופות של שלש הלכה שלש כאין תורמין את הלשכה

וכתוב עליהן אל"ף בי"ת גימ"ל רבי ישמעאל אומר יונית כתוב עליהן אלפ"א בית"א גמ"א יאיז התורם נכנם לא בפרגוד חפות ולא במנעל ולא בסנדל ולא בתפילין ולא בקמיע שמא יעני ויאמרו מעון הלשכה העני או שמא יעשיר ויאמרו מתרומת הלשכה העשיר שאדם צריך לצאת ידי הבריות כדרך שהוא צריך לצאת ידי המקום שנאמר נוהייתם נקיים מה' ומישראל ואומר ⁴ומצא חן ושכל מוב בעיני אלהים ואדם: גמ' (י)תמן יי תניגן מפנין אפילו ד' וחמש קופות ר' זעירא שאל את רבי ⁶יאשיה כמה הוא שיעורן של© קופות אמר ליה נלמוד

ולם בספילון ולם בקמיע. שלם יחתרו המיר החפר ונתן בחוכן מעות: בב" כמה הוא שיעורן של קופום. אהה דמנן כפ" מפנין אפילו ד' וה" קופות של חבן וכר' קאי כמה מדות.

רעים וישירו כאילו כתיב יעשירו וקאמר דנעשו ריעים ויעשירו אלו עם אלו: כואיל ואלו אומרין כד וכו'. רמ"ל בלחד בחלול ור"ל ור"ם חומרים באחד בחשרי ואין אנו יודעים הלכה כמאן הלכך יהו החלולים וכו': ה"ג הם כילד נולדו לו חמשה כאב וה' כאלול או ה' כאלול וה' במשרי אין מנטרפין: ה"ג נולדו לו ה' במשרי וה' באב מנטרפין. וה"ם ה' בחב שלחחר תשרי תלטרפין וחף על גב דמפסקי גרנית שתקנו תכמים: ו**פריך וכן עואי**

אף ישירו וה״ק לבשו כרים הלאן מתלבשות הכבשים

שמתעברות: אלו הבכירום. שמחעברות מיד:

ועמקים יעעשו כר. ומיכא נמי לאן שמפעברות

בומו שעמהים יעטפו כר והזריעה ניכרת יפה יפה

והיינו כניסן ואע"ג דגם באדר ניכר הזריעה מ"מ

באפלייתא אין הוריעה ניכרת יפה אלא בניסן: אלו

ואלו נכנסין לדיר להתעשר. דמפרש יתרועעו לשון

היה רבו של כן עומי וכי מדם מומר על דברי רבו

הואיל ואלו כו". ומכריע דבריו: שמע לה מן הדא.

שתלמיד חבר היה לר"ע: אמר לו בן שואי וכו".

מתני' ככ"ב פרק מי שמת: אלא שבאם. ולא

קאמר שבא: תמן תנינן. בבכורות פרק מעשר

בהמה: כל הנולדים בחמד בחשרי. חמחן לר"ח

ור"ם דחמרו כחחד בתשרי ר"ה למעשר בהמה:

מלטרפין. לכנסן לדיר אחד: לפני הגורן. מאלו

שלש גרנות שאין הגירן מפסיק: לא כחנע. לא

כאילנות דאולינן בהו לענין מעשר בתר חנטה כל

שחנטו פירותיי קודם ט"ו שבט מתעשר לשנה

שעברה: ולה כשליש. כמבוחה וויתים דחולינן בהו

ראוין לאכילה ע"י הדחק: אין סימר כסגט. דאולינן

באלול ואילך הן החדשות: אין סימר כשליש.

א"כ אף כמעשר כהמה אולינן כתר גמרן שהן

ראוין להקרבה: ניסני כל הנולדים עד כ"ב כו.

דהיינו הנולדים שבעה ימים קודם ר"ה אבל

הנולדים אח"כ אינן ראוין להקרבה בשנה זו דהא

כתיב מיום השמיני והלחה תחנו לי: כשליש עשו

אומו. ודקשיא לך ליתני עד כ״ב בו מחניחין ר״ם

סים דסובר מחוסר זמן דהיינו קידם שבעה נכנם

לדיר להתעשר: את אמר הדא מילתא. דמתניתין

ר"ם היא: האלוליים מסעשרות בפני עלמן. מאי

לאו הנולדים עד כ"ע באלול מיקרי אלוליים וכי

אפשר לך לימר דבן עואי סובר כר"ש ולא כרבנן

דפליגי על ר״ש וסברי דמחוסר זמן איני נכנס לדיר

מבואה ואע"ג שאינן ראויין להקרבה: כמה דאת

אמר וכו'. יכמו דאמרת לרבנן דאותן שנולדו

מכ"ב אלול עד ר"ה הן מתעשרין לאחר ר"ה עם

אותן שנולדי קודם ר״ה ה״נ לכן עואי דסובר

דאלוליים מהעשרות בפני עלמן מ"מ גורנן לא הוה

עד פסח הבא כיון דלדידיה מספקא ליה דלמא

מחחיל מאלול ואין להם גירן עד פסה מיהו או

מחעשרין עם החלוליים: זאת אומרת. מדמלרפינן

לרבנן כל הנילדים בחוך השנה שעברו אע"ג

דנולדים בסוף השנה והם מחוסרי זמן שמעינן

דאף בככור מתחילין שנתו מיום הולדו וימים שהוא

מחוסר זמן נהן מנרפינן לשנה: כל הככור אשר

ולד. מקדים לה׳ אלהיך: הא כינד. שיקדים

מסחיל למנוח קדושתו דשנתו מסחיל מיום שנולד:

הלכה ב מתני מורמין אם הלשכה.

שתרמו בהן בר"ח נימן והן היו כל חחת של ט׳

סאין ובכל מועד היו חורמין מאלו קופות מקיפות

קטנית של ג' סאין יכחוב על אלי הג' קיפות

שמחוקת כל א' מהן ג' סאין א' ב' ג' כדי שיספקו

ממנה לקרבנות לבור עד שתכלה ואח"כ מן השניה

טטלין הממון מתוך הקופות הגדילו׳

בכור הלא ממעי אמו הוא קדוש אלא ללמד מכי י

אלא ודאי הכל אזיל בתר לידה וזה גמרו

שליש והיינו כשעת גמרן דמשהביאו שליש

בתר חנטה ה"ל למתני כל המעובריו מכ"ט

:יילייו מכריע על דברי פלמידיו. שהרי ר"מ ור"ם היו ו ב מיי שם: לאחר בן עואי: שבן נחלקו עליה אבות העולם. מנאים הראשינים: ר"י ור"ע. ועליהם אמר בן עואי ז ג מד׳ שם פרק ו הלכה יד: ח ד מיי שם פרק א הל"ח הואיל ואלו וכו׳ ומכריע דבריהם: ואם אומרם. טוש"ע יו"ד סימן שו סעיף שבן עואי תלמיד חבר היה לר״ע: אין חימר שר"ע

מ ה מיי פרק ג משקלים פל"ם:

" ר מיי שם הל"ז: רא ז מיי שם הל"י:

נוסחת הבבלי

(א) אטת העולם משים ר' יונה קמי׳ דר״י כו׳: (ב) אמר רב הונא זאת כוי נכנס לדיר להתעשר אמר כו": (ג) שלש קופות כו' ר"ז כו' שיעורן של הופות:

הגהות הגר"א

ואן כ"ג כשליש עשה אומה ר"ש כדעתיה דאר"ש כו": [ב] ה"ג א"ל את אמרת הדא מילחה ח"ל חין ח"ל הם חמן תנינו וכו': |גן ה"ג איח לך למימר ב"ע כר"ש הוא אלא כמה דחת חמר על דנו עואי מניחו לשנה הבאה והן מתעשרין עם בני אלולים. כן את אתר על דרבנן מניחן לשנה הבאה יהן מתעשרין עם כני שנתן. וה"פ כמו לב"ע לריך אחה לפרש דאותן שטלדו מכ"ב עד כ"ע מחעשריי לשנה הבחה עם בני שנתן ה"נ לרבנן. ומנה לה חתי לפרושי הני מחוסרי זמן דמילתה דפשיטת הות. וגי שיבושה הוה דעל:

ציון ירושלים

כמה הוא שיעורן של קופות. עיין רמב"ם ועיין תוס' יו"ט מ"ם בכוונת הרמב"ם אבל באמת אינו מכוון פירושו ועיקר כפירוש הש"ק כאן וכן מנאמי גפיי קדמון שהיה בכתב יד על שקלי מלפס כעת שכתב כן והשיג על הרמב"ם בפירושו:

תורה אור השלם

ו. לְבשׁו בַרִים הָצֹאוְ וְעֵמְקִים יַעָטָפּוּ בְּר יִתְרועִעוּ אָף תהלים סה יו שירו 2. כָל הַבְּכוּר אָשֶר יְוּלֵד בבקרך ובצאנך הזכר תקדיש ליי אלהיף לא תעבד בבכר שורף ולא תגו בכור צאנף: דברים טו יט

3. וגבבשה הָאָרץ לפני יי ואָחָר תָשֶבוּ וְהִייתֶם נקיים מִיי ומישראל הארץ והיתה הואת לכם לאחוה לפני יי רמדרה לה כה

4. ומצא חן ושכל טוב בעיני אלהים ואדם: משלי ג ד

לאו ריע הוא ייל דשיטת רש"י כיון דהיה חכם גדול והיה יודע להנחין אחה טעם יפה והייל הר תני למיקם גם אפלוגמייהו דריע דלא קאמר אלא דריע אינו לפניו כקליפת השום אבל היה יכול להבמין

ואחר כן מן הג': יונים כסוב עליהן. היו רגילים ביונית דכתיב יפת אלהים ליפת וישכון

באהלי שם יפיפיותו של יפת ישכין באהלי שם ואין לך לשון יפה בבני יפת כתו היונית:

פרגוד חפום. כשהמלכוש ארוך וכופלין אותו מלמטה אותו הכפל קרוי פרגוד חפות

יאין התורם נכנם עם השפה הכפולה ההיא שלא ימשדוהו שנתו בתוכה ממעות הלשכה:

מרכן ג הלבה א כן שואי מכריע ע"ד סלמיריו. נכנלי בכורות נ"ד א' פריך וליחד נישמה מרך במלח מסתר וכי תימא לא חלי קאי אטעמנייהו והמניא בייק אומד נישמא המכי ישראל לפני בקליפה השום חין תן הקהם הזה איר יישנן תפי השמועה אמריה תפי אני זכריה ומלאכי. ולכואוה לשון מלמדתי דקאתר בפוניון אינו מרוקדק דהא גם כ"מי ו"ש אל אי מלמידי אל את מרים ובייק היש אנם בייק ובייש לא היי מלמידי אל את מכרים ורמו שממשה המכיל פיין שהיה גדול ב"ב עד שאתר כל חמני שהאל ביי א"ב לאת לכיך להכביע וכי לא לקשות הבכלי פיון שהיה גדול ב"ב עד שאתר כל חמני שהאל ביי א"ב לאת לכיך למלמדים של מני שלא בייש האל ני א"ב לאת לחך להכביע וכי לא של בייש בשל הלא משני לביי מלמדים של המכיע וכי לא שכן מולק אות המולח הוא בייש בייש בכן מולקו שלה העולח ומנו ר"ע ור"י ובהדיא קאמר חון תן הקרח היה והוא כ"ע מדפים בייש שקרת קאר לה"ע ודלא כחופי שוכה אליב מדלא משני בגבלי הכי מוכח דקרה בייש שקרת קאר לה"ע מדלא משני בגבלי הכי מוכח דקרה

קרבן בשלשה פרקים פרק שלישי שקלים הערה

ההא מכילה הקופה: נלמר ססום מן המסורש. דבמחניתן חנן נקופות של ג' ג' סאין היו חורמין ה"ה קופות דמפנין גשל ג' אחל איירי: חני כג' קופוח וכו'. על אותן קיפות שתרמו בהן בראשונה מן הלשכה קאי ובדפרישית במחנימין וקאמר שהן היי של נ" סאין כל אחת ימהן היו מירמין ג' פעמים ג' קופות של ג' ג' סאין פפירוש הרמב"ם: לומר ליסספק וכו'. כדפרישית במחניתן: חסן סניען. בשבת פרק המוליא יין כמה הוא שיעורן של כוסות. כים הנוכר במחניתין כמה שישינו בשל חביעית של יין כאחר דלל דכי על וחדן תלת מיא לאו חמרא ה"ה כים דמחניתין בכוס של רובע רביעית איירי: מוגו בכמה.

דירר"ו

לא כסרגוד הסום. לשון חסח חלוקו חלפיש שיש לו שפה שחל יחשדוהו שמלניע שם מכסף הלשכה: מעון הלשכה. שנהו מן ההקדש העני: חניל במוספתא פפ"צ הנכנס למרום את הלשכה מששבשין בו בכניסה ובילאה ומדברין עמו משעה שנכנס ועד שעה שואל ופריך בירושלתי משעה שנכנס ועד שעה שואל ופריך בירושלתי וימלא פומיה מו פ"י שלא יוכל להנית כסף לברך בשעה שמפריש תרומה בקופות להפריש תחום הלאמר יחלא פי מהלתך כעי הוביר ולא היה יכול לברך משחל אתר משל שי מהלמן בסיף יה יו נידקין בשער ראשו מת הלניע שם כסף: סני ב"ש אומר קוון לא שת הלניע שם כסף: סני ב"ש אומר קוון ולא ייפרום מפני מספד, פי קוון מלי קוולתיו מלחלים:

תקלין חדתין

קופות. דתמן: סקום. קופות דתמן: מן המפורש. קופות יחמת, בסוט. קיפות יחמן, מן כספורט. קיפות דמני ג' קיפות דמלי בי קיפות להכל מחין. דמני ג' קיפות כל כל הג' פרקים לאוריי שכל הסכום לריך לגמור על קרבנות וקודם שיוגמר אינם רשאים לשקול או להחזיר לשירים לר"מ: ולמה כסוב אפים לר"מ: על הג' קופות: אין מסספק. איני גומר סיפוקו: קודס לשלישים. ומשלישים נומר כל אשר בה ואח"כ חוזר לשניה ילראשינה כדלקמן: חמן חנינן. שבת ע"ו: המולים ין כו'. מייתי לה איידי דמפרש להני ססומים מהמפורשים: של כום. דתמן: שאמרו. בליל פסח: אחד מי ואחד מווג גרססן. יהכי אמר בבבלי פסחים ודף קייה:) וטעמא דבליר מרביעית לא חשיב שתיה: ה"ג כמה שיעורן של כוסות. איידי דמוכיר כוסות ה ג למט פשארן של לוסוט. חייף ימוכר כוסומ דפסח מהדר לפרושי סוגיא דכוסות: **טורטין.** שם מדה ידועה להם שהיא מחוקת רביעית: **ככרך א**י. כלה הפסק ביניהם אלה שתאן רלופין אי בעינן דוקה הפסק שיהא ניכר ארבעתן כיון שתקנום נגד ד' גאולות אי לא: ילא. אם שתע בבהכ"ג הלל בליל פסח א"ל לומר בניתו ואין דבר מפסיק בין כוס ג' לד' ושוחאן רלופין וילא: בסוסקין. לשון הפסק. יגירסת הגאונים בכפיסין וכמו בב"בו כפיסין ארחי יהוא לשון חלי בהפסק מיעט בשתיים הכוס. ומשום דאתריגן וסיכה מיש בי) כי שבע איניש חמרא מגרוניא שבע ע"י ששוחיהו בלגימות גסוח וגרון מלא הוא משביע ולא ע"י שחיים מרובה שמכנים יין י במעיו ע"י לגימות דהות וחינו כחוכליו ששובע שלהם כא ממיליי כרם ואכפא דברכתא משום חיבוב מצוה לריך לגמוע דרך שביעה משא"כ בהפסק: כדי ששמה לא שישתכר. תקנת חכמים רק שישתה ורצו שלא ישתכר כדאמר בשלהי פסחים ירושלמי בין ג' לד' לא ישתה למה כדי שלא ישתכר אם שתה בפוסקין אף הוא אינו משחכר: מהו ללאם כיין של שביטים. דיין של שביעית אסור ליהנות כו כשהגיע זמן ריץ שנ שבעית משות פיהדים כו כפיהבים ותן הביעור אלא לריך להפקירי אך דיש לומר מצוח לאו ליהנוח ניחנו יהאי מציה היא דחייבו אף לעני למכור כסותי כשביל ד' נוסות וכן לנשים המתירו בו כמי בעיקרי מלוה: בקונדיטון, אם הוא כמי יין לפי שיש בו בשמים: קונדיטון כיין, לכל מילי: ביין מונג. מיבעי ליה משום דברים פרק בתרח דפסחים בירושלמי מפרשי טעמח דד' כוסות ולחד מ"ד נגד ד' כוסות דפרעה ואקח את הענבים ואשחט אותם אל כוס פרעה וגו' והתם לאו מזוגין וה"נ שתיקנו נגדם בעינן שלא יהיו מזוגין או דלמא מהאי טעמא דאמר רבנן התם כנגד ד' כוסות כו' קח את כים לחתר רבון התם כנגד ד' כוסות כוי קח חת כים היין כו' ודינם כשאר יין שהוא מזוג: בין חיין בין מזוגין. ממרין טעמי טעם נגד חי שהוא חזק הרבה ואימנין אין בו טעם יין: ותכאה נגד מזוג שלפעמים תרוב מיונת המים נשתנה המראה: כיין אדום. כדין יין: ה"ב של מזוג במפת כמה שיעור מזיגה: כדי יין: ה"ב של מזוג במפת כמה שיעור מזיגה: כדי מויגם הכום. ובשבת קריל כל המשקין שיעורן גרסינן לה ילא לעיל מינה דאסתו לא אשתועין בים לאלה או מבול היום האורנות המון במיו ברוצים בייב ב

ברבינית א"ב מזוג ברביעות. והכא גרסיון לה יוא לעל מינה דאכמי לא משרון ברבינית א"ב מזוג ברביעות. והכא גרסיון לה יוא לעל מינה דאכמי לא אממעין דיואאין בנחזג ואין יפרש שיעורו: ה"ג מהו ללאם ביין מבושל. משום דאמרין בכיי דבייב אין און אותר" קידוש היום אלא על היין היו און שראי לפק ש"ג המובח מש"ב מושל לא משום דאמרין בכיי דביב ש"ג המובח וה"ג אין יואאין בו, או למא הא דממעעין המם לא משום גרשימא דהא אמרי בכייב דמרומיות רבי המיד לבשל יין של חרומה מפני ששביהו אלמא דאשמני לשלי וגנססים היינו עעמא דבעון חיד דלא אשתי תברייות כחו כב משביחו אלמא דאשמני אם כן מקדשין ויואאין בי הואל וחשוב ה"ג במיד מובול אונו מושל בה"ל ביו משחית הדי כושוה חביל דיילאין בייד הוא של וחשוב ה"ג במבול החביב ה"ג במבול הוא ביון שמח לבב רישיה עד השג ומבושל אינו חוק כ"כ וכן קינדישין: דשחי ממרא אם. ייין שמח לבב רישיה עד השג, ומבושל אינו חוק כ"כ וכן קינדישין: דשחי ממרא אם. ייין שמח לבב כן כן היית משם שבדות לא היים כיון מודעין במוץ לנה וכן ריבית וחזירים אפור לשראל: אולפן שכיח לי מכמח אדם, ליון שלא ושחו ביין משם בביות לא היים כול לאחת שהדור ליון מכל בי בעל היים לא מתיין משם שבדות לא היים כול לאחת שהדור במוץ הוא בעשה במעין מתמבר ע"י רייח חידושי החורה ישמע חכם ייום שהתורה בעתו ע"י שנשה כמעין המתגבר ע"י רייח חידושי החורה שמע שלה הוער היים לאר מעול שלה בעג החורה היפוך הגע בידוב: מושסאם שסיקא. ישה אוריאא, לשע בו הוא של הוע להי בעג החורה היפוך הגע בידוב: מושסאם שסיקא. ישה אוריאא, לשע בו המות העול שיש אין ומכילון בה ווחים שלה שבת פחק בתה לה שב בתה מודה שבה שלון, שהיי מודדין בה ברבון בהוף מדרין בה בבשל בסחים פרק בתה בובה שכת ח"ו. דמון מניון בה מודדין בה מוסים מדרין בהי מידין בה ומל בון הוא היון ומוך און בתה מכל הוב מודדין בה מודין בי מולים בהיו מידין בהי מודין בה הל ביון הוא היון בה הל בת בל הוו

נלמוד סתום מן המפורש (תני) דתניא בשלש קופות של שלש שלש סאין שהן תשעה סאין שהן עשרים ושבע סאין תורמין את הלשכה וכתוב עליהן אל"ף בי"ת גימ"ל מפני מה כתוב עליהן א' ב' ג' לומר ⁶מסתפק מן הראשינה קודם לשניה ⁹ומן השניה קודם לשלישית חמן תנינן המוציא⁹ יין מזיגת הכום רבי זעירא שאל את רבי יאשיה (א) כמה שיעורן של כוס א"ל נלמד סתום מן המפורש רתני ר' חייא אואארבע"י כוסות שאמרו בישנן רביעית של יין באימלקי אמר רבי יוםי בר אבין משום רבי יוחנן דרבי יהודה היא דתני מים^ה כדי גמיע ר' יהודה אומר כדי לשוף בהן את הקילור (מיע הבום) יין כדי גמיע (מינת הבום) יין כדי גמיע ר' יהודה אומר כדי מזיגת הכום מזוג בכמה נשמעינה מן הרא מים כדי גמיע ר' יהודה אומר כדי לשוף בהן את הקילור (נ״6 ר' יהודה אומר כדי מזיגת הכום) יין כדי גמיע ו" יהודה אומר כדי מזיגת הכום הרא אמרה מזוג כדי מזיגת הכום כמה שיעורן של כום רבי אבין אמר מימרמון ורביע מהו לשתותן בכרך אחד (ב'מדאמר רבי מנא אמר רבי יוםי הלל' אם שמען כבית הכנסת יצא הרא אמרה אם שתאן בכרך אחר יצא מהו לשתותן 'בפיסקן (ב) כלום אמרו שישתה לא כדי שישתה ולא שישתכר אם שתה בפיסקן אף הוא אינו משתכר מהו לצאת ביין של שביעית תני ויב אושעיא יוצאין ביין של שביעית מהו לצאת בקונדיטין מדתני בר קפרא קונדימין כיין ההדא אמרה יוצאין ביין קונדימין מהו לצאת ביין מזוגין מדחני" ויב חייא הארבעה כוסות שאמרו יוצאין בהן בין חיין ובין מזוגין ובלבד שיהא בהן מעם ומראה יין אמר רבי ירמיה מצוה ש ילצאת ביין אדום שנאמר 'אל תרא יין כי יתאדם כי יתן בכום עינו וגו' (י)תאנים מבושל במתובל מהו לצאת ביין מבושל אמר רבי יינה 'יוצאין ביין מבושל רבי יונה לפעמיה דרבי יונה כד הוה שחי ארכע כסי דפסחא הוה חזיק רישא עד חגא חמיתיה" חרא מטרוניתא אפוי נהירין אמרה סבא סבא חרא מהני חלת מלין אית כך או דשתוי חמרא את או דמלוי בריבית את או דמגדל חזירי את א"ל תיפח רוחא דההיא איתתא דחדא מאלין חלת מיליא לית בי אלא אולפני שכיח לי דהכי כתיב 2חכמת אדם תאיר פניו ר' אכהו אתי לטבריא המוגיה תלמידוי דר' יוחנן אפוי נהורין אמרון ליתלמידים לרבי יוחנן אשכח רבי אבהו סימא אתא לגביה אמר ליה מאי אורייתא חדתא שמעת א"ל תוספתא עתיקא קרא עליה חכמת אדם תאיר פניו א"ר חנין לוגא^ט דאורייתא תמונתא עתיקא דמורייםא דציפורי א״ר יונה וחכמנא לה (דב"ש) דבית רבי ינאי הוה מכילין כה דבש [ד] חני חצי שמינית טברנית

הישנה מהי לשחית בפיסקין. פיסקין הוא שם כלי המחזיק כמה רכיעית יכן היא מהי לשחית למחת למסקין הוא שם כלי המחזיק כמה רכיעית יכן היא בהיא כילקוע אסתר נכשם מדכש אלא נוריון, על פסקן הישחיה כדם וחיל איד לוי כך היה תפסים של אשי פכם היה להם כים גדול מחוקית ארכעים שמניית והוא נקרא פוסקא יהם משקין כו לכל אחד וחחד כי עכ"ל הילקוע. עפריל דינים סימן י"ע כשם מקום שמואל סימן ש"י אות כ"ע):

יהא חייב מי בעינן רביעים שלם אי סגי בכדי גמיעה (בפחות מוה): מים רי"ם כדי מויגם הכום. והיינו ב' חלהי רביעית ה"ג במזוג שיעורו בכדי נמיעה: ואמר המגיה וכמסכת שכת כתב הכעל קרבן העדה ח"ל הדא אמרה מזוג כדי מזיגת הכום. וה"פ כדרך בני אדם למזוג והיינו רביעית שלם דאי ס"ד בפחוח מרביעית ה"כ ביין סגי בפחות מרובע רביעים שהרי אם ימוננו עם מים יהיה לו שיעור חשוב אלא ודאי דרביעית שלם בעינן): כמה הוא שיעורן. של כוסות. אנו שאין ידוע לני שיעורי של רביעית האיטלקי במה נשער כוס של פסח: שישרטון ורביע. מדה ששמה טיטרטון כולה ועוד רביעית המדה הואת תוסיף עליה וחמלא רביעית של תורה שלם: מהו לשתותן. כל הארבע כוסות בכרך אחד כזה אחר זה כלי הפסק בינחים: כהלל. של לילי פסחים אם שמעה גבית הכנסת שכך היה מנהגם לומר הלל בלילי פסחים בבהכ"נ זכר למקדש שאמרו הלל בשעת עשיית הפסח בבה"מ וקאר"י אם כיון לבו לצאת בקריאה זי יצא יא"ל לאומרי עוד בביתו: כדם אמרה. זהת אומרת שאם שחאן כבת אחת ילא שהרי אין דבר מססיק בין שלישי לרביעי: מהו לשתותן מפוסקין. פירוש מהו שיהח מותר להפסיה בשתיית כוס אחד כמה פעמים: ה"ג כלום אמרו שישמה לא שישמכר: אם שומה כוח מפוסקין אף כוח חינו משתכר. אכל אם ישתה בפעם אחת דוקא הוא משתכר דיין מגרונו שבע: מהו לנחת ביין של שביעית. כיון דלח קרינן ביה לכם וקס"ד דארבע כוסות בעינן לכם כמו מלה וכי היכי דאין יולאין במצה כן אין יולאין בארבע כוסום אי לא: בקונדיטין. יין שיש בו בשמים: מהו לנחת מווגין. יותר מג׳ חלקים: והוח שיהח כהן טעם יין. משמע דאפילו עד ששה חלקים מים יונחין בו: ה"ג מכושל כדי סכל. לריך שיהח מבושל שיתן בו הבישול טעם כתבלין אבל מכושל יותר מדאי לא: וחזיק רישיה. וכאיב ליה ראשו עד עלרת לכך הכשיר במבושל שאינו מזיק כל כך: ממתים ובו'. כחתה חיתו חשה חתת משרי חרמיים שפניו מאירין: חדא מן פלם וכו'. א' מג' דברים אלו בך: או מלוה ברבים. שאין לו דאגת פרנסתו: או מגדל חזירין. שמרויח הרבה: אלא אולפני שכיח לי. תלמודי מציי כידי. ל"ח שמצוי לו לחדש דברים בתורה והן מאירין פניו: ממוניה. ראו אותו: אשכח רבי אכהו. מליאה לכך פניו להובין: **מוספחא** עפיקחא. מיספתא ישנה שלא ראה אותה מימיי מלה וכחה בה דברים מדשים ושמח בה: לוג דאורייםא. לוג הכתוב בתורה: תמונסא וכו'. מדה הישנה שמודדין בה המוריים בלפורי: מכים אנא לה. מכיר אני המדה הואת ודבית רבי ינאי מודדין כה דכם ה"ג ודכית רכי ינאי: חלי שמינים. מדת טבריה הישנה היא רביעית של תורה: משנת אליהו

שאל על הקיפות דהחם ואל כחב של נוכץ תמוך החשוב "ו מהי לשחימן בפיסקין. פוסקין הוא של על הקיפות דהחם ואל כחב על ביניסת חתן וכן חומרה כולה בהדא כילקו אסתר (גשם מדרש שינת ההשלב ו היא מתם ביניסת חתן וכן חומרה כולה בהדא כילקו אסתר (גשם מדרש סינית ההם ל על מחני דומילתא אסתרים כמו וחיל איר לי כך היה חכיסים של אחרים כמו מדרש ביניס בינים ל ביניס בינית היא נוקל החברים ביניס בינית החברים בינית בי

און. כ) ולא משנייה,
 שכת ער ב יורישלי שבת
 פ"ח הלכה א, T) עיי שפחים
 קה ב, כ) חומפי שבת פ"ט,
 יושלתי ברכוח פ"ח
 הל"ה, ז) פסחי קח ב, ח) עיי
 יז מ"ר, פסחי קח ב, ח) עיי
 יז מ"ר, פסחי קח ב, ה) עיי
 יז מ"ר, פסחי פיי בהחכם,
 ל) מ"ר, פחלת פ"מי ובהחכם,
 ל) מתרון קומי ו""
 ל) ססחי קט ח,

עין משפט נר מצוה

ב א מיי פרק יח משבת הל"ב: יג ב מיי פ"ז מחמן הלכה ט טוש"ע או"ח סימן

מעב סעיף ט:
"ד ג מיי שם פייח הליי
ונהשנות והה"מ:
"בו ד מיי פרק כע משבת
הלכה יד ובהשגות
יהה"ת טור שי"ע שם

יהה"ת טור שי"ע שם סעיף יכ: מוד ה מי" פרק ז מחמן הלכה ע:

יו ו טור שו"ע שם מעיף
יו ז טור שו"ע שם מעיף

ז טול שו"ע שם סעיף יב וסימן ערב סעיף ח:

נוסחת הבבלי

(א) כמה הוא שיעורו של כים וכו' דמניא ר' מייא כיי רבעית יין האיטלקי ההוס מוד בכמה אריי בר בין כו' נשמעין מן הדא דמני בר': (ב') מדאמר ר"מ א"ר יומנן כו':

הגהות הגר"א

(א) ה"ג ארבע כוסו' שאמרו ישנן רביעית יין האיטלקי א' חי וא' מזוג כמה שיעורן של כוסות וכו' מו א"ר יוסי וכו" עד ר" אבין אחר טטרטין נחחק. וכ"ה בבבלי בפסחים: [⊆] ל"ל כלום אחרו אלא שישתה לא שישתכר אם שתה וכו': [ג] ה"ג אל מרא יין כי ימאדם וגו' ושל חזוג בכמה נשמעינה מן מותב בכמום ממתעים תן הדח המולים יין כדי מזיגת הכים מהו לנחת ביין מבושל ח"ר יונה מן מה דתני מבושל כמחובל יילחין ביין מכושל ר' יונה לטעמיה וכו׳. הכלו גרסינו שפיר ושל מזוג בכמה ולא לעיל מינה משום דאכתי לא שמענו דיונאין כיין מזוג יאיך יפרש שיעורו: [ד] ה"ג דבית ר' ינאי היו מכוליו בה דבש ולמה הרי לה עתיקא וכו'. והשאר שבינחים נמחק וכ"ה בירושלי דפסחים פ' בתרא ישנת פ״ח:

תורה אור השלם

ו. אַל תַּרָא יַיִּן בִּי יַתאַדָּם בִּי יַתַן בָבוֹס עִינוּ יתהַלך במישֶׁרִים:

משלי כג לא 2. מי כהחבם זמי יודע. פשר דבר חבמת אדם תאיר פניו ועו פניו ישנא: קהלת זו א עו א, ד) מנחר׳ קג ב ולקמן פ״ח

הל"ל, ה) ובעט ר"ל, ו) ברכוי כד

א מנחו' קג, ז) הליוקי, מ) שם טדיות פ"ה מ"ח. עו) מכשירין פ"ו

היינו מפרשין דאמידה גדולה קאמר אבל השתא

דהמדה הטנה שבימיו לא הימה בשום להמדה

הקטנה שהיתה בראשונה ודאי איכא למטעי דעל

הראשונה הפחותה נאמר עתיקתא לכך קאמר הדא

דידן הוה כלימר דהוום ביומוי קודם ולזי שהיה

להו עכשיו וליכה למינועי: ה"ג מני יבש בכוים

דברי רבי נסן. וה"פ אם הוליא לרה"ר יין יבש

שנקרש כזים חייב דמעיקרא הוי רביעים והא

דבעינן רביעית שלם בקרוש ולא סגי רביעית

דאמר אף ביין רביעית בעינן כר"ש דמחניתין דאמר כולן ברביעית וליח ליה לר"י הא דאמרינן

בסמוך דקרום לאו כר מזיגה הוא: ועהרו דמה

משום נכילה. שלא היה בו רביעית וכל שאינו

רביעית לכשיקרש לא יהיה בו כזית ואין בי טומאת

נבילה: עד למה. דם היה כה שטהרו אותו

משום נבילה: ולא אשנה ביה. ולא השיב לו ר׳

סימין דבר: ה"ג ושאל לריב"ל וא"ל וכו": ה"ג ובאש לר"א על דלא וכו". והרע לר"א על

ר׳ סימון על שלא השיב לו על שאלתו: מסני הדין

עובדא. סיפר המעשה (שחטו) [שמחה] הפרדם

של בית רבי וטהר דמה משום נכילה: א"ל ר"י

כר ביסנא לר' סימון. כדרך שאלה אם עד רביעית הוא דטיהרו אבל יותר מכאן טמא או

אפילו ייתר מרביעית טהיר: ובעע כיה. רבי

סימון ודחף איתו בסנדלו. ל"א גער כו: א"ל

ר"ו. לר' סימון משום דשאל לך דבר תורה את

מימף ביה בתמיה: מ"ל. הא דלא השבתי לו

לפונו שלם פיתה דעתי מיושבת בעת ההים: זה

שלוקת תעים לשנה. שאין לו קרקע לזרוע והיינו חייו תנואים שאינו יודע אם יהיו לו מעות לשנה

הבמה: ה"ג סדקי. מוכר מכוחה למי שחין לו

חה הלוקח אופה משבת לשכח ולילה ויומס רמו

לשבת שחיום חולך אחר הלילה: זה כלוקה מן

הפלטר. מן הנחתום שחולי לא יהא לו לנחתום

למכור: ואנא אפלער סמיך. ואין דעתי מיושבת עלי להשיב לו: ה"ג ומאי כדון. מאי הוי עלה

אם יותר מרביעית טמא או טהור: **העיד ריב"ב.**

מחניתין היא בפ"ו דעדיות: על דם ככלום שהוא

מהור. וקס"ד טהור לנמרי קאמר אפילו ביוחר

מרביעית: ופריך מהו טהור. שהוח טהור להכשיר

הזרעים שחינו מכשיר חלח דם השיחת בשנת

שחיטה אבל לטמא מודה ריב"ב שדם נכלות מטמא:

ומשני ממן הנינן. במכשירין פ"ו: וחין לנו כיולה

בו. וקס"ד שאין לני דם כיולא שאינו מכשיר

ימטמא ש"מ דם נכלה אפילו טמויי לא מטמא:

ה"ג ואיו לנו כיולא בו כשיעור עומאתו וכו'.

וה"פ דקשיא ליה דלמא הא דאינו כיולא בו היינו

לענין שיטמא הדם ככשרו אלא השרץ שדמי נמי

מטמא בכעדשה ואפילו הדם ללול אבל דמו של

נבלה מיהו מטמא כשהיא רביעית וטומאתו מדרבנן

. דרביעית כשיקרוש יעמוד על כזית ומתחלף בנבלה

ממש: מ"ד שמא. והיינו ריב"ל דלשיל כר"י דאמר

בפ"ד דעדיות שב"ה מטמאין דם נכלה: ומ"ד טהור. דהייני מתניתין דמכשירין כר"י כן בתירם:

ס"ג מ"ל רב מבדומי דמן נסוסס וימום. ושפיר

קאמרת דר"י הוא דמטמא דרבי יהידה מורה

הוראות דבי נשיאה הוי שהרי פרדות של בית רבי

היה ול"י הוכה דיתר מרביעית טמא כשמעתחיה:

קות. מי שהיא בעל שיער לא יתרום שמא יביא

כשערו וקווך הוא תלשון קוילוחיו תלחלים ורמב"ם

פירש עני ונכהל להון מלשון קלחי כחיי: היו

מפספסין בקילקין. היי משפשפין נשיער המורם

אם היו שערומיו דבוקים מחמת זיעה ולואה.

ל״ה קילקי הוא חלוק של למר שיש לו נימין

וכשהיה התורם לכוש בחלוק כזה היו מפרידין

אותן הנימין שלא יחשדנו שהעמין המעות בחוכו:

מדכרין היו עם הפורם. כדי שלא יתן דבר

Dien

דקרוש לאו בר מזיגה הוא: אחיא דר"נ.

הדם דין הוום. מדה שהיחה לנו מקדמית: פ"ג ולמה לם קרי לה עמיקהם. שהרי בומן ההום לם היחה המדה ההים וכבר עבכה והל"ל הדם עמיקהם כדחמר ר"ים דםף ר"י היה במקומו של ר"ח: ומשני בגין דהוום כיומוי. אע"ג דכבר עברה מ"מ אין לקרומה ישנה כיון שהיתה בימיו: ה"ג אים דאמרי דהוום ועירא ורבם ווערם ולא וערה כמה דהוום. וה"כ כא לתרך ולתה אמר ר"ח עשיקתא משום שנפחתה מרביעים ואח"ב הוסיפו עליה ואוקמוה ארביעית ואח"ב פחמו אותה ולא פחמי אותה ככראשונה ואה היה . גימי ר"י הלכך לא מצי למינתר עמיקתא דס"ד אמידה הפחותה קאמר ואי היי הפחת בפעם שני כמו בראשונה שפיר המ"ל עמיקתא דאין לעעות דאמידה שנפחתה חאמר דא"ב הל"ל הא דאית לו השתא היא מדה רביעית וע"כ

מתני' זורקו לפני התורם. השקלי שלהן והתורם מתכריו ודחפי להופה שיהא שהלו בתרומה והנחת רוח הוא לפי שלא יהא מתחרב אלא משלהו תחלה: מרם אם הראשונה. בחתד מן הקופות: וחיפה בחטבלחות. מכסה החופות בעור לסימן. השלישית לא היה. לריך לכסות שכבר נתרמו האחרות ולמה היה מכסה הראשונה שמא ישכח ויתרום מן הכסף שבקופה וינית בקופה האחרת אבל אם היה מכוסה אין לחוש. חניא בתוספתא פ"ב חרם את הראשונה לשם ארץ ישראל ועל כל ישראל וחיפה בקטבליות מפני שבני סוריא באין ושוקלין עליה. תרם את השניה ואמר הרי זה לשם עמון ומואב פיי ישראל שדרים בעמון ומואב ומכרכין המוקפין לארץ ישראל וחיפה בקטבליות מפני שאנשי בכל באין ושוקלין עליה. חרם את השלישית ואמר הרי זו מככל וממדינות הרחוקות ועל כל ישראל ולא היה מחפה חו היתה

תקלין חדתין

ולמה קרי לים עמיקה. מחתר שווכרם שמדרו בה בימיו: ה"ג מן כגין כו' כמה דהוה. והיינו עמיקה כמו שהיתה קודם קמנה: ה"ג **אמר רכי יותנן הדל** דידן כו'. והכי אמרי בבבני שם אר"י תמניימא תא דהוות בטבריא הוות יחירא על דא רבעא ובה משערין רביעית של פסח. וגירסת הספרים שיבוש: שישורן של כום. במדידת האלבעות: ה"ג סני יכש. יין קרוש בכזית משערינן דמעיקרא הוה ביה רביעית ובקרוש רביעית שלמה בעינן דלאו בר מזיגה הוא: ה"ג אסיא דר' נסן כר"י בר"י כו'. והוא בריימא מובא בבבלי שבת נשו דרבי נחן ור"י בר"י אמרו דבר אחד דחני התם דם נכילה ב"ש מטהרין. דאינו ככשר לטמא כנכילה בכזית ולא חורת משקין כוי. וצ"ה מטמאין אמר רבי יוסי בר"י אף כשטימאי בית הלל לא טימאו אלא בדם שיש בו רביעית הואיל ויכול לקרוש ולעמוד על כזים שהוא שיעור נכילה לטמא אדם והיינו אמרו דבר אחד שבכזית היבש כשניתוח הוי רביעית אלמא כר"י בר"י מיתוקמא: ועסרו אם רמה. אמר לה סמם אם עד רביעית או אף ברביעית: ושפל כו' עד כמה ולה השנח כיה. לה השיבו כלום: עד רביעים עהור כו'. כר"י בר"י והחם לא היה רביעית וטיהרו דמה: וכאיש ר"א. התרעם רבי אלעור על שלא השיב רבי סימון: <mark>הדין עובדא.</mark> סחם שטיהרו אח דמה כמו שסיפרה רבי סימון: עד רביעית עהור כו'. שאל אותו אם כן הדין: ובעיע ביה. דחהו שלא רצה להשיבו ולא נהג בו בכבוד. כמו וביעט דבברכות פרק ב' (מ 6): דשאיל לך. כענין להשיבו כהלכה ובעטת ביה: דלא הוום דעתי בי. שלא היה דעתי מיושבת: שלוקח חעים. ואין לו קרקע שתהא אמת מחלדן חלמת בוריעתו ולדק משמים נשקף על ידי הגשמים מה שחינו כן כשלוקת על שנה חטים דלשנה הבשמים מה שחינו כן כשלוקת על שנה חטים דלשנה הבשת שינו יודע אם יהיה לו במה ליקה ואם יהיה חטים: מן הסדקי. מעט מעט מהמוכר חבואה ומפחד דלמא אדאזיל יודבן וגם היוקר הוה ע"י מתפתי שערים יום יום ופחד שלו ללה ויום שלה יכיה מהקרעי שערים יום יום ופחד שלו ללה ויום שלה יכיה לו על סעודותיו הרגילים בערב ובקר: ולא פאמין. זה שלוקת מהפלער. מהנחחים פת אפויה דלומנין אין לו פת כשרוצה לאכול: ואנא ממיכנא מין פו פעו כטרונה מוכוני ומגט בעמינה הרי **לפלער.** ואין דעחי מיוסבת: מהו כדין. מאי הרי עלה אי יותר מרביעים טמא וכר"י בר"י או אף יותר מרכיעית טהור: העיד רכי יהושע כן פסורה כו'. שהיא טהור. משמע לגמרי טהור לוף יותר מרביעים. ודחי מה טהור מלהכשיר הוא דלגמרי טהור שאינו מכשיר ואיז בו תורת משחה אבל לטמא מטמא מרביעית כשיעור נבילה בכזית וכדלעיל: ממן סנינן. במכשירין פ"ו: מעמה והינו מכשיר וחיו לנו כיולה בו. משמע דחמרינן כשחין מכשיר חינו מטמח ומדחמר טהור חם כן מוכח דלגמרי טהור חף מלטמח: דלמא לשיעור שומאחו. שדם השרך מטחא בכעדשה ככשר השרץ משאיר שדם השרך מטחא בכעדשה נכשר השרץ משאיר דם נפילה אינו כבשר נבילה בכיזית אלה ברביעית אבל ברביעית על כל פנים מעמא אע"ג דאינו מכשר: משא דאמר עמא כרכי יהודה. רבי יהודה הוא דאמר בריש פ"ה דעדיות

דרם נבילה ב"ה מנותרון ובדפרים ר"י בר"י דרוקא ברביעים ובדאמריטן בבבלי מנחוח (ק": ב"): ומ"ד טהר כר"י ב"ם. דס"ל טהור לגמרי אף יותר מרביעים, ובדאמרי בבבלי שם דהעיד ריב"ים שהיו עולי רגלים הולכים עד ארכובותיהן בדם הגבלות ולא אמרו להם לבר: ויפות. מה דחמר טמה בר"י: דר"י מורה הורפה דבים נשים הוה. וכחו מרדם דבית רבי הוה והורה כשמעתיה דפחות מרביעית היה שם ולכן טיהרוה: בותבי" דבית רבי הזה והורה בשתעתיה דפחות מרכזעית היה שם וגכן עיהרוה: בוחברי בפרגוד מפונה. ארוך וכפול שן יחשדוהו שהעתים שם ממעות השבה: גבל" קווף, בעל שיער וגייסח הרמציים קבן והוא עני שחאב למשות וכבהל להון ממעות הובי בשבת הקלקים והיו מפרידין הניתוח שלא השדוהו שטותן בחוץ פלקין. בגדי למר כתו בשבת הקלקים והיו מפרידין הניתוח שלא השדוה שטותן בחוץ מדברין היו עשו. כדי שלא ישותין בפינו: וושלא פושוו מור. ימלא פיו מיום וביי שלא שלי ההיר יכול להעמין בפיו: שמני בכרכה. שלריך לברך על ההפכדם וכשמשקון בפיו אינו יכול לברך דא"א לפלקן לצד אחר וכ"ש כשפיו מלא מים: המחורה שבכולן, מופרש אור להרציע המבריות כמו מדי שמים: בותרי אל בים ד"ג כו". מור. שבכולן, מווש שונו הרציעה להרציעה הכרול אחבר הברובה מחפינות במורש של הציעה בהרציעה המונות המפונות הברובה מחפינות במורש של הפרוציה בותרים הברובה מחפינות בחום המפונות המונות המפונות הברובה מחפינות בחום הברובה מחפינות בחום המונות המפונות המונות המפונות הברובה מחפינות המונות המונות המפונות הברובה מחפינות המפונות המפונות המונות המפונות המפרינות המונות המונות המונות המפונות המונות המפונות המונות המפונות המפונות המונות המפונות המונות המונות המפונות המונות המפונות המונות המפונות המפונ שהיי רולין שיגיע דמיהן לקרבנות חרקו ללשכה בשעה שהוא תורם והתורם מחכוין ודוחפו סאין שמורם כה: ג' פעמים. דרך חכמים הוא כן. כמו כרי ועוד הרבה: **הראשונה** חרומה ראשונה מהלשקה: **בקעכלאות.** על הנשאר בלשקה והמביאין אח"כ נותנין על הקעבלא: ולמה היה מחסה. בראשונה ושניה: שמא ישכח יימרום. מן המרום וכשמחפה נעשו המחופים שירים ותורם ממה שעל הקטבלא רק בשלישית לא היה לריך לחפות שלוקח ממנה עד שגומרה כדלקמן: לשם 6"י. שהראשונה היחה

הוא (הות) הישנה אמר רבי יוחנן ⁶ הרין דידן ולמה קרי ליה עתיקה ואומן בגין דהוה ביומי אית דאמרי דאמרי ורכתא ואית דאמרי דאזעירא יולא אזעירא כמה רהות ^{[ב]א}כמה הוא שיטור של כום רבי יוםי בשם ר' יוםי בן פזי ור' יוםי בר ביבי בשם ר' שמואל אצבעיים על אצבעיים על רום אצבע ומחצה ושליש אצבע. ב(תנים יבש כזית דברי רבי נתן) רכגן דקיסרי (א)ורכי יוסי בר כיבי בשם שמואל אתיא דר' נתן וגוכר"ש כמה דר"ש אמר ברביעית כן אמר ר' נתן ברביעית לבשיקרש ויהא בו כזית רבי סימון בשם ריב"ל מעשה" בפרדת רבי שמתה ומהרו את דמה משום נבילה ושאל (ב) רבי אליעזר את ר' סימון עד כמה ולא אשגח ביה ושאל לריב"ל וא"ל עד רביעית מהור יותר מרביעית ממא סובאש לר"א על (ער) דלא חזר ליה ר' סימון שמועתא רב ביבי הוה יתיב מתני הרין עוברא א"ל רבי יצחק (ג')בר (ביסנא) כהנה עד רביעית מהור יותר מכאן ממא וכעם ביה אמר ליה רבי זריקא בגין דשאיל לך את בעם ביה א"ל בגין דלא הות דעתי כי בעיטנא כיה דאמר רכי חנן והיו חייך תלואים לך מנגד זה שלוקח חמים לשנה ופחרת" לילה ויומם זה הלוקח מן "הסדקי ולא תאמין כחייך זה הלוקח מן הפלטור ואנא סמיכנא אפלטור ובילה כרון העיר® ר' יהושע בן פתורה על דם נבילה שהוא טהור מהו מהור מהור מלהכשיר אבל לממות מממא תמן" תנינן גדם השרץ כבשרו מממא ואינו מכשיר ואיז לנו [ה]כיוצא בו ושיעור מומאתו שדמו מממא כבשרו אמר רבי יוסי פליגי בה תרין אמוראין חד אמר ממא וחד אמר מהור מאן דאמר ממא כרבי יהודה ומ"ד מהור כר' יהושע בן פתורה (מ׳ה רב אבוה ראימן אחתיה דר' יהודה וכו') אמר ליה רב אכדומה דמן נחותה ויאות? דרבי יהודה מוריינא דבי נשיאה הוה: שמא יעני ויאמרו כו': תני רבי ישמעאל יקווץ לא יתרום מפני החשד תני הגזברין היו מפספסין בקילקין תניס מדברין היו עמו משעה שהוא נכנם עד שעה שהוא יוצא וימלא פומיה מוי א"ר תנחומא ולו מפני הברכה (ד)רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן בתורה וכנכיאים וככתובים מצאנו שאדם צריך לצאת ידי הכריות כדרך שהוא צריך לצאת ידי המקום כתורה מנין דכתיב 1 והייתם נקיים מה' ומישראל בנביאים מנין דכתיב 3אל אלהים ה' וגו' וישראל הוא ידע בכתיבים מנין דכתיב 1ומצא חן ושכל מוב בעיני אלהים ואדם גמליאל זוגא (ה) שאל לרבי יוםי בר רבי בון איזהו

ומישראל: הלכה ג מתני' של בית רבן גמליאל היה נכנם ושקלו בין אצבעותיו חרקו לפני

המחוור שבכולם אמר ליה והייתם נקיים מה'

התורם והתורם מתכוין (י) ודחפו לתוך הקופה "אין התורם תורם עד שהוא אומר להם אתרום והן אומרין לו תרום תרום תרום שלש פעמים יתרם את הראשונה וחיפה בקטבליאות השניה וחיפה בקטבליאות השלישית (ו) לא היה מחפה ולמה היה מחפה שמא ישכח ויתרום מן הדבר התרום תרם את הראשונה לשם ארץ ישראל והשניה לשם כרכים המוקפין לה והשלישית לשם בבל ולשם מדי ולשם

מדינות בתוך פיו: ופריך וימלה פומיה מוי. היה לו למלחות פיו מים ולח היו לריכין לדבר

עמו: מפני הברכה. שחייב החורם לברך על התרומה כדרך שתברכין על הפרשח חרומת הגורן: פיהו המחור שככולן. מיוהו מהפסיקים מכורר ומפורש שבכילן שנריך לנקום ענתו לפני בני אדם:

הלבה ג מתני' וזורקו לפני התורם. מתכוינים היו שיפלו שקליהם לתוך הקופה

ויקנו מהם קרבנות לבור ולא יהיו משירי הלשכה: ג' על כל פעם ופעם היה אותר אתרום יהם אימרים תרום יכן דרך לשון חכמים להיות משולש: מרס את הראשונה. הקופות הגדולות של ט׳ סאין שתרם מן הלשכה היו מכוסות במטפחות ואח"כ כשתרם מהן בקופות הקטנות של ג' סאין היה חורם הקופה הקטנה שכתב עליה א' מאחת מקופות הגדולית ומכסה אוחה במטפחת ואח"ב מגלה ההופה הגדולה השניה וממלא ממנה קופה הקטנה שכתוב עליה כ' ומכסה אותה וכן בשלישית אלא שלא היה מכסה אותה לסימו שממנה יתחיל בפרום העצרת: הראשונה לשם א"י. שהן שלחו שקליהם תחלה: ושניה לשום כרכים המוקפין. כגון עמון ומואכ ומיהו בכל פעם היו תורמין על שם כל ישראל על הגבוי ועל העחיד לגבות ולא הזכיר הסנא חלוקי מקומות הללו אלא להודיען שחקנו ג' פרקים אלו כדי שיתנו מקומות באה מא"י: כרכים המוהפין. היינו מהומות הסמוכים שהיו מביאיו בשניה: לשם בבל כו'

מ״ה. י) מנחים הד א. כ) מוספסא

גר מצוה ים א מיי פרק י"ח משנת :3"30 ב ב מיי׳ פרק א מאה״ע

עין משפם

: כל״ד בא ג מיי׳ פרק י מטומאת אוכלין הלכה ג: פרק ג משקלים מל"י ובהשגות: מל"י ובהשגות:

בג ה מיי שם הלכה ה:

נוסחת הבבלי

ר"י כר' ביבין בשם ר' (א) שמוחל: (ב) ושחל ר׳ חלשור: (ג) בר ביסנא עד כו': (ד) ר"ש בשם ר' נתן בתורה כוי: (ה) שאל את ר' יוסי כר כיכי איזהו כו': (ו) ודוחפה לקופה כר: (ז) לא היה מחפה שמא ישכם את התרום ויתרום את דבר במכום בו":

הגהות הגר"א

[א] ה"ג ולמה קרי ליה עתיקא מן כגין דהוה ביומי' זעירא ורכתא ואיזעירת כמ' דהוה כצ"ל: [ב] נ"ב אחר ר' יוחנן הדם דידן הים חפי שמיני⁰ טברנית הישנה כי כאן הוא מקומו של כי יוסנו הנייל ולא לטיל חינה. וכ״ה בברלי שם אר״י תמנייתה קדמייתה דהות בטבריה הוח יתירת על דח רבעה ובה משערין רביעית של פסח. וגירסת הספרים שיבוש: [ג] צ"ל אתיא דר' נתן כר' יוסי ב"ר יכודה כני והות בחיום חובת בכבלי שכת (עו.) דר' נתן יר"י ב"י אמרו דבר אחד דתני התם דם נבילה ב"ש מטהרין וכו׳ וכ"ה מטמחין ח"ר יוסי כ"י חף כשעימאו ב"ה אלא בדם שיש בו רביעים הואיל ויכיל לקרום ולעמוד על כזית שהוא שיעור נכילה לעמא אדם והייני אמרו ד"א שבכזית כשנימוח הוי רביעית אלמא כר"י בר"י מתוקמת: [ד] ה"ג מהו כדון מנינת הטיד ר' יהושט ובו' [ה] ה"ג ואין לנו כיולא כו דילמא לשיעור עומאחי שדמו מטמא כבשרו וכו'. ועייו בה"ע:

ציון ירושלים

מפני הברכה. עי׳ פי׳ מהרח״פ ועיין שו"ח ח"ל פי קכא:

גליון הש"ם

(6] עי׳ שו״ם אח״ו הח״ל סימן קכל:

תורה אור השלם

1. וְהָיוּ חַיֶּיְרְ הְּלָאִים לְךְ מִנֶּנֶּר ופחרת לילה ויומם ולא תאמין בחייף: דברים כח סו ונכבשה הארץ לפני יי וְאַחַר תִּשְׁבוּ וִדִּייתָם נִקִּיים מִייָ ומישראל והיתה ומישראל הארץ הזאת לכם לאחוה לפני יי: במדבר לב כב

3. אַל אֵלהִים יִי אַל אֱלֹהִים יִי הוא ידע וישראל הוא ידע אם כמרד ואם במעל כיי אל תושיענו היום הוה:

4. ומְצָא הַן וְשֵׁכֶל טוֹב בְּעֵינֵי אלהים ואדם: משלי ג ד

משנת אליהו

בטר"ת שבות יעקב פימן כייב שהאריך בפירוש אחר בכלי ששמו פוסקין ופירושו דחוק ומ"ש עיקר: על רום אלבע וחחלם ושליש אלבע. עיין חוס' בפסחים ק"ט א' ד"ה רביעית שמיישב לסוגיא זו

מועלין בשיריים. שנשחרו בלשכה שתח ילטרכו להן

בסוף כשיכלה כל המעות שבתוך הקופות: וכן

היה ר"פ וכו'. אהא דהאמר ר"מ דמועלין בשיריים

שמא יצטרכי להן בסוף מייתי הא דר"ם שלריך

האדם להיות והיר וזריו שלא יבא לידי חטא:

זריזות. הזריז במצות לעשותן כהוגן ומרחיק מעצמו כל דבר שיכול לבא ע"י לעבירה מביא את

האדם שהוא נהי בעשיותיו ומעבירות שבידו:

טהרה. שאף עונוחיו הראשונים יחלבנו ויוטהר

נשמתו: **קדושה**. קדושת הלג והמחשבה: לידי

שנוה. שכל מי שיש בו רוח הדושה חפד להיות

יותר קדום גם כי יפלם מעגלי לדק של שאר בני

אדם ושאין דרכיו מבוררים כל הלורך וזה הוא

מעם. שאל יאמר אני אלך נשוק של זונית ולא אמטא וכמו שאמר שלמה המלך ע"ה שכיון שהוא

לידי מסידות. והיינו שיעשה דגרים שהם לפנים משורת הדין כדי שלא יכא לידי שום מטא: לידי

רות הקודש. שכיון שהוא עושה לפנים משורת

הדין עושין עמו מן השמים דברים שהן חוץ מהטבע

ומודיעין לו רזי המורה: לידי ססיים המסים

שע"י שישכה כוח הדושה על עלמוח יחיו וכחחוכש

ביתוקאל: לידי אליהו. שקודם התחיה האחרונה

יבא אליהו: וכלה מכפר את הקדש. ולשון וכלה

משמע זריזות מלשון כלוי ומשמע זהירות דהיינו זריזות וכתיב קרא אחרינא וכפר בעדו ובעד העם

הוא הכפרה הכוללת לכולם אלמא ע"י זריזות בא

הנקיה הגמורה: וכפר עליה הכהן ועהרה. מן

השבועה שנשבעה כשכרעה לילד ואף ששוגגת היא

נריכה טהרה: ועהרו והידשו. לבתר טהרה

אתים קדושה: כי כה אמר רם ונשא. מדכתיב

ישכין עם הקדום והדר האתר שישכין את דכא ושפל רוח שהיא העניי משמע דמקדושה יבוא

הקדוש ויהיה עם דכא ושפל רוח: ה"ג דכתיכ

שקב ענוה. בעבור ובשכר ענוה יבא לידי יראת

ה': מו דברה. אין הקב"ה מדבר כחוון אלא

לחסידיו: רוה"ק מביח לידי תחיית המסים. דכחיב

ונחתי רוחי והיא רוה"ק וחייתם אח"כ: ה"ג לידי

אליהו זכור לטיב דכתיב הנה אנכי שולח לכם את

אליה הנביא לפני בא יום ה' הגדול והנורא והשיב

לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם: כל מי

שהוא קבוע וכו'. פי' שהוא דר בקביעות בא"י

שהיא מכפרת עין כדכתיב העם היושג בה נשוא

עון: ואוכל פירופיו בעהרה. שגורס טהרת הגוף: ומדכר כלשון הקודש. שגורס טהרת

הנפש: וקורה ק"ש בכוקר ובערב. שמקיים והגית

בו יומס ולילה שהחורה עיהר טהרח נשמה: מובעה לו שהוא בן עוס"ב. אפילו גופו יודכך

ויתכה למיים נלחים והם חיי עולם הכא אי נמי כלא דין ויסורין חכה לעוה"ב: שליק פרק ג' הלבה א שתב" הסרומה מה היו עושין

בה. מה שנתנו לתוך הקופות מה

האים להיות עניו ולהכי האמר שיהיה ה'

וקדום אשכון דהיינו שעם היותו מרום

עניו ויאמר שהוא שפל אנשים יהיה ירא

ענוה שמכיר פחיחת ערכו: לידי יראק

ל) מרם אם הראשונה כו'. ב) תוספמה פרק ב, ב) קדושין נד א, ד) סוטה מע א ע"ו כ: וירושלמי שכת פרק א הל"ג, ה) ב"מ קימ א מנחות פ"ד א.

עין משפמ נר מצוה

בה א מיי׳ פרק משקלים הל״ח: בו ב מיי שם הל"ו: בז ג מיי פרק ט"ו מעומאמ אוכלין הלכה יב:

א ד מיי׳ פרק ד משקלים הל"א:

ב ה מיי שם הלייה: ג ו מיי שם הל"ו:

נוסחת הבבלי

(א) של זהב ברכחוני זהב: (ב) נוטל מו הראשונה כו׳ לוול כו' מחל ומולם כו': (ג) כ"מ לומכ יחזיכ לשיריים כו': (ד) לידי אליהו ז"ל דכתיב או חבין יראת ה' ודעת אלהים ממלה:

> הגהות הגר"א [א] נ"ל נחת דוח וכו":

גליון חש"ם

מרום

מוו:

(מ) ער ק"ע ועיין חום׳ קדושין נד ע"ל ד"ה מועלין: [כ] ער ש"ק וער פ"ו ממעילה הלי"ג ועי בשעה"מ פ"ב משקלים ול"ע: [ג] עי ירושלמי שבת מ"ש שם על הגליון:

תורה אור השלם

ו. וכלה מכפר את הקדש ואת אהל מועד ואת המזבח והקריב את השעיר החי

ויכרא מז כ . ואם לא תמצא ידה רי שה ולקחה שתי תרים או שני כני יונה לעלה ואחר אחד לחטאת וכפר עליה הכהן וטהרה:

3. וַהַּוָּה עָלִיו מִן הַּרָם באצבעו שבע פעמים וְטַבַּרוֹ וְקַדְשׁוֹ מְטָמִאֹת בני ישראל:

ויקרא טז יט 4. כי כה אָמֵר רֶם וְנָשְא שׁכַן עָד וִקְדוֹשׁ שִׁמוֹ מרום וקדוש אשבוו ואת דכא ושפל רוח להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים: ישעיה נו טו 5. עקב ענוה יראת יי

עשר וכבוד וחיים: משלי כב ד

6. וחסד יי מעולם וער עולם על יראיי וצדקתו לכני בנים:

7. אָז דּבָּרִתְּ בְּחָזוֹן לְחָסִידִיךְ וְתֹאמֶר שִׁוְיתִי עוֹר עַל גבור הַרִימוֹתִי בחור מעם:

תהלים פט כ וְנָתַתִי רוחִי בָּכֶּם וחייתם והנחתי אתכם על אדמתכם וידעתם כי אני יי דברתי ועשיתי יחוקאל לז יד נאם ייי 9. הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום יי הגדול והנורא: מלאכי ג כג ָּוֹדְנוֹרָא: וְדְנוֹרָא:

הרחוקות על לכן וישלחו שקליהן: גבל ופריך אילו. מי שהיו מונחים לפניו שני כריים של הפואה וחרם מאחד על חבירו מי לא פטר גם השני א"כ ה"ג מאי נפקא להו לדבים רייג אם הוא מורם של חלי שקל שלהן או לא: ו**משני הנחם רות הוא להן.** שיהא הקרכן קרב מממונם ראשונה ולא יהא לשירי הלשכה: שמע אה הקסבליות. מכולן נעשה הכל שיריים: אילפלא. בגדים וחמש חליפות שמלות מחרגמין וחמש אילטלון: אע"ם שיש בראשונה נוטל מן השניה. אקופות הגדולות קאי שאינו נוטל מן הראשונה כל הג' קופות קטנות בפרום הפסח אלא מכל אחת מהן נטל קופה אחת וכדפירש' בניתניתין: שלחה שלישים. שהוליאו כל המעות שבקופה שלישים ללורך הקרבנות: שלמו שלשמן. שאין בקופות גדולות מעות לריכין כל ישראל לשקול מחדש שקלים אחרים שהמעות מדינות הרחוקות: גמ' של בית -"ג וכו' אילו היו שנשאר בלשכה ולא נכנס לחוך קופות הגדולות הוא שיריים ואינן כשרין שוב ליקח מהן קרבנות:

שני כריים ותרם מאחד מהן על חבירו שמא לא פטר חבירו [א] הנחת רוח היא להם שלא יהא קרבן מתקרב אלא משלהן תחלה. ⁶ תני שמט את הקטבליאות נעשו כולן שיריים רגי² שלישית היא היתה עשירה שבכולן שהיו בה (איצטלי) אסטריאות (א) של זהוב ודרכונות של זהוב תני אתרם את הראשונ׳ לשם ארץ ישראל ולשם כל ישראל שניה לשם כרכים המוקפים ולשם כל ישראל והשלישית לשם בבל ומדי ולשם מדינות הרחוקות ולשם כ"י תני (ב) נטל מן הראשונה אע"פ שיש בראשונה נוטל מן השניה נמל מן השניה אע"פ שיש בשניה נומל מן השלישית שלמה שלישית חיזר לשניה שלמה . שניה חוזר לראשונה שלמו שלשתן 161 חוזר ושוקל (ג) ר"מ" אומר בחוזר לשוריים שהיה ר"מ אומר פו מועלים בשיריים שמא יצמרכו להן בסוף וכן 7 היה רבי פנחם בן יאיד אומר 🗵 זריזות מביאה לידי נקיות נקיות מביאה לידי מהרה מהרה מביאה לידי קרושה קדושה מביאה לידי ענוה ענוה מביאה לידי יראת חשא יראת חשא מביאה לידי חסירות חסידות מביאה לידי רוה הקורש רוח הקודש מביאה לידי תחיית המתים תה"מ מביאה לידי אליהו זכור לטוב. זריזות מביאה לידי נקיות דכתיב וכלה מכפר נקיות מכיאה לירי שהרה דכתיב ²וכפר עליה הכהן ומהרה מהרה מביאה לידי קרושה דכתיב 3ומהרו וקדשו קדושה מביאה לידי ענוה דכתיב ⁴כי כה אמר רם ונשא שוכן עד יקדוש שמו מרום וקדוש אשכון ואת דכא ושפל רוח ענוה מביאה לידי יראת חמא דכתיב 5עקב ענוה יראת ה' יראת חמא מביאה לידי חסידות דכתיב 1וחסד ה' מעולם ועד עולב על יראיו חסידות מביאה לידי רוח הקדש דכתיב "אז דברת בחזון לחסיריך רוח הקדש מביאה לידי תחיית המתים דכתיב *ונתתי רוחי בכם וחייתם תחיית המתים מביאה (ר) לידי אליהו זכור לטוב. דכתיב °הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא לפני בא יום ה' הגדול והנורא תנא בשם ר"מ (אומר) כל שקבוע בארץ ישראל ומדבר בלשון הקודש ואוכל

פירותיו במהרה וקורא ק"ש בבוקר ובערב יהא

מכושר שבן עולם תבא הוא: הדרן עלך פרק בשלשה פרקים הלכה א מתני' התרומה מה היו עושין בה

דלוקחין בה תמידין ומוספין ונסכיהם העומר ושתי לחם ולחם הפנים וכל קרבנו' הציבור השומרים ספיחין בשביעית נוטלין שכרן מתרומת הלשכה רבי יוסי אומר אף הרוצה מתגדב שומר חנם 'אמרו לו אף אתה אומר שאין באין אלא

היו עושין בהן: וכל קרכנום הלבור. לאמויי קטרת: מפיחים. חבואה העולה מאליה מתה ששר בקליר וניתנים שכר לשותרים שימנעו רגלי בהחה משם ייודיעו לבני אדם שהם לגורך העומר ישתי הלחם שאינן באין אלא מן החדש ומן הארץ וניתנין שכרן מן החרומה דצורך קרבן כקרבן דמי: שותר חנם. ואף אם קנה אוחן מן ההפקר כששמרן חנם סבר ר"י דקרבן יחיד משחנה שותר חנם. ואף אם קנה אוחן מן ההפקר כששמרן חנם סבר ר"י דקרבן יחיד משחנה לקרבן לבור: **אף אסה אומר וכר.** כלומר אי אתה מודה שאינן באין אלא משל לבור ואם שמרן חנם חכה בהם נמצא שאינן באין משל לבור ולשיטמם השיבו דסברי

משנת אליהו

מני שלישים הימה עשירה שכנולן שהיה כב אלעלים כל היכה דרכונות של והכ. יקשוא דהא בריש פייב ממקד דאף מרול שני ממקד הא ממקד בל ממקד הא ממקד במיים בהה לשמירה מדרכה הרחוקה:
של זהב שהיא שיה בכל הא מקד במקד מקד פיק שלישי

של זהב שהיא שה כפף ולייל שהכיא לכנד שחי של זה ברוכים בהם לשמירה מדרכם הרחוקה:
עוצל שיר שולה ולידי שלחר בין הרושה הוא פרישת מן הערוח ממיד מציים של שרישה שה להידי קדושה: קדושה הוא פרישת מן הערוח ממיש קדושה ברכי הקדושה כקדושים העומדים לפני ה' תמיד מבין גדולות השי"מ ורב עוראומיו ועשה שפל ונבוה בשיניו ממה שאינו יכול לעבדו ימ"ש כדבעי למיעבד לפני ממ"ה הקדוש ב"ה וכן קרושה ע"י פרישתו מהנשים דאמרו שחלניות הן בעלי גאוה וע"" כא לידי ענה: <mark>ענוה מביאה לידי יראה השל</mark>. ע"י ענוחונותו שהוא נבוה בעיני נמאס מחיירא וחרד שגבוה ושפל כמותו יחטא לפני קדוש ונורא וכל שהוא נמוך ושפל בעיניו מתרומם כבוד שמים בעיניו ויודע כמה החטא פוגם בכל העולמות. ידוד מלך ישראל ע"י שהיה עניו גדול כמ"ש ואכני חולעת ולא איש אתר אשמרה דרכי מחטוא וכן אם ח"ו נכשל באיזה דבר חרד יירא מהמטא יחניאתו לנגד עיניו תמיד: <mark>ויראס מטא מגיאה לידי חסידום.</mark> חסידום הוא דרגא עילאה לפנים משורת הדין כמ"ש בנמרא ולאו משנת חסידים כוי ואמרו כל שיראתו קודמת לחכמתו חכמתו מתקיימת ואמרו ולא ע"ה חסיד וע"י יראת חטא שהוא אולר הסכמה כא לעשות לפנים משורת הדין וכן ע"י שהוא ירא מטא עושה גדרים בדאמרינן לך אמרי' טירא סחור הוא למניט משורת הדין ועיקר החסידות שלא יחבייש מבני אדם במילי דשמיא כמ"ש בריש ברכות ע"ס שמרה נפשי כי חסיד אני לא חסיד אני כו' ולא בושתי כו' ואז כשעולה במדרגה עליות לעשות כל מה שמוטל עליו ומה שביכלתו להשיג אז על השאר ה' בעורו ויערה עליו רוח ברכות ע"ם שמרה נפשי כי חסיד אני לא חסיד אני כו' ולא בשחי כר' ואו כשעולה במדרגה עליווה לעשות כל מה שמועל עליו "מה שביכלתו להשיג או על השאר ה' בעזרו ויערה עליו רות מתרום זווסר לרוח הקודש ואחרו בירושלתי שלהי סוכה שמחת בית השואהם שהי שואליכן רושיק ושם היי מטידים ואלש מעשה והוא ע"י ששמחים במשימה ואן בר' וזה חסידות מבילה לדי רוש"ק: ורוס"ק לידי חסיים הסיד או שורר ואו שורר ותקוש מוטרה או שורר ולרומת כמו ושה בדרו זו"ש ונהו יוהו חסידות מבילה לדי רוש"ק: ורוס"ק לידי חסיים מספים. כי על ידי שיכנו הרוחות ויערה עליה כיות להיי ונחות בפרק ו' דפסחים עתידים לרקים שימי את המחים בו' דכחיב ולפה מפרו. בעין לה בקראי ודכשו הואם ולחים. ואמרו בפרק ו' דפסחים עתידים לרקים שימי את המחים בו' דכחיב ולפה מפרו. מעון להי בקראי ודכשו הואם דר או מוחד במרות להיי בכי הוא מוחד במרות בפרק ו' דפסחים עתידים להדוש מה המחים ביות להיי ביה את להיי והיא לביות המטא: ופסר עליה וטרה: כי כה אתר ונוך וקרוש שמו. את דכל ושל הוא בע"ח בולה מבר בין הוא להיי הוא לבית הבוף והא נברא. הוא בעיות המטא: ופסר עליה וסדה החיד הבין הבדול וקודה ליום בבר להיי ומוחלים במרות במרות המחום במרות במרות המחום במרות המחום במרות במרות המחום במרות במרות הבילה במרות מהשבה במרות משלם במרות המות במרות במר

עשירה שבכולן שהיו בה דרכונות של והב סתמח כר׳ יהודה דחמר לעיל בפ"ב אף לשהלים חיו להם הגבה. ירושלתי נעל את הראשונה אע"ם שיש בראשונה נוטל מן השניה נטל מן השניה אע"פ שיש בשניה נוטל תן השלישית שלמה השלישית חחר לשניה שלמה שניה חחר לראשונה שלמו שלשתן חוזר ושוקל ר' מאיר אומר חוזר לשירים פי' לוקחין חמידין מכסף הנשאר בלשכה לאחר שתרם בקופות ור' מאיר לעעמיה דאמר מועלין לשירים שמא יצטרכו להם בסוף:

משנת א הסרומה. שנתרמה בקופות: שומרי ספיתית כשכיעית. לפי שכל השדות

היו מופקרין בשביעית ביהודה היו שומרים בתקום אחד הספיחין להביא מהן העומר ושתי הלחם ולא היו מביאין לכתחלה אלא ביהודה משום דכחיב כרמל ואם הי׳ מביאין מרחוק היה הרום מיבשו ולא היה כרמל ואם לא מלא מן הקרוב לירושלים מביאין מן הרחוק ודוקא מא"י דם"ל להחי תנח חין עומר ושמי הלחם בחין מחוץ לחרץ ודלח כר׳ יוםי בר יהודה דחמר במנחות בפרק כל קרבנות ודף פדו עומר בא מחון לחרן מחי טעמח דמחן דחמר חינה בח בחה מחון לחרן דכחיב ממושבוחיכם ולח יוסי בר יהודה התי ממושבותיכם ממנייל וכי דרים ליה בכל מקום שאתם יושבים דחדש נוהג בחו"ל. ועוד אמרינן בפרק כל קרבנות רמי ליה רמי בר חמא לרב חסדא תנן שומרי ספיחים ניטלין שכרן מתרומת הלשכה אלמא עימר בא בשביעית והכתיב והיתה שבת הארץ לכם לאכלה לאכלה ולא לשריפה וקומן העומר מחירו אמר ליה רחמנה אמר לדורותיכם ואת אמרת

תקלין חדתין הרסוקום. שלה היו מביהין הנה בכי הנה: גם' הינו היו שני כו' שמח לח פער חם חבירו. בחמיה יהכי נמי למה לבית ר"ג להדר שיביח דמיהן לקופה כיון שיחרמו גם על שלהם: ומשני נחם רום כו' פחלה. וריזות מלוה שיהה משלהן ובתחלה ולה ישהר בשירים: תוספתה פ"ב דשקלים: שמע נמערכו השירים. והתם חני דמ"מ לא יערכי בשל אשתקד: אלעלים של והכ ודרכונום כו. שהיו מביאין ממדינות רחיקות והיו מלרפין על דרכונות כדלעיל רפ"ב: **גועל מן הראשונה**. מפרש שבנ' דרנטיר רפ"ר: הופל שן הרמפורה. מפרש שכני הקפומ שמורם היה כמוג עליהן לב"ג מפני זה וכ"ה במיספמא בהדיא ונפרקון לעיל למה היה כמוג עליהן כיי ומחלה נוטל מראשותה שמלוה גראשון להסמפק ממנה מחלה. אבל אינו מריקה לגמרי שלריך למפק מכל הג' דאסמכוה אקרא לקמן שלריך למפק מכל הג' דאסמכוה אקרא לקמן מוהעמבנו עלינו לחת שלישית השקל. ואם היה מסתפק מהראשונה מכל וכל לא יצוא קידם עלרת לספק מהשלישית: שלמה שלישים. משום הכי הלריכו לגמור השלישית קודם לשניה דככך לא יטעו לספק מקופה ראשונה מכל וכל קודם לשניה: שיקל. מקלין מדמין והיינו היכא דהיו קרבנות מרובים והוליאו כל הג' קודם הפרק הב' ולא ר"ל ליקח מהשירים כל הג' קודם הפרק הב' ולא ר"ל ליקח בשברעית נופרין שכרן אומר אף הרוצה מתנדב כשקנים: ופן היה כיש כיי שומר היואם. שיירי זה אומר שאין באין אלא מידי שמים ושלרין להיות וכין מהכיות כמו משל מידי שמים ושלרין להיות וכיו כמו של פית רייד. משל מידי שמים ושלרין להיות וכיו כמו של פית רייד. שיהיה שלהם תתילה מפשע לכולהו מדות דרפביי: וריוות מכיאה לידי נקיות. וריוות

הוא היפוך העצלות וע"י שאחו הצמה הזכיות מפיאתי לדי נקיות הן בסהייג דנקיים מבריות דאיירינן בשמעמין כשרואין זריזותו בדבר בשלימות לא יחשדוהו. והן כידי שמים. כשהוא זריו במציה המצוה מזורזת ומלובנת מזכובי מות וכן אמרו ת"ח שעבר עבירה כוי בסחות זרי ממטה המנוה מוחחת מתנימנו מוטובי מות תך מתרו ח"ם שעבר עבירה כדי ודאי עם ה מעוכ עירות בירה והוא ע"י ודיותו נקי מתמול: נקיום מבילה לדי עד הפרה. טהכת הגוף בנובילה לביר שה לנקי משום לכלוך חלילה ובלא זה איני טהור. וכן ע"י נקיות הגוף מאכה שמא לעדים ביר אוליבים ואלים שמורה רק בכלי נקי כמו נשש נקי ולדיק: עברה מביאה לדיד קדושה. כמו באכילת קדשים וחולין שנשו על טהרת הקדש וליכנק עברה מביאה לדי טהרה וכל הצבעקן לעורה לריכין עבילה. אי נמי בדאמריען בכרכות לקדש הכל על ידי טהרה וכל הצבעקן לעורה לדיכין עבילה. אי נמי בדאמריען בכרכות בפ. או בדר גדול בדרו כה מעשה בא שאפש לדבר עבירה איל יש לך מ" שאם שאחה פ"ה הל"ד ובכלי תענית כח

א, כ) עיי יומא לה ב ולקמן

הל"ב. גו ר"ה יע ב

ד) מענית יב א, כן מנחות

פג ב. ו) כלים פ"א מ"ו.

ו) ירושלמי שביעית פ״א

הל"ג, מ) עי' תוספתא

מנחות פ"י. ע) ע' מעילה

367

עין משפם

נר מצוה

ד א מיי׳ פ״ו מכלי

המקדש הל"ט: ה ב מיי שם פייח הל"ז:

ו ג מר" שם פרק ו הלכה

:10

ל ד מיי׳ פרק ו מאיסורי

מובח הלכה טו:

ה מיי׳ שם ופ״ו

מחמידין הל"ה:

ו מיי פרק ח מתמידין

3"50

ל ז מיי׳ פ״ו מבית הכחירה

הליים:

מיי פרק ז מתמידין אי מתמידין

מל"ו:

יב ט מיי פרק י״ל

. מפה״מ ה״כ:

"ב י מיי׳ פרק ח ממעילה

:סל״ג ד

נוסחת הבבלי

(א) א"ר אלעזר בר לדוק

אנו היינו מבני סנאב כו׳

ודחיניהו לאחר השכח

והתענינו ולא השלמינו:

(ב) רב הונא בשם ר"י דר"י היא דאמר כו":

(ג) רב הונא בשם ר"י דר׳

ישמנותל הית דחמר כו":

(ד) ר"י כדעתיה דאמר כו'

מסוריה מאן תנה כו':

(ה) מהו לזרוע לכתחילה

כו' בעח קדם ר' מני כו':

(ו) וניתן לקולרין (ולעומרין) ולשומרין עד כו': (ו) וטבות כן ר' יוסי

קרבן יחיד אינו משתנה לשל לבור: גמ" מה ראו וכו". אמחני דפ"ד דמענים קאי דחנן החם זמן עלי הכהנים והעם משעה וקשיא ליה מה ראו להימנות הא אפי כל יחיד יכול לנדב עלים כדתון לקתן פייו: אלה בשעם וכו. וקמייל שהעלים שלהן קודמין לכל שחר עלים שלשבה: הנכיאים שבוניהן. שהיו בחותו הדור כגון חגי זכריה ותלחכי ועודח ונחמיה: אלה משלקן. מעלים שהחנדבו הן: דר' היה. הה דחמרינן שעלים לקרבנות לכור בחים כשל יחיד חמיה כר' יוסי דמתני: דברי הכל היה. וחפילו כרבנן דע"כ לח פליני רבנן ור"י אלא בגופו של קרבן: אבל במכשירי קרבן. כגון עלים לקרבנות הכל מודים דמשתנה מיחיד לגבור: כחוגם לכנה. הכהן לשרת בו בקדש: לריכה למסור ללבור.

ריבב"ן

מיבטל אמר ליה ומי קאמינא [אנא] מיכטל לימי משל אשתקד בעינא כרמל וליכא שכבר יבש וליתי כרמל משל אשתהד בעינו כרמל בשעת ההרבה וליכא דר׳ יוחנן אמר [כרמל] מקריב ור׳ אלעזר אמר ראשית קלירך ולא סוף קלירך בשעם הבאתה תהא תחלת קצירה שלאומה תבואה שבאתה ולא סוף קליכך [ואם מייפי] מדאשתקד הויא לה שעת הבאתה סוף קלירך כך פירש רבינו שלמה: ד' יוםי אמר אף הרולה מסנדב ושומר חנם אמרו לו אם אחה אומר כן אינן כאין משל לבור. בפ' הכית והעליה (דף קיח) מפרש טעמייהו ומסיה דכ"ע הבטה בהפהר לא הני פי' מה שאדם שומר בראייה בעלמה בלה זכייה אחרם או חזקה לא קני והכא בחוששין לבעלי זרועות קמפלגי ת"ק סבר חקינו רבנן ד' וחי למיחב להו מלשכה כי היכי דלא ליתו בעלי זרועות ולשקלו מינייהו ור' יוסי סבר לא חיישינן לבעלי זרועות ומאי אחה אומר הכי האמרי ליה מדבריך שאתה אומר מתנדב ושומר חנם לדברינו דחיישי לבעלי זרועות אין תמידין ומוספין באין משל לבור דחחר גם כן יכול לידור תמידין ומוספין א"נ אומן ד' זווי שהיינו נותנין לשומרין אנו קונין תמידין ונמלא שהן של שומרים:

תקלין חדתין לכור ולשיטתם השיכוהי: גמ' הייג חמן חניק. במענית וכיץ אין: **חשעה.** באלי העץ ומנים היו הכהנים והעם מחודבים להביא עלים והיו מקריבים הכהנים והעם מחודבים להביא עלים והיו מקריבים אותו היום ואפילו היו עלים הרבה למערכה היו אלו מתנדבים ומקריבין באלו ט' ומנים: מה ראו. למה הולרכו לימנות אלו ומנים מיוחדים דכל יחיד יכול להביא נדבה עצים כדלקמן פ"ו: **עמדו** אלו כו'. ולהכי הוצרכו לימנוח משום ההיא תקנה דעביד להו הני נביאים כי היכי דלא לידחינהי מאחרייהו: ומסרום ללבור. שיהא של לביר יוהי ממחרים, המפרוב מהן קרבות בעידה של בעל פנים. דלחר והקריבו מהן קרבות לבור: מלחם עלים. של לכור: משל עלמן. שיהם קרבן נדבסם כדחקן לקמן פ"ץ החומר הרי עלי עלים כוי: משלהן חחלה. מעלים שהחובבו ובכבלי שם סמיך לה בקרח דנחמיה מעלים שהחובבו ובכבלי שם סמיך לה בקרח דנחמיה שנאמר והגורלות הפלנו על קרבן העצים הכהנים הלוים והעם להביא לבית אלהינו לבית אבוחינו לפתחים תוומנים שנה בשנה לגער על תובח הי אלהינו ככתוב בתורה: דר"י היא. הא דאתר שעלים דיחיד קרבים לשל לצור הואיל ותסרי ללצור כדקאתר ומסרום ללבור דאילו לרבון לא מהני גבי שומר חום אף שמוסר ללבור: במכשירי קרבן. כגון עלים לקרבנות: **תני האשה כו'**. בתוספחה ספ"ק דיותה: ה"ג כשרה וכלכד שממסרנה כו'. ובגמרה דיומה ול"ה כי) פריך פשיטא ומשני מ"ד ניחוש שמא לא ימסרנה יפה קמ"ל: ה"ג מתניתא פליגא על רבי אחא: אותן הימים. ברייתא שנויה במגילת תענית אחל: אותן הימים. כרייתל שניה בתגילת מענית והיהו: נוסגין, מענית היבו בשפת קרבן יייט דקרבן עלים: מבני שתאם. הכבטת קרבן יייט דקרבן עלים: מבני שתאם. הכבי לכם לה התוספתל שם: בן בניתין. תשבע זה: והסשעינו ולל כו. ובכבלי שם ממים תפני שיריע של שלני היה. והתם רבון הוא דלתרי לה דפילני אר? ייום ולהבי"ל בשעם רבון אחלתר לה דפיל לף שלל בותן קרבן דהא ליהו היה לאחר החורבן מדהוכיר בתון קרבן דהא ליהו היה לאחר החורבן מדהוכיר ולרבי חמא הא לא היה לרבנן קרבן יחיד דעלים דאיהו לא מחלק בין מכשירין לגופו של קרבן. ובברייתה מוכח דהיה קרבן עלים דיחידים כדקחמר ינברייתה מוכנו דיזה חוקן קנס מינים דינודים כוקומת עלים דיחידים שלהם ליויים: המן סניקן, מנחות פ"וב כ": מסוריא, דהיא מקלח א"י כ"ש מכל חו"ל ממש: סמן סניקן, פ"ק דכלים: ה"ג דסגן ר"י אומר מה סרים כו'. יהוא נפ"ק דמ"ק ובי בי די ח' ובמנחום פ"ב ח' פ"ב כי וכ"ה ט' ח') דרים ליה באם אינו ענין לשבת תנהו לשביעית ולאסור ההלירה במולאי שביעית ור"י מתיר הקלירה במולאי ידרים לקרא אשבת וע"כ ס"ל דאסור להכיא מסורים דחי מותר להבים מסורים למה החיר להצור משור ים דור עותה נהבים נוסורים נחה החיר נקורה בשביעים: ר"ו היא. דס"ל אין העומר בא מסוריא ולכן הולרכו לשמור הספיחים: לא **מלאו מסורי**א יגם לרבנן לריכים לשמור הספיחין שבא"י שמא

משעה הראשונה: יו גם לרכנן כריכים כשמור הספיחן שמח שמח להיו גם נריכים בשמור הספיחן שמח להיו מצורה ועלכו לסימיחן קא"י: מפני מבני בסחלה. בשאין ספיחין אם מותר ארוע בשביעית בא"י דהא קלירה היתרה בשביעית לאורך העותר: לקומן על פשירים כל. דקותן שאין תהיר שיריו אלדילה אינו והכא נמי יהיו השירים אסורין כשירע שציעית: כססשה דברים כי?. דקון קותן והכא נמי יהיו השירים אסורין כשירע שציעית: כססשה דברים כי?. דקון בכסחים ופיי בין ועותר ובי האום מיחשב שם והחם ידלה אין שירו ואכלן ואפיי הכי בכסחים ופיי בין בהא שביעית: מהדר לפרושי כילד היו עותר כשר היו הכא ושפיר מיבעיא להו: כילד סוא עושב. אתתני מהדר לפרושי כילד פורעין לשומרי ספיחין דמלשכה א"א להוציא הקדש לחולין להדיא: ומחללין עליו. כלומר על פרופעין בשותר ספימין דתנשכה ח"ח ההוכיח הקדש תחופין נהדיח: ומסגנין עציו. כנותר עב העותר ששתרוהו ונעשו המעות חולין ומסלקין אותן לשולחני ועכוס כן. וכי טוב הוא לחלל תעות הלשכה על העותר דהא תן העותר ילך הדכה לאינדר נקיותו מססולת שנו ולשירים: הן הן דמיו כו'. מה שישאר ממנו לעותר הן דמיו שותן הגזבר משעה ראשונה: בפסחי אבנים. אומני הבנין שמסחתין אבנים גם כן היו נוטלין מן השלחני כי"ל:

משל צבור: גמ' (א)מה לו ראה זמן עצי כהגים והעם להימנות אלא בשעה שעלו ישראל מן הגולה ולא מצאו עצים בלשכה אועמדו אלו ונתנדבו עצים משל עצמן ומסרום לצבור וקרבו מהן קרבנות צבור והתנו עמהן נביאים שביניהן שאפי' לשכה מליאה עצים ועמרו אלו ונתנדבו עצים משל עצמן שלא יהא קרבן מתקרב אלא משלהן תחילה אמר רבי אחא דרכי יוסה היא דרכי יוסה אומר אף הרוצה מתנדב שומר חנם ר' יוסי (אסי) בשם רבי אילא דברי הכל היא מה פליגין בגופו של קרבן אבל במכשירי קרבן כל עמא מודיי שהוא משתנה קרבן יחיד לקרבן צבור תני^{נ) ב}אשה שעשתה כתונת לבנה (צריכה למסור) כשירה ובלבד שתמסרנה לצבור אמר רבי אחא דרבי יוםי היא ררבי יוסי אומר אף הרוצה מתנדב שומר חגם רבי יוםי (אסי) בשם ר' אילא דברי הכל היא מה פליגין בגופו של קרבן אבל במכשירי קרבן כל עמא מודיי שהוא משתנה קרבן יחיד לקרבן צבור בומתני' פליגי על רבי יוםי אותן הימים נוהגין בשעת קרבן ושלא בשעת קרבן רבי יוםי אומר אינן נוהגין אלא כשעת קרבן בלבד (ג)ועוד מן הדא דתניא (א)אמר⁷ רבי אליעזר בי רבי צדוק אָנו היינו מבני סנאה בן בנימין וחל תשעה באב להיות בשבת ודחינו אותו למוצאי שבת יוהיינו מתענין ולא משלימין: ו־וֹהעומר ושתי הלחם ולחם הפנים וכל קרבנות הצבור: (מתניתא דר' ישמעאל רמן (ממעאל אמר אין העומר בא מן הסוריא תמן דר' ישמעאל תנינן יכל קרבנות היחיד והצבור באין מן הארץ ומן חוצה לארץ מן החדש ומן הישן ^החוץ מן העומר יושתי הלחם שאין באין אלא מן החדש ומן הארץ רב חונה בשם רבי ירמיה דרבי ישמעאל היא דרבי ישמעאל אומר אין העומר בא מן הסוריא תמן" חנינן עשר קדושות הן 'ארץ ישראל מקודשת מכל הארצות ומה היא קדושתה שמביאין ממנה העומר והביכורים ושתי לחם מה שאין מביאין כן מכל הארצות (ג)ר' חייא (חונה) בשם רבי ירמיה דרבי ישמעאל היא דרבי ישמעאל אמר אין העומר בא מן הסוריא תמן" חנינן ר' ישמעאל אומר מה חריש רשות אף קציר רשות ^{הן ח}יצא קציר העומר שהוא מצוה (ר) ר' ישמעאל כדעתיה דר' ישמעאל דאמר אין העומר בא מן הסוריא כדעתיה ראמר יצא קציר העומר שהוא מצוה מאן תנא שומרי םפיחית בשביעית נוטלין שכרן מתרומת הלשכה ר' ישמעאל היא א"ר יוםה דברי הכל היא לא מצאו בסוריא מביאין אותן מספיחין שבארץ ישראל ההן עומר (ה)מהו שיזרע בתחילה ר' חייא בר ארא בעי קומי רבי מנא לא נמצא מכקומץ על השיריים שאינן נאכלין ולו א"ל נעשה כחמשה דברים שהן באין בטומאה ואין נאכלין בטומאה כיצד הוא עושה נומל מעות מן השולחני (י) ונותן לקוצרין ולשומרין עד שלא יקרב העומר ומביא מעות מתרומת הלשכה ומחללין עליו יו ומבות כן (ר' יוםי בשם) רבי אחא בשם רבי בא כלי מה שיתן הן הן דמיו משעה הראשונה תנא"י אף בפתחי אבנים כן כיצד הוא עושה (ח) נומל מעות משולחני ונותן לחוצבין ולסתתין עד שלא תינתן על גבי הרימום

מיהו אם מסרה מותר לעבוד בו: במכשירי הרבן. כגון כתונת: ה"ג מתני מסייעה לר' יוסי. וה"פ מהך ברייתא דמגילת תענית מוכח כדאמר ר' יוסי בשם ר' אילא דד"ה היא: כשעם הקרכן. כומן שבהמ"ק קיים: רי"ם אין נוהגין אלה כשעת הקרבן. ש"מ דרבנן דפליגי עליה דר"י סוברים דנוהג אפי שלה בשעת הקרבן ופשיעה שתודים שהיו ומנים להבחת העלים וכמתניתין דתענית: והיינו מחענין ולא משלימין. מפני שיו"ט שלהן היה שבני סנאה בן בנימן הקריבו עלים בעשרה באב כדתנן במענית פ״ד ווה היה ודחי אחר החורבו דבומו הבית אין נוס בט׳ באב ואס״ד דלא היו העלים אלו אלא ללורך קרבנות יחיד ודינו כקרבן יחיד למה יהיה להן יו"ע אף שלא כשעת קרבן כשלמא כשעת קרבן ניחא דאף יחיד שמביא קרבן הוה ליה כיו"ע כדאמרינן ברים פרק מקום שנהגו אלא לאחר החורבן מ"ע אלא ודאי דאף לקרבנות נבור התנדבו אלו ונשאר היו"ט לדורוי ומסתמה לה פליגי רבנן דמתניי עליה דראב"ל דקי"ל מעשה רב: מסני". דחנן שומרי ספיחים בשביעית וכו' ש"מ דחין העומר ושתי הלחם באין אלא מארץ וכדפרישית במחני׳ אחיא כר״י דחתר שחין העותר בה תח"ל דהי כר"י בר' יהודה דאמר העומר כא מח"ל ל"ל שומרי ספיחים תיפוק ליה שחפשר להציחו מח"ל: חיו העומר בח מו ססורים. רבותם קמ"ל דאפילו מן הסורים דדמים לא"י במקצח אינו בא וכ"ש מחו"ל ממש: סמן סניכן. מנחות פ"ע: שפין כפין פלפ מן החדש. דכתיב מנחה חדשה: ומן הארץ. דגבי שחי לחם כתיב ממושבותיכם וגבי עומר כתיב והלרתם את הלירה ולא הליר של ח"ל: סמן סנינן. בפ"ה דכלים: והביכורים, דכחיב ולחחת מרחשית כל פרי החדמה משר תבים מחרלך: תמן סנינן. כפ"ק דשביעית: מס חרים רשות. לכתיב בחרים ובקציר תשבות ודרשינן מה מריש דהוא דוקא רשות שהרי אין לך תרים שיתרום לשם מצוה דאפילו גבי עומר אם מצא חרוש אינו חורש אף קציר נמי שהוא רשות הוא דאסור בשבת אבל הליר של מלוה כגון הליר העומר שמלוה להלור לשם העומר דוחה שבת: ה"ג ר"י כדעסיה דחמר חין העומר כח מסורים. וכ"ה במס" שביעית וה"פ ר"י לשיטתיה דסובר שאין העומר כא אלא מן הארץ ואפילו בשביעים קולרין אותו בארן דקליר דידיה דוחה שביעית מפני שהוא מצוה וה"ה דדוחה שבת: ד"ה היא. ומתני' איירי בשנת בלורת ולא מלאו תבואה בחו"ל ולריכין להביה מספיחי ח"י: כהן עומר וכו'. החי עומר אם אין שם ספיחים מהו שיזרע לנרכו לכתחילה בשביעית: לא נמלא. אם נורע בשביעית כקומץ על שיריים שאינן נאכלין שהרי השיריים אסורין באכילה וקומן שאינו מחיר שיריים לאכילה אינו קיתן: נששה כחמשה דברים וכו'. דחנן בפרק כילד לולין חמשה דברים באין בטומאה ואינן נאכליו בטומאה העומר ושתי הלחם וכו' וה"ג עומר שנורע בשביעית אין שיריו נאכל כאילו בא בטומאה: כילד הוא עושה. אמתני׳ קאי דתנן שומרי ספיחין כשביעית נוטלין שכרן מתרומת הלשכה וקשיא איך הקדש יוצא בלא חילול לכך קאמר שמחחילה לא היו הקולרין והשומרין מקבלין שכר מהלשכה אלא משלחני ממעות חולין וחח"כ קודם הקרבה מחללין

בשם כי אחא כל כוי: (ה) מבים מעו' מו השולחני ונותן לחולבין כו' הדימום אח"כ מביא כו' ר' יוסי בשם ר' אחא כל כו':

הגהות הגר"א [א] ל"ל תמן תניכן זמן עלי כהנים וכו'. והוא בתענית (כו:): [ב] ה"ג מתני פליגא על ר' אחא: [ג] מלום ועוד מן הדח דמניא ל"ג דהא חדא מתני סים ובה"ע נדחה מפוד בוה: [ד] מן העומר ושחי נמסק: [ה] ה"ג יצא הציר העומר שהוא מלוה מאו תנא שומרי ספיחין וכו'. נמחק והשאר שבינתיים וגרם דתנן כ' ישמעחל:

גליון הש"ם

(מ) עיי ש"ק ועיין תום׳ מנחות דף פד ע"ח ד"ה שומרי: [5] עי׳ ש״ק ועיין תוס׳ מעילה דף יד ע״ל ל"ה בונין ותום' כ"ק דף :טו ע"ב ד"ה חומר:

משנת אליהו

ממעות הלשכה: ופריך ועבות כן. וכי טוב הוא לעשות כן הרי כשפודה אותו אינו שוה כל כך כמה

שהוליאו עליו לשומרין שהרי לריך לנפוחו ומשחייר

ממנו הרבה וגם עומר אחד אינו שוה מעות אלו:

כל מה שיפן. הגובר הן הן דמיו משעה הרחשונה

וה"ו כחילו הם נתנו מעום השומרין: אף בפחחי

אבנים כן. המסתחין האבנים ללורך בנין הבית לא

היו מקבלין המעוח מן הגוברים מיד: לחולכין. מן

ההר: ול**מתחיו.** המרבעיו הסבנים ומחליהו:

סדימום. שורה של בנין: ושכח היח כן. הח לפעמים

מחקלקלין האבנים קודם שנחנו לבנין נמצא האבנים

שנלרכו לבנין אינן שוים כ"כ כמו השכר שנחני השלחני:

בותני ה"ג האפה ששחה לפונח לכנה כשירה וכלבר שחתה לפונח לכנה כשירה וכלבר שחתה לבור. וכ"ה בתוקפתא קפ"ק דיותא מעשה בישתפאל כ"פ שעשתה לו אמו כתונת תאה מנה והיה עותד ותקריב ע"ג התובח. שוג מעשה ביסמעלת כ"ים שעשהה לו אמו כתונת מאה מנה והיה עותד ותקרינ ע"ג המוכח. שוג מעשה ככללב"ת שעשהה לו אמו כתונת מכ"ר כנוא והיה עותד ותקרינ ע"ג המוכח כ"ר אששה כתונת ככל בכלה שעשהה לו אמו כתונת מכ"ר בכלה של היה עותד במקרינ ע"ג המוכח לבכו. לבכורין ליכא לאכוחי על קרבן טופיה שהמדב הדקאמת והיה עותד ומקרינ ע"ג המוכח מכם. אך בסוג"ין ליכא לאכוחי על קרבן טופיה שהמדב הדל בכל המיה מיה איל או מוכח במוכח של הקרבן פליני והלכה כרכון נוד ר"י. אל א"א מוכח ביונה קרבוט חשהתכד יותר משלי ששין ועלב מיחסכה לצכות לבוויה ז"א א"א מוכח ביונה קרבוט חשהתכד יותר משלי ששין ועלב מיחסכה לצכות וכ"ח המיח מבילי כלי המקדש ה"ו. אלל בסוגיא דיימא שם ל"ה כ" מוצא כר"יתא אתני ר"יה כ"א לאכן בלווי מודעה לאו בסוגיא דיימא שם ל"ה כ" מוצא כר"יתא המיח שונה ביונה מיח ובלכד כו" את של של מונה מונה לבלך כו" מוצא מונה של היונה מיחים ובלכד כו" מוצא היונה מיחים ובלכד כו" מוצא מונה של ביונה מיחים ובלכד כו" מוצא מונה של הוד מיונה מיחים וביונו מרשים היונה מיחים וביונו מרשים מיחים מיחים היונה מיחים ביונו מרשים מיחים מיחים היונה מיחים ביונו מרשים מיחים מיחים ביונו מרשים מיחים מיחים מיחים מיחים מיחים מיחים מיחים מיחים מיחים מיח מונה ביונו מרשים מיחים מוניים מיחים פשיטא כיי. והוא כנפי ליא נגד סוניא דריה, דנם דנבלי לא מחלק כין גופו של קרכן ודין מכשירין אכל שיהיה מכשירין ממורין מקרבנות דאמר כאן דוקא עבודם יחד. ונמשה למלך כהלי שקלים ושם בפ״ח מהלי כה״מ האריך הרבה בפלפוליו בדברי המים? דיומא שם ד״ה ניחוש ע״ש. ומ״ש דסוביא דירושלמי

ומשניתן על הדימום 'מביא מעות מתרומת הלשכה

ומחללין עליה וטבות כן ר' יוםי (בשם רבי אחא) בי

רבי בון בשם שמואל ני כל מה שיתן הן הן דמיה

טול ולא שלא משהה עונותינו: ולשון שכין קרניו. לידע אם הלבין ונתכפרו עונותיהן של ישראל והני

אינן לורך קרבן לפיכך אינן באין מתרומה שהופרשה

לשם קרבנות אלא ממה שנשתייר בלשכה אחר

הפרשת התרומה: ואמת המים. העוברת בעורה

אם לריכין תיקון: וכל לרכי כעיר. לחפור בורות

שיחין ומערות ותיקון רחיביתיה ושווקיה ושמירת

העיר: מותר שירי הלשכה. מה שנשחר חחר שנעשה

מהן תיקין לרכי העיר: לוקחין מהן יינום שמנים

וסלחום. ומוכרין אותן למי שלריך יין לנסכים ושמנים למנחום: אין משסכרין כשל הקדש. שאין עניות

במקום עשירות וגנאי היא להקדש: ואף לא בשל

פניים. דלמא מתרמי עני וליכא למיתב ליה:

מותר התרומה. הייני מה שנשחר בחופות בר"ח

ניסן שחו מביחין קרבנות מתרומה חדשה: לפוי

לכית קדשי קדשים. לרלפה ולכוחלים: מותר

בטל מביאים מהן עולות כמו שדרך בני אדם

להעלות מיני מחיקה על השלחן בגמר סעודתם כך

אחר שגמרו להביא חובת היים מביאין עולות הללו

כשמיו נדרים ונדבות והמזבח בטל: מוחר חרומה

לקין המוכח. שללורך קרכנות הופרשה: מותר

הנסכים. מפרש בנמי: מוחר נסכים לקין המוכח.

מפרש בגמ': קין למוכח. כשהמוכח

מוכות קו ע"ב קדו' כד ח, ב) כתובות הו ב. ג) מנחות ל ח. ד) יימא מב א וירו׳ שם פ״ד הלכה ב, כתובות קו א, ו) נ״א ספר עורא, ו) ע"ש קה א, ת) שם קו א, ע) חונה, י) שם ע"ב, כ) לעיל פ"ב, ל) גרוגרות, מ) אלעזר,

עין משפט נר מצוה

"ד א מיי' פרק ד משקלים הל"א: בור ב מדי שם הלייח: מו ג טור שו"ע יו"ד סימן רנט

םעיף א בהג"ה: יו ד מיי שם הל"ט: "ח ה מיי' פ"ו מכלי המקדש הל" י"ג יבהשגות וכ"מ:

ב מיי׳ פרק י״ה מטומהת לרעת הלכה א:

ב ז מיי׳ פרק ג מפרה הל"ב: ב א ונייי פוק ג מפוני של כ. בא ח מייי פוק ד משקלים הל"ד: בב ט מייי שם הל"ז: בנ י מיי שם הל"ב: בד ב מיי שם הל"ה: בה ל מיי שם הל"ב:

בו מ מיי שם הל"ח:

נוסחת הבכלי

(א) רב שמואל בר נחמני בשם ר׳ נמו ג' לשונית כו' שעיר משחלח בסלע כו': (ב) ר' ניכא בר זכדא בשם ר"ש בר תחליפה של כוי: (ג) ה"ר הונה בשם ר' שמעון מ"ח כו': (ד) ר"י כר רדיפא אמר מנקרי כו': (ה) גידול בר מניומי בשם ר' חמר שני דייני גוירות כו': (ו) הלשכה רב הונא אמר מחרימה ב"ה כו": (ז) בשיריי' א"ר והיתנאו כלום כו': (ה) מני כ"י גדגדות השלחן כוי: (מ) ירי אילא בשם רי נחמני אפי׳ כו׳ שבחוץ א״ר חנין

הגהות הגר"א

ואן מפר העורה כל"ל ועי' רש"י כתובות (קו.) ד"ה מגיהי ספרים של כל אדם ואדם ועי׳ במ״ק (יח:) אמינו בספר עורה מירש"י שהיה להם ס"ח שתתנו מגיהים שאר ס"ח. והריטב"ה פי׳ שם ס"ת שהיה כ"ג הורם בעזרה ביוה"כ. ועי' רמב"ם יב"י שם. יגי׳ עזרה ט"ם הוה דשל עורא ודאי א"ל להגיה שה" כל החור" עוברת על פיי וכל סדר כתיכת התירה ממני קבלנו: [ב] צ"ל עבד ליה ככלים. כי כן חגא דבי ר"י כלי שרת בחין מתרומת הלשכה ול"ג כקרבן דלכלים מסתבר לדמותן יותר מלקרבן אע"ג דקרבן נמי אתי מחרומת הלשכה: [ג] ה"ג מובת העולה כו' כאין מבדק הבים חוץ לעזרות באין משירי הלשכה. וכ"ה בבבלי שם בברייחה להדיה ועיי ברמב"ם פ"ד דשקלים הל"ח מה שתמה הכ"מ עליו: [ד] ה"ג והם תני אבני ירושלים מועלין בהן כו יוה ודמי חוץ לעורות: [ה] ה"ג כר״מ דר״מ חתר כו׳ ול״ג חלח דתירולה קמה הוה דקהמר לה וגם דמיפרך ולא אסיק לה הכי: [1] ה"ג אין לך מעכב את הקרבן אלא כרכוב יקרן כלכד. וטעם הגחון הנ"ל כהג"ה זו מסוגיא דובחים (ס"ב.) ת"ר קרן כו' אלא מעמה כו' ותניא אחהו כרכב ר' אומר זה כיור ר"י בר"י אומר זה הסובב. וגבי כרכב כחיב המזבח לעכב ובכרכב נכללים שתיהן אי כתר אי כתר אבל ת"ש בספרים מור וכנו שבוש הוא דאיך ממעט קרן דכחיב כיה המובח וגם דכן לא כחי' בי' לעיכובא וניחא למנקט כרכב דלא אחיא בפלוגחא:

מות במדרש חזים (במדרש חזים [5] יבמ"ר פרשה י"ח: [כ] הגר"ח הגיה של"ל כרכוב וקרן. ול"ע דהרי ביותא פ"ד הל"ה אמרו ג"כ הכיור והכן . מעכבין ושם א״א להגיה ע״ש ועי׳

הלכה ב מתני פרה אדומה ושעיר המשמלה לעואול כאין מחרומה הלשכה. אע"ו דפרה אינה נשחטת בעורה באה מתרומת הלשכה דסטאת קרייא רחמנא ושעיר המשחלה לפי שצריך ליקח שני שעירים ואין ידוע על איזה ההם יעלה הגורל להי: ולשון של והורים. שני חולעת שמשלכין אל חוך שריפת הפרה וה"ה לעץ ארו וחזוג אלא נקני לשון של והורים לבד לחלק בין לשון של והורים זה ללשון של שעיר המשחלום: **ככש פרכ. שהיו** עושין שני גשרים זה ע"ג זה מפני קבר התהום מהר הבית להר המשחה ועליהן היו מוליאין את הפרה: וככש שעיר. שהיו עושין כמין גשר ועליו היה הולך המשלח את השעיר מפני הככליים שהיו מולשים בשערו ואומרין

הלכה ב מתני' "פרה ושעיר המשתלח ולשון

הלשכה בכבש פרה וכבש שעיר המשתלח ולשון

שבין קרניו ואמת המים וחומוח^{ה)} העיר ומגדלותיד

וכל צרכי העיר באין משירי הלשכה אבא שאול

אומר כבש פרה כהנים גדולים עושין משל עצמן

מותרי שירי לשכה מה היו עושין בהן לוקחין בהן

ישמעאל רבי עקיבא אומר אין משתכרין בשל

הקדש 'אף לא משל עניים מוחר התרומה מה היו

עושין בה רקועי זהב ציפוי לינית קודש הקדשים

רבי ישמעאל אומר מותר הפירות קיץ המזבח מותר

תרומה לכלי שרת רבי עקיבא אומר דמותר תרומה

לקיץ המזבח מותר נסכים לכלי שרת רבי חנניה סגז

יינות שמנים וסלתות והשכר לחקדש דברי

של

זהורית

באיו מתרומת

מתני' ב פרה חדומה ושעיר המשחלם. פרה אדומה על שנקראת מטאת באה מתרומת הלשכה ושעיר המשתלת ממקום שבא שעיר הנעשה בפנים כדתניא בפ' שני שעירי ודף מנו ולקת את שני השעירים שיהיו שניהן שוין במראה ובקומה נובדמיםן ולקיחתן כאחת: ולשון של זהורים. בעוד שהיה מלבין ונותנין אותו באולם כדחמר ביומח בפ' שני שעירי נדף סון כבש פרה שהיו עושין מירישלים להר המשחה כיפה מול אוטם מפני קבר התהום כדאמר במסכת פרה פ"ג וכבש שעיר המשתלה דתנן ביותה בפ' שני שעירי עזים וכגש היו עושים מפני הככליים שהיו מתלשין בשערו ואומרים לו טול ולא ולשון שבין קרניו לאחר שמח שמעון הלדיק שראי שלפעמים היה מלבין יפעם לא היה מלבין התקינו שהיו מניחין בין קרניו ובסלע כל הראוי לפנים ואף פרה אדומה ושעיר המשחלת באין מתרומת הלשכה אבל כבש השעיר אע"פ שהיה בפנים הואיל שלא הולרך לעשוחו אלא מפני הבבליים לא היה בא מחרומת הלשכה וכל שהוא נורך חוץ נעשה משירי הלשכה לפי שלא היה בו מעילה לר׳ יהודה אבל לר׳ מאיר יש מעילה גם בשירי הלשכה לפי שלפעמים כשהיה נחסר תרומת הלשכה לקנות קרבנות לבור מביחין לו מן השירים: מתבי' ג שירי לשכם. הכסף שנשחר שם שלח כח בקופות ליקחין בהן יינות כדי להשתכר: אין מש**סכרין בשל** הקדש. מפרש במסכת כתובות בפרק בתרח ודף קו לפי שאין עניות במקום עשירות ואף לא בשל עניים מפני שפעמים היו לריכין מעות לעניים ואין בידם: מתני' ד מוחר. תרומת הכסף שנשאר בקופות: מותר פירום. ר' ישמעאל לטעמי' דאמר לעיל שהיי ליהחין יינות ושמנים וסלתות להשתכר קין המובח בשעה שהמובח בעל שחין בו מה להקריב לוקחין עולות ומקריבין ונקראין קין המובח כאדם שאוכל פירות בקינוח סעודה כדאמרי' בשנועות פ"ק [יכן ככנות שבע לאדם: לכלי שרת. דס"ל להחי מנח מכשירי קרבן כקרבן לפיכך באין ממקום שהקרבנות באין ובכתובות פ' כתרה מפרש טעמה דכתיב הת שחר הכסף איזהו כסף שיש בו שירים הוי אומר זו תרומה ואימא שירים גופייהו כדאמר רבא העולה עולה רחשונה ה"נ הכסף כסף רחשון: מוסר נסכים. מפרש במנחות פרק שתי מדות כ' חיים כר יוסף אמר בירוני המדום פי׳ שהיה הגזבר לוקח סולת ויין ושמן כמדה טפופה וגדושה ומחזיר לקונין ממנו ללורך מובח במדה מחוקה ר' יוחנן אמר כאותה ששנינו המספק סלחות מארבע ועמדו משלש יספק מארבע דמעות קונות דכתב

כל זמן שלא משך יכיל לחוור בו חה חה לא היו

רחמנא ונחן הכסף וקם לו קיבל משלש ועמדו

מארבע יספק מארבע שיד הקדש על העליונה

ולא יהיה כם הדיוט חמור מן ההקדש דהדייט

תקלין חדתין מתני' פרה. פרה אדומה אע"ג דאינה נשחטת

בב יבין אך אינא בשם בחום של של של היה מומה מד למוס מחומה הלשכה דמטאה קרייה רממנא: שעיר המשחלת. לפי שלריך ליקח כי שעירים וא"י על אוה יעלה הגורל להי: ולשון של והורים. שני תולעת שמשליכין אל חוך שריפת הפרה וה"ה ען ארו ואזוב אל נקט לשון של והירים לחלק בינו ובין לשון של שעיר המשחלת: ככש פרה. הגשר שהיו עושין אל הקט לשון של והירים לחלק בינו ובין לשון של שעיר המשחלת: ככש פרה. הגשר שהיו עושין אלא הקט לשון של והירית לחלק בינו ובין לשון של שעיר המשחלת: ככם מרס. הגשר שאין נושין אלא מקט לשון של והירית לחלק בינו ובין לשון של שחין איר שלושה מינו מפני קבר התחום תהר הבית להר המשחה ועליהן היי מוליאין הפרה: וככש שעיר. שהיי עושין נשר שעליי יוליך המשלה את השעיר מפני הצבליים שהיי מולשין בשערו ואומרים טול ואל שלא משהה עומריני: לשון שבין קרניו. לידע אם הלכין היינו אלא משירי היבליה: אמר מימה. העוברה לשם קרבנות אלא משירי היבליה: אמר מימה של הצובר בורת בורת שיחין ותערים וחקון רחומתיה: בב"ל בפלע. שליך לחלקו ביאחריון ביותא אלא וון שרישת הפרה וצעיון ואת: ואים אל תוך שרישת הפרה דבעיון קלא שינית אם שליים הפרה וצעיון וות: ואים דמפקין. לכל אחרים: מונו אלא שיירא הוא החלק בין ביותא אל היבלין ביותא מולדים ביל ווות הלא שיעריא הוא הסלע ד" דינרין: מומי קרשים: של הרבנות שומהדשו שומהדשו ביותיו מומי לב ביותא שלה ברנות שומהדשו של הרבנות שומהדשו בל בליטול מכל בחוד במיץ אל מרך ברל של בהרבל אם ביותול של ברל בלאות בכנות של הרבנות שומהדשו של הרבנות שומהדשו בל בלאות בכנות של הרבנות שומהדשו בל בל בלאות בכנות של הרבנות שומהדשו של הרבנות שומהדשו בל בלאות בכנות בל בכל בלאות בכנות של הרבנות שומהדשו בלא בלין בלישות הכל בתו בל בל בלאות בכנות של הרבנות שומהדשו בלה בלאות בכנות בל בל בלאות בכנות בל בל בלאות בכנות בל בל בלאות בכנות בליים בל בלאות בכנות בלא בליים בל בלאות בכנות בל בל בלאות בל בלאות בלאות בלאות בלא בלאות בלא בלאות בל של קרבנות שנתקדשו. דליטול מכל בחמה בפ"ע אסור דהא חנן הטטל שכר לראות בכורית אין שוחנוץ על פיו אכל כשניתנין לו מתרומת הלשכה ש"ד דאין לו חועלת אם תהיה חמימה

השורות באן תבר"ב. ר"ה בבצל שם נכריתה להיית והרתכ"ם כפייד דשקלים היים מבצ עו משרי לשבה והיות נדש מיית הקוד של מיית השרה היית היים ידי של מו מו שחלו אל על מותם השרה היית היים להיים היים להיים ל מתי מתרומו הכשכה: כפנין, היותי נעשרות מחת פין. ד' כר גרוגרים, שם חדם: הקטורם כו. בייתח זו היותום בעברי הפורח וקיז בי) הייוג יה נמי הכח! שהוא כלי שובה בייבי הון נשורום. בטן הייוג והם עד בייבי הון נשורום. בטן מותו העיר ומגדלומיה באין משירים הנותרים בלשבה: הייוג והסני האבני רושלים הוח בייבי הון נשורום. בטון מותום העיר ומגדלומיה באין משירים בלשבה: הייוג והסני הבייבי הוות השלי הוא הקים במה בייבי הייות את הבייבי הייות הפרון במקום ואינן שלחון אחות במה הייותי יאכולי הוא המין לשנת החום המשרי בן. וכבון שיל זהו הפיור, והור האי הפובר זהו הסובב וכחיב ביה המזבח לעבב דהכי משמע המזבח והשאיר כן. ורבנן ש"ל זהו הפיור, וקרן נמי כחיב ביה המזבח לא המשרה השאיר כן. ורבנן ש"ל זהו הפיור, וקרן נמי כחיב ביה המובח לא המשרה השלחן של אלע המשבן מיותה והשלחן מחן על אלע לפון. וא"ב ככח היינו מעורה: אלש. היינו שלחן: קרונות המובח והבי אתרי שלחן. מולי לאם המשבה העשרי בצחים פ"ד קדשים הפ"ד המינו ואם המעורה מתן נוכח השלחן על אלע המשבן מיותה והשלחן מחן על אלע לפון. וא"ב ככח היינו מעורה: אלש. היינו שלחן:

יקן יהובר המותר גסכים" קיץ המזבח מיתר הכהגים אומר המותר גסכים התרומה לכלי שרת זה וזה לא ה'ו מודים בפירות: גמ' כבש פרה כו' (א)ר' ישמעאל בר נחמן בשם רבי יונתן (נתן) ג' לשונות הן של" שעיר בסלע של מצורע בשקל ישל פרה בשתי סלעים (ב) רבי חוניה דברת חוורין רבי כא בר זבדא בשם רבי שמעון בן חלפתא של פרה בשתי סלעים ומחצה ואית דמפקין לישנא בעשרה זוו (מותר שירי לשכה כו') (^{ג) ר'ה} יהודה בשם ר' שמואל "תלמידי חכמי' המלמדין את הכהנים הלכות שחישה הלכות קבלה הלכות זריקה נוטלין שכרן מתרומת הלישכה ^(ר)רכי יצחק בר רדיפה בשם רבי אימי מבקרי מומי קדשים גוטלין שכרן מתרומת הלישכה רבי אחא ר' תנחום בר חייא בשם ר' שמלאי מגיהי יםפר העזרה [א] נוטלין שכרן מתרומת הלשכה (ה) גידל" כר בנימין כשם ר' אסי שני דייני גזילות נוטלין שכרן מתרומת הלשכה שמואלי אמר נשים האורגות בפרוכת נושלין שכרן מתרומת (י) הלשכה רבי חונה אמר מתרומת בדק הבית מה פליג שמואל ויוו עבד לה וכוכקרבן רב יי הונא עבד לה כבנין אמר רבי חזקיה תגא ר' יהודה (גרוגרות) גדגדות הקטרת" וכל קרבנות הצבור מתרומת הלשכה מזבח הזהב וכל כלי שרת באין ממותר נסכים ממזבח העולה וההיכל והעזרות לובאין משירי הלשכה הוץ לעזרות באין מלשכת בדק הבית והא תני אבני [ד] המזבח ההיכל והעזרות מועלין בהן וכי יש מעילה בשיריים וה! אלא כר"מ דר" מאיר אמר מועלין (י) בשיריים א"ר חייא (חיננא) כלום אמר ר"מ אלא בתוך שנתו והכא חוץ לשנתו אנן קיימין א"ר חזקיה (ה)תנא רבי יהודה סגרגניות השלחו והמנורה והמזבחות

והפרוכת מעכבים את הקרבנות דברי ר' מאיר

וחכמים אומרים ויואין לך מעכב את הקרבן אלא

ופו הכיור והכן בלבד ולא כן א"ר "אליעזר ור' יוסי

בן חנינה תריהון אמרין כל הן דכתיב נכח מעכב

צלע אינו מעכב ואמר רבי שמואל בר נחמן כשם

רכי יונתן ואפילו צלע מעכב (ב)וא"ר אילא בשם

וריחוץ ידים ורגלים בכיור: כל הן. כל היכא דכתיב נכח כגון במנורה דכתיב ואת המנורה ותתו) נוכח השלחו: ללע אינו מעכב. כגוו בשלחו משנת אליהו

מעכבין אם הקרבן. שאסור להקריב קרבן אם

אין אלו במקומן ויותר נראה שאסור להקריב עליהן

קרבן כגון לחם הפנים על השולחן ונרות במנורה

יקרצנות על המובחות ווריקת הדם על הפרוכת

ה"ג ספר העורה. ועיי רש"א בכתובות ק"א א' ד"ה מגיהי ספרים של כל אדם ואדם. שאסיר להשהות ספר שאינו מוגה משום אל משכן כאהליך עולה וראו כ"ד שהיו

ממנאלון בדבר והפקרו מותחת הלסכה לכך. עכייל. ולשוא דספרים דקאמר שם דייק. ועיי "מ כ' אפיי כספר עורה שפירש"י שהיה להם ס"מ שממנו מגיהים שאר ס"מ. והריטב"א פיי סימ שהיה כ"ג קיידת בעורה בעריתי שהיה להם עד שתחות היהים שחת שתח ההירטבית ש שם מק הדש של היה מהיה שהיה של שם מה שהיה כל החירה שירה של היה ביה של היה שהיה כל החירה מתנו קבלנו. והרחבים בשקלים איל להגיה שהיה לבלל הפרים שנירשלים ודעמו כפי רש"י ודמי לגורי נאידות בסמוך אה שהיו נוטלים שכרן מחרומת השבה דהטעם כמ"ש החום" שם ק"ה א ד"ה גוחר כיי לפי שכל שנה היו יושבין ניול היי עוסקין בשום מואסבי ול היה להם כמה להחפרום והיה מעל על הצביר לפרושם והיצ מגיה ספרים שכירושלים חמיד הי מושל על הצביר לפרושם והיצ מגיה ספרים שכירושלים חמיד היו עוסקין כיה והיה מושל על הצביר לפרושם והיצ י עינ דיה קדושה כי דיינ גירות וכן מניהי ספרים דלב ביד ממנה עליהן ובקיע אשחמיטחיה דברי המוספת שפנישת ופפק הדמנים לשקלים וחוססות דמעולה ייד אי דיה פינון עיש: עבוד לכ **כננן.** לפי שא קדש קדוש הנוך, ובכבלי שם חרך עליה מרהיא דמים לשלים הארונה פכלה כי ני עולים שכרן מתרימת הלשכה. וחשור לה דגבי דברייתא מייר בפרוכת דעבירי לניעותא נגד הסתחים ואינן

שהנסכים כליל יהעילה כליל: זה חה. ר"ע יר"ח: נמ' של שעיר המשתלח. דגעי חלוקה כדחנן דיומא מה היה עושה חליו השר בחלט וחליו השר בקרניו לפיכך היה משקלו סלע: ושל מלורע. דלח לריך חלוקה די לו בשקל: ושל פרה. דבעי כובד ליפול אל חוך שריפת הפרה בעיא משקל שני סלעים: ואים דמפקין לישנא. כלומר יש אומרים בלשון אחר של פרה בי' וחין יהיינו הך דסלע ד' וחין ישני סלעין ימחלה הן י' זוזין: מכקרי מומי קרשים נושלין שכרן מסרומת הלשכה. דחילו ליטול שכר מכל בהמה בפני עלמה אסור דמנן הנוטל שכר להיות רואה בכורות אין שוחטין על פיו הלכך נועל מתרומת הלשכה תהיה הבהמה תמימה או בעלת מום איו לי תועלת: שני דייני גולות. שבירושלם: האורגות בפרכות. שבין היכל לקדשי הקדשים: מה ר'י גרוגרות. כך פליג. במאי פליגי: מוכח הוהב. כלי הוא ולא בנין שאינו מחובר לאדמה ויכולין לטלטלו לפיכך נידון ככלי: ממו**חרי הנסכים**. להמן פ"ה מפורש מה מותר נסכים: מובח העולה. שהוא בניו: חוד לעורות. כל מה שהוא חיד לעורת ישראל כגון עזרת נשים והחיל וחומת ומגדלומיה: <mark>מועלין בהן</mark>. ואס"ד דמשירי הלשכה הן באין קשיא יכי יש מעילה בשירים: ומשני אלא כר"מ. אתיא הך ברייתא: אמר ר' חיננא. אפיי כר"מ לא מצי אתיא: אלא בחוך שנחו. הוא דמועלין נשיריים דשמא ינערכו לקנות מהן קרכנות לבור וכדחמרינן לעיל פ"ג ה"ד: וככה חוץ לזירך אנן קיימין. דבתוך שנתו אסור להיליאן דברים אחרים דשתא ילטרכי לקרבנות לבור:

גליון הש"ם

סמורה בשל החדש ובשל עניים ע"מ שיהיה ההפסד

שלו והשכר להקדש מותר: כר ומינה. כך שמו:

של יתותים: אסא ושאיל לר' מנא. אם מותר

לעשות בו סחירה: **אמר ליה.** אם אחה רוצה

שיהא ההפסד לך לכדך והריות לשניכם שרי דלאו רבים ממש הא אלא אכק רכים ואע"ג דכדיקנני

אסור ביחמי לא גזר שלא יכלו מעוחיהן וה"ה בשל

הקדש לא גזרו: כולה דר' ישמעאל היא ל"ג ליה

והוא מראה מקום על המחני איינ הייק גם דברי

ר"י אלו כדעתיה ברישא: מוסר הפירות. דקאמר

ר"י הייני מה שהשכיר ההקדש יהוא ממותר שירי

הלשכה כדאר"י לעיל: זו מאה רביעים, דחנו לחמו

בפירקין המקבל עליו לספק סלחו׳ מד׳ סאין בסלע

ועמדו בשלשה יספק ארבעה ומה שהקדש משתכר

בזה הוא הנקרא מותר הנסמים: כרולים. גדושת

המדה שהיה ההקדש מקבל בגודש ומוכר במחוק:

ופריך ולית ליה לר' חייא בר"י. שהיו ברוני

המדות ולדידיה מה היו עושין בהן: מה דנפל

לפחה רביעים וכו'. מה שהיו עושיו בפחה רביעים

היו עושין בברולי המדוח דשניהן נקראין מוחר

הנסכים: ופריך על דעמיה דר"ח ב"י וכר'. בשלחה

לר"ח ב"י דאמר מותר הפירות דקאר"י היינו מותר

השכר תני שפיר בסיפה זה חה לה היו מודים

בפירות דסגרי אין משתכרין גשל הקדש וכדאתר

ר"ע לעיל אלא לר"י קשיא דהא חנן לקמן המקבל

עליו לספק מד' יספק מד' ולא פליג ר"ע משמע

דכ"ע מודים בה והכא תנן זה וזה ולא היו מודים

פירות: ומשני לה היו מודין בפירות. שיהיו

לקין המוכח חכל מידין הן שהפירות לכלי שרת:

שד כדון בירולי לכור. כלימר הניחא בירולי לכור

באינ לכלי שרח אלא הבירוליו שניתוחרו מהרבנות

היחיד איך אפשר שכלי שרת יהיו נעשין משל יחיד

ולמרוייהו פריך בין לר"י ובין לר"ח כ"י: ומשני

כדם דסני וכו' לריכה למסור ללכור. ה"נ בירולי

יחיד כיון שמסרן ללבור מותר לעשות מהם כלי

שרת: עד כדון בירולי הלח. הם קדושים לפי

שהבירולין נכנסים לחוך הכלי ונחקדשו בו ושוב

נעהרו ממנו בשנפלו לחוז: ואפילו בירולי יבש.

מי אמרינן דאף הן הדושים או דילמא כיון דלא

נכנסו לחוך הכלי לה נחקדשו והן חול: ופשים כהחי

דסנינן חמן. במנחות פ' התודה: הנסלים שקדשו

ככלי. שנתנו בכלי ינמלא הזבח פסיל: אם יש שם

ובח אחר. שאין לו נסכים יקריב אלו נסכים עמו: ואם לאו. משקדשו בכלי נפסלו בלינה שמעינן מיהת

דאם לא נחקדש בכלי אינו מקודש א"כ ה"ה בירולי

יבש אינן קדושים:

בותני' מומר הקערם.

ככל שנה שאין לך שנה שאין כה

אתפקיד גכיה וכו'. הפקידו אללו אולר

.X

דכתיב ואת השלחן תתן על צלע לפון אינו מעכב: ואפילו שיתר משכב. כגון ארון ופרוכת ימובחות דכתיב בהו רשם מעכבין וקשיא עלייהו מהא דאמרו רבנן שאינו מעכב אלא הכיור והכן בלבד: כאן בשבודות שבפנים. כשבה לעבוד בפנים כילם תעבבין אבל בעבודת חוץ אינו תעבב אלא הכיור והכן בלבד: שחנים, גאוה: היו מוציאין. בפנין כבש של פרה ואע"פ שהיחה ככש עומדת היו סוחרין אותה וכנו חדשה: אים לך מימר וכו'. וכי אפשר לך לומר על שמעון הלדיק משום גאוה ח"ו עשה שני ככשים אלא דראי שיש איפיר בדבר להולים שניה בכבש שהוליאו בה פרה חחרת: מאי כדון. וטעמח מאי: סלפול. כבוד: זיוון וכחלין. היו יולאין מכבש הפרה כדי שלו יבאי כהנים ויולינו ויבאי בעוסקים בהפרה ויטמאו אומן: אלא אם רלה. לעשות

מודין בפירות להשתכר דחין עניית במקים עשירות: מתבי' הקטורה. שס"ח מנין היו כדתניא בכריתות פ"ק פיטום הקטורת כילד הלרי והלפורן וכו' כל המנין דהנהו סממנין דחשיבי התם הם שס"ח מנין מקטירין כל השנה בין שנים פשוטות ומעוברות חלי מנה בבקר וחלי מנה בערב [משום דכחיב] נכוקר בכוקר בהטיבו את הנרות יקטירנה וכחיב ובהעלות אהרן את הנרות כין הערבים יקטירנה נשחרו שלשה מנין ומהן היה מקטיר כ"ג ביוה"כ לפני ולפנים כדכתיב ומלא חפניו קטרת סמים וכו': מסללין אוסה על מטום הפומנין. לחומני בית חבטינם היו פורעין אותן ממעות חולין ואח"כ האומנין היו קונין מותר הקטורת מן הגובר וחוזרין ולוקחין אותה מהן מתרומה חדשה ואם לאו קונין מן הישנה. כדאימא במס' ר"ה פ"ק מנוה להכיא מן החדש ואם הביא מן הישן יצא אלא שחסר מצוה:

תקלין חדתין

שימה. היינו רשם דסוף פרשת ויקהל האמור בארון ומובחות ופרכת ושארי דברים דכולם מעכבים. ואיך פליגי עם חכמים: **כאן בעבודם פנים.** כולהו מעכבים שיהיו בפנים: בעבודם חוץ. ס"ל כחכמים דאינו מעכב אלא קרן וכרכיב: שחלים. גקות: דאינו מעכב אלא קרן וכרכיב: שחלים. גסות: מששים ככרי והב ול"ג כסף. דהכי תניא לה בתוספת׳ משקים לכרי וכל לשף. יום בת היה. בתמיה: משי כדין. כלומר אלא מאי טעמא: שלשול. מאי כדין. כלומר אלא מאי טעמא: סלסול. כנוד: שלא ילילו הכהנים. המוליכים הפרה בדברים המכיאין איתן לידי טומאה ע"י ראיה: בדרגר' מוסר לשכה. מה שנשאר מהן אחר שנעשה מהן חיקון לרכי העיר: יינום שמנים. ומוכרים למי שלריך יין לנסכים ישמן למנחות: אין משסכרין כשל הקדש כו'. שמח יהיה הפקד: גמ' אין משקלרין בשל הקדש כו'. חלח ח"כ רלה יהח ההפקד שלו והשכר להקדש מותר: כהדם בר ומינם. כמו עובדה דחדם החד ששמו בר ומינה: מלפי דיסמי. הולר של יחומים הפקידו אללו: ושאיל לר"מ. אם רשאי לסחור בהן די הפסדם דידך כו' דתרווייכון. והכי מסיק בנבלי פ"ה דב"מ ועי פ"ם, מעות של יתומים מותר להלוותן קרוג לשכר ורחוק מהפסד והיינו כדפירש רש"י שהיו נוטלין היחומים חלק בשכר ואין נוטלין חלק בהפסד אבל רביח ממש לא אלא מה שישתכרו יותן השפטה יופל רכיע לנוש להו מנו היו של החופלר מעומיהים ימלונין ואש"ג דבדיקוני אסור לא רביח ממש הוא אלא אבק רבית הוא ומדרבנן וביחמי לא גזור שלא יכלו מעומיהם פרוטה אחר פרוטה וקאי הכא האי סוגיא אהקדש ועניים דחדא דינא הוא סעודתם כן כשנגמרו חיבית היום מביחין עולות היץ למזכח כשהוא בטל מנדרים ינדבות: מוסר התרומה לקין כו'. דלנורך קרבנות הופרשה: מותר נסכים. מפרש בגמ': מותר נסכים לקין כו'. שהנסכים יהעולה כליל: זה ווה. ר"ע ור"ח: גמ" ה"ג ר"ת כר יוסף פתר לה כו' מותר פירום שכר להקדש. מה דאמר ר"י מותר פירות היינו מהן

שהשכר להקדש כשיטתיה לעיל זהו מותר פירות: מחם ד'. כדחמר לקמן בפרקין התקבל עליו לספק סלחות מד' סאין כסלע ועמדו בג' יספק ד' ומה שתשתכה ההקדש סאה ד' נקרא מותר נסכים: מוסר נסכים לבירולין. היינו כירולי הגודשין שניתן להקדש וההקדש מיכר כלא גודש זהו מותר נסכים והכי מוקי לה בבבלי מנחות ולי ביא) והגיכסא איתלפא שם דר"י לדרחב"": ולים ליה לר"ם ב"י לבירולין. פריך עליה משום דהיא מוספתא מפורשת דבירולים לקין המובח: ומשני מה דנפיל כו'. מה שנוהג בפחה ד' כן בבירולים רק דניחא ליה לפרש משנחינו בפחה ד' דהוא מוחר נסכים: לפיכך זה זוה כו' בפירוח. החם בירולי יבש חול: ה"ג דהנינן המן, והוא תוספתא בספ"ר למנחות והובאה בקולר במנחות שם ולי פ"ב): בירולי לח נמשחה מבפנים. משמע דמ"ל בהא כר"ר דמתוני דמנחות ומטעמת דר"ש דנלת כיין דנמשחה עב"פ מבפנים. משתע דט"ל כהם כד" דמתני המחוו ומטעמת דר"ע דנלת כיון דנמשחה עב"פ מבפנים נחקדש בקדושת כל וגם הבירוצין ומקדשו בימד: כיירוצ' יכש לא ממשחו בין מבחון כין מבפנים. הוא הדיל מה דאתר ר"ע וחול הוא ומה שבפנים בכלי קדושת פה הוא דמקדש ליה הלכך מה דאלטריך ליה מקדש בירוצין דלא זכיך ליה לא מקדש לפיכך בירוציהן חול: כל בירוצי מוחר הקשורת. מה שנשאר בכל לקין המובה: בירוצי מוחר הקשורת. מה שנשאר בכל לקין המובה: בירוצ' מוחר הקשורת. מה שנשאר בכל לקין המובה: בירוצ' מוחר הקשורת. מה שנשאר בכל של של או לך שנה שלין כה מותר שהקטורת היתה ששיח מנים שש"ה כמנין ימות החתה שנה שלי במנים יותר החתה בבל שנה של מנים שתה מכנים כה"ג מלא חפניו כיוה"כ ולא היו מכניםין כולו בחפניו וגם בכל שנה פשוטה היה מותר ששנח הפשוטה שנ"ד ימים: מסרישין ממנכ. כלומר מן מותר הקטורת כדי שכר האומנין: וסהללין אוסה. מה שהפרשו ממותר הקטורת: על מעות כאומנין. לרי שכר הסומתן, ושמצין חומה. מה שהשנים ומנות היקוחתה של שמוש בשומצין. מ"ד על מעוד הקדש השייכים ליתן להאומנין: נוחנין אוחם. היינו מותר הקטורת לאומנין בשכרן: וחורין ולוקחין אוחם מסרומם הדשב. אם הביאו קודם ריית ניםן שהוא זמן תרימה מדשה לוקחין אוחם מסין ממ"ח יא"ל מן הישנה: גבל ולא נפולא הקדש מסחלל על ההקדש. דקס"ד דמה דקמני על שכר האומנין היינו מה שנטלין מן ההקדש ליתן לאומנין בשכרן ולכן פריך הא אין הקדש כו": ה"ג אר"ש בר ביסנא מכיא מטוח ומחללן אבנין כו". דהם" אחרוק בכבלי במסכם מעולה ו"ד אין הקדש כו": ה"ג אר"ש בר ביסנא מכיא מטוח ומחללן אבנין כו". דהם אחרון בכבלי במסכם מעולה ו"ד אין הקדש כו": ה"ג אר"ש בר ביסנא מכיא מעוח ומחללן אבנין כו". דהם אחרון בכבלי במסכם מעולה ו"ד אין הקדש כו".

ר' שמואל בר נחמן ואפי' שימה מעכב א"ר יחנינא ואו כאן בעבודות שבפני' כאן בעבודות שכחוץ אמר רבי חנינא שחצית גדולה היתה כבני כהנים גדולים שיותר (ס כפף היו מוציאין מישים ככרי זהב (ס״ם כפף) היו מוציאין בה שהיה כבשה של פרה עומר ולא היה אחר מהן מוציא פרתו בכבשו של חבירו אלא סותרו ובונה אותו משלו התיב רבי עולא קומי ר' מנא והא תני שמעון הצדיק שתי פרות עשה לא בכבש שהוציא את זו הוציא את זו אית לך למימר שמעון הצריק שחץ היה מאי כרון על שם מעלה היא כפרה סלסול היא בפרה תני זיזין וכתלים היו יוצאין מכאן ומכאן כדי ופן שלא [יצאו ו|יציצו הכהנים ויטמאו: ר' עקיבא אומר אין משתכרין כו': אלא אם רצה יהי' ההפסד שלו והשכר להקדש מותר בהדא בר זמינא איתפקד (א) גבי' מדל דיתמין אתא ושאל לרבי מנא אמר ליה אין בעית די ההפסדה דידך ואגרה דתרויכון "שרי רבי חייה בר אדא איתפקד גבי' מדל דיתמין ועביד כן: מותר פירות כו': (כולה דר' ישמעאל היא) מתני' דר' ישמעאל היא יודרבי חייה בר יוסף פתר מתניתא מותרף פירות שכר להקדש מותר נסכים זו סאה רביעית רבי יוחגן פתר מתניתא מותר פירות זו סאה רביעית מותר נסכים לבירוצין ולית ליה לרבי חייה בר יוסף לבירוצין אמר רבי הזקיה מה דנפל לסאה רביעית בנפל לבירוצין על דעתיה דרבי חייה בר יוסף ניחא אין משתכרין בשל הקדש אף לא כשל עניים לפיכך זה וזה לא היו מודין בפירות על דעתיה דרכי יוחנן קשיא והא תנינן געמדו מג' יספק מד' ותנינן זה וזה לא היו מודים בפירות לא היו מודים בפירות בקיץ למזבח אבל מודין היו בכלי שרת [א]עד כדון בירוצי צבור ואפילו כירוצי יחיד ולא נמצאו כלי שרת כאין משל יחיד כהדא דתנינן" אשה שעשתה (ב) כתונת לבנה כשרה וכלבד שתמסרנה לציכור עד כדון בירוצי לח ואפילו בירוצי יכש ניו כההיא דתנינן" תמן [²] הנסכים ^דשקדשו בכלי ונמצא הזבח [פסול] אם יש שם זכח אחר יקרכו עמו ואם [לאו] לנו יופסלו בלינה:

הלכה ג מתני' המותרי הקטורת מה היו עושין

ימחללין אותה ^(כ)על (שכר) מעות האומנין ונותני^י אותה לאומנין בשכרן וחוזרין ולוקחין אותה מתרומ׳ חדשה [ואם בא חדש בזמנו לוקחין אותה מתרומה חדשה] ואם לאו מן הישנה: גמ' ולא נמצא הקדש מתחלל על ההקדש כיצד הוא עושה אמר מי(ד)רבי שמעון בר "ביםנא מביא מעות ומחללן על הבנין ומביא

בה מפרישין ממנה שכר האומנין

מותר שהקטורת היחה שפ"ח מנים שפ"ה כמנין ימום החמה וג' מנין שמהם מכנים כה"ג מלא חפניו ביוה"כ ולא היו נכנסיו כולו בחפניו ועוד בכל שנה פשוטה היה מותר ששנת פשוטה ימיה שנ"ד: מה היו עושין כה. להקטירה לשנה הבאה: מפרישין ממנה. מן הלשכה: שכר האומנין. מפרש בגמ' וחוזרין ולוקחין יכו׳, והכי לניעה מילחה טפי ולה למכרם ולחזי׳ ולהנותם:

אם כא החדש כומנו. שהביאו שקלים חדשים קודם ר"ח ניסן שהוא זמן תרומה החדשה לוקחים מותר הקטורת מתרומה החדשה על ידי חילול: ואם לאו. שלא הכיאו שחלים חדשים עדיין לוהחין חוחה מתרומה הישנה: גמ' ולא נמנא הקדש מתחלל על הקדש. דקס"ד דמחללין על שכר האומנין שעשו מלאכת הקדש ואותן מעות נמי קדש הן. ל"א ה"ג ולא נמצא ההקדש מתחלל על המלאכה וכ"ה בתוספחא דמעילה וה"פ כיון שאין בה ממש אין מחללין עליה: על הכנין. דקי"ל כונין בחול ואחר כך מקדישין וכשקונין

משנת אליהו

זומר זה כיור ר" בר"י אומר זה הסוכב, וגבי כרכוב כמיב המובח לעכב ובכרכוב נכללים שמיהו זה זוה מודים בפירות כיו ומרוציות דמשר דמייל לביש אואל מיושב מחילה הא האחקר זותם מו שש בכבי דקמייל דשייל דמייש לא היו מודים ה"ק ולאו לרך המוכח אלא דלנ"ש הכי משמע להי ווחר דלרחב"י לא היו מודים היינו משום דלא ש"ל שכר להקוש וליל מוחר פירוח כלל ויוחר ניאא לה לפרש לא היו מודים כמה דאיו להו אלא דאינו מודים לר "שמעאל דלקיך המוכח וכרכי ניאא פטוביא דכנלי

מ) חנניה. 3) עי׳ תוססתה פ"ב. ג) עי׳ ב״ת ע א, ד) רבי, ה) עי׳ מנחית ל א, ו) לעיל הלכה א, ו) מנחות עט א, ק) כריתו' ו א. ושבוערי ב מעילה יד בן. ע) ערי מעילה שם, י) ברסנא.

עין משפט נר מצוה

בד א מיי׳ פרה ד ממלוה ולוה ה פו"ע יו"ד. קם סעיף ימ: בה ב מי" פרר הל' יד טור שו"ע יו"ד סימן פרק נ ממעה"ק

:יייס בם ג מיי' פרק ז מכלי המקדש הלכה ט והלכה יג: ד מיי׳ פרק כ ממעה״ק הלי"ב ופרק י"ב מפהמ"ק הלכה ו:

לא ה מיי פרק ד משקלים סליייב:

נוסחת הבבלי

(א) גביה מלאי דיתמי כו' גביה ועכל מלאי דיתמי ועכד (ב) כתונת לבנה שחמפרנה ללבור כו' ואם לאו יפסלו בלינה: (ג) אותה על שכר האומנין ונותנין לאומנין כו׳ חדשה ואם כא החדש בומנו לוחמיו אותה מתרומה חדשה ואם לאו מן הישנה: (ד) ר"ש ברבי בסגם כו' על הבהמה כו' ומחללו עליהן ונותן לאומנין

הגהות הגר"א

מיל בעי ר"ח בר כא עד [א] וכח מכחן עד הל״ג נמחק וכך ל"ל דתנינו תמו בירוני לח הודש בירולי יבש חולין. ולמה בירולי לח קודש מפני שמדת הלח נמשח מבפנים. למה בירוצי יבש חול מפני שמדת היכש לא נמשח בין מבפני׳ בין מבחוץ כל בירולי מדות הללו אם יש ובח אחר יקריבו עמו. ואם לני נפסלו בלינה ואם לאו ימכרו להיד המובח. וכן הוא בתוספתא בספ"י דמנחות והוכחה בקולר במנחות שם (ל:):

ציון ירושלים

אין משתכרין בשל הקדש אף לא בשל עניים. עיין ש"ם דילן כתובות קי ועי' שו"ת מוהרי"ט ראשונות סימן קמ"ד ועי׳ מיי׳ פרק ת ממתנות עניים הל"ד ועי' נחיי פ' שמיני וגם מהירושלמי כאן קשה מהריים:

גליון הש"ם

[6] היינו משו׳ דכלי׳ שבפנים מעכביו זה את זה כמבואר בתוספתה דמנהות פ"ו אבל חין להם שייכות לעכב עבודת חוץ ימש"ה לא חשיב להנד בובחים דף סג ע"ח: [3] הק"ע נדחק ונראה שלא יציצו העוסהים בפרה מן הכנש ולחוץ יטמאו היינו בטומאת הבר התהום וכעין דאמרו בסוכה דכ"א שמא יוניא ראשו וכו'. יו"נ: [ג] היינו כי היכי דהתם לא היה תנאי ב"ד שינאו לחולין משום גורה שמה יחמרו מוניחיו מכ"ם לחול עי' מנחות דף עט ע"ב כמו כן נתקדשו בירולי לח אט"פ שאין כוונת המודר אלא למה שבכלי שלא יאמר מוניאין מכ"ש לחול משא"כ בבירוצי יכש ועי' מנחות דף ל וברש"י שם ד"ה גזירה ועי' במלמ"ל פ"ב ממעה"ק הל"ט:

אותו כן שהיו מכיאין מעות של הקדש כשיעור דמי כל הבנין והשבח שהשביחו האומנין בבנין

האומנין יאמר שתחול קדושה שיש במעות הללו על הבנין ונמצא קדוש והמעות יצאו לחולין ופורעין

מהן שכר האומנין כו". מ"ט מאן דמתנדב מעות מקדש להו דאמר מיחול קדושת מעות אבנין ויהיב

לאומנין בשכרן. כיין דמתנדב מעות

להו לאלמר וכיון דמקדש להו שוב א"י לקנות בהן דבר של חולין בהדיא לפי שהמוכר היה מועל בהן

דכר של חזכין בסדים פפי שהמוכל הייה מושל כהן לפיכך לריך שיאמת מיחול כו שיהא מחלול קודם שיבואו לדי המוכר מיתכי מותר הקטרת מה היו עושין כו' מפרישין ממנה ממותר הקטרת כנגד שכר האומנין דקס"ד לאלחר כשקט צרכי הבנין מיד

היו מחללין מעות הקדש בשעת קניה על העצים ועל

האצים ועל כל לרכי הבנין שקני ופורעין אבל לא שכר האומנין שבונין בבנין שהכל היה קודש חון מן השבח שהיו משביחין בכל יים ובכל יים היה הגובר

מביא מעות הקדם כשיעור השבה שהשביחו האומנין בבנין באוחו יום ומחללן על שבח הבנין שהשביחו

באותו יום יהיינו טעמא דעושין בכל יום והיינו טעמא כו׳ משום דאמרי לעיל מאן דמתנדב מעות

שבווה כל נמום למנורי לפינ נמון ונמתול מעות כרי והיה המעות חולין והכנין קודם אבל לא היה הגובר נותן להם המעות לאלמר דשכירות אינו משתלמת אלא לכסוף כשיגמור הבנין כרי ועדיין לא

היה שם מיתר הקטרת על המעות אבל כשמגיע ניסן

שיש שם מותר הקטרת שלריכין ללקחו מתרומה חדשה מחללין אותו מותר הקטרת על איתן מעום חולין

שיש ביד הגובר שחילל על השבח שהשביחו האומנין

והוי הקטרת חול ומעית חזרו לקדושתן כבתחלה

וחזרין ולוקחין כרי יפריך וחממי ליפליה אבנין. ואס"ד כדאמר שמואל בונין בחול ואח"כ מקדישין ליחליה לקטרס אבנין שלמו ואמאי מסרישין כרי

ימשני דליכא בנין שלא בני אותה כלום. והא על

מעות האומנין קתני. אלמא דבנו בנין ומשני דליכא

מתפרשת סוגיין מציא מעות של בדק הבית מה שלריך ליחן לאומני הבנין ובעד הבנין ומחללן אבנין. היינו לאחר גמר הבנין אומר מיחול קדושת מעות

אבנין וכמסקנא דהתם: ומביא קשרם. היינו מותר הקטרת הניינ: ומסללן שליהן. רייל על מעות הניינ

שילאו לחולין והן כיד הגובר: ונוסנן לאומנין בשכרן. היינו המותר הקטרת שחילל על המעות והקטרת

מעות. עכ"ל גמרא שם.

מירושלמי יומא פ"ה הל"א. ב) כריתות ו א, ג) לקמן הל"ד. ד) ער שבועות יא א. ב) שכועות י ב, ו) ע"ש יכ א. ו) שם ע"ב,

> עין משפט נר מצוה

לב א מיי פרק משקלים הלי"ב: לג ב מיי פרק ב מכלי המקדש הלכה ו: לד ג מיי פרק ד משקלים :הייים:

נוסחת הכבלי

(א) ר' חייא כו' אתא ר' כיבה וכ' חייה בשם כ' יותט מקייצין כו' חביבא בר כהן שאיל לר' יוסי מחלפתה כוי: (ב) ר"י בר' חנינא כו' כשירה הוא יוסי בר׳ דעתיה דר' קודש הים כדי הריתה בחדש foot (שעשו) דעתיה דרינ"ל קדש היא כו' הלשכה אמיא דב׳ יוסי גב׳ מנינא כשמוחל חתיח דריב"ל כר"י דהא תנינא המקדים כוי: (ג) אייר ייסי דרי מר' ר' ועירא אכין קמיה דרב הונא דבר שהות הדום בכ"ש נפדה כר: (ד) נפדית כל שכן מטאת כוי שמואל יצחק כו' א"ר חנינא תנאי

הגהות הגר"א ואו מנום מומו המעום יעשה בהן ל"ג מה וה"פ ומכיח קטרת ומחלל עליהו ונותנים לאומניו בשכרן היינו מותר הקטרת שחילל על המעות וההערת יצא לחולין נותנין לאומנין והמעות בשכרו כדפי׳ למרומה ישנה הרמב"ם ולכן ל"ג הכא אותן המעום מה יעשה נהן דפשיטא דשם מותר המטורת עליהו לחרומה ישנה: [ב] ל"ל שהיו חייבין עליהן יכו': [ג] ה"ג לא היי חייבין להן מעום משעה ראשונה מחללין על מעות האומנין הותן מעות מה יעשה בהן אתא ר' ביבי וכו'. ואס מרלה לידע כוונמ הגאון הנ"ל בני' זו עי בספר מקלין חדתין ותמלא טעם מספיק כי כאן קלרה היריעה להכיל את כל דכריו: [ד] ה״ג סשינות ליה וכה לריכת ליה הא דפשיטא ליה בכלי שרת והא דלריכא ליה בחול. נרחה דהתי תמונית דלמיל בירולי יכש דקאמר שם בעי ר״ח בר כא עד כדין בירולי לח אפילו בירוצי יכש וכו׳ יפלו לקין המזבח דפשיטא ליה שם

גליון הש"ם

(א) פי' מום׳ שנועו׳ דף יב ע"ב ד"ה ואף דהוא מטעם דלב ב"ד מתנה עליהם. ומכאן לא נראה כן

מן האומנין נוחנין להן בעד הבנין ובעד השבח יחד: או**סן הסטום.** שחיללו כו הקטורת והיה ביאשונה לאורך האומנין מה יעשו כהן: י<mark>נסנו לבים גרמו וכו</mark>'. שמקבלין שברן מתרומת הלשבה: והן ופר. והוא שיהו חייבין להן לבית גרמו מעות משנה שעברה דאי משנה הבאה אף שכרן באה מתרומה חדשה: בעי. שאל אם לא היו וכר' מה יעשו כמעות הראשונות: <mark>ממן לדיכה ליה</mark>. מעיקרא מיבעיא ליה והשתא סשיטא ליה דרי בא במס ר' חייא בר בא אמר למילמיהו: ו**משני הן לדיכה ליה**. הא דקמבעיא ליה אם הן כאין לכלי שרם כשירי הלשכה או דהוו להו כמותר תרותת הלשכה אכל לקיץ המובח ודאי כאין דאף מותר תרומת הלשכה לקיץ המובח באה: דאיספלגון. דפליגי ר"י ב"ח ור"י ב"ל: פיסמה. לקטורת בכלי חול: תקלין חדתין כלומר כשהן בונין כבדק הכים היו קונין כל זרכי הבנין ממעות חולין כו' ולאחר שנגמר היו מקדישין

בשכרן (א)אותן המעות מה יעשה בהן רבי אומר אומר אני ינתנו לבית גרמו ולכית אבטינם שהיו בקיאין בפיטום הקטורת ובמעשה לחם הפנים א"ר שמואל בר רב יצחק והן שיהו חייבין וכולהן מעות משעה ראשונה (א)רבי חייה בר בא בעי לא היו חייבין להן מעות משעה הראשונה [ג] אתא רבי (ביבי) בא בשם ד' חייה בשם ר' יומי (יוחנן) מקייצין בהן את המזבח ר' בא בר כהן בעי קומי ר' יוסה מחלפא שיטתי דר' חייא בר בא ודותמן צריכה ליה וכה פשיטא ליה הא דצריכה ליה בכלי שרת הא דפשימא ליה בקיץ למובח דאיתפלגון פיממה⁶⁾ בחולין ^(ב)ר' יוסי בי רבי חגינה אמר בפסולה רבי יהושע בן לוי אמר כשירה^ט מה מעמא דרבי יוסי בי רבי חנינה לודש היא שתהא הווייתה בקודש מה מעמא דרבי יהושע בן לוי קודש היא שתהא באה מתרומת הלשכה ^(ג)אמר רבי יוסי בי רבי בון אתיא דרבי יוסי בן חנינה כשמואל ודרבי יהושע בן לוי כר׳ יוחגן דתניגן י המקדיש נכסיו והיו כהן דברים ראוין לקרבנות צבור רכי יוחנן אמר קטורת אמר רבי הושעיה תיפתר באומן משל בית אבטינם שהית נוטל בשכרי קטורת ודרבי יוםי בי ר' חנינה כשמואל דאמר רב הונא כשם שמואל מכתשת^{ה)} עשו אותה ככלי שרת לקדש א"ר יוםי בי רבי בון אמרה (ר' זעירא קמיה) רבי חונא קומי רבי יוםי דבר שקדש בכלי שרת נפדה א"ל ולא דשמואל היא דשמואל אמר קל הוא במיתר דאיתפלגון הותירו חמימים שמואל אמר 'נפדין כתמימים ורבי יוחגן אמר נפדין כפסולי המוקדשים הותירו" שעירים על דעתיה דשמואל אם עולה (ד) נפרית לא כ"ש חמאת על דעתיה דר' יוחנן א"ר זעירא ירעו אמר רבי שמואל בר ויב יצחק מקייצין בהן את המובח וקשיא יש חטאת שקריבה עולה אמר ר' יוםח ולי שנייאיי היא שאין קרבנות צבור נקבעין אלא בשחיטה אמר רבי חייא (חנינה) תנאי

יצאו לחולין נוחנין לאומנין בשכרן והמעוח אולי לתרומה ישנה כדפירש הרמב"ם ולכו ל"ג הכא אומו מעות מה יעשה בהן. דפשיטא דשם מותר הקטרת עליהן ואולי לתרומה ישנה: אמר רכי אומר אני מחווי ימנו לבים גרמי כו'. כלומר דרבי לא ניחא ליה שיבואו הקטרת ליד אומני הבנין רק דוקה לדי אומני הקטרת וש"ל דמ"ש במתני על מעיה האומנין איניג דאמר שהם אומנין יותן לאומני הקטרת וה"ק שמפרישין מעות מתרומה ישנה לשכר בית אבטינס כפי שמגיע ימן מהותר הקסירה זהק שמה שק ושמי השכר חולין מכף כשמוכה להן הבובר. זאחר כך מכיא הנובר מומר הקטרח ומחללן על המעות האומוק הני"ל ינותן הקטרח שנשש חולין לידי אומני בית אבטינת והמעות יחזרו למרומה ישנה וחורין ולוקחין כר': זהן שהיו חייבין לידי אומני בית אבטינת והמעות יחזרו למרומה ישנה וחורין ולוקחין כר': זהן שהיו חייבין להן מעום משנה ראשונה. כלומר דיקא כשהיי חייבין לאימני בים אבטינס מעום משנה ראשונה ושפיר מחללן על ההערת והמעות יפלו לתרומה ישנה: ה"ג ר"ם כר כא בעי לא היו חייבין להם מעום משעה ראשונה מהו. דכשאין חייבין להן משעה ראשונה אם כן מה שאתר מחלון על מעות האומנין על כרחך על המעות שלוקה הגובר מלשכה מתרומה חדשה ואם כן כשותחללן על מותר הקטרת שהוא מתרומה ישנה ונעשו המעות קודש אותן מעית מה יעשה בהן דלהחורן לתרומה ישנה לא מסתבר כיון שטעלו מתרימה הדשה וליקה הקערת מהאימן לריך מתרומה חדשה והן חליפי מותר הקטרת דישנה והא בעי לרבי דלר"ש ב"ב אף שלא היה מוגיע לאומני הבנין משעה ראשונה ונותן להם מלשכת ב"ה ממה שיגיע עכשיו שפיר יולו מעות ג"ה הנתספין במותר הקערת ליפול לתריתה שנה כמו אילו ה" מגיע להם משפה ראשינה מב"ה משא"כ לרבי כנ"ל: א**חא ר"כ כו מקיילין כהן אם המוכח**. כיון דהן אליפי מותר קטית שבאה מתרומה ישנה ששיריה לתיך המובח לכן מקיילין בהן את המוכח: ה"ג מ<mark>תן פשיטא</mark> ליה ו**הכא לריכא ליה**. וכראה דקאי אסוגיא דלעיל גבי בירוצי יכש דקאמר שם בעי ר"ח בר ניה והכש נרידם ניה. ונדחה דקחי הסוגיח דנשיר גני בירוני יבט דקסחר שם בפני ריח בד בא עד בדין בירוצי לא אפיי בירוצי יבש כו'. יפלו לקין המובח דפשיטא ליה שם בבירוצי יבש אף על גב שהן חול דאחי לקין המובח והכא מספקא ליה. ומשני הא דפשיטא ליה בפלי שרח דשם ביריצי יבש עכ"פ הן בכלי שרח, ומה שבפנים קדשו רק דכירוצין ס"ל לר"ע דלא קדיש להו וג"ב דין קודש להם דאם יש זבח כו' ונפסלו בלינה ולהכי לקין המובח משא"כ הכא לחד מ"ד פסולה היא ולכן מספקא ליה ומה דלריכא ליה. הייני בכה"ג שנמפטמו הקטרת בחול דפליגי בזה אי כשרה אי ספולה וומספקא ליה בדמים אי אחי לקיך המוכח או לא: האספלעון סיטמה כמול. ככלי זול: קודש היא. הוייתה בקודש. מתיכת היא דרש לה שיהיה בכלי קודש ואיל פסולה והכי דריש לה כבכלי בפייק דברימות: מסרומה הלשכה. אבל פיטמה במול כשירה: **דסנינא כסיפא דמסני ראוים לקרכנות לבור.** ר"י אמר קטרת היינו הראוים לקרבנות לבור. ד"ב המדים לקרבנות לבור. דבהמה ואינך אמריני הא תני להו וראוין ליחיד כמו ללבור אע"כ קטרת דאינה ראויה אלא ללבור הרי דקטרת שנתפטמה בחול כשירה דהא נכסי חולין היו ואתיא כריכ"ל וקשיא לרוב"ח: ודחי מפתר כאומן שהיה נוטל כשכרו קטרם ומחפטמה בקודש ול"ג של בית אבטינס דהא המקדיש נכסיו סממא קחני דקאי אכל מי שהקדיש נכסיי ולא מסחבר לאוקמי בכת אבטינם לחוד וגם הא רבי לחוד הוא דמ"ל הכי דיומנו לאומני כית אבטינם אל ר"ב בר ביסנא וסתמא דמתני לאומנין סתם נקט דהיינו אומני הבנין: ככלי שרם לקודש. אלמא ריקא כ"ש בעינן ובחול פסולה: **דכר שקדש ככ"ש נפדה**. פריך אי איירי בנתפטמה בכ"ש היאך נפדה שיגיעו לאימנין ע"י החילול: **ולאו דשמואל היא. ד**הוא מרא דשמעחין וס"ל דהקילו במותר לענין פדיון: **הוסירו סמידין.** הובא בכבלי פ"ק דשבועית ו" ש"בו. והיינו משום דחנן בערכין פיחחין מששה טלאים המבוקרין בלשכח הטלאים וכשמגיע ר"ח ניסן מקריכין שוב קרבנות לבור ממעות התרומה של אשתקד כדאמר במסכת ר"ה חדש יהבא קרבן מת"ח ונמצאו בכל שנה ארבע טלאים בלשכת הטלאים ממעית התרומה ישנה והיינו לא היצרטו לצבור להקריב בשנה שעברה והוחירו: נפדין חמימים. להכשירן בשנה זו מחללין אומן על מעות חולין יאותן המעות ילכו למותר החרומה ישנה שעושין מהן ריקועי פחים ציפוי לבית

ק"ק כדלעיל וכיון שילאו לחולין חוזרים ולוקחים איחס ממעות מרומה חדשה ויקרני בשכה זה ואט"ג שאין בהמת קדשי יחיד מתחללת כלא מום כדקי"ל _{ומנחית ק"או} מואם כל בהמה טמאה דאמר מר בצעלי מומין שנפדו הכחוג מדבר אילו של לצור נפדין כדמפרש בגמ' משום דלב כ"ד מחנה עליהן אם הולרכו הולרכו וא"ל יהיו לדמיהן ובלא חולין א"א לפדותן ממעות ח"ח שאין הקדש מתחלל על הקדש: **נפדין כססולי המוקדשין.** וירעי עד שיסתאבו וימכרו ויפלו דמיהן

קדם היא. קדש מהיה לכם: שפכא הווייפה בקדש. ומביא קמורת ומחלל עליהן ונותנים אותה לאומנין שכל מעשיה לא יהיו אלא כקדש: שפהא כאה מתרומת הלשכה. אכל אין לריך לעשותה בקודש: דתנינן. נסיפה: המקדים נכסיו. וקי"ל סתם הקדשות לכדק הכית: והיו כהן דכרים ראוין לקרכנות לכור. וכל המקדים דבר הראוי למזבח אינו יולא מידי מוכח לעולם והראוי להרבו יחיד מוכרין אותו ליחיד והראוי לקרבן לבור שאי אפשר להקריבו כך דלריך לקנות מקופת הלשכה הלכך נותנין אותן לאומנין בשכרן: **רבי יותנן אמר**. הא דתנן והיו בהן דברים ראוין לקרבנות לבור היינו קטורת דאי בהמה הא תני לה בסיפא והיא ליחיד כמו לנבור ואי יינות ושמנים וסלמות הא תני להו אלא קערת דאינה ראויה אלא ללבור אלמא עושין קטורם מחולין וכחוך וקשים לר"י ב"ח: כחומן של כים חבשינם. שהיה נועל בשכרו מותר הקטרת שניתותר שהיו לוקחין ממנו אחר כך ולא הספיקו ליקח עד שהוקדשה ולעולם בקדש נעשית וכר"י מכסשת. ששחקו בה הקערת היתה כלי מכם להדם דכל מעשיה בקדש: דכר שקדש בכלי שרם נפדה. כפמיה ואנן מנן נומנין אומה לאומנין בשכרן: א"ל ולאו שמואל היא. כלומר מאן אמרה להך שמעשמא שמואל ושמואל הוא דאמר שהקילו במומר קדשים: דאיספלגון. דפליגי שמואל ור"י: הופירו ממידין. שלקחו לבור מתרומת הלשכה דתנן בערכין אין פוחתין מששה טלאים מבוקרין בלשכת הטלאים וכשמגיע ר"ח ניסן לא היו מקריבין שוב קרבנות לבור ממעות התרימה של אשחקד שנאמר חדש בחדשו חדש והכא קרבנות מתרומה חדשה ונמצא בכל שנה ושנה ד' טלאים בלשכת הטלאים ממעית התרומה הישנה והיינו שהוחירו שלא הולרכו להקריבו בשנה שעכרה: שמואל אמר נפדין כחמימין. להכשירן בשנה זו ומחללין אותן על מעות חולין ואותן המעות ילכו למותר התרומה הישנה וכיון שינאו לחולין חוזרין ולוקחין אותן מתרומה חדשה ייקרבו בשנה זו ולע"ג שלין בהמם קדשי יחיד מתחללת כלא מום כדקי"ל מואם כל בהמה טמאה דאמר מר בבעלי מומין שנפדו הכתוב מדבר אילו של לבור נפדין דלב ב"ד מתנה עליהן ובלא חולין אי אפשר לפדותו ממעות תרומה חדשה שאין ההדש ב"ד הוא על המותר שיקרבו עולות: מתחלל על הקדש: נפדין כפסולי המוקדשין. וירעו

עד שיסתאבו וימכרי ויפלו דמיהן לנדבה דקדושת הגוף שבהן להיכן הלכה יאינן מתחללין כלא מום: הותירו שעירים. שקנו הלבור מתרומת הישנה כגון שעיר של ר"ח חדר שנחבד ונמצח בניסן: חם עולה נסדית. להקריבה עולה ואע"ג שאם מניחין אותה לרעות עד שיסתאב נמי דמיה נופלין לקין המזבח להקריב עולה אפ"ה נפדית להקריבה עלמה עולה: לא כ"ש חשאם. שאם מניחין אותה שאינה קריבה אלא עולה: ר"ז אומר ירעו. השעירים כמו העולות: מקייצין כהן. בשעירים שנחותרו משנה לשנה את המוכח כשהמזכח בטל מקריבין אותן לנדכות לבור: וקשיא יש מעאם קריכה עולה. דשעירי הלבור מעאת הן וקין המובח עולות הן: שניים היא. שאני

קרבנות לביר שאינן נקבעין לשם מה שיהיו אלא בשחיטתן וכל זמן שהן חיים רשות ביד לבור לשנותן למה שירלו: סנאי ב"ד על המוחרום. אפילו חטאת שיקריבו עולות אבל שאר חטאות של לבור אין משתנין להיות עולות:

משנת אליהו

משנת ארידה! בינו הגאון ניש. וכדפרישית מה דמהפיך בניכחתו סמון פשיטא ליה דקאי אדלשיל ולהכי נוסחת רבינו הגאון ניש. וכדפרישית מה דמהפיך בניכחתו סמון פשיטא ליה דקאי אדלשיל ולהכי בים לשני לש ביב כים לשל לשי ביה ב ה בל שיין בשנשת ייא א זי אלא משתה חששל ליהי כיי בנתוחות לי שיי הלם לו מעל כיי דיה ב מכר בלחון שיים עועל שבחות חייא א זי היה מכל מקום כיי כדי שמשר בלחון שיים עועל שבחות וחיים אי דיה מפרשן מהקדש כייה אם שכה האומון המשוקים את בייה ושיין בכייש שם דיה מחקדש נכייה אחן מהקדש בייה אם של העיים בייה בשנשתי חיים בידה מפרשן כיו אחיה ליל כל שלי השל ייתו השלפה של הייה ומפשת שם דיה מפרשן כיו אחיה ליל כל שלי השל ייתו הקשרת לאומון בשכך מחקדה לאי באו אומון דבר דשיי בשבושת חיי ש"ב דיה מפרשן כו אחיה ליל להו שלוון באל בל או של המקדהה אינו אוא למון באלק באל כיי ומיש היית קטרת לאונון בשכך של הייתו המשל מון באל בקודה את ביא באל לא למון שליה בקודה את העוב השניה בעובר המשלה המערכת המרך ה אכולה מותרות ביי האוק הוא ביי של המול ביי שיי בליל היים ביי הוא ביי של המול ביי של בליל הלא היליק ווייה לדכים בעון להיה הקטרה להאון הייב בעון מחל היים ביי הלא להון לאות הקטרה להאון הייב בעון מחל היים לאון לאון לאום לא מו משבה האול בין יחיד לדכים בעון להתה הקטרה להאון הייב שחם להיים של הלא הייל און הוא לאון הוא לאון המון לאות הקטרה להאון הייב של הוא להיים מות און משה את השל הלא הוא ליל ולאו דשמאל היא דשמות אשר להשמת העוב הלא ביים ליל ולאו דשמאל היא דשמות אשר המותון, וכהן לאינה בני וחתן הוא בקום להריש לא מול להון ביי ונם לריש בו ביא לו המול בת לאון ברן במתית לאל היש ליל לל בד" מתלה ביי ונם לריש בו מדי בת לון ברן במתית לאל היא ביל היה ביי לום בתול בת לון ברין בתמית לאל היא בולך הוא ביי אול בתול ביו בון מתתיים לאל היא באלך המשב הם ביי וום לאון בל היום לון היום בתול ביון ברון במתית לאל היום ללי יות משום השובים ודי שבני ליב היו של המריקון בכן את השובים יותן של קולון במתוך את היו לכל ב"ד מתנה כי ונכל ב"ד מתנה כי ונכל ב"ד מתנה כי ונכל ב"ד מתנה כי ונכל ב"ד מתנה ב"ד בי ונכל ב"ל ירעו בכל ב"ל בי היום לאם ב"ד היום דלו של ב"ל ורעו בכל השום השום ב"ד מתוך בשועות שם ד"ב מתייבון ובתנחות עיעו כי משמע דלר"ש אולה לעינה כל כה השום בשוחה בשום השחום השוחה בשום השוחה ב"ד משום של של ב"ד ב"ל אולה לאם להיום לאל להיום ב"ל של היום להיום "ר" שנו גום לכני הסונית או חיסירו שברת דונ כייד כי חנת דרכי יוסק דהשיע אח היה דני יוסק דנסוף חסיק שאין קרבנות לצו נקנעין אלא בשחיטה. ואיזה הוא דהשינ לרב היות ששואל אותר קל הוא שהקילנו במחסות היא פני מדור שעירים לשמיאל נסדים נ"ב מחמח טעם הג"ל דהקילני חיסה דמיה לקיץ החובח לעולה, ירשימורי שעירים לשמיאל נסדים נ"ב מחמח טעם הג"ל דריש במוסרות יסדין מושבתן כרי. ליריי ירשו, ור"ש בר"י ס"ל לריי דמקהילנין בהן כר ז"לי לר"ש בכ"י קאי אלא מילה אלא הלבי חוסן ולדייה גם בחסייון לר"י מקיילנין פכן כי דיולי אל מתחבר בכ"י קאי אלא מלל מוסרב כ"ש למימר דבשעירם מקיילנין ולא בממידין דהא חמידין חאלתן ג"כ שלה ואי בשעירם מקיילים כ"ש בממידין. ימקשה וש מעאה כיי אר"י שנייא כרי שאין קרבנית צבור נקבעין אלא בשמיטה ולפ"ץ לא

הלבה ד בותני המקדיש נכסיו. וסמם הקדש לגדק הנית: והיו כסם דכרים הראוים לקרכנום לכור. היינו קטורת: ינסנו לאומנין בשכרן. ויולאין לחולין אפ"פ שאין דכר אחר נכנס חחתיו דקסבר הקדש מתחלל על המלאכה דכחיב ועשו לי מקדש שחהיה המלאכה נעשית מן ההקדש: **אינה מן המדפ.** כלומר אין מדה זו שאחה אומר כמדה האמורה לעיל בקטורת ואין ראוי אלא שחשוה מדוחיך הלכך מפרישין מהן שכר האומנין וכוי כדאמריען לעיל גבי מותר הקטורת שאין הקדש מחחלל על המלאכה: וד**שיהן** י**פלו וכו' לבדק הבים.** דסבר סמם הקדש לבדק הבית ואפיי במידי דחזי למובח אכל הראוי למובח אינו יוצא מידי מובח שהמקדיש חמימים לבדק הביח אין נפדים אלא למובח והדמים יפלו לכד"ה: ויכים בדמיהן עולום. קסבר מידי

קנא א זבמים קג א תמורה כ א ודף לא ב, ד) ויביא בדמיהן עולות ושאר נכסים יפלו וכו', כ) ב"ב שם (זכחים שמז. ו) כריסוס ו א ולטיל הל"ג. ו) ממורה לא ב, ס) שם, ט) חילין קל א, י) הדבר ל"ע דלר"א דם"ל דאין אדם חולה ההדישו א״ב ט״כ דלא מ״ל הך סכרא דלא שביק איניש וכו׳ ואולי צ"ל ולא אמריט דלא שכיק וכו", כ) הדבר נ"ע דהם בהדים מנו דמבים בדמיהן עולות ואולי דטעות סופר הוא ול"ל דכים בדמיהן עולות ועור הזכרים

ממורת הש"ח א) כריתות ו ע"א, ב) אותן, ג) ב"ב

עין משפט נר מצוה

לה א מיי פרק ה מערמן הל"י: לְר ב מיי שם הל"ז: קר ב נויי עם הנית: לז ג מיי שם הליח: ל∏ ד מיי שם הליז ופיו הליח:

לש ה מיי שם פייו הלכה ח: ם ו מיי׳ פרק ה ממעילה הל"ו: מא ז מיי׳ פרק ה מערכין הל"ו:

נוסחת הבבלי

(א) השום אם מדמו בני שמנומי כדברי שניהן כו': (ב) המקדיש נכסים כו' ר' אלעור כו': (ג) קטורת ר׳ יהושנו אמר בני לדד"ה וחלים מל הכל כו' אמר ר' חנינא דר' אליעור כו' ר' אליעור כו' ימכרו לזבחי שלמים כו': (ד) כבר נחמר כו' במה אנן היימין במקדיש את נכסיו מיכאן כו' רב הונא כו' אבל המקדים עדרו כו׳ כ׳ כח כ׳ הוכח כו׳: (ה) על דעתיה דר׳ יוחנן לא שניא כו׳ ר״א כשם ר' אנהו בשם ר' אחא קדשי

הגהות הגר"א

בבירולי יבש אע"ג שהן חול דאתי לקין המובח והכא מספקא ליה. ומשני הה דפשיטה ליה בכלי דשם כירולי יכש ער"פ הן בכלי שרת. ימה שנפנים קדשו רק דכירונין ס"ל לר״ע דלח קדים להו וג״כ דין קודם להם דאם יש זכח וכו׳ ונפסלו בלינה ולהכי להיו המזבח משא"כ הכא למד מ"ד פסולה היא ולכן מספקא ליי ומה דלריכא לי" היינו בכה"ג שנחפטמו הקטרח בחול דפליגי מה אי כשרה אי פסולה ומספקא ליה בדמים אי אתי לקין המזכח או לא. ולהכי גרים לעיל כעי ר"ח כר כח. וטיי שבועוי (יא.) דייה אלא מעתה וכיי, ובמנחר' (כ:) ואם לנו נפסלו כרי: [א] ה"ג אלא במה אנן קיימין כמקדים את נכסיו קדש לה' הקדשות לבדק הבית. כנ"ל. דהא החדש שממח כמיב והכל לה' ומהדש לה' הוא דחמוכח לה: [ב] ה״ג עי דרכי כא קשיא בהמה לא למובח היא המקדים כהמ' למזכח חומר למזכח ולמה סמם האיש הזה וכוי כלייל:

גליון הש"ם

[6] היינו מדלא פי׳ לעולה לשלמים ע"כ דלא לקרבן מכוין אלא לבד"ה ועיין מהרא"פ ודלא כק"ע שנדחה ולפ"ז אם לא היו אלא זכרי דסתמא הם עולות שהם כליל גם ר״א מודה דהם עלמן יקרבו עולות כיון דלא הי' לריך וכדעת רב אדא בר אהכה בתמורה שם לל"ק לפרש וכזה א"ש דברי הרמב"ס בפ"ה ממעה"ה הלכ"א שכתב וכן המקדיש נכסים היו בהם זכרים שדינן שיתרבו עולות יאף שפסק בפ"ה מערכין כר"ה ועי בלח"ת שהניח בל"ע דשם דמיירי מכרים לבד מה גם ר"א מודה וכר" אבא שם משא"כ בזכרים ונהבות יחד פסק כר"ח והכריע כל"ק משום דבירושלמי חפם כן כדרכו ו"ל

ולו"ק:

דחוי למזבח מסתמא למזבח אקדישנהו הלכך זכרים עלמן יקרבו עולוח אבל נקבוח אין קרבוח שלמים דדעתיה דמקדים שיהיו כולן לגבוה הלכך ימכרו לנרכי זכחי שלמי דכיון דראויוי למוגח חלה עלייהו קדושת המזכח ויכית כדמיהן עולות: המקדים בפי'. שאמר בהמה ונכסי להקדש דכיון שהפרישן והבדילן זו מזו ואעפ"כ לא אמר בהמה למזבח ונכסי לבדק הכית שמעינן שדעתו שהכל ילד אל מקום א' לכדק הבית אבל המהדים סחם כל נכסיו אמרינו שדעתו להקדים כל דבר למה שהוא ראוי: יינות שמנים ופלפום. שהן ראויין למנחות ולנספים: ועופות. תורים ובני יונה: ד' ליעור וכו'. טעמו מפרש בגמ': במ' קטורם. היינו דברים הראוין להרבנות לבור בבכמה ויינום ושמנים ומלחום רבר חני להו יקסבר יחיד מחנדב קטורת ור' הושעיא פליג כדפי לעיל: חמן חנינן. בתמורה פ"ו: ומועלין בנידוליהן. שהמקדיש בהמה לבדק הכית מועלין בחלבה: ופין בהן הנחה לכהנים. משח"כ בקדשי מובח הבשר או בנוור לכבנים: דר"א ביא בא דמנו ממם הקדשות לכד"ה דמשמע אפילו על בהמה כר"ח: מה חנן קיימין. במחי חיירי הך קרח חם במקדים כית ממם: כ"ג כי פליגי במקדים נכפיו. וה"פ דוקם במקדים נכסיו הום דפר"ם שפף דמי הבהמות יפלו לבדק הכית שאין אדם חולק נדרו ומדשחר נכסיו לבדק הבית חף בהמה נמי: מכל כמקרים עדרו. כלומר במקדים בהמות לחוד ר"ח מודה שהן למובח כיון שראויין למובח: כל ממה מודיי. אפרי ר"י מודה שהוה לכדק הכיח שחין חדם תולק נדרו: בסמה לא למובת היא. בתמיה וכיון דבהמה למובח נימא הכל למובח אפרי שאר נכסיו שאין אדם חולק נדרו וספיקא לחומרא: ומשני בהמה. ודאי למובח היא אלא הכא אולינן לקולא ואמרינן לכדק הבית הוא מדסתם המקדים הוה ולא פיי שמהדים בהמות אלא אמר נכסיו ה"ל כאומר בפירוש שיהו לבדק הבית: לא שנייא וכו. ל"ם המקדים נכסיו ול"ם המקדים עדר בתרוייהו פליגי ר״ח ור״י: שפודיו סמימים. כגון שעבר והקדים חמימי לבדק הכיח כשהן נפדין בעוד שהן חמימים יולאין לחולין: *)(מסני'. דחולין פ' הזרוע נמי דייקא): מסניפא אמרה כן. בחמיה הא לא מנן אלא ולדן וחלבן של בעל מוס שנפדו של בעל מום קבוע הוא דמותרין לאחר פדיונן אבל של

*) כ"ה בכל דפוסים הקודמין והוא נעחק מפירוש מהרא"פ כי לפירוש הק"ע האי ממני' הוא קושיא ולא סייעתה ודוה:

משנת אליהו

סליגא ר"ש בר"י דהכא אמה דבבבלי מביא כשם ר"ש בר"י גופיא דבשעירים ירעו דהמם אליבא דר"י לר"ש קאמר לה ורבי חנינא קאמר חנאי ב"ד על המיחרות שיקרבו עולית ג"ל אליבא דרבנן דר"ש ל"ל הנאי ב"ד ומלשון דקחתר שאין קרבנות לצור נקבשן כו' תשתע דעיקר כפר' הערוך שתכים החום' שם י"כ כ' ד"ה ואף ולא כפירש"י: מסני' אמרה כן וולדן וחלכן מותר לאחר פדיונן. עיין מה שכתבתי בקונטרם, ועיין במסכת תמורה ל"ב ב' ברש"י ד"ה וד"ה ועוד כו' דבקדשי ב"ה לא שני לן בין בעל מום מעיקרה להם ועשה כי זכקקטי כים מושני כן פנכ מום מעיקרה להם ועשה כעל מום שהרי על עלים ואכים הן חלין ושם ליצ א' דייה ואמר רמתמא כו' דאי בר"ה ממימה נמי מיפרקא דמאי איכפח להו אי תם אי בעל מום ואפשר ליישב סייעתה דר"י גשם רב חסדה מתחניי דתמורה גם על חמימין לפי אוקיותה דגמרה כבכורות י"ד ה' אף לדיחויים דתפתר בי' והכי משתע הסוגים דממר רבי חוחיה הלכה ד מתני' המקדיש חולכה בהן לקרבנות ראוייז דברים הצבור אינתנו לאומנין בשכרן דברי ר"ע אמר לו . כן עזאי אינה היא המדה אלא מפרישין מהן שכר האומנים ומחללין אותן על מעות האומנין ונותנים אותן בשכרן וחוזרין ולוקחים לאומנין יאותה מתרומה חדשה המקדישי נכסיו והיה בהן . בהמה ראויה על גבי מזבח זכרים ונקבות רבי אליעזר אומר בזכרים ימכרו לולצרכי עולות ונקבות לצרכי זבחי שלמים ודמיהן יפלו עם שאר ימררו ' נכסיו לבדק הבית רבי יהושע אומר זכרים עצמן קרבו עולות ונקבות ימכרו לצרכי זבחי שלמים ויביא בדמיהן עולות ושאר נכסים יפלו לבדק הבית אמר ר"ע רואה אני את דברי ר' אליעזר מדברי רבי יהושע שר' אליעזר (א) השוה את מדותיו ור' יהושע חלק א"ר פפיים שמעתי את דכרי שניהו המקדיש בפירוש כדברי ר' אליעזר והמקדיש מתם כדברי ר' יהושע (כ) המקדישה נכסיו והיו בהן דברים ראוים לגבי מובח ייגות ושמנים ועופות ר' אליעזר אומר ימכרו לצרכי אותו המין ויביא בדמיהן עולות ושאר נכסים יפלו לבדק הבית: גמ' המקדיש וכו' לקרבנות צבור: ר'ו יוחנן אמר (נ) קמורת אמר רבי הושעיה תיפתר באומן משל בית אבטינם שהיה נוטל בשכרו קטורת מה מעמא רבן עזאי שאין ההקדש מתחלל על המלאכה אלא על המעות: תמן" תנינן יש בקרשי בדק הבית דשסתם הקדשות לכדק הבית הקדש בדק הבית החל על הכל יומועלין בגידוליהן ואין בהן ליעזר לכהנים אמר רבי חנניה דר' דתנינן המקדיש נכסיו והיתה כהן בהמה ראויה ע"ג מזבה זכרים ונקבות רבי ליעזר אומר זכרים לצרכי זבחי ימכרו לצרכי עולות ונקיבות ימכרו שלמים ודמיהן יפלו עם שאר נכסים לבדק הבית אמר רבי יוחגן מעמא דרבי ליעזר ואיש כי יהדיש את ביתו קודש לה' במה אגן קיימין אם בבית דירה (ד) כבר כתיב 2 ואם המקדיש יגאל את ביתו אלא כי אנן קיימין במקדיש נכסיו (א)מכן שסתם הקדשות לכדק הבית אמר" רבי זעירא רב חונה בשם רב במה פליגין במקדיש נכסיו אבל במקדיש עדרו כל עמא מודיי שהוא למזבח רבי בא רב חונה כשם רב מה פליגין במקדיש עדרו אכל במקדיש גכסיו כל עמא מודיי שהוא לבד"ה (ה)על רעתיה דרכי זעירא ניחא וקשיא על דרכי כא בהמה לא למובח היא ובובהמה למובח היא ש ולמה סתם האיש הזה שהוא כאומר לא יהיה אלא לבר"ה רבי יוחנן אמר לא שנייא היא המקדיש נכסיו 'היא המקריש עדרו היא המחלוקת (רבי אבא בשם רבי אכהו כשם ר' אחא) רכ חונה כשם רכ רכי אכהו כש' רבי יוחנן קרשי בד"ה שפודאן תמימין יצאו לחולין

מכם קדושה דחויים אמיין פי׳ דהם אינו ראוי מתני'ט אמרה כן ולדן וחלבן מותר לאחר פדיונן להקריבן הוא אלא דמיהן נבעי רעייא א"ל ר׳ יהושע ס"ל כר" שמעון דאמר כל מילי דלא חזי להקרבה לא נחתא קדושה לגופיה דתנן התם המפריש נקבה לאשם חרעה עד שחשתאב וחמכר ויביא בדמיה אשם אם קרב אשמו יפלי דמיו לנדבה ר"ש אומר חמכר שלא במום אלמא לא קדוש אלא דמיה: מתגיי השווה את מרסו. הכל לבדק הבים ואינו חולק הקדישו ור' ניהושען חלק הקדישו לקדשי מוכח ולבדק הבית: בפירום. שפירש לבדק הבית: מתגי" ר אלישור אומר ימכרו ללרכי אוםו המין ויכיא ברמיםן שולום. ירושלתי אמר ר' אבהו בשם ריש לקיש שעמח דר׳ אליעור דכתיב דבר אל אהרן ואל בניו וגו׳ אשר יקריב לה׳ לעולה. הכל קרב לעולה בבקר ולא עופות פי׳ אין מקריבין הן עצמן. להקריבו אין את יכול דכתיב בכקר ולא בעופות לפדותו אין את יכול שאין לעוף פדיון לפום כן זריך לתימר לא קדשה אלא קדושת דתים ועוף דאין לו פדיון תוא לן דתניא בפרק התנחות והכסכים העופות והענים והלכונה וכלי שרת אין להם פדיון שלא נאתר אלא בנהתה כדכתיב אם בנהתה הטתאה ופדה בעירבן ובבהתה בעלת תום תשתעי קרא:

דמנים דר"ם: ה"ג קודש לכ" שספס הקדשום לכד"ה. דהקדש סתמת כתוב והכל להי ומקדש להי הוא דקתונת לה: כמקדש נכסיו. סתמת התם פליג ר"א וס"ל דאף הבהתות לכד"ה כמו שאר נכסיו שהן לבד"ה: שדרו. שהן בהמות ראויות למובת אף ר"א מודה שהן למובח: אבל מקדיש נכסיו כו" לכדק הבים. לפי שאין אדם חולק נדרו. ולדידיה צ"ל דלא תני עם שאר נכסים במתניתין דהאי מוקי בכה"ג דליכא שאר נכסים פליני והכי מחרץ לה בתמורה שם: ע"ד דר' כא קשים. למה פליג ר"ם במקדים עדר שיהיה לבד"ה והם בהמה שייםי למובח. ימשני. ה"ג במהדים בכמה למובת כו'. מפרש שהות למובת ומדסמם החיש הזה ש"מ שכוונתו לכד"ה: ד"ר ל"ש כ"ל. דבסתיהן פליני במקדים נכסיו ודחי ניחל בדלעיל וממקדים עדכו עעמא דר"א מדסחם כוי כוונחו לבד"ה ור"י פליג: הקדם כר"ב שפראן סמימים. איירי בהקדים כגון בכה"ג דמתנר: מסני אמרם כן וולדן וסלבן סוסר אחר פדיונן. מחניחין היא המולין (קיל 6) ובככורות (ייד 6). וקשיא טובא דהא החם אירי בקדם מום קבות היא המולין (קיל 6) ובככורות (ייד 6). וקשיא טובא דהא החם אירי בקדם מום קבוע להקדשן כיו והיאן מדיל סיעתא לדהכא להקדשן כיו והיאן מדיל סיעתא לדהכא דאירי בתמימין. ייש לפרש דבכורות שם מהדר גמרא לפרושי מה דתני במשני שם כל שקדם מום קבוע להקדשן ונפדו כוי יולאין לחולין ליגוז ולעבד וולדן וחלבן כיי. טעמא דנפדו הא לא מפרו לבחה מסיע לריא דאמר קדשי בדייה אסורין בנחה ועבודה מסיע לריא דאמר קדשי בדייה אסורין בנחה וותורה מחיש לריא ביו מולים לא המולים בדייה אסורים בנחה וותורה הוא החומר היא החומר הוא החומר החומר הוא החומר החומר הוא הוא החומר הוא החומר הוא החומר הוא החומר הוא ועבודה (ופי רש"י שם) והכנ כקדשי כד"ה דתי רהם עלתם לא היקדשי מחמלה אלא לדמיהן. ודמי שם. אמרי לא קדושת דמים הוא דמיחלפא בקדושת הגוף למובח גורו רבנן אבל קדשי בד"ה לא. (שם) לא תסייעיה מהכא דקדושת דמים למזגח הוא דהוקדשו לשם כן שיהיו הדמים למובח ולכן אסור בגחה ועבודה משום דמחלפא בקדושת הגוף ר"ה כל כו") לאו בקדשי בד"ה איירי אלא בהקדשן למובח לדמיהן כו". חזינן דלמסקנא דגמרא

ריבב"ן רפֿויין לכור. מפכש לקרבנום מתניי לאומנין ינתנו קטורת בירושלמי לאומני בית אבטינס בן עואי לא ליה ליתן הקטורת לאומנין וטעמא מפרש בתוספתה ובירושלמי לפי שחין ההקדש מתחלל על המלחכה ומחניי דלעיל סחמא כבן עואי: מתני' המקדים נכסיו. סתם זכרים מכרו לנרכי עולות אע"פ שאיו פודיו תמימיו דוקה קדשי מזבח הכל קדשי בדק הבית נפדין חמימין דקי"ל בתמורה המתפים חמימים לבדק הבית כשהן נפדין אינן נפדין אלא למזכח שכל הראוי למזבח אינו יולא מידי מזבח לעולם וכן מפרש בירושלמי ר' חזקיה בשם ר' יוסי קדשי בדק הבית נפדין חמימין ילאו לחולין אין תימר לא ילאו לחולין היאך קדשי מובח חלין על קדשי בדק הכיח דס"ל לר אליעור דסתם הקדשות לבדק הכית ואין אדם חולק הקדשו לקדשי מובח ולקדשי בדק הכיח והכי מוכח בזבחים בפרק טבול יום דרי אליעזר סבר אין אדם חולק הקדשו" דלא שביק אינש קדשי מזכח ועכיד קדשי כדק הכית: ירושלמי אמר ר' יוחנן מ"ט דר' אליעזר ואים כי יקדים את ביתו קדש לה׳ מה אנן קיימין אם בכיח דירה כבר כתב אם המקדים יגאל את ביתו אלא כך אנן קיימין במקדים נכסיו (כל עמא מודו) [מכחן שפתם הקדשות] שהוח לנדק הנית ר׳ זעירה בשם רב מה פליגן במקדים נכסיו הכל במקדים עדרו כל עמא מודו דלמוכח ר' כא בר הונא בשם רב מה פליגן במקדיש עדרו אבל במקדים נכסיו כל עמא מודו לבדק הכים ר' יוחנן אמר היא המקדיש נכסיו היא המקדיש עדרו היא המחלוקת: בותבי' נקכות ימכרו ללרכי וכח שלמי'. טעמא דר' יהושע לפי (שאין אדם) [שהאדם] חולק הקדשו ולא שביק קדשי מוכח ועביד קדשי בדה הבית להכי זכרים הן עלמן יקרבו עולות אבל נקבות אינו יכול הוא להקריבן שיאכל הבשר יהעור שלו כשאר שלמים שהכל הקדש לפיכך ימכרו והם יקריכום (ודמיהן לכד"ה) ^סוגם עור הזכרים שהן עולות לבד"ה והכי תסיק בפ׳ טכול יום הנ"מ בשר דלא תפים לקדשי בדק הבית אבל עור תפים אע"ג דאמר ד' יהושע אדם חולק הקדשו מה שראוי למזכח ושאינו ראוי למזבח לבדק הבית לא שיהו כשאר קדשי מזבת שעורותיהן לכהנים דמודה הוא שהעור לבדק הבית כשאר נכסים אפי׳ עור העולה וכך פירם רבינו שלמה זל"ל: ירושלמי אמר ריש להיש טעמה דר' יהושע דכחיב דבר אל חהרו ואל בניו וגו' אשר יקריב לה' לעולה הכל קרב עולה. לרצינכם תמים זכר מנין אפילו נקבות ת"ל בבקר לרבות את הנקבות ובתמורה פ"ג [דף כן א"ל ר' חייא בר אבא לר' יוחנן לר' יהושע דחמר זכרים עלמן יקרבו עולות ש"מ דקדושת הגוף אקדשינהו נקבוס היכי קרבי שלמים הני

מוחרי חטאות שיקרכו עולות אבל עיקר הקרבן אינו משתנה: בותני' המקדיש נכסיו. וסחם הקדש לבד"ה: לקרבטת לבור. מפרש בגמ": ינסטו לאומנין בשכרן. ויוצאין להולין אע"פ דאין דבר אחר נכנס תחחיו דקסבר הקדש מחחלל על המלאכה דכחיב ועשו לי מקדש שתהיה המנאכה נעשית מן ההקדש: אינה **שן המדה.** נאו מדה שה היא לדתונא לעיל אלא מפרישין כו' כמו גבי קטורת דלמעלה: בב"ל **הפקדיש כו' רי"א קטרס.** היינו ראוין לקרבנות בהמה ושארי דברים הא קמני לה וס"ל יחיד מנדב קטרת: ר"ה אמר ספחר באומן שהיה נוסל כו'. ועד שלא לקחו ממנו הקדישה ובבכלי במסכת כריחות ו' ע"א פריך עלה למה לא תני הכי וחזר ולוקחין כו' אע"כ דהכא מיירי בסממני קטורת שעדיין לא נמסטמה כלל: **בתבי" המקדיש כו" ודמיהן יפלו כו' לבר"ה.** דסבר סחם הקדשות לבר"ה ואפי" במידי דחזי למוכח אבל הראר למוכח אינו יוצא מידי מובח שהמקדיש חמימים לבד"ה אינן נפדין אלא למובח והדמים יפלו לבדק הבית: וי**כיא כבמים! שלום.** ס"ל מידי דחזי למוכח מסחמא למוכח אקדשינהו הלכך זכרים עלמן יקרבו עולוח אכל נקבוח אין קריבות שלמים דדעתיה דמקדיש שיהיו כילן לגבוה הלכך ימכרו לצרכי זכחי שלמים דכיון דראויות למוכח חלה עלייהו קדושת מוכח ויביא כדמיהן עולות: המחדים כפירום. שאמר בהמה ונכסי להחדם דכיון שהפרישן הרבדילן זו מוז ואפש"כ לא אמר בסתה למוזכח ונכסי לבדיה שמע" שדעתו שהל ילך אל מקום אחד לבדיה אבל המקדיש סחם כל נכסיו אמריטן דעתו להקדיש כ"ד למה שהוא ראר: בכ" המן סנינן, במסכה תמורה (ב"א ה): שפחם ההקדשום. היכא שלא פירש כשהקדיש כדלקמן: **כנידוליה**ן. מרנגולת בפילמה ובהמה בחלבה נקרא גידוליהן: **לכפנים. ד**בקדשי מזבח הבשר או העיר לכהנים: דר"א. הא דמני שסמם הקדשות לבד"ה אמי כר"א דס"ל הכי: <mark>טעמא דר"א</mark>. דס"ל הכי: מם אנן קיימין. היכא איירי האי קרא: במקדים את נכסיו. דהיינו בכה"ג

תורה אור חשלם

ממימים אפילו לאחר פדיונן אפור: מיפהר. הא דקאמר ר' יותנן שפודין חמימין ואח"כ הוממו יוצאין לחולין וקמ"ל אע"ג דגשעת פדיון חמימין היו יוצאין לחולין ופי" הרא"פ בוה איני ממוור כלל: **מתניסא.** דפ"ז דממורה אמרה כן דתנן החם יש בקדשי מובח וולדן וחלבן אסור לאחר פריינן משא"כ בקדשי בדק הביח והיינו בשקדש הקדשן לתומן ה"נ אם נפדו חמימים והוממו יולאין לחולין: אין חימר וכו'. דאם נאמר לא ילאי לחולין א"כ לעולם בקדושת בדק הביח קיימין איך מכן במחניי לר"א זכרים שהוקדשו לפד"ה ימכרו לצרכי ובחי עולית: **בעלי מומין.** המקדים בעלי מומין למובח אע"ג שהוא עובר משום חמשה שמות מ"מ קדושת מובח הל עליהן: **ליידה מילה.** לאיזה דבר חל עליהן קדושת המובח:

תקלין חדתין שם דכעלי מומין דמובח חמירי מממימין דכד"ה ומה דאסר בבעלי מומין דמובח בלא פדיון בכד"ה שרי בתמימין אף בלא פדיין ומינה מוכח הא דקחני במתני שם גבי קדשי בעלי מומין דמובח לאחר פדייה דוולדן וחלבן מוחר. ה"נ בקדשי בד"ה אף ממימין שרי עכ"פ לאחר פדיון ומביא סתם מחני וולדן וחלבן מותר לאחר פדייה משום דבעלי מומין דקדשי מוכח בעלי מומין שוין עם חמימים דבד"ה ידאי ולא חמיר בע"מ דקדשי מזכח מחמימין דבד"ה: ודחי סייעתיה. וה"ג ספסר שהוממו ופדאן. כלומר גם שתשווה קדשי בד"ה למתני הנ"ל היינו באותן שהודם פדייה עכ"פ הוממו ונהי דכבעלי מומיו שקותם שיוים על פי היותרו והרי דבבעני מיותין דקדשי מובח בעיון שקדם מום קבוע להקדשן אינ היותנו קודם פדייה לסורין אף לאחר פדייה כותני בסיפא הכא בנד"ה אף שהומתו קודם פדייה מוחרין לאחר פדייה בוולרן וחלבן אבל לא בנפדין חמימים: ה"ג מחני אמרה כן וולדן וחלכן אסור לאחר פדיונן. משא"כ בבד"ה והוא מתני' בחמורה וליא כין: ור' יוסי בשם רב מסדא. מביא סייעתא דבהוממו ופדאן בקדשי בד"ה יולאין לחולין כדאמר רבי חוקיה בשם ר' אחא תפתר כו' מדקתני התם וולדן וחלבן כו' והתם בהוממו ופדאן איירי כדקתני בהדיא בגמרא דמחני' דבכורות שם כל שקדם הקדשן את מומן ועלה קחני משא"כ בבד"ה הרי דבבד"ה הוממו ופדחן יוצחין לחילין: היחד קדשי מוכח חל על קדשי כ"ה. דקתני במתניתין ימכרו לצרכי עולות אם גם כה. דקסני במחניתין ימכרו כלרלי שוחח הם גם אחת פדיון אינם יולמין לחולין היקל יחלן יחלו עליהן קדבי מובח לחל מדיב בדק הביח אין משנין אותן קדשי מובח ואחד קדשי מובח ואחד הדיב בדק הביח אין משנין אותן מקדושה לקדושה: ודחי בעלי מומין קדושח מוכח חלה עליהן. כשהקדיש בע"מ לנד"ה ופדאן קדושח מוכח חלה עליהן. כשהקדיש בע"מ לנד"ה ופדאן קדושה מוכח מזבח חל עליהן: ליידה מילה. כלומר לחיוה דבר חל קדושת מזבח עליהן הא חינן רחוין למזכח: **מפסר לגיוה ועבודה. הלסוריו** קדשי מופס בניחה ועבודה. הלסוריון קדשי מופס בניחה ועבודה: הפריש נקבה כו. איידי דתני בתמניתין חילוקא דוכרים ונקבות סידר הכא פלוגמייהי בזה: יניתן ולכם ותפות שירו הכנו במתחים כחם. לעולחו לפסח כו' שאלי כילן זכרים דוקא: עעמה דרש. דאמר לעילחו עושה תמורה: שכן מנינו נקבה כשירה בעוף לעולה. דקיי"ל תמות חכרית בבהמה ואין תמות חכרות בעופות ילכן חל שם עולה עליה לעשוח תמירה: מעמא דר"ש כן יהודה. דס" דככולם אין עושה תמורה: אם מין עם מינו כו'. היינו כאשם גופיה לדמפרש לה: דסנן. בחוספתא פ"ק דובחים והיבאה בש"ם דמנחות תמורה ו"ט ב): ה"ג אשם כן שנה כו'. אשם כן ב' שנים אשם גוילות ימעילות ושפחה חריפה דכחיב בהו איל אשם בו שנה אשם נזיר ומלורע דכתיג בהו כנש: ר"ש אומר כל עלמן אינן קדשים כל עיקר אינן קדושים זוהו מין עם מינו דשניהם וכרים רק מקל מוק שמלוקין ביותן ומ"ל דאינן קדושים כ"ש מינו עם שאיני מינו ורשב"י משום ר"ש אמר לה: ד' יהושע. דמתנימין דאמר נקבות ימכרו לגרכי ובחי שלמים ויכות בדמיהן כיו: 164 להקדש דמים. דקחמר נקבות ימכרו לצרכי שלמים ואי הוי קדיש בקדושת הגוף הוי בעי רעיה עד שיסתאב. וזהו דאמר אין חימר קדשה קדושת הגוף הל"ל ירעו עד שיפול מום וימכר ויקנה כדמיהן שלמים וס"ל כרשב"י אליכא דר"ש דאף בעולה אינו עושה תמורה דסבר כל מידי דלח חזים ליה לגופיה לח נחתח ליה קדושת הגיף

א"ר והכי מוקי לה בחמורה וכי פייבו דר' יהישע ס"ל אין אני רואה כו' שמוחר פסח כא שלמים. אליכא דר״ם: ה״ג א״ר כלומר היאיל ישייכי שלמים בפסח ושלמים באים נקבה יאע"ג דהך לא קרבה נקבה אפילי שלמים לאחר שסח כמ"ש בתמורה י"ח נשתיירה לאחר הפסח תרעה מיהו שם שלמים עלה הראיל והיא שלמים נקבה ומתאל לה קדושת הגוף: "דיג ולימא אל אני רואה דר"ש כאשם שמוחר אשם כא עולה. וכ"ה בממורה שם כלומר וכיון שמוחר אשם כא עולה אשחכת דהך נקבה דאשם עולה היא וחקדיש קדושת הגוף בעולת נקבה דהא תצינו עולת נקבה בעוף: ודמי ר' פון. אם הקדיש פסח כיי גופיה קרב שלמים ושם שלמים עליה משא"כ כאשם דרף. גופו קרב עולה אלא ירעה עד שיסמאכ ודמיי יפלי לנדנה לקיך המובח ולכן לא חל קדושת הגוף עליה: ה"ג מה פליני. כלומר באייה סברא פליני ר"ש ורבי דאמר אין אני רואה וקאי

עולה

אדסמיך ליה דמסיק דשפיר לא שייך פלוגמא דרפי אלא אפסח ומפרש פליגמייהו בהדא. ההין אמר הקדש דמים קדיש. ר"ש ס"ל דלא נחסא קדושת הגוף משום דמוחרו בא שלמים דהא הכא לין נופו קרג שלמים כדאמר בתמורה נשחיירה אחר הפסח אינה קרבה שלמים יארן מות הקוש וחים קוש. דע ללו מתח קדותו הבן משלמים המיל המות להחור כל שלמים ויתו שלמים קדם אלא הקדש דמים: והבן סבר. רכי שיל הקדש גופיה קדש מחיר ומחור בל החור שלמים מקדם המיל מתחיל ומחת המיל בל הקדש לענין מתורה דמות בל הקדש לענין מתורה דמות מות הקדש לענין מתורה דמות בל הקדש בל החור המות בל הקדש בל החור בל התחור המות בל החור בל החור בל החור בל החור בל החור המות בל החור כני. טעמל דדין מנית, על מיתרא דרשביי בשם ר"ש אחינו משה תמורה: מה ח"ל מחלה. דליהרות דילא דבהתה טמאה הא כתוב למניה ואם בבהתה טממאה ופדה בערכך בגרו שלה לאופו השם. כמו נקבה לעולה ואשם ופשמ וכתריך דלא חלה עליה קדשות הגוף יאינו עושה ממורה: לא אחר כן, מוה הכחיב דיין להיפון דלא חלה עדיין המישוך לתחייך דמתי אשר לא יקרינו ממנה קובן להי דהל"ל אשר לא יקרינו להי אלא דה"ק כל שאינה לאוים ליקרה לא כאן ולא קרבו במקום אחר היים בשום במשה במורה לאפוקי נקבה לעולה ראוים למקרב במקום אחר ההיינו בעוף כדאמר לעיל טעמיה: הרי הרובע כל. דאיין לאי על הברייא בלי על חברייא בי של משהיה ושעתא דריש מתחל מכדש להכי נקוע עולה בדבריו זלכן הקשו לי השיב במופסאם ביין מתחלה להירי בהיין אל מה בדריו זלכן הקשו לי השיבים במוך מחלה במורה להיים לא קרא וה"ץ דומיא דעתאה דעתאה בארי להקרונו ממנה בשום מקום קרבן משא"כ הרובע ווקבוח לעולה כיי דבנילן יש במיים קרבן האי דהוא ש"ל דענואה מוש העולה ליירי בה אשר לא קרונו מונה בעורך האל בהחה שמאה בכרוע ווקבוח לעולה כיי דבנילן יש במיים קרבן והאי ועושין מתורה: וקשיא בבדא פקוא ובער בכרייאות וחפסתית בכולה אלמודא במתורה ולייב בי ובעריך הואר בהוא האם לל במתורה ולייב בי ובעריך בלא האם בכרייא ואם לל במתרה במתורה ולייב בו ובעריך בוקרות בבעיה של בברייא ואם לל השבר בתורה במתורה ולייב בו ובבכורות וליים בל האוד בברייאות במתורה בתורה ולייב בי ובעריך בוקרות בבעיה אל אל ברברייאות הואם ברולה לא הברבריים בל ברייאות הואם בלל החבר בתורה ולייב בו ובבכורות ביו בל האת בל המתורה בלייב בתורה במתורה ולייב בו במבורות הביים בבכריים אלה בלא ברבל החברים בל במתורה בתורה ביים בעריך בוקרות בבעייה הוא הלא ברבל החבר בתורה ביים בל בהתורה בתורה ביים בבריים הואם בבריים הוא בתורה ביים בל בתורה בתורה בליים בל בהתור בתורה בתורה בליים בל בתורה בתורה בתורה בליים בל בתורה בתורה בתורה בתורה בל בתורה בתורה בתורה בתורה בל בתורה ב שנפדי הכסוב מדבר אי איט אלא בכהמה טמאה ממש הרי כבר אמור ואם בכהמה טמאה ופדה בערכך וגוי אלא בבעלי מומין כוי ומהא נפקא לן דבעינן העמדה יהערכה לבעלי מומין. ושאם מתו בין חמימין בין קדשי מובח שופל בהן מים יקברו. אלא ע"כ טמאה באותו הש' ודחה דיוקו לגמרי: **טעמא דר"ו.** דאמר זכרים עלמן יקרבו עולות ונקבות דמיהן יבואו לעולות: **הכל קדב עולה.** דריש לכל נדריהם ילכל נדבותם אשר יקריבו לה' יהיה עולה יהיינו גם במקדיש נכסיו יקריבם לעולה: <mark>מנין אפילו נקבוח.</mark>

(א) שפראן תיפתר (א) שפראן תמימין והוממו רבי יוםה כשם רב חסרא מתני' אמרה כן ולדן וחלבן אסור לאחר פדיונין [כ]רבי חזקיה בשם רבי יוםה קדשי בדק הבית שפראן תמימין יצאו לחולין (ב)אין תימר לא יצאו לחולין היאך קדשי מובח חלין על קדשי בדק הבית בעלי מומין קרשי מוכח חלה עליהן ליידה מילה וגולגיוה ולעבודה הפריש נקבה לעולתו ולפסחו ולאשמו אטושה תמורה ר"ש אומר לעולתו עושה תמורה לפסחו ולאשמו אינו עושה תמורה רביט שמעון בן יהודה אומר משום ר"ש לעולתי ולפסחו ולאשמו אינו עושה תמורה אמר רבי יוחנן מעמא דר"ש שכן מצינו נקבה בעוף כשירה לכא עולה וא"ר יוחנן מעמא דר"ש בן יהודה אם מין במינו הוא חלוק עליו כ"ש מין בשאינו מינו איזהו מין במינו שהוא חלוק עליו כהרא (י) דתניי וד) אשם בן שנה והביא בן שתים (יצא) בן שתים והביא בן שלש לא יצא רבי שמעון אומר ^בכל עצמן איגן קדושים) א"ר" יוחנן ר"ש ור' יהושע שניהם אמרו רבר אחד כמה דר' יתושע אמר נקבה לעולה לא קירשה אלא הקדש דמים כן ר"ש אמר נקבה לעולה לא קירשה אלא הקדש דמים אין תימר קדשה קדושת הגוף ירעו אמר ר' אני רואה את דברי ר"ש בפסח (שמא הקדש) שהמותר פסח כא שלמים ולימא אין אני רואה דברי ר"ש באשם (שמא הקדש) שהמותר אשם בא עולה אמר רבי אבין אם הקדיש פסח בא שלמים גופו קרב שלמים אם הקדיש אשם בא עולה אין גופו קרב עולה והומהו כדון ההין אמר הקדש דמים (קרוש) הקדיש וההן אמר הקדש גופו (קרוש) הקריש: (יוֹר׳ זעירא כשב ר״ש בן לקיש מעמא דרבי יהושע דבר אל אהרן ואל בניו ואל כל בני ישראל ואמרת אליהם איש איש מבית ישראל וגו' אשר יקריב לה' לעולה הכל קרב לעולה לרצונכם תמים זכר מנין אפילו נקבות ת"ל 2בכקר לרבות את נקבות רבי יצחק בי ר"א שאל כתיב זכר ואת אמרת כבקר לרבות את הנקבות ודכוות' כתיב תמים ואת אמרת בבקר לרבות בעלי מומין מה ביניהון (ד) רב אמר שבמא דכדכדא ביניהו:

ר"א אומר ימכרו כו' המין: ר' אבהו בשם ר"ש

בן לקיש מעמא דר"א 'דבר אל אהרן ואל בניו

לרצונכם תמים זכר יכול אפילו עופות ת"ל בבקר

ולא עופות רבי ירמיה ור' (ה)בון בר חייה הוון יתיבון

ואמרין תמן אמר ר' יוחנן מעמא דר' שמעון שכן

נקבה שבעוף כשירה לכא עולה וכא אמר הכין

וגו' אשר יקריבו לה' לעולה הכל קרב

מותרין בגיזה ועבודה וקדשי מובח אסורין: לשולחו לפסחו ולאשמו. ואלו אינן באין אלא זכרים: שכן מלחנו עולם נקבה בעוף כשרה. דאמר מר ממים וזכרות בבהמה ואין תמות וזכרות בעוף הלכך חל עליה שם עולה שחרעה יתעשה ממורה: ו**אר"י מעמא דר"ש**. אליכא דרשכ"י: אם מין במינו הוא חלוק עליו. אפי׳ באיל גופיה שמכיא לאשם אם שינה אינו חל עליו שם אשם כדמסיה כ"ש אם מקדיש נקבה לאשם שאינו קדוש: ה"ג הבים כן שחים לם ילם. וכ"ה בכבלי וברמב"ם: כן ר"ש אמר. לשיטת ר"ש כן יהודה דכל מידי דלא חזי ליה לגופיה לא נחחי ליה קדושת הגוף ואפילו עולה הלכך אינן לריכין לרעות אלא ימכרי מיד לצרכי אותי המין יאינן עושין תמורה: ה"ג א"ר אין אני רואה וכו'. וכ״ה בכבלי: שמא סקדש פסח כל שלמים. שכן מותר פסח קרב שלמים ושלמים באין נהבה ואע"ג דהר נהבה לא קרצה שלמים אפי' לאחר הפסח אלא תרעה מיהו שם שלמים עלה ונחתה לה קדושת הגוף: ופריך ולימה ולה הרחה דבריו של ר"ש בחשם. הוחיל ומותר אשם קרב עולה ואישתכח דהך נקבה דאשם עולה היא וחיקדש קדושת הגוף: נופו קרב שלמים. הפסח עלמו לאחר הפסח קרב שלמים הלכך חל עליו שם שלמים: אין גופו קרב עולה. אלא ירעה עד שיסתאב ודמיו יפלו לנדבה לקיין המובח: מאי כדון. כמחי פליגי ת"ק ור"ש ודברי הרח"פ בוה אין נראין: הכן אמר וכו'. מ"ק סבר קדושת דמים קדש אפי׳ אינו אלא קדושת דמים עישה תמורה דמגו דנחתה ליה קדושת דמים קדוש נמי קדושת הנוף ור"ש סבר דיקא אם קדש קדושת הנוף מתחילה הוא דקדש לרעיי ולתמורה אבל קדושת דמים לא דלא אמרינן מגו: איש איש מכים ישראל. ומן הגר בישראל אשר יקריב קרבנו לכל נדריהם ולכל נדבותם אשר יקריבו לה' לעולה: הכל קרב לעולה. כל מה שהם נודרים ומתנדבים מדברים אשר יקריבו לה׳ אפי׳ יינוח ושמנים וסלתות יהיה לעולה: ואם אמרם בבקר לרבום **נקבות.** בתמיה לא לכתוב זכר ולא בבקר: **ומשני** ודכוומה כתיב סמים. דכתיב חמים זכר יחפ"ה קדם לדמי דחנן המקדים בעלי מומין למזכח אף על פי שהוא עובר בלא תעשה מה שעשה עשוי דכתיב ולנדר לא ירלה רלוי הוא דלא מרלה הא מיקדש קדשי לדמי ה"נ לכתחילה לא יקדיש נקבה מיהו אי מיקדש קדשי לעולה קדשי לדמי: מה ביניהון. מאי איכא בין ר"ע לרבי פפיים: שיכטא דכרכדה ביניהון. וכדכד היינו ען שיש לחורגים שראשו חד ומעבירו על השתי כשהוא מתוח לפניו ושובט בו החוטין ומהרב המכדילין בין שני חוטין העליונים ותחתונים ומיד נוחים להתפרק ונפתח שער לירות בו חוט הערב וקאמר רב שיש הפרש גדיל ביניהם דהא דקאמר ר' פפיים שהמקדים בפירוש כדברי ר"ל היינו שהקדיש בפירוש לבד"ה אבל הקדים סחם כר"י ור"ע סובר שסחם

ומשני לניוה ועבודה. דאילו קדשי בדק הבית

הקדשית לכדק הבית אינ ה"ק כשם שהכדכד מקרב המבדילין כך קרובים דברי ר"פ ור' עקיבא דהמקדיש בפירוש הייט שפירש נכסי ובהמה וכדפרישים במתני׳ ואפשר לומר דאף ר"ע מודה כוה ורא"פ פי׳ בענין אחר ודבריו ממוחים ע"ש: **הכל קרב עולה**. כל מה שנודרים ונודבים מדברים אשר יקריבו לה' אפי' יינות ושמנים וסלחות יהיו לעולה: יכול אפי עופות. יקריב בדמיהן או אם הקדיש עוף יקריבנה עולה: ח"ל בכקר. הא אינו מקריב בכל מה שמחנדב אלא עולה בהמה בלבד: **חמן אר"י וכו**'. אהא דאר"ש המפריש נקבה לעולה עושה חמורה קאר"י דהיינו טעמא לפי שמלינו נקכה בעולת העוף נחתי לה קדושת הגוף ועושה תמורה: ו**הכא הוא אתר** הכין. דהתקדיש עופות ימכרו שמעינן דלא נחתי להו קדושת הגוף דאל"כ אפורין למכור:

א) תמורה כ א, ב) שם ע"ב, ב) שם יע ב, ד) ע"ש כ ח.

עין משפם נר מצוה

מב א מיי׳ פרק מתמורה הלכ"א: מג ב מיי פרק מפהמ"ק הלכ"ו: מד ג מיי׳ פרק ה מערכין :סל״ט

נוסחת הכבלי

(א) ר״ח נשם ר׳ אחא מפתר כו': (ב) וא"ת כו' הכית ועוד מן הדא הותירו תמימין ימכרו לגבי מובח וא"ח לא יצאו לחילין היאך קדשי מובח חלין על קדשי כד"ה כעלי מומין קדושת כו': (ג) דתני חשם כו' שתים ילה כן שנה כו׳ ילה ה״ר יוסגן ר"י ור"ם אמרו כו' ריאה אני כי׳ בפסח שמא הקדש כו' פסח נה שלמים ואיני רואה את דברי ר"ש באשם שמא הקדש אשם בא עולה א"ר בון אם הקדש כו׳ אם הקדש אשם כו' החדש דמים קדש כו' הקדים גופי קדש ועירא בשם ריש לקוש כו׳ ישראל איש איש כו' ר"י כיים שאל כיי: (ד) ר"ח דכר פדח ביניהון: (ה) ור׳ בון הוו יתבין כו׳ שאינה ראויה כו' רכי ייבו כו':

הגהות הגר"א

[א] ה"ג ר"ח גשם ר שהוממו אתא תיפתר ופדאן. וה"פ אף אם תשווה קדשי כד"ה למחני' הנ"ל היינו כאותן שקודם פדיה על"פ הוממי ונהי דכבעלי מומין דקדשי מוכח בעינן שקדם מום קבוע להקדשו אבל הוממו הודם פדיה אסורין אף לאחר פדיה כדתני בסיפה הכה בבד"ה אף שהוממו קודם פדיה מיסרין לאחר פדיה ביולדן וחלבן אבל לא בנפדין תמימים: [ב] ה"ג מתני אמרה כן ולדן וחלבן אסור לאחר פדיונן משא"כ בקדשי בד"ה. ר' חוקי' כו'. וכ"ה במשנה תמורה (לא:) וער בק"ע: [ג] נ"ל מיפתר לגחה ולעבודה כו': [ד] ה״ג אשם כן שנה והביא בן שתים בן שתים והביה בן שנה כשר אלה שלה עלי לבעלים לשם סובה. רש"ה כל עלמו אינו קדוש כו": [ה] נ"ל מה פליגי ההן אמר כו' כלומר בחיות סברה פליני ר"ם ורבי דחמר אין אני רואה וקאי אדסמיך ליה דמסיק דשפיר לא שייך פלוגחא אלא אפסח ומפ׳ נהרים: פלוגתייהו [ו] מימרא המתחלת חברייה נשם ר' ייחנן עד וקשים כדם כתיב והעמיד והעריך הכתובה לף ע"ח שייכח כחן כנ"ל:

תורה אור השלם

ו. דבר אל אחרו ואל בניו ואל כל בני ישראל ואָמרת אַלהָם אִישׁ אִישׁ מבית ישראל ומו הגר אשר בישראל יקריב קרבנו לכל נדריהם ולכל נדבותם אשר לכל נדריהם יקריבו ו) מנחום חב א ד) נוחא בנ

א, ה) בש"ם בכלי דפו"ר

ו ירושלמי יומא פ"ג הלכה 1) ירושלמי יומא

ט. ז) עי' בתוספתה בפ"ב

דלימא שם כהר לישנא ונראה

שחסר כאן בהעתקת לשון

המוספתל וע"ם היטב

الد.

סיימחים. טעמל דר"ל דמתני לדר" שמולו: לל היא. עלמה: ולל דמיה. ע"י פדיון כשנפל בה מום: ללל הקדש דמים. דהייט קדושת בדק הבית: ולמתם יאות. ושפיר קאמרת שטופות לבד"ה: להקריבו. לעולה לקיין המוכח א"א דכחיב בבקר: שאין לעוף סדיון. אף שנפל בו מום כדאימה במו"כ: לפום כן וכו. לפיכך זריך לומר דעופות לא קדש מחסילה אלא קדושת דמים: מעמא דפין סניא. טעמו דבין תנא דאתר אליצא דר"ש המפריש נקבה לעילה ולאשם ילפסח אינו עושה תמורה: אלא אפי 'עמאה באוםו השם. שלא קרא עליו שם קרבן הראיי לו: וקשיא בדא כסיב וסעמיד והערכה בממים וכי קרבן כזה שהוא תם בעי העמדה והערכה דהא בסיפא דהך קרא פחיב והעתיה

מתני' משערין אם סלשכם. לפרוע את

ההקדש כדתנים בתוספתם חוכת אחת ללי יום משערין את הלשכה. כל מי שמכר להן יינות ושמנים וסלחות ואמר תנו לי מעותי אין שומעין לו¹⁾ אלא הולך אצל גובר וגובר מעמידו אצל שולחני: שיד ההקדש על העליונה. אם נתיקרו אינו מפסיד ההקדש שהמעות קונות כדכתיב ונתן הכסף יקם לו. החלו אין ההפסד להקדש לפי שאין כח הדיוט חמור מן ההקדש שאינה קונה אלא במשיכה: החליעה **סולת התליעה לו.** למוכר ואסור למובח דחנו רבנן במנחות בפרק כל קרבנות סולת שהתליעה רובה פסולה חטין שהתליעו רובן פסולות. וכן אם נשפך היין נשפר למיכר כדחניא בתוספתא פ"ב אינו מקבל את מעיתיו עד שיהא המוכח מרלה. ירושלמי תני ר' שמעון אומר מיד

היה מקבל מעותיו והכהנים זריזין הן: מתני" אלו הן הממונים. ירושלמי

חזקיה ורכנן חד אמר כשירי כל דור ודור בא למנות וחרנא אמר מי שהיה באותו הדור מנה מה שבדורו. על החותמות שהיה נותן חותם למי שרולה סולת ויין ושמן מן הגובר דדמיהן ידועין לכל ומי שכח לקנום מן ההקדש נותן מעום ליוחט והוא נותן לו חותם והיה כתוב בו דמי נסכי כבש או איל או פר כדמפרש לקמן וכתב בו שם היום ושם המשמר ואחיה היה נותן לו הסולת והיין והשמן: על כפייסום. כדמפרט ביומל פ"ב כשהיו בחיו להפים זהו ויושב במערבה בלשכה חליה בנויה בקודש וחציה כנויה בחול ומלמד להם דרך הפיים א"ג הוא היה נוטל מננפת מראשו של א" מהו וממנו היה מחחיל המניו כדמפרש החם: פחתים זה מרדכי בלשו ולמה נחרה שמו פתחיה שהיה פומח דברים ודורשו ויודע בשבעים לשוו. היכי דמי פותח דברים ודורשו כדאמר במנחות בפרק ר' ישמעאל (דף פרון מעשה שבא העומר מגגות לריפין ישתי הלחם מבקעת עין סוכר מטא עומר לא הוו ידעי מהיכא אייתויי אתא ההיא הרשא אותיב חדא ידיה אאיגרא וחדא ידיה אלריפא אמר להי מרדכי מי איכא דוכתה דשמיה גגות לריפין הו לריפין גנות בדוה ואשכת מטא לאמויי שתי הלחם לא היו ידעי מהיכא אייתויי מפרש בירושלמי לפי שכל התבואות נשדפו באותה שנה בארץ ישראל אכרוז אתא ההוא חרשא אותיב חדא ידיה אעיניה וחדא ידיה אסכרא אמר להו מרדכי מי איכא דוכתיה דשמיה עין סוכר או סוכר עין בדוק ואשכת הנהו ג' נשים דאתיין ג' קנין חדא אמרה לויבתי וחדא אמרה לימתי וחדא אמרה לעינתי. סבור זיבתי זיבה ממש לימתי ששפעה כים לעינתי שופעת כמעין דכלהו חדא לחטאת וחדא לעולה אמר להי מרדכי שמא בזוב סיכנה בים סיכנה בעינא סיכנה וכולו עולות דבנדר הביאום כדוק ואשכת היינו דתנן פתחיה על הקנין שהיה עומד לפרש כילד מביאות

א"ר יוםי קיימתיה כהא דא"ר שמואל כשם ר' זעירא כל שאינה יכולה ליקרב לא היא ולא דמיה לא קרשה אלא הקדש דמים ואת אמרת יאות להקריבו אין את יכול דכתיב בבקר ולא עופות לפדותו אין את יכול אשאין לעוף פריון לפום כן צריך מימו לא קדשה אלא קדושת דמים חברייא בשם רבי יוחנן ר' אייבו בר נגרי אמר קומי רבי אילא בשם רבי יוחנן מעמא דהין תניא יואם כל כהמה ממאה אשר לא יקריבו ממנה קרבן לה' מה ת"ל ממאה אלא אפילו ממאה באותו השם וקשיא בדא כתיב והעמיד והעריך ר' זעירא בשם ר"א לא אמר כן אלא ואם כל בהמה ממאה אשר לא יקריבו ממנה קרבן לה' כל שאינה ראוי ליקרב לא כאן ולא במקום אחר אינו עושה תמורה יצאת נקבה (שבעוף) לעולה אע"פ שאינה ראויה ליקרב כאן ליקרב במקום אחר (א)רבי אכון ורבי בון בעון קומי רבי זעירא הרי - הרובע והנרבע שאינו ראוין ליקרב לא כאן ולא במקום אחר והרי הן עושין תמורה אמר לון אף אני לא אמרתי אלא ממאה ממש (מ״ה ממום) וקשיא בדא כתיב

והעמיד יוהעריך: מתני' יאחת לל' י יום משטריו את עליו הלשכה כל6 המקבל

לספק סלתות מארבע עמדו משלש יספק מד' משלש ועמדו מד' יספק מד' שיד הקדש על העליונ' אם התליעה סולת התליעה לו ואם החמיץ יין החמיץ לו אינו מקבל מעותיו עד שיהא המזבח מרצה: גמ' תנים בשם ר"ש מיד היו מקבלין את מעותיהן

ב. ב. הו מקברן או והכקנים זריזין הן: הדרן עלך פרק התרומה הלכה א מתני' יאלו הן הממו ראלו הן הממונים שהיו במקדש יוחגן בן פנחם על החותמות אחייה על הנסכים (ב)מתיה בן שמואל על הפייסות פתחיה על הקנין פתחיה זהו מרדכי ולמה נקרא שמו פתחיה שהיה פותח דברים ודורשן ויודע בשבעים לשון. בן אחייה על חולי מעיים נחוניה חופר שיחין גביני כרוז בן גבר על נעילת שערים בן $^{\circ}$ בבי ממונה על הפקיע בן ארזא על הצלצל הוגרם בן לוי על השיר כית גרמו על מעשה לחם הפנים בית אבטינם על מעשה הקטורת ואלעזר על הפרוכת ופנחם המלבישה: גמ' ר'יי חזקיה א"ר סימון ורכנן חד אמר כשירי דור ודור בא למנות עליהן וחרנה אמר מי שהיה באותו דור מנה מה שבדורו (או מאן דאמר כשירי כל דור ודור בא למנות על כולן הוא אומר 3זכר צדיק לברכה

מאן ראמר מי שהיה באותו דור מנה מה שבדורו על כולן הוא אומר ושם רשעים ירקב ועל מי (נאמר זכר צדיק לברכה על בן קטין וחביריו

הנשים קניהם: בותגד' על חולי מעיים. ירושלמי על ידי שהכהנים הולכין יחפין

יהעריך וכאן ממ"כ לא בעי העמדה והערכה או שחינו קדוש כלל או שהוא עלמו הרב למובח: ה"ג ילחה נקבה שבעולה. וה"פ אם הקדיש נקבה לעולה הרי היא ראויה למזבח לשם שלמים: ברי הרובע והנרבע. דחני נתוספתה פ"ק דחתורה דעושין חמורה ואינה ראויה להקרבה כלל: אלא. דומים דטמחה ממש שחין במינה קרבן לחפוקי עולת נקבה שיש במינה קרבן: ה"ג בהדא כסיב והשמיד והשריך. סיומא דמירולא דר"ו הוא כיון דקרה היירי בטמחה ממש לריכה העמדה והערכה: הלבה ה מתנ" משערין אם הלשכם. ניתנין

שיעור ליינות ושתנים וסלתות שיעמיד זה השער לשלשים יום ילוקחין מהם הגיוברין מה שלריכין באותו סכום שפסקו ואם נתייקר התקח אין מוסיפין דמים ואם החל לוקחין לפי הזול: המקבל עליו לספק סלפום. בימות קליר חטים ובלילת ענבים ומסיקת ותים היו הגזברים מקדימין מעום לחנוני והיה החנוני מהבל עליו לחפה יינות ושמנים וסלמות כל השנה ואם היי או נמכרים ד' סאין בסלע והוקרו ועמדו ג' סאין לריך ליתן ד' סאין דהקדש קונה בכסף דכתיב ונתן הכסף יקם לו ואם היבל לספק ג' סאין בסלע יהוולו ועמדו ד' בסלע נותן ד' בסלע דלא גרע מהדיוט דלא קני אלא כמשיכה: **התליעה לו.** ואפילו משך הגזבר ונתן מעות אחרייתם על החנוני: אינו מקבל מעותיו. כלומר אינן נחשבין מעותיו של חנוני ולא וכה בהם אע"פ שהבלים מהגובר: עד שיהיה המובח מרנה. שיעלה לרצון על המובח הלכך אם התליעה הסולת או שהחמין היין אחריותם על החנוני: גמ' מיד היו מקכלין את מעוסיהן. דלא

מיישינן שיפסלו שהכהנים זריזין הן: הדרן עלך פרק התרומה

הלכה א מתני' על הסוסמום. הסלתות כדמפרש לקמן במתניי: על הפיימות. להורות סדר הגורל מי יוכה בעבודה זי ומי בזו כמפורש במס׳ יומה: על הקינים. מחוסרי כפרה כגון זב יובה ויולדת שמביחין קני חובה דהיינו מורים ובני יונה נותנים מעוחיהם לשופרות שבמקדש והממונים על השופרית לוקחים המעות ומביאין בהן הקנים והיה לריך שיתמנה על זה חכם גדול ובקי כדאמרינן במסכת אבות קנים ופתחי נדה הן הן גיפי הלכות: שהיה סוחת דברים וכו. והוא מרדכי כלשן שעלה מן הגולה ונקרא כן שהיה כולל לשונות הרבה כדמפרש בגמרא: על חולי מעיים. מפרש בגמרא: חופר שיחין. היה בקי בחפירות שיחין כדמפרש בגמרא והיה ממונה לחפור שיחין כדי שיהיו מים מלויין לעולי רגלים: **גביני.** כך שמו של האיש המכריו כדמפרש בגמרא: על נעילת שערים. לנעול השערים בערב ולפתחן בבקר: על הפקיע. מפרש בגמ": מלכל. כלי שיר שיש לו קיל גדול לשון מצלינה אוניו ליתכל"ו כלע"ז וכשהיו שומעין קילו היו הלוים מתחילין בשיר: על השיר. להתחיל את השיר וכשהיה מסיים היו כולן מסיימין: בית גרמו וכו. כולה מפרש בגמרא: גמ' כשירי דור ודור כא למנות. שאי אפשר שאלו הנוכרים היו ממונים בכל זמן הבית דבכל דור דור היו משתנים הממונים לכן פירש דאותן הכשרים שבכל מינוי ימינוי מנה התנה במשנתנו: מי שהיה באוחו הדור. כשעלו ישראל מן הגולה מנה אומן שהיו בדורו ילא כל

הממונים שהיו בזמן הבית: על כולן הוא אומר וכו'. אמר אהם דחנן בפ"ג דיומה בית גרמו לה רצי ללמד על מעשה להם הפנים בית הבטינם לה רצו ללמד יכו׳ הוגרס בין לוי היה יודע פרק בשיר ולא רצה ללמדו בן קמצר לא רצה ללמד

על מעשה הכמב על הראשונים הוא אומר זכר גדיק לברכה ועל האחרונים הוא אומר שם רשעים ירקב וקאמר דלמ"ד דכשרים מנה התנא איכ ע"ב לומר דאף בית נרמו ובית אבטינם היו כשרים שהרי מנה החגא אומם כאן ושם רשעים ירקב אבן קמלר לחודיה קאי: על כולן הוא אומר שם רשעים ירקב. אפילו על בית גרמו: על בן קעין וחביריו.

טיו משפמ נר מצוה

מת א מיי׳ פרה ו כלכה די מיי׳ פרק ח מתמורה הלי"ח: בו ג מיי פ"ו מכלי המקדם יה מתי שם פליים:

נוסחת הבבלי

(א) רבין ורכי בון כו׳ והנרבע הרי אינן ראויין כו': (ב) מתתיה שמוחל כוי:

הגהות הגר"א

אן ה"ג חמן חנינן על הרחשינים נחמר זכר נדיק לברכה ועל אלו נאמר שם רשעי' ירקב מ"ד כשירי דור ודור בה למנוח עליהו הוא אומר זב"ל מ"ד מי שהיה כאותו דור מנה מה שבדורו על מי נאמר זל"ל על בן קטין וחביריו כל"ל. והוא ביומא פ"ג וגי" הספרים משוכשת ועי' נס' מ"ל נועם מכוות ונוייו בק"ע שהביא הגמרא דיומה שהי

ציון ירושלים

הוגרם בן לוי על השיר עי' תוספות יו"ע מ"ש כזה וער שו"ם ולו) לל"ו סימו

תורה אור השלם ן, ואם כל בהמה טמאה

אשר לא יקריבו ממנה קרבן ליי והעמיד את הבהמה לפני הכהו:

2. והַערירְ הַכּהן אֹתה ביו טוב וביו רע כערבר

ויקרא כז יב 3. זכר צדיק לברכה ושם רשעים ירקב:

יוחנן גיפיה דדרים טמאה לאותו השם שאינה ראויה לעולה. ורמי דידיה אדידיה דכיון דאמר סברא דיליה שכן כשרה כר א"כ אינה טמאה לאותו השם ואיך מפרש טעמיה דרשב"י מטעם זה ולהכי גרסינן למימרא דחברייא סמוך לעיל מינה וגירסת הספרים שיבוש הוא דאיך פריך מר' יוחנן אדר"ל וגם דכל שקלא ועריא שייכא לעיל דעסקינן בטעמייהו דר"ם: אדר יוחא קיימתים כסהיא דאמר שמואל כל שאינה קריבה כו. רבי ייסא אמר שהוא קיים דבריו דגא ליסחור כל כך דמה שאמר טמאה מאותו השם היינו דבהקדיש סחם כמו המקדיש נכסיו והיו בהן עופות אינה קדשה לא היא ולא דמיה היינו בין תמימה דהא בנקר כתינ ולא עופות. ודמיה היינו כשנפלה כה מום ג'יכ לא קדשה שאין לעוף פדיון אף בנפל בה מום כדמניא בספרא ולכן נקרא טמאה לאימו השם דאינה ראויה בכולה שם עולה ולכן דריש לה בקרא הכי טמאה באומו השם וכו' והעמיד לאורויי דאינו עושה חמורה ולעיל גבי טעמא דר"ש הכי פרש לה הואיל ופעם בהקדיש עוף חמימה כפירוש לעולה קדשה קדושת הגוף ולהכי חלה הכא גבי נקבה קדושת הגוף לענין לעשות תמורה ולהכי נטר השקלא וטריא ומירוצי דר"י אדר"י עד דאמר טעמא דר"א דמפורש בבקר ולא עופות: " משערין את הלשכה. קובעין שער ליינות ושמנים כו׳ על ל' יום והגזברין לוקחין מהם מה שלריכין באותו הותן ואם נחייקר המקח אין מוסיפין דמים ואם החל לוקחים כפי הזול: מחקבל כו'. בימות הקציר והבציר היו לוקחים מעות אצל הגוברין והיו מקבלין עליהם להספיק סלחות ושתנים כל השנה ואם היה או נמכרים ד' סאין בסלע והוקרו עד שעמדו ג' סאין בסלע לריכים ליתן ד' דהקדש קונה בכסף דכתיב ונתן הכסף וקם לי יכן אם החולר נותן כשעם חיכם פתן א לחקום קונה אלה משבירה: החליעה לו. ואפיי אם החולר נותן כשער שהחל ללה גרע מהדיוט שאינו קונה אלה ממשיכה: החליעה לו. ואפיי משך הגובר נותן מעות אחריותם על החנויני: אינו מקבל מעומיו. אינם נחשבים מעותיו של חנוני ולא זכה כהם אע"ם שקבלם מהנובר: עד שיהיה החובה מרכה. שיעלה לרצון על המובח הלכך אם החליעה הסולת או שהחמין היין אחריותם על החנוני: בב" חני בשם

ר"ש מיד כו'. דלא חישרי שיפסלו שהכהנים זריזין הן: הדרון עלך התרושה פרק רביעי כותב" אלו הן הממונים כו'. לשון רבינו הגאין, כילם נקראו ע"ש הראשון וכן בתלכים פרעה ואבימלך ומלכי לדק וכמ"ש במנחות במרדכי, ובירשלמי בפוחם המלביש: הפייסות. להוכות סדר הגורלות מי יוכה בעבודה זו ומי באחרת: הקנים. כגון זב וזבה ויולדת שמכיאין קני חובה נותנים מעותיהם לשוסרות שבמקדש והממונים על השופרות לוקחים שמביאין קני חובה נותנים מעותיהם לשוסרות שבמקדש והממונים על השופרות לוקחים שתכמין קר מוכה מתום משחים ששמים של החל המתחים להחל של החל המתחים במתחים המתחים המתחים המתחים המתחים המתחים המתחים המתחים להחל המתחים להחל המתחים להחל המתחים להחל המתחים להחלים של החלים של המתחים להחלים להחלים להחלים המתחים להחלים המתחים להחלים של החלים המתחים להחל של החל המתחים להחל המתחים להחלים המתחים המתח מנרץ כל ע" לשן "מתימה הפין כל שינשי חוקן הכשימה וכמסים ובנחלם על שנים שחות החול לויבמי ופירש הוא כוונמה שבא ואב ליטול את כנה: על חולי מעים. מכרש בנמרא: מופר שימן, כדי שיהא מים מצייין לעולי רגלים: גפיני. שם אדם התכרו: לללל. לימב"ל בלע"ז וכשהיו שומעין קולו היו מתחילין הלוים בשיר: בן לוי. משבט לוי על השיר להחחיל וכשימו היו כילן מסיימין: גב" כשרי כל דור ודור. שלא מנה רק הכשרים המיור להתומרים. ולכן מנה אלו בלבד אשים שהיו עוד כדורות אחרים מחונים אחרים לא מנה התומרים. ולכן מנה אלו בלבד אשים שהיו עוד כדורות אחרים מחונים אחרים לא מנה אלא המעולים כמ"ם ראיתי בני עליה והמה מועטים במספר: מי שהיה באותו הדור כול. ולאו דוקא משום שהן כשרי כל דור אלא המונה מנה אלו שהיה בדורו: ה"ג חמן סנינן. ביומח פרק ג': **עליהן הוא אומר זכר כו**'. דאיהו ס"ל שכל התנויין כאן היו כשרים וא"כ לדידיה לריך לפרישי מ"ש ביומא על הראשונים נאמר ול"ל על כולם גם אבית גרמי ובית אבטינים אף שחומירים שם במשכה לגנאי. אך דבגרייתא אמרו שמנאו חשובה לדברייה ונ"ה בסוגיין ולכן נאמר גם עליהם זליל ועל כן קמלר שלא מלא חשובה לדבריו נאמר ושם רשעים כו׳: מ"ד מי שהיה כו'. ול"ד כשרים א"ב מחני׳ דיומא כפשטיה דעל הראשונים קאי על בן קטין וחבריו דחשיב שם ברישא דממני׳ דמוכירן לשבח עליהן קאי מ"ש זל"ל וגירסת הספרים

ל) שבת קיב ב וירו׳ דמאי פ״א הל"ג. ב) ירושלתי שם וב"ר פ' ם' ועי חילין ז ב, ג) דמחי פ"ח מ"ג. ד) עי' סנהדרין יו ב, כ) מנחות סד ב ו) למנינו ביותל שם אימל א"ר מדרא מאי מדרא אמר כב פפח מטרקי דטייעי וכו׳,

עין משפט גר מצוה

א מיי' פרק י"ג ממעשר הלי"ד:

ג ב מיי' פרק א מסנהדרין יול"ו ו

ב מיי פ״ז מכלי

ה ד מיי שם הלט"ו:

נוסחת הבבלי

(א) זה ר"ע שהתקין משנה ומדרש והלכות וכו': (ב) כתיב ומשפחות סופרים כו' סופרים שעשו כו' אמר רב אחא בתיב כו' סופר כשם כו' ר"ש בר נחמני כו' ר"ח בר מונה בשם כו': (ג) כלום אמרו אפקנא מהכא כו׳ דמרה שרים מיתחנחת חמר ליה ר' פנחם בן יחיר פחחו לה לעלוכה כו׳ ועיילה יהבן חמה שעורין ולה הכלת המרו לי' ר' לא בעית למיכל אמר להוו נה בעים נווינג טנוו באון מחקנון אינון אמר ליה אין ארומחין דמאי א"ל לא כדין אלפינן הנותן זרע לבהמה פטור מן הדמאי אמר מה ניעבד לה בהית מחתרת על נפשה תרומה דמאי ואכלת: (ד) תני פתחיה וה מרדכי כא וראה כמה גדול כחו של חומו כחים שמומח בדברים כו' סנהדרין שהיו בה שנים יודעין לדכר כו' זומא ור' אליעור בן מחתיה וחנניה כו מנילאי פ"א כו' ולא היו יודעין להביא כו' א"ר יוסי כר כיבין פ"א נשדפה א"י ולא ידעו כו' יהיב חדא ידיה כו׳ וחדא על סוכרא אייתיניה קמיה דפתחיה אמר להו אים בוי: (ה) ג' נשים הכיאו שלש קינין כו׳:

הגהות הגר"א

[א] ל"ל אנו אין לנו פה לאכול. וכ"ה בעירובין פ"ה לחות האבן אם משים אדם לחייו כאבו הזה שאינו נימח וכמ"ש פתח פומר קרי וכו׳. תני וכו׳. שנא׳ כי חיים הם למולאיהם למוליאיהם בפה ואנחנו ממעללים בזה:

גליון הש"ם

[6] עי מוספות קדושין ל ע"מ ד"ה נקראו: [3] עיין חוסי קולין דף ז ע"ב ד"ה הא: עי' תוס' תנחות דף סד ע"ב [1] ד"ה ועל ומוס׳ כ"ק דף פכ ע"כ

מחמת אבי בית רכב: דברי הימים א כ נה

מצות יי וחקיו על ישראל:

השניים שם ברישה דמתני": לכן החלק לו ברבים והם עלומים יחלק שלל חתת השר הערה נפשו למות: שבסקין מדרש שדורשין הותן ברבים והף זה שמוסר נפשו להי יהיה לו חלק בחורת ה׳ כר"ע: ה"ג ואת עלומים אלו אנשי כנסם הגדולה שהחקינו כללין ופדטין בחורה: מה ה"ל סופרים. מאי רבותייהו דשבחינהו קראי בהכי: ספורום ספורום. שקצלו במכחחן כל החלוקות שבדינין ושתו להן מספר ככל הגך דחייתי: ממשה לא יסרומו. כריש מספת חריומיות: ה' דברים חייבין בחלה. ריש פ"ק דחלה: ט"ו נשים. רפ"ק דיבחות: ליו כריסום. ריש פריסות: י"ג דבר וכו'. ריש טהרוח: ד' אבום נוקין. ריש בבא קחא: ליש אבום מלאכום. שבת פרק כלל גדול: מם ס"ל סופר. דכחיב לעורת הכהן סופר: סופר דברי מנות ה׳ וסופר

על הרלפה ואוכלין בשר ושומין מים שאסורין לשתות יין כדכתיב יין ושכר אל תשת וכו' הוו באין לידי חולי מעיים והוו ידע הידין חמר טב למעיה: נחוניה חופר שיחין שיהיו מלויין מים לעולי רגלים. גביני כרוז היה משכים וחומר עמדו הכהנים לעבודחכם כו' כדאיתא ביומא פרק א' ודף כ:) ממונה על הפקיע. ירושלמי שהיה מזויג את הפתילות כדתכן מבלאי מכנסי כהנים ומהמיניהן היו מפקיעין ובהן היו מדליקין לשמחת בית השוחבה וקשה דבכבלי ביומה [דף כגן מפרש מאי פקיע אמר רב יהודה" מרעתרא מאי מרעתרא אמר כב פפא דתירקא דטייעי דפסיק רישיה כדתנית ולא עוד אלא שלוקה מן הממונה בפקיע: הללל. מלשון בלללי שמע כלי שיר על השיר נעימה יחירה היה יודע אמרו עליו על היגרום כן לוי שהיה מנעים את קולו בומר וכשהיה נוען גודלו לתוך פיו היה מוליא כמה מיני זמר יהיו אחיו הכהנים מקרין בבת רחש: על מעשה לחם הפנים. שחין חדם יודע לרדות כמותם כדחמר ביומח פ"ג: וכית אבטינם על מעשה הקטורת. שחין אדם יודע כמותן שיהח מתמר ועולה כמקל. על הפרוכת שהיה ממונה על אורני פרוכת. פינחם המלביש שהיה מלביש בגדי כהונה גדולה לכהן גדול בשעת עבודה. ירושלמי מעשה בכהן אחד שהלביש לסרדיוט אחד ונתן לו מ' זהובים ותיקנו שיהיה נאמן ממונה עליהן שלא יהא כהן רשאי להלבישן לאחר ויש מפרשים שהיה מלגישן לכהן גדול ומתקנן

שיעמדו נאין לו ואינו נ"ל:

תקלין חדתין חסרה ומשובשת: ארי נסיב כו'. איידי דנקט מעלות המוזכרין לשנת וגם מעלת החכמים שמנו הכח: אחלק לו ברבים. היו תלמידיו כמ"ש בריש מגילה וכולהו סחימחאי אליבא דר"ע ואמרינן בגמ' והיה העולם שמם עד שבא ר"ע אלל רבוחינו כו'. והעמיד חלמידים הרבה ולכן דריש עליו אחלק לו ברבים מלק עולם הבא לו ומלמידיו וסיפיה דקרא ואת עלומים קאי לפ"ז על הרוגי לוד שנמעלמו למסור נפשם על קידוש ה' יחלק שלל שלל נמטרו נפטט על קידוש היי מונק של שנכ האויבים כמיים חחת רבי עקיבא וחביריו מה הן מביאין כרי וזהו שלחתר חחת אשר הערה לחות נפשו שמסר נפשו לחיתה וכתו שאחר ככל יום היה מצטער לקיים ואהבת כו' בכל נפשך וזה שאתר נפשו וזהו לישנא דקאתר והערה שעורר עליו שהיה מסקהיל קהלות ואת פושעים נמנה. כמ"ש איי לי כו' כמחללי שבחות כו': אנשי כנה"ג מיקנו. שהמשנה והמדרש היה מקובל מידם מימי אנשי כה"ג כמ"ש הגאונים: **כללים ופרטים.** כללים כמו כלל אר"ע וכלהו סחימחאי כללי הלכוח ופרטות שהיה דורש על כל קון וקון חלי חלים של הלכות שהיה אחיותו מחגין דאורייתא מענין שהיה בן גרים: מס ת"ל סופרים. דכבר נקט משפחתו מפורש וכולי קרא לדרשא: סופרים כו' ספורות. כדי שיהיו נגד עיני העוסקים בה זכור ושמור: **המשה לא יסרמו** כו. והא דלא חשיב אלא הני דברים לחודייהו ואי משום סמנא בעלמא ליחשבו ב' או ג' אלא דהוא כולל כל הש"ם ימתחיל בסדר הראשון ונקט כסדר המשפר אלה דסמין קדשים לעהרות ואצית לשנית: לעורא הכהן הסומר מה ח"ל סופר. דכתיב שם אשר נתן המלך ארתחשסתה לעורה הכהן הסופר סופר דברי מצוח ה' וחקיו וכיון דכחיב הסופר קמא מה ת"ל סופר בתרא: כשם שסיה סופר כדכרי סורס כך סים סופר בדברי חכמים. וסיפא דקרא דברי מלות ה', הוא תורה שבכתב כתש"ש והוא סופר מהיר בתורת ה", יחקיו על ישראל. זהו תורת שבע"ם. שתורה שבכתב גם לאימות נכתבה באר היעב כשבעים לשון וכמ"ש לעתיד מכיא הקדוש ברוך הוא ספר תורה בחיקו כו' כלום יש בכם מגיד דקחי על תורה שבעל פה: **הרחשונים.** איקה מעלת הראשונים הזכיר החילוק ביניהם לכינינו: **חרשו כו**'. חשיב ט"ו מלאכות הפת לפי שהתורה נקראת לחם כמ"ש לכו לחמו בלחמי יעיין בחידושי על אגדית ענין הט"ו מלאכית כארוכה:

אמר רבי יונה כתיב ילכן אחלק לו ברבים ואת עצומים יחלק שלל (א) זה ר"ע שהתקין מדרש ההלכות והגדות ויש אומרים אלו אנשי כנסת הגדולה תיקנו אלא מה תיקן זה כללות ופרטות אמר ר' אבהו (ב) כתיב 2 משפוזת סופרים יושבי יעבץ מה ת"ל סופרים אלא שעשו את התורה וש ספורות ספורות חמשה לא יתרומו תרומה ה' דברים חייבין בחלה חמש עשרה נשים פומרות צרותיהן שלשים ושש כריתות בתורה שלש עשרה דבר נאמרו בנבלת העוף המהור ד' אבות נזיקין אבות מלאכות ארבעים חסר אחת אמר רבי (אחא) אליעזר כתיב 3 לעזרא הכהן הסופר מה ת"ל סופר אלא כשם שהיה סופר ברברי תורה כך היה סופר בדברי חכמים ר' חגי כשם ר' שמואל בר גחמן . הראשונים חרשו וזרעו ניכשו כיסחו עדרו קצרו עמרו דשו זרו בררו מחנו הרקידי לשו קימפו ואפו ואנו אין לנו ואומה לאכול ר' אבא בר (יונה) זמינא בשם ר' זעירא אין 6 הוון קדמאין מלאכין אנן בני אנש ואין הוון בני אנש אנן חמרין א"ר מנא בההיא שעתא אמרין אפילו כחמרתיה דר' פנחם בן יאיר לא אידמינון חמרתיהט דר"פ בן יאיר גנבתה ליסטאי בליליא עבדת ממירא גבון תלתא יומין ולא מעמא (ג) כלום בתר תלתא יומין אימלכון מחזרתה אמרי אפקינון מן הכא דלא תימות גבן אפקונה אזלת וקמת לה על תרעא רמרה שריית מנהקת אמר לון פתחון להרא עלובתא דאית לה תלת יימין דלא טעמא כלום פתחין לה ועלת לה אמר לון יהבו לה כלום תיכול יהבון קומה שעורין ולא בעית למיכל אמרין ליה רבי לא בעית למיכל אמר לון מתקנין אינון אמרו ליה אין אמר לון וארימתון דמיין אמרון ליה לא כן אלפון רבי אהלוקח זרע לבהמה קמח לעורות שמן לאור פטור מן הדמאי אמר לון ^{וגן} מה געבר לה להרא עלובתא דהיא מחמרה על גרמה סגין וארימן דמיין ואכלת: פתחיה על הקינין: (ד)בא וראה מה גדול הוא כחו של אותו האיש פותח דברים ודורשן: יודע בע' לשון: תני^{דו ב}סנהדרין שיש בה שנים שיכולין לדבר וכולן ראוין לשמוע הרי זו ראויה לסנהדרין ג' הרי זו בינונית ד' הרי זו חכמה וביבנה היו בה ד' בן עזאי וכן זומא וכן חכינאי ור"א כן מחיה (נ״6 חנניה בן חנילא) א״ר״ חסרא פעם אחת יבשה א"י ולא ידעו מהיכן להביא עומר והוה תמן חד אלם דהוה יהיב חד ידיה על גגות וחד ידיה על צריפים אייתוניה קמיה דפתחיה אמר להו אית אתר דמתקריא גגות צריפין או צריפין גגות אזלין לתמן ואשכחן א"ר יוסה (ביבן) בי רבי בון פעם אחת ניו נשדף כל העולם כולו ולא היו יודעין מהיכן להביא העומר והוה תמן הד אילם דהוה יהיב ידיה על עיניה וידיה על סוכרא אייתוניה לגבי פתחיה אמר לון אית אתר דמיתקריא עין סוכר או סוכר עין ואזלון תמן ואשכחון (ה)ג' נשים הביאו קיניהן אחת אומרת לעינתי ואחת אומרת לימתי ואחת אומרת לזיבתי זו שאומרת לעינתי סברין מימר שופעת כמעין אמר לון בעיינא סכנת זו שאומרת לימתי סברין מימר שופעת כים אמר לון בימה סכנת זו שאומרת לזיבתי סברין מימר זבה ממש אמר לון זאב בא לימול את בנה: בן אחייה וכו': 'על ידי שהיו הכהנים מהלכין יחפים על הרצפה והיו אוכלין כשר ושותין מים היו באין לידי חולי המעים והוה ידע האי דין חמר מב למעייא

והאי דין חמר סמם למעייא: נחוניא חופר שיחין: "שהיה חופר שיחין ומערות והוה ידע

עבידת היותה אללם ג' ימים ולא טעמא כלום: **מסורסם.** שנתלכו להחוירה: אסקנא. נוליאה מכאן שלא חמות: סרעא. שער של רפב"י: מסקנון איטן, בלא פסולת: ארימסון. אם נחחם דמאי: לא כן אלפן. וכי לא למדמנו רביט שהלוקח לבהתה פטור מדמאי לפי שרוב עמי הארץ מעשרין הן ולא גזרו כשאיט אוכל בעלמו: מח<mark>מרם על נסשה.</mark> שיקחו דחאי: כוא וראה כו. לפי שמינויי היו על הקינין שהן גופי תורה ונותן טעם למה שקהא שהיה פותח דכרים הנסתרים וסגורים: שיודעין לדכר. בשבעים לשון: לשמוע. להבין אע"פ שא"י להשיב: חד אלם. שאינו שומע ואינו מדכר: לריפין, היא סוכה שאין לה גג וחדה מלמעלה: גגום לריפין, לפי שהיו חד אלם. שאינו שומע ואינו מדכר: לריפין, היא סוכה שאין לה גג וחדה מלמעלה: גגום לריפין, לפי שהיוח חדלה של הטאח ואי עולה כדין ובה: בעינא. לריפין: סוכרא. חור שבמווות הדלת שבו תוחבים הבריח לעעל: עין סוכר כו. כדפרשיח: שופעת כמעיין. דמים ומביאה בי קנון אי מטאח ואי עולה כדין ובה: בעינא. בימא. ווכר שאיה היה נכשל בזה: מים. בימא. ווכר ועולות הן: אלב כא ליפול ביו. ווכרה קן אי להלמ בנה ומייתי לה שמשון שהיה מכם גדול ויודע טיב הלשונית הבין דבר זה ואחר היה נכשל בזה: מים. שאסורין לשחות יין בעזרה: והוה ידע. בין אחיה: מחסמם. מרכך וממים ומזיק ולא ישחו מדאמר תחלה דין חמר עב למעייא משמע דמחסמס רע למעיים ולא כיש

בתרא ל"ל: אלא כשם שהיה סופר בדברי תורה. שתנה כל האותיות שבתורה שבכתב ועשה התסורת: כך היה סופר כדכרי חכמים. למנות החלכות: הכחשונים חרשו כו'. חיידי דחייתי שהרחשונים עשו ספורות לההל על המעיינים מייתי נמי הא דר׳ חגי: ואנו אין לנו מם לאכול. כלומר אף על פי שהראשונים עשו. כל הפעולות להקל עלינו עדיין קשה עלינו להבין ד"ת על בוריין: אין סוון וכו". אם היו הראשונים מלאכים אנו בני אדם אבל אם היו הו בני אדם אנחנו כחמורים לרוב פחיתוחינו: מ"ר מנה. באותה שעה אמרו אפי׳ לחמורו של ר"פ בן יאיר לא דמיין: חמרתא דר"ם בן יאיר. גנבוה לסטים כלילה והיחה טמונה אולם שלשה ימים ולא טעמה כלום: בתר שלשה ימים. נמלכו להחזירה חמרו הוציחוה מכחו שלח ממוח חצלינו ansh מביה ניכר הגניבה: **אפחונה**. הוליאו יהלכה מעצמה ועמדה על פתח ביתו של ר"פ והתחילה ללעוק: **א"ל ר' פנחם.** פתחו הדלת לעניה זו דהא שלשה ימים שלא אכלה כלום: פחחן לה. ונכנסה: אמר להן. ר"פ תנו לה לאכול ונתנו לפניה שעורים ולח רלחה לחכול: חמר לוו. ר"ם וכי מתוקנים הם השעורים שאין בהם פסולת: וארימתון דמיין. הפרשתן מהם דמחי: אמרון לים. לא כך למדתנו רבינו הלוקח פירות מעם הארץ לורע או להאכילן לבהמה פטורין מן הדמאי דכיון דריב עמי הארן מעשרין הן לא גזרו כאלו כיון שחינו חוכל מהן בעלמו: **קמח לעורם.** לעבדן ישמן לנר פעור מן הדמחי וזו נמי למה חינה אוכלת: ממר לון. ר"פ מה נעשה לעניה זו שהיה מחמרת על עלמה הרבה והפרישו דמאי ואכלה: שיודעין לדכר. בשבעים לשון וכו' ראויין לשמוע שהו מביניו שבעים לשוו אע"ם שאינו יודעיו להשיב: ס"ו ראויין לפנסדרין. וכשרה על לד הדוחק: שלשה. שיודעיו לדבר: מרכעה, שידעום לדבר ה"ו מעולם: יכשה א"י. שלא ירדו הגשמים ולא ידעו מאין להכיא העומר: והוה סמן. שם: חד חלם. שחינו שומע וחינו מדבר: לריפין. הוא סוכה שאין לה גג אלא חדה מלמעלה ועשויה מערבה: אייתוני' וכו'. הביאוהו לפני פתחיה להבין ממנו באיזה מקום היא: **א"ל**. מי חיכא מקום כא"י ששמו גגות לריפין או לריפין גגות יהלכו לשם ומצאי: נשדף. נלקה בשדפון: פוכרא. חור שבמזוזת הדלת שבי תיחבים הבריח לנעול: פופעת דמים כמעיין. ומכיחה קן חחד חובה ח' מטאת ואחד עולה כדין זכה: בעינה פיכנה. וזו קן נדבה וכולן עולות: בים סכנה. בעברה תוך ים היתה בסכנה וזו לנדרה ועולות הן: 192 בא ליטול את בנה. ונדרה קן אחד להללת בנה: ע"י מהיו הכהנים וכו' והיו באין לידי חולי מעיים. לכך היו לריכין לרופא לרפאותן והלכך אף הוא נחשב מהממונים שהיו במקדש שחף הוא נטל שכרי מתרומת הלשכה דלרכי קרבן הוא שיאכלו הכהנים בשר קרבנות השמנים ולא יכוא לידי נותר: ושומין מים. שאסורים לשמית יין בעורה: ידע. בן אחיה איזה יין יפה למעיים וכוכ לעלרן ואיזה יין טוב לרפואתן שע"י הלינה המעיים מתרפחין או מתעלרים יותר מדחי: והוה ידע. איזה סלע מוציא מים לוגנים ואיזהו מים חמים משנת אליהו

שנים שיודעין לדכר. עיין קנהדרין י"ד ועיין פוספות מנחות ס"ה ה' ד"ה ויידעים בשבעים לשון כי": החם הומרם לעינתי כו. בכבלי מנחות ס"ד ב' מוכה זו חחם חומרם נשימי כו. כנכני תוחת מ"ד נ" תוכח וו הסוגית וכחוב נכני וחדם לחלה לעולה סוגר מינה זכרו זכה מתם לימו מתם לעוימה מי לעותה מתם ופרש" שם על יתחה ששופעת כים ועל לעותה כיי לעותה קרכן זיכה! ליום ח" שלה והיינו משום דהגי לעותה ולכי סוגים לרישות הגיסם לעימי ואפשר דכן כ"ל נככלי ו"ל שופעת כתעין כת"ש בירוצלתו דלפ": היו א"ש טפי מה דספד שפה בעינה סיכתה משה"ב לי נכסינן לעומי לה משחתע של עינה. ועל מ"ש שם שחל בוצר שיכוה יהו רש"י ג"כ שהיחה שופעת דם יותר ונסתכנה לחות ונדבה לקונה להביא כי, ובירישלי מפיר׳ ואב בא ליטול את כנה והיה רך להגיה בבבלי שם שמא כואב סיכנה וממש כירושלמי עובדא חדא הרי ולא מסתבר שיפלוגו בוה החלמודים:

תורה אור השלם

ו. לַכן אַחַלָּק לוֹ בַרְבִים ואַת עצומים יחלק שלל תחת אָשׁר הַעָרָה לַמְוַת נָפַשוּ ואָת פשעים נמנה והוא חטא רבים נשא ולפשעים יפגיע: ישעיהו וג יב

2. ומשפחות ספרים ישבי יעבץ תרעתים שמעתים שוכתים המה הקינים הכאים

נְּהָ פְּרְשָׁגֶן הַנִּשְׁתְּוֹן אֲשֶׁר נְתַּן הַמֶּלֵךְ אַרְתַחשְׁסְתָא לעַוְרָא הַכֹּתון הַטְּפַר ספר דברי לעוְרָא הַכֹּתון הַטְּפַר ספר דברי

פ"ג הל"ח ותענית פ"ב הל"ח,

ב) ב"ק דף נ א יכמות קבא ב וירושלמי דמחי פ"ח הל"ג, ג) יומח

כ ב, ד) יומא כ ב וירושלי סוכה

פ"ה הל"ה. ב) אמרוג ו) ירושלמי

יומח פ"ב הל"ב ירושלמי פחה

פ"ח הלכה ו, ז) חמיד פרק ז.

ם) יותם לם ב. עו) יותם לם ה דיכו׳

שם פ"ג הל"ט,

עין משפמ

נר מצוה

ו א מיי׳ פ״ו מכלי המקדם

:סל״ב

ל ב שם הלכה ו ובהשנות וכ"מ:

ת ג מייי שם הל"ח ופ"ו

מתמידין הל"ו:

נוסחת הבבלי

(א) פמח ואמר קמיהון כוי

ומה זה שלא נחמנה אלא על

הפתילוי זכה למנוי כוי: (ב) אייר

אחיא נעימה יתירה היתה לו

אמרו כו' מקרין נכת ראש:

(ג) מאלכסנדריא של מלרים שהיו

כו׳ ורדייתן לא היו כו׳: (ד) בית

גרמו היו מסיקין את החטר

מבפנים כו' כיון ששמעי חכמי כו' ולא רלו לחזור כו' לשבח

אחרו לא נמצאת מעולם פח נקיה

ביד בניהו כדי שלא יאמרו מלחם

הפנים היו אוכלין: (ה) שלחו

חכמים והביאו כו' כיון ששמעו

סכמי׳ כו׳ ולא רצו לחזור עד

כו' מעולם לא ילתה אשה מהם

כשהיתה מתבסמת לשוק ולא עוד

אלא בשהיי נושאין ממקום אחר

פוסקין עמה ע"מ שלא חתנסס

כדי שלא יהו אומרין כו' תינוק

מ' וממשפחם פלוניו ואחרתי לו

בני של מי אחה א"ל ממשפחת

של כית אבטינס אני אתרתי

לו ע"י שאכומיך בקשו להרכות בכבודם ולמעט בכבודו של מקום

עכשיו נתמעט כבודם ונתרבה

כבוד שמים אר"ע כו':

הגהות הגר"א

[א] ה"ג היו מסיקין את התטר

מבפנים ואופין מבפנים ולא היתה מתעפשת של אלו היו

מסיקין מבחוץ ואופין מבחוץ

והיתה מתעפשת כנ"ל וכ"ה בכבלי שם ופי׳ רש״י הללו שבאו

מאלכסנדריא לפי שלא היו

יודעים לרדום מו המנור שלא

יהה נשבר לפי שהיה עשרה כמין

תיבה פרולה כמין ספינה והיו

יריחים לדבהם מבפני לחנור

ואופין אומו מכחוץ. וגירפת

המפרים משובש בתוספתה והכה

ועד היכן מגיע חמימוסיה: ווסרן. לעבור על כל פשעם: ישווסרון בני מעוי יווחרו קשרי בני מעיו ויצאו במסלואים. ל"א יהיו לו בני מעים יחירים שהוא מורה לבריות למוטא שפומכין שימחול להם המקום ואינו כן אלא כל דרכיו משפע: 146. שמאריך אפו וגובה חובו אע"ב שאינו גובה אותו מיד: ושביביו. לדקים הנדבקים בו: נשערה מאר. לשון חוע השערה: ונורא של כל ספיפיו. מעיל אימת משפטיו עליהם יותר מן הרסוקים: והוון כל עמא. והיה כל העם נכנסין אצל החשיר גנחמו ולא רצה לקכל מנחומין: אמר. להן זהו חסידכם כחמיה הרי בועט במידם הדין: והוא מקפחו במים. בתמיה וקיפוח הוא לשון חיתוך וקיצור: מיד נפלה. קול בעיר: בסובסא איסערים. בענף

> שאדם והיר בה מאוד אם הוא פוגם קלם בוה נענש נוהר הרבה בזה כדאמרינן במסכם מכוח כ"ד א' אינס אזנו משמוע דמים כגון ראב"ש דלא שמיע ליה בוילוחא דרבנן ושחיק וכדפי" רש"י שם ולכן אתר הכא בב"מ ולא מחאי כדאבעי לי והכא נמי שהיה אוחו במדה טובה זו להמליא מים לרבים וכשאירע לו דלא נוחר כמה דבעי נענש בוה הענין גופיה: מ"ד רסמנה ווסרן. מוותר על עכירות דלה חיכפת ליה: י**מווחרן בני מטיא.** דאמריען נפ"ג דחולין ע"פ הוא עשך ויכונגך מלמד שעשה הקב"ה כונניות באדם שאם נהפך א' מהם אינו יכול למיית והוא בני המעידם כמיש הערוך מלשון הדורה דכתה וראיה לדבריו דסמין לה בסוגיה עובדה דההוה גברה דנפל מחיגרה ונפיק מעייניה כי' וכמו שכל עיקר חיות האדם תלוי במעיו כדקאמר שאם נהפך כו כל העולמות תלוים במעשי ב"ח לבנותם לו. כן פני השומרות מנוים פמונתר הש"י על להרסם וו"ש שמי שאומר שמוותר הש"י על עבירה יתוותרן כמו ויתר לבי כו'. שלא ישמש פעולתו ואו היה נחרב העולם הקטן: **מאריך רוחיה**. הן מלאכיו כמ"ש עושה מלאכיו רוחות ממיני הפורעניות והם רלים אן והוא רחום יכפר וגו' והרבה להשיב אפו מלאך האף: **וגכי דילים.** כמ"ם צור ילדך חשי שמחישין כח פמליא של מעלה שהאדם נבנה מכולם כמ"ש כי בצלם אלהים עשה וגו' ובז לדבר יחבל לו בכל כח פוגם שרשו וכל אחד גבי דיליה: כחום השערה. כי יעקב איש חלק ועשו איש שעיר ולדיהים הם יסודי עולם כוללים הרבה ופגם קטן שלהן עושה רושם והן נשפטין במדת אמת ולכן היו יראים לדיהים הראשונים שמא יגרום החטא אף חטא כל דהו ומדקדק עמהם בעוח"ז כדי יכנסו כלל לפחח חטאת רובץ: לעוברים ושבים. לוכות הרבים: ולא מקבל עליה חנחומין. שעל המת נגזר להשתכח מן הלב משח"כ על החי כמ"ש וימחן להתנחם והיא היחה בחיים: אפשר הוה מכבד בוראו במים. אם היה מכבד הכל בזהירות וכבוד לשם שמים ולא פגם כלל והוא מקפחו כמים בחמיה מעלה: עלמה. שמדמן לה נם שחחוה בענף אחד ועלחה: אנריפם המלך שמע קולו בשמנה פרסאות. אף דקולו של כ"ג היו שומעין עשרה פרסאות כמ"ש מיריחו היו שומעין קולו של גביני כרוז (חמיד לי ע"ב) מ"מ ההיא עוכדא הוה בסמוך שמנה פרסחות ושמע המלך שהיה שם חו: קרם נברם. היה מפרש מ"ש בפ"ק דיומה ולה היחה קריאת הגבר מגעת כו'. היינו שקרא גברא ואכריו כרווא האריך בלשונו דלא ליטעי שכוונתו תרנגולא וגם הטמין כוונתו לראיה מדאמר גביני כרח מה היה אומר ח"ש אכריו כרווא ובבבלי מסייע ליה היה חומר ח"ש מכרין כרוזם ובכני מסייע ניה מזה: א"ל קרא סרנעולא. משום דמלא בריימ היולא לדרך קודם קריאת הגבר כוי בתרגנול בינוני כוי כדאמר ביומא (ביא): והסגן כן גבר על כו'. אית לך למימר כו' אלא ע"כ גבר שניהם במשמע ואינו לאיה זה שמתא שעם גבר על תרגנול ואידך ע"כ ס"ל דהכא ליכא למיטעי אבל החם אי הרי שם אדם ה"ל למינקט מפורש דלא ליטעי בתרנגולא אלא קריחת הגבר בחמת תרנגולה ועובדה דגביני כרוז מלתא אחריתי ומה דאמר ולא היה הריאת הגבר מגעת קחי על תרוגול ונ״ת בותן: מוווג. רוחה שיהח שוין משום הידור: ולח קבלון מיניה. משום ושנח אח הרבנות. ורלו לברוח מן הכבוד. א"נ חרדו שלא יכשלו במ"ש פרנס המטיל אימה כו': מיי נפשות עאכ"ו. שדוחה הכל והמלוה רבה וראוי להכנים א"ע בזה: דתנינן חתן. פרק בתרא דתמיד: נוקרין. נרתעין מהכרעת הקול: של אלו. של אלכסנדריא: ה"ג מבחוץ ואופין מכחוץ. וכ"ה בבבלי שם ופיי רש"י הללו שבאו מאלכסנדריא לפי שלא היו יודעים לרדוח מן התנור שלא יהא נשבר לפי שהוא עשרי כמין מיבה פרוצה כמין ספינה והיו יריאים עשרי בנון מיפט פרונה כמון טפיתה יהיו יריטים לדבקס מבפנים למנור ואופין אומו מבמוץ. ובגירסת הספרים משובש במוספתא והכא נמי האי שבשתא על: שכפלו להן. מתרומת הלשכה: בפטום. לכחוש הסתמנין ולערגם יפה כמו שאתר ממולח: וכמעלה עשן. שלא היו מכירין בעשב שהוא מעלה עשן ווקף ומתחר כמקל: לשוק, כלומר שלא היו מתכסמין כלל ובכבלי אמר לא ילאה כלה מבושמת מבתיהן, והכא נמי קאמר ולא עוד כיי: מבושמת מבתיהן. ה"ר ישמעהל גרמינן: ונסרבה כבוד שמים. ובכבלי כבוד המקום במקומו ומיעט כבודן: המתוקן לנדיקים לעיל. והיינו שעתיד הקב"ה להחזיר לנו לע"ל וכבבלי הלשון שעתיד הקב"ה להחזיר לנו: מעלה עשן עומד לנגדי. עשב שמעלה עומד כנגדי וראימיו ונוכרמי: הראהו לי. לי בלבדי שאני בודאי אהיה זהיר שלא יגיע לע"ו וליכא טעמא שמא יעשה לע"ו: מסורם כידי. ובכבלי שבועה: לכריה. לשום אדם משום גדר בדבר: **רבי יוחנן.** ובבבלי גרסינן נ בן נורי ורבי ישמעאל בן לוגא במקום שמעון ב"ל לעיל:

תקלין חדתין מפרשים ממסמס ג"כ לטובה לרפוסן: כיף. סלע: אחד אחזה עלמה ועלמה: קרא גברא. הא דמנן בפ"ק דיומה בכל יום תורמין את המובח בקריאת האי דין כיף מקורר מיא והאי דין כיף אית ביה מקרר. מוליח מים קרים: שרברוב. חמימות ועד היכן החמימות מגיע: ומה כנו כלמם. כי במדה הגבר מהו קריאת הגבר שהכריז הכרוה והיינו שקרם גביני כרוז: חמרון ליה. דבים ר' שילם שרברובי ועד היכן שרברובותיה מטי' א"ר אליעזר (אחא) ומת בנו בצמא אמר⁶⁾ רבי חנינא מאן שיתרגם הרא התרנגול שהוא נהרא גבר: אים לד עליו ביותר כדמלינו בפ"ז דב"מ פ"ד ב' בר"ח בר"ם מימר כר הרנגולה. בתמיה אלה שם אדם ששמו דאמר רחמנא וותרן יתוותרן בני מעויי אלא מאריך יומא חד חואי דקא נפיק ריחשא מאוניה חלש דעתאי כו׳ א"ל יומא חד שמעי בזילותא דלורבא נכר ה"נ קריחת הגבר חחדם קחי: ה"ג שהיה רוחיה וגבי דידיה א"ר אחא כתיב 'וסביביו נשערה מווג את הפתילות. וכ"ה ביותה וה"פ שגדלן מרבנן ולא מחאי כדבעי ליה כו׳. והיינו לפי שהיה מאוד מדקדק עמהן כחום השערה א"ר יוםי (בר וקלען: בעי וכו. רלה למנות עליהן פרוסים ולח אבין) לא מטעם הזה אלא מן מה דכתיב 1נורא

הוא על כל סביביו מוראו על הקרובים יותר מן

הרחוקים רבי חגיי בשם רבי שמואל בר נחמן

מעשה כחסיד אחד שהיה חופר בורות שיחין

ומערות לעוברים ושבים פעם אחת היתה בתו

עוברת להנשא ושמפה נהר והוון כל עמא עללין לגבי בעון מנחמתיה ולא קיבל עלוי מתנחמא

עאל רבי פנחם בן יאיר לגביה בעי מנחמתיה ולא

קיבל עלוי מתנחמא אמר לון דין הוא חסידכון אמרו

ליה רבי כך וכך היה עושה כך וכך אירע ליה אמר

אפשר שהיה מכבד את בוראו במים והוא מקפחו

במים מיד נפלה הברה בעיר באת בתו של אותו

האיש אית דאמרי בסוכתא איתערית ואית דאמרי

מלאך ירד כדמות ר' פנחם בן יאיר והצילה: גביני

כרוז: שהיה^גי מכריז בבית המקדש ^אמה היה אומר

עמדו הכהגים לעבודה ולויים לדוכגן וישראל

למעמדן אגריפם המלך שמע קולו עד ח' פרסאות

ונתן לו מתנות הרבה: בן גבר על נעילת שערים:

תירגם לי רב קומי דבית ר' שילא קרא גברא

אכריז כרווא סאמר ליה אמור קרא תרנגולא א"ל

והתנינן בן גבר אית לך למימר בר תרנגולא: בן

בבי על הפקיע: יו שהיה (מזווג) מזייג פתילות

ר'י יוםי (אסי) עאל לכופרה בעו ממנייא עלייהון

פרנסים ולא קיבלון מינהן (א) עאל ואמר קומיהון

בן בבי על הפקיע ומה אם זה שנתמנה על

הפתילות זכה להימנות עם גדולי הדור אתם שאתם

נתמנין על חיי נפשות לכ"ש: בן ארזה על הצלצל:

כי הא דתנינן " תמן 'הניף הסגן בסודרין והקיש בן ארוה על הצלצל: הוגרס בן לוי על השיר: (ב)אמר "

ר' אחא נעימה יתירה היה יודע ואמרו עליו על

הוגרם בן לוי שהיה מנעים את קולו בזמר וכשהיה

נועץ גודלו בתוך פיו היה מוציא כמה מיני זמר

בית יש גרמו על מעשה לחם הפנים: בית גרמו היו

בקיאין במעשה לחם הפנים וברדייתו ולא רצו

ללמד שלחו חכמים והביאו אומנים (ג)מאלכםנדריאה

כל אחיו הכהנים נוקרין לו בבת ראש:

רצו לקבל על עלמן להיות פרנסים על הלבור שאין וה כבודן: זכה להימנות עם גדולי הדור. עם הממונין החשובין שבישראל: כהאי דהנינן המן. חמיד פ' נתרח: נוקרין לו ככם רחם. נרתעין מהברת קול: וברדייתו. ולרדות' מן התנור: היו מסיקין מכפנים. כתוך התנור ורולה מכחוץ לדפוס שהיה בתנור שכך שנינו במנחות ג' דפוסין היי שם נותנו לדפום יעדיין הוא כלק כמין דפום היה לה בתנור וכוי והיה הלחם דבוק מבחוך לדפום והיה נאפה יפה שחום התנור שולנו בו: ואלו. אנשי אלכסנדריא לא היו בקיאין לרדומה מן המנור אם הוא דביה חוד לדפום והיו דובהיו אותו בחוד הדפום ולא היה נאפה כל לרכי מפני שעובי הדפום מפסיק בין הבלק לחטר ונתעפש: למענהו. לכבודו שלא יהא לחם שולחנו מנוול בעיפוש: י"ב מנה היו נוטלים. כל יום מתרומת הלשכה: שלא יהיו אומרים ממעשה וכו'. וכחיב והייתם נקיים מה' ומישראל: היתה מתמרת ועולה. היה העשו עולה זהוף כתמר ומתפשט כשמי הורה ומח"כ יורד: היסה. מתפשטת מיד למטה בתחילת עליית העשן: ממקום אחר. שלא ידעה מנהגם: היה פוסק עמה שלא הסבשם. דהמדיר את אשתו שלא תתקשע כא׳ מכל המינין יוליא רתן כתובה לכך התנו עמה קודם הנישואין: לרכום ככודם. בחורכן הכית: וכבוד שמים נתרכה. שחמרו העשרת שבטים הח אלהינו הא קשוט דאפי׳ לביתיה לא נסיב אפיה וגם האימות אמרו כן: על הכבוד המתוקן ללדיקים. בבנין דלעתיד: הרי מעלה עשן לנגדי. ומכרחי כן חורכן הבית וגם בכבוד הלדיקים שנאמר בישעיה ועל כל מקראיה ענן יומס ועשן וגו׳ ועשן זה ע"כ היה כמעלה עשן דאל"כ האיך ישבו בחופה מפני העשן אלא ודאי שהיה העשן מתפשט למעלה

משנת אליהו

והקב"ה מדקדק עם הלדיקים כחוט השערה וכ" א דנ"ק שם וכאן ה"ק אפשר הוה מכנד נוראו הנ בסנולה דב"ק שם וכלן ה"ק לחשר הזה מכבד נודלה הכל בכבר כל שבם בההיא חסידת ויקפמנו במים אלם בידה מנגל ע" גם זכן הזה: לפגישם שלך שמע קולו בהיא מתנלל ע" גם זכן הזה: לפגישם שלך שמע קולו ברישם שלף של מהיא הוא מרכז ברישם של מדמן מותל בידה שומעין ומייחו דכלתות הוא כן בדעבלה דמגרים שהיה או היותן ח" שכקר זמנע וותשב לי נדבר נשלה והיה קילו נשמע בני שכישות דבלי מותל הוא יותל מותר לה יותר להיותר זכן מלאה בידי יותוא שם שדת זה מיך מיד, הוא שם שדת זה מיך מיד, הוא בידי וותא שם שדת זה מיד מיד, הוא ביד מותל המותל המיד מותל במים וותל המותל המים ומסקי שמות זה בליני הסוגיות ומיץ בתחיים נותל הוא על הוא ביד מיד מות מיד להליני הסוגיות ומיץ בתחיים במתוך מיכו לל לבדי ביד. הוא של העם זהם בתחיים במתוך מיכו לל לבדי ביד. הוא של העם מותר של היותר של היותר של המותל המיכו לל לבדי ביד. הוא של העם זהם בתחיים בהמתוך מיכו לל לבדי ביד. הוא של העם זותר של היותר של היות

ה'ל אפשר הוה מכבד כורפו. עיין מה שפירשתי בקונטרם וכזה מתורץ קושיית תום צ"ק דהה גבי נמונית מת בנו כלמת דהתם היה לי איזה נדנוד חנות בי נמונית מת בנו כלמת דהתם היה לי איזה נדנוד חנות שנענש עבורו כמו דמייתי עלה בסוגיה מ"ד רחמנה ותרן כ"ג רק של העם דוחק רב ותימה שלא הזכיר כלל לדברי

נמי האי שכשתא ביוו דעל על: (ב) אמר ר' ישמעאל גרסינן: גליון הש"ם עי' מוהרא"פ ומדברי החום׳ מנחו׳ דף פנו ע"ל ד"ה ושיערו מוכח כפי׳ הק״ע דקחי על עובי הפתילה ודקות׳ ועי ירושלמי יומא ועי' בת"י יומא טו ד"ה מן ובריטב"ה שם:

תורה אור השלם

ו. יָבא אֱלֹהֵינוּ וְאָל יֶחֱרִשׁ אֵשׁ לפניו תאכל וסביביו נשערה תהלים נג מאד: 2. אל נערץ פסוד קדשים רבה ונורא על כל סכיביו

3 כל פעל יי למענהו וגם רשע ליום רעה: משלי טו ד 4. כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו: ישעיהו מג ז

תהלים פט ח

ונכבשה הארץ לפני יי ואַחַר תִשְבוּ וְהִייתֵם נִקְיים מַיִּי ומישראל והיתה הואת לכם לאחוה לפני יי

שהיו בקיאין במעשה לחם הפנים וברדייתו לא היו בקיאין בית (ד) גרמו ואוהיו מסיקין מבפנים ורודין מבחוץ ולא היתה מתעפשת ואלו היו מסיקין מבפנים ורודין מבפנים והיתה מתעפשת כיון שידעו חכמים בדבר הזה אמרו כל מה שברא הקב"ה לכבודו ברא שנאמר 3כל פעל ה' למענהו שלחו אחריהם ולא רצו לבא עד שכפלו להם שכרן י"ב מנה היו נוטלים ונתנו להם כ"ד ר' יהודה אומר כ"ד היו נוטלים ונתנו להן מ"ח אמרו להן מפני מה אין אתם רוצים ללמד אמרו להן מסורת היא בידינו מאבותינו שהבית הזה עתיד ליחרב שלא ילמדו אחרים ויעשו לפני ע"ז שלהן בדברים הללו מזכירין אותן לשבח שלא יצא ביד בניהם פת נקיה מעולם שלא יהו אומרים ממעשה לחם הפנים הן אוכלים: בית אבטינם על מעשה הקטורת: של בית אבטינם היו בקיאין על מעשי פיטום הקטורת ובמעלה העשן ולא רצו ללמר (ה) שלחו והביאו אומנין מאלכסנדריאה של מצרים והיו בקיאין בפיטום הקטורת ובמעלה עשן לא היו בקיאין של בית אבטינם היתה מתמרת ועולה כמקל ופוסה ויורדת ושל אלו היתה פוסה מיד כיון שידעו חכמים בדבר אמרו כל מה שברא הקב"ה לכבודו ברא שנאמר 1כל הנקרא בשמי לכבודי בראתיו וגו' (כ"6 כל מה שפעל הקב"ה לא פעל אלא למענהו שנאמר כל פעל ה' למענהו) שלחו אחריהם ולא רצו לבא עד שכפלו להן שכרן י"ב מנה היו נוטלין ונתנו להן כ"ד רבי יהודה אומר כ"ד היו נוטלין ונתנו להן מ"ח אמרו להן מפני מה אין אתם רוצין ללמד אמרו להן מסורת היא בידינו מאבותינו שהבית הזה עתיד ליחרב שלא ילמדו אחרים ויהיו עושין כן לפני ע"ז שלהן בדברים הללו מזכירין אותן לשבח שלא יצאת אשה משל אחד מהן מבושמת מעולם ולא עור אלא כשהיה אחר מהן נושא אשה ממקום אחר היה פוסק עמה ע"מ שלא תתבשם שלא יהו אומרים ממעשה פימום הקמורת הן מתבשמות לקיים מה שנאמר 15 והייתם נקיים מה' ומישראל [ב]א"ר יוםי פעם אחת הייתי עומר בירושלם ומצאחי תינוק אחד משל בית אבטינם אמרתי לו בני מאיזו משפחה את אמר לי ממשפחת פלוני אמרתי לו בני אבותיך לפי שנתכוונו לרבות כבודן ולמעט כבוד שמים לפיכך כבודם נתמעט וכבוד שמים נתרבה אמר ר"ע שח לי שמעון בן לוגא מלקט הייתי עשבים אני ותינוק אחד משל בית אבטינם וראיתי אותו שבכה וראיתי אותו ששחק אמרתי לו בני למה ככיתה אמר לי על כבוד של בית אבא שנתמעט ולמה שחקתה אמר לי על הכבוד המתוקן לצדיקים לעתיד לבא ומה ראית מעלה עשן לנגדי נומיתי לו בני הראהו לי אמר לי רבי מסורת בידי מאבותי שלא להראותו לברייהו א״ר יוהגן בן נורי (מלקם הייתי עשבים אני ווקן א') פגע בי זקן א' משל בית אבמינם ומגילת סמנים בידו אמר לי רבי לשעבר היו בית אבא צגועין והיו

ג' דהם פסקו שכר ולדקות ופדויית ערכין וחרמיי

לריכין ג' דהיינו דין יכיון דקרא ממטה למעלה

קחשיב ש"ת שהראשינים תן הגוברין שהן לתניה

מהחמרכלין יהח דקחשיב בקרח כה"ג לסוף שע"ג

דהמלך גדול ממנו היינו כדי לסיים נגיד בית

האלהים שיהיה השם בחר כולם שהוא למעלה על

כל: כשהוא חותם. הלשכה שהמעות בחוכו דהאי

קרא בשמירת האילרות איירי יילפינן מיניה דלכך

כתיבי כולהו ללמד דכולם חותמין האולרות

וכדמסיק: והם יקחו אם הוהב. מיעוט רבים שנים:

שמהם הפסולת שלך. והלוחות של סנפירינון היו:

מחלב. מקום שחילבין ממנו: חמון שקין וכו'.

ראו השוקים ראי הכרעיים ראו בשרו וכל זה ממה

שהוא אוכל ושומה מן היהודים וכל רכושו מן

היהודים: מיחמי לדיקה וכו'. כדי לוכות ברחיית

הלדיק הכיטו אחריו דוכוח גדול הוא שזכה לראוחו:

הלכה ג מתני' ד' חוסמוס סיו כמקדש.

חותם ראשון לנסכי בקר והן ג' עשרונים סולת

בלול בחלי הין שמן ויין לנסך חלי ההין וחותמי עגל

והבי זכר לנסכי איל שחרגום איל דכרא ונסכיו שחי

עשרונים סילת בלול בשתן שלישית ההין ויין לנסך

שלישית ההיו והג' גדי לנסכי כבש כן שנתו והן

עשרון סילת כליל ברביעית ההין שתן ויין לנסך

רביעית ההין והד' חוטא והם נסכיו של מצורע

עשיר שמביא ג׳ בהמות ולריך עשרה לוגין שמן

תשעה לשלשה ככשים ואחד למתן תנוך ובהונות

וקרי ליה חוטא משים דעל שבע עבירות נגעים

באין: כ' כיו. ב' חיחמות היו למצירע: חוטא

דל וחומה עשיר. לפי שמנורע עני חינו מביה הלה

בהמה אחת יאם לא היה למצורע אלא חותם אחד

היו נותנים למצורע עני עשר לוגין וח"ק סבר

למצורע עני ניתנין חותם גדי ולוג רביעית היה

מביא מביתו: וארמים כסוב עליהן. שרוב דבורם

סיה בלשין ארמי: ו**כרים ונקבום.** בין לנסכי

עולות שאינן באות אלא זכרים בין נסכי שלמים

שבאין זכרים ונקבות ועולה ישלמים טעונין נסכים

דכתיב עולה או זבח: נוסו לו מעום. כפי הנסכים

שהוא לריך: כא לו אלל אחיה. שהיה ממינה

לקנות יינית ושמנים וסלתות שלא יהא כל מביא

קרבן לריך לחזור אחר נסכים העשויין על טהרת

הקדש: ואם הותירו הוסירו להקדש. ולא אמרינן

שמה מעותיו של יוחנן הם שנמערבו במעות של

נסכים: ממחינים לו עד הערב. שיזדווגי יחד יוחנן

ואחיה אם נמלאו מעות יתירים כיד ייחנן כנגד

החותם שאמר זה שנאבד ממני נותנים לו: ושם

היום כחוב. על החותם יום פלוני בשבת: מפני

הרמאין. שמא מלא חותם שנפל מחבירו או

מאחיה אי מיוחכן ובא עכשיי ליקח וביים שמיליאי

אינו רשאי להוציאו שהאובד מחזר אחריו יעוד יש

לחום שמא לקח חותם כשער הזול והצניעו עד שער

היוקר: במ' ופריך ולכן עופי חועם דל למה ליה.

חיתם בפני עלמו היה לו להביא חותם נדי: ומשני

היה מביא לוגו עמו. כדי שיביא גם לוג שמן שלריך

המצורע למתן תנוך ובהונות והמותר נאכל לכהנים

כדין קדשי הקדשים ולריך שיהיה על טהרת הקדש

לפיכך נמנו לו חותם בפני עלמו שהוא נסכי גדי

וד' לוג שתן: כרם כרבנן. אבל לרבנן לא היי

נוחנין לחוטא דל אלא חומם של גדי ילוג שמן

למתן בהונוסיו היה מביא מביחו קשיא א"כ אף

לחוטא עשיר לא היו לריכין לחקן חותם בפני עלמו

שיכיליו ליתו לו ג' חותמות גדי: נסכי רחל. בכמה

שאינן נוכרים במתני': ומשני מן מה דתני במתני

שהיה כדין. שיהא חילוק בין נסכי עגל לנסכי שור:

משמש וכו'. שמעינן דנסכי רחל כנסכי גדי:

ג' לג' נסכים חלוקין של בהמות

חוץ לסכך: המגילה הואם. שכתובים בה סמני הקטורת איך להכירם וסדר פיטומו: מעסה. אין להזכירם לנגאי שהרי ניכר שכוונתם היחה לשמים שהרי עכשיו מסרה להגין

אע"פ שאינו ממשפחתו: שהיה מלכיש כגדי כ"ג. שיהיו נאין ומהודויין: לאיסטרטיאות. שר משרי החיילות: הלבה ב מתנ" מכרים. הם שממון הקדש תחת ידם והם פודין ערכין וחדמין יכל מלאכת ההקדש נעשה על ידם: א**מרכלין.** למעלה מן הגיברים יהוא וטריקין אמר

על כלו ובגמ' יליף לה הממונים אלו מקרא: גבו' כסיליקין, והוא שררה למעלה מן האמרכל: גוברין, אע"ג דבקרא לא כחיב גוברין מסברא ידעינן שהיו גוברין

מתני' מו' מרכולין. תניא בחוספתא פ"ב

הערכין ואת החרמין ואת ההקדשית וכל מלאכות

הקדש בידן מרכולין מה הן עושין ז' מפתחות

עזרה בידן רצה אחד מהן לפתוח אינו יכול

עד שיכנסו כולן מרכולין פותחין וגזברין נכנסין

רונאין ולפי כבוד הנכנסין היו יולאין אמר ר'

יהודה למה נקרא שמו מרכול מפני שהוא מר

על הכל פיי מר אדון לשון מרות ירושלמי תנא

אין פוחתין מב' כתילקין הדא הוא דכתיב

ויחיאל יעחיהו ונחת גזברין ועשהאל וירימות

ייחבד ואליאל ויסמכיהו ימחת ובניהו מרכולין

פקידים מיד כנניהו ושמעי אחיו כתילקין כשהוא

סותם הגזבר נותני לאמרכול מרכיל חותם

ונותנו לקתלקום יקתלקום לכ"ג וכ"ג למלך ואין

עושין שררה פחות משנים מפירש בבבא בתרא

פרק א' דכתיב והם יקחו את הזהב:

הוצרכו לפי שנסכיהן חלוקין זה מזה : **ארמית**. לפי

שמלומדין בלשין כשדים בגליח בבל: חופא דל

וחועה עשיר מלורע עני מלורע עשיר ותנן

בערכין על ז' דברים הנגעים באין לפיכך

נקרא חוטא. עני מביא תורין או בני יונה

אמד לעולה ואמד למטאת ואשם זה הכבש שהיה

לריך לנסכים אבל מלורע עשיר מביא ג' בהמות

תטאת ועולה ואשם ואין תטאת ואשם טעינין

נסכים אלא חטאתו ואשמו של מצורע לפי

שאינן באין על חטא דבנגעיה איכפר ליה

מטאיה והקרבנות אינן באין אלא להכשירו

בקדשים: גדולים וקשנים. שחין חילוק בנסכים

בין עגל לשור ולמה היה חותם לאשם ולחטאת

של מצורע והלא נסכיהן כשאר ככשין שבאין

נדבה דשניהן היו כבשים שאשם מלורע כבש

הוא אלא לפי שאשם מצורע טעון לוג שמן ליתן

לבהונית לבד שמן שבא מן הנסכים:

מתבר' לערכ כאין זה אלל זה. יוחנו אלל

וכר גדי חופא. מפרש ואזיל למה

מתני" ד' חוחמות וכחוב עליהן

גוברין מה הן עושין פודיו את

ל) ממיד כז ב. 3) בכל במרל ח ב, ג) שם, ד) נדרים לח א ה) ויקרא רבה פ' לב, ו) בבלי חדושיו לג ב ירושלתי בכורים פ"ג הל"ג ועי ש"ר פ' נא, ו) מנחות כב א, ק) מנחות

.3 65

עין משפט גר מצוה

בו א מיי׳ פ״ז מכלי המקדש הלט"ו: ב מיי שם הל"כ: א ג מיי׳ שם פ״ד הלכה

ב ד מיי' פרק ט ממ"ע סלכה ה: יג ה מיי פ"ד מכלי

המקדש הלי"ז: יד ו מיי פ״ז שם הלי״ח: ז מיי שם הל"ו: מו ח מיי שם הלייב

וכהשנות: ט מיי׳ פרק ממעה"ק הל"ד:

נוסחת הבבלי

(א) נאמנין הא לך זו כו׳ מעתה אין אנו רשאין לספר בננותו של אלו: (ב) שרכה על הלבור בממון פחות מב׳ כו' ואלעזר שעל הפרוכת כו': (ג) למלך המלך ריחה כו': (ד) ממו קופריה אכיל כו' לשכח הלואי מחמי לדיקל כו':

הגהות הגר"א

[א] ל"ל ולכן עואי חוטא דל למה מפני שמכיא לוגי עמו ברם כרכנן יכו'. יעי בק"ע שמפרש גם כן על דרך הגה"ה זו:

תורה אוד השלם

 ויחיאל ועוויהו ונחת ועשהאל וירימות ויוובד ואליאל ויסמכיהו ומחת בונניהו וכנניהו ושמעי אָחיו בּמפַקר יחוקיהו המלך ועזריהו נגיד בית האלהים:

דברי הימים כ לא יג 2 וְהֵם יקחו אֶת הַּוְּהֶב ואת התכלת ואת הָאָרגָמֶן ואָת תולִעַת השני ואת השש:

שמות כח ה

3. ויאמר ייַ אַל משָׁה פסל לך שני לחת אבנים בראשנים וכתבתי על הלחת את הדברים אשר היו על הלחת הראשנים אשר שברת:

שמות לד א 4 וְהָיָה בְּצֵאת מֹשֶׁה אֶל האהל יקומי כל העם ונצבו איש פתח אהלו והביטו אָחָרי משה עד באו האהלה:

שמות לג ח כְבֶּה יִעְשִׂה לְשׁוֹר האחר או לאיל האחר או לשה בככשים או

בית אבא (א)נאמנים הילך את המגילה והזהר כה וכשבאתי והרציתי הדברים לפני ר"ע זלגו עיניו דמעות ואמר מעתה אין אנו צריכין (רשאין) להזכירן לגנאי: אלעזר על הפריכת: אשהיה ממונה על אורגי פרוכת: בפנחם המלביש: שהיה מלכיש בגדי כהונה גדולה מעשה בכהן א' שהלביש לאיסטרטיות א' ונתן לו שמונה זהובים ואית דאמרין תרי עשרי יהב ליה: הלכה ב מתני' אין או פוחתין נמשבעה הלכה ב מתני'

הפרוכת שאותן קיבלו רוב הצבור עליהן: גמ' אין פוחתין מג' גזברין ומז' אמרכולין תני ^המשני כתליקין הדא הוא דכתיב 'ויחיאל ועוזיהו ונחת גזברין ועשאל וירימות ויזבד יאליאל ויםמכיהו ומחת ובניהו אמרכולין פקידים מיד כונניהו ושמעי אחיו קתיליקין במפקד יחזקיהו המלך ועזריהו נגיד בית אלהים המלך וכ"ג כשהוא דותם הגזבר חותם ונותנו (ב) לאמרכול אמרכל חותם ונותנו לקתליקון קתליקון חותם ונותני לכהן גדול כ"ג חותם וניתנו למלך וכשהוא מתיר המלך רואה חותמו ומתיר כ"ג רואה חותמו ומתיר קתליקין רואה חותמו ומתיר אמרכל רואה חותמו ומתיר גזבר רואה חותמו ומתיר: אין עושין שררה על הצבור בממון פחות משנים: רביי נחמן בשם רבי מנא על שם יוהם יקחו את הזהב ואת התכלת ואת הארגמן² אמר ר' (נחמיה) חמא בי רבי חגינא מפסולת של לוחות העשיר משה הדא הוא רכתיב 3פסל שני לוחות אבנים פסל" לך שתהא הפסולת שלך אמר סי ר' חנין מחצב של אבנים טובות ומרגליות (גילה) ברא לו הקב"ה מתוך ארלו וממגו העשיר משה כתיב 1יהכימו אחרי משה עד בואו האוהלה תרין" אמוראין ח"א לגנאי וח"א לשכח מ"ד לגנאי חמון שקין חמון כרעין (ר)חמון קופר אכיל מן דיהודאי ושתי מן דיהוראי כל מדליה מן דיהוראי ומ"ד לשבח

מחמי צדיקיא ומזכי טוביא דזכת למיחמי יתיה: הלכה ג מתני' יד' חותמות היו במקדש וכתוב

עליהן עגל זכר גדי וחוטא בן עזאי אומר ה' היו וארמית כתוב עליהן עגל דכר גדי חומא דל וחומא עשיר עגל" משמש עם נסכי בקר גדולים וקמנים זכרים ונקבות גדי משמש עם נסכי הצאן גדולים וקטנים זכרים ונקבות חוץ משל אילים איל משמש עם נסכי אילים בלבד חומא משמש עם נסכי שלש בהמות של מצורע מי שהוא מבקש נסכים הולך לו אצל יוחנן שהוא' ממונה על החותמות ונותן לו מעות ומקבל ממנו חותם בא לו אצל אחייה שהוא ממונה על הנסכים ונותן לו חותם ומקבל ממנו נסכים לערב באין זה אצל זה ואחיי' מוציא את החותמות ומקבל כנגדן מעות האם פחתו פחתו לו וישלם יוחגן מביתו ואם הותירו הותירו להקדש שיד הקדש על העליונה מי שאבד חותמו ממתינין לו עד הערב ואם מצאו לו כדי חותמו נותנין לו ואם לאי לא היו נותנין לו ושם היום כתוב עליהן מפני הרמאין:

גמ' ואוכבן עזאי חומא דל למה היה מביא לוגי עמו ברם כרבנן מביא גדי נסכי רחל מה מן מה דחנינן גדי משמש "נסכי צאן גדולים וקטנים זכרים ונקבות הדא אמרי נסכי רחל כנסכי גדי דכתיב לככה יעשה לשור האחד או לאיל האחד או לשה בכבשים או בעזים לשור יו האחד למה נאמר מגיד שלא חלק בין נסכי עגל לנסכי שור שהיה בר בן הצאן טעון נסכים ובן הבקר טעון נסכים אם מצאנו שחלק בין נסכי כבש לנסכי איל

מוסרין את המגילה הזאת אלו לאלו ועכשיו שאינן אמרכוליי ושלשה גזברין

רואין^{כו} עושין שררה על (ב) הצבור פחות משנים חוץ מבן אחיה שעל חולי מעיים ואלעור שעל

אחים וכנגד החוחמות שהיבל אחים ניתו ולון יותנו מעות אם פחתו פחתו לייחנו אם הותירו הותירו להקדש: מתגד' מי שחבד חוחמו ממחינין לו עד הערב. שיבוח יוחטן אלל אחיה ויראה אם מלאו מעות יתירין כדי חותמו של זה שאבד נותן לו הנסכים ושם של היום פי׳ שם של היום היה כתוב ביום פ׳ נעשה חותם זה: מפני הרמאין. שמא ימלאנו אדם

חתר זמן וילך אלל אחיה ויתן לו סולת: ירושלמי הגע עלתך שזייג אותו היום שם המשמר היה כתיב עליי הגע עלמך שזיוג איתו המשמר שם היום שם שנת שם חדש כתוב עליהן:

תקלין חדתין נאמנין כו' אנו לאנו. ולא היה כא ליד אחר שאינו הגון: שאינן נאמנין. וירא אנכי שלא יגיע ליד אדם שאינו הגון: כא לך. שאתה נאמן ומיוהר בהם: בגנותן. שהרי טעמם אמת שעכשיי שהיה לריך למסור שבתיים, שה שעמט מומע שעבטי שהיה כדין נחסור מסר, ובבפלי כ"ז שהיו בית אבא קיימין כר": ב'תנג" אין סוחסין וכר. גוברין הן שממון הקדש בידם והם פידין ערכין יחרמין יכל מלאכות הקידש נעשה על ידם: אמרכלין, למעלה מהגוברין אמר על כולא: ואין עושין שררה כר. לשון הגאון דכל הממונים היו עמהן אחרים דמתני' חשב ראש הממונים לבד אלו השנים שהיו יחידים: גמ' סנא ברייתא מוספת שאין פיחתין מב' ממונים למעלה מן האמרכלין: סדם הום דכחיב, מסמיך בכתוב: ויחיפל וגו'. שם מיירי בתרומת הלשכה וקדשים כו' וזה יחיאל ועוזיהו ונחם אלו ג' גזברין שעסקו בערכין וחרמין שלריכין ודאי ג' ואח"כ חשיב ז' אמרכלין מן ועשהאל וגי' עד יכניהו יכניהו ושמעי אחיו נקראו פקידים והן ב' כמלקין: במפקד כו'. המלך וכ"ג שנגיד בית

ב מלקון: כמפקד כוי. המעד וכיד שניד בית המון בשבה אותם. בפרונה לכך לכך להכים הוא כיב: שבחוא חומם. בפרונה לחומי בשניד בית המעון בשבה אותם. בפרונה לחומי בפרונה לחומי בשנים: אר"ח מפסולם כו'. מייחי לה הכא להענים דלריכים שנים שלא יניאו לויד חשד שהר דוכר שליו בית אותם. בשבר: ומדליב. ממוע: בלא אוני כ"ש על אחרים בדורות אחרים: מחלב של אבנים כו'. לכד הלוחות ולא מ"ל מפסולת הלוחות: שקים. השוקים: קופרים. גידל בשרוני מילת בית לו הבית שניי, הלוא שמכה לראותו בדית בשרונים מילת בלול באל הבין שמן ויין למכן אלי הבין הוא ויין למכן לא הרים בית בלא שהרים הכלא חומים כל בלא בתרים בלא בית הבין שנו ויין למכן בליים הבין והג ביר למכי כמכן שלא הוא והם נסכיו של מלורע עשיר שתביל ב' לוג נמת מפלש ממוא פליני: אחרים. שכן ההי מוע דינוכ: וברים וקבות בלא בית בית בית בלא בריב בית בלא בית בלא בית בית בלא בית בלא בית בית בלא בית בית בלא בית בית בלא בית בלא בית בלא בית בלא בית בליב בלא בלא בית בל מכום המיות ק פצר לכם לה לבי בכים בנות מתפש של היי המתפיל היי המתפיל היי המתפיל בין לנספי שלוח שלין בלו מפיל בי בין לנספי שלוח שליון בלות ללא זכרים בין לנספי שלמים שבלים וכרים או נקבות ושלת חשליים הן שטעורין נספים בדבתיב שלה אי ובח (לשן הרש"ב) חפר בי המתפיל בין היי בה בין לנספי של החשל הייה מביל לגו שלו היים מביל בין שלה היה מביל לגו שלו ונראה דפליני בהא דמ"ק ש"ל דחושא ששיר הוא שהביא הלוג יחידי לבהינית עם כל קרבנו אבל חושא דל לא הייה חושא הייה מביא לינו עמו ונראה דפליני בהא דמ"ק ש"ל דחושא ששיר הוא שהביא הלוג יחידי לבהינית עם כל קרבנו אבל חושא דל לא הייה מביא הלוג עם העשרון שלו וטעם אפשר דח"ק ס"ל כיון דחוטא עשיר לריך ליקח מהממינה ג' עשרוטוח יבתן לוה ט' ליג אזי יקח עוד לוג עד עשר כיון שליקח כל כך משא"כ מלורע עני שא"ץ אלא עשרון א' בליל בשתן, א"כ הלוג לבהוטח איט לוקח אצל הממונה להביא עם העשרון וליחן ליד הקדש כשער היוקר דיד הקדש על העליינה אלא מביא בעלמו מביתו משא"כ נ) ויק"ר פ' לד, ג) עי'

כתובו׳ כו ב, ד) מעני׳ כא א, ל) יהביו. ו) נרחה דחסר כחו ול"ל ומשני כיני מתניחיו

לצורך בדה הבית כלומו

בשעה שהחדשו יכו" כנ"ל

וכ"ל דהירושלמי משני

קדושתן היה לבה"ב,

עין משפט

נר מצוה

'ה א מיי' פרה כ מערכין הלי"ב ופ"י ממ"ע

ים ב נוש"ט יו"ד סיי

רמט סט"ו:

נוסחת הבבלי

אותו היום ממש) כו':

(ב) נמכרין כדמיהן ונופלין

ללשכת כדק הכית: (ג) דר׳

אושעים (זיני) דינר כו' הוו מלעיזין כו' דל"ל למינסב

משכיל אל דל אשרי ניתן כרי

בל״לו:

בין נסכי ככש. שהיא בן שנה לנסכי איל שהוא בן שתי שנה: ס"ל ככה יעשה לשור האחד. כל נסכי שור אחד הן ושור בן יותו קרוי שור ורש"י בתנחות פיי דתימורא דלשון קדריש שלבר כחיב והקריב על כן הבקר מנחה וכן דריש בכולן והראשון ניע: פ"ל או לאיל הא. כיון שהוא איל כל נסכיו אחד הן בין וקן או שהוא בין ייצ חדש: פ"ל או לשם בכבשים. בל שה שבכבשים שות הם בתפניהם: בין נפכי נדיי, קטן למיש גדול: הגע שלתך. ופריך הגע עלתך הפלגיעו עד שינות היום החום בשבת הבלה ותחי מהי שכתי שלתי שם היום: ומשני שם משתר. של ליתו שבת נתי היה כתוב עליו: ופריך הגע שלתך. שיתתין חלי שנה עד שיבית זומן המשתר שנית: ומשני שם היום. כתה בעת בתה שבת. כתה שנת

בחודש: שם החדש היה כחוב עליהן. וגם שם המשמר שאינו מלוי שיודמן שיהיו כולם ביום מכוון אלא להרבה שנים

הלכה ד מתני' נשכם השפים. על שם שהנותנין בחוכה נותנין בסתר

והמתפרוסים ממנה נועלין בסתר: ללשכה בדק הבים. ללשכה שנותנים בה כל קדשי בדק הבית: גמ' הוון פרנסין. היו גכחי לדקה: והוה יהיב <mark>ליה.</mark> לאחרים שהיו העניים מתביישים לקבל מהגבאי: מליזין עליו. מדברין בו ואמרו שאינו לריך ליטול לדקה ונוטל: מן דדמך. כשמת בדקו ומצאו שלא נהנה ממה שקיבל אלא היה נומן לאחרים: הוד מפליג וכו'. היה מחלק לדקה בלילה ומוליכה אלל העניים שלא לביישו: מד ומו. פעם אחת פגע בו שר של רוחות וא"ל לא כן למדתנו רביני לא תסיג גבול רעך ולילה גביל של רוחות לילך יחין לבני אדם לנאת אז: מתן בסתר יכפה אף. ויציאתו זו כדי ליתן נדקה בסתר ראוי הוא שיסתיר עלמו מפניו: והוה. הרוח מתיירא ממנו שלא יכפהו

הגע עלמך (ששירות (א) וברת מלפניו: והו שמסתכל כמלום. הלדקה היאך לעשוחה שלא יחברים העני: עול ואחה פורע. כשמקבל ירושתך: ה"ג א"ל יהא לך כמחנה אר"ח בר אדם וכו'. וה"פ והוה א"ל אם לא יהיה לך לשלם הרי הוא לך במתנה כי היה חושש אולי והוא כו' דדמן אשכמיה דהוה יהיב מן דליה לאשרנין כו' אר"י אשרי תאמץ העני לפרוע לו כשיראה שלא נפלה לו ירושה או כדי שלא יהיה לעני כגול לפי דעחו: אים הוה סבין וכו'. היו זקנים בימינו כל מה שהיו נותנין להם מר"ה עד יוה"כ היי מקבלין ומשם ואילך לא היו מקבלין: אמרי דשחן נכן. מה שאנו לריכין לכל השנה כבר היא אללנו שהיו נותניו להם בימים אלו די פרנסתו לכל השנה כד

ידיו ורגליו: א"ל. רבי עקיבא מה אתה מקללני:

א"ל. נתום ולמה חתה מבעט ביסורין דקחמרת

אוי לי: הוה רביה דבריה. מלמד של בנו היה

סגי נהור והיה רגיל לאכול עם רבי הושעיא בכל

ים: מד זמן וכו'. פעם אחת היה לו לר״ה

אורחים ילא קרא לפגי נהור שיאכל עמו: ברמשא.

לערב: א"ל. ר"ה לא יכעום אדוני עלי שלא ומנתיך

שתאכל עמי היום לפי שהיו אורחיו אללי ואמרחי

שלא לולול בכבודך שיביישוך הלכך לא אכלתי עתך

יום הזה: א"ל אתה פיישת. למי שנראה ואינו רואה

אותו שרואה ואינו נראה והוא הקב"ה יקבל פיוסך

ומפלחך: א"ל. מנ"ל הא לברך כן: מראב"י. מעובדא דראב"י: דראב"י. נכנס סגי נהור

לעירו ישב ראב"י למטה ממנו שיאמרו הבריום

אילו לא היה סגי נהור זה גברא רבא לא הוה

ראב"י יושב למטה ממנו ועשו לו פרנסה ולדקה

קרה: אמר להון. הסגי נהור מהו זה שנותנין

לי כל כך: וללי עלוי. והמפלל סגי נהור זה על

ראב"י האי תפלה: דלמא. מעשה: הוון מטיילין.

בבתי כנסיות שבלוד: כמה ממון שיחעו אבותי

בכפון. שהם בנו כתי כנסיות אלה משלהם: כמה

נפשות שיקעו בכנין הוה. וכי לא היו בני אדם

שיעסקו בתורה והיה ראוי להוליא ממון זה עליהם

לפרנסתם ונרחה שהיה ידוע לר' הושעיה שהיו

עניים בני תירה בזמן ההוא שביטלו תירתם מדוחק

הפרנסה והיה ראוי לאבותיו של ר' חמא לפרנסם

ולא יקפידו על הליור של בנין בהכ"נ: עבד. אלו

וה המשמכל בלדקה כו׳ נסיב יהיב ליה במחנה א"ר חיים בר חבם כוי למימר רשותה גבן כ"ל והיפה מרחה פי׳ בזה פירושים דחוקים: וכה (ד) טומיתא מחיל ותיכול שמי. עשה עמי לדקה ומן לי חרנגולה חדה: ה"ג קופר אכל קופר ומית כו' זכה עמי א"ל כו' עינים א"ל כא לך עימיסא וויל זכין קופר. וה"פ הא לך דלא חמין לך יסחמון כו׳ מטבע זו וקנה לך כשר: ואכל. בשר שור ומח: סליק ר"ע לבקרו ליה א"ל כו' אורחין לא סליק לגביה להרוגו של נחמיה. שחילו נתן לו בשר תרוגולת שהיה רגיל כו היה חי: א"ל מיחזור. כשיחזור יתו לרמשא כו' חתי חיפיים מן לו לאכול: אמר. לנגד המת עיניו שראו אותו בחמת ולם מיתחמי חמר ולא קבלוהו יהיו סמומין: ידים. דלא פסטו עלמן ליתן לעני יחקטעון: רגלים. שלא רצו לקראתך ליתן לך ישברו: ומטסיה כן. ועלתה לו כך בעיניו

הגהות הגר"א ואן מש נורמיו רשומת נבו ועוד חלופי גרסאות ועי כיפ"מ סוף מס׳ פאה:

תורה אור השלם ו. בָּבָה יֵעְשָׁה לַשּוֹר או לשה בכבשים או במדבר טו יא בעזים: . 2. לא תסיג גבול רעך אָשָר נְבָלוּ ראשנים בַּנַחְלָתְןּ אשָר תִנְחַל בָּאָרָץ אֲשֵׁר יַיִּ אֶלהִיּהְ נתן לְּךְּ לְרִשְׁתָה:

. דברים יט יד 3 מַתָּן בַּסַתַר יִבפָּה אָף ושחר בחק חמה עזה:

4. אַשַרִי מַשְּׁכִּיל אֱל דָּל ביום רעה ימלטהו יי:

לכך נחלוק בין נסכי עגל לנסכי שור ת"ל ככה יעשה לשור האחר מגיד שלא חלק בין נסכי עגל לנסכי שור או לאיל למה נאמר שהיה בדין אם מצאנו שחלק בין נסכי בן שנה לנסכי שנחיים לכך נחלוק בין נסכי שנתיים לנסכי שלש ת"ל יאו לאיל האחד או לשה בכבשים למה נאמר שהיה בדין אם מצאנו שחלק בין ניסכי כבש לנסכי איל לכך נחלוק בין נסכי כשבה לנסכי רחל ת"ל או לשה בכבשים או בעזים למה נאמר שהיה בדין אם מצאנו שחלק בין ניסכי כבש לנסכי איל לכך נחלוק בין נסכי גדי לנסכי תיש ח"ל או בעזים הקיש קמן שבעוים לגדול שבתישים מה זה בשלשת לוגין אף זה בשלשת לוגין: ושם היום כתוב כו': (א) הגע בעצמך שזייג אותו היום שם משמר היה כתוב עליו הגע בעצמך שזייג אותו המשמר שם היום שם שבת שם חודש היה כתוב עליהן אפילו רוצה לזייג אין מצוי לזייג:

הלכה ד מתני׳ "שתי לשכות היו במקדש אחת לשכת חשאין ואחת

לשכת הכלים לשכת חשאין יראי חמא נותנין לתוכה בחשאי ועניים בני מובים מתפרנסין מתוכה בחשאי לשכת הכלים כל מי שהוא מתנדב כלי זורקו לתוכה ואחת לשלשים יום הגזברין פותחין אותה וכל כלי שמצאו בו צורך לבדק הבית מניחין אותו והשאר (ב) נמכרין ודמיהן נופלין (ללשכת) לבדק הבית: גמ' ר'ה עקב בר אידי ור' יצחק בר נחמן הוון פרנסים והוון יהבין לר' חמא אבוי (בי יהושעיה דינר והוא יהיב ליה לחורנין רבי זכריה חתניה דר' לוי היו הכל מליזין עליו אמרין דלא צריך והוא נסב מן דדמך ברקין ואשכחין דהוה מפליג ליה לחורנין רבי חיננא בר פפא הוה מפליג מצוה בליליא חד זמן פגע ביה רבהון דרוחייא א"ל לא כן אלפן ר' ²לא תסיג גבול רעך א"ל ולא כן כתיב 3מתן בסתר יכפה אף והוה מסתפי מיניה וערק מן קומוי אמרס רבי יונה אשרי נותן לדל אין כתיב כאן אלא יאשרי משכיל אל דל זה שהוא מסתכל במצוה היאך לעשותה כיצד היה רבי (יוחנן) יונה עושה כשהיה רואה עני בן מובים שירד מנכסיו היה אומר לו בני בשביל ששמעתי שנפלה לך ירושה ממקום אחר מול ואת פורע מן דהוה נסיב הוה א"ל מתנה היא לך חייא בר אדא אית הוה סבין ביומינון מאן דהוה היב להון מבין ריש שתא לצומא רבא הוון נסבין מן בתר כן לא הוון נסבין אמרין וא דשתן גבן נחמיה מ' איש שיחין פגע בו ירושלמי א' א"ל זכה עמי חדא תרנגולתא א"ל הא לך (ד) טומיתיה דקופד וזבין קופד ואכיל ימית והיה צווח ואמר בואו וספדו להרוגו של נחמיה נחום? איש גם זו היה מוליך דורון לכית חמיו פגע בו מוכה שחין א' א"ל זכה עמי ממה דאית גבך אמר ליה מיחזור חזר ואשכחיה מית והוה אמר לקיבליה עינייא דחמינך ולא ייסבון לך יםתמיין ידיה דלא פשמן מיתן לך יתקמעון רגלייא רלא רהטן למיתן לך יתברון ומטתיה כן סליק לגביה ר' עקיבא אמר ליה אי לי שאני רואה אותך ככך אמר ליה אי לי שאין אני רואה אותך בכך אמר ליה מה את מקללני אמר ליה ימה את מבעם כיסורין רבי הושעיה רבה הוה

רביה דבריה חד סגי נהורא והוה יליף אכול עימיה בכל יום חד זמן הוה ליה אורחין ולא מטא מיכול עימיה ברמשא סליק לגביה א"ל לא יכעום מרי עלי בגין דהוה לי אורחין יומא דין דאמרית דלא ליכזוי ביקרא דמרי יומא דין בגין כן לא אכלית עם מרי יומא דין א"ל אתה פייםתה למאן דמתחמי ולא חמי דין רחמי ולא מתחמיים יקבל פיוםך א"ל הדא מגא לך א"ל מר"א בן יעקב דר"א בן יעקב עאל חד דסגי נהורא לקרתיה יתב ליה ר"א בן יעקב לרע מיניה דיימרון האילולי דהוה כר נשא רבא לא יתב ליה ר"א בן יעקב לרע מיניה עבדין ליה פרנסה דאיקר אמר לון מהו הכין אמרון ליה ר"א בן יעקב יתב לרע מינך וצלוי עלוי הרא צלותא אתה גמלתה חסד למאן דמתחמי ולא חמי דין דחמי ולא מתחמי יגמול יתך חסד: (דלמא) רבי חמא בר חנינה ורבי הושעיא (רבה) הוו מטיילין באילין כנישחא דלוד א"ר חמא בר חנינא לר' הושעיא כמה ממון שיקעו אביתי כאן אמר ליה כמה נפשות שיקעו אבותיך כאן ^בלא הוה אית בני נש דילעון כאורייתא רבי אבון עבד אילין תרעייה דסדרא

בכל יום משום כבודו: חד ומן כר. פ"ח היי לר" אושעיא אורחין ולא אכל עמו: לא יפרעום. לא ימרעם אדוני עלי: דלא ליבוג שלא יבוז כבודך שאינם מכירים אותך: מנא לך. הא ברכתא שהוא דרך חכמה: דראב"י. כא חד סגי נהור למקומו יושב ר"א למטה הימנו כדי שיאתרו אינו לא היה סגי נהור זה גכרא רא לא היה ימינ רבי אלעור כן יעקב למטה הימנו ועשו לו סרנסה בכבוד: מהו הכין, שראה שהסריזו על החדה כפי ערכו שהיו רגילים בני אדם לימן לו: א"ל. רבי אלעור בן יעקב יושב למטה ממך: וללי כו'. החפלל הסגי נהור עליו: גמלם חסד. שישב למטה הימנו: שקעו אבוחי. שבנו בתי בנסיות אלו: כמה נששום כר'. וכי לא היו בני אדם שיפרנסו אותם שיעסקו בחורה:

ריבב"ן מדרים. משחים על שם לשכות שעניים בני טובים מתפרנסין ממנה כחשתי כלנעת שלה יתכיישו: כלי שמלהו כו לורך כדק הכים מניחין אוסו. לבד"ה: ירושלמי תני קדשי מזכח מוליחין את הראוי להן מקדשי בדק הבית (וחין קדשי בה"ב) מוציחין את הראוי להן מקדשי מזכח. והתנינן כלי שמלחו בו לוכך לכדק הבית מניחין אותו והשאר נמכרין ודמיהן נופלין ללשכת בדק הבית ס"ד אותן שהקדישו לקדשי מזכח הקדישו וקתני ודמיהן נופלין ללשכת בד"ה(") כלומר בשעה שהקדישו עיקר קדושמן לב"ה:

תקלין חרתין הכחוב כו' דכבש עשרון א' ואיל ב' עשרונים: ח"ל ככה יעשה לשור האחד. דבין גדול בין קטן נסכיו שוין א"ג מהכא דשור כן יימו קרוי שור כדכתיכ שור או כשב או עז כי יולד: או לאיל למה נאמר. והלה כבר נחמר חו לחיל מעשה מנחה: בן שנה. הוא כבש בן שנמים הוא איל: לכן שלש. שיהיה נסכיו יוחר: ס"ל או לאיל. מריבויה השמועינן. יותר. של שו לשינ. התיבוים השתושין, מיכ מעת שקרוי איל הכל אחד בן שנתים ובן ג': או לשם ככבשים לחה נאמר כו'. והלא כבר נאתר או לזבח לכבש האחד: כבשה. נקבה דכבשים: רחלה. נקבה דעזים: ח"ל או גו'. מריבויא: או בשים. הלא עזים בכלל כבשים הם: גדי היינו סים. זקן: כנ' לוגין. הוא רביעית ההין שההין ייב לוג וכ"ה הסוגיא בכבלי (מנחות כא ב בב או) סגע שנמך כו'. אמתניתין מהדר כלומר מה בכך שהיה כתוב עליו שם היום יכול הרמחי להמתין בשבוע החתרת שיגיע יום זה הכתוב בחיתם: שם משמר. ומשני שהיה כתוב שם המשמר ובשבוע האחרת משמר אחר ולא יהיה יכול לרמאות: ופריך הרי יכול להמתין עד שיחזור חלילה זה המשמר וזה היום: התתוך שם יום ושבת וסדם כחוב. שלא שיך שיתחין זמן הרבה עד שיארע כך: בותני לשכח חשים. על שם שנותנין לתוכה בסתר והמתפרנסים ממנה נוטלים בסתר: ללשכם כד"ה. ללשכה שניתנין בחוכה כל בד"ה: גב" לאוחרנין מפני שהיו מתביישים לקבל מיד הגבאי ונתן להם מה שלקח שהוא לא היה לריך: מלעיוין, לשון לעו: מפליג. ממה שהיה נועל: מנוה. לדקה: כלילא. משום מתן בסחר שלא לבייש המקבלים וכמ"ש טב דלא יהביה כו": לא פפיג. ובלילה זמן הרוחות ואמרו אל ילא מ"ח יחידי בלילה: מתג בסתר. יום כל כוונתי בהליכתי בלילה ושלותי מלוה אינן ניווקין וכפרט שכופה אף: שהוא מספכל במלום. בהשכל וחכמה שלה יהיה בה חיזה פחיחות: שנסלה לך ירושה ממקום אחר. דכתיב כית יהון . מלת אבות. וכשנפסק זה כגון זה שירד מנכסיו ירושתו ממקום אחר להתפרנם מאחרים המשפיעים לזה כאבותיי שהשפיעו לו: **עול ואחה שורע**. כדאמרי בשבת וקוא בן כי אתא עניא אקדים ליה ריפתא כי היכי דליקדמו לבניך כו' גלגל הוא שחיור בעולם כו' שאם הוא לא בא בא בנו או כן בנו ואמרו במ"ר הקב"ה עושה סולמות מוריש לזה ומעשיר לזה וז"ש יחתה פורע בזימנה החריתי: מו דהוה נסיב כו'. כדי שלא יסבור כפשוטו שהוא בע"ח ויצטער כמ"ש ברים ע"ו בע"ח עלב כו": אים הוי סבין ביומינו. בימינו היו וקנים: מבין ריש שחם כו'. דגירסת הירושל׳ כל מזונותיו של אדם קלובין מר״ה ועד ייה״כ. והיה דעתם בוה שמר"ה ועד יוה"כ הוא קובת מזונם לכל השנה ולכן עד יוה"כ היו נוטלין שעדיין לא נקלב להם במרום ורשות בידם ליטול משא"כ אחר יו"כ שכבר נהלב להם פרנסתם על כל השנה מהסיבה שהיה בידם ולא היו רולים ליטול וזהו דשתא גבן של כל השנה אללנו כבר: וכה עמי. עשה עמי לדחה והוא כמ"ש יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני העני עושה עם כעל הכיח שנאמר ישם האיש אשר עשיתי וגו': הם לך. מטבע זו וקנה לך חילופה בשר: ומכל. בשר שור ומם: להרוגו של נחמיה. שחילו נתן לי בשר תרנגולת כהרגלי היה חי: נתום אים גם זו. סוגים זו איתמרא בבבלי במס' תענים יכא 6: וכאן יותר מדוקדקת: גם זו. שהיה אימר על כ״ד גם זו לטובה: דורון. בבבלי מפורש משא ג' חמירים מאכל ימשתה ומגדים: מוכה שחין א'. שהיה נראה לעין חולה גדול וחלש: זכה עמי. לא כמוכרם לזה מאד אלא שמזכה עמי בנתינתך לי ולא הפליג בקשתו כההיא דאתיא לקמיה דבנימין הלדיק וא"ל הרי הם מוטלים בסכנת מיתה שבודאי מזדרו לימן מכף ועתה חשב בחזירתו ימן לו ומשום כבוד חמיו היה אן לדרכו וו"ש לבית חמיו: אשכחים. בחזירתו דמית: קאים כו'. עמד לנגדו: עיני' דלה חמון כו' החשים עלמו על שלח הביע בודל מוליו וחלישותו וה"ל להודרו: דלה פשען. כמ"ם פתוח תפחח חת ידך וגו': לך. שהיית נרחה סולה גדול ופניו העידו בו: דלא רהטין. בתחילה וגם אילו היה רך יותר בחזירתו מיראתו ודאגתו על העני היה מולאי עדיין חי והיה מלילו: רכיה דכריה. מלמד של בנו היה סגי נהור יהיה רגיל לאכול עתי ריבב"ן

מתני" י"נ שופרות י"ג שולחנות. כלהי מפרש

מקום שהיו העלים ללורך המובח: ששם הארון נגנו.

שגמו יאשיהו המלך כדאיתא ביומא ופידו (פ"ה)

(ד' נג) דכתיב (דה"ב לה) ויאמר ללוים המבינים

לכל ישראל הקדושים לה׳ תנו את ארון הקודש בכית

אשר בנה שלמה בן דוד מלך ישראל אין לכם משא

בכתף, ירושלמי חתר להם חם גולה הוח עתכם

לבבל אין עוד אתם מחזירין אותו למקומו אלא עבדו את ה׳ אלהיכם ואת עמו ישראל. תניא

בתוספתה כ' יהודה חומר י"ג השתחויות כנגד

"ג פרצות. ירושלתי מתני' אבא יוסי כר חנין היא

דחמר וחבחן יוסי בר חנין כנגד י"ג שערים ברם

לרבנן ז' שערים הם בעורה. על דעתיהון דרבנן

היכן היו השתחויות הללו כהדא דתנינן י"ג פרלות

היו בו שפרצום מלכי יון וחזרו וגדרום וכנגדן

נוכו י"ג השתחויות: מתני" שהיה מסעסק.

מפרש ביומא פ׳ הוליאי לו וד׳ וה מאי הוה עביד

אמר כ' חלבו ממעסק בקרדומו הוה. תנא דר"יו

כהנים בעלי מומין היו מחליעין בעלים ונשמטה

קרדומי של א' מהן וינאתה האש ואכלתו ותנן במס׳

מדום (פ"ב מ"הו ואיתא בפ"א דיומא (דף טוו ופ"

כל קרבנות ידף פה, כל עץ שנמלא בו תולעת פסול

ומפרש ושםו בפ׳ כל קרבנות ל״ש אלא לח אבל יבש

גורדו וכשר: משונה מחברותי'. שהיתה גבוהה

אותה טבלא של שיש שהיתה ברלפה והארין

מחמים ומת לפי שלא היה לו להראותו מהום

החרון שמח ירגישו החומית: ביחוד. בבירור

כדאי׳ בבילה פ"ב גבי אין אופין פת עבה ביו"ט:

תקלין חדתין

מרעייהו, שערי בהמ"ד הגדול: חמי מחי עבדים.

מה עשיתי זה השעל יהיה משבח עלמוז ה"ג סני

קדשי מוכח כו. מוליאין את הראוי להן מקדשי בד"ה.

כמ"ם בפרק ד' המקדים נכסיו והיו בהן דברים

למאי אנטריכו: כנגד דיר פענים.

הפתחים של בהמ"ד הגדול: חמי מה דעבדים. היה משבת עלמו ראה מה שעשיתי: וישכה ישראל וכו'. עוב היא ליתן לפניי חורה שעשין מלוח בכל עת משיכנו בנינים והיכלות: מוליאין אם הראוי להן מקדשי בדק הבים. כגון אם הקדיש בהמה או אבנים לבדק הבית ולריכין אותן למובח נושלין אותן למובח אבל הקדיש בהמה אפיי בעלי מומים

א) עי׳ תמורה לב א, ב) מדום פ״כ מ"ג, ג) יומא נד א, ד) תוספתא ספ"ב דיומה נג ב, ה) שם נד ה, ו) ירושלמי שוטה פ"ח הלכה ג ותוספתא סוטה פ"ז ה"ט, ו) ספרי פ' בהעליתר,

עין משפם נר מצוה

א מיי׳ פרה ב מערכיו הלכה יג ובהשגות ופרק ד משקלים הל"י ובכ"מ ולח"מ:

א ב תיי׳ פרק ב משקלים הל"ב: ב מרי שם הליית:

ג ד מיי׳ פ״ד מכית הכחירה הל״ה:

נוסחת הבבלי

(א) מקדשי כד"ה (ח"ר חיים כן הים מתניתה קדשי מזכח מוליחין את הרחוי להן לקדשי בד"ה) חין קדשי כדה"ב כו": (ב) הכדים מן הקודש על פני הדביר כו' מסייע ליה לר"י בר אילעאי כו':

הגהות הגר"א

מוכח מדשי מזכח מוכח מוכח מוכח מוכח מוכחים מוכחים החלור להם מקדשי בד"ה אין קדשי בדה"ב מוניאין אם הראר להן מקדשי מוכח ולא הרשי בדה הבית מהדשי בד"ה והח תנינו כלי שמלאו בו וכו׳. א"ר חוקיה כיני מתניי ללשכת בדה"ב כצ"ל וכ"ה במתני' תמורה (לב.) ה' קדשי מזכח ואחד קדשי בדה"ב אין משנין אותן מהדושה להדושה וסירשה הרמב"ם ו"ל כמו שחין משנין נקדשי מוכח נופיה משלמי לעולה וכן להיפוך כן אין משנין בכדה"ב מקדושה לקדושה. ופריך והא מנינא וכי" יהשחר נמכרין ודמיהן נופלין לבדה הבית הרי למשנין בכלה"ב שנמכרין ולוקחין לבדה"ב מזה ומשני כיני מתניי ללשכת בדה"ב וה"ק והשחר מה שאין לורך למה שהוקדשה כעת נמכרין ודמיהן נופלין ללשכת בדה"ב ולא קדשי בדה"ב מקדשי בדה"ב היינו דומיא דאינך שישנה מזה לבדק הבים אבל ללשכ' הוא דנר חדש כיון שחין לירך כזה כלל לבדק הבית. וגי' הספרים מסרה ומשונשת: [2] ה"ג ויחרים הבדים וגו׳ ולא יראו החולה וכתיב ויהיו שם עד היים הזה. וכ"ה בתוספתה ועי׳ בפירוש מהרח"פ: [2] ה"ג אחד שהיו לוחות נחונות למוכו ואחד שהיי שברי לוחות נחונות לתוכו זה שהיו לוחות וכר זה שהיו שברי לוחות נתונות לתוכו היה נכנס ריוצא עמהן ע"כ. ולא גרסינן ופעמיי שהיי מחראה עמהן ועיי בק"ע. וו"ל הרב בעל תקלין חדתין בתוספתא פ"ו דפוטה הגירפת מ' שהיתה החירה נתונה בחוכה כמו בספרים שלנו. ונראה הא דלא גרס רבינו הגדול מהר"ח ווילנא זל"ל כמו בתוספתה משום דלקתן נסוגיה דלר"י לה היה ס"ח מונח כלל בחרון אלא מצד הארון וסמס ר"י הוא ר"י ב"ח בר פלוגתיה דר"מ וט"ם בחוספתה ר"י בן לקיש ועי" חוס׳ לסוטה (מב.) שכתב בזה שינה למלחמה ושברי לוחות וכו' ומ"ש שם ר"ל ט"ם ול"ל ר"י ב"א ועי חום׳ יומא (נג:) ד"ה תנן וכו' ומוכח מדבריהם דגירסתם ר"י ב"א דהוא סתם ר"י וכולה סוגיא במדת הלוחות הכל מייתי דלוחות ושברי לוחות מונחין כו וכו'. ועי' כמס' שקלים עם פי׳ מקלין חדמין הנדפס מקרוב ותמלא דבריו ביתר ביאור:

גליון הש"ם

עי' חשובת מהר"ם תרוטנבורג סימן תרלב: [3] עי' תוספות עירובין דף סג ע"ב ד"ה כל וסוטה . דף מכ ע"ב ד"ה מפני:

אי אפנים למובח אין מוציאין אותן לבדק הבית אלא ימכרו ודמיהן נופלין לבדק הבית: כלי שמלאו בו לורך לבד"ה מניחין אותו. הא ראוי למובח מיכרין אותו שמעינן דקדשי בדק הבית אף ע"פ שראוין למובח אין מוליאין מקדשי בדק הבית: כיני מתנים". כן היא משנמנו כלי שמלאו בו צירך והייני לצורך המובח או לבד"ה ללשכם בד"ה מניחין למה שלריכין חומי: ומשם נועלין אוחי הדרן עלך פרק אלו הן המסונין הלבה א מתני' שלשה עשר שופרות. מינות

לרות מלמעלה ורחבות מלמטה עקומות כעין שופר מפני הרמאים שלא יתנו ידן לתוכן להרחות כחילו נותנין לתוכו דעלו מחוכן ולקתן מפרש למה י"ג שופרות וי"ג שולחנות ובאיזה מקום מונחין: י"ג השסחויות. לחמן מפרש היכן היו: כנגד דיר העלים. לשכה שכה היו נותנין כל עלי המערכה והיא היחה במקלוע מזרחים לפוניה של עזרם נשים: ששם ארון נגנו. ע"י יחשיהו כדמפרש בגמרח: שהיה מסעסק. במלאכחו מחליע את העלים שאין לבעלי מומין מלאכה במקדש כי אם להכין עלים למערכה דכל עד שנמלח בו תולעת פסול למובח: שהיה משונה. שלא היתה האבן שוה לשאר אבני הרלפה והבין שנסתלק משם והוחורה: ביסוד. בבירור: גמ' ה"ג אלא הדברות שבתוכו: ולא יראו החולה. סיפא דקרא ויהיו שם עד היום הוה: כסיב. ברישא ויראו וכחיב בסיפא ולא יראו וקשיא אהדדי: בולטין. ידוחקין בפרוכת ונראין כשני דדי אשה שכולטיו מחחת חלוחה: ומפלע. ומכחע: ביחוד. בבירור: החיש עליה בחורנם. על המחום החית ייצא אש ישרפי: החורה. ולוחות שניות מינחים בתוכו: לא משו וכו'. ואס"ד דהארין ההוא הוא שהיה הולך לפניהם במלחמה מסתמא גם המעפילים היו נועלים איתו עמהם במלחמה: היה נכנם ויולא עמהן. כשנסעו במדכר נסע לפניהם כדכתיב וארון ברית ה' נוסע לפניהם: ה"ג ופעמים הוא מסראה עמהן במלחמה. וי"ם דל"ג ליה והוא הנכון וכן הוא במס׳ סוטה: מילה דלא חמון וכו'. דבר שלא ראו מימיהם ואס"ד שהיה יולא עמהן חמיד במלחמה מאי יום מיומיים שהיו מתייראין עתה: והלא ארון בקרים יערים היה. עד שכח דוד יהעלוהו משם: ומשני הגישה אלי סלין. והארון הזה לאו ארון ברים ה' אלא הארין

משנת אלידה! כ'ג מני קדשי מוכם לו. וניין ימכ"ם פ"ד מהלמת שקלים הלכה " והראביד השנ עליו ועיין ב"מ שמתק ומכג שהינושלוי הוה לרך לימוד ורכני הבינול אנהרונהו לעיינין בניסמו ממש כשיטת הרמב"ם דמני קדשי מוכח מוליחין הראר להן מקדשי בדק הכיח ומפרש בכה"ג שלא הספיקו שקלים לקרכנות כו' יל"ק קישיח בכה"ג שמה הספיקו שקנים לקרכנות כדי ול"ק קושית החלב"ד דמתונ" דמכיח מלשכת כלים ותחלק פיניים. לגורסם רכינו עם דפריך נתחל מתחנוי דלשם הכלים קחי חמיש ולה קדשי בדק הכית תקדשי נד"ם ובדפרישית ונככל דקדשי בד"ם חבר"ד מדיכו ובשטל החל שיעם הרמב"ם פיפושי ולה ככשי שם להל דפיושו בסשטל המו בקדשי מובת תקדושה לקדושה בדיד" קח ה"ג בקדשי בד"ה וומנה דלפעונים מקדשי בדיד" קח ה"ג בקדשי מובה בינונו דמולים ובדיד מולחי לקח לה"ג לק לקדשי מובח כסוגות דמעלין בקודש כוי וכתמנות במוספת המספים תמימים לבדיה כו' רק דחילוק דבקדשי מזכה אין משנין אף לקדושה חמורה משים שיניי אכילחו משא"כ בקדשי בד"ה לקדושה מחירה משט שיר חיינתו משחייב נקדשי בנידה לקדושה קלה הוא דאין משנין מאחייב לקדישה חוורה לקדושה קלה הוא דאין משנין מאחייב לקדישה חוורה הלני ייא סילה זה הקדיש לבדק היכל לא ישנה לגדק החוובה וכן כל פולא זה וכל מה שהשיג עליו הדאפיד לייק כלל לבסק לשיטתו ופירושו ועניקסתו ולא קדשי בנק הבים מקדשי בנידה יהיעו היכא דהקדש בהדוא לבדק ההיכל לא מקדשי בנידה יהיעו היכא דהקדש בהדוא לבדק ההיכל לא ישנה לבדק המזכח וכפירושו כמתניי דתמירה (ל"ב אין ימד כברק המוכר דפויף פייה בשקלים ותשני מתוכר מול משני מל מתוכר מיו ללשכת בדיה שפיין שאין לורך לבדיה ונופלין ללשכה חזרו ונתערבי במחדש ורשאי לשנות לבדיה אחר משאיים לשנות מזה לזה אסור ומה שהקשה הראב"ד ממחני דשקלים לשכוח יעזרות באין מקדשי כד"ה אלמא דאין חילוק בין קדשי היכל לשאר שרות לקית דהסם מסחתות דקדשי בד"ה יהרמב"ם מיירי בהקדיש בהדיא לבדק ההיכל לכן אין משנין יהוא דימיא דהקדיש כלי לבד"ה בזמן שיש צורן וגם כשאין

שהיה בו החשן והאפוד יהאירים יהחומים יוכר

הגין לפי שאסור לשאול באורים כי אם בלבישת

מורדין ומפרשי היושלות בקייע והדח"ש נותחו מוען לחוד רכים: צ'ג פני ר'י בל חלעפלי פני מורדין ומפרשי היושלות הקייע והחוד הפוני לחוד המני ברי לחוד ביר לוחוד היה גי רפיי היה גי רפיי היה ביר פייע ונילה הא דליי בפני לוחות ב'יש הוא לתלחמה מ"ח כי כי ונילה הא דליי ביר ביש היושל לתלחמה מ"ח כי כי ונילה הא דליי ביר שיש היושלות ב'ישלות היושלות ב'ישלות היושלות ב'ישלות היושלות ב'ישלות ב'ישלות ב'ישלות היושלות ב'ישלות ב' מועד עם הלוחות ושית חצר בשיטתיה גנט בתקומי והשני שהיו בו שברי ליחות תכנס לתלחמה וה גלה לבכל ולא קשיא עליה תקדאי דרייא דכמיב ייבאהי בכלה עם כלי חמדת כיח די דקאי על השני ילפייז צ"ל דתרי רבען היא רבען דאתרי בלשכת דיר העצים לאו היינו רבען דפייל ארון אחד אלא ר"א דהחם כ"ל כרבנן דהכל דאמרי ארון אחד היה אך דכסוניא דהכל קאמר במדת הארון ה לריי לחיות ושכר ליחות זיל עיב לדיהי דנוה שיהי יולא למלחתה לא היו מניתן השבר לחיות רק בשנה שהה יולא למלחתה ובל"א היה גם השברי ליחות בארון ששם הלוחות אכל בבפלי ביותא וני בו לא משפע היה מדקאמר מארה שר"א כולמדע כיי אלא כ"ל לא סיל דושה דממדה כיי וגם דהדרה בו":

ו. וַישָׁכָח יִשֹׂרָאֵל אַת עשׁהוּ וַיָּכַן הִיכָלוֹת וִיהודָה הַרְכָה עֲרִים בַצְרוֹת ושׁלְּחִתִּי אֲשׁ בעריו

ואבלה ארמותיה: הושע חיד 2. הנה ימים באים ונשא כל אשר בביתה ואשר אצרו אבתיך עד היום הוה בכל לא יותר דבר אמר ייני מ"ב כ יי 3. ולתשובת השנה שלח המלך גבוכדנצר ויבאה: בבלה עם כלי חמדת בית יי וימלך את צדקודו אחיו על יהודה

וִירושָלֶם: דברי מימים ב לו י 4. וַיִּאָרבו הָבָדִים וַיִּדְאוּ רְאשִי הָבִדִים מן הַקְּדְשׁ עַל פּנֵי

הרביר ולא יראו החוצה ויהיו שם עד היום הזה: מלכים א ח ח 5 ויעפלו לעלות אל

דםדרא רבא אתא ר' מנא לגביה אמר ליה חמי מאי עבדית א"ל יוישכח ישראל אח עושהו ויכן היכלות לא הוה בני נש ולו דילעון באורייתאלו ואותני אקדשי המזבח מוציאין את הראוי להן מקדשי (א)בדק הבית אין קדשי בדק הבית מוציאין את הראוי להן מקדשי מזבח והא תנינן כלי שמצאו בו צורך לבדק הבית מניחין אותו והשאר נמכרין ודמיהן נופלין לבדק הבית א"ר חזקיה כיני מתני' (לצורך) ללשכת בדק הבית:

אלו הן הממונים פ"ה שקלים

הדרן עלך פרק אלו הן הממונין

הלכה א מתני' ישלשה עשר שופרות שלשה עשר שולחנית שלש^{נו} עשרה השתחוויות היו במקדש של בית ר"ג ושל בית רבי חנגיה סגן הכהנים היו משתחוים בארבע עשרה והיכן היתה יתירה כנגד דיר העצים שכן מסורת בידן מאבותיהן ששם הארוי נגנו מעשה יי בכהן א' שהיה מתעסק וראה את הרצפה שהיא משונה מחברותיה כא יאמר לחבירו לא הספיק . לגמור את הדבר עד שיצתה נשמתו וידעו בייחוד ששם הארון גנוז: גמ' תני יהשופרות הללו עקומות היו צרות מלמעלן ורחבות מלמטה מפני הרמאין תני"י בשם ר"א הארון גלה עמהן לכבל מ"מ בלא יותר דבר אמר ה' אין דבר אלא שהדיברות לתוכו וכן הוא אומר ³ולתשיבת השנה שלח המלך נבוכדנצר ויביאהו בבלה עם כלי חמדת בית ה' איזהו כלי חמדת בית ה' זה הארון (תני ר"י בר אילעי) דרבי שמעון בן לקיש אומר במקומו היה הארון נגנז הרא הוא דכתיב 1יאריכו הכדים ויראו ראשי (ב) הבדים אל הקדש אל פני הדביר ולא ירא: החוצה (כן כתיבקי ויראו ואת אמרת ולא יראו אלא נראין ולא נראין בולטין ייוצאין כשני דדי האשה ורבנן אמרי בלשכת דיר העצים היה הארון גנוז מעשה בכהן אחר בעל מום שהיה עומר ומפצל עצים בלשכת דיר העצים וראה את הרצפת שהיא משתנה מחברותיה בא ואמר לחבירו בא וראה את הרצפה הזאת שהיא משתנה מחננרותיה לא הספיק . לגמור את הרבר עד שיצתה נשמתו וידעו בייחיד ששם הארון גנוו: תני (משום) ר' הושעיא הקיש עליה בקורנם ויצאת אש ושרפתו תני" רבי יהודה (בר אילעי) בן לקיש אמר ופּן ב' ארונות היו מהלכין עם ישראל במדבר (י) אחד שהיתה התורה נתונה בתוכו ואחר שהיו שברי לוחות נתונין בתוכו זה שהיתה התורה נתונה בתיכו היה מונח באהל מועד הדא הוא דכתיב 1 וארון ברית ה' ומשה לא משו מקרב המחנה זה" שהיו שברי לוחות נתונין בתוכו היה נכנם ויוצא עמהן ופעמים שהיה מתראה עמהן ורבגן אמרי ארון א' היה ופעם אחת יצא בימי עלי ונשבה קרייא מסייע להו לויבגן "אוי לנו מי יצילנו מיד האלהים האדירים האלה מילה דלא חמון מן יומיהון קרייא מסייע לד' יודה בן לקיש "ויאמר שאול לאחיה הגישה ארון האלהים והלא ארון בקרית יערים היה מה עבדון ליה רבנן הגישה אלי הציין קרייא מסייע לר' יודא (בר אילעי) בן לקיש *הארון וישראל ויהודה יושבין בסוכות

כמ"ש בפרק ד' המקדיש נכסיו והיו בהן דברים הראיים למובח כו' יקרכו עולוח אש"ג דסחם הקדשות לבדק הכימ וסימות המוספתם פ"ק דממורה המקדיש ממימים לבד"ה אין פידין אומן אלא למובח וו"ש אם הראו להן: אין קדשי בד"ה מוליאין את הראו להן מקדשי מופח. דמקדישה חמורה לקדושה קלה אף בקדשי מופח. גופיה אסור לפטות כדמון בממורה בקדשי מוצח. גופיה אסור לפטות כדמון בממורה בלקטי המורה ולפים לקדשי בד"ם מקדשי כדוק הבניתו מתנימין היא בתמורה נגב א א' קדשי מוכח ואי קדשי בד"ה אין משנין אותן מקדושה לקדושה יפירשה קום כ"ר למו שאין משנין בקדשי מובח גיים ביתמים הייל כמו שאין משנין בקדשי מובח גייםי משלמים לבולה וכן להיפך כן אין משנין בבדק הבית מקדושה לקדושה. ופריך והא סנינן כו" והשאר נמברין ודמיםן נופלין לבד"ה. הרי דמשנין בבד"ה ונמכרין ולוקחין לבד"ה מוה: ומשני כיני

ללשכת כד"ה. וה"ק והשאר מה שאין צורך למה שהוקדשה כעת נמכרין ודמיהן נופלין ללשכת כד"ה ומ"ש ולא קדשי בד"ה מקדשי בד"ה היינו דומיא דאינך שישנה מזה לבדק הבים אבל ללשכה הוא אחר כך כמו דבר חדש כיון שאין לורך בזה כלל לבדק הבית וגירסת הספרים חסרה ימשובשת:

הרדן עלך פרק אלו הן הממונין

שלשה עשר פוסרום. חובית לרוח מלמעלה ורחבית מלמעה ועקומום. כשופר וכדמפרש בגמ': י"ג השסתויות. ומפרש בגמרא היכן היו: כנגד דיר

העלים. לשכה שבה היי נותנין כל עלי התערכה והיא היתה במקלוע מזרחית לפונים של עזרת נשים: ששם ארון נגנו. על ידי יאשיהו כדמפרש בגמרא: שהיה מחעסק. בקרדומות במלחכתו הענים: שהיא משונה. שהיה גבוה אבן אחת משאר לבני הרלפה והבין שנסתלקה משם והוחורה: ביחוד. בבירור: גבו' מפני הרמאים. שלא יהיו הרמאים עישים את עלמם כמטילים לתוכם ייקחו מהם בנחת:

חודרא פני בשם ר"א זכו אין דבר כו. דהא תחלה נחתר כל אשר בניתך והכל בכלל ולמה ליה למיתר ולא יוחר דבר אלא דקאי על הארון: וכן הוא אומר ולהשובח וגו' בכלה. בחוספתה שם נקט לה כשם ר"ש בפ"ע והכה מביה לרחיה דמקרה קמה אפשר לומר דנתבטלה הגזירה מרעה לטובה כמ"ש שאני גוור גזירה ולדיק מבעלה ודקרא מניין מפורש ייביאהי בבלה. ולכן נקט לה בתוספחא מהאי קרא: ה"ג וכסיב והטו גול שד היום חבר המשמע בתקומו נגמו. וכ"ה הגירסה במסח קנחו היה וניתל ביו ויהיו גול שד היום הזה. דמשמע בתקומו נגמו. וכ"ה הגירסה במספחה: כחוד ניתלו כיו ולא יראו. איירי דמוייתי קרא דולא יראו דריש ליה: בדיר הפטים. הוא דנת חסמים דיומא שם: בעל מום. שאינו ראוי לעבודה אחרת: מפליל. בידק מחולעת ובכבלי גרקינן מתליע כדמנן כל עץ שיש בו חולעת ססול לעבידה: בלשכח דיר העלים וראם אם כו התפניע ביחסן כל ען שיש כי חונעת פסור נעבירה. בשפח דיר בספרים ורסה חם כו. מסייע לרבקן: משונה מחברוחיה. ה' מן הטבלאות של שיש שברלפה רחה גבוה מחברוחי הוהבין שפילקוה מחמר מקדרוחי בקורכם. בכבלי הגייסת מתעסק בקרדוחיו: בחובל מועד. ול"ג שנאמר וארון וגו' דוה הססוק בתעפילים כחיב שלא רלה ה' בהליכתם. ה"ג רולא מסכן, ול"ג ופעמים היה מתרחה כו' דוכנס כו' משתע כל זמן שהיו במלחמה: ה"ג רולא מסכן, ול"ג ופעמים היה מתרחה כו' דוכנס כו' משתע כל זמן שהיו במלחמה: ים רומה שמתן היג הפערים היא היא היא היא ביא משלים ביא בארבים באין בקרים יערים. היה אז עד שהעלוהי דרו משם ומאי הגישה דמשמע שהיה שם אע"כ כי ארונות היו ועל ארון בהיה עמהם במלחמה אמר הגישה: מאי עבדו ליה רבען הגישה אלי הליץ. יש מסרשים

תורה אור השלם

ראש ההר וארון ברית יי ומשה לא משו מקרב המחנה: במרבר יד מר - 6. אוי לנו מי יָצִילנו מיד הָאלהים הָאִדִּירים הָאלה אלה הֵם הָאַלהים הַמִּכּים אַת מִצְרִים בַּכָל במדבו: ש"א ד ח 7, ויאמר שאול לאחיה הגישה ארון האלהים כי היה ארון האלהים בִּיום ההוא ובני ישַרָּאָל: ש״א יד ית 8 ויאמר אוריָה אַל דְּוֹד הָאָרוֹן וִישׁרָאל ויהוּיְה ישבים בַּטְבוֹת וְאַדְנִי יוֹאָב וְעַבִדי אָדְנִי עַל פּנִי הַשְּׁדָה חנים וְאַנִי אָבוֹא אֵל בִיתִי לְאָבֹל ולשתות ולשבב עם אשתי חוַר וחַי נפשר אם אַעשה אַת הַדְּבָר הַזָּה: שמואל ב יא יא

השמעום בגדים והלין הוא החשוב שבהן: והלא הארון כליון היה. בימי דוד ואין קאמר והארון יושב בסוכות אלא ידאי דעל הארון השני שיולא עתהם למלחתה קאמר: מכך שהוא כקירוי. שהיה יושב באוהל שעדיין לא נבנה בה"מ ולכך קורא אותו סוכה לשון סכך בעלמא והואיל והארון לא היה מיושב וישראל במלחמה החמיר אוריה על עימו שלא לשמש המטה: נגנו טמו לנלנס המן. דכמיב בארון אשר אועד לך שתה וכתיב בלנלנת המן ותן שמה מלא העימר מן רליף שמה שמה גיירה שוה: וללוחים שמן המשחה. דכמיב בו שמן משחח קודש יהיה זה לי לדורותיכם וכתיב גבי לנלנת למשתרת לדורותיכם ויליף דורות דורות: ומקלו של אהרן. דכתי למשתרת לאות לבני תרי ובנולנת כתיב למשתרת וארנו שהושיבו פלשסים אשם לאלהי

תקלין חדתין

דארון קאי על ארון שהציך מונס בו: בציון היה. ואיך אמר והארין יושב בסיכום אע"כ דכ' ארונום היו ואארון דבמלחמה קאמר: שלא בקירוי גרס. שעדייו לא נבנה בה"מ והיה באהל ולפי שעדיין לא הארון בבית החמיר אוריה על עלמו: **טמו לנלנה.** בתוספתה שם ויליף מדכחיב בהרון אועד לך שמה וכחיב בלנלנת המן ומן שמה משר מדעו כן שנים הכתיב במננת הכן זהן שמני מלא העיומר מן ויליף גו"ש שמה שמה: **ולנוסים כו'.** דכמי ביה לדורומיכם וכן גבי נצנעה לדורומיכם ויליף דורות דורות: **ומקלו כו'.** יליף משמרת דכתיב ביה למשמרת וכן בצנעת כמיב למשמרת: **וארגו** כו'. דכחיב חשימו בארגז מלידו וממילא שמעינן דעמו נגמו בכים אשר כנה כו". שם גמוו ה"ג ונגנו פיפום של שמן המשחם כילד כו". וקאי אדלעיל הרי טובא כילד עושה הביאו העיקרין ושלקום במים שיבלעו המים ולכשיליף עליהן השמן לא יבלעהו והציף עליהן שמן המשחה וקלט את הריח וקפחו וחבירו וקפחו אם הרועה ביומא קפחו משה לשמן מעל העיקרין ונתנו בללוחים ע"ש וה"נ הכא ודרי לה מקרא: רוקח כדרך המפעמין. והתם מייתי לה דר' יהודה השיב לר"י וכי נס א' נעשה כשתן המשחה כו': כל שבעם ימי המלוחים כו'. כדמפרש בגמרח פרק קמא דיימא שבעת ימים ימלא וגו' משיחה לריבוי דכחיב למשחה כהם ולמלח כם חמ ידם: ה"ג מלך כן מלך חין טעון משיחה חכל כ"ג כו'. ול"ג מ"ט דכחיב כי זה וגו' דמזה דריש לקמן על מלכי ישראל שא"ל כלל משיחה וכ"ה בבבלי שם: כולן טעונין כו'. החם מפרש מדכתיב והכהן המשיח מתן מבניו ניות קרל והסכן שחתיו תבניו מאל התחוו מבניו מאל התחוו מבניו מאל המשיח ליה המשיח להם מתחיו מבניו מאל המשח ליה היי כ"ג וא"ל משחן מלך כן כולהו "יב לוג קיימי לע"ל: אין מושחין מלך כן כולהו "יב לוג קיימי לע"ל: אין מושחין מלך כן כולהו "יב לוג קיימי לע"ל: אין מושחין מלך כן **מלך.** בבבלי מפרש מקרא דכמיב למען יאריך ימים על ממלכסו הוא ובניו כל הימים ירושה היא: **אלא מפני כו'**. גרסינן יל"ג חחלה מפני המחלוקח ובבכלי מפרש מנלן דכי אחי מחלוקת בעי משיחה ולא כל דבעי מלכא מורים ליה מלכותא: **לא כדין כחיב כו**'. קושית הית דפריך על הת דחמר שנמשת יהות מפני יהורם והא כחיב כי זה וגו' דמשמע שאין אחר ממלכי ישראל נמשח כלל אף מפני המחלוקת דלא מסחבר שנמעול בשמן המשחה מפני המחלוקה כמ"ש בגמרא שם. ועוד פריך על מ"ש שנמשח יהואחו מפני כו' והלא יאשיהו גנוו לשמן המשחה ויהואחו היה אחרי יאשיהו ובמה נמשת ופריק בחדא מחחא על שניהם ים באפרסמונה משחו שהם משחו חותם באפרסמון ולה בשמן המשחה ומפרש ב' המלכים דקמיך להו ההדדי בכרייתה וחתיה כחוקימתה דבבלי שם: משבט יהודה. ולא כהנים דאתו תלוי: אר"י הוא יותן כד. מייתי לה לפרושי דלא תקשי אר"י מברייתא דלעיל בדמפרש: והכסיב הבכור יותן. וא"כ יהואתו הוי בנתפנים, והטפלי מבכח יותא, ייש יישוחה הה גדול ואייב היאך קאתר יהואח מפני יהויקים אחיו שהיה גדול ממנו ומשני בכור למלכות. ולשולם יהויקים הוה קשיש וצבבלי פריך מר"י אברייתא ומשני הכי: השלישי לדקיסו. הוא כמה דפריך בבבלי ומשני הכי: השלישי לדקיסו. הוא כמה דפריך בבבלי ותשה הם. השפש הדקיסו היה כמה דפרין בנכנכ הה בדרי החשיב דהייני שלישי רביעי ומשוני שלישי לפנים רביעי למלכות: לדקים שלידק בו. שמות השבחים: מחניה שמו כו'. הכי נקט לה בפלוגתא דרי" ור"ל ושם נקט לה בחד מאן דאמר דעיקר שמו מתניה ואלו כ' שמות לשבחיו הם: כינונים. כל מתמים ומכו כ שמת כשפחי הם. בימנים. ככ האמות בין של כלים בין של בנין היו נמדדות בבינונית שהיא אמה בת ו' טפחים והיא קרויה בינונית מפני שיש בת תמשה טפחים קטנה היתנה והיא אתת היסוד ואמת הקרנות ואמת רובע של מזבח הפנימי כדאמר במנחות שם מהאי קרא ואלה מדות המובח באמית וגו' ויש גדולה הימנה חלי אלבע כדתנים בפסחים פ"ו ב' אמות היו בשושן הבירה ח' יחירה על של משה חלי אלבע (רש"י סוכה ב' ב') יעי' עירובין ד': אמם הכנין. כגון חומת הכים ומובח העולה: ושל כלים. ארון ושלחן ומובח הוהב. וכשי במנוסות לייו און: פנא" אפר שכתם וממספ וביר. שישים השברים כארון. והכי איתא במנות נדיש אין: ה"ג ורוחבן שלשם מן רוחבן של לוחום לאורכו של ארון כו' נשסיירו כ' מפחים לס"ח. היינו ליקח הס"ח משם דעביה של ס"ח ב' טפחים לפי שיעור ארכה ששה: שלשה שפחים. דד' לוחות רחבן י"ב

והלא ארון בציון היה מה עבדין ליה רבנן סכך שהוא [א] כקירוי שעדיין לא נבנה בית הבחירה משנגנו 6 הארון אנגנו עמו צנצנת המן וצלוחית שמן המשחה ומקלו של אהרן ופרחיו ושקדיו וארגז שהשיבו פלשתים אשם לאלהי ישראל מי גנזו יאשיהו גנזו כיון שראה שכתוב ¹יולך ה' אותך ואת מלכך אשר תקים עליך אל גוי אשר לא ידעת אתה ואבותיך עמד וגנזו הדא הוא דכתיב ²ויאמר ללוים המבינים ולכל ישראל הקדושים לה' תנו את ארון הקדש בבית אשר בנה שלמה בן דוד מלך ישראל אין לכם משא בכתף אמר להם אם גולה הוא עמכם לבכל ^{הו} אין אתם מחזירין אותו עוד למקומו אלא עתה עבדו את ה' אלהיכם ואת עמו ישראל: [ב]פטום שמן המשחה 3ואתה קח לך וגו' וקידה חמש מאות וגו' שהן אלף וחמש מאות מנים: שמן זית הין שנים⁵ עשר לוג שבי שולקין את העיקרין ^[ג]דברי ר"מ רבי יהודה אומר ^בשולקן היה במים ונותן שמן על גביהן משהיה קולט את הריח היה מעכירו כדרך שהפטמין עושין הרא הוא דכתיב 4שמן משחת קדש וגו' תניג רבי יהודה בי רבי אילעי שמן המשחה שעשה משה כמדבר מעשה נסים נעשה בו מתחלה ועד סוף שמתחלה לא היה בו אלא שנים עשר לוג שנאמר שמן זית הין אם לסוך בו את העיקרין לא היה בו ספק על אחת כמה וכמה שהאור בולע והעצים בולעים והיורה בולעת וממנו נמשחו המשכן וכל כליו השולחן וכל כליו המנורה וכל כליה וממנו נמשחו אהרן כהן גדול ובניו כל שבעת ימי המלוא" וממנו נמשחו כהנים גדולים ומלכים מלך בתחלה מעון משיחה ^{ורן}מלך בן מלך 'אין מעון משיחה מ"מ ²קום משחהו כי זה הוא זה מעון משיחה ואין בנו מעון משיחה אבל "כ"ג בן כ"ג אפי עד עשרה דורות מעון משיחה וכולו קיים לעתיד לבא הה"ד 9 שמן משחת קורש יהיה זה לי לדורותיכם: אין י מושחין המלכים ^האלא ע"ג המעיין שנא' ⁷והרכבתם את שלמה בני על הפרדה אשר לי והורדתם אותו אל גיחון ומשח אותו שם צדוק הכהן ונתן הנביא למלך על ישראל אין מושחין מלך בן מלך אלא וה] מפני המחלוקת מפני מה נמשח שלמה מפני מחלוקתו של אדוניהו יואש מפני עתליהו יהואחז מפני יהויקים אחיו שהיה גדול ממנו כ' שנים יהוא מפני יורם לא כן כתיב 5קום משחהו כי זה הוא זה מעון משיחה ואין מלכי ישראל טעונין משיחה וין אלא יהואחו מפני יהויקים אחיו שהיה גדול ממנו שתי שנים ולא יאשיהו גנזו הדא אמרה 'באפרסמון נמשח: אין מושחין המלכים אלא מן הקרן שאול י ויהוא נמשחו מן הפך היתה מלכותן מלכות עוברת דוד ושלמה נמשחו מן הקרן היתה מלכותן מלכות קיימת: 🙉 אין מושחין כהגים מלכים אמר רבי אם ⁸ שם לא ענתונדרייא על שם ⁸לא יסור שבט מיהודה אמר ר' חייא בר אדא "למען יאריך ימים על ממלכתו הוא ובניו בקרב ישראל מה כתיב בתריה לא יהיה לכהנים הלוים א"ר" יוחנז הוא יוחנן הוא יהואחז והא כתיב 10 הבכור יוחנן בכור למלכות א"ר יוחגן הוא שלום הוא צדקיהו והכתיב הג' צדקיהו והרביעי שלום ג' לתולדות ד' למלכות צדקיהו שצידק עליו מדת הדין שלום שבימיו שלמה מלכות בית דוד (ריש לקיש אמר) לא שלום הוה שמיה ולא צדקיהו הוה שמיה אלא מתניה הרא הוא רכתיב ייוימלך מלך בבל את מתניה דודו תחתיו ויסב את שמו צדקיהו: א"ר" יוחנן ניו באמה של ששה מפחים היה הארון עשוי מאן תנא באמה של ששה מפחים ר' מאיר היא דתנן ט ר' מאיר אומר 'כל האמות היו בבינונית ר' יהודה אומר אמות הבנין ששה של כלים חמשה

על "דעתיה דר"מ דו אמר באמה של ו" מפחים היה הארון עשוי אורכו של ארון מ"ו וארכעה^ס לוחות היו בו שנים שלמים ושנים שכורים דכתיב ¹³אשר שברת ושמתם בארון הלוחות היו כל אחד וא' ארכו ו' מפחים פיו רחבו (יו שלשה) ששה ותן ארכן של לוחות לאורכו של ארון נשתייר שם שלשה מפחים

תורה אור השלם

ו. יולף ין אתר ואת מלכף אשר תקים עליף אל גוי אשר לא דֵיעֶת אתה ואבתיף ועבדה שם אלהים אחרים עץ ואבן: דברים כח לו 2. ויאמר ללוים המבינים לכל ישראל הַקְּדוֹשִׁים לִייָ הְּנוֹ אֶת אֲרוֹן הַקְּדָשׁ בַּבִּיִת אֲשֶׁר בְנָה שְׁלֹמֹה בֶּן דְּוִיד מֶלֶךְ יִשְׁרְאֵל אֵין לְכֶם משא בכתף עתה עבדו את זי אלהיכם ואת עמו ישראל: דברי הימים ב לה ג 3. ואתה קח לך בשמים ראש מר דרור חמש מאות וקנמן בשם מחציתו חמשים ומאתים וקנה בשם חמשים ומאתים: וקדה חמש מאות בשקל הקרש ושמן זית הין: שמות ל כג, כד 4. וְעָשִׁיתָ אֹתוֹ שָׁמֵן מִשְׁחַת לַּרֶשׁ רֹקַח מִרְקַחָת מַעֲשַׁה רֹקַח שֶׁמֶן מִשְׁחַת לָרָשׁ יִהְיָה: שמות לה כ . 5. וישלח ויביאהו והוא אדמוני עם יפה עינים וטוב ראי ויאמר יי קום מְשָׁחַת קרָשׁ מְשָׁחַת מְשָׁחַת קרָשׁ מְשָׁחַת מְשָׁחַת מְשָׁחַת קרָשׁ מְשָׁחַת קרָשׁ

ישראל. דכתיב חשימו בארגז מלידו אלמא גבי ארין הוה קאי וממילא שמעינן דעמו נגנו: יולך ה' אוסך וגו'. ודחג שמה יגלה: מנו הה כפרון **הקודש ככים.** הא התם הוה קאי אלא גניוה היא: אין אתם מתוירין אותו למקומו. שאין מצוח בכתף ישאו ניהגת בלוים או יעוד שיתחלל קדושת הארון בירידתו לבכל: פיטום שמן המשחה וכו'. מדפריך עלה לקמן מהא דיאשיה גטו מייתי ליה הכא ודלא כמהרא"ם: שהוא אלף וח"ק מנים. דמפרש קרא כדכמיב דקנמן בשם וקנה בשם כל אחד לא היה אלא כ"ן מנה ודקשיא מחליתו דקנמון בשם למאי אתם י"ל דנזירת הכתוב הוא שיביא ת"ק מנים ומולהו ולוקח ממנו ר"ן מנים לשמן המשחה וכה"ג אתרינן במנחות מביא עשרין שלם וחולהו ומקריב ומחלה אבד ודלא כמהר"א פולדא: הטיקרין. הן הבשמים: שולקן היה כמים. שיבלעי המים וכשיליף עליהם השמן לא יכלעו אוחו העיקרין דשמן המועט הוה היה נבלע בעיהריו המרוביו: וממנו נמשחו אסרן וכו'. דכתיב שבעת ימים ימלא את ידכם ואיתקש משיחה לריבוי דכתיב למשחה בהם ולמלא כם את ידם: מעונין משיחה. דכתיב והכהן המשים תחתיו מבניו לימא קרא והכהן שתחתיו מבניו מאי המשיח אלא הא קמ"ל דאפי" מבניו אי נמשת הוה כה"ג ואם לאו לא הוה כה"ג: הה"ד שמן משחת קדש יהיה זה לי לדורותיכם. דוה בגימטריא י״ב כלומר אף לדורות יהיה בגימטריא אלא ע"ג מעין. שחמשוך מלכותו דסימנא מילתה היה: ניחון. מעין קטן סמוך לירושלם ולא זהי גיחון הגדול היולא מגן עדן: מסני מחלוקם של אדוניהו. דכתיב למען יאריך ימים וגר׳ בקרב ישראל בומן ששלום בישראל המלכות ירושה ילא בעי משיחה אבל אי איכא מחלוקת לאו ירושה היא ובעי משיחה בתחלה: ופריך לא כן כסיב וכו'. יאין מלכי ישראל טעונין משיחה חירם מלך ישראל הוה: אלא יהואחו וכו'. כלימר סמי מכחן יהוח מפני יורס ותני יהוחחו מפני יהויקים: ופריך ולה יהשיהו ננור. לשמן המשחה כדחמרי לעיל ויהואחז ויהייקים בני יאשיהו היו ואיך קאמרת דיהואחז נמשח כשמן המשחה: ומשני הדא אמרה. זאם אומרת שיהואחו בשמן אפרסמין נמשח ולא בשמן המשחה א"נ ה"ק כיון דעכ"ל דבשתן אפרסתון נחשם א״כ אין לריך להגיה הברייתה דהף יהוא בשמן אפרסמון נמשח: אין מושחין כהנים מלכים. ואע"פ שאינו זר אלל שמן המשחה דהם כבר נמשת כשנעשה כה"ג אפ"ה אין מושחין אומו למלוכה כמלכי ישראל דאין מושחין אלא מלכי בית דוד: לא יסור שבע מיהודה. יכל מלכות שאינו לירושה לעולם אין נמשח בשמן המשמה: וכפיב כפרים לא יהיה לכהנים הלוים. שאפילו למלך אין ממנים כהן וכ"ש שאינו נמשחים: הוא יוחגן הוא יהואחו. דבדברי הימים כתיב ובני יאשיהו הבכור יומנן השני יהויקים השלישי לדקיהו הרביעי שלום ייוחגן הוא יהואחז דיהויקים ולדקיהו מלינו שמלכו לחתר יהוחחו ש"מ דיהוחחו סום יותנן: ופריך וסם כחיב הככור יותנן. ולעיל אמרינן שיהויקים גדול מיהואחו שתי שנים: ומשני בכור למלכות. שמלך ראשון: רביעי למלכות. שמלך יהיאחז יאחריו יהויקים ואחריו יכניה בנו אחריו לדקיהו: שלידק עליו. נכוכדנלר את הדין ואמר לו יה ילדיק עליך אח הדין אם תמרוד בי ולכך קרא שמו לדקיהי: כל האמום. אפילו של כלים היי בינונית דהיינו באמה בת ששה טפחים: אמסא אשיחא. אמה אחת היא ששה עפחים:

אשר שכרם ושמהם כארון. דאשר שכרת מיותר ללמדך דאף השבורום ישים בארון וכל ליח רחבו שלשה: ה"ג ורחבן שלשה. כן הוא בסוטה:

משנת אליהו שפן אלף וס"ק מנין, הין טיניא פלינא אסוניא דכנלי ריש כרימות (הי א) דסוניא דילן ש"ל כסשטיה דקרא דמטיב קה לך בממים ראש חני דרור מיק יקנמן בסם מחלים וממלים דמר דרור שהא ריץ וקנה שם ריץ וקדה מ"ק הרי ש"א מאות מנין, וסוגיא דנכלי שם ירן וקדה מיק הרי שי מנות מפון הוומים דנברי שם ממלחו דרכוב יה ממלחו להפוי ממלחו להפוי ממלחו להפוי ממלחו להפוי ממלחו להפוי ממלחו להפוי במחל השיץ הרכוב מנותל בשל המתקש בנתחל הדבלי מירושל להיל מירושלת לל קשה מעול ליל הקמיל פירושל פירושל הקלו להילים משליקומתם דבבלי בתיל: ב"ג ורוחבן שלשה הקלו להילים משליקומתם דבבלי בתיל: ב"ג ורוחבן שלשה הקלו להיל משליקומתם לאורכנו של ארון פוו. והכי ברסיטן בירושלמי סרק בחרא דמענית הליחות היו חורכן ששה ורוחבן גי כוי ונבכלי בניצ וייד אי הגירסא אורכן ששה ורוחבן ששה ועודין גי ומסכר שהיי בדריים שסי ותנוחות וריחבן ששה ועודין גי ומסכר שהיי בדריים שסי ותנוחות זה אלל זה ולא חשיב רק של הליחות ולא דשברי ליחות וס"ל דשברי לוחות היו מונחים תחת הליחות דבארבעתן

גליון הש"ם

עי' ק"ע ועי' כרמב"ס [6] מב"ן בספר המלוח מלוה לד: [כ] עיי ק״ע. ועי׳ ברמב״ן על החורה פ׳ ויחי: [ג] מכאן יש סמך למה שפסק הרמב"ם כר"מ לגבי ר"י ועי׳ בכ"מ פ"ה מתמידין שם משום דר' יותנן סובר כר"מ: [ד] עי' תוספות מנחות דף לכן ע"ח ד"ה מלמד:

יהיה זה לי לְרֹרְתִיכָם: שמות ל לא - 7. וְיֹאמֶיר הַמְּלֶךְ לְהָם קְחוּ עִמְכֶּם אֶת עְבְּדִי אֲדֹנִיכֶם והרכבתם את שלמה בני על הפרדה אשר לי והורדתם אתו אל גדוון: מלכים א א לג לא יָסוֹר שֵבֶט מִיהוּדָה ומְחֹקַק מִבֵין דְגְלִיו עִר כי יָבא שִׁילוֹ וְלוֹ יִקְהַת עַמִּים: בראשית מט י 🤄 לְבַלְתִי רום לְבָבוֹ מֵאָחְיו וּלְבַלְתִי סוּר מִן הַמִּצְוָה יָמִין וּשְׂמֹאול לְמִעַן יַאָרִיךְ יִמִים עַל מָמֶלְכָתוֹ הוא ובָנֵיו בַקַרב יְשַׁרָאַל: דברים יז כ - 10. ובְנֵי יאשִיהוּ הָבְכוֹר יוֹחָנָן הַשֵּׁנִי יְהוֹיָקִים הַשְּׁלְשִׁי צִדְקִיְהוּ הַרְבִיעִי שׁלום: דברי הימים א ג טו 11. וִימלַף מֶלֶךְ בֶּבֶל אֶת מֶתנִיה דֹדו תחתִיו וַיִּסְב אֶת שׁמוֹ צַרְקִיהוּ מלכים ב כדיז 1.2 וְעָשוֹ אֶרוֹן עֵצִי שׁטִים אָמְתִים וְחַצִּי אָרָפוֹ וָאִמָּה וְחַצִּי רְחָבּוֹ וְאָמָה וְחַצִי לְמָחוֹ: שׁמוֹת כה י 1.3 וִאְכַּתְב על הַלְחֹת אֶת הַדְּבָרִים אֲשׁר הִיוֹ עַל הִלְחֹת הָרְאשׁנִים אֲשֵׁר שַבְרְהְּ וְשַׁמְתָּם בְּאָרוֹן: רברים י ב

וע"ש, ג) ויק"ר פ"י וירוש' הוריו' פ"ג הל"ב ועי בכלי הוריות יא ב, ד) הוריות יב ח. ה) שם יח ב. ו) מגילה יד א. ז) הוריות יא ב. ח) ירושלמי סוטה פ"ח הל"ג, ט) כלים פר"ז מ"י, י) ג"ב יד א, כ) מנחות לט א ועי' במ"ר פ"ד.

א) יומא נב ב, ב) כריתות ה א

עין משפט נר מצוה

ד א מיי' פ"ד מכית הכחירה הל"ח: ה ב מיי׳ פ״א מכלי המקדש : כל״ב

ו ג מיי שם הלייה ופ״ה ממלכים הל"ז והלכה יב: ז ד מיי׳ פ״א מכלי המקדש :מל״ז

ח ה מיי עם כלייה ופ"ה ממלכים הלכה יא: בו ר מייי שם ופ״א ממלכים

י ז מיי' פ"ב מכית הכחירה הל"ו ופ"ה מתמידין הל"ט ופ"ג מבים הנסירה הלי"ב:

הגהות הגר"א

(א) שלא נקירוי גרסינן: [ב] ה"ג ונגנו פיטום של שמן המשחה כיצד וכוי. פי' והאי חדלעיל דחשיב בהנגמין גם שמן המשחה ומפ' ענין שמן המשחה: [ג] ה"ג דברי ר' יהידה כ' יוסי אומר וכו' וכ"ה נכריחות שם: [ד] ה"ג מלך בן מלך אינו טעון משיחה אבל כהן גדול כן כ"ג אפילו עד י" דורות וכרי, וליג מאי טעמא קום משחחו וכו' דמוה דריש לקמן על מלכי ישראל שא"ל כלל משיחה וכ"ה בבבלי שם: [ה] מלוח מפני המחלוחת ל"ג: [ר] אלא ל"ג: [ד] ה"ג ארכן ששה טפחים ורחבן שלשה חן רחבן של לוחות לחרכו של חרון וכו'. יה"ג בירושלמי פ' בתרח דתענית. ובככלי כ"ב (יד.) הנירמה הרכו ששה ירומבו ששה יעוכין ג' ועיין שם בפירש"י. ועיין בס׳ ח״ח שהוא מפלפל באריכות בני שני התלחידים:

ציון ירושלים

שאיל ויהוא נמשחו מן הפך. עי' שו"ת רח"ע מפאנו סימן ק"ב שכ' ששאול נמשח בשמן המשחה. וכאן נראה מבוא שנמשת מן הפך. ובק"ע מבואר שם דיהוא בשמן אפרסמון נמשח וע"ב דשאול גם כן נמשח בשמן אפרסמין וכן נראה מש"ס כריתום דף ו יכן תנאמי בשמיאל א סימן י' על פסוק כי משחך הבית רד"ק ותלשיך מדרש ששחול נמשח באפרסמת דכית. ועיי פרקי ר"ח פט"ז וגם מ"ם שם שלתו נחשת בחתרמתה דכיה מכואר כן ג"כ יעי' ב"ש בהוריו' ו ה: ע"ש לא יסור שבט מיהודה. עי׳ רמב״ן על המורה פרשת ויחי ע״פ לא יסור שבט דבר נחמד על ינסי המלך בקידושין ס"י שאמרו רב לך כחר מלכוח כו' והיינו שנחמח חין מושחין כהנים למלכים ואם כן אם יש לך כחר מלכות הנח כתר כהונה והם רמזי לו שמלבד ואת אינו ראר לכהונה כי אינו מורעו של אהרן. וישבתי בה הרבה קושיות ועי' במקנה שם:

ען החמצעי ושל ען נתן כשל והב החיצון: להביח

שפחו העליונה. של העץ שיחפנו בוהב: להביה

כין נסר לנסר. נמי יצפה זהב דקמ"ל קרא בכל

היכא דאפשר לנפוחו זהב ינפה אבל ניפוי העליון

. לרשכ"ל א"ל ריבוי דלא גרע משאר מקומות:

ויכתכם על שני לוחות אכנים. מיעוט לוחות שנים מה ת"ל שני שיהיו שניהם שוים חמשה על לוח זה

וחמשה על לוח זה: עשרת הדברים. ויכתכם על

שני לוחות חבנים משמע דעשרה על כל חבו כתב

דאל"כ עשרת הדברים ל"ל: דכתיב ויכתבם.

משמע שיהו כתובים שני פעמים על כל לוח: מוה

ומוה הם כתובים. היינו כ' בארכו וכ' פעמים על

שני צידי רחבו ועל שטח שלמעלה ושלמטה לא היו

נכתבים שכל לוח ארכו ו' ורחבו ג' זעביו ג' א"כ

השטחיים שלמעלה ושלמטה לא היו כ"א שלשה על

שלשה ולא היו ראויין לעשרת הדברים ולכתוב

חמשה מכאן וחמשה מכאן אין זה דרך כבוד

לחלהם למ"ד שכולו היו נכתביו באורד וועייו ביפה

מראה): עשרוגה. מרוכע כלשון יון: כין כל

לכור ודכור. היו כתובים דקדוקי התורה: כימפ

רבת. ששמו תרשיש והות הים הגדול והות מלת

מיני דגים הרבה: אתקשית וכו'. הקשימי לפני

ר"פ דקראי כר"י דייקי ולא כר"מ: מלד ארון בריח

ה'. מנד הוא מונח ולא בתוכו: ע"ד דר"י. דהוא

אמר שמלד היתה מונחת היכן היתה מונחת:

כמין. תיבה עשה לארון מבחון ועלי׳ היחה ס״ח

מונחת: ונחת את הכפרת על הארון ואל הארון

חתן את העדות אשר אתן אליך. וה"ל למיכתב

מחלה ואל הארון מתן את העדום ואח"כ ונמם את

הכפורת אלא ודאי דעדות דקרא היינו ס"ת והיא

נחונה לתוך הארון בסוף מ' שנה שכבר היה

הכפורת נתון על הארון: כ"ג ע"ד דר"י דו אמר

אין מוקדם ומאוחר כסורה. וה"פ לר"י ל"ק הך

קרם דחיכה לשנויי אין מוקדם ומאוחר בסורה

אפי׳ בחד ענינא והיינו דקשיא ליה לר׳ מנחומא

קרא דר"י לר"מ דקרא דר"מ לר"י ל"ק כדשנינן

(ומה מאוד נחלבטו המפרשים בפי׳ סוגיא זו

ועיין בי"מ והנרחה לי כתבתין: אם לבנה. הם

האומיות חחוחים ע"ג אש שחורה והיינו כתב

ליבונאה א"נ בהיפך והוא ככתב שלנו: היא אש.

המורה עלמה אם ובלולה באש: מלובה. אומיותיה

באש: ונתונה, מההב"ה למשה מאש שלמעלה:

ממזרח למערב והשער הסמוך למערב הוא שער

העליון ואחריו שער הדלק הוא שער של לשכת

העלים שהיחה בעזרה ודרך שם מכניסין עלי

המערכה שדולקין על המוכח: שער הככורום.

משנת אליהו

שושבו בא דו דו היא ליישבן שהן כ"ד טפחים וחרון גם לר"מ לח הרי חלה וייב וכן פי' בדר"י והתום' בתנחות (צ"ט ה') ד"ה

מלמד כתבו גיר? הירושלתי גיים ורותבן ג' וער במהרש"א שם שהגיה מ"ש אורכן לאורכו של ארון אלא ז"ל רותבן לאורכו של ארון והוא בגירסת רבינו כאן ורצו התוס"

דרוחבן משמע דומיא דאורכן וגם דלא היוכר שם בדברי

רית שברי לוחות ובדר"י שהזכיר כדבריו אין מארין רק לרכות שברי לוחות וה"א דלדידיה קאי המדידה אכולהו ואעוניין מנת להו ולכן בדר"י נזהר רש"י וכתב בד"ה

ומעופין מנות להו ונכן בדרייי מהבר רשיי וכתב כדיה מותות מותות מותות על החבר ול על על הודן ועועמים דלה מספר ליה למדוד השברים דכיון דנשברו א"א להעמידן עם השלמות במדיתםן שיה רק דמתה השלמות היו מינחין אך דבוה מיסיפיך רשיי מירושלמי זה אלא "ל דרבה לחוקה בדבר ר"י כתו לר"מו ובדר"מ לה החבר כלל שברי לוחות בדרבר ר"י כתו לר"מו ובדר"מ לה החבר כלל שברי לוחות בדריים וע"ו במ"ב מתדבר דשם כתו בכבלנו רק דמוקי בתוקי

לענייז וציין נמייל בחוטר אשט כמו בכנכי רק מחוקד דעל עוביין היו מומחים: אלצע לכוסל זה כר. מכאן מוסה כפירש דיה מביצ שם דיה אלצע לייג ומחלה ואלצע ר"ל אלצע קטנה דהוויין ששה בטפח ונשאר קלח רוח שיהא יוכל לשב י"ב בי"ב ודלא כרש"י שם ומה רוח שיהא יוכל לשב י"ב בי"ב ודלא כרש"י שם ומה

רש"י דתפרש אצבע מדי בטפח פירושו לשלוט היינו שיהא ריוח קלת ללוחות דיתבו י"ב כי"ב וכדפריך בכבלי חרי בתרי היכי יחיב לרבינו חם אף דלא מכר הכא לעמודין

בסוגיין לשלוט כ"ה גירסת רבינו וגיר' הספרים זיכוש דלר"י ס"ח מלד הוה מונח ופיי לשלוט לפירוש

התלמודים אהדדי דמ"ש בבבלי ורחבן ש קאי לוחות ושברי לוחות ורש"י לא ניחא

שמכניסין שם הבכורות הנשחטים

וכיכן כיו משפחוין.

שלש עשרה השתחויות דחנן לעיל:

הר הבית היה משופע ועולה

מתני׳

הלכה ב

העליוו.

א) טפחים, ב) של ארון, ג) יומא עב כ. ד) מדרש חזית פ׳ תורי זהב. כ) מדרש חזית פ' ידיו גלילי זהב, ו) שם פי ראשו כתם פו, ז) הדא הוא. ח) מדום ש"ב מ"ו. מ) נכאה דל"ל עד שער המים שבו מכניסין ללוחית וכו',

נוסחת הכבלי

(א) שק"ת מונה בתוכה ריש לקיש כו' חלבע (ומחלה) לכמלים כו' ואנבע וומחנה) לכתלי' כו' אלבע לכל כותל נשתייר חלי טפח מיכן וחלי טפח מיכן לשלוט מהום שם"ת מונה: (ב) חנניה בן אחי ר' יהושע אומר כו': (ג) ר"פ אמר כשם ר"ש תורה שנתן הקב"ה לו למשה אש לבנה כו׳ היא מאש חלובה נולדת מאש מוכללת מאש נתונה מימינו של הקב"ה שנאמר מימינו אש דת למו: (ד) והיכן היו משתחוים כו' ו"ג שערי' דרומיים כו':

הגהות הגר"א

מן וארבעה לוחו' עד תן [א] רוחבן נמחה: [ב] ל"ל מן אורכן של לוחות לרותבו של ארון וכו": [ב] ל"ל ורחבן שלשה טפחים וכ"ג גירסת הק"ע: [ד] מכחן עד תן רחבן כו' נמחק: [ה] ר"ח בן גמליאל ל"ג. ונשתבש מסוגיא דלקמן והכא בר פלוגתיה ר"ש ב"ל והוא סתם ר"ח: [1] ר"ח כן גמליאל גרסינן דהח כחן כר פלוגתיה רשב" [1] ה"ג ויכתוב על הלוחות את דברי הברית עשרת הדברי' כו'. ודרים עשרת על שתיהן יחד ה׳ על זה וה׳ על זה. ופסות הכתוב נספרי' שכוש הוא: [ה] ה"ג שנאמר ויגד לכם את בריתו וכו׳ ויכתבם על שני לוחות האבנים. כי ממלת ויכתכם הא דריש י׳ על לוח זה וי׳ על לוח זה לכן רחוי לכתוב גם סיפיי דקרא: [מ] ל"ל שנה' כתובים משני עבריה' כתב על לוח זה וכתב על לוח זה: [י] ה"ג אמר ר' תנחומא אמקשיתא קומי דר' פינחס כר"מ ניחל לר"י קשיא ס"ח היכן מונח על דעתיה דר׳ יהודה כמין גלוסקי' עשו לו מכחון והיה ס"ת מונה בתוכו וה"פ דלר"מ יהיה מקום לס"ת כדלעיל אבל לר"י היכן היה הס״ת מונח ומשני כמין גלוסקי׳ כו׳. ובכבלי שם איתה הרגו שהשינו פלשתי' עליו הי' הס"ת מונח: [ב] מן על דעתי' דר"י עד מ"ע דר"מ ל"ג. כי ככר גרסיט לה לעיל קודם מ"ע : [ל] ל"ל ע"ד דר" יהודה. ועי׳ בספר חקלין חדמין וחמלא טעם לשבח לכל הגרסאות הנ"ל: [מ] ה"ג תורה שנתן הקב"ה למשה אש לבנה מרומה באש שתורה מובללת מאש חלובה באש נתונה באש שנאמר מימינו וכו":

גליון הש"ם עי' שו"ת הרדב"ו ח"ג [6] :סימן מקמ"ט

תורה אור השלם

ו. ועשו אַרון עצי שִטִים 1 אַמָּתיִם וַחַצִּי אַרכּוֹ וְאַמָּה וְחַצִּי רָחַבּוֹ וְאַמֶּה וְחַצִּי שמות כה י קמתו: 2. וְאָכְתֹב עַל הַלְּחֹת אָת הַדְּבָּרִים אֲשֶׁר הִיוּ עֵל הַלְחֹת הָרְאשׁנִים אֲשֶׁר שְׁבַּרְתָּ וְשַּׁמְתָם בָּאָרוֹן: דברים י ב וְצַפִּיתְ אתוֹ זְהָב טְהור מבית ומחוץ תצפנו ועשית עלִיו זַר זָהָב סְבִיבּ:

שמות כה יא 4. ויגד לכם את בריתו אשר צוה אתכם לעשות עשרת הַרְבָרִים וַיִּבְּתְבֵם על שְנֵי דברים ד ג לחות אבנים: . ַ וַיִּפֶּן וַיַרֵד מֹשֶׁה מִן הָהָר

הן מהם חלי עפח לכל כוחל. שהרי מכחוץ נמדד אמחיים וחלי ארכו: ה"ג סן רהבן של לוחום לרחבו של ארון: ה"ג חלי שפח מכאן וחלי טפח מכאן לכוחל נשחיירו שני טפחים ל**שילוט.** וה״פ לשילוט שתהא ס״ת נכנסת ויוצאת בריות לפי שהיתה מונחת אורכה לרוחב הארון דהיינו באוסן שני טפחים שטחיירו באורך הארון וס״ת טביה שני טפחים וארכה ששה טפחים והיחה מונחת בדוחק באותן שני טפחים שבאורך לכך היה הארון רוחב יותר ב"ט לשילוט וליטלה כרלוט: ו<mark>ההן ארון</mark>. והאי ארון נמי כלי הוא שהרי מיטלטל בשעת הנסיעה: ה"ג ורחבן שלשה כן ארכן של לוחות לארכו של ארון: אלבע לכסלים מכאן. שהטפח ד' אלבטית: חלי עסה מכאן וכר' לשילוע. ליטול הלוחות מן הארון לעת הלירך: נסן של זהב. הפנימית כשל

בותב" (עד ד') ללופית. שלימה שהיחה מחוקם ג' לוגין כדחמר בסוכה בפ׳ בתרא שהיו מנסכין בתמיד של שחר בחג בשעת ניסוך היין שהוא רביעית ההין דהיינו ג'

תקליו חדתיו טפחים: חלי עפח לכל כוחל. לעובי הכחלים שהרי מבחון נמדד אמתים יחלי ארכו: למ"ח. שכתב משה כמ"ם ויכתוב משה את התורה וגו": חלי עפח. דד" לוחות רחבן י"ב: **לשילוט.** היינו שיהיה ריוח קלת ללוחות דיחבי י"ב בי"ב וכמו דפריך בכבלי תרי בתרי היכא ימיב: כילד כו'. איידי דמכיא סדר הלוחות כארון מפרש למעשה הארון: ה"ג **ר"ח.** ול"ג בן גמליאל ונשמבש מסוגיא דלקמן והכא הוא בר פלוגמיה דר"ל והוא מחם ר"ח: שלש מיכות כו'. שנחמר מבית ומחוץ חלפט ושל עץ בחמלע והישיבו בחוך של זהב יחזר ונתן של זהב שני בתוך של עץ וחיפה שפתו העליונה כזהב נמלא מחופה מבית ומכחיך: של והכ. ראשון: כשל עץ. ושל עץ הוא אמנעי: שסח העלוונה. ליפה והב שלא יהא העץ ניכר: בין נסר לנסר. שיהיה כאחת: כילד היו הלוחות. אחר שפירש מדת הלוחות והארון ומעשיהם מפרש כתיכת הלוחות כילד: **ר"ח כ"ג גרים.** דהא מפרש כתיכת הלוחות כילד: **ר"ח כ"ג גרים.** דהא כאן בר פלוגתיה רשב"י. ורחב"ג מלינו כנדה פ"ג א' שהיה ביתי ר"מ ואילו חנניה אחי ר"י היה ביתי ר"ג כמ"ם בנדה כ"ד ב' וגם דמייתי ליה על מילחא אחריתא: ה"ג ויכפוב על הלוחום עשרם הדברים. ודרים עשרה על שתיהן יחד ה' על זה וה' על זה ופסוק הכתוב בספרים שיביש הוא: ה"ג **דכתיב ויגד** וגו' לעשות עשרת הדברים ויכתבם על שני לוחות אכנים. דריש ויכחבם לעשרת הדברים על זה: רשכ"ו אומר כ' שנאמר כתוכים מכ' עבריהם. וס"ל כרבנן דעל עבר אי היה כחוב עשרה וכן על עבר וכן בשני: מ' על לוח זה. ס"ל כרשב"י כתובים מב' עבריהם אך דדרים מוה ומוה שבכל עבר היו כתובים עשר מול עשר: **מערגה**. מרובעים: בין כל דיבור כו שבשפרם הרברות וכלל כל הסורה. ביניהם היו כל דקדוקיה ואומיומיה וכמ"ש במדרש ע"פ חורי זהב נעשה לך עם נקודות הכסף: כימא רבא. בדמפרש ר"ל. וכמ"ש ומלאה הארך דעה כמים לים מכסים: בין גל גדול לגל גדול גלים קטנים. עשרת הדברות היו כלליות ונהרת גל גדול וביניהו דקדוקי חורה ידברי סופרים והן גלים קטנים וח"ם יפה לימדני בו": ה"ג א"ר סנחומא כו' דרבי פנחם כרבי מאיר ניחא לרבי יהודה קשיא ס"ת היכן מנח. דלר"מ היה מקום לס"מ כדלעיל אכל לרכי היכן היה הס"ת מונח ומשני: כמין גלוסקום. דפא ובכבלי שם ארגו שהשיבו פלשתים עליו מינח: מחי טעמה דרבי יהודה. דסבירה ליה שלה היה ס"ם בארון: מלד ארון. ולא בחוכו ולר" הים סיים נמות. מנד מדון, ומם כחום חום מנחד לא קשיא האי קרא מתחך בכבלי בכא בכה בחל וייד ב: מאי שעמא דרכי מאיר. ולמה לא סייל כרכי יהודה וכששיה דקרא: ונחת את הכפרם על הארון מלמעלה ואל הארון סתן אם סעדום אשר אתן מלמעלה ואל הארון סתן מנפענה ופג הארון סהן אם הערום אמר אלקר. ר"מ הכי דייק דלעיל מניה כחיב ונתח אל הארון אם העדום אשר אהן אליך והאי קרא תניה למות אל למה לי אליך והאי קרא תניל למה לי אע"כ דקרא קמא מיירי בלוחות שנקראי לוחות העדות ואחר כך כחיב ונחת אח הכפורת על החרון וגר לאורוי דחתילה ב"ב" הארון וגוי לחורוי דתמילה יתן את הלחות ואח"כ את הכפורת ואח"כ כתיב ואל הארון חתן את העדות אשר אתן אליך קאי אס"ת שנקראת גם כן עדות וגם כן היתה מונחת בתוך הארון אך דס"ת עדיין לא ניחנה בתוכו עד סוף מ' שנה כמ"ש לקוח את ספר התורה גו' ושמחם מלד ארון גו' ולכן כתב לווי נתינתה אחר נתינת הכפורת על הארון והכי כחיבה מתינה מחדר העשיה בהקמת המשכן נפרשת פקורי תחלה מינות העדית היינו הלוחות דהס"ח עדיין לה היתה כמובה ואחר כך נמינת הכפרת. אבל לרבי יהודה דס"ל דהס"ח לא היתה מקומה בחוך הארון א"כ הני קראי צ'יל הכל בלוחות ומרי קראי לייל ולריך הני קראי צ'יל הכל בלוחות ומרי קראי לייל ולריך לפרש דקרא בתרא לאורויי סדר נחינתן שיהיה תחלה נחינת הלוחות ואח"כ נחינת הכפרת א"כ הכי הל"ל ואל הארון מתן את העדית אח"כ ונתת את הכפורת וזהו דאמר על דעמיה דר' יהודה אין מוקדם ומאותר בתורה אף כחד ענינא וה"ל כאילו כתיבה ואל הארון וגו' ואמ"כ ונתת וגו' וכמ"ש בקדושין ע"ח דאורמיה דקרא הכי היא כמו דכתיב ונר אלהים טרס יכבה גו' ישמואל שוכב בהיכל ה' וגו'. והמפרשים נחלבטו כזה כאין מכין: רבי פנחם. איידי דאיירי בעניינא דם"ת מפרש נסינתה איך היה: ה"ג אש לכנה. הן רזין דאורייתא כענין לבנת הספיר: מוכללת מאש. כמ"ם ז"ל ע"פ לדבקה בו וכי אפשר לדבק בהקב"ה והלא אש איכלה אלא לדבק בתורתו ולומדיה כו'. יהן חלק ההלכות ריחחא דאורייתא כמ"ש הלא כה דברי כאש גו' ווהו מוכללת דאיהי כלולה מאש: **חלוכה כאש.** מלוכשת כשרשי נשמות ישראל שהן לבושין למחלב החורה שהנשמה חלק אלהי ממע"ל ג' חלקי המורה כידוע: ונחונה בחם. כשעח מחן חורה עיקר נחינחה באש היחה: שנאמר. מימינו זו אש לבנה ימין חסד אש נגד אש שחורה: דת למו. הן אותיות שלתו"ד כדכתב רבינו הגאון נ"ע ולמו היינו שניתנה לנו וגם כן שמחוברת לנשמחינו וזהו למו וגם קאי על מימינו שמחוברת לו ימ"ש ומהכא דריש כל הנ"ל: בותבי' היכן היו

לכל כותל נשתייר שני תן מהם חצי מפח רחבו של לםפר תורה ארון תשעה מפחים מפחים דכתיב ¹אמה וחצי רחבו אמתא אשיתא ופלגות אמתא תלתא [*וארבעה לוחות היו בו שנים שלימים ושנים שבורים דכתיב 2אשר שברת ושמתם בארון הלוחות היו כל אחד ואחד ארכן ששה מפחים ורחבן ששה מפחים ^{ובו}תן רחבן של לוחות לרוחבו של ארון נשתייר שם שלשה מפחים חצי מפח מכאן לכותל זה וחצי מפח מכאן לכותל זה ומפחיים לשילום מקום שספר תורה (*)מונח ר"ש כן לקיש אמר באמה כת חמשה מפחים היה הארון עשוי מאן תנא באמה ובת חמשה מפחים ר' יהודה דתנינן תמן ר' יהודה אומר אמת הבנין ששה של הכלים חמשה וההן ארון כלי הוא על דעתיה דרבי יהודה דו אמר באמה של חמשה מפחים היה אורכוס עשוי שנים עשר מפח ומחצה דכתיב אמתים וחצי ארכו אמתא חמשא ואמתא ה' ופלגות אמתא תרי ופליג וד' לוחות היו בו שנים שלימים ושנים שבורים דכהיב אשר שברת ושמתם בארון והלוחות היה כל אחד ואחד ארכן ששה מפחים ורחבן ^[ג]ששה מפחים תן (רחבן) ארכן של לוחות לארכו של ארון ונשתייר שם חצי מפח אצבע לכותל מכאן ואצבע לכותל מכאן רוחבו של ארון שבעה מפחים ומחצה דכתיב אמה וחצי רחבו אמתא חמשה ופלגות אמתא הרי ופליג וד' לוחות היו בו שנים שלימים ושנים שבורים דכתיב אשר שברת ושמתם בארון הלוחות היה כל אחר ואחר ארכן ששה מפחים ורחכן ששה מפחים תן רחבן (ארכן) לרוחבו של ארון ונשתייר שם מפח ומחצה אצבע לכותל מכאן ואצבע לכותל מכאן חצי מפח מכאן וחצי מפח מכאן לשילום כיצד י עשה בצלאל את הארון ו־ור״ה (בן גמליאל) אמר שלש תיבות עשאו שחים של זהב ואחת של עץ נתן של זהב בשל עץ ושל עץ בשל זהב וציפהו "וצפית אותו זהב מהור מכית ומחוץ מת"ל תצפנו להביא שפתו העליונה רשב"ל" אמר תיבה אחת עשאו וציפהו דכתיב וצפית אותו זהב מהור מכית ומחוץ מת"ל תצפנו א"ר פנחס להביא ביז נסר לנסר 🏚 כיצד היו הלוחות כתובים 🗓ריה (כ) חנינה (בן אחיה ר' יהודה) בן גמליאל אומר חמשה על לוח זה וחמשה על לוח זה הה"ד ויו ויכתבם על שני לוחות אבנים חמשה על לוח זה וחמשה על לוח זה ורכגן אמרי עשרה על לוח זה ועשרה על לוח זה [ח] הה"ד ויגד לכם את בריתו אשר צוה אתכם לעשות עשרת הדברים עשרה על לוח זה ועשרה על לוח זה ר"ש בן יוחאי אומר עשרים על לוח זה ועשרים על לוח זה (כו דכתיב ויכתבם על שני לוחות אבנים עשרים על לוח זה ועשרים על לוח זה רבי בימאי אמר ארבעים על לוח זה וארבעים על לוח זה דכתיב ⁵מזה ומזה הם כתובים מטרוגה חנניה בן אחי רבי יהושע אומר בין כל דבור ודבור דקדוקיה ואותיותיה של תורה דכתיב *ממולאים בתרשיש כימא רבא ר"ש בן לקיש כד הוה משי הדין קרייה הוה אמר יפה למרני חנניה בן אחי רבי יהושע מה הים הזה בין גל גדול לגל גדול גלים קטנים כך בין כל דבור ודבור דקדוקיה ואותיותיה של תורה אמר ר' תנחומא וין איתקשיית קומי רבי פנחם אתיא כר' יהודה ולא אתיא כר"מ מ"ט דר' יהודה דכתיב ?לקוח את ספר התורה הזה ושמתם אותו מצד ארון ברית ה' וגו' (כועל דעתיה דר' יהודה דו אמר היכן היה ספר תורה

ואם כן למה הטפח דהא ריוח קלת יש לשיטתו דמ״מ בעי נתון כמין גלוסקיי עשוי לו מבחוץ והיה ספר תורה נתון בתוכו מ"ם דר"מ דכתיב ⁸ונתת את הכפורת על הארון מלמעלה ואל הארון חתן את העדות אשר אתן אליך על דעתיה ^{ולו}דר"מ דו אמר אין מוקרם ומאוחר בתורה אלא ואל הארון התן את העדות אשר אתן אליך ואח"כ ונתת את הכפורת על הארון מלמעלה רבי פנחם (ג) בשם רשב"ל (מ) התורה י שנתן לו הקב"ה למשה נתנה לו אש לכנה חרותה באש שחורה היא אש מובללת באש חצובה מאש ונתונה מאש "דכתיב מימינו אש דת למו:

הלכה ב מתני' (ר) היכן היו השתהויות האלו ארבע בצפון וארבע בדרום שלש במזרח וב' במערב כנגד ישלשה עשר שערים דרומיים סמוכים למערב שער העליון שער הדלק שער הבכורות שער המים ולמה נקרא שמו שער המים שבו מכניסין צלוחית

משחחוים. י"ג השתחייות דלעיל: שער העליון. שער הסמוד למערב שהוא שער העלוון ואחריו שער הדלחה של לשכת העצים שהיתה בעזרה ודרר שם היו מכניסים עצי המערבה שדולהים ע"ג המוצח: שער הבכורות. שמכניסים שם הבכורית

י אין די היים היים משני עבריהם מזה ומזה הם כֶּתְבִים: שמת לב טו 6. דֶדיו גְלִילִי וְהָב מְמֶלְאִים בְּתְרְשִׁישׁ מְעִיו עַשֶּה שַּׁן מִעְלְפָּת פְפִירִים: שיר השירים הייד 7. לְלָחְ אַת סָפֶּר התוֹרָה הזָה וְשְׁמֶתְם: אתו מצד ארון ברית יי אַלוּהיבם וְהָיִה שָׁם בְּךְ לִעד: דברים לא כו 8. וְנִתְתָ אַת הבפרת על הָאָרן מַלְמֶעְלָה וְאָל הָאָרן הַתוֹ אַת העברה אָת אַלִּיִּר: שמות כה כא 19. ווֹאמר יְיִ מִּסִינִי בְּא חָרְח מִשְּׁעִיר לְמוֹ הוֹפִיע מָהַר פָּארָן וְאָתָה מִרְבְבֹּת קָרֶשׁ מִימִינוֹ אֵשׁ דְּת לְמוֹ: רברים לג ב

של

המים מפרים. מפרש בגת": שער הקרבן, שם מכניסין קדשי קדשים ששחיטתן גלפין: שער הנשים. שבו הנשים נכנסות לסמוך על קרבנן א"נ לעמוד על קרבנן: שער הסיר. דרך שם היו מכניפין כלי שיר: שבו ילא יכניה בגלושו. שכנם לכית התקדש להשתחות וליטול רשות כשהלך לגולה לככל וילא דרך אותו השער: ששר נקטור. מפרש בפרק א"ל התחונה: סשפשין. שערים קטנים בחוך שערים גדולים ואף הם מחנין שלשה עשר שערים ואע"ג דגם לשער בית החוקד היה לו פשפש לא חשיב ליה לפי שהיה קטן ביותר: נמ" מחני. אחיא כשנה יום כן יוחנן דאתר י"ג שערים היו במקדש אכל לרכנן דאתרי שבעה שערים היו במקדש קשיא היכן היו משחחוים דקים להו שהיו משחחוים י"ג השחחוים:

של ניסוך המים בחג רבי אליעזר בן יעקב אומר

בו המים מפכים ועתידין להיות יוצאין מתחת מפתן

הבית לעומתן לי בצפון סמוכים במערב שער יכניה

שער הקרבן שער הגשים שער השיר ולמה י נקרא

שמו שער יכניה שבו יצא יכניה בגלותו שבמזרח

שער נקנור ושני פשפשין היו לו אחד מימינו ואחד

משמאלו ושנים במערב ולא היה להן שם:

גם' מתניתין אבא יוסה בן (חנן) יוחנן היא דאמר

כנגד י"ג שערים כרם כרכנן אשכעה שערים היו

בעזרה ע"ד דרבנן היכן י היו השתחוואות הללו

כי ההיא דתנינן תמן י"ג פרצות היו כו שפרצום

מלכי יון (א) וחזרו וגדרום בני חשמונאי וגזרו כנגדן

י"ג (כ) השתחוואות כתיב 1 והיה ביום ההוא יצאו מים

חיים מירושלים וגו' תני? מכית ק"ק עד הפרוכת

כקרני סילי וכיליי מן פרוכת עד מובח הזהב כקרני

חגבים ואוממזכח הזהב עד עזרות כחום של שתי

מן העזרות עד מפתן הבית כחומ של ערב מיכן

ואילך כמפי הפך כתיב 2והנה מים מפכים מן הכתף

הימנית בצאת האיש קדים וקו בידו וימד אלף

באמה ויעבירני במים מי אפסים עד קרסולה ³וימר

אלף ויעבירגי במים מי ברכים עד ברכייה וימד

אלף ויעבירני מי מתנים עד מתנייא מכאן ואילך

וימד אלף נחל אשר לא אוכל לעבור אפי' לבירנין

גדולה אינה יכולה לעבור בו מ"ם 1צי אדיר לא

יעברנו מפני מה כי גאו המים מי שחו מהו מי שחו

מלשום (ג) אמר רב חונה (הונא) באתרין קרו

לשייטא שחונא (כ) פרש ידיו בקרבו כאשר יפרש

השוחה לשחות מהו ^[ג]לשחות אמר רבי יוםי בי ר'

בון (ביבן) מיין דמתמללין בעלמא כתיב °ביום

ההוא יהיה מקור נפתח לבית דויד וליושבי ירושלם

לחמאת ולנידה ר' שמואל בר נחמן בשם ר' (נתן)

יונתן מבית דוד ועד יושבי ירושלם כשרים לגדה

ולחמאת מכאן ואילך מי תערובות הם כשרים לנדה

בופסולים למי המאת אר"א (ר"מ אומר) מבית דוד

ועד יושבי ירושלם כשרים לנידה ולחמאת מכאז

ואילך ואו מי קטפריסות הן יפסולין לנדה ולחטאת

כתוב 🗈 דויאמר אלי המים האלה יוצאים אל

הגלילה הקדמונה זה" ים של סמכו (סיבוכא) וירדו

אל הערכה זה ים של מכריא וכאו הימה זה ים

המלח אל הימה המוצאים זה הים הגדול ולמה

נקרא שמו מוצאים כנגד שתי פעמים שיצא אחד

בדור אנוש ואחד בדור הפלגה רבי" לעזר בשם

רכי חנינה בראשונה יצא עד קלבריאה וכשניה

יצא עד כיפי ברבריאה רבי אחא בשם ר' חנינה

בראשונה יצא עד כיפי ברבריאה ובשניה יצא עד

עכו ועד יפו "עד פה תבא ולא תוסיף עד עכו תבא

א) מדית פ"ב מ"ו, ב) שם. ג) שם מ"ג, ד) ערי יומל עו ב, ה) ערי מוספתל סוכה פ"ג ה"ג, ו) ערי תענית פ"א הל"ב, ט) עיין תיספתא שם פ"א, י) עי' מענית פ״א סה״ב, כ) סנהדריו ה א ע״ש מנחים לח א. ל) יחורנא. מ) וחורנא אמר, ג) ויקרא רכה פי"ט, כן) עיי תענית כט א, ע) וחירנא אמר

עין משפט נר מצוה

א א מיי' פרק ה מבית הבחירה הלכה ד: ב מיי פרק ו מפרה הלכה

יג ג מיי׳ פרק ע ממקיאות כלט"ז:

נוסחת הבבלי

(א) יחורי וגדרום וחורי כו': (ב) השתחואות תני כו': (ג) א״ר הוגא כוי מאי מי שחו אר״י בר ביבין מיא כו' ר״ש בר נחמני בשם ר׳ נחן מבית דוד ויושבי כו' רמ"ח כו' זה ימא סיבוכא כו': (ד) ירפאו אלא מקו' היה ושמו לא כו׳ לחדש ואילן כו׳ שנאמר לחדשיו כו' יבכר אר"י ככל כו': (ה) שהמלכתי תנו אותו לי ואני אלך לי מכאן אתון ואמרין ליה ליהויכין כוי וח"א ילחה כמין פיסת יד כוי כיון (ששמעו) חורי יהודה כן אף הן עלו כוי:

הגהות הגר"א

(א) כ"ב ממובח הוהב למפתו הבית כחוט של שתי ממפחו הבית לעזרה כחוט של ערב מיכן יחילה כו׳ כו״ל דהכי רחיד בקראי והנה מים יולאים מתחת מפתן הכית ולשם כאו מן המזכח כמ"ם שם ימפתו הכית הדי כו": [ג] ל"ל מחי מי שחו מיח דמתמלליו בעלמא כל"ל: [ד] ל"ל ימא של סיבוכה:

ציון ירושלים

מכאן ואילך מי קטפריסות הן. עיין מהר"ח פולדה שמישב הדברים בין לפירוש ר"ח יבין לפירוש ר"י ובס' נדפס מחדש על הלכות מקוואות מהגאון מוה׳ מענדיל ס"ב ס"ק ה לא ראה

גליון הש"ם

(מי קייע שכחב חיינ לנדה היינו זכה ועי' כחום' שכת דף סה ע"ב ד"ה שמח דחין חילוק בין נדה לזכה יהכי קיי"ל ועי ברמב"ם פרק ה ממקוחות מל"ם:

תורה אור השלם

ו, והיה ביום ההוא יצאו מים חַיִים מִירושַלָם חַציִם אֵל הַיָם הקדמוני וחצים אל הים האחרון בקיץ ובחרף יהיה:

2. וַיּוֹצְאַנִי דרך שַער צְפּוֹנָה ויסבני דרך חוץ אָל שער החוץ דרך הפונה קרים והנה מים מפכים מן הכתף הימנית בְצַאת הָאִישׁ קְרִים וְקוּ בְּיְרוּ וְיִמֶר אָלַף בָאַמֵּה וְיִעַבְּרנִי במים מי אפסים:

יחוקאל מז ב. ג 3. וימד אלף ויעברני במים מִים ברכִּיִם וַיְּמָד אֶלֶף וַיִּעְברֵנִי ומשני כהאי דתנינן שמן. במסכת מדות: כקרני כיילי וסיילי. מיני שבלול הם וקרניהם דקים מאוד וקרני חגבים עבים מהם וחוט של שתי עב מהם וחוט של ערב עב ממנו: מכאן ואילך. מתגבר והולך כמפי הפך: מן הכסף הימנים. מלד דרום: וימד אלף כאמה. המלאך הראה ליחוקאל נחל היולא מבית קדשי קדשים תחלתו דק מאד והולך וגדל מאד וכל אלף אמה אירך משינה חוץ לירישלים לה היה עמוק: מי הפסים שהגיעו עד קרסולים: וימד אלף. באמה שנית והעמיקו עד הכרכים מכאן ואילך וימד אלף אשר לא ייכל לעבור בו שהיו מימיו רדופים: לבירנין נדולה. לספינה גדולה: מלשוע. דאפיי בדרך שייטה לה יכול לעבור כי דרדיפו מיה: כאסרין. במקימנו קורין לשיט שחולה: וסרש ידיו וכר. מייתי ראיה דלשחות הייני לשוט: מיין דמחמללין כעלמה. שידברו העולם בו וירהו הוחו ל"ח שידברו העולם בהן מחמח גדולתן: מכית דוד ועד יושכי ירושלים. קשים ליה חטי לשחר ישראל אינן כשרים הלכך קאמר מה שהמקור הולך מבית דוד ועד יושבי ירושלים הוא דכשר לאפר פרה ולטבול בהן נדית אבל משם ואילך פסול למי חטאת דמי תערובות הם ממי גשמים ולמטאת בעיון מים חיים: מי קטפריסום כן. הר משופע שמדרונו מחודד מאד והעבירו המים דרך דף הנחון במדרון ופסולין גם לנדה לטבול כהן ח"ל לנדה היינו ובה: זה ים של סמכו. דשבע ימים סובבים לח"י וד' מהם ים של סמכו ושל טבריא יים המלח וים הגדול ימפרש דגלילה הקדמונה הוא ים של סמכי: ים הגדול. הוא הים החולך מא"י למדינת איספניא: **בראשונה**. בדיר חנים ילח עד מדינה ששמה קלבריחה והיח במדינת לרפת ובדיר הפלנה ילא עד הסלעים שבמדינת ברבריאה: עד עכו מבוא. דריש פה כמו כה: ניחם ימה רבה וימה דמלחה. שהולכך המעין לכה לשם כדי למתקן שמימיהם מלוחים וסרוחים אלא ימא דטבריא וימא דסמכו למה כאו לשם: ומשני לרכוח דנחם. שע"י מים אלו יתברכי מימיהם לגדל דגים הרבה: למינה סהיה דגתם. קרא יתירא הוא דפשיטא דלמינה תהיה אלא ללמד דמיני מינים משונים שלא היו בתוכם מקדם יגדלו נהם: מקום הוא ששמו ולא ירפאו. יה"פ בילאמיו וגבאיו ומקום ששמו ולא ירפאו למלח ניתנו ולא יבואו לשם המים הקדישים: **הבואה עושה.** פי׳ תבואה גדילה לששה חדשים: להדשיו יככר. החילן יוליח פירותיו לשני חדשים וכיון דמשנים עשר חדשים נעשו שני חדשים ה״ה מה שנעשה בתבוחה בעוה"ו בששה חדשים נעשה לעמיד בחודש ה': שהתכוחה עשמה כימי יוחל לט"ו יום. א"כ אילנות לשלשים יום כפל מהתבואה: בראשון. היינו בר"ח ניסן הגשמים וכתיב ובני ליון גילו ושמחו בה' אלהיכם הייתו הקרבת העותר: ומשני ככל הדש וחדש יהא מככר. האילן ולחדשיו הייטו חדשים דעלתא: חרפיה מלין עליה. הפירות נראים יותר מן העלין שבאילנות: ופריך וחרף מזונה. וכי תרף מזון הוא דקאמרת הפירות נראים יותר תן העלין. ל״ה דרש תרפיה כמו טרף בטי״ת מלשון מזון וה"ק משעה שפורח עליה מיד נוחן מזונו שלא כדרך הטבע שהפרח מתאחר לנין אחר יציאת העלים ימים רבים והראשון נ"ל: להסיר פה שלמעלן. היינו פה אלמים: פה שלמטן. היינו פה עקרות: את מולא כשעה שעלה נ"ג. לח"י כדי ליקח את יהויכין אחר שהמליכוהו במקום יהויקים אביו ויעצוהו שרי בכל לסלקו: זרקן. כלפי מעלה ועוד לא ירד ולהראות

לב המלך בקרבו: חדשים ואילן עושה לשנים עשר חודש אבל לעתיד לבא התבואה עושה לחדש אחד ואילן עושה לשני חדשים מ"ם לחדשיו יככר אמרט רכי יוםי לפי שבעולם הזה התבואה עושה לששה חדשים ואילן עושה לי"ב חדש אבל לעתיד לבא התבואה עושה למ"ו יום ואילן עושה לחדש אחד שכן" מצינו שעשת התבואה בימי יואל לחמשה עשר יום וקרב ממנה העומר מ"ם ¹²ובני ציון גילו ושמחו בה' אלהיכם כי נתן לכם את המורה לצדקה ויורד לכם גשם מורה ומלקוש בראשון ומה מקיים רבי יוםי לחדשיו יבכר בכל חודש וחודש יהיה מבכר "ועלהו לתרופה רבי יוחגן אמר תרפיה מציץ עליה ותרף מזונה רבס ושמואל חד אמר להתיר פה שלמעלן וחד⁶ אמר להתיר פה שלממן ר' חנינה ור' יהושע בן לוי ח"א להתיר פה עקרות וח"א" להתיר פה אלמים ולעומתן בצפון וכו' את⁶ מוצא בשעה שעלה נבוכדנאצר לכאן בא וישב לו בדופני של אנמוכיא ויצאה סנהדרין גדולה לקראתו ואמרה לו נבום האמי לכאן בא יי שב לד בדופני של הנבוביא דצאור טנו ודיך ודורה לקן אונו האמור לה הגיע זמן הבית הזה ליחרב אמר להן אותו (ה)שהמלכתי עליכם תנוהו לי ואני הולך באו ואמרו ליהויכין מלך יהודה נכוכדנאצר בעי לך כיון ששמע מהן כך נמל^ס מפתחות של בה"מ עלה לָגנו של היכל אמר לפניו רבש"ע לשעבר היינו נאמנים לך והיו מפתחותיך מסורין לנו עכשין לוגין: מים מפכין עמידין להיוח יולאין מכיח קדש הקדשים. כדאיתא ביומא פרק בתרא אמר מנחם משום ר' חנא ליפוראה מעין היולא מבית קדש הקדשים כתחלה דימה לקרני סלעם עד שמגיע לפתח ההיכל כיון שמגיע לפתח ההיכל נעשה כחוט של שתי עד שמגיע לפתח האולם נעשה כחיט של ערב עד שמגיע לפתח העזרה בפי פך קטן היינו דתנן ר' אליטזר כן יעקב אומר מים מסכין עתידין להיות יולאין מתחת מפתן הכית מפכים לפון פך: מתנ" שער נקנור על שם נקנור שנעשו נסים לדלחותיו תקלין חדתין

לאק מונים בערים בחוך שערים גדולים וגם בחוק שערים בדולים וגם המוקד המוקד בערים ולע"ג דגם לשער בית המוקד היה לו פשפש לא חשיב לה לפי שהיה קטן ביותר: גבו' מסני' דקסני כנגד י"ג שערים. אתיא כאבא יוסא דס"ל הכי בספ"ב דמדית בהדיא: ברס כרבנן. דמדקאמר אבא יוסי כו׳ כנגד י"ג שערים ע"כ רבנן פליני עליה ופתמא דמתני׳ דפ״ק דמדום ז' שערים היו פתמא כרבנן: היכן היו ההשפחויות. שהיו יית מכוונות: כקרני כיילי וסיילי. מיני שבלול שקרניהם דקים ושל חגב עבים מהם וחוע של שמי עב מהם וחוט של ערב עב מהם: ה"ג ממוכח הוהב למפחן הכיח כו' ממפחן הכיח לעורה כו'. דהכי כתיב בקראי והנה מים יולאים מתחת מפתן הבית ולשם באי מן המובח כמ"ש שם ומפתן הבית הציח (נסם בחי תן התונח כת"ש שם ונושמן הכים מדר ברום: מי אספים. שהגעו הווים עד קרסולים: מדר ברום: מי אספים. שהגעו המים עד קרסולים: לכירני גדולה. שיוכל לילך שם ספינה גדולה: מי שחו. מלשוט דרדיפי מיא ולא יוכל לשוט שם: באסרין. במקומינו קורין לשייטא שחוונא: ופרש במחרין. נתקומים קורץ נשיים שחוומו. ומרש
ידיו כו'. מראה בכחוב סתן לדרשחו: דהמחלוין
בעלמא. מרוב פרסוס גדולמן א"נ כמ"ש לקמן
להחיר פה אלמין שעל ידם יהיו יכולים לדבר וכן
יהיה כהם רוקניות יותר כמ"ש במדרש מתחלה לא היו קילוסו עולה אלא מן המים כמ"ש נשאו נהרות קולם ומים אלו יהיה קדושתם יותר מכולם וזהו קונט ותים חמר יהיה קדושים יותר מכונים והה דמתמללין בעלמה: מבים דוד כל. דכפשטיה קשיא וכי נשאר שראל אינם כשרים אלא דפיתנא נקט קרא המקור שהולך מבית דוד ועד יושבי ירושלים כשר לפרה ולטבילת גדות אבל מכאן ואילך מי חערוברי הן ולוו חטאת בעינן מים חיים: מי קעשרפאות. הוא שיפוע הר שמדרונו מחודד הרבה יהעברת הוח שיפוע הר שחדרונו מחודד הרכה התפכדת המים דרך דף הנחוץ ופסולין גם לנדה ודרים דמכאן להלל לשניהם ספולין ועיין חוספות ניטין נייז א) ד"ה הללוק והקטפרס כו": כסיכ ויטין נייז דרים דרים קראי דיחוקאל שהביא יעניני המים והימים דפביצות ארץ ישלאל: אל הגלילה הקדמונה והימים דפביצות ארץ ישלאל: אל הגלילה הקדמונה זה ימה של סבכי כ"ה גירסת הילקוט. דשבע יתים הן סובנים לא"י ודריש הגלילה הקדמונה הוא ימה של סבכי שהוא קרוב לגליל: ים הגדול. הוא הים שעוברין בו לא"י מהמדינות: בראשונה. בדור אנוש ילא עד מדינה ששמה קלבריאה ובדיר הפלגה עד מדינת ברבריאה: עד פה הבוא עד עדו מכוא. לפי שהוא הגבול של א"י וכן יפו: ניחא ימא רבא וימא דמילחא. שהיה לריך לבוא המים לשם כדי יימה המינהם. שהיה ניקן כנה המים כם כדי מלחן שמים מולח למחקן שמימון מלוחים וסרוקיון אבל יומה של טברים וימה דסבני לנה לריך למים ההם: להרכות דגהן שעל ידי המים ירבו הדגים, והכי דריש לה בקרם למינה חהיה דגחם כדגת ים הגדול רבה מאוד למינה חהיה דגחם כדגת ים הגדול רבה מאוד ולמינה יתירה הוא אלא דלמיני מינים יתרבו דגתם: ששמו ולא ירפאו. שם למלח ניתנו שלא יבואו שמה הקדושים הנ"ל: לחדשיו יבכר. לכי לתלובילה מל תפירות כמו בעוד": לפין יום. ואלתבילה מל תפירות כמו בעוד": לפין יום. ואלן כפל מהתכואה: כלאשון. ר"מ ניסן ירדו הגשמים ושמחו בה היינו בהכאת העומר יהן ע"יו יום: לסדשיו. ככל חדש וחדש דעלמא: ועלהו למרופה. טרפיה הוא פירושא דתרופה שהוא כמו טרף לשון מזון כמו הטריפני לחם חוקי. ודרש לתרופה לערפיה ואחר כך מפרש היאך יהיה המזון וקאמר מיינין עלה שימון העלה: ו**מרף מווניה**. יוקאמר מיינין עניה שימון הענה. ופרף מורים. הוא לשון מזון לפרושי מלח חרופה קאמי: פר של מעלה. פיי הערוך לחאות המאכל ושל מעון לשלשל ואם כן פלוגמא דר"ח וריב"ל פירושא אחרינא הוא: אם מולא כו'. הואיל והזכיר י"ג פרלוח שפרלו מלכי יון מביא לדרשה דחורבן. ולפי דמחני' כהבה יוסה די"ג השתחויות כנגד י"ג שערים שבמקדש מייתי דיייג השתחייות כנגר "יגי שערים שבתקדם מייחי לה תחלה אתרתם להתחל התחלה לכנן דכנגר המבר יייג פרלות תפרם במחרונה מילי דחורבן: בשנה שעלה כ"ג. ליקם את יהוימין שהמליכוהו במקום יהיחיקים אני וייעונהו שריו שביו לסלקו: ורקן ועוד לא ייכיוקים אני וייעונהו שרון השניים מסכימים על זה: ונעלתן מידו. בתו שאין מפך בשימושי: כיון שראו ונעלתן מידו. בתו שאין מפך בשימושי: כיון שראו

ריבב"ן

ולא תוסיף ופה ישית בגאון גליך עד יפו אשית גאון גליך ניחא ימא רבא וימא דמילחא כשביל למיתקן ימא דטבריא ימא [ד] דסמכו לרבות דגתם דכתיב ביה "למינה תהיה דגתם למיני מינים תהיה דגתם תני אמר רשב"ג מעשה שהלכתי לציידן והביאו לפני יותר משלש מאות מיני דגים כתמחוי א' ⁷ונרפאו המים ¹⁰בצאתיו וגבאיו ולא ירפאו למלח ניתנו כתיב ונרפאו המים ואת אמרת ולא (ד)ירפאו המים מקום הוא ושמו ולא ירפאו כתיב "ועל הנחל יעלה על שפתו מזה ומזה כל עץ מאכל לא יבול להם שאינו חפן בעבידתם: כיון שראו כל חורי יסודה כן. שלין רלון התקום בעבודתם ושנתם עלהו ולא יתם פריו לחדשיו יככר תנים אמר רבי יהודה לפי שבעולם הזה תבואה עושה לששה שאין אנו נאמנים הרי מפתחותיך מסורין לך תרין אמוראין חד אמר זרקן ועוד לא ירדו וח"א" באה כמין יד ונטלתן מידו כיון שראו כל

הנשמטים כדרום: המים מסכים. כנמי מסרש:
שער הקרבן. שם מסניםים מנמי מסרש:
שער הקרבן. שם מסניסים קייק ששמיטחן כלפון:
שער הנשים. שבו נכנסית למתוך על קרבקן: שער
השיר. דרך שם היי מסניסין כלי שיר: שבו יולה
השיר. דרך שם היי מסניסין כלי שיר: שבו יולה
השיל הלכי המלכים לניטול רשות כשהלך גנולה ויולה
דרך לותון השער: שער נקנור. מפירש ביינול:
דרך לותון השער: שער נקנור. מפירש ביינול:

מי מתנים: וימד אלף נחל אַשר לא אוכל לעבר כִי נָאו הָמִים מִי שְׁדוּ נָחֶל אָשׁר לא יָעָבַר: יחוקאל מו ד, ה 4. כי אם שֶׁם אָדִּיר יְי לָנו מְקוֹם נהָרים יְארים רַחַבִּי יְדִים כְּל תַלֶּך בו אָנִי שִׁיט וצי אָדִיר לא יָעָבַר: יחוקאל מו ד, ה 4. כי אם שֶׁם אָדִיר יְי לָנו מְקוֹם נהָרים יְארים רַחַבִּי יְדִים כְּל תַלֶּך בו אָנִי שִׁיט וצי אָדִיר לא יָעָברנוּ ישעיהו לו כא בקרבו כאשר יפרש השחת והשפיל גאותו עם ארבות ידיו: ישעיהו כה יא 6. ביום הרוא יהיה מקור נפתח לבית דויר ולישבי ירושלם להטאת ולנדה: זכרה יג א 7. ויאמר אלי המים האלה יוצאים אל הגלילה הקדמונה וירדו על הערבה ובאו הימה אל המה המוצאים ונרפאו וונרפו המים: יחוקאל מו ח 8. ואמר עד פה תבוא ולא תסיף ופא נשית בגאון גליף: איוכ לח יא 9. והיה ועמדו ועמדו עלוד ונגים מעין גרי ועד עין עגלים משטות להרמים יהיו למינה מהיה דגתם כדגת הים הגדול רבה מאר: יחוקאל מו י 10. בצאתיו וצגאים משטות להרמים יהיו למינה מהיה דגתם כדגת הים הגדול רבה מאר: יחוקאל מו י בל עץ מאבל לא יבול עלהו ולא יתם פריו לחדשיו יבבר פי מימיו מן המקדש המה יוצאים והיו והיהו פריו למאבל ועלהו לתרופה: יחוקאל מי יב 12. ובני ציון גילו ושמחו ביי אלהיכם כי נתן לכם את המורה לצדקה ויורד לכם גשם מורה ומלקוש בראשון: יואל ב כג

מרחיח ומתחמם הלחם ויש לחוש שימעפש: ופריך

לא כן פני זה אחד מן הנסים וכו'. שהיה נשמר

חום הלחם עד שעת סילוקו בשבת הבא א"כ לא

היה מתעפש אפי׳ היו מניחין אותו על שלחן של

הטבע: לא היה שם לחם. למדר בשבת ובחוך

ימי השבוע נזדמן להם מהו להניחם מלסדר עד

שבת הבאה אי דלמא אע"ג שהוא פסול דכל שלא

עברה עליי שבעה ימים על השלחן פסול הוא

מ"מ לקיים מלות לתם הפנים לפני תמיד אין

להניחו כלא לחם א"נ לא היה שם לחם לערוך

ביום השבת מהו להניח הלחם הראשון על השלחן

שהרי לא יתקלקל גם בשבת הבאה מיהו פסול

שלמה. דכתיב ויעש שולחנות עשרה וגו': איו

הפחח ומשתאל היינו משתאלו של פחח שהפחח

באמנע ההיכל בכוחל מזרחי א"נ

לפון נקרא שתאל: אלא. של משה באמלע וה׳

מימינו וחמשה משמחלו וכולן בלפון ההיכל: את

פעמים בוה ופעמים בזה: מורה ומערב היו

למערב דהיינו ארכו לאורך הבית: כולהון ראוין

לשירום. ואיכא למימר על כילם היה מסדר:

נמלה שלחן כדרום. וה"פ שלחן ארכו כ' אמו' (ומחלה)

הרי הוא (שלשים) עשרים אמה לעשרה שלחנו' וההיכל

כילו אינו אלא עשרים אם כן חמשה שלחנות

השולחנות ראשי אחד למורח

אע"פ שהן פסולין: עשרה שולחנות עשה

סמשה כדרום וכו'. ומימין היינו מימין

דרום שנקרא ימין ומדדרום נקרא ימין

לשון יחיד: על כלם כיה מסדר.

הוא משום לינה: לפני סמיד. שיהו תמיד

לפני

כסף:

תימר

השלחן.

נסונין.

סומכין על

אין מוכירין מעשה נסים. כלומר

הנם ועושין הכל שלא יתעפש בדרך

הלבה ב מחבי' על של שיש מניחין 60 הפברים. אתר הנחות מסדריו אותו על השלחו עד שיעלום הכהנים ובנתרת מפרש לתה לת עשתו של כסף או של זהב: ועל של כסף. כלי שרת שמוליאן בכל בוקר שלשה ותשעים כלי שרת כדתנן בחמיד: ניסנין לחם הפנים בכניסחו. אחר שנאפה עד שימדרוהו על השלחן: ועל של וסב ביניאסו. והיה מונח שם עד זמן חילוק: שמעלין בקדש ולא מורידין. דכיון שסלקוהו מעל השלחן של זהכ אין מורידין אותי להניחו בשל בסף: גמ' חני של של כסף: אותן של אולם אחד היה של כסף ואחד של זהב על של כסף היו נוחנין בכניסחו דאין עניות בתקום ושירות: לים כאן של כסף. לא היה באולם של כסף אלא כדחנן בתחני דשל כסף

עין משפם נר מצוה

מתיד לה ב מנחות לט ב. ב) ערי ממיד לא כ, ג) יומא כא א, ד) עי׳

פסחים סד כ, כ) מנחות לח ב, ו) שם

לט א, ו) שם לח ב, ק) ועיין בתום׳ שם ע"ב ד"ה אחד דכתבו

הקונטרם,

"ד א מיי׳ פ״ה מכית הכחירה :סלי״ד

בור ב מיי שם פ"ב הלכה טו: מד ג מיי שם פ"ג הלכה נח: יו ד מיי עם הלכה יב: יח ה מיי פרק ה מתמידין הלי"ג:

נוסחת הבבלי

כסף והיו ר"א כו' לית כו': ר"י כר׳ יהולה כו׳ ל"ר (אלעור) ר"א נר"ש כו' ודרום מ"ד :10

הגהות הגר"א

[א] ה"ג לית כאן של שיש מפני שהוא מקרר וה"ם שהוא מפרש למה לא מני בברייתא של שיש כמו במתניי והיינו לפי שהשיש מקרר כמו בספ"ק דיומה עמוד והפג החת על כתפ קי המנו במיי הסבר וונו בל הרלפה ולחם הפנים לרוך שיהיה חם כמ"ש לשרי לחם חום וגוי', ועי' בס' ח"ח שמאריך נפלפולו: [ב] ה"ג ואפי׳ הוא כמה ימים ח״ל של הרב בעל חקלין חדתין וצ"ל לפי גי" רבינו דהכא איירי בלחם הפנים דנסדר כהלכתו כשבת וקמבעיה לן שחם חין לחם הפנים לשבת הכחה חי רשחי להניחה משבת זה לשבת הבחה אי אמרינן משום שנסדר כהלכתו מפסיל בלינה או לא מפסיל ופשיט ליה ר׳ לוי. דבנפדר כהלכתו רשתי להניחו לכתחלה דהם הרא דונתת על השלחן ודאי בנסדר כהלכתו משתעי וכתיב תמיד ואפילו כמה ימים ומש"ה מחק . רבינו תיבת פסול דקרא לא איירי אלא בכשרי וע' בספר תקלין חדתין ובמשנת אליהו כי מאריך בפלפולו וכמה הלכחת גברוותת חיכת למשמע מהאי גר: [ג] ל"ל כולהן ללפון יל"ג כאויה לשירות:

גליון הש"ם

ער׳ הגהות הגר״ה אבל במפרם בתמיד שם לא נראה כגירסתו וגם התום׳ במנחות דף לע ע"ב ד"ה היה להם הגי׳ שלפנינו: (כ) עיי בחום׳ מנחות דף לט ע"ח ו"ה תרי שהיה להם גירסא אחרת:

תורה אור השלם

ן, מַשָּׂא גיא חָזִיון מָה לְּךְּ אפּוא בִּי עֶלִית בַּלְךְ לְגִגוֹת: ישעיהו כב א ב

2. וַיִּתֶן לוֹ הַכֹּהֵן קְדֵשׁ כִּי לֹא הָיָה שם לחם כי אם לחם הפנים המוסרים מלפני יי לשום לחם חם ביום הַלְקחוֹ: שמואל א כא ז 3. וְנָתַתָּ על הִשְׁלְחָן לֶחֵם פְּנִים לפני תמיד: יינח 4. ווִעש שֻלְחָנוֹת עֲשֶׂרָה וִינִּח בהיכל חמשה מימין וחמשה משמאול ויעש מזרקי זהב מאה: דכרי הימים ב ד ח

ושָׁמָתָּ אָת הָשָׁלְחָן מְחוּץ לַפָּרכָת וֹאָת המנרָה נכַח השָלְחָן על צלע המשכן תימנה והשלחן תתו על צלע צפון:

שמות כו לה

6, ויעש שלמה את כל הכלים אַשֶּׁר בִּית ייִ אַת מוֹכָּח הָזְהָב ואַת השלחן אשר עליו לחם הפנים מלכים אז מח י. 7. ויִעש שלמה את כָּל הַכּלים אָשָׁר בִּית הָאָלהִים ואת מוְבַח הַנְּתָב וֹאַת השלחנות ועליהם לחם הפנים: דכרי הימים כדיט

חורי יהודה כן עלו לראש גגור.יהן ונפלו ומתו הדא הוא דכתיב 1משא ניא חזיון מה לך אפוא כי עליָת כולך לגגות תשואות מלאה עיר הומיה וגו': הלכה ג מתני' שי"ג שולחנות היו במקדש אח'

. של שייש בבית הממבחיים שעליהן מדיחין את הקרביים ביב' במערב הכבש אחד של שייש ואחר של כסף על של שייש נותנין את האברים ועל של כסף כלי שרת יוב' באולם (מבחוץ) מבפנים על פתח הבית א' של שייש וא' של זהב על של שייש נותנין לחם הפנים בכניםתו רעל של זהב ביציאתו שמעלין מקודש ולא מורידין אחר של זהב מכפנים שעליו לחם הפנים תמיד: גמ' תני על של (א)כסף (ר' אדוי ור' מיישא וממו בשם רב שמואל בר רב יצחק) ר' יוסי בשם ר' שמואל בר רב יצחק ר' חנניה מטי בה כשם ר' יוחגן ^[א]לית^{נ,} כאן של כסף מפני שהוא ^[h] מרתיח לא כן חני זה^{נ,} אחד מן הנסים שנעשו בבית המקדש שכשם שהיו מניחין אותו חום כך היו מוציאין אותו הום שנאמר 2 לשום לחם חם ביום רבי יהושע בן לוי אמר אין לי מזכירין הלקחו מעשה נסים בעון קומי רבי (ליי) אילא לא היה שם להם המהו להניחו לשבת הנאה אמר לוו כתיב 1 ונתת על השולחן לחם פנים לפני תמיד לחם פנים ובו אפילו פסול עשרה יי שלחנות עשה שלמה דכתיב ⁴ויעש שולחנות עשרה וינח בהיכל חמשה מימין וה' משמאל אין תימר חמשה בדרום וה' בצפון והלא אין השלחן כשר אלא בצפון שנאמר *ואת השלחן תתן על צלע צפון מה ת"ל חמשה מימין וחמשה משמאל אלא חמשה מימין שלחנו של משה וחמשה משמאלו אעפ"כ" לא היה מסדר אלא בשל משה בלבד שנאמר "את השלחן אשר עליו לחם הפנים (ב)רבי יוםי בי רבי יהודה אומר על כולן היה מסדר שנאמר "את השולחנות ועליהם לחם הפנים: תני" ניו מזרח ומערב היו נתונין דברי רכי ר"א בי רבי שמעון אומר צפון ודרום היו נתונין מ"ד מזרח ומערב ניחא וגוכולהן ראוין בדרום לשירות מ"ד צפון ודרום מצא שלחן

משנת אליהו וניש כי דייה אחד של כסף שהצילו סוגיא הייטלות כני הספרים ולית כלן של כסף לדידרו אחתוני קא ותפני שחתונית ש"ש יושמע שם דדרות מתחני קא ותפני שחתונית ש"ש יושמע שם דדרות מתחני קא בסף כני אך דבשם שהתונית דגרם של שיש כתשים בתחני דיה על פתח כי דעבשיו תניחו על של שיש כי ונכרייתא שם כתתחית דתני של כסף, ביו ליוש יו ונכרייתא שם כתתחית השיעוד בתחיד של פסף, שול ביו ביוש שתרחית ושיעוד ותה של פרו ביוש של פרו משני תפני שתרחית ושיעוד החל ביושלתי ותה שמת שם בתוני דיה שנים דהא דקר בסף בכריית משום בתוני בוכם ליתה ולא ולאו הדה ברי שיים ברי כתו שב בריית ביוש בוכם להת ללחים להו בריי ביוש שה בריים שום בריים בוכן בכסף ליתה ולאו ללחים בריים ביוש בליים עם בלעות ביושל ביושל ביושל בכם ביושל בי

אול ניושלתי. ומה שכתב שם כנשי דיה שנים דהא ויושר ביו ביו ביו ביו ביו ביו ויושר בל כם הם בתביל המו בבילו החוב במו בשביל החום בשתו דפלונת לשירות ב"ד צפון ודדר בדמה הו ובתמילון דמנחות פרוש ביו שביל החום בשתו דפלונת הו בהילו החום בשתו דפלונת הו בתמילי הו ובתמילון דמנחות פרוש ביי שבשל המתוי בתמילי הו ובתמילון מתוח שם כדי להראיתי שתעלין כי דעבשיו מניחין על של שיש ומיד מפלקון מרוש בהדמה מה היו מפלקון מרוש בשביל החוב בשל חולם משלין כי דעבשיו מניחין על של שיש ומיד מפלקון כר ומפשה להשביל היו מעלין לו ביו שבשל חולם משלין כי דעבשיו מניחין על של שיש ומיד מפלקון מרוש לא בדעלה מפרש בתמילון שתעלין כיו ומפשה בתמיי בת שתלין כיו ניפרים בתי לו לא שיש שמל ירחה לביוד בתשביל החוב המשלי ביו בלי חוב בל חוב ביולו הוברים בל חוברים להיו לו לא מוברים בל חוברים בל חוברים בל חוברים בל היו בל הלוברים בל היו בל הלוברים בל הלום בל בל הלוברים בל הלוברים בל הלום בל בלים בל הלוברים בל הלוברים בל הלוברים בל הלוברים בל הלוברים בל הלובר בל הלוברים בל הלום בלכו ובלה הלבלים בלה הלבלים בלה בל הלוברים בלכו בלכו בלכו בלכו בלכו בלכו בלכו בל בלובר בללום בל הלוברים בל הלוברים בל הלובר בל הלום בל בלובר בל הלובר בל הלום בל בלובר בללום בלם בל הלוברים בל הלובר בל בלם בל הלברים בל הלוברים בל הלו

כטון קומי דרכי לוי כי ואפילו הוא מדבים יחד היא הענטין בין:
מכטון קומי דרכי לוי כי ואפילו הוא למה ימיש. כין היא ניתפת דינון ויניסת הספרים ואפילו הוא
פסול יצ"ל לפי גירסת רבינו דהכא אירר בלחם הפנים דוסדר כהלכמו בשנת וקהב"ל שאם אין
ממדים לשנת הדלה אי דמא להנימים ששנת זה לשנת הדלה אי אתריון משום שמעדר בהלכתו מספיל
בלינה או לא מספיל וסשיט ליה די לי דינוסדר כהלכתו דשא' להניחו לכתחלה דהא קרא דינותת על
הצלת ידאי נכסדר כהלכתי משתעי וכתיב מתיד אפילו כמה ימים ומשיה מחק רדניו מינת ספול
במינה לא דיכה לאלה בכשר וכתה הלכתא בנרוותא איכל לנשמעי דהשתא לכי ששיטות זו אית לן למימר דדוקא נסדר כהלכחו לא מפסיל בלינה מהאי קרא וטעמא כמי איכא דעשה לחתו של שלחן משא"יב. נכסד של ההלכחי דליפא קרא וטעמא ויששא לעהדינהו לעיינין סוביא דבפלי מנוחות זכאין יותא זכ"ט כי אשר נתקשו בה רכומינו על הישור שרים ופיו אי ז"ר בל ללחן מדמיין לה וושאליי. במימה דלישני ליה שאני שלחן דכנסדר כהלכחו לא ספיל ואני מוסיף חמיה על תמיהחם למרמי דרכא

בייתי כי) ששל החקם וכי לפניי לעני החים וצחים וכי זה די ביים למחן מדריתן והיו השולחנות דיקא לפון ועשאר בקושיות האחרות שבבבלי ולישבם במיית הלשי ליה של שלו בייתי ביית של שלו שלו בייתי בייתי של החים ומתרית של החים ומתרית בייתי של בלון מדרום מונמים חשום דלים הליה בייתי להול משל המייד בייתי של בלון מדרום מונמים של אחרי בייתי בייתי שלו המונמים של אחרי בייתי שלו ומתרי בייתי של בלון מדרים של בלון מדרים ייתי בייתי של בלון מדרים ייתי בייתי של בלון מדרים ייתי בייתי של בלון מדרים בייתי בייתי של החים בייתי בייתי של בלון מדרים בייתי בייתי שלו בייתי בייתי שלו בייתי בייתי בייתי שלו בייתי בייתי שלו בייתי בייתי בייתי שלו בייתי בייתי בייתי בייתי בייתי שלו בייתי בייתי בייתי שלו בייתי בייתים בייתי בייתים בייתי בייתי בייתים בייתים בייתי בייתים ביי

כדחי ביומה פ"ג וכף מן נקנור שם חדם ומזכירין חותי לשבח. פשפשין שערים קטנים שלא היו גביהין ורחבין כשאר שערי הבית: לא סים להם שם. מה היה משמש: מתבי' י"ג שולחנות. אינו מונה יי שולחנות שעשה שלמה כדכתיב בתשכן דשלמה במלכים וסדר הנחתן מבים בפי שתי הלחם במנחות חלם בבית שני עסקינן שלה היי שם היתן שלחנית: אחד של שיש. שמניחין שם האברים: ירושלמי ר' יוסי בשם ר׳ שמואל בר ינחק בשם ר׳ יוחנן לית כאן של כסף מפני שהיא מרתיח יתחממו האברים ריסריחו ילפי שבקרבנים יחיד כהן ח' יכול להוליך כל התברים ומניתן שם כדי לנות והת דחנן בפ"ב דיומה תמיד קרב בה" עשר וכו' ומונה שם דכך הולכת אברין למזבח הא אמרינן התם מכיים בד"ח בקרבנות לבור חבל בקרבנו" כל שרולה להקריב מקריב אפילו אחד: על של שיש נוסנין לחם הפנים בכניסמו. כדי לנוח: ועל של והב ביליחתו. עד שיוקטרו בזיכי לבונה הבחין עם הלחם כך פירש רבינו שלחה גפ׳ שתי הלחם הכח תנן חחד של שיש ובפי שתי הלחם הדיעה תניא כ' יוסי בר יהודה אומר שנים שהיו באולם אחד של כסף יאחד של זהב ופירש רבינו שלמה אותי של כסף על שהוא לבן כשיש נקרא של שיש ולי נכחה דמנחי היא דההיא כ' יוסי של שיש ולי נכחה דמנחי היא דההיא כ' יוסי היא היא : שמעלין בקודש. מנלן בפרק שתי הלחם אמר רב אחא בר יעקב אמר קרא את מחחות החטאים האלה בנפשוחם ועשו אותם רקועי פחים לפוי למזכח בתחלה תשמישי מזכח ולבסוף גופי של מזכח: ולא מורידין. מנלן אמר כ' אחי דאמר קרא חקם משה את המשבן חתן את אדניו וישם את קרשיו ויתן את בריחיו ויקם את עמודיי רישיה וסיפיה לשון הקמה ולא כתיב ירידה ועוד שלה סייעו החר הלה הוה עשהו שהיא גדול כך פירש רבינו

תקלין הדתין מר. שמן השמים הסכימו: בותני שעליהן מדימין כר. שתן השתים הספימות בחוצי שפניהן מדייםן
את הקרבים. לשון רבינו הגאון וכן הפשט ונימות
היה שם אלא שלה משתם יותר בקבע שהיי
מדיימין עליי ומונח עד הקרבה יעיי חוייע פייה דמדות המחניי בין: על של שיש. אתר

מידה דמדות וממניר בין. על של של את החל המניר בין. על של שלא החל הכהנים: ועל של שלא החל הניתות תפלדיון שם החליבים כי שיעול הכהנים: ועל של כסף כלי שרם. שהיו מוליחין ככל בקר כדחנן בתמיד: על של שיש ומחין להם הפנים ככניסתו כו שתעלין בקדש. לכן בייואחו של הדב והחלה על של שיש: בב" חני על של בים ככניסתו העי בכייחת על של בקד מכל הקום שפיר היי מעלין בקדש הכסף להכב: הייג ליח באן של שש מפני שהוא מקרר. בעל לותר דמפרש לתה לא מני בכנייחת של שש מפני שהוא מקרר. בעל כיותר דמפרש לתה לא מני בכנייחת של שש מפני שהוא מקרר. במני מכון, כרק קמת דיותם עמוד והפנ אחת על הרצפה ולחם הפנים לרך שיהיה חם כמיש לשוכ להם מום וגרו: פכריך לא כן חני וה א' מן הנסים כר. ואם כן כיון שדרך גם היה חם כל השבוע אם כן ליכא למיחש לשימקרר: אין מוסירין מעשה נסים. דממלת סידורו להניחי לכתחלה ולא מיפסל בלינה: עשרה שולחנות כו". סוגיא זו במנחות ומיח כי מיע איז ימכקנל דהכא כשיד דהסם מיחוקמא: וא"ח ה' בררום כו'. והאי מימין מימין דפתח וכן משמאל דפתח קאמר ובכבלי שם קאמר בהדיא וא"מ מימין דפתח כוי: וכלא אין שלחן כו'. הפתח היה באמצע ההיכל בכוחל מורחי ונמלאו ה' שלמנוח שבשמאל דרך כניסה כולם בדרום: אלא כו "ה "מיתון שלתהו של מסה כו". היכול כלפון ההיכל ודדמפרש לתקו: רבי יוםי כור" אומר על כולן כו". וכנכלי נקט לה בדר"א בן שמוע ורבי יוסי כר"י ה"ל דאין מסדר אלא על של משה כוי ע"ש: ה"ג <mark>מורח ומטרב כו" דכרי רבי</mark>. וכן הוא בכולא מלמודא מלונחייה: הינ מ"ד מורח ומערב ניחם. דסונית זו ס"ל למסקנת כסלקת דעתת דבצלי שם שהיו משודרים ראשו של זה בלד ראשו של זה ואם כן למאן דאמר מורח ומערב מונחים שפיר היו עוונדים בלד לפון עשרה שלחנות ראשו של זה בלד ראשו של זה אני"ג דאי אפשר שישבו "שלחנות של עשרים אתה בעשרים אתה תצומנמות שלא ילאו קלת חוץ לעשרים אתה הפנימיות י פתחות של פטרות החני לפטרים מחני למתחות שלה ייחו קלה חוץ לפטרים מחני המחלים המים ולפטרים היים למימר לא דק כולי האי הא דנקט בסוגיין וכולן היו נחנונין חשליש הכים ולפטר: היים האת דמונין משליש הכים וההיכל תלפוט הייה את היים בלה שלה שבים מהיכל תלפוט לדרומו לא היה אלא עשרים מצומנותו ואם כן הי שלחנות ע"יכ יהיו בדרום ובקרא קפיד שיהיו השולחנות דוקא בלפון ונשאר בקושיא ולא חש להאריך בקושיות האחרות שבבכלי ולישבם שיהיו השולחנות דוקא בלפון ונשאר בקושיא ולא חש להאריך בקושיות האחרות שבככלי ולישבם בדרום: ומנורה כלפון. ל"ג: משוך מן הכוסל כשסי אמום כלפי לפון. שיהיו שני כהנים הנושאים כ' סדרים הילפין זה כלד זה וחום' גורסין משוך כ' אמות ומתלה:

באמנע הבית. היינו יאמנע ההיכל כשלא נחשב בית קדשי קדשים עמו ההיכל ארכו ארכעים ובית קדשים ארכו עשרים אתה והמובח היה עומד כתחלת עשרים אתה

א) יומא לג ב, כ) מנחות לח ב, ג) שם

נט א. ד) שם כנו א. ב) עייו מנחית

כט א מכושל׳ יומא פ״ד הלכה דומדרם חזית פ' עמודיו עשה כסף, ו) יומל נה ב תמורה כנ ב. ז) מנחות הד ח הז

ב תמורה כג ב, ה) מנחות קו ב,

עי) זבחים קג א (ממורה כג ב), י) עי׳ יומא נה א, כ) עי׳ עירובין לב א,

ל) מהן, מ) לפנינו שם איתא לשון זה

גפי נירון דשדריה טיטוס לצור את

ירושלים ועיין רש"י במנחות ד' ז ע"ב

והגהות מהרי"ב ו"ל שם,

עין משפם

נר מצוה

מבית הבחירה מ"ל מבית הבחירה

בל"ז:

ב מיי׳ פרק ב משקלים הל"ב:

בא ג מיי פט"ו ממעה"ק הלי"ג:

בב ד מיי פרק ג מערכין הליע

וככ"מ:

בג ה מיי׳ פרק ה מפהמ״ק הל״ע:

נוסחת הבבלי

(א) מן הקרן כ' כר' היה כאמצע

כו' על זלע המשכן כו' לבער בערב

כו' ר"י כשם חיסי כו' במנורת

ומהדש שהיתה יתירה על מנורה

שעשה משה במדבר דינר זהבן

יהכניסוה כו": (ב) שלא שקל

אישתהד כו': (ג) מביחה דמיהו וטתנת כו' ר' יוסי כר ביבין א"ר ביבי ב"מ כו' א"ר אליעזר מתני

כו' באמה גרומה ר"ם אמר כמיו

הגהות הגר"א

[א] ה"ג ומובח הוהב היה נתון

באמנע מושך כלפי חוץ וכילן היי

והשאר שבינחים נמחק.

נתונים משליש הבית ולפנים כנ"ל

בתוספי פ"ב דיומה והכי דייקה

הסוגיה שם ע"ש וכ"ה ברמב"ם פ"ג

מהלכות ב"ה הלי"ז ע"ש. וכ"מ

כרש"י ביותא שם שלא הזכיר קמעה

וגם לחוד משמע חוד דשלחו למשה

דנקט שלחן ומנורה ומחלו היה יכול

למשוך יותר אבל לא היה משוך משאר השלמנות וגי' הספרים חולק

את הכית שבוש הוא: [ב] בגמ' דידן

תני ותנומידו נול דבר נווי' בח' ח"ח

טעם הגון על שלא הגיה הגאון בתוך

הסוגיא כגי׳ הככלי כדרכו בקדש:

גליון הש"ם

[6] היינו ממנורה של משה אבל

שאר המנורו׳ משוכות חוץ מן המוכח

ולכר חמרו ביימה דמוכה פגע ברישה

דלא היה מבעיר אלא בשל משה ובזה אפשר ליישב דברי הרמב"ם פ"ה

ממעה"ה הלי"ד יפ"ד מעיוה"כ

מקושית הרשכ"ם עי' ככ"מ ולח"מ

ודו"ק:

י בר"י כו' כילו זהבו של שלמה

של הסיכל המערכניים: משליש הכיח. של לד מורח: ולשנים. ללד מערכ והיינו כשנחשב נית קדשי עמי: הוא מכלות הוכב. פסוק הוא בד"ה וקתפרש מהו מכלות הוהב וקאמר שהן כולו של זהב סגור שהיה לשלמה שהרי עשר מנורות עשה ולכל אחת היה לריך אלף ככר כדמסיק: לקיים מה שנאמר. כמנורת משה ככר זהב ניהור וגר': ה"ב מעשה ריבב"ן

מתני' יינ שופרום היו כמקדש וכולן פיהן לר כדי שלא יוכל אדם להכנים ידו בפנים ולגנוב מן הכסף וכולהו מפרש למאי אלטריכו. עלים ולבונה גרסי וברוב ספרים כתוב ללבונה וטעות הוא דהא כל אחד ואחד יש לו שופר בפני עלמו ולבונה לבד ועלים לבד כדתני ואזיל. חהב לכפורת לשון כפורי והב פי׳ מורקים ולמה נקרא שמם כפורי ע"ש שמקנחין ידיהם מן הדם כדאמרי בגיטין [דף נו] בענין "ל נבוראדן בעי לכפורי ידיה בההוח גברח. ששה לנדבה לקין המוכח: מתבי' קינין. הן חורין גחלי עולה הן בני יונה אבל שופר לקיני חובה לא בעי ר' יהודה והטעם כדאיתה בפ' הוליחו לו ודף וכן דשמה ימוח ה׳ מהן נמלחו כל המעוח שבשופר הולכות לים המלח כי היכי דאמריגן בחטאת שמתי בעליה דאולא למיחה הכי נמי מעות שהופרשו לחטחת ומתו בעליהן הולכות לים המלח ופריך התם ונכרור ד' זוזי ונשדי במיח והנך לישתרו ר' יהודה לטעמיה דלית ליה ברירה כדחמר בעירובין ודף לון מדתני חיו: וחכ"ם קינין הן קיני חובה אחד לעולה ואחד לחטאח ורבנן לם חיישי למיתה. גחלי עולה בין תורין בין בני יונה כולן עולות נדבה: שני גוירין. מפורש ביומה פ"ב (דף מי מניה ר"ש כן יוחהי אומר מנין לתמיד של בין הערבים שטעון שני גזרי עלים בשני כהנים שנאמר וערכו עלים על האש וערכו שנים אם אינו ענין לתמיד של שחר שהרי כבר נחתר ובער עליה הכהן עלים בבקר תנהו ענין לחמיד של בין הערבים וחמרינן בפרק בתרא דמנחות ודף קיו ת"ר קרבן מלמד שמתנדבין עלים וכמה שני גזירין וכן הוא אומר והגורלות הפלנו על קרבן העצים ותניא בתוספתא בפרק [ג' דמכילתין] האומר הרי עלי עלים מבית דמי שני גורין ונותן לשופר והכהנים מקבלין אותן ולוקחין בהן עלים ומקריבין אותן ע"ג המובח ונאוחין בהן ואין מועלין ואס הקריבן בחוץ פטור אבל אם אומר שני גוירין של עלים אלו לגבי מזכח הכהנים מהבליו אומו ממנו ומקריבין חותן ע"ג המוכח וחין נחותין בהן ומועלין בהן ואם הקריבן בחוץ חייב דברי ר' וחכ"א אם הקריבן נחוץ פטור ואלו ואלו הולכין ללשכת העלים: קומן לבונה. כדתנן בפרק בתרא דמנחות ה' קמלין הן: האומר הרי עלי לבונה לם יפחום מקומן. המחנדב מנחה יבים עמה קומן לבונה. המעלה את הקומן בחון חייב שני בזיכי לבונה טעונין שני הימלין: והב לח יפחות מדינר והב. ופריך בפרק בתרח דמנחות ודלמה נסכה ה"ר הלעזר דהמר מטבע ודלמה פריטי פריטי דדהבא לא עבדי אינשי. תניא בחוספתא בפ' בתרא ודמכילתיון האומר הרי עלי לבונה מביא דמי מלא קומן לבונה וניתן לשופר והכהנים מקבלין אותו ולוקחין מהן לבונה ומקריבין אותו ע"ג המזכח. האומר הרי עלי

זהב מביא דמי דינר זהב ונותן לשופר והכהנים מקבלין אותו ולוקחין בהן זהב ועושין אותן רקועי פחים לפרי למזבח: ששה לנדבה. מפרש בפרק בתרח דמנחות ששה כנגד מי אמר ר' חוקיה כנגד ששה בתי אכות הכהנים שיהא להם שלום וה עם זה כ' יוחנן אמר מתוך שהנדבה מרובה חקנו להם שופרות מרובין כדי שלא יתעפשו המעות זעירי אמר כנגד פר ועגל ואיל וכבש וגדי כולן הן נדבה ודמיהן

וגם סתם מחניתין דמנחות מיד אי מוחיה דרבי ולאו אורחא דירושלמי להאריך בפלפולא שלא אליכא דהלכחא: ה"ג חני השלחן היה נחון מחלי הבית ולפנים משוך מן הכוחל ב'

אמום ומחנה. שההיכל היה ארכו כי אמה כדכתיב והבים אשר בנה שלמה וגו' ומאותן כ' היה עשרים בדביר כדכתיב ולפני הדביר עשרים אמה וגו' וההיכל ארבעים כדכתיב ארבעים באמה

זו למ"ד מזרח ומערב מינחים יכדכתבו התים" במנחות שם: וכולן היו נחונין משליש הבים

ולפנים. כשנחשוב כ' דדביר גם כן או הוו שלחנות כולן משליש הבית וכדמותי בבבלי שם:

ו**נפנים.** בשמשוב כ' דדפיר כן קו הוו שממות כוץ משיב הבית וכדחוקי בבכני שם: כילו זהבו של שלמה. במנחות נכיט אי פריך החם והכמיב וכל כלי כו' אין כסף נחשב כימי שלמה למאומה ומשני והב סגור קאמריטן: מכניסן לכור כו' על א'. לכל מנורה עשה כי וכ"ה במנחות שם והכי דייקא קרא והב טהור אומה: ה"ג במנורם מקדש. וכ"ה במנחות שם וני" הספרים שיבוש ניכר: ולא חסרה כלום. וקאמר שלא מקשי ממה שאמרו שהיה חסר

ומנורה בצפון והא תני השלחן לי היה נתון מחצי הבית ולפנים משוך (א) מן הכותל ב' אמות ומחצה כלפי הצפון ומנורה כנגדו בדרום מזבח הזהב היה נתון ואובאמצע הבית חולק את הבית מחציו ולפנים ולו משוך "קימעא כלפי (צפון) חוץ וכולהן היה" נתון משליש הבית ולפנים עשר מנורות עשה שלמה שנאמר 'ויעש את מנורת הזהב עשר כמשפטו ויתן בהיכל ה' מימין וה' משמאל אין תימר חמש בצפון וחמש בדרום והלא אין המנורה כשירה אלא בדרום שנאמר 2 ואת המנורה נוכח השלחן על ירך המשכן חימנה מה ת"ל חמש מימין וחמש משמאל אלא חמש מימין מנורתו של משה וחמש משמאלה אעפ"כי לא היה מבעיר אלא של משה בלבד שנאמר ³ומנורת הזהב וגרותיה לבער בערב בערב ר' יוסה בי ר' יהודה אומר על כולן היה מבעיר שנא' 1ואת המנורות ונרותיהם לבערם כמשפט לפני הדביר זהב סגור והפרח והנרות והמלקחים זהב הוא מכלות זהב הן"י כילו זהבו של משה תני רב יהורה בשם אסי היה שלמה נומל אלף ככרי זהב ומכניםן לכור ומוציאן עד שהוא מעמידן על א' לקיים מה שנאמר 5ככר זהב מהור עשה אותה וגו' תניא© אמר רבי יוםי בי רבי יהודה מעשה במנורת זהב שעשה משה במדבר והיתה יתירה דינר זהב והכניסוה לכור שמונים פעם 🖆 ולא חסרה כלום ויאות עד דלא יקום על ברריה הוה חסר סגין מן דו קיים על ברריה לא חסר כלום:

הלכה ד מתני' ישלשה" עשר שופרות היו במקדש וכתוב עליהן תקלין

חדתין ותקלין עתיקין קנין וגוולי עולה עצים לבונה זהב לכפורת ששה" לנדבה תקלין חדתין שבכל שנה ושנה ועתיקין מי (^{ב)}שלא הביא אשתקר שוקל לשנה הבאה קנין הן חורין וגוזלי עולה הן בני יונה כולן עולות דברי ר' יהודה וחב"א קנין אחד חטאת וא' עולה גוזלי עולה כולן עולות האומר יהרי עלי עצים לא יפחות משני גזירין לבונה לא יפחות מקומץ זהב לא יפחות מדינר זהב ששה לנדכה נדבה מה היו עושין בה ^הלוקחים כה עולות הבשר לשם ועורות לכהנים זה" מדרש דרש יהוידע כהן גדול אשם הוא אשום אשם לה' זה הכלל כל שהוא בא משום חטאת ומשום אשמה ילקח כהן עולות הבשר לשם והעורות לכהנים נמצאו שני כחובין קיימין אשם לה' ואשם לבהן ואומר "כסף אשם וכסף חשאת לא יובא בית ה' לכהנים יהיו: גמ' תניא'י אמר ר' יהודה לא היה שופר של קינין בירושלם מפני התערובות שמא תמות אחת לו ונמצאו דמי חמאות מיתות מעורבות בהן והתניא^ל האשה שאמרה הרי עלי קן (ג)מביאה דמי קן ונותנתו בשופר

הרי עלי קן. שניהם עולות והרא"פ לא הרגיש כזה: ונותנתו בשותר. שכתבו עליו קנין ודמי משנת אליהו

במנורם המהדש שהיחה יתירה על מנורה שעשה

משה במדבר דינר זהב והכניסוהו לכור פ׳

פעמים ולא חסר האש ממשקלה: ופריך ויאום.

בממיה וכי כך הוא והלא עינינו רואות כשנותנין

זהכ ככור כאם הוא נחסר: ומשני עד דלא יקום

וכו. כשעדיין לא קים הזהב על ברירוחיה שלא נגרף כל נרכי נחסר ממנו אבל בשכבר נלרף כל

לרכו לא נחסר ממנו כלום אפי׳ מכניסין אותה

לאש כמה סעמים:

מתנר' מקלין

התרומה הגובר תוליה כל שקלים שכשופר ונותנן

ללשכה כדי שיתרמו מהם והשני כתוב עליו תקלין

עתיקין ומי שלא הביא שקלו בשנה זו מביא בשנה

שחח"ל ונותנו לשופר יהגזבר נוטלם ונותנם בשירי

הלשכה והג' כתוב עליו קינין והן תורין גדולים

יהד׳ נחלי עולה והן בני יונה הקטנים וכילן עולות

אבל לקני חובה לא היה שופר כדמפרש בגמרא:

מנים. המחנדג עלים למערכה נותן דמיהן לחוכו:

לכונה. המתנדב לבונה ניתן דמיו למוכו: זהב. המתנדב זהב ניתנו שם או דמי שויו והוא לכפורת

בעורא ובד"ה לפי שהכהן מקנח בהן אנבעי בין

הואה להואה שהשיריים שבאלבעו פסולים: ששה.

שיפרות הנותרות הן לנדבה ובגמרא מפרש:

הפומר הרי עלי עלים. סחם: לה יפחום משני

גוירין. כאותן שמסדרין על המערכה ושיעורן מפורש כגמ': לא יפחום מן קומן. שזהו שיעור

הלבונה הבאה עם המנחה ובגמרא מפרש מנ"ל

ודוקא המתנדב סתם אבל אם רצה להביא אפיי

קורט של לפונה מכיא: והב. המתנדב זהב סתם

לא יפחות מדינר זהב: אשם הוא אשום אשם לה'.

השים רישם לסיפה דחשם הוה משמע בהווייתו

יהם כהלכתו שהוא נאכל לכהנים ואשם לה' חשתע

שכולו לה' ודרש יהוידע הכהן כל שהוא מוחר

מטאת ואשם ילקח באותו המוחר עולות נמלא כ׳

הכתובים קיימים אשם לה׳ הבשר ואשם לכהנים

העורות והיכן מלינו מדרש זה ביהוידע כסף אשם

יכסף חטאת לא יובא בית הי לכהנים יהיי וא"א

לומר דכתף שמדש לשם מעולת ולשם אשם יהנו בו

הכהנים והיינו עולות שהעורות לכהנים: גבו' לא

סים שופר של קיני. תובה כגון זכ חבה ויולדת

שימנו למוכו מעות כשם שהיו שופרות לקן נדבה

כדתנן במתני': מפני הפערובות. שמא תמות

אחת מאותן שנחנו מעות נשופר וה"ל מעות

מטאת שמתו בעליה מעורביו עם הכשרות והכל

פסולין והולכין לים המלח: ה"ג והסני הפשה שיש

עליה לידה או זיכה מביאה דמי קן וכו'. כ"ה

ברמב"ם פ"ק מהל' מחוסרי כפרה: אבל באומרם

הכהנים אלא ה"ק יעשו ממנו דבר שיהני

לכלי שרת שהמזרקות נקראים כפורי זהב

נותנין שקלי שנה זו וכשמגיע זמן

הסוגיות ועי' תוס' שם נצייו אין ד"ה כל ול"ח ב' ד"ה מורח כו' עי' רמכ"ם פ"ג מהל' בית הבחירה הלכה י"ב:

בשנתברר הרכה לא חסרה כלום יושאר גם הדינר ולכן לא הגיה רבינו בסוגיין כגרי הככלי דמשמע דחילק

ידועין פר מכיא ממה עגל מכיא חמשה קלעים איל מכיא ב' קלעים ככש מכיא הפי איתה בפרק בחרא דמנחות אכל לגדי ושעיר לא מלינו דמיהן ושמא דמיהן כאיל וכבש ור׳ היא דאמר קטן והכיא גדול לא ילא אם נדר להכיא עגל והכיא פר לא ילא להכי אלטריך לכל אחד ואחד שופר כפני עלמו שאם מערכן והכיא פרים מכל המעות לא יצא ידי נדרו מי שנדר עגל בר פדא אמר כנגד פרים אילים וכבשים ושעירים ומותרות והמעה דהיינו קולבון פרים פר חטאת של לבור שאבדו והפריש אחרים מחחיהן ירעו עד שיסחאבו וימכרו ויפלו דמיו לאוחו שופר אילים אשם גולות ומעילות שעירים שעיר הרגלים כבשים אשם מזיר ואשם מלורע ואהכי לא מערבו עם מותר גדילות ומעילות דאלו בני שנה ואלו במי שמים ואלו באים לכפר ואלו באין להכשיר וכולן אם אבדו והפריש אחרים תחתיהן ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויפלו

דמיהן כל א' א' לשופרו. והמוחרות כגון הפריש מעוח לכל אלו ונוחרו כגון שהחלו הבהמות ושמואל אמר כנגד מוחר חטאם ומוחר אשם ומוחר אשם נזיר ומוחר

יינן במס הרכה דוהו עד דלא קאים על צירורי אצל כשקאים על גירורי לא חסר כלום: מתנ" מדסין. שקלי שנה זו היו מטילין לשם וכשמניע זמן התרומה הגזכר מוליא כל השקלים כו'. לקיני חובות כמו זב וובה רולדת שיתנו לחוכו כמו שהיה לקן נדבה: שמא חמום. מכעלי הקינין שנתנו בשופר: מחום. שמתו בעליהן וה"ל מעוח חותן שמחו בעליהן מעורבות עם הכשרות וכולן ילכו לים התלח: ו**הסגיא האשה כו**'. הוא תוספתא פרק ב' דשקלים והוצאה בעירובין _{וליב} אי ושם בגתרא הגירסא האשה שיש עליה לידה או זיבה מכיאה מעות ונוחנת בשופר וטובלת ואוכלת בקדשים לערב וה"ד הכי פירושו שאתרה היינו ששואלת הרי עלי חיוב קן מלידה או מויכה ושואלת מה מעשה אי מביא דמיהן וכן נאיסור אכולת קדשים: **מביאה דמיה**ן.

תורה אור השלם

ו. וִיּעִשׁ אַת מִנֹרוֹת הַזְהַב עַשֵּׁר במשפטם ויתן בהיכל חמש מימין וחמש משמאול:

דברי הימים ב ד

2. ושַמת את השלחן מחוץ לְפָרְכָת ואָת הָמנרְה נַכָּח הַשְּלחָן על צלע המשכן תימנה והשלחן תתו על צלע צפון:

ומקטרים ליי עלות בבקר בבקר ובערב בערב וקטרת סמים ומערבת לחם על השלחן הטהור ומנורת הזהב ונרתיה לבער בערב בערב כי שמרים אנחנו את משמרת יי אלהינו ואתם עובתם דררי הימים ר יו יא 4. ואַת הָמנרוֹת וְנַרֹתֵיהם לְבַּעֵרְם במשפט לפני הדביר זהב סגור: והַפַּרַח והַנרות והַמֶּלֹקְחִים זָהָב

הוא מכלות זהב: . דברי הימים ב ד כא בְּבֶר זָהָב טָהוֹר עשה אֹתָה
 ואַת בָּל בַלִּיהָ: שמות לז כר 6. אשם הוא אשם אשם ליי:

ויקרא ה יט 7. בסף אשם וכסף חטאות לא יובא בית יי לבהנים יהיו: מלכים כ יב יו

א) יומא נה ב, ב) ירושלמי שביעית פ"ע הלכה ה, ג) שם כו ב, ד) עיי מנחות קו כ, ה) זכחים סב כ, ו) ע"ם ע"ל. ז) מורת כהנים פי למור פי"ג ועיין תוספתא מנחוח פי"א ה"ו וש"ס מנחות קו ב, ס) מנחות קו ח, ע) שם ע"ב. י) ע"ש הח א. כ) שנאמר. () עי כתוכות קו ב,

עין משפמ נר מצוח

בד א מיי׳ פרק א ממחוסרי כפרה הלכה יב:

בה כ מיי פרק ט"ז ממעה"ק בו ג מיי פרק ז מאיסורי מזכח

הלכה ג: בז ד מיי' פרק ג מנית הנחירה

פלכה מ: בח ה מיי׳ פרק ה מתמידין הל"ב: בם ו מיי פרק ב מערכין הל"ט י:

נוסחת הבבלי

(א) אלא ממנחת חוטא כו' אמרה (הא דתני) המתנדב מנחה מביאה כו' ר' אלעי בשם ר"א בשם ר"י כו": (ב) רב אמר כנגד כו' ור' חזקיה אמר כנגד כו' מרובה לפיכך הרכו לה כו': (ג) ר"ש בר' נחמני נשם ר' נמן יתנהו בשער בית ה' כו' רב הונא אמר מפני כו׳ רב הונא בשם ר׳ יוסי כו':

הגהות הגר"א

| אן נ"ל ואיו חושש ומלח כהו נמחה: [2] ואי אמרי' ברירה נברור ד' זחי וכו׳. כצ"ל: [ג] מלות קרבן לרבות את העצרי ל"ג: [ד] ה"ג אתה כרכיב אמה קרנות אמה מערכה כצ"ל. ח"ל בעל ח"ח מרן לא גרס אמה יסוד ואמה סובב וטעמו מסוגיא דובחים (סב.) וע"ש וכפרש"י וו"ש להביא רארי שמקים המערכה אמה על אמה דאמה היה כרכוב ואמה קרנות וממילא רק אמה מערכה ועיין במנחו' (לו:) בסוגים: [ה] ה"ג פ"ר אילא כלום לחדו לקומן מלחם הפנים אלא ממנחה למדי מה להלן קימון החסר כשר אף כאן קימין החסר כשר כנ"ל. וה"פ אילא כא לפחור מה דהתחיל ללמוד מלחם הפנים יאמר כלום למדו להומז מלחם הפנים יכי שיעורה דקומן לבונה הן הבאה עם המנחה הן בפ"ע למדו מלה"פ אלא ממנחה למדו כדאמרינן במנחות (קו:) דכתיב והרים ממנו בקומני מסלח המנחה ומשמנה ואת כל הלבונה מחיש לבונה להרמה דמנחה מה הרמה דמנחה קומן אף לבונה ג"כ קימן ומינה מה להלן קימון החסר כשר אף כאן קימין החסר כשר להאי סוגיא צ"ל דר" אילא ס"ל בלבונה הבאה עם המנחה כר"ש ור"י דאיפלגו במנחות (יא:) גבי חיסר לבונתה וס"ל דכשר וגם ס"ל כחד מהני אמוראי ר' חמי ור"י נפחא דס"ל כמחלוקת בלבונה הבאה עם המנחה ה"נ בלבונה בפ"ע ס"ל לר"ש ור"י דקומן החסר כשר משא"כ בקמלין דבויכין דלחה"פ לד"ה חסר פסול כדאמר החם כנ"ל הפירוש בסוגים זו וגי' הספרים ופירושי המפרשים אין הדעת סוגלתן. כ"ו הועחק מס' ח"ח ע"ש: [ו] ל"ל מביאה בקומצו של כהן ול"ג כ"ג. ועי׳ תוספות מנחות (קו:) ד"ה לא יפחות וכו'. והבק"ע לא ראה דברי תוס' ונדחק מאוד לפרש כהן גדול שנכהנים ועי׳ נספר ת״ח: [1] ה״ג חטאות ואשמות ועשירים האיפה כל"ל: [ה] ה"ג כתיב וככלותם הביאי לפני המלך ויהוידע את שאר הכסף משפי כלים לבית ה' כלי שרת וכתיב אך לא יעשה בכית ה' וכו'. ר"ש בר נחמני כשם ר' נתן אמר כ' נדכות

בעי אם אמר הרי על ען. ולא אמר עלים שלא נתכוין אלא לעץ אחד מהו שיביא א' או שנים: מסניסא אמרה כן. שאף גיור א' הוה קרבן ונדרו נדר: כהאי דחנינן חמן. ביימה פ"ב: ושנים שני כסנים כידם שני גורי עלים. כיד כל א' גיור א' ש"מ שכל אי קרבן בפני עלמו: ה"ג קרבן לרכום אח העלים. וה"פ כתיב כי תקריב קרבן מנחה ומלינו לעלים שנקראו קרבן דכתיב והגורלות הפלנו על קרבן העלים: באמה שוחקת. פי' באמה גדילה: גדומה. פחותה: למין טורטני. קנה מאונים ול"נ דאעוביו קאי שלא היתה עוכיו אלא כטורטני והיא כמחק גודש סאה השנוי בכבלי: אלה המה על המה. והמתה בהמתה היכי יתיב יכתיב על העצים אשר על המובח שלא יהי העצים יולאין מן המובח לפיכך לא היי העלים אלא אמה גדומה: ופני כן. ותניא נמי הכי שמקים המערכה לא היה אלא אמה על אמה: נאמר כאן. גבי לבונה דלחם הפנים אזכרה דכחיב ונתח על המערכה לבונה זכה והיתה ללחם לאזכרה: **ונאמר** להלן. גבי מנחה וקמן משם מלא קמצו מסלחה ימשמנה על כל לבונתה יהקטיר הכהן את אוכרתה: אף כאן קומן. לכל מערכה וכי היכי דסתם מנחה מלא קומן אף סחם נדבח לבונה מלא קומן: **ה"ג אי מה להלן שני קומלין.** וה"פ אי מה להלן בלחם הפנים ב' קימלין כדאמרינן לעיל על כל מערכה קומן אף סתם נדנת לכונה כ' קומלין: כלום למדו לקומך לכונה אלא מלחם הפנים והתם בעינן שיהא כל קומן בפני עלמו מלא ואם חסר ממנה פסול ש"מ אע"ג דבהלטרפות יש שני קומצין כגון שהשני יתר אפ״ה פסול כדילפי׳ ממנחת חוטא ש"מ דכל קומן קרבן נפני עלמו: מילסא דרבי אילא אמרה. מדברי ר' אילא שמעינן: ה"ג המסנדב לבונה מביאה בקומלו של כה"ג. וה"פ מדיליף לה מלחם הפנים ובפיים נעשה ולא ידעינן הי כהן דמתרמי וצריך שיהיה הרבה שיקמוך ממנו גדול שבכהנים: ואפי בקומן הבעלים. ממנחה ילפינן ויכול ליתן חותה לכל כהן שירצה שבאותו משמר: והוא שהוכיר לורה. דאמר מטבע: לינורא. שיעורו מולג קטן: לנגד ששה כתי אבות. הכהנים שתקנו חכמים שיהה כל משמר חלוק לששה בתי אבית כנגד ששת ימי השבוע שיעבוד כל אחד ביותו וכשבת כולן שוין שיהא שלום ביניהן שעורות של בהמית הנקחות מן השיפרות היו לכהנים שמקריבין

העולות יכל ומן שאין המובח בעל לא היו לוקאין מן השופרות ואם לא היה להם אלא שופר אחד אחי לאנצויי דשמא באוחו יום של בית . אב הראשון או השני יביאו נדרים ונדבות הרבה ילא יעול הבית אב מן השופר כלום ובשאר ימות השכוע לא יכואו נדרים ונדבות הרבה נמצא אותן בתי אכות מקריבין מן השופר שלא יהא המזבח בטל והוו עורות שלהם ומנלו הנך קמאי בהדי הנך יאמרי יש לכם עורות ואני אין לנו כלום ואי משום הנך עולות שהביאו יחידים במשתרות שלנו מולנו גרם א"נ פעמים שמקריבים שלמים והעורות לבעלים הלכך תקינו ששה שופרות שלא יטול זה משופרו של זה וכשהמעו' באות נותנין אותו לו' שופרות: בנגד פר וכו'. שהמתנדב פר ועולה מביא וניתן לשופר שכתוב עליו פר מנה כדאמרי' יביא במנה והמתנדב עגל מביא ה' סלעי' ונותן לשופר שכתוב עליו עגל וכן כולם והכהנים מקריבין מכל שופר קרבן הכתוב עליו ומתני׳ רבי היא דאמר קטן והביא גדיל לא ילא: קני וכים וקני ובום. בחד ניתנו דשם ותטפת ופשמות. בתרין הוו: המנחות. הייני מותר וב אחד היא: חוטא דללבור אזיל דאילו מיחר מנחם יחיד היסיף משלו ומביא מנחה אחרת: ועשירים האיפה. שכה"ג מקריב בכל יום ואם הפריש לעשירית האיפה של יום וניתותרו שוב אין יכול לצרפו לשם מחר אלא תפול לנדבת זבור וכדר"א לעיל בפ"ב דף ח' ורש"י במנחות פרק האומר עלי יש לו גירסא אחרת ע"ש: ריבו לה שופרום הרבה. כדי שלא ימעפשו המעות: ה"ג כחיב וככלותם וכו": שחי נדבות עשה. דבמלכים כתיב ויקח יהוידע הכהן ארון אחד ויקוב חור בדלחו ויתן אותו אלל המזכח ביתין ונו' ובד"ה כחיב ויאמר המלך ויעשו ארון ויתנהו בשער בית ה' החולה משמע דב' ארונות עשה א' בפנים וא' בחיץ

משנת אליהו

משות אלידהן

בירקטות להמלמודים בהא דמני ד"י כר": מי כן אם פרכוב כו. מרן לא גרם אחה יקוד ואחה

סובב וטעמו מקונא דוכחים (פרי א) וע"א נפסי יקו אם פרכוב כו. מרן לא גרם אחה יקוד ואחה

סוב וטעמו מקונא דוכחים (פרי א) וע"א נפסי רש" יחיש כאן להציא ליאה שמקום המעוכה אחה

מא אחה היה כרכוב ואחה קרנית יותר לד"ח מילי דסקם כוי ואם ייחי כין ד"ה לניוב כין

מאחר כאן כל. ע" כש"י במתוחת וקדו כין ד"ח מילי דסקם כוי ואם ייחי כין ד"ה לניוב כין

הבאה בפ"ע בעון אחמרה כל ע"ר נין ודמקבישות לניים דר ביני דרנה לאומות דלנות

הבאה בפ"ע בעון אחמרה בליחוד לכונה הבאה עם מתחה דקומן א" ג"ל אינו שקרא באדון מתנחה

מלחדים לחומר לון דמס הקשה האימל כין קחולון ודחה כלום לתדו קומן כל עיקרא דקומן מתנחה

מלחדים לחומר מאחרה כאן אוכרה ותאחרה להלן (בתנחה) אוכרה מה אוכרה האמור להלן אלא

לאוברה ר"ש אומר לאחרה כאן אוכרה ותאחרה להלן (בתנחה) אוכרה מה אוברה האמור להלן אלא

ב"ל ע"ר ע"ר ע"ר "ר" בין ד"ה ואותן כיו ונין בין בין ד"ה לא יפחות כיי והבק"ע לא חאה דכרו

ב"נ מביאה בקומלו של כהן. ע"ר חים" דמומות וק" כין ד"ה לא יפחות כיי והבק"ע לא חאה דכרו

המוםי ותרות מאר לבת סהן גדול הגדול שכמהנים ושבה מאחד:

המוםי ותרות מאר לבת סהן גדול שבמהנים ושבה מאחד:

המוםי ותרות מאר לבת סהן גדול הגדול שבמהנים ושבה מאחד:

המוםי ותרות מאר לבת סהן גדול הגדול שבמהנים ושבה מאחד:

לשומר שאתו מר בתנה אחד דמר בתוב אחד: ונעל בתחברון מריא הי כאים ונותן לאום

לשומר שאתו מר בתנה אחד דמר בתוב אחד: ונעל בתחברון מריא הי כאים ונותן לאום

לשומר שאתו מריא הי כל הדי בדר בתוב האחד: ועל בתחברון מריא הי כאים ונותן לאום

לשופר ששמו פר במנה אחד דפר במנה אחד: ועצל. המתנדבו מביא ה' פלעים ונותן לשופר ששמו על וכן כולם והכהנים לוקחים משופר ששמו פר ותקרינה ס פר ויקרני מאוחו שופר פרים עד שיכלו המעות ילהכי נקנו ששה בהמות שאין עולה כאה אלא מששה בהמות אלו: כנגד ששה קרבנות. המנויין נפ"ב מתנ" ה': שופרום הרכה. כדי שלא יתעסשו המעות והחם מפרש מ"ע דמר דלא אמר כמר: ה"ג וככלותם גו' כמ"ש בפנים. ואגב דמוכיר במתניתו מדרש יהיידע לא יובא כיח ה' דריש להני קראי ודמי קראי אהדדי הכי גרסי' בכבלי כתובות וקו בי ימשני

הקנין קלובין היו: ו**אוכלם בקדשים.** לערב: ואינה חוששת שמא נחשלל בהן. דחוקה על ב"ד של ההנים שאינן עימדים משם עד שיכלו כל מעוח של אותו שופר כדי שלא יאכלי מחוסרי כפרה בקדשים: ואין הכהן חושם וכור. ולא פליג ר"י משמע דכ"ע מודים דלא חיישינן שמא מתה אחר. מהן: ומשני כי קאמרינן לר"י דחייש למערובת היינו שיוודע לן שבוודאי מת א' מהנותנין לתוך השופר נמצא שהן מעורכות: ופריך ואי שמרי כו. כלימר אמאי ועכור ד' זווי דמי החנואת וואמר דאלי הן דמי החנואת שמכו בעליהן והשאר יקרבו ודקאתר ד' זווי היינו וווי פשיטי שמ' מהן הוא דינר לורי יהן דמי פרידה אחת דמנן כו ביום עמדו קנין ברבעתים פי׳ פרידה אחת והרובע הוא אלי דינר לירי שהוא ד' דווי מדינה א"ל אורחיה רש"ם למתני ד'. לים ליה ברירה. גא סמכינן אברירה למשרי איסורא: ואוכלת בקרשים אואינה חוששת שמא נתעצל בהן

ואן ואין הכהן חושש שמא דמי חמאות מיתות

מעורבות בהן כים קאמרינן בחמאות שמתו בעליהן

ודאי ואי אמרינן ובונברור ד' זוזי ונישדי בנהרא

ואידך לישתרו הא אמרינן בעלמא ר' יהודה לית

ליה ברירה: רבי© יוסה בי ר' בון (ביבא) א"ר

בא בר ממל בעי אמר ולו הרי עלי עץ במביא גיור

אחר א"ר לעזר מתניתא אמרה כן שזה קרכן כפני

עצמו ווה קרבן בפני עצמו כהאי דתנינן מחק

שנים בידם שני גזרי עצים (ג)קרכן לרבות את

העצים ריב"ל אמר עוביין אמה גבאמה שוחקת

וארכן באמה גדומה ר' חוני בשם ר' אמי כמין

מורטני א"ר שמואל בר רב יצחק לפיי דשלא היה

מקום המערכה אלא אמה על אמה לפיכך לא היה

בו אלא אמה גדומה ותני כן דואמה היסוד אמה

בובב אמה כרכוב ואמה קרגות ואמה מערכה:

לבונה לא יפחות מקומץ וני נאמר" כאן אזכרה

ונאמר להלן אזכרה מה אזכרה האמור להלן מלא

קומץ אף אזכרה האמור כאן מלא קומץ אי מה

אזכרה האמורה להלן "שני קומצין אף אזכרה

האמורה כאן שני קומצין והואמר רבי אילא כלום

למדו לקומץ (א) אלא (מלחם הפנים) ממנחת חומא

מה להלן קומץ החסר פסול אף כאן קומץ החסר

ונו פסול אמר רבי יוסה מילתא דרבי אילא אמרה

המתנדב (מנחה) לכונה מכיאה בקומצו ויו של

וֹן כהן (גדול) (ר' אלעי בשם ר"א) רבי חזקיה בשם

רבי ירמיה ואפילו בקומץ הבעלים: זהב לא יפחות

כו': אמר ח ור"א והיא שהזכיר צורה אכל אם

לא הזכיר צורה מביא אפי' צינורה: ששה לנדבה.

(כ) (רב אמר) חזקיה (יי אמר כנגר ששה בתי אבות

בר פדיה אמר כנגד שש בהמית פר ועגל ושעיר

איל גדי ומלה שמואל" אמר בנגד ששה קרבנות

(קני זבים וקני זבות קני יולדות) ויו חשאות

ואשמות המנחות ועשירית האיפה א"ר יוחגן ע"י

שהנדב׳ מרובה ריבו לה שופרות הרבה [ה]סכתיביי

וככלותם הביאו לפני המלך ויהוידע וגו' (ג'ר"ש '

בר נחמן בשם רבי יונתן אמר שתי נדבות עשה

אשם מצורע ומותר מנחת חוטא ומיתר עשירים האיפה של כ"ג שגם היא נקראת מטאת שנאמר יבים חטחתו זו עשירית החיפה. ר' חושעיה חמר כנגד מותר חטאת ומותר אשם ומותר אשם טיר ומיתר אשם מצורע ומותר קינין אלו קיני חובה ומותר מנחת חוטא מכל אלו לוקחין עולות הבשר לשם והעורות לכהנים כשאר עולות שנאמר עור העולה אשר הקריב לכהן לו יהיה. כתוב חחד חומר חשם הוא חשום חשם להי וכתיב בפרשת נשא האשם המושב להי לכהן הא כילד כל שהוא בא משום חטא ומשום אשמה שהיה חייב אשם כגון אשם גולות אשם מעילות אשם תלוי אשם שפחה חרופה אשם נזיר אשם מלורע אם הפריש אשמו ונאבד והביא אחר מחתיו ונמלא הראשון ירעה עד שיסתאב וימכר ויפלו דמיו לנדבה. מותר חטאת מי שהפרים מטאמו ואבדה והביא אחרת מחמיה ונמגאת הראשונה לרבט דפליגי עליה דר' בחמורה פ"ד תרעה עד שתסתאב ויפלי דמיה לנדבה דלא אולא למיחה אלא אם נמלאת לאחר כפרה ולרי דחמר אפילו נמנחת לחחר הפרשה חזלה למיתה משכחת לה כגון שהפריש שתי בהמות לחחריות האחת תרעה. ולר' שמעון דאמר כל אבודין מתין אפילו הפרישן לאחריות לא משכחת לה אלא כדאמר ר' אמי הפריש שני לבורי מעות מחכפר באחד מהן והשני יפלו לנדבה ומוקי לה בתמורה פ"ד חליבה דר" שמעון. ה"נ הפריש

מעות לכל אלו ונותרו מותרן נדבה:

תקלין הדתין כך הוא דינה שמניא דמיהן של שני החורים וניתנת נשופר שכתוב עליה קינין ששם נותנין מעות קיני חובה: ואוכלת בקדשים. שם גרם וטובלת כדתנן חגיגה בים: האוכן והתחומר כיפורים לריכים טבילה לקודש: שמא יסעלל כהן. דחוקה כהנים עושין שליחותן כדחתרינן בתנחות וכיון בין: ה"ג וחינו חושש שתח דתי חעאות מחום מעורבות. בהן מדחתרי שמטיל בשופר זה ולא פליג עליה רבי יהודה: כי קאמרינן כמסאת שמחו בעליה ודאי. דחיישינן שמא יתוודע בבירור שמתה א' ונמלא כולן אזלי לאיכוד אבל למיחש שמא תמות לא חיישינן: ואי אמרינן ברירה כו' ד' זווי. שיעור דמי פרידה חחת כדתנן כקינין עמדו קינין ברבעמים: ר"י ל"ל ברירה.

בקונין עמדו קינן ברפעתים: ר' ל' ברירה.

הגני

הגני

הגני

הגני

הגני

הגני

הגני במיח שורי בידם. בפרק קמח: מידם או להיי קיימיון: בעני. שאל מה שאמר אם

בי"א מהגיזרין: בידם. ביד כל אחד גזיר א' ש"מ דכל אחד קרבן בפ"ע שוה קרבן בפ"ע

בי"א מהגיזרין: בידם. ביד כל אחד גזיר א' ש"מ דכל אחד קרבן בפ"ע ולכן היה כהן

נכל אחד: שוחקם. רוחת וגדילה. ועוביין של כל אחד וא' בדאמר שכל א' קרבן בפ"ע

ילכן קאי שלי"א בפ"ע דלא כרא"פ: גדומה. פתוחה: טורטני. קבה מאונים יאפיי כ"

בעוביה. א"ע שיחו שון בהיקש אורכן כעוביין כקה מאונים שיון. כך למדמי מתשמתות

ביד הרמנים במתני. א"ע המחק נידש שאה כאה"ש בנצלו ובחים ופיר כ:) לפי שלא פיי

ביד הרמנים במתני. א"ע המחק נידש שאה כמיש בנצלו ובחים ופירך לא היו הענים אלא איה

בידותה ומני כן. שלא היה מקום המערכה אלא למה: ה"ג אמרים לכל ד שש ליה אחר על

מערכה. דאמה שבין הקרנות ומקום הלון מתעטין בי אמחים לכל צד שש ליה אחר מערכה: לבוה

אמה. זוה הביל אלא דאחה כרבוב ואמה קרנות א"כל ושלה בפני עצתה אייכי ולא אבסיו לא יפחום מקומץ נאמר כאן כו'. הכא במחניי בלבונה הכאה בפני עצמה איירי ולא אשכחן קומך אחד רק כלבונה הבאה עם המנחה ונכלל עמה לבונה דבפני עצמה בשיעורן ומפני שרולה לפרש משנחינו המחיל לפרש לבונה הבאה עם המנחה שממנה ימפרש לבונה בפ"ע דמתני": **נאמר כאן.** היינו בלבונה הבאה עם המנחה כחיב ואח כל הלבונה וגו' אוכרתה להי ימשמע להו דאת כל הלבוכה דקאמר היינו כל שם הקטרת לפינה אף הבאה בפני עלמו וכדמשמע בכבלי מנחות _{וחרי} כין: **ונאמר לכלן**. בלחם הפנים ונחת על המערכת לבונה בדתשתוע בבצבי מתחות וקדי כן: ומחת הפני, בנחם הפנים והחת עם התערכת נכונה זכה וגרי לשוכרה: מם לבלן מלם קומון לתערכת ובדתון במחניי דמומות וקדי כי ולים חסר מחלא קומן פסיל כדחמר שם בדילו אף כאן מלא קומן, וחסר פסול: הייג אי מם לבלן כי קחלים, כלחם השנים כמיש במחניי כי צויכין כי קיימין לכל מערכה קומן אי הייג בהא: כלום למדו לקומן מלחם הפנים אלא ממנחם למדו. ר' אילא כא לקחור מה דהשחיל למוד מלחם הפנים ואחר כלום למדו לקומן מלחם הפנים אלא ממנחה למדו כדאמריע לבונה הן דבאה עם המנחה הן בפני עלמה למדו מלחם הפנים אלא ממנחה ולמדו בדאמריע במנחות וכייו בי דכתינ והרים ממנו בקומלו מכלח המומה ותשמנה ואת כל הלכונה מקיש במנחות ביו בי דכתינ והבים בה בחבר בדומה בה במול בל לוכונה ברה ברה בדומה בה הכבר בדומה הלא ממנחה למדו בלאונה ביה ברה בדומה בל הלכונה מקיש לבונה נהרמה דמנחה מה הרמה דמנחה קומן אף לבונה ג"ב קומן ומינה מה להלן קימוץ החסר שבר אף כאן קימון החסר כשר להאי סוגיא ל"ל דרב אילא ס"ל בלבונה הבאה עם המנחה כר"ש ור"י דאפליגו במנחות וי"א ביו גבי חיסר לבונתה וס"ל דכשר וגם ס"ל כחד מהני המוסוף כד ש די "רוספרגו במנוחות והיה דין בני ויותן ובמוסף הך דיכם דינם קד לשם המח אמוראי די אמו ויהיי נהחא דים"ל במחליקה בלבניה הבלה עם המוסה הכי ומיי בלבווה בפני עלמו כ"ל לר"ש ור"י דקומון החסר כשל משא"כ בקהלין דמויכין דלחם הפנים לדברי הכל חסר פסול כדאמר החס: מילחיה דר"א אמרה. מדבריו מוכח: ה"ג המסרדב לבונה מביאה **בקומנו של בקן.** דהואיל דלמד ממנחה ידינו כלבונה הבאה עם המנחה אף לקולא אם כן לכולא מילחא נשוויה דמשערינן בשיעור קימנו של יד הכהן: אפילו בקומן בעלים. דמ"מ כמנת והפנות משרה לתפעית בעישה קיותה של א הנהן. משינו בעותם לתיל הנהן. בשנים לתומן בעלים לתומן בעלים ולת הנדבה נפני עלמו היא: לורה. מטבע כמ"ש בנתחה אלותהם דוחי: לינוחה. מולג קטון בעלים לתיל היא השבוע זה עוד יומו השבוע זה של היומו והה כנגד וי מני השבוע זה של היומו והה יומו ובשכת כולן שיון ולכן תקנו זי שופרות שלא יטול זה משופרו של זה ולא אתי לאינצויה כדאיתה בככלי מנחות וקיים וע"ש: ששה בכחות פר. שהמחודב פר לעולה מביא ונותן

עשה ותנא דכי ר"י נדבה אחח מאי ככלוחם לאחר שהימירו וקשיא על דר"י כתיב ייקח יהוידע הבהן ארון א" ויקב חור בדלחו ויתן אותו אלל המובח וגו" וכתיב ויאמר המלך יעשו ארון א" ויתנהו בשער ביח ה" חולה רב הונא אחר מפני הטמא" בפיצל והשאר שבינמים עד סוף הפי נמחק, וה"פ אגג דמוכיר במחני מדרש יהידע לא יובא פית הי דרש להכי קראי יארדי. וכ"ה בבגלי בתובות וקו:) ועי בס' מ"ח ותחלא נועם: ציון ירושלים חזקיה אמר כנגד ששה בתי אבות. ע" רש"י פסחים דף נ"ו ד"ה לערב שכתב שמשמר נתחלק לששה כתים אכל

גליון הש"ם

[6] ע" תוספות מנחות דף קו ע"ב ד"ה לא: [3] ע" חוספות מנחות דף יא ע"ב ד"ה קומן: [1] הגר"א הגיה כשר ועי ברמב"ם פי"א מפהמ"ק הלכה ח פסק דחיםר לנחמה כשר ועי בכי"ח שם ואפשר שסמך על הירושלמי לפי גירסמ הגר"א: [7] עי סים' מוחוח דף קו ע"ב ד"ה לא:

תורה אור השלם

במענית דף ט"ו ע"ב ד"ה אנשי כתב לשבעה וכ"כ הריטב"ה במענית וברטנורה פ"ה ממדות ופ"ה מחמיד כתב לשבעה וכ"כ הברטטרא פ"ב דמענית מ"ו יהארכתי בזה הרבה יהראיתי כמה מחומות בש"ס שגם בשבת היו ל) א"ה ערכוב מהראות יש כאו כי

רישה דקרה ויחתר המלך ויעשו הרון

א' וגו' הוא כד"ה ב' כ"ד וסיפא דקרא מהב חור בדלתו הוא במלכים ב יב.

ב) לעיל פ"ב הל"ד וש"נ. ג) רבי.

ד) לקמן הל"ג, ה) ב"מ כו א פסחים

ו א. ו) מולין לה א.

עין משפט

נר מצוה

א א מיי׳ פרה ג משהלים הלי״ד:

ב ג מיי׳ פ״ו ממעשר שני הלכה יב:

ד ד מיי׳ פרק ג משקלים הלי״ב: ה ה מיי פרק ה מפהמ"ק הל"ח:

ו ה מיי׳ פייז מכלי המקדש הל"ט:

ז ז מיי׳ פ״ו ממעשר שני הלכה י:

ט מיי׳ פרק ייט מפהמ״ק

הל״ד:

נוסחת הבבלי

(א) לקינין לגיולי כיו: (ב) כמין

קובליים כו' יפלו לשקלים אית כו'

שמת (אביה) א"ר אפי כו' ומת מהו

א"ל כו׳ עולה רבי חוקי׳ אמר בשם

ר"ל תנחי ב"ד כו' עולות אם כו

האשה כו': (ג) בירושלם בשעת הרגל

מעשר וכשאר כל ימו׳ השנה חולין:

הגהות הגר"א

[א] השורה הנסגרת כאו ל"ג לה

ועיין כת"ח שהאריך מאוד והכיא

ראיו' נגד בעל ק"ע דל"ג לה: [ב] ל"ל את הפסולות ואח

החובדית: [ג] ה"ג ל"ל דלא בין קינין לעצים בין לבונה לוהב לכפורת כל"ל:

ציון ירושלים

משמרום ועי' יכמות דף ק"ו רש"י שם ד"ה כל שכתב ששה בתי אבות

אכל בנמ' שם משמע דגם בשכת היה

שמנה דוק ותשכח אבל מנאמי מנחות

דה"ז ע"ב שמבוחר ג"ב דלח היה רה

ששה כתי אכות וכתשוכה כארתי

בדברי' באורך ואכ"מ: תנאי ב"ד

הוא המספק את הקינין מספק

גליון חש"ם

עיין ק"ע אמנס ברע"ב כחב [6]

כשם הירושלמי דבית דין הממונים

על הקנין לוקחין משל לבור כפי אותן

מעות שנמנאו ומקנין אותן לבעל

המעות יכו׳ ע"ש נרחה שהיה לו

גרסה החרת כחן ובחמת שלפי מה

המשל ממנת כמן וכמנת שנפ מים דקי"ל כר"י דהמספק את הקנין

מספה את הפסולות שהרי הרע"ב

אימר כן לקמן מ"ו קשה אמאי כתב כאן דבא משל זכור ונראה כיון

רטעמו דר"י משום דחינו מקבל

מעותיו עד שיהה המזכח מרלה

כמ"ש הרע"ב שם א"ל זה דוקא

בנפסלו אכל כאן במע"מ דיקרבו

הקינין לגיולי עולה יש כאן ריצרי

מוכח אם כן אמאי יפסיד המספק את הקנין ומש"ה תקינו דבא משל

את הפסולות. עש"ן

ב ב מיי שם הלט"ו:

ח ח מיי׳ שם הל"ע:

אולינן כדכתיב והיתה העיר הקרובה

בורכה. נה הל"ל הלה מחצה למחצה יפלו לשקלים

שמביאין מהן קרבנות לבור הקבועים משח"כ נדבה

שאינן אלא לקין המוכח: ומשני אים דבעי וכו'.

יש שרנו לתרך דהיינו טעמא דלא יפלו לשקלים

דלפעמים יתותרו השקלים ושירי שקלים לחומת

העיר ולא לקרבנות באין נמלא שהנדבה חמורה

ממנה: מחנה למחנה. שקלים שנמנאו במחנה

למחצה ה"ל כשקל שמתו בעליו שנופל לנדבה

כדמסיק: עד דאנא סמן. כשהייחי בבבל שמעתי ששאל ר"י לשתואל הפריש שקלו ומת מה יעשה בו:

מותר עשירית האיפה שלו. של כה"ג מה יעשה

כו: יוליכם לים המלח לא נהנין ולא מועלין בו.

קינין וכו׳ מחלה למחלה יפלו לגחל עולה בשלמח

הרוב לגחלי עולה כיון דמדאורייתא אזלינן כתר

קורבה הוה כאילו הן ודאי גחלי עולה אלא מחלה

על מחצה דמספיקה שדינן להו לגוזלי עולה קשיה

ב"ד הוא על המוחרום שיקרבו עולות. אע"ג

דמותרות חטאת הן ה"נ תנאי בית דין הוא

שיקרבו עולות: ופריך האשה הואם שהכיאה

המעום הללו כמה ספרפר. כלומר שמא מקיני חובה

נפלי ובמה תחכפר שהרי לא הקריבה חטאחה:

ומשני סנאי כ"ד הוא המספק אם הקינין מספק

אם הפסולום. ואף זו מן הפסולות היא ילריך

המספק קינין לימן קינין כפי המעוח הנתלחים

ישוחען חטאת על הספק דחטאת העוף כאה על

היה לריך לתנא לשנות נמי בין קטורת לעלים ובין

לבונה לוהב לכפורת מה דינם: ומשני ופניתה

בסיפה. כבר תנה בסיפה זה הכלל הולכין החר

הקרוב וכו' ומרפינן הכל כוה הכלל ומיהו הגך דתני

אינטריך לאשמער שום חידוש כדשנינן:

מספיקין להוליא כל מעשר שני שלהם ברגלים

ומניחין אומן לקרוביהם או לאהוביהן בטובת הנאה

והן אוכלין אותן בקדושתן ועיקר אכילת מעות

השנה כולה לפי שעולי רגלים אינן

הלבה ב מתני' לעולם מעשר. אפיי

הספק ואינה נאכלת: ופריך לא נורכה. וכי

וכי מטאת יכול להקריב עולה מספק: ומשני

וקשים ויש חטחת וכו׳. חמתני׳ פריך דתני

ותסתמא לשני מינין נדבות עשה אותן: **מפני העמאין.** לעולם נדבה 67 היתה אלא שיהיידע נתנו בפנים אבל המלך אמר שימנהו בחוך כדי שיוכלו גם הטמאים דהיינו טמאי מת ושרץ ליתן לחוכו שהם מותרים לכא במחנה ליה: על שם וכו. כלומר ע"כ לומר דשתי נדבות היו דבמלכים כתיב אך לא יעשה כית ה' ספות מומרות וכו' מן הכסף המוגא בית ה' ובד"ם כמיב ובכלוחם וגו' את שאר הכסף ויעשוהו כלי שרת אלא ודאי דשמי נדכוח היו ותן הכסף המוגא בית ה' והיינו הדבה הכתוגה במלכים לא נעשו כלי שרת אבל מנדבה הכמובה בד"ה והיא נימנה חון לבים ה' ממנה עשו כלי שרת: ה"ג השום כתף וכו'. מן כתף המובא כים ה": הדרון עלך פרק שלשה עשר שופרות הלכה א מתני' יפלו לשקלים. דנתר קרונ

ריבב"ן

מעום שנמלחו ביו שופר שחלים מתני׳ לשופר נדבה. הולכין חחר הקרוב בין להקל בין להחמיר: מסלה על מחלה יפלו לנדבה. דנדנה חמורה דכולה עולה אבל שהלים שיריהן קילי קדושתייהו דניתנין לחומת העיר ומגדלותיה: לכונה. חמירא דלכונה היא עלמה קריבה אבל עלים הן מכשירי קרבן: בין קינין לגוולי שולה יפלו לגוולי שולה. סממן כרכנן דקיני חובה הן ואחד לעולה וא׳ לחטאת וחטאת הבשר נאכל לכהנים ומיד שיש לו שעת היתר לכהנים אין בו מעילה והעולה כליל וחמירה טפי: כין הולין למעשר שני. להו במקדש עסקינן אלא אם היו שני לבורי מעות בתיבתו מחצה למחצה יפלו למע"ש מחכלם בירושלים כגון שנשתמש בהן כאחד דאי לא הוה אולינן בחר בתרת כדמוכת בפסחים בפ"ק ודף ו:): מתב" מעום שנמלחו לפני סוחרי בהמה בירושלים לעולם מעשר שני. לפי שרוב מעות מעשר שני לשלמים אולא דאתיא שם שם בחיב הכא ואכלת לפני ה' אלהיך מעשר דגנך ותירושך וגו' עד ואכלת שם וגו' והתם וכתיבן וזכחת שלמים ואכלת שם ודברים כזו לא שאינו כשאי לאוכלו בתורת חולין כלל אפילו בירושלים דאפילו בהתפסה לשלמים לא תפסי דאמרינן בפרק התודה ח"ר אמי המתפים מעות מעשר לשלמים לא קנו שלמים ואם רצה ליקח בהן חטין או דבר חחר רשחי ותניח התם הלוקח חיה לזכחי שלמים ובהמה לבשר תאוה לא יצא העור לחולין כגון שלקחה ממעות מעשר שני ומפרש דאפילו העור אינו בתורת לנאת העור לחולין כשאר שלמים שהעור לחולין ואפילו של מע"ש דאמרינן בעירוכין פ"ג בכקר מלמד שלוקחין בקר אגב עורו דפשיטא שהעור חולין גמור: וכהר הבים חולין. ירושלמי אמר רבא בר חייא בשם ר' יוחנן חוקה שאין כהן מוליא מעות מן הלשכה עד שמתחללת על הבהמה: [ובירושלים] בשאר כל ימום השנה חולין וכשעת הרגל מעשר. מפרש בפסחים פ"ק אמר רב שמעיה בר זירא מ"ע הואיל ישוקי ירושלים עשוין להתכבד בכל יום וקתאי קתאי אולו להו: מתני' דלא כר' יוסי דתניא ותוספתא פ"גן א"ר יוסי אלו דברי בית שמאי אבל ב"ה אומרים לעולם מעשר חוץ מהנמלאין בהר הבית נשחר ימות השנה שהן חולין: מתנר' חכרין **עולות. ודווקה שמנוחחין כמפורש במס' יומה** פ"ב וחתיכות הטחות וה"ה דחיכה לספוקי בחשם אבל חטאת שכיחא טפי מ"ת אכילתו שוה ליום ולילה ודוקא בעורה איכא לספוקי

בחטאת אבל בירושלים לא דאינה נאכלת חוץ לעורה בירושלים בין אברין בין חתיכות זכחי שלמים וה״ה דאיכא לספוקי בתודה יבמעשר בהמה ומידי דשכיחה נקט: וה ווה מעובר לורסו וילה לכית השרפה. ירושלמי אמר ר' יוסי יאות לאוכלו אי את יכול שמא נתקלקלה לורתו פי׳ שמא הוא נותר לשורפו אי את יכול שמא לא נתקלקלה לורתו כלותר שמא עדיין לא בא לידי נותר לפום כן לריך מימר תעובר למחר וילא לבית השרפה ולובחי שלמים לריך אתה לפרש מעובר לורתו עד יום ג' שמא היום נשחט ואינו נותר עד יום ג' לשחיטתו: מתני' אכרין נכלות. והאוכלן לוקה לפי שנתנכלה השליכוה אברין:

עשו כלי שרת דלב כ"ד מתכה עליהן והוא כאוקיותתא דבבלי שם: וקשיא על דר"י. דאתר נדבה אחת: בשער בית ה' חולה. משמע דשני ארינית היו אחד עמם בחון ואחד בפנים אלמא

התיכום מוחרות. ירושלמי חתיכות מותרות לא ממש מותרות אלא מותרות משום נבילה

ביה ויעשהו כלים לבית ה': לחתר שהוחירו. ודריש שחר הכסף המותר

הלכה ב מתני' 'מעותה' שנמצאו לפני סוחרי בהמה לעולם מעשר הבית חולין (ג) חבירושלם בשאר כל ימות השנה

שלמים זה וזה תעובר צורתו ויצא לבית השריפה נמצא" בגבולין אברים נבילות והתיכות מותרות

ובהר

חולין ובשעת הרגל הכל מעשר "בשר שנמצא בעזרה איברים עולות וחתיכות חמאות ובירושלם זבחי

מעשר שלמים היו מביחין מהן הלכך לוקחין מהן בהמות ואט"ג דאיכא למימר שמא מן המוכרין נפלו ונתחללו כבר כיין דלוקחין הזי רובא שהרי כמה אנשים לוקחים מחגר אי אמרי דלוקחין הן ולא ובשעת נתחללו והרי הן מעשר: כהר הכים חולין. ואפילו ברגל שרוב מעות שביד בני אדם או הן של מעשר אפ״ה הוי חולין דאוליין בתר רובא דשתה והימור מהמי רגל נפיל: בירושלם. שלה בשוה הבהמות: בשעת הרגל הכל מעשר.

האבק וגם אין אדם רשאי ליכנס להר הבית באבק שברגליו לפיכך אין אבק מלוי שם: איברים עולות. כיון שמנותח כדרך הנתוח המפורש בעולות בידוע שהן של עולות: וחסיכות חפאות. דאין אוכלין בעורה אלא חטאות ואשתוח: בירושלם ובחי שלמים. דרוב כשר הנאכל בירושלם הוי שלמים: וה ווה. בין שנמלא בעורה בין שנמלא בעורה בין שנמלא בעורה תעובר נורתן לפי שנפסל בהיסח הדעת אסורין באכילה ואין לולול בהן ילשרפן עד שיססלו בודאי הלכך טעונין עיבור לורה והיינו שיפסלו בנותר ועבור לורה דשלמים עד

יום השלישי: נ**מלאו בגבולין.** בערי ישראל: איברים נבילות. שכן דרך שחותכין הגבילות לאיברים וושליכן ברחובות שיאבלוהו הכלבים: **חסיכום מוחרין.** שאין דרך לחתוך תקלין חרתין רשב"ג ב' נדבות היו ובד"ה מיירי נדבה אחרת היה לח לבד"ה ודריש את שאר הכסף היינו נדבה אחרת ונמלכים דבד"ה הוה: נדבה אחש תאי כלוסת. כלומר הך קרא דכלוסת דכתיב אורה היה שונה לבד"ה הוה: נדבה אחש האי כלוסת. כלומר הך קרא דכלוסת דכתיב

משנת אליהו

ה"ג מחלה על מחלה יפלו לגדבה אית רפטי חישר כו. הרחמרים זייל פירש בתחני דלכך יפלו לגדבה משים דחמירא משקלים דכנדבה כולן עוליח משא"יכ בשקלים שחריאים מהם פעמים חשאה שנאכלים לכהיים וכ"פ הרע"כ וער"ר רפיעו מכוונת לשישתו דל"ג לא לריכא דלא כוי יפלו לשקלים

תורה אור השלם

ו. ויאמֶר הַמֶּלֶךְ וַיִּעֲשוּ אֲרוֹן אֶחְד. וִיתְנָהוֹ בְשָׁעִר בִּית יֵי חוּצָה: דברי הימים ב כד ח

2. וּיָקָת יָהוֹיָדֶע תַּכֹּהָן אַרוֹן אחָד ויקב חר בדלתו ויתן אתו אצל המזבח מימיו בבוא איש בית יי וְנָתְנוּ שְׁמָה הָבֹּהָנִים שֹׁמְרִי הַסְף אָת כָל הַכַּסַף הַמוּבָא בית ייַ:

מלכ**ים** ב יב י 3. אר לא יעשה בית יי ספות בָּסֶף מִזמְרוֹת מְוָרְקוֹת חִצְצְרוֹת בָּל בְּלִי זָהָב וֹכִלִי בְּסֵף מִן הַבָּסֶף המובא בית יי: מלכים כ יב יד

לבור ודוק:

תני דבי ר' ישמעאל נדבה אחת דכתיב "ויאמר אל החלל: מחלה על מחלה ישלו לנדכה. בגמ' מפרש טעמא: **מחגה על מחגה יפלו ללכונה.** דלבונה היא עלמה המלך ויעשו ארון אחד ויתנהו בהיכל בית ה' ²ויקב קרבן ועלים מכשירי קרבן: מחלה על מחלה יפלו לגוולי חור בדלחו והא דכתיב ויאמר המלך ויעשו ארון עולה. מפרש בנמ': במ' ופריך לה לורכה. לה היה לו אחד ויתנהו בשער בית ה' חוצה אמר רב חונא לתנא לשנות אלא מעות שנמצאי בין שקלים לקיני שהרי מפני הטמאים ר"ח בשם ר' יוסף (על שם) 3אך לא שופר של שקלים היה סמוך לקינים כפי סדר השנוי יעשה בית ה' ספות כסף מזמרות וגו': בפי דלעיל ולא לנדבה שהנדבה בסוף ושהלים בראש: ומשני כמין כוכליים. פי' בעיגול סביב היו עומדין יהיו השקלים סמוך לנדבה מלד ח': ופריך

הדרן עלך פרק י"ג שופרות

הלכה א מתני' "מעות שנמצאו בין השקלים לנדבה קרוב לשקלים יפלו לשקלים לנדבה יפלו לנדבה מחצה למחצה יפלו לנדבה בבין עצים ללבונה קרוב לעצים יפלו לעצים ללבונה יפלו ללבונה מחצה למחצה יפלו ללבונה בין קינין לגוזלי עולה קרוב לקנין יפלו (א) לקינין קרוב לגוזלי עולה יפלו לגוזלי עולה מחצה למחצה יפלו לנוזלי עולה בין חולין למעשר שני קרוב לחולין יפלו לחולין למעשר שני יפלו למעשר שני מחצה למחצה יפלו למעשר שני זה הכלל הולכין אחר הקרוב להקל מחצה למחצה להחמיר: גמ' לא הוצרכה דלא בין שקלים לקינים ר' אבון בשם ר׳ פנחם (ב)כמין בוכלייאר היו עשוין מחצה למחצה יפלו לנדבה [א] (לא צורכה רלא מחצה למחצה יפלו לשקלים) אית דבעי מימר שמא יפלו לשירי הלשכה אית דבעי מימר מחצה למחצה כמי שמת א"רי יםא עד דאנא תמן שמעית קל רב יהודה שאל לשמואל ^ההפריש שקלו ומת אמר ליה יפלו לנדבה (מותר) עשירית האיפה שלו רבי יוחגן אמר יוליכם לים המלח רבי לעזר אמר יפלו לנדבה וקשיא ויש חטאת קריבה עולה בי חזקיה (אחי) בשם רבי שמעון בן לקיש תנאי בית דיו הוא על המותרות שיקרבו עולות האשה הואת במה היא מתכפרת אמר ז' ר' יצחק ולו תנאי ב"ד הוא 'המספק את הקינץ הוא מספק את בוהפסולות לא צורכה בודלא בין קטורת לעצים ללכונה לזהב לכפורת ותניתה בסופה זה הכלל הולכין אחר הקרוב מחצה

למחצה להחמיר:

ולא אזלינן בתר רוב שתא לפי ששוקי ירושלם עשוי להתכבד בכל יום ואי נפל מקודם כבר נמצאו אבל הר הבית לא היה עשוי להתכבד לפי שהוא גבוה והרוח מכבד ומסיר כל

שתמנים נכהדים ושדמן כדי הרני"ב נולשקלים עריפא שמות נשיטחו דרי" גם נריפת דנח כו 'יפני נסקרים כנסקרים ושדמן שדמן בק"ע לשקלים עריפא שהוא לתחלת לקרים ודנות הרמנ"ם כנסקים אחריתא והכון שדמן בק"ע לשקלים ודעת הרמנ"ם בל הרמנ"ם הרמנ"ם במחנרי ופלו לשקלים ודעת הרמנ"ם ו"על השטא דמשני בפלי נכל בל ליב בי גולי עולה דמת הרמנ"ם ללכיים ניתול שלה וא"ב בי גולי עולה ב"ב בי גולי עולה במחניים שדמן לנתול בי בי גולי עולה אמים במחם להמולה בל המולה למול בי בי בולי עולה במחמרים שדמן לנתול עולה במחם להים בי בל בקרבנות ועולה מותר וכן דמי הרמו להכנים שמא יפלו לשירי לשכה ילא יביא כלל לקרבנות ועיאל יותר וכן דאיר דבעי מימר עעתא תשום שמא יפלו לשירי לשכה ילא יביא כלל לקרבנות ועיאל יותר וכן

למסיכות קטנות אלא הכשרות למכרן או לתח אותן לקדרה: שהבשר מרובה. ואין חותכין הכשר לחרוכות קטנות אלא מכשלים אותו איברים: גמ" ופריך לא לורכה. לא הייל לחנה למחני אלא בהר הבית קדש דודאי מחרומת הלשבה נפל שהרי אין אדם רשאי לכנים לשם כמעות לרורין בסדינן: חוקה שאין הרשה הגובר אין מולים מעות מן הלשכה אלא אם כן נתחלל הלכך כל הנמלא בהר הבית חולין: הסיע דעם. היסת הדעת מן הקדשים אע"ג דפסולין שעומן עיבור לורה קודם שריפתו: מסגיםא אמרה כן. כלומר מחנר נמי דייקי: ויאות. בממיה וכי שפיר האמרת דלמא במתני אין הטעם משום היסח הדעת דכל שהיא בעורה לא נייקרי היסח הדעת דליכא למיחש לשום טומאה יהכא היינו טעמא דפסול שמא ככר

יום משמתה ייתוח משם שמו המחלים המנודה לו מנחוץ משום שלמר שמו הלגיך כי יצרטים או מנו של הציה פצייון לתחני ולשון החום" מעיח שפחינו כי וכיה בחום" כייח כיי א' ואפשר דולפודהו פייל כפי הדמנ"ם מדלא הקשו ממחני דעדיפא לאקשויי מינה אם לא משום דכחיספחא מפירש מעות הקשו ממנה

נתעברה לורחו לפיכך טעון עיבור לורה ודחי חבל

לו מר מממים לד לי מו מנוחה ליו (ל פ"ג ה"ח, ג) פסחים ט ב וש"ל, ד) עי׳ חולין לה ח,

עין משפט גר מצוה

' א מיי׳ פרק י״ה ממ״ה הלי״ה טור שו"ע יו"ד סימן קי סעיף

א ב מיי שם הלכה יב טור :מי"ע שם סימן סג

נוסחת הבבלי

(א) א"ר חייא בשם ר"י כו": (ב) ר"י בר חנינא כו' ר"י בר מנינא כו': (ג) ר"א כר' חנינא כר׳ ומפיק לשוקיה א"ל כר׳ מזכין הופר גבי טבתה כו׳ בר גם נחית משוני נשר איסקופתיה גו נהרא אינשיתא וסליק לי' כו' בשוקא ניעין קופר כו':

הגהות הגר"א

(א) ה"ג היסח הדעת פסול וטעון עינור לורה. וה"פ דהא איכא למ"ד דס"ל היסח הדעת פסול הגוף הוי שהוא מעלה בקדשים שנפסלין בכך ואפילו יבוא אליהו ויאמר שלא נטמא כל חותן הימים שהסיח דעתו מהן אין שימעין לו ולהך מ״ד לא בעי עיבור לורה בפסול דהיסח הדעת ור׳ הושעים פ"ל כחידר מ"ד דהיסח הדעת פסול טיתאה הוי מחשם שמא נטמא יכיון דלא חוינה ליה שנטמה הלה חששה בעלמה לכן ה"ה לשרפו כלה עיבור לורה שמא לא נטמא וזהו דאמר פסול יטעון עיבור צורה: [ב] א"ר יוסי ויאות לאכלו אין את יכול כו' לשריפה אין את יכול שמא לא נתקלקלי לורתו לפום כן כו׳ כנ״ל: [ג] נ״ל א״ל לים הדא היא דא"ר יוחנן בו". כלומר שנדמו דברי ר' יוחנן שהתיל נמנא ביד נכרי דהא ראינו שנכרי מוציא בשר נכילה: [ד] תיכח ר׳ נמחק:

ציון ירושלים

סרי קכח ובתומי וקלות החושן וכשובב ונתיכותו ודוה היטב: הסיע דעת טעון עיבור עיין חום׳ חגיגה דף כא מ״ם כזה כשם רבינו אלחנן ודבריהם ממוהין וכבר האריך בוה כסי שיח ינחק על חגיגה וערי מל"מ פריט מפהמ"ק הל"ד שלא נוכר מדברי הירושלתי הלו ועיין לל"ח פסחים 7"57

גליון הש"ם

עי' פסחים דף לד ע"ח [6] ולא ממחני דהכא ועי ק"ע ולא ממחני דהכא ועי ק"ע ד"ה ויאות וקשה א"כ אמאי בעי עיבור לורה בנמלא בירושלים הא בינו מהם במעת: [כ] ע" ק"ע וע" בחולין דף לה וברש"י שם מכואר להיפך דלרב החתיכוי אסורות באכילה ואיברים נבלות ולקי פלייהו ע"ש יא"כ גם כאן פי מותרום לא ממש היינו שאינן מותרות לגמרי ודכוותה איברים נכלות היינו דאף לוקין עליהן ודוק: [ג] עי' כתובות דף טו ע"א מנ"ל לר"ז וכר' התם לחומרא ע"ש ול"ע דמכואר כאן בתשע סנויות מוכרות נכלה דאמרינן כל קבוע כמע"מ אף לקולא. וער בש"ך ביו"ד סר קי ס"ק טו:

כל שנפסל בהיסח הדעת בודאי אפי׳ עיבור נורה ובשעת הרגל שהבשר מרובה אף איברים מותרות: אין לריך: לוקין עליה משום נכלה. דודאי נכלה היא: **התיכות מותרות לא ממש.** דמותרות לאכול ה"נ איברים נבלות נכלות ממש דלוקין עלייהו: אם היו מתרוזות. קשורות זו כזו מותרות דודחי נפלו מיד אדם בשונג: נהחלפו לו. אינו יידע איזו היא: חושש. ומספיקא אסירות כולן אבל אין ליקין עליו דכל קבוע כמחלה על מחלה דמי: ולנמלסם הולכין אחר הרוב. דכל דפרים מרובא פרים וכודאי טריפה הוא ילוקין עליו וכן אם הרוב כשירות אם פריש מותר אפילו באכילה: הנמלא ביד נכרי. בשר הנתנח ביד נכרי כחילו נתנח ברה"ר חם רוב טבחי ישראל מותר: הוה מסמך. היה סמוך על רבי מנא וראה נכרי א' חותך בשר מן הסום ויולא לחוץ: א"ל הא דאר"י הנמלא כיד נכרי כנמלא כרס"ר. ומוחר אמאי ניחוש דלמא מן בהמחו חתך ואפי׳ מקילין וטבחי ישראל נינהו יש לאוסרו: א"ל. הכי אר"י רבי יהוא שראו הנכרי יוצא מן המקולין של ישראל אז סמכינן להתירו: חד כר גם וכו'. אדם אחד נליפורי הלך ליקח כשר מן הטבח ולא נתן לו: פיל. לחד וכרי שיקח לו יהכים לו: פיל. הרי בר גש לטבח לא לקחתי בע"כ ממך שהנכרי הביא לי: אמר. הטבח ולאו בשר נבילה מכרתי לנכרי: מעשה זה כא לפני רבי. ושאל לו אם נאמן העבח לאסרו: ואמר. רבי לאו כל כמיניה לאסור מקולין דליפורי וכיון שלא הכריזו טריפה בו ביום הבשר מותר: רב. ירד לבכל ראה אותן שהן מקילין באיסור בשר להגיחו ביד נכרי והחמיר יאסר כל בשר שנתעלם מן העין וכדמסיק: משנת אליהו לאידך טעמא: לפ נריכם דלם כהר הכית קדש. כפסחים מחץ פנות. כל אי הבית הקשו בשם דיי היאן נמנאאו שם הא אמור כ' הרואה לא ינתם כדר הכית במעות הצרורין בסדינו ותירלו דרוקא בסדינו בפרהסיא דגנאי היא כמו הולך לסחורה אבל בצועה שרי והתוי"ע הכיא הקוש" זו הולך לסחורה אלצ לנונה כדי החורים ולמדי המים למדי בישם ר' חבינה בש הולף לסחורה אלצ לנונה ביש החורים המים הקושר זו להיבוד בישם ר' חבינה ביש הול אור מלול שמים כי מעת הדביו מוסיום דלפי הכי שהול פיי הרמכים שהול גנד הועה איכ ליון דשה ליך במעות מיון בממטי לא מייר מחשר איכ ליון דש האלל לך מעות היו במחון מקילין וחבו מעות ושגבה חיל דהא הרמכים נופי מחורו פייו מהלי ביה הלכה כי פוסק דלפור ליום מעות לורכן נסדינו

גמ' לא צורכה דלא בהר הביה קודש (א)רבי בא ר' חייה בשם רבי יוחנן חזקה שאין הכהן מוציא מן הלשכה מעות עד שהוא מחללן על הבהמה: בשר שנמצא כו': רביל לעזר בשם ר' הושעיא [א] הסיע רעת מעון עיבור צורה א"ר הושעיה ולו מתני אמרה כן תעובר צורתו ויצא לבית השריפה א"ר [ב]יוסי ויאות לאכלו אין את יכול שמא נתקלקל צורתו לפום כן צריך מימר תעובר צורתו ויצא לבית השריפה: נמצא כגבוליו וכו': וכי קריספא בשם (ב) רבי יוםי ברבי חנינה איברים גבילות עליהן משום נבילה מתניתא אמרה כן איברי נבילות וחתיכות מותרות חתיכות מותרות ויו לא ממש ודכוותה איברים נכילות לוקין עליהן משום נבילה רבי קריספא בשם רבי יוסי ברבי חנינה אם י היו מחרוזות מותרות תשע שחומה מוכרות בשר נבילה ואחת מוכרת בשר שחומה נתחלפו לו חושש ולנמצאת הולכין אחר הרוב אתשעי חנויות מוכרות בשר שחומה ואחת מוכרת בשר נבילה נתחלפו לו חושש ילנמצאת הולכיז . אחר הרוב א"ר יוחנן הנמצא כיד נכרי כנמצא בפלטיא (י)רבי לעזר בי רבי חגיי הוה מסמך לר' מנא חמא לחד ארמאי מקטע מן סוסיה ומפיק לברא א"ל [ג] הרא היא ראמר רבי יוחגן הנמצאה ביר נכרי כנמצא בפלמיא א"ל כן א"ר יוםי ודור' בוהן שראו אותו יוצא ממקולין של ישראל חד בר נש בציפורין אזיל בעי מיזכון קופד מן טבחא ולא יהב ליה אמר ליה לחד רומיי ואייתי ליה א"ל לא נחבית על כרחיה א"ל ולאו בשר דנבילה יהבית ליה רבי ירמיה בשם ר' חנינה מעשה" בא לפני ר' ואמר לא כולא מיניה מיםר מקולין דציפורין רב נחת לתמן חמתון מקילין וחמר עליהן חד בר גש אזיל

חקלין חדתין מה טעם בשעח הרגל מעשר ולא אמרינן קודם הרגל נפלי כדאמרינן בנמלאין כהר הבית הואיל ושווקי ירשלים עשייין להתכבד בכל יים מפני הטיע ואי נפיל קודם הרגל היי משחכחי בשעח כיביד אבל הר נפיל קודם הרגל היי משתכחי בשעת כיכיד אכל הר
הבית ממון שהוא משופע יהרוח מכדדתו מעפרי
ועוד שאין אדם נכנס פאבק שעל גני רגליי ואינו
יעשר להתכבד: גב" לא לריכא כוי. פריך על מ״ש
עשר להתכבד: גב" לא לריכא כוי. פריך על מ״ש
נהר הבית אלא קודש דמתריתת הלשכה נקחין שם
הר הבית אלא קודש דמתריתת הלשכה נקחין שם
כדתניתא בחופסתא פ״י דברכות ולא יכנס במעות
הלרורין לוי בסדיני א״י אע״ג דניתא דרוף
ביוין שוכו להייא לשם מעות בפרסתא כמו בסדיני
ביוין שוכו להייל שם מעות בפרסתא כמו בסדיני
שובאה שוכאה שוכא בר נבלי בהעל לחתובה אלי לינות שנראה שהוא דרך גנאי כהולך לסחורה אבל בלנעה שרי מ"מ למה לעולם חילין והלא שם מעות קדש מלויק: ימשני חוקה שחין כו' עד שהוא מחללן על הבהמה החלה. וכל המעות הנמנאים שם חולין לפיי השני ל"ל אף על גב דברגל אפשר שיובא לשם ולפ" השני כ"ל הף על גל דכרנג נושמי עייבי שם משת מעשר גם כן מכל מקום כיון דמעות דמקות דמקות להק הלילן ימחלה לה בפרסשיל אפור רק לנעשו הדיל חילין רובא ולכן הכל חולין: בורגב" איברים עולום. שכן דרך העולות שכולן כליל ואין חומכין אותן חמיכות ודי להן לעשותן איברים איברים מים חמיכון חיבים איברים מים אין כן חטאות שלאלין חומכין אותן לתתיכות שאין כן חטאות שלאכר חושמי גדשר בתולא שם שתא שתא הדיל בירשלות ולתוכר חושמי גדשר בתולא שם שתא

שאין לוקין עליהן אבל אסור באכילה אברין

נכילות ולוקין עליהן משום נכילות: וכשעת הרגל

שהכשר מרובה אפילו אברין מופרין. ודוקא

דאמרינן ט' חנויות כולן מוכרות כשר שחוטה

ים' בשר נבילה ולקם מחמד מהן וחינו יודע

איזו לקת ספיקו אסיר וצנמנא הלך אחר הרוב

כשנפל אבל אברין שמא נתנבלה והשליכוה

ולא נפלה מידו דמתוך כובדה היה מרגיש

לפיכך השליכוה לאברין: בהמה שנמלאת וכו'.

כפ"ב דקדושין מייתי להא זכרים עולות ופריך

זכרים עולות הוא דהוו ושלמים לא הוו אמר ר'

הושעיה בבה לחוב בדמיה עסקינן וה"ק חיישינן

שמא עולות נינהו ור"מ היא דאמר הקדש במזיד

באכילה המם חמיכות

ולם הרגים

מותר משום נבילה אבל באכילה אסור

בירושלים ובחי שלחים. כי שלחים ואכלים ככל ירושלים ולפירך וששקן בשקר הוחלא שם שתא הוא שלחים ולכן דינן כשלחים: זה וזה. בין שוחלא בעורה בין שנחלא בירושלים: חשובר לורשן. שיפשלי ודאי בנותר וכדמפרש בנתרא יותר שיש תועלת בין אם יהיה הבשר עולה או שלמים. היינו אם עבר אדם ואכלי חתיכות הנתלאות בירושלים אי כהן לחתיכות הנתלאות שלמים. היינו אם עבר אדם ואכני חדיםות הנתלאות בירושלים אי הכן נחתיכות התולאות בעורה אינם חייבים כלום שהן שלמים משא"כ איברים הנתלאים כעורה אם אכלן חייב שהן עודם שהול בעורה אינם אכלן. בשאר תקומותו איברים ככלות. היוסיבון שתא בנילה הוא החתכו להאמיל לחיות או למכור יאם הוא חתכות לא מישיען להכי דאין דרך לחתוך חתיכות אלא מה שאודלין אותו ביר אום ואם כן בשר שחוטה הוא תוחת באם באות היינו דוקא בעיר שכלה ישראל אכל בעיר בכרים אפור מחתה באר שתעלם מן העין: בשעם הרגל שהבעה מדובה. אל בני אדם אין נריכין לחתכן חתיכות אלא שתבשלין אותן איברים ולפיכך אף איברים עותרים בו באים בחול שיבור לוקה ביר אותרים שותרים שותרים מותרים בו בירוש שיבור לוקה. אותרים שותרים בו באים ברב בא מותרים מותרים בו באים הרגל מותרים בירוש שיבור לוקה. היא ברא אותרים שותרים בו הוא שיבור מותרים בירוש כלותר דאיכא למ"ד דס"ל היסח הדעת פסול הגוף הוי שהוא מעלה בקדשים שפסלין בכך ואפרי יבוא אליהו ויאמר שלא נטמאו כל אותן הימים שהסיח דעתו מהן אין שומעין לי ולהך מ"ד לא ימה מניהו הימת שכח נמנחה לה מתן הימה שביטה לעדו היקן הין שונשין כי זכן יוכן יידי להים בני עיביר לזרה בפסול דהיסה הדעת זרכי השעיא סייל כאידך מ"ד דהיסה הדעת פסול טיומה היו מחשב שמא נעומא וכל מחימא ליה שנמא אלא חשאל בעלמא לכן א"א לשכפו בלא עיביר צורה שמא לא נטמא יוהי דאמר פסול וטעון עיבור צורה: מחני" אמרה כן מעובר בלא עיבור צורה שמר לא נטמא יוהי דאמר פסול הגוף היה ל"ל עיבור צורה; ויאות. מפרש טעמא לורסו ויאה ל"ל עיבור צורה; ויאות. מפרש טעמא דמחניחין דתלריך עיבור לורה לשרוף יהא בנידון דידן דליכא בהא מילחא אלא ספק טומאה יותרנים אותר בעודה וקייל בפסחים הייש בין דעודה הבייר לעומאה וכן ירושלים ג'יד קייל דהוי רהייר כדאמרינן בעירובין וקייא אין וקייל דכל ספק ברהייר טהיר ולמה ילטרך עיכיר לורה ולשרפו לדידיה דס"ל דפסול טומאה הוי: **דלאכלו אי אסשר**. גם דמחשש טומאה הוי בלה יה כלכם עד " מעש המולחות ברישבר כי הדי אנ חיון השלם המבכרן בריב בדיא בשל הוא בבל בדיא בשל היה בל היה של היה בל היה בי בדיא בשל היה בל היה בי בדיא בהיה לעל בדיא בי בדיא בהיה לעל בדיא בי בדיא בהיה לעל בדיא בי בי בדיא בי

בעי

הימודיה דנה ההנכח בדודים בנגני שם קיד כין החי מנה סיי רפסיי פנות פעיון שניבו נורה ושם מכנה חיד מייך מייד בדין החי הנה סיי הדורים שם הככה זי קרכן שמפגנ לא נכסל ישקף מייד וכל שפונה לורמו ונהם מחיק לפייז פסק החנים בישלי מוקד בשל היות בישלי מוקד היות היות לביה ליידוק רלא ליידוק רלא לו בעירה ולא בירושלים כדכחיכוא והגאון בעל משנה לוגין בעל משנה בשל הנוף היין למיש הבעייב במניים יו והיינו שכת בלוגים מוסט בבר נפסל בהיסח הדעם מנחאה או פסל הנוף היין למיש הבעייב במניי שכת בלואל הלוא מייד מסס פסק כמייד היסח הדעם מנחאה או פסל הנוף היין לוגיש הבעייב במניים ווי והיינו שכת בלוגים מוסט בבר נפסל בהיסח הדעם מנחאה הגיע מומאה הגיע ויות בלוגיע ויים שכת בלוגיע מוסל הגיע ויות בשל מות ביא וכלוגין מות באל מהר בייל הוא מות באל בפירוש לחבר וויות בפול הביף היי היה לוגיע לות באל מות באל בהעייב והחייע הביא פיי המביל הוא המביין ורשלמי יואף ללוגי בולוגים לוא הבייל מות באל ברעייב והחייע הביא פיי לוא המביין לוגים של בלוגים לוגים לוגים לוא המביין בירושלתי בלוגים לוגים לוגי

ל) ירושלמי ע"ז פ"ב הל"ה. ב) עי׳ ב"מ כד ב, ג) שם ע"ח בשם רשב"ח ובשקלים הנספח לבכלי רשב"י, ד) קדושין נה ח, ה) מנחות ע"ג ב נא ב וע"ש, ו) עי׳ הדושיו נה א ב, ז) דברי רבינו המחבר מעורבבין וכצ"ל ומסיק דבכל מידי דחיכא לפפוקה מספקינן כגון אם הוא זכר וכן שנה רש לספק שמח פסח סום וכו׳ עד לם שכיםו ופת"כ ללה"ד ירושלמי וכו' עד מכיון שהוא תנאי כי"ד אין וה מויד ואח״כ לריך לפיין על המשנה ממשכנין את מולאיה וכו', מ) ל"ל אם לריכה שני קמלים או דסגי בקומן אסד,

מסורת הש"ם

עין משפמ נר מצוה

מיי׳ פרק ו מגזילה הלכה ב טוש"ע חו"מ סימן רנט

מעיף ז: יג ב מיי׳ פרק ד משחיטה הל״ח טוש״ע יו״ד סימן א

:סעיף יד ג מיי׳ פרק ו מפהמ״ק הלי״ח:

בו ד מיי' פרק ג ממעה"ק הל"ה ופ"ד משקלים :מל"ג

מה מיי׳ פרק ד משקלים הל"ד: יז ר מיי פרק ג מתמידין

הלכ"ב: יה ז מיי' פרק ח ממעילה . הל"ו

ים ח מיי שם פ״ב הלכה ה: ב ט מיי׳ פ״ו מכלי המקדע הל"ט:

נוסחת הכבלי

(א) ומטפמה נמייה וטלהחל חזר אול בעי מסבינה כו' ההוא מסומיה גינוי שטף כו' נהונים (כי הא) אישמכה בכנישתא דכולי כו' דמני ר"ש ב"א כו' א"ר מונא קומי דר' ואנא סמוי כו': (ב) מביא נסכים כו':

הגהות הגר"א

[א] כל הפסקה נדפסת בחלוף גרסחר ומכולכלה מחוד וה"ג ואין השלמים באין מן הזכרים ומן הנקבות ר' הושעים רבה אמר לבא בדמיהן שנו כינד הוא עושה מולים לחולין וחחר ועושה אותן עולות א"ר אסי לר' יעקב בר לחל וחין וה מויד ל"ל מכיון שתנאי ב"ד הוא איו זה מזיד א"ל ר׳ יוחט אומרין לאדם כא ומעל בקדשים אלא הולכין בהן אחר הרוב אם רוב וכרים עולות אם רוב נקבות זכמי שלמים א"ר ועירה כמה דהת המר תמן תנחי ב"ד על האובדו׳ שיחרבו עולות כן את אמר אוף הכא תנאי ב"ד על החובדות שיקרבו עולות כצ"ל. וער׳ בת"ח כי הוא מפ׳ גר׳ הגאון זייל:

ציון ירושלים

ועל הקינו הפסולו׳. תוי"ט וכמוספות שם וכמחכ"ת לישתיטתיה ש"ס ערוך סוטה דף ח ואמרי דאמון וקיימין אקורבניא וכ"כ הרמב"ס

גליון הש"ם

(ח) עי׳ מוספום חולין דף נה ע"ב ד"ה אסיק ול"ע: [3] עי מוס' ב"מ דף כד: ד"ה חתח ועי׳ ברשב״ה בחה״ה בית ד׳ שער צ': [ג] עי׳ ה"ע והמולחו מותר להקריבו לפסחו כן הוא לשון הרע"ב והיינו שמוכרו אין מכר אלא הולאת הדבר מרשות לרשות עי' בטו' חו"מ סי׳ לג נתעורר מה. ונרחה כיון

מד בר גם. אדם אחד הלך לרחוץ גשר בנהר ונפל מידו והלך לו חזר ורצה ללקחו מחוך הנהר א"ל דב אסור לך בשר זה שאני אומר הראשון שטפו נהר והביא בשר אחר של נבלה במקומנ: חד כר גש. אדם אחד הוה מהלך בשוק טעון בשר כא עוף ששמו דיה וחטפו ממנו והשליםו במקום אחר ורצה האדם ההוא לחזור ללקחו א"ל רב אסור לך הא שאני אומר כשר נבילה היחה טושאת וזרקתו והאי שלקחו ממנו אכלה: גינאי. נהר ששמו גימאי שטף נודות של ישראל ומצאוהו אח"כ: יחכמון וכו'. יראו שופכי יין אם מכירין שו היא קשריהן שקושרין הנודות יחד ויש להן סימן בקשרים מוסרים: נקוניקה. מין קנקן נמלא בבים הפנסת של עיר ששמה בולי והיה מלא יין: אמר יסכטון וכר.

יראו רושמי החביות בסיקרי אם יכירו שהוא מרושם שלהם ה"ל סימן ומותר: באסרסיא דגופתא. ברחוב של עיר ששמה גופתה: משונם הים. מקום שהים מגיע לשם כשעה שהוא פוער: משום שחיפת הנכרי. דאולינן בתר רוב מהלכי דרכים ובדרך ההוא היו הרוב ישראל: ואש**מכת דבית ר'.** ונתברר אח"כ שהיה הגדי משל בית ר' וכדיו החירוהו: **טיגול דגוכנה.** עיגול של גכינה מלאו בפונדק של לוי יהיו שם רוב ישראל: ומשום רוב מהלכי דרכים. ולא אסרו משום גבינות הנכרים: ואשתכת מו דר' **אלעזר כר' יוסי.** ומלאו שהיה הגפינה של ראבר״ וכדין התירוהו (והר"ה פולדה לה דק): ה"ר מנה. לפני ר' יוסי ואנו רואין שחכמים מכרחין אפילו מולאין בפלטיא הגדולה ושאר מקומות כיולא בהן: א"ל. אחה אם היית מוצא דבר לא היית נוטלו לעלמך ורבי יונה אביך לא אמר כן אלא אמר הלואי שאמנא מניאה לפנים מן פיוסרום יהוא מקום שרבים מצויין שם ולה הכריונה: הפילו כן. סתמה דש"ם קאמר אפ"ה פעם אחרת מלא ר' יינה לפנים מן פיוסרוס והחמיר על עלמו והכריוו:

הלבה ג מתני' זכרים עולות. שאנו מולין שיצאו מירושלים ורוב זכרים שבירושלים

עולות ורוב נקבות זכחי שלמים: הראוי לפסקים. זכר בן שנה מן הכבשים או מן העוים פסחים והמולאו מותר להקריבו לפסחו: קודם לרגל שלשים יום. משעה שמחחילין לדרוש בהלי פסח וחדם מפרים חת פסחו: ממשכניו חת מולחיה. המולה עולות או שלמים היו ממשכנין אותו עד שיביא נסכיה משלו שלשה עשרונים לפר ושני עשרונים לחיל ועשרון לכבש: מניחין חותה ובורחין. כדי שלא להתחייב בנסכיה: שבעה דברים. החשיב להו וחזיל: נכרי ששלח עולומו. דדרשינו חיש איש שנכרים גודרים נדרים ונדבות כישראל: שחהא מנחחו. עשירית החיפה שכהן גדול מקריב בכל יום מחליתה בבוקר ומחליתה בערב: **קריבה משל לבור**. בגמ' מפרש טעמייהו דר"ם ור' יהודה: ושלימה היפה קריבה. כשהית באה משל לבור לר"ש או משל יורשים לר"י עשרון שלם היתה קריבה ולא חלי עשרון ובגמרא מפרש מנ"ל: שיהיו הכהנים נאותים בהן. דוקא לאכילת קרבנות אבל לאכילת חולין אפילו אותן הנאכלין בעזרה כדי שיחכלו הקרבנות על השובע חין נאומין בהן: שלא יהיו מועלין באפרה. בגמ׳ לה: ועל החינין הפסולות. המחויביו קינין מביחין מעות ונותנין לשופר וב"ד לוקחין המעום וקינין בהן קינין והבעלים הולכים להם וסומכין על הב"ד שיקריבו קיניהן ואם פרחו הקינים או נמלאו פסולים תנאי ב"ד הוא שיקחו אחרים מתרומת הלשכה ומקנים אותן לבעלים רוצאים בהן ידי חובתן: המספק אם הקינים. אותן שפסקו עם הגזברים למכור להם כל הקינין כין הוא חייב להחליף כל שימלא בו פסול: בכו" לכם כדמיהן שנו כלומר חיהי ודחי לח קרבה וה"ק אם כא אדם זה המולאה לעשות לה מחנה ובא להכל על עלמו חוב כל דמים שהוא שהוא בספק ולהוליאה לחולין ולהקדים את דמיה אם זכר הוא נחחייב אף בדמי עולה דחיישינן שמא עולות הן: אומרים לאדם וכו'. דכל בהמות הקדש הראויה למובח אסור לחללן דכחיב אם בהמה טמאה ופדה בערכך ואמר מר בבעלי מומין שיפדו הכתוב מדבר אבל תמימים לא חה שבא לימלך ולחוב בדמיה וכי נאמר לו עמוד וחטא לחללה מזיד בשביל שחוכה לחקן הקרבחה של בהמה זו: אם

רוב זכרים עולות. וה"פ דמתני' אם רוב בהמות שנמצאו זכרים כולן עולות ואם רובן נקבות אף זכרים שבהן שלמים: ופריך ואין השלמים כאין מן הוכרים. נמי וא"כ אף זכרים ניחום שמח שלמים הן: ומשני כילד הוח עושה מוליחן לחולין. ע"מ שיחורו להיות עולות ואין זה חטא דהא עכ"פ מקריכה ע"ג המזכח ויותר נ"ל דאף זה מן הקושיא אף לר"י קשיא כינד הוא עושה וכו׳ אלא שמוליאן לחולין א״כ אף לכ׳ אושעיא ל״ק ומשני דתניא ב״ר

משנת אליהו

נכר וספא לי א"ל חרי עביר והסיא מריפה היה אחר כי בשיל שוטה זה שששה שלא כהוגן נאמור כל המקוליון ולישוא דסוביין משמע דעובדא חדה היה אולכן פירשתי במד גוותא והדפירש"י שם וכדי לקרב המלעודים ובירושלות לשאל קללה אוא דמקט ורלשאה קתא דרבולי שם ועני חופן שם ד"יה אין דה"ק וכי ואסך ליקח כשר היום משאר מקולין ולמוש שמנו שמכרה לוה עריפה למוכרי במקולין אש"ם שלא הכרוז כן חכר לאחרים החוברים במקולין כי זה אין לחשו שרו שאר חקולין הואיל ויוב כי לכד מהסרוא כרי דובול חינוי עב"ל וליקוא דנומרא הכא לא כולה מינה מיסכ מקולין דלפורי משמע נמי ומ"ח א"ן: אם רוב וכרים עולום. נראה דאף מיעוע הנקנות ימכרו לנורך זכחי שלמים ייבים

בעי משיוגה אסקופיתיה בגו נהרא ואינשתה ואזיל ליה חזר בעי מיםבינא אמר ליה רב אסור לך דנא אמר ההיא שמף נהרא 🗈 ואייתי חורי דנכילה תחתוי חד⁶ כר נש הוה מהלך בשוקא מעין קופר אתא דייתא וחמפתיה מיניה ומלקתיה חזר בעי מיסבינא ויו א"ל רב אסור לך דנא אמר בשר דנבילה הוות מעינא ומלקתיה ונסבא ההוא אוחרנא גינאי שטף זיקין אתא עובדא קומי ר' יצחק בר"א ואמר יחכמון שפייא קיטרהון נקוניקה אשתכת בכנישתא דבולי אתא עובדא קומי רבי ירמיה אמר יחחכמון סקוריי' עבידתהון גרי ט צלי אשתכח באסרטי דגופתא והחירוהו משום שני דברים משום מציאה ומשום רוב מהלכי דרכים משום מציאה דתני^ם אהמציל מיד הארי מיד הגיים משונת הים ומשונת הנהר ומאיסרטיא גדולה ומפלטיא גדולה הרי אלו שלו מפני שהבעלים מתייאשין מהן משום רוב מהלכי דרכים משום שחיפת נכרי ואישתכח מז דבית רבי עיגול דגובנא אישתכח בפונדקא דלוי והתירוהו משום שני דברים משום מציאה ^בומשום רוב מהלכי דרכים משום מציאה דתני המציל מיד הגיים מיד הארי משונת הים ומשונת הנהר מאיסרטיא גדולה ומפלטיא גדולה הרי אלו שלו מפני שהבעלים מתייאשין מהן משום רוב מהלכי דרכים משום גבינת נכרי ואישתכח מן דר"א בר' יוםי א"ר מנא קומי ר' יוםי ואנן המיין רבנן מכריזין א"ל את אין הוויתה משכח לא נסכת רבי יונה אבוך לא אמר כן אלא אמר הלואי כד נשכח נשכח מן

פיוסא ולגוא אפילו כן אשכח ולא נסיב: הלבה ג מתני' בהמהי שנמצאת מירושלם ועד מגדל ערר וכמדתה לכל רוח זכרים עולות נקבות זבחי שלמים רבי יהודה

אומר הראוי לפסחים ויו לפסחים קודם לרגל ל' יום בראשונה היו ממשכנין את מוצאיה עד שהוא (ב)מכיא (עמה) נסכיה חזרו להיות מניחין אותה ובורחין התקינו ב"ד שיהו נסכיה באין משל צבור אר"ש^ה ז' דברים התקינו כ"ד וזה אחר מהן "נכרי ששלח עולתו ממדינת הים ושלח עמה נסכים קריבין משלו ואם לאו קריבין משל צכור וכן ^הגר שמת והניח זבחים אם יש לו נסכים קריבין משלו ואם לאו קריבין משל צבור ותנאי ב"ד הוא על כה"ג שמת שתהא מנחתו קריבה משל צבור רבי יהודה אומר 'משל יורשין ושלימה היתה קריבה 'על המלח ועל העצים שיהו הכהנים נאותין בהן הועל הפרה שלא יהו מועלין באפרה ועל הקינין הפסולות שיהו באות משל צבור בר' יוםי אומר המספק את הקינין הוא מספק את הפסולות: גמ' ^[א]ר' הושעיא רבה אמר לבא' בדמיהן שנו א"ל רבי יותנן אומרים לו לאדם צא ומעול בקדשים אלא הילכו בהן אחר הרוב אם רוב זכרים עולות אם רוב נקבות זבחי

שלמים ואין השלמים באין מן הזכרים ומן הנקכות כיצד הוא עושה מוציאן לחולין וחוזר ועושה אותן עולות

חילל. תהי בה ר׳ יוחנן וכי אומרים לו לאדם חטא בשביל שחזכה בהקרבתה אלא אמר ר' יוחנן ממחין לה עד שחומם ומייתי שתי בהמוח אחד לעולה ואחד לשלמים ומסיק דבכל מידי ¹⁾ליכא לספוקה: ירושלמי אמר ר' יוחנן אומר לאדם לא ומעול בקדשים אלא אם רוב זכרים עולות ואם רוב נקבות ובחי שלמים ואין השלמים כחין מן הוכרים ומן הנקבות כילד עושה מוליחן לחולין ע"י מוס וחוזר ועושה אותן עולות ר' זעירא אמר כמו דאתמר תמן תניי ב"ד על המותרות שיקרבו עולות כן אומר הכא תניי בית דין על החובדות שיקרבו עולות אמר ר' יוסי לרי יעהב איו זה מזיד בתמיה א"ל מכיוו שהוא תנרי ב"ד אין זה מזיד: הראוי לפסת. כגון זכר ובן שנה ויש לספק שמח פסח הוח הנמנח יסמוך לפסח שלשים יום ושמה קנהו לצורך פסח ועדיין איכא לספותי באשם מיר ובאשם מטרע שהן בני שנה אבל לא שכיחן: ממשכנין את מולאיה. שיביא נסכיה משלו בעל כרחו: מתני' נכרי ששלח עולסו. דגרסינן בחולין פ"ק איש מה ח"ל איש איש מלמד

שהנכרים נודרים נדרים ונדבות כישראל: על כהן גדול שמם שתהה מנחתו. דהיינו עשירית החיפה שלו: קריבה משל לכור. ואמרינן בפרק התכלת [דף נכ] א"ר אבהו ב' תקנות הוו דאורייתא משל לבור כיון דחזו דמידחקה לשכה חקינו דניגבו מיורשין כיון דחזו דקח פשעי בה מוקמוה שדאורייתה: ר' יהודה אומר משל יורשין באם ושלימה היתה קריבה. ותניא בפ׳ התכלת שלימה שחרים ושלימה בין הערכים ובחומד לבונה הבא עם החביתין ח) ופליגי אמוראי התםן ועוד תנים התם כה"ג שמת ולם מינו כה"ג חחר תחתיו מנין שתהא מנחתו קריבה משל יורשין ת"ל והכהן המשיח מחתיו מבניו יעשה אותה יכול יהריבנה חליין ת"ל אותה אותה שלמה ולא חסרה דברי ר' יהודה ר' שמעון אומר חק עולם חקה משל עולם תהא כלומר משל לכור: בותבר' על המלח ועל העלים שיהו הכהנים נאוחין בהן. אמרי׳ בהקומן רבה [דף כא] אמר שמואל ל"ש אלא לקרבן אבל לאכילה לא ואסיק [לקרבן] לאכילת קרבנן ומאי אכילה אכילה דחולין ואע"ג דאמר מר יאכלו אותה שיאכלו עמה חולין ותרומה כדי שתהא החטאת נאכלת על השובע ויהא טעם קדשים בפיו ויאכל חוך לעורה חולין ותרומה

תקלין חדתין בכשר שנמעלם מן העין והממיר עליהן: משוני בשר אסקופחים. רחך כשר בנהר ונפל לנהר ואול ואמר כך רצה ליקחה מהנהר: הסיא שטף כר. אפיר לו משים חומרא שבשר ההוא שעף הנהר והביא אחר והשליכה: מסבינים. רצה החדם ליחח הבשר שהשליכה: בשר דנבילה כו'. שהחיה היתה טעונה אפשר בשר דנבילה והשליכה ולקחה זה הבשר וכל כך החמיר במקום שראה מקילים: **גינאי**. שם נהר המוזכר בפ"ק דחולין: ויקין. נודות של יין: יחכמו כו'. יכירו בעליהן קשרי הנודות אם שלהן הוא והביא אהנהו

עוברי אגל דמיירי לבשר שנתאל בנהר: דבוני שם כיצד הוא עושה מוציאן מקום: סיקוריא. אותן ששקרו נסיקרא לרשום המביות: כאסטרטיא. בשוק: דגוסתא. שם מקום: משום סמיאה. שכבר נחייאשו בעליהן: משונת הים. הן כיפין המתוכין לנתל הים: משום שחיפת הנכרים. דרוב תהלכי דרכים שם היו ישראל: דבית רצי, מכית רבי היה הגדין דעובלה, גבינה: בפונדקה דלוי. שהיו שם רוב ישראל: מכריזין, אפי בנמלא בקרטיא: אם כר. אינו היית מולא לא היית לוקח בלא הברוה: בפיוסא ולפנים. מקום שרבים שם: אפילו כן אשפכת. אפילו הבי שהיה רגיל לוחר הכי חיית פ"א חצא בכה"ג ולא נסיג אייג דקאי ארבי חנת אניים שאחרו לו בשם אביו שהיה חיקל בדבר אפילו הכי פעם אחת חצא ולא עשה הלכה למעשה להקל לעצמו: מרגנ" וכרים עולות. דתלינן שמירושלים באו לשם ובגמרא מפרש טעמא: הראוי לפסחים. וכר בן שנה מן הכשבים או מן העוים והמולאו מומר להקריבו לפסחו: ודורשין בהלכות פסח: ממשכנין את מולאיה. בהמות שמלאו מירושלים יום. ששואלין ל יום. ששולון הדושין בהלכות פסף: ממשפטין את מואאים. בהמות שתאלו מירושלים להגדל עדר שיביאו משלהן נסריסן: עולח. שחקבלון מהן גדרים וגדרים וגדרים ודרים אים להכל את הכנרים: ר"י אומר משל יורשים. מסרש בגמרא: על הסלה אים להכל את הכנרים: ר"י אומר משל יורשים. מסרש בגמרא: על שלקחו בדמים שלא יהיו מועלין באסרה. בגמי מסרש: הססולות. אם נספלו הקינין שלקחו בדמים שמנו בעליהם לשופר מלי ב"ד שיקה אומן משל גבור ומקנין אומם לבעלים שילאו מייח ההם המחריות עליו ולכן אם נספלו עליו לספק בבל על עלמו לספק בכל עת שילערך קיינין וכל האת החלירות עליו ולכן אם נספלו עליו לספק: גבלי היג ואין השלים כר. וכי וברים עולות הוא היו היהי מקריב לה עולם: לכא בדמים שנו הן בעלמים את היבים לל אל הדמייר אם הנא אה לוה סקריב לה עולה: לכא בדמות אל והל לקבל על עלמו מוב ל בדמים אם בכל היה בהם נספר ולהילאו למוליו ולהסדש את דעיהו אם זכרים הו נחשיב אף חוב כל דמים שהן בספק ולהוליאן למולין ולהקדיש את דמיהן אם וכרים הן מחייב את במים מל הכרים הן מחייב את במים לבל בכרים הו מחייב את במים על החלין כר. כלומר אש"ג בדמי עולה הגוף לא מחחלל בלא מים כדחנן ומפילה ישן אין מועל אחר מועל במוקדשין דקדישת הגוף לא מחחלל בלא מים כדחנן ומפילה ישן אין מועל אחר מעל במוקדשין ילה דקדיש בקרבן אחד של הקדש אי אפשר להיות כי מעילות זו אחר זו דכיון שמעל הראשון ילה

דבשעם קנין קונה אוחה להיות הקדש לפסח לא נכנס לרשומו והוי כקונ' בשביל אחר ומשיכתו כמשיכת ההקדש ודוק:

הוא וכיי וליק לריי: כמה דאם אמר חמן. כריש פרקין: סנאי ב"ד הוא על האובדום שיקריבו עולות הלכך לא חיישינן דלמא שלמים הן: אין זה מחיד. בתמיה וכי אין זה כמחלל

מזיד שלמים על עולות: **מכיון שהנאי כ"ד הוא.** עקרו לשם שלמים מיניה וכאילו לא נחקדש מעולם לשם שלמים ואין זה מחלל כמויד: עד דאגא ספן. כשהייתי בככל שמעחי ששאל

ר"י לשמואל הפריש שקלו ומח מה יעשה בו: <mark>מוסר עשירים האיפה של כה"ג</mark>. כגון שהפריש מעות לעשירים האיפה של היום וניחותר שאינו ראוי למחר מה יעשה בו: יו**ליכם לים הפלח.**

א) לעיל פ״כ הל״ד וש״נ. ב) עי׳ מנחות ח א, ג) שם נ ב, ד) תריכ פי לו פייג, ב) עני תנחות עת ל. ו) חמיד כה ל. ו) אדא. ק) לרככה, ט) מנחים כ ב.) רכה, כ) נויי, ל) מטגנה ואח"כ אופה, מ) אופה אומה ואמ"כ מטגנה. נ) שם נה ב, ם) כהו, ע) ע"ש.

מסורת הש"ם

עין משפט נר מצוה

כא א מיי׳ פרק ג משקלים הלי״נ: כב ב מיי פרק ה מפהמ״ק הל״מ: כג ג מיי׳ פרק י״ג ממעה״ק הל״נ:

בד ד מיי' פרק ג מחמידין הלכ"ח: בה ה מיי׳ פרק א מכלי המקדש הלכה יט:

בו ו מיי׳ שם פ״ה הלכה טו: בו ז מיי שם הלייו:

בח ח מיי' פרק ח מבית הבחירה הלכה יא:

כם ט מיי' פרק י"ג ממעה"ק הל״נ: ל י מיי׳ פרק ג׳ מתמידין הלי״ח: לא כ מיי פרק ג מחמידין הל"ב:

נוסחת הבכלי

(א) תנאי ב"ד על האוכדות כי' א"ר אסי כו' א"ר אסי כו': (ב) כר"ש דאמר ר"ש עשרון כו': (ג) האיפה ושברה כו' ואחת לעבודת היום כו' הביתין ה"ר יוםי לעשות כו' חותה ר"ח בשם ר"ח כו' רבי אמר חופיני ריבה ר' דוסא אומר תופיני נויי אמיון כו' מ"ד חופיני נויי כו': (ד) ר"י ב"ע דברדיליה כו': (ה) אמר שיא בר אבא כו':

הגהות הגר"א

[א] נ"ל מחניחין פליגא על ר' יוחנן נמלחו וכו׳ וכ"ג גי׳ הק"ע: [ב] נירסת הגאון ז"ל פתר לה כר"ם וער מנחו' (כו. ושם ל.): [ג] ל"ל ועוכדה בידו. וכ"ה בספרא וכתוספחה סוף שקלים כהן הדיוט אין נכנס לעורה אא"ב הביא עשירית האיפה משלו ועוכדה בידו וכו': [ד] נ״ל עבודתן פסולה דעשירית האיפה מעכנת בכהונת כהנים גם לדורות ח"ל הרב בעל ח"ח גי" הספרי עבודתן כשירה וכ״ה בתוספ' דסוף שקלים ודפ"ב דחגיגה וכ"פ הרמב"ם פ"ה מהל' כה"מ הלט"ז אמנם בספרא פ' נו הגי' פסולה ועי' בק"ח שם וע"פ חותו הספרא מחק רבינו מלת כשירה וכתב פסולה וכ"ה בהדית בירושל" רים יומל ר"י נ"ח אמר עשירית האיפה ומכנסיים מעכבין וכ״ה בילהוט פ׳ לו סימו מפו וכו משמע בש"ם דילן יומה (ה.) ע"ש. ועי׳ בס׳ ח"ח כי הוא נותן שעם לשכח לגיי הגאון ז"ל: [ה] חלוף גרסאות יש כאן וה"ג אחי אלין פלגוח' כאילין מלגום' שופיני מאמנה גא כ' אומר תופיני נאה ר' יוסי רבה אמר תופיני רבה מ"ד תופיני נא כמ"ד מטגנה ואח"כ אופה מ"ד תופיני נאה כמ"ד אופה אותה ואח"כ מטגנה ועי מנחות (נ:) וברש"י מנחות שם מייתי עוד לישנה אחרינה: [1] ה"ג לה סוף דבר שמת אפילו נטמא ואפילו נדחה ממום ר' יוסי כן עזי וכו'. ול"ג אלא ח"ל הרב בעל ח"ח נראה טעם דמחק רבינו מלח אלא דכיון דגרם אל"כ מסתמא דסוגיין פשיעא הוא כמו מת ומה מבעיא בנדחה ממום למה יהיה נדחה ממום דלא חזי לעולם עדיף מנטמא דנדחה ונראה אלא דהאבעיא קאי אשניה ולא מנא בבריים אלא נדחה חמום וננומא נשאר בבעי והרמב"ם דפסק בפ"ג מהלכות חמידין הל"כ כהן שהקריב מחלה ומת או נטמא אי נולד בו מום וכו׳ פשט הבעים לחומרם ודלה כמ"ש בק"ע: [1] ה"ג שנאמר חק עולם משל עולם כליל מקטר כליל

לא נהנין ולא מועלין בו: **חולה אוסה ואס"כ מקרשה.** אבל הכלי שמודדין בו העשרון לא היה קודב: מקרשה. כל העשרון בעשרון: ה"ג מקריב מחלה ומחלה אבר. כ"ה במנחום פרק החכלת: ואיירי כגון שנטמא מחזה של בין הערכים שמכיא עשרון שלם יחולהו ומקריב מחלה ימחלה אבד שמעינן דאינה קדושה לחלאין אלא כולו בבת אחת וכיון דלא לריך למחלה השני שכבר נתקדש הרי הוא אבד וקשיא לר"י: שכן אפי מעות. שנתותר מעשירית החיפה סובר ר"י שילכו לים המלח דה"ל מותר עשירית החיפה וכדחמר ר"י בקמוך וכ"ש הקולת שניתותר: ה"ג מתניחת פליגה על ר"י נמלחו וכו": נמלחו כ" חליין וכו". קאי אכה"ג שהקריב מחלה שחרים ומינו תחתיו מכיא עשרון שלם וחולהו ומקריב ומחלה אבד נמלאו כ' חלאין אובדין וב' חלאים קריבין: **מעובר נורסו.** משחל בלינה וקשיא לר"י למה ליה עיבור לורה ולמה יולא לבית השריפה הוא לא נתקדש מעולם ואי משום מותר עשירית האיפה יוליכם לים המלח אבל שריפה לא נריך: פתר לה. למחני׳ כר״י דאמר עשרון מקדש וכיון שלריך ליתנו לחוך העשרון כדי לחלוחו דלכ"ע לחלוה לריך להביא עשרון שלם מכיחו כדי לחלוחו א"כ ככר נתקדש ייולה לבית השריפה: כשהכהן מסקרב מחלה לשכודה. והיינו יום חנוכו לריך להביא עשירים החיפה משלו שנאמר זה קרבן אהרן יבניו אשר יקריבו לה' ביום המשח אותו עשירים האיפה וגו' וכניו היינו כהנים הדיוטים: ועוכד כידו. הוא עלמו מהריבה: כו ביום נתהרב במחלה לשבודה. כהן שלא עבד כל ימיי ונחמנה להיוח כהן גדול: מכיה שתים. שתי מנחות מעשירית האיפה: אחם לחנוכו. ככהן הדיוט: ואחם לחובח היום. שהוא חביתי כ"ג שמקריב בכל יום: **סופיני.** כסיב מרבכת חביאנה חופיני וקדרים בשעת הבאה או חאפנה אבל לא בלילה שלפניו: ואין בשחרים סופיני. היינו הודם עלות השחר לה יחפו חותן: ופריך והה סנינן. בתמיד פ"ק: העמידו עושי חכיחין כשחרים קודם עלום השחר לעשוחו חביחין. ושמעינן שבלילה היתה נאפית: ומשני לעשום חמין לרככם. העמידוהו או אבל לאפות לא היו אופין עד עלות השחר (ודברי הר' אליהו פולדא בסוגיא זו אינן מחוורים): מענכה. במחבת ואח"כ אופה אותה בתנור: שאפנה נא. בשעת אפייתה בתנור מהא נא כמו אל תאכלו ממנה נא כלומר חהא מבושלת קנת ילא כל נרכה והיינו טגין דבהה מודו כ"ע דתרווייהו בעינן דכתיב על מחבם בשמן וכתב חופיני: סיאפנה ואופה: רכה. אפיות הרבה אופה ומטגנה **תיאפנה נוי.** בשעת אפייתה בתנור תהא נאה ואם מטגנה מחלה הרי היא שחורה מן השמן ומן המחבח: אסיין אילין פלגווחא וכו'. כלימר פלוגמא דאמוראי אחיין בפלוגמא דהנך מנאי וכדמסיק: לה סוף דבר שמת. להו דוקה שמת כה"ג מכיח השני עשרון שלם מכיתו אלא אפיי נעמא הכה"ג נמי הדין כן: ואפי נדחה ממום. בעיי׳ היא אם נדחה הכה"ג מחמת מום אם קרב מחליתו או משל שני ופשוט מהא דחני ר"י ב"ם מברדליה דאפי' נדחה ממום מביא השני עשרון

שלם מכיתו: ס"ל והכהן המשים מתחיו מכניו יעשה אותה. דמשל יורשים קריבה עד שיעמוד אחר: יכול יקריבו. היורשים לחלאין כמו שהיה אביהן עושה: אוסה כולה. וה"ק כשהאחד מבניו יקריב לאחר שמח אביו יעשה אוחה כולה ולא חציה: ממי שהבריום שלו. ממי שהעולם שלו יקס"ד דהיינו מתרומת הלשכה שכבר הקדישו הלבור לשמים: כליל להקשרה. שלא יעשו ממנה שיריים לאכילה. ל"א שיקטירי שלימה ולא לחלאין כל זמן שהיא קריבה משל לבור דקריבה שלימה לא פליגי בה ר"י ור"ש: חמן הוא אומר משל יורשין. במתגי' האמר דתנאי ב"ד הוא שיבא משל לבור משמע מדאורייתא באה משל יורשיו: והכא.

משנת אליהו

ביותא והי אין המסרשי אמוראי החם מאי פינייהו דמייד כל המעכב לדורות מעכב ובין מייד כל הכחוב בכן מעכב ואא אשממיט אמורא למיתר דעשירים האיפה אייד דאמייד כל הכחוב הן מעכב שהיא נמי מעכב דהא עשירה האיפה כמי כתוב בהן בדאמריי החס והי בין גדמריי זה זה מיזה קרבן אהרן, רכן הוא בירושלמי דלעיל, ומייד כל המעכב לדורות אינו מעכב אייב דלכיע מעבבה לדורות

עולות אַ"ר זעירא כמה דאת אמר תמן (א)תנאי ב"ד הוא על המותרות (האובדות) שיקרבו עולות כן את מר אוף הכא תנאי ב"ד וזוא על האובדות שיקרבו עולות א"ר יוםי לרבי יעקב בר אחא אין זה מזיד א"ל מכיון שהוא תנאי ב"ד אין זה מזיר: א"ר ⁶ו יסא עד דאנא תמן שמעית קל רב יהודה שאל לשמואל "הפריש שקלו ומת א"ל יפלו לנדבה ומותר עשירית האיפה שלו רבי יוחנן אמר ^ביוליכם לים המלח ר"א אמר יפלו לנדבה עשיריתי האיפה של כ"ג רבי יוחנן אמר דוצה אותה ואח"כ מקדשה רשב"ל אמר 'מקדשה ואח"כ חוצה אותה מתניתא פליגי על רבי יוחנן מקריבי מחצה ומחצה אבר פתר לה שכן אפי' מעות ילכו לים המלח מתניתא פליגי על [א]ר"ש בן לקיש נמצאו שני חצאין קריבין ושני חצאין אכודין ותני עלה מחצה ראשון ומחצה שני תעובר צורתן ויצאו לבית השריפה פתר לה[ב] ולו (ב) כר׳ ישמעאל דאמר העשרון מקרש כשהכהן ⁷ מתקרב תחילה לעבודה מביא עשירית (ג) האיפה שלו (ג) ועובדה בידו 'א' כה"ג ואחד כהן הדיום שעבדו עד שלא הביאו עשירית האיפה שלהם ^[ר]עבודתן כשירה רבי^ה מנא בעי מימר 'בו ביום שנתקרב תחילה לעבודה בו ביום נתמנה להיות כהן גדול מכיא שתים אחת לחינוכו ואחת לחובת היום ותופיני וכן בשעת הבאה תופיני ואין בשחרית תופיני והא תניגן'י התעמידו עושה חביתין לעשות חביתין א״ר חייא בר יאחא לעשות חמין "לרבוכה תופיני רביט ישא כשם ר' חנינה מטגנה ואח"כ אופה אותה רבי אחא כשם ר' חנינה מאופה אותה ואח"כ ממגנה ^{הן}תופיני תאפינה נא רבי אומר 'תאפינה 'נאה רבי דוסא אומר תאפינה

יריבה אתיין אלין פלגוותא כהינין פלגוותא מ״ד תאפינה נאה כמ״ד ^{לי}אופה ואח״כ מטננ' ומ״ד תאפינ'

נא כמ"ר" מטגנה ואח"כ אופה ויולא סוף דבר שמת

אלא כאפילו נטמא ואפילו נדחה ממום תני (ד)(ר׳

יוסי בן עזי) ר' יהודה בר פזי דבר דליה ואפילו

נדחה ממום מנין⁰ לכהן גדול שמת ולא מינו ⁰אחר

תחתיו שתהא מנחתו קריבה משל יורשים ת"ל

מבניו יעשה אותה יכול יביאנה לחציים ת"ל אותה

כולה אמרתי דברי רבי יהודה ר"ש אומר אינה

באה אלא משל צבור ^{הו}שנאמר ²חק עולם (ממי שהבריות שלו) מי שהברית כרותה לו כליל תקטר

כליל להקמרה: כהן גדול שמת יכו': רבי בא בר

ממל בעי מחלפה שימתיה דר"ש $^{[n]}$ תמן אמר משל יורשין והכא אמר משל צבור $^{(n)}$ א"ר חייה

הוקדשו לשלמים שנקבות ג"כ כשרין ולא לעולות וכולן זבחי שלמים: אמר רבי ועירא כמה דאת אמר כו'. רבי זעירא פריק לה לקושיא קמא דאימא זכרים הוי לשלמים והיאך מקריב עולות. דלא קשיא כלל דהא לעיל גבי קינין יגוזלי עולה דפריך ויש חטאת קריבה עולה ואמרי׳ מנא יחות על האוברות שוקרונו עולות היינ תוכל ביד היות על האוברות שיקרונו עולות היינ תוכל ביד היות לשלחים ולא על האוברות שיקריבו עולות אעיג דחוי לשלחים ולא לויך לאוקיתמה דרב הושעה ידרכי יותן: הפריש שקלו. פרשלה לעיל ונקט לה הכא איידי דאיירי במנחני בידי שמת והכא נמי מביא פלוגתא דרי" ורשב"ל בעשירית האיפה: משירים האיפה של כ"ג. שמקריבין בכל יום והן הנקראים חבימין כמ"ש ועל מחבת בשמן תעשה ותנן במנחות (נ' ע"ב) חביתי כ"ג לא היו באין חלאין אלא מביא עשרון שלם יחולהו ומקריב מחלה בבקר ומחלה בין הערבים כו' והטעם דכחי' מחליחה בבקר וגר' מחלה משלם הוא מקריב וס"ל לר' יוחנן דכשמביא העשרון שלם מחילה חולה לחלחין ואחר כך מקדש החלי דבקר כו' ומעמיה שיוקדש חליה כדין: **ור"ל אמר** מקדשה כו'. דכתיב מנחה מחליתה שקודם שיחלה יהיה בקדושת מנחה: מסניתין פליגה מקריב מחלה כו'. הוא מתניתין במנחות שם בכ"ג שהביא מחלה בבקר ומת ומיני אחר תחתיו לא יביא תלי עשרון מביתי וחלי של ראשון אלא מביא עשרון שלם יחוליהו מקריב מחצה ומחצה אבד וקשים לרבי יוחנן דס"ל חוצה מחלה א"כ למה מחצה אבד הם לא נמקדש חצי השני: ומשני שכן אפילו מעום כו'. שזה נקרא מותר עשירית האיפה והוא ס"ל לעיל אפי' במעות דמותר עשירית האיפה והוא שייל נעיל מפי המעוח דמותר עשירית האיפה ויליכם לים המלח: ה"יג מסני לילים עשירית האיפה יוליכם לים המלח: ה"יג מסני מלים על ר"י כמלאו כ" במעומיון הב"ל והיינו עלה ש ששאר מכיר שמח ומחלה שישאר ממנו וחני עלה שם וי שיה מני חלא קמיה דר"י ור"ה המוספחא בי"ד ממנוחיו האיפה ששאר מכהן ראשון: אורסן. בי"ד ממנוחיו האיפה לרכיר יוחנן דלדידיה מעיקרא לאיפור אולי ודינון כדין מותר עשיריות האיפה ל"ל לאיפור אולי ודינון כדין מותר עשיריות האיפה ל"ל לאיפור אולי נותר וה אים המתח רעים המחום לילים לילים לילים מעיר האיפה ל"ל עיבור לורה יגם מה זה שריפה כדין קדשים: פסר לה כו' ששרון מקדשו. כלי העשרון ולכן בעי עיבות נורה ושריפה דע"כ מבים עשרון שלם: כשהכהן מסקרב כו'. כמ"ש וה קרבן לחרן וגרי ביום המשח אוחו עשירית החיפה וגרי והוא לשון הספרא פרשת לו פ' ג': ה"ג ו<mark>עוכדה כידו כו'</mark>. והכי גרסינן בספרת שם יבתוספתא סוף שקלים כהן הדיוט אין נכנס לעורה אא״כ הביא עשירים האיפה משלו ועובדה בידו כו׳:

דבעורה אסור דאין יכול להביא חולין בעורה

ואעפ״י שבאכילת חולין לצורך אכילת קדשים הן

מלח של הקדש לא יאכל עמהן: ועל הפרה שלא

יהיו מועלין באפרה. בפ' התכלת פריך וכי

מקנה דרבנן היא מדאורייתא היא דכתיב חטאת

היא מלמד שמועלין בה. בה מועלין ולא באפרה אמר רב אשי שתי מקנות הוו דאורייתא בה

מועלין באפרה אין מועלין כיון דחזו דקא

מוחלין וקח עבדי מינה למכחן גורי בה מעילה

כיון דקא מזו דקא פרשו מספק הואה אוקמוה

אדאורייתא: ועל הקינין הפסולום. קיני חובה

שנפסלו והיא אינה יודעת ואיכלת בהדשים

תקלין חדתין

אסד כהן גדול ואסד כהן הדיוט. דמניא כתומות וניא ביז זה קרכן אהרן ובניו אשר יקריבו לה׳ ביום המשח אותו יכול יהיו אהרן ובניו מקריבין קרבן אחד ת"ל אשר יקריבו לה׳ אהרן בפני עלמו ובניו בפני עלמם בניו אלו כהני הדיוטית: ה"ג **עבודהו פהולה.** דעשירית האיפה מעכבת בכהונת כהנים גם לדורות: בעי מימר בו ביום נתקרב סחלה כו'. שנתקרב ראשון לעבודה שלא עבד מימיו כלל ובו ביום נחמנה להיות כהו גדול מביא שנים אחד אות שפרה איש על על היי לכני לפי היים אותם אישו פאן גדול נפכח של היים להיים היים אחר פנים של היים להיים באחר של להייטוב שנחתקר לכהן גדול ואחד לחובה היים שלריך כבל יים ומה שאחר בעי מותר משום דרלה לוחר שיהיה עולה חיטוך דכהן גדול גם כן לחחלת עבודה ובאחת אייטו כן כדמסיק בהדיא בבבלי מנחות (עיים 6) שלריך בכהן גדול שלש: **חופיני.** הא דכחייב בפרשת עשירות האיפה מירבכת תביאנה תופיני כו' דריש חביאנה למטה אתופיני שבשעת הבאה תאפה ולא כשחרית: העמידו עושי תביתין. קודם היום לעשות חביתין וקס"ד לחפות חלמח דקודם היום ואפו: לעשות חמין לרבוכה. אבל לא לאפות: אופה אוחה כו. אופה בתנור תאלה ואחר כך מטגנה במחבת: **האפינה נא.** בשטת אפייחה במנור מהא נא כמו אל מאכלו ממנו וא כלומר תהא מבושלה קלחו ואינה מבושלה כל לרכו והיינו טיגון דבהא כ"ע מודו דתרווייהו בעינן כדכתיב על מחבת בשתן וכמיב תופיני אלא דסבירא ליה להך מאן דאמר מחילה טיגון ואחר כך אופה: **האושיב ואם. בש**מ אפייתה בתניר תהא נאד אלם מעוגנה במחילה הרי היא שהורה מן השמן ומן התחבת והוא כמ"ד אופה ואחר כך מעגן: **רבה.** אפיות הרבה אופה ומעוגנה ואופה, ומפרש לה במנחות וכי כן דאים ליה תרויהו אית ליה נא מש"ה אופה אחר הטיגון ואית ליה נאה משום הכי אופה תחילה וברש"י מנחות שם מייתי עוד לישול הלחרניו לא ס"ד שמח. אתמניר דמנחות שם קאי דקחני כהן שהביא מחלה שחרית ומח ומינו כהן אחר מחתיו לא יביא כז' יחלי עשרון של ראשון ומפרש דלאי דוקא מח: אפילו נעשא כז'. בעיא היא דקאמרת דל"ד מת אם אפילי נעשא נמי ס"ל דדינא הכי שהכהן השני אשר יתמנה תחתיו לא יביא חלי עשרונו של ראשון או נדחה ממום דוקא קאמרת וה"ק לא סוף חשר ישתנה התחיו לא יביא חל עשרונו של ראשון או נדחה ממום דוקא קאתרה והייק לא סוף.
דבר שתם אלא אפילו נדחה ממום נמי דינא הכי אבל נטמא כיון דהדר חזו לא דמי למת
ופשיט ליה מדרבי יופי בן שוי מכרדילא הדמה ממום קאמר: מנין לכבן גדול שמח ולא מינו
אחר. הא נמי אמתני דמנאחו (ב-4 ב:) קאו ולפרושי טעמא דר"י דקאמר החם לא מינו
אחר מחמיו כוי רי"א משל יורשין קאמר הכא מנין להא דר"י וימייתו לה הכא כדי לאסניף.
אחר מחמיו כוי רי"א משל יורשין קאמר הכא מנין להא לפניו עשם אותב. משל יודשי קרינם קרינה
ענמא דר" שמעון לתחת אידיה אודיה: של מפניו עשם אותב. משל יודשה קרינה
עד יעתוד אחר: יכול יקריבו לאפלין. כמו שהיה אביהן עושה: כליל בהקטרם. שלא יעשה
ממנה שירים לאכילה. עיין שם כרש"י עוד ל"א: ה"ג מתן אמר משל לבור ד"ח. היינו

דלה חזי לעולם עדיף מנטמא דנדחה ונראה אלא דהאבעי קאי אשניהם ילא מלא כברייחא אלא נדחה

להקטרה רבי בא בר ממל וביי לצייל והשאר שבינסים נמחק: [ח] הייג חמן הוא אומר משל צבור דבר חורה והכא אמר ממנאי בייד אייר חייא בר אצה יאות הוא מקשה אשא ר' יעקב בייא ר' אבהו בשם רייי דייח הוא שההא באה משל צטור הייתי אומר יגבו לה התקינו שמהא באה ממרומת הלשכה כל"ל. וה"ים חמן היינו בממני רמתחות אמר משל לבור הייתי אומר יגבו לה בלומר הא ידאי ששיטא דמש"ל ד"ת מקרא דחק טולם אבל הייתי אומר שלא ליקח אותה מחרומת הלשכי אלא לגבות מכל יחיד ייחיד דהכי משמע קרא דחק עולם משל עול והמני ב"ד שיהא בא מחרומת הלשכה ואיזה חלמיד טועה נסחבך במירוצא דבבלי שם והרכיב לה בחירוצא דהכא דירו׳ ולא נהיר ולא בהיר דסוגיא דירושל׳ ס"ל דלא הוה אלא חדא חקנה ובבבלי משני ב׳ תקנות הוו:

ציון ירושלים

פ"ד ממחוסרי כפרה הל"ג דכל שאפשר לעמוד על קרבנם ביודאי לריכין לעמוד וע"ב דהיו הכוונה גם פל קרבנט ביודאי לריכין לעמוד וע"ב דהיו הכוונה גם פל קרבנט הית"ד. וע" שכה מחוץ ששהו את קיניהן שלא הלכו אלל בעליהן משמע דהיו עומדין שם שיודעין היו שהכהנים מחרשלים בדבר. וע" עירובין דף לב חוקה על כ"ד משמע דלא היה שם וצ"ע:

גליון הש"ם

[4] לא ידעמי לי מקום והגר"א הגיה כר"ש גם זה לא מצאר, אליל צ"ל ר"י והוא רי יוסף עי" מנחות צא אי ר"מ והוא הח"ק שם אפשר לקיים הגרי הישנה והוא כרי יאשיה אליכא דרבי ישמעאל עיי מנחות נו ע"ב: [5] נראה דלדרשה זו כוון הרמב"ם פ"ג מסמידין הלר"ח סופיני וכו' ולא מאפה מבערג שגם זה נדרש מחופיני ומיושב קושים הלח"מ שם ידיק:

מחצה בשחרים ומחצה בין המרבים ב) חומים נד ל

ד) שם נא ב, ה) לעיל הל"א,

בברייתא דריש מקרא דמשל לביר: **ולא יאום הוא מקשה.** בממיה דידאי שפיר קא מקשי א"נ בניחוחא דלאו שפיר מקשה דידע ר"ח בר כא דשני מקנוח הוו: <mark>הייפי אומר.</mark> שיגבו מכל ישראל לצורך עשירית האיפה ותנאי ב"ד הוא שתכא מתרומת הלשכה אבל לעולם מן התורה משל לבור: בעי. הא דמני בממני ושלימה היתה קריבה מי אמרינן שלימה שחרית ושלימה בין הערבים: ה"ג ושלימה בין הערבים 11 שלימה שחרים וכטילה כין הערבים. וכ"ה בהחכלת: כד סהף פשיעף ליה. כלומר אמ"ל דשלימה שחרים ושלימה בין הערבים: ג' לוגין מה סן. דלעשירים האיפה היה הכח"ג מכיא ג' לוגין וקמבעיא ליה כשמת כח"ג והיתה המנחה כפולה כפולה גם בשמן או לא: אוף הדא לריכר ליה. גם

זה מבעים ליה: ב' קמלין מה הן. דס"ל לחזקיה כתבת יוסי בן דוסתתי שסובר בהתכלת דבכל יום בר בא ולא יאות הוא מקשה אתא רבי יעקב בר היה כה"ג מביא ב' קמלין לבונה ומקריב אחד מהן בשחרית וח' בין הערבים ואמר רבי יוחנן התם

ו) פסחים יע ב, ו) שם, ת) שם מו א מי) וכאה דבן היה נוכח שם בגמרא רובע שקל אבל לפנינו הגירסא שם רובע סתמת ופרש"י רבע הדינר יעיין היטב במום' ב"ב דף קסו: ד"ה ריבעתים,

דהלכתה כחבה ייסי יקמיבעיה ליה כשהוה מביחה

שלימה בשחרית ושלימה בין הערבים אם מביא כל

פעם כ' קומצין או דלמא בקומך אחד סגר: כלום למדו לקומץ. כלומר דלבונה בעי קימך למדו

ממנחת חוטא כדתניא בפרק דלעיל: מה להלן ב'

קמלין. לכל עשרון קומץ לבונה דס"ל כי היכי

לבעינן שעור שמן לכל עשרון אפי׳ נעשי הרבה שרונות בכלי אחד כדמנן בפי שתי נעשי הדבה עשרונות בכלי אחד כדמנן בפי שתי תדוח ה"נ בעינן קומן לבונה לכל עשרון ה"ה כאן דכופל

הסולת כופל נמי הקומלין: ומשני מה תמן לריכה

ליה. כי היכי דמיבעים ליה גבי חביתי כה"ג חם

כופל הקומלין ה"נ מיבעיא ליה במביא מנחות

הרצה בכלי אחד אם לריך קומן לבונה לכל אחד אי סגי ליה בקומן אחד יהיו המנחות ששים או

אחד ובגיר' הירושלמי שבנבלי לא גרסי' כאן מה

חמן לריכא ליה: כלום למדו שלשה לוגין. דחביחין

בעינן ג' לוגין אלא מחמיד שנאמר גבי חביחין

מנחת חמיד הרי היא לו כמנחת חמיד מה להלן

שלשה לוגין לעשרון אף כאן ג' לוגין לעשרון: ומשני מה חמן לריכה ליה. כי היכא דקמבעיא

ליה בחביתין ה"נ מבעיה ליה בחמיד כגון שלה

הקריב מנחה בבקר שהכיאה אפילו בערב דכחיב

ומנחתם ונסכיהם בלילה או למחר אם לריך ג' לוגין לכל אחת או דסגי להו בג' לוגין א"ג ומה

מתו וכו' מדברי רבי חומיה הוא דהאמר לרבי

יוסה שהשיב על דבריו דקאמר דלא קמבעיא ליה

לר׳ יוחנן אקומן דדומיא דמנחת חוטא הוא

וקאר"ח א"כ מאי קמבעיא ליה לר"י מג׳ לוגין נילף

מתמיד אלא ודאי מאי דגלי גלי מאי דלא גלי לא

גלי א״כ ה״ה לענין קמלין והראשון נ״ל שיקר: בדין היה שימעלו. כאפר פרה אלא שתנאי ב״ד

הוא שאין מועלין באפרה: ופריך והא סני מעאם

היא. דכתיב בפרה ללמדך שמיעלין בה כשאר חטאית עד שלא היחה להן שעת היחר לכהנים:

ה"ג היא כה מועלין ואין מועלין כאפרה: משחקשקין כה. באפרה היו מתרפאין ונותנים

אותה ע"ג מכוחיהן דאפר מרפא מכה: כיון

שנגדרו. ופרשו מספק הזחות חם נטמחו בספק

טומאם המח לא היו חוץ עליי שלא ימעלו בה:

האשה הואם כמה היא מסכפרס. ל"ג ליה הכא ואגב גררא דר"ם מייםי ליה לכאן: ואם האובדות.

שנאבד המעות בין שקלים לנדבה וכדאמרי' לעיל

שנהלד המעות בין שקנים נמגבה ובנונונו. ברים להליך החשה הואת במה מתכפתם: הדרן עלך פרק מעות שנמצאו הלכה א מתני' כל הרוקן הנמלאן בירושלים שפורון. ילא מחוקין בירושלים שפורון. ילא מחוקין

להו ברוקי של זב חבה שהן מעמחין אדם וכלים

משום דחולינן בתר רובה: חוץ משל שוק העליון.

בגמרה מפרש טעמה: שבהמלע טמהים. משום

דובין יזבות שכיתי ומהלכים באמצע הדרכים

עין משפט גר מצוה

לב א מיי׳ פ״ג מחמידין הל׳ כנ: לג ב מיי שם: א ג מיי׳ פרק י״ג מאה״ט הל״ח:

ב ד מיי שם הל"ה: ב ה מיי שם וכחשגו': דר מיי שם הל"ו:

נוסחת הבבלי

(א) קומלין (בחסר) כר הומניו בחבר כו' אר"ח כו': (ב) ר"ש בר נחמן בשם ה' יותנן כו' היו מקשטין בה כו': (ג) וחכ"א בשאר ימות כו': (ד) וקופין בין כזה וכץ כול כו':

הגהות הגר"א

מכאן עד הפסק ר"ם [א] בר נחמן וכו' מבולבלת מסוד וגי' הגפון ו"ל מלוכנת ימחיורת. וה"ג ר' אםי א"ר יותנן בעי מה שלימה שלימה בשחרית ושלימה בין הערבים או שלימה שחרית ובטלה ביו הערבים הדר פשיטא ליה שלימה בשחרית שלימה בין הערבים ודא לריכא ליה שלשת לוגין מהו שלשת לוגין בשחרית ושלשת לוגין בין הערבים או לוג ומחלה שחרי ולוג ומחלה בין הערכים א"ר חוקיה אף הדא לריכה ליה קימן נטחרית יקומן כין הערבים או חלי קומן בשחרית וחלי קומן כין הערצים ח"ר יוסי כלום למדו לקומן לא מלחם הפנים מה להלן שני קמלים בחסר אף כאן שני קמנים בחסר א"ר חזקיה וכלום למדו לג' לוגין לא מחמיד מה להלן שלשת לוגין אף כאן ג' לוגין כל"ל. וחיבו' מה תמן לריכא ליה אף כאן לריכא ליה שלא יהי נמחקו: [ב] חסר כאן חמן תנינן מחצה למחצה יפלו לגוולי עילה החשה הוחת

גליון הש"ם

[6] עי' ק"ע יש"ק רלה לפרש פי' חדש והוא פלאי דא"כ בחל י"ד בשבח אמאי שוחט בה מיד הא כיון דאין הואה דותה שבת ואף בספק טומאה אין מוין בשבת עי' יומא דף ח ע"ב וא"כ בא הפסח בטומאה וא״כ לא הטבילו הבעלים הסכין מאסמול ואין לדון על הסכין והקופין כלל ועי ש"ם פסחים שם:

אחא רבי אבהו בשם רבי יוחנן דבר תורה הוא שתהא בא מן הצבור (כיון דחזי דקא מידחקא לשכה) הייתי אומר יגבו לה (מן היורשין) (כיון רחזי דפשעי בה) התקינו שתהא באה מתרומת הלשכה [א] רבי יוסת אמר ר' יוחנן בעי מהו© אשלימה בשחרית ושלימה בין הערבים אוס שלימה בשחרית ובמילה בין הערבים כד תהא פשיטא ליה דכתיב מנחת חמיד שלשת לוגין מה הן שלשת לוגין שחרית ושלשת לוגין בין הערבים או כלוג ומחצה שחרית ולוג ומחצה בין הערבים אמר רבי חזקיה אוף הדא צריכה ליה שנים קומצין מה הן שני קומצין בשחרית ושני קומצין בין הערבים או קומץ אחת בשחרית וקומץ אחת בין הערבים א"ר יוסה כלום למדו לקומץ לא ממנחת חוטא מה להלן שני (א) קומצין אף כאן שני קומצין (מה תמן צריכה ליה אף הכא צריכה ליה) אמר רבי חזקיה כלום למדו שלשת לוגין לא מתמיד של בין הערבים מה להלן שלשת לוגין אף כאן שלשת לוגין ומה תמן צריכה ליה אף כאן צריכה ליה: שלא יהיה כו': (ב) ר"ש בר נחמן בשם ר' יונתן בדין היה שימעלו בה והן גזרו שלא ימעלו בה והא⁷ תני חטאת מלמד שמועלין בה בה מועלין ואין מועלין באפרה אמר רבי אבהו בראשונה היו משתקשקין בה ונותנין אותה ע"ג מכותיהן וגזרו שימעלו בה כיון שנגררו גזרו שלא ימעלו בה: ועל הקינין כו': וב[†] האשה^ה הזאת במה היא מתכפרת אמר רבי יצחק תנאי כ"ר הוא המספק את הקינין הוא מספק את הפסולות ואת האובדות:

הדרן עלך פרק מעות שנמצאו מתניי הלכה

כל הרוקין הנמצאין בירושלים מהורין חוץ משל שוק העליון דברי ר"מ (¹²רבי יוסי אומר בשאר כל ימות השנה שבאמצע ממאין שבצדרין. מהורין ובשעת הרגל שבאמצע מהורין שבצדד ממאין מפני שהמעומין מסתלקין לצדדין כל" הכלים הנמצאין בירושלם דרך הטבילה ממאין ודרך עליה מהורין שלא כירידתז עלייתן דברי ר"מ ר' יוסי אומר "כולן מהורין חוץ מן הסל והמגריפה והמריצה המיוחדין לקברות םכון יו שנמצאת בי"ד שוחם בה מיד ובשלשה עשר שונה ומטביל (ר) קופיץ ולו בזה ובזה שונה ומטביל חל ארבעה עשר להיות בשבת שוחט בה מיד בכז"ו

יגע בהן אבל בשעת הרגל שרוב ישראל טהורין הטמאים מסתלקין ללדדים שלא יטמאו אח העם והעהורים הולכין באמלע הדרכים הלכך בשעת הרגל רוקין הנמלאים באמלע טהורין ישבלדדין טמאין: דרך ירידה לכים העבילה. ב' דרכים היו למקוה בא' יורדים יבאחד עולים שלא יגעו הטמאין בטהורין ושל דרך ירידה ודאי טמאין לפי שנפלו מיד המביאין

לטכילה: שלא כירידהן עלייםן. דבירדהן ודאי טמאין היו לכך היו מורידין לבית העבילה ובעלייתן טהרו לאחר שהעבילן: ר' יוםי אומר כולן טהורין. דלא גורו על ספק בלים בירושלים: מגריפה. כלי שגורפין וכונסים בו עלמות התחים כשהם מפוזרין! מרילה. מפרש בגתרא: שוחט בו מיד. דודאי הטבילוה בעלים מאחמול כדי שיהיה לה הערב שמש ותהא ראויה לשחוט בה היום בערב פסח: כי"ג שונה ומטכיל. כלומר אט"ג דאיכא למימר כבר הטבילוה בעלים לריך המולאה להטבילה שנית דשמא לא הטבילוה בעלים דהוה לה שהוח להמחין עד סמוך לחשיכה ואע"פ שלא גורו על ספק כלים אפ"ה גבי קדשים הצריכיה טפילה: קופין. סכין גדול רובן עשויין לחתוך כשר ולשגר בי עלמות: בוס ובוס. בי"ג ובי"ד שונה ומעכיל לפי שעיקרה לחגיגה ששכירת העלם מותר בה ואיירי כגון שהיו הכהנים טמאי מחים בספק ומל שביעי שלהן בע"פ דאין מביאין עמו חגיגה דהוה ליה כפסח הכחה בטומחה וחגיגם ט"ו יעשו בטהרה וחין הכהנים שהן טבולי יום מעמאין הסכין שאין טבול יום אפי׳ דמת מעמא כלים: מל י"ד להיות בשבת שוחע כה מיד. ולה המרינן כיון דשבת הוה לה נשתע בה מספיקה שמה עמהה היה ונמנא הפסח טמא ומחלל את השבת שלא כמקום מצוה וי"מ שוחט בה מיד בקופיץ קאמר דאף על גב דאין חגיגה בשבת מ"מ חוקה שהטבילוה מערב שבת ללורך חגיגת י"ד:

והעהורים מסתלקין לנידי הדרכים מקום שאין דריסת הרגל מצוי' ומזהירין לכל טמא שלא

משנת אליהו

ממום ונטמא נשאר כבעי והרמכ"ם דפסק בפ"ג מהל' חמידין הל' כ' כהן שהקריב ממלה ומח או נטמא או נולד בו מים כי פשט הבעיי לחומרא ודלא כמ"ש בק"ע:

כ' קחלים אף כאן כ' קחלים. ותיכת בחסר ליחא בנוסח הירושלי ואי גרסיי לה לייל דה"ק בהסחית מות מני יוהרשלים הפנים ספט הבעיי להורכה בחסים במחים במחות מות קומלון קומן אחד במות מכי קוחלין קומן אחד במות מכי קוחלין קומן אחד במות מכי קוחלין קומן אחד במות היא אין בילוני אלבל דבנון דפליני אלבל דבנון דפליני אלבל הדבנון בלוני אל מספרה. הכי מפרן הלאבר חבל הייד בלוני לוגיון ולי וגיין ביוני וגיי הספרים והמפרשים בשבשו מאד: בדין הוא שמים במחות שבי ומשני בחסלה היו מקשקשון. לשין וילוחל אות מולה היול איותנון אותם להלוני הייד לאות מולה הייד במות משליו בללל הדבנון בלו שלבל הדבנון בלו שלבל הדבנון בל הוא בליים להבליקים אלבל הדבנון בלו שלבל הדבנון בלו שלבל הבמפרשים: באשר הוא בליים להבליקים ל

לערב והיא מחוסרת כפרה ובכרת היא תיקנו ב"ד שיהו כאות משל לבור: המספק אם הקינין. שהגובר לוקח את הקינין מאחד בדמים קלובין יוקלבה שלהן כדמפורש בסוף פרק קמא דכרימות אמר רשב"ג המעון הזה אם אלין בלילה עד שיהו בדינרין נכנס ודרש ולימד החשה שיש עליה חמש לידות ודאות מביאה קרבן ואוכלת בובחים יאין השאר עליהן חובה ועמדו קינין בו ביום ברבעתים ומייתי לה נמי בכ"ב פרק בתרא (דקס"ו) וה"נ אמרינן בכריתות בפ' ב' נכרי שנתגייר בותן הזה לריך שיפריש רובע שקל לקינו דהיינו דינר:

כל הרוקין הנמלחין בירושלים **טהורין.** ומוקי בפסחים פ"ק ואע"ג דאתחוק זב התם משום דלא גורו על ספק הרוקין בירושלים חוץ משל שוק העליון שכל זב נפנה לשם: בשחר כל ימום השנה שבחמנע ממחין. ירושלמי ר' חבין בשם ר' יהושע בן לוי קלרן של נכרים היה שם בשחר ימות השנה הטמחין מהלכין שיבולת פי׳ בחמלע הדרך לשון שביל והטהורין הולכין מן הלד והטהורין הילכין סתם והטמחין חומרים להם פרושו בשעת הרגל הטהורים הולכין שיבולת והטמאין הולכין מן הלד והטמאין הולכין סחם והטהורין אומרים להם פרושו: מתבי' כל הכלים הנמלחים כירושלים דרך ירידה לכית **העבילה ממאין.** בפסחים בסוף פ"ק פריך רישא לסיפח דרך ירידה לבית הטבילה טמחין הח דעלמא טהורין אימא סיפא דרך עליה טהורין הא דעלמא עמאין אלא רישא דוקא הא בעלמא טהורין לפי שלא גורו על ספק כלים וסיפא לאפוקי גזייתא ופרש"י ז"ל מבואות קטנים שהיו סמוכין לדרך הירידה ועליה ופעמים שהיו יורדין דרך אותן מכואות ופעמים היו עולין בהנהו מבואות טמאים מספק שהרי חחלתן טתאין היו ספק נפלו בירידה ספק נפלו בעליה ומספיקה לה נפקי מטומחתן חבל שחר כלים דספק נטתאו ספק לא נטמאו לא גורו עליהן מספק: שלה כירידתן עלייתן. שבדרך חחד היו יורדין לבית הטבילה ובדרך אחר היו עולין: והמרילה המיוחדין לקברות. פיי כלי ברול שבראשו חד וראוי לחפור בו ארץ קשה ובלע"ז סובולונ"י וכירושלמי קורא אומה לפורן שדומה ללפורן מאן דאמר מרינה שהיא מרינה את האבן: מתני" מכין שנמלחם כי"ד בנימן שוחם כה מיד. הפסח שהטבילוהו בעלים בי"ג

שיהא לה הערב שמש בי"ג שונה ומטביל שמא לא הטבילה בעלים עדיין. קופין בין כזה וכין בזה

בין בי"ג ובין בי"ד שונה ומטביל שמא עדיין לא הטבילוה בעלים אפילו מצאה בי"ד שמא אין דעתו לעשות חגיגה כר"ד שבא כמרוכה ואפי בחול וכ"ש כשבת ובטותאה דלא עבדינן חגיגה כלל: חל י"ד להיום כשבם. אפי׳ קופין: שוחט בה מיד. לפי שהטבילה בי"ג שאין מטבילים כלים בשבת כדאיתא בבילה פ"ב לפי שנראה כמתקן כלי א"נ גורה שמא ישהה ועל כרחו הטבילה בע"ש שלריך לו לטבילת ט"ו שהוא יו"ט: **ממלאם קשורה**.

תקלין חדתין במחניי דמנחות כדקאמר מחק שלם והכא במתניתן דידן אמר מחנאי ב"ד: ד**'ס משל לבור הייםי אותר יגבו לה**. כלומר הא ודאי פשיטא דמשל לבור דבר חורה מקרא דחק שלם אבל הייחי אומר שלא ליקחה מסרומת הלשכה אלא לגבוח מכל יחיד ויחיד דהכי משמע קרא דחק עולם משל עולם והתנו ב"ד שיהא באה מתרומת הלשכה ואיזה תלמיד טועה נסתבך בתירוצא דכבלי שם והרכיב לה בתירוצא דהכא דירושלמי ולא נהיר ולא בהיר ולא צהיר דסוגיא דירישלמי ס"ל דלא היה אלא חדא תקנה וכדפריטית יבצבלי משני כ' מקנות היו: כ"י בעי שלימה בשחרים כו'. אממניסין קאי דקמני בר"י ושלימה הימה קריבה ומבעיא ליה או שלימה בין הערבים ג"כ או דילמא בין הערבים בעילה: ודא לריכא ליה. הא מבעיא ליה: ג' לוגין הערבים ג"כ או דילחת בין הערבים בעילה: ודא לריכא ליה. הא מבעיא ליה: ג' לוגין מהו. המת הבעיא ליה: ג' לוגין מהו. המת הכלות אלו המלה בבוקר ולוג יממלה בין הערבים ועכשוי כשמת והוכפלה הסילת בדקתני לה בכרייחא דעשיל שלחה בבוקר כי' ומספקא ליה אם הוכפלה גם כן השמן אי דילחא סולת דגלי קרא דאומה לר"י ולר"ש מתקטר גלי אל בשמן לא ג'י קרא: קומן בשחרית. אי אמירי היאלי והיוכפלה סולתה הוכפלה לגומו א דילות אי דגלי גלי אחר רבי יוסי. מהדר למפשט בעיא שניה: הוכפלה לגומו א דילתא מאי דגלי גלי אחר רבי יוסי. מהדר למפשט בעיא שניה: כלום לחדו לקומן דלפובה לא מלחם הפנים. דהא גבי חביתין אל כמיב קומן כלל יעל כרוך מלחם הפנים למדו לקומן דמביתין או מגורה שוה דמק עילם דבחרייהו כחיב או כדשי בקשל פקו יד דלמד לשיעות מוקם הפנים לה המנחות: מה להלן בי קמלים אף כאן כל קמלים. חיבת במסר לותא בנוסח היום לה המנחות: מה להלן היו ביותלי הלוח מנוחות היא בי הכל מנוח מני שוחות היא בי הכל מנות פחות היא בי הכל מנות פחות מכי קומליו לא בחי"ל הכי"ל בחיק בהפחות אים ביותליו פחות מנוחות היא בי הכל מני פחות מכי חומליו במכוב הפנו בלאחרינו מתחות היא בי הכל מנות ביותלי שלוח מנותל היא בי הכל מנות ביותליו שלוח מנותליו בלחם ביותליו במחות היא בי הכל מנותליו במון בחות היא בי הכל מה בתחות היא בי הכל מנות ביותליו ביותליו במותל הביותליו מתחות היא בי הכל מנותליו ביותליו הוכלות היא בי הכל מנותליו ביותליו בלוח מנותל היא בי הכל מנות היא בי הכל מנות בלות היא בי הכל מנותליות ביותליות היא בי הכל מנות בלות היא בי הכל מנות ביותליות ביותליות היא בי הכל מנות ביותליות ביותליות היא ביותליות ביותליות הובלח ביותליות הובים ביותליות ביות

מסורת הש"ם

מנחות הג ב, ב) לעיל פ"ג הל"ב וירושלמי שבת פ"ח הל"ח ועי׳ מנחום הג ב. () עדיות פ"ח מ"ח. ד) מכשירון פ"י מ"ה, ה) פסחים ינו ד ו) פח ו) חחיד כנו ג חולינ ל ב, ה) יומא עה ב, מן שם עב ב,

עין משפט זר מצוה

י) חמיד כע א חולין ל ב,

ה א מיי׳ פי״ג מהאה״ט הל״ז: ו ב מיי' פרק א מאה"ט הל"ד: ז ג מיי' פרק י מטומאת אוכלין הלכה ג:

ה ד מיי' פרק י"ג מאה"ע הל"ח:

ב ה מיי' פ"ו מכלי המקדם בלניים י

ר מיי שם הלטייו: יא ז מיי שם פ"ח הלכה טו:

נוסחת הבבלי

(א) קלרין של זכין היו שם כוי לאריות נירישלם כו': (ב) בשם דר' יוסי קלרין כי' ולא אניביה כו' ר' ביכין כו' ילחק עד כו' דעתי כי משום דאית לי מעין למיזבן דא"ר תנינה והיו כו' ר"י כן בתירה על כו' א"ר יוסף פליגי כו' כר"י גן בתירה כו' לא כן א"ר יעקב בר' אחא בשם ר"י בר' חנינה כו' קנרין של זכין היו שם כו' מן הלד ועהורי' מהלכין מן סחם וטמחים וכו׳ א"ר יומנן כו' הוכית ר"י אומר כולן טהורין אבא שאיל היה קורא כו': (ג) בחיל ואם היתה כו': (ד) תנינן החלו מעלים באפר ע"ג תפוח וחפוח היה באמלעיתו

הגהות הגר"א

[א] ה"ג א"ר חנינא ערודות היו נוחרין שם אריב"ל מעשה היו נותרין ערודות באסטרטיא של מלד וביו עולי רגלים משתהעיו בדם עד וכי׳. כל״ל: [ב] ה״ג הטמאים מהלכין מן סחם והטהורים אומרים להן פרושו ובשעת הרגל טהורין מהלכין שכולת והטמאין מהלכין מן הלד וטהורין מהלכין מן סחם והטמאים אומרים להם פרושו כנ"ל וה"פ דסתם גמ' כא לפרש טעמא דר' יוסי ושבולם הוא באמלע והטהורי' מהלכים מן הלד שהיו מרחיהיו עלמו ללדדיו והטמאים מהלכין סמם שאינם מוהירי לפרוש מהם והטהורי אומרים להם פרושו שהיי להעמאים שיפרשו מזהיריו מלטמאן ילכן הרוק הנמלא כנדדין טהירין ובאמנע טמא. וכשעת הרגל שכל ישראל חברים שנא׳ (שופטי׳ כ) ויאסף כל אים ישראל אל העיר כאיש אחד מברים וכולם טהורים כי החיוב על כל ישראל לטהר עצמם ברגל וכל טמא שאינו יכול ליטהר יפריש עלמו ללדדים ויתרחקו ב"א ממנו כדי שלא יטמאו כי כל המדה כולם טהורים וזהו דחתר ועהורין מהלכין סחם ועמחין מוהירין להן שיפרשו דלעולם המועטין הולמן בלדדין והן המזהירון וגירסת זו כגירסת הרמכ"ם בפירושו: [ג] ה"ג חד אמר מעשה רוקם ארי מכאן וחלק מכאן מעשה חושב ארי מכאן וארי מכאן וחרנה אמר מעשה ריקס ארי מכאן וארי מכחן מעשה חושב חרי מכחן ונשר מכאן. כצ"ל:

גליון הש"ם

עי בהגר"ח שהגיה ועי [6] מלמ"ל פ"ח מכלי המקדש הלכה : 112

בט"ו שוחט בה מיד. לפי שכל העם יודעין שהואה וטפילה אסורה ביו"עו ומטפילין את הכל מעיו"עו (מלאה קשורה לסרין. כנמי מפרש: גבו" קלרן של נכרים. כונס של נכרים היה שם בשוק העליון וחכמים גורו על הנכרים שיהו כובים לכל דבריהם ורוקו טמא: ערודי היער היי נוחרין לנורך אריות של מלך: ר"ש בר אבא בשם ר"ח קלרן של נפרים סים שם. ל"ג ליה הכא: ועהרו את דמיה משום נכילה. כל הסוגיא פירשתי לפיל פ"ג הל"ב: לא כן וכו'. אתחני פריך לא גורו על הרוקין שכירושלים ולתה גורו על הרוקין שבשוק העליון: שיפולם. היינו באמלע: ופריך ל6 כן וכר. ובמחני חנן חון מדרך ירידתן לבית העבילה: ומשני מריון וכו' נעשו הוכיח. יש היכחה שהן טמאין ידאי ולא משום גזרה:

שהים דומה לנפורן. שעשויה כדמות לפורן של אדם: **חני הסכין קשורה לו**. אם נמצא הסכין קשור בקופין הרי זה כקופין וכזה וכזה שונה ומטביל ופליג אמחני' ויותר נ"ל דברייתה לפרושי למחני' החתי דה"ה נמלחת סכין סתמח קשורה עם סכין חחרת ידועה הרי הוא כסכין ידועה אם טמאה טמאה ואם טהורה טהורה וכן פיי הרמב"ם בפיי המשנה: הלכה ב מתני' פרוכם שנשמפה כולד **העומאה.** שנגעה במשקין טמאין

שחכמים גורו על המשחיו שמטמחיו כלים גורה משום משקה דוב יובה: מעבילין פוחה בפנים. ואינה טעונה שילוח חוץ למחנה שכינה כיון שלא נטמאת אלא בולד הטומאה ומכניסין איתה מיד שחינה טעונה הערב שמש: מטביליו אותה בחוד. דטעונה שילום: ושוטמיו אומה בחיל. חוד לעורה: נימין. לילי"ס בלע"ז: כ"ד חוטין. מפרש בגמ': ארכה ארבעים ורחבה עשרים. כמדת פחח האולם שהיה גובהו ארבעים ורחבו עשרים: פ"ב רבוא. דינרי זהב נעשית: בבז' אילו אמר חוט. גבי מלאכת הפרוכת הייתי אומר שיהא כל חוט כפיל לשנים: שזור. אילו נאמר חוט שזור היימי אומר שיהא חוטין כפול לשלשה השחא דכחיב משור ילפיי מיניה דבעינן חיטין כפול ששה דהיינו כפל משור: ארבעה. כלומר וארבעה מינין היו בו מכלמ וארגמן ימולעת שני ושש משור כל אחד חוטין כפול שש מכאן שהיה כפול כ"ד: מעשה רוקם. גבי מסך הפתח כתיב יגבי פרכת כחיב מעשה חושב מחי בינייהו: ר"י ור' נחמיה פליגי. חיך היי מעשה מושב ומעשה רוחם והיאך היו שני פרלופין: גוומא. מילחה בעלמה ולחו דוקה: ממן סנינן. במסכת תמיד פ"ב החלו מעלין באפר ע"ג תפוח ותפוח היה באמצע המזכח ולפעמים עליו כשלש מאות כור אפר: הלבה ג מתני' הכל ישרף כפנים. בנית הדשן הגדול שבעורה ששם שורפין

פסולי קדשי קדשים שכל שפסולו נקדש שורפין אומו בקודב: חוד משנעמה כולד העומהה כפנים.

משנת אליהו

קלרין של נכרים היו שם. עיין רשיי בפסחים (ייע עיינו דייה של שוק העליון שם היו מתקבלים עומלים של לנומא את תכריהם יותמה לתה לא פירש עעמא דגמול לנומא את תכריהם יותמה לתה לא פירש עעמא דגמול הכולה סוגיא ס"ל פן: ס"יקא לה ספבת שקלים

הרגל הטהירים מהלכין שיבולת והטמאין מהלכין מן הצד הטמאין מהלכין סתם והטהורין אומרים להן פרושו: וכל הכלים הנמצאים כו': לא כן א"ר אבהו בשם ר' יוחנן לא' גזרו על הכלים שבירושלם מכיון שנמצאו דרך ירידה לבית הטבילה נעשו הוכיח אבא שאול היה קורא אותן ציפורץ מ"ד ציפורץ שהיה דומה לציפורץ מ"ד מריצה שמריצה את האבן לבית הקברות: קופיץ וכו': תני הסכין קשורה לה הרי זו כמותה:

הלכה ב מתני הפרוכת שנממאת בולד המומאה ממבילין אותה בפנים ומכניסין

אותה מיד ושנטמאת כאב הטומאה מטבילין אותה בחוץ ושוטחין אותה (כ)בחיל מפני שהיא צריכה הערב שמש אם היתה חדשה שומחין אותה על גג האיצמבא כדי שיראה העם את מלאכתה שהיא נאה רשב"ג" אומר משום ר"ש בן הסגן 'פרוכת עוביה מפח על שבעים ושתים נימים נארגת על כל נימה ונימה כ"ד חומין ארכה מ' אמה ורחבה כ' ומשמונים ושתים רבוא היתה נעשית ושתים עושין בכל שנה ושלש מאות כהנים מטבילין אותה: גמ' אילו אמר חום א' כפול לשנים שזור לשלשה משזר לששה ארבע מכאן הא^ח עשרים וארבעה תני שלשים ושתים אילו אמר חום א' כפול לשנים שזור לארבע משור לשמונה ארבע מכאן הא תלתין ותרין תנא ארבעים ושמונה אילי אמר חום אחד כפול לשנים קליעה לשלשה שזור לששה משזר לשנים עשר ארבעה מיכן הא ארבעים וחמניא כתוב אחד אומר ²מעשה רוקם וכתוב א' אומר ³מעשה חושב מעשה^ט רוקם פרצוף אחד מעשה חושב שני פרצופות רבי יהודה ורבי נחמיה (ג)חד אמר מעשה רוקם וייו ארי מכאן וארי מכאן מעשה חושב ארי מכאן וחלק מכאן וחרנה אמר מעשה רוקם ארי מכאן וחלק מכאן מעשה הושב ארי מכאן ונשר מכאן: בשמונים ושתים רבוא היחה נעשית ובי: ר'' יצחק בר ביונא בשם שמואל גוומא חמן (r)תנינן פעמים היה עליה כשלש מאות כור רבי יוסי בי רבי בון בשם שמואל גוזמא:

הלכה ג מתני' בשר קדשי קדשים שנטמא בין באב הטומאה בין בולד הטומאה בין בשנים בין בחוץ בש"א הכל ישרף בפנים חוץ משנטמא באב בפנים בין בחוץ בש"א הכל ישרף בפנים בולד הטומאה בפנים הטומאה בחוץ חוץ משנטמא בולד הטומאה בפנים

۸"٦

במ"ו שוחם בה מיד אנמצאה קשורה לסכין הרי היא הקופין בסכין אפילו נמלאת בחול בי"ד אינו כסכין: גמ' ר' אבין בשם ר' יהושע בן לוי (א)קצרן לריך להטבילה הואיל דהיא קשורה עמו הטבילן (זבין) של נכרים היה שם אמר ר' חנינה ערודות יחד והסכין לריך לו בי"ד לשחוט הפסח והטבילה ואותיו נוחרין בירושלים והיו עולי רגלים משתקעין בי"ג שיהת להם הערב שמש: מתני" כולד בדם עד ארכובותיהן ובאו לפני הכמים ולא אמרו העומאה. ראשון לטומאה: [מעבילין אוחה] אפילו בפנים. לפי שאיו טומאתה מדאורי׳ שאיו אדם וכלים להן דבר (ר"ש בר אבא (ב)בשם ר"ח קצרן של מהבלין טומאה אלא מאב הטומאה ואם הטבילוה נכרים היה שם) רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי בחוץ מכניסין אותה מיד שאינה לריכה הערב מעשה בפרדה משל בית רבי שמתה ומהרו את שמש דטומאתן מדרבנן ישנטמאת באב הטומאה דמיה משום נבילה ר"א שאיל לרבי סימון עד כמה מטבילין אותה בחוץ לפי שאסור להשהותה בפנים ולא אגיביה שאיל לרבי יהושע בן לוי א"ל עד וחייב להוציאה בחוץ הואיל דעומאתה מדאוריימא רביעית מהור יותר מיכן ממא ובאש לרבי לעזר דאמרינן בעירובין בפרק בתרא מזכר עד רלא חזר ליה ר' סימון שמועתא רב ביבי הוה יתיב נקבה משלחו פרט לכלי חרם דברי ר' יוסי מתני הרין עובדא א"ל רבי יצחק בר ביסנא עד הגלילי ומפרש טעמא לפי שאין לו טהרה במקוה כמה א"ל עד רביעית טהור יותר מיכן טמא ובעם ביה א"ל ר' זריקא בגין דהוה שאיל לך את בעים א"נ לפי שאינו נעשה אב הטומאה אבל הפרכת יש לה טהרה במקוה ונעשית אב הטומאה חייב לשלחה ילהוציאה בחוץ ושוטחין אוחה בחיל ביה א"ל בגין דלא הוות דעתי בי ראמר ר' חנין במהום שנחרת חיל לפנים מהר הבית ומהודש והיו חייך תלואים לך מנגד זה שהיא לוקח לו חמין ' ממנו כדאיתא בריש מסכח כלים אם היתה לשנה ופחדת לילה ויומם זה שהוא לוקח מז הסדקי חדשה ונטמאת מטבילין אותה בחיל ושוטחין ולא תאמין בחייך זה שהוא לוקה מן הפלטור ואנא אותה שם כדי לנוגבה ובין כך ובין כך יראו העם מלאכה שהיא נאה: מהגנ" של כל סמיך אפלמירא מאי כדון י העיד רבי יהושע בן פתורה ^בעל דם נבילות שהוא מהור מהו מהור מהור נימה ונימה כ"ד חוטין. כדחיתה כיומה פרק בה מלהכשיר הא לישמות משמא תמן" תנינן ידם לו הפרכת כ"ד חוטין: ארכה מ' ורחבה כ'. כנגד השרץ מטמא כבשרו מטמא ואינו מכשיר ואין לנו פתח האולם כדאיתא במסכת מדות ומשמונים כיוצא בו ואין לנו כיוצא בו כשיעיר טומאתו אבל ישתים ריבות חיטין נתרגת ויש גירסין ריבות דמו מטמא כבשרו א"ר ייםי פליגי בה תרין אמוראין פירוש נערות האורגית בפרוכת ושלש מאות חד אמר ממא וחד אמר מהור מ'ד ממא כר' יהודה כהנים מטבילין אותה: אמרינן בחולין פרק גיד הנשה אמר רבא גוומא דלא לריכי כ"כ כהנים ומ"ד מהור כר' יהושע כן פתורה א"ל רב אבדומה דמן נחותה ויאות דרבי יהודה מוריינה דבי נשיאה להטבילה ואמרינן התם בג' מקומות דברו חכמים בלשון הבאי גפן תפוח ופרוכת הוה: כל הרוקין וכו': לא כן אמר רבי אבהו בשם ומפורשים החם: מתבי' כשר שנשמח כין ר׳ יוםי בן חנינה לא יי גזרו על הרוקין שבירושלים כאב הטומאה וכו' כ"ש אומר ישרף כפנים הכל. הא איתמר עליה רבי אבין בשם ריב"ל קצרן של [ואינו] חייב להוניאי מיד לחוץ (ליכא) כדפרישים נכרים היה שם: "בשאר ימות השנה הממאין מהלכין לעיל דכל שאין לו טהרה במקוה ואינו נעשה אב שיבולת והמהורין מהלכין מן הצד ^[ב]והמהורין הטומאה אין חייבין עליי ואוכלין ומשקין לא מהלכין פתם והטמאים אומרין להן פרושו בשעת מצינו להם טהרה במקוה כלל אלא למים דרך זריעה וגם אינן נעשין אב הטומאה דכתיב וכל

אשר יגע בו הטמא יטמא וכתיב לעיל מיניה

תקלין חדתין להטכיל דאע"ג דשמה כעלים היה להן סכין לשחוט ולא היתה קופין זו להן אלא לשבירת עלמות והיום אין שבירת העלם בשבת אפילו הכי כיון דלריכה להם יט אחר שבת כבר הטבילה מערב שבת דהא בשבח לא מצו להטבילה כמ"ש במסכת ביצה וייו פיינו חל יו"ט אחר השבת כו' מלפני השבת: ובע"ו. אם מלאה ביו"ט עלמו: שוחט בה. שלמים מיד דודחי הטבילוה נרו"ט ענמו: שומט בה. שנמים מיד דודמי הטבינוה
בעלים מאחמול: הרי היא כסכין, ואפילו נמצאח
ביד שמל להית כחול שומט כה מיד דודאי הועבלה
עם הסכין בי"ב היאל וקשורה עמי. לשון רש"י וכן
פי רביע הגאון דקאי הכל אקופיץ: גבו' קורין של
נכרים. להכי כשוק העליון עמאים לפי שהיה שם
נכרים. להכי כשוק העליון עמאים לפי שהיה שם כובסים של נכרים והן כובים לכל דבריהם ולכן הרוקין דשם טמחים: **ערודום**. חיית ששמן ערוד ולהכי טמחין הרוקין דשם ששם היו נכרים נוחרין הערודות: **אריב"ל** מעשה כו'. מייתי לה כל הסוגיא אגב שאמר ערודות מעם כו וכל הסוגים פירשתי בפי ג': לא כן א"ר אבהו כו' לא גורו על הרוקין שבירושלים. אשוק העליון סוגיא דרבי אבין ומשני הא בריך ולא שמיעא להו אתמר עלה כו': שיכולם כו'. מפרש טעמא דרבי יוסי ושיכולת הוא באמצע והטהורים מהלכים מן הצד שהיו מרחיקין עלמן ללדדין יהטמאים מהלכים פתם מאינם מוהירים לפרוש מהם: והעהורים אומרים להם פרושו. שהיו מזהירון להטמאים שיפרשו מלטמאן לכן הרוק הנמלא בלדדין טהורין ובאמלע שמא: **וכשעת הרגו.** כי כל ישראל חברים ברגל שנאתר (שיפטים כי) ויאסף כל איש ישראל אל העיר כאיש אחד חברים וכולם טהורים כי החיוב על כל

ישראל לטהר עלמם ברגל וכל טמא שאינו יכול ליטהר יפריש עלמו ללדדים ויתרחקו בני אדם ממנו כדי שלא יטמאו כי כל העדה כולם טהורים והיו דאתר ושהוריון מהלכים סחם יטמאים מהירים להן שיפרשו דלעולם המועטים הולכין בלדדין והן המזהירין, יגירסא זו כגירסת הרמב"ם בפירושו: לא כן אמר ר"י. ואמאי אחר במתני דרך ירידה טמאים: נעשו הוכיח. שמוכח שבירידתן טק שפטר מטונט המתפט המפכן בנדוץ ואן המהדיך, בינת הלתכ ט פנייוטו. אם כן שפטר המתר מדי מידוט שהיה קובר מחים בדממין בינת מחים בדממים ברק בי דגדה והיה היה ביל בלני הללו והיה קוד מחומים בתחיב בהיא מרילה את השב לבינה הללו והיה קוד ממחים בדמים בדמים בדמים בינת בדמים בדמים בינת בדמים בינת בדמים בדמים בינת בדמים בינת בדמים ב בדמים של את המדינין במינות במינות המדינים של המדינים להיות המדינים במינות המדינים במינות במינות במינות במינות המדינים במינות ב

ל) ירושלמי מע"ש פ"ג הל"ה ועי פסחר פ״א הל״ו, כ) סוכה נד ב,

ג הי"ג. כ) ירושלמי סוכה מ"ה

הל"ו, ו) סוכה נד כ, ו) כריתות ט

ח, מ) יומה פו ה וש"ב, פן צ"ל

והיינו שיש לו טהרה בטבילה קרינן

ביה והנפש וכו׳ וכ״ה בפרש״י שם,

דאים ביה חרפי טומאמו בפנים וקילם טומאמו אבל נטמא באב הטומאה אין להשהומו עד שחשרף אלא יוציאנה מיד רשרפנה כחוץ: ישרף בפנים. דכיון דטהור מדאורייםא אפיר נטמא בסוץ יש לקיים בו שריפסו בקדש: גב" ולד הטומאה. היינו שנטמא בטומאה דרבע: זה ווה לא דבר מורה. בממיה וכיון דמדאורייתא טמא אין להכניסו לעזרה הואיל ולא היה פסולו בקודש: לא סוו רבעו. לא פלפלו חכמים בדברי רי יוחנן דלרי יוחנן ל"ק דאב הטומאה חמירא אבל מולד הטומאה הקילו בה א"ינ לא פלפלו חכמים כדברי ר" יוחנן ל"ק דאב הטומאה חמירא אבל מולד הטומאה הקילו בה א"ינ לא פלפלו חכמים כדברי ר" יוחנן ל"ק דאב הטומאה בדנרי בר קפרא דקדקו: ו**משני בגין דר"ע.** בשביל טעמו של ר"ע דקאמר מקום טומאסו שם שריפחו ה"ג קאמרי ב"ש באב הטומאה ישרף בחוד אבל בולד הטומאה ישרף בפנים כיון

ר"א אומר שנטמא באב הטומאה בין בפנים בין

למדבריהם הוא ישרף בפנים ששריפתו בקדש: כגין דר"ם וכו'. כשביל הא דאמר ר' שמעון דמשלחין אפיי אוכלין טמאין לחוץ הלכך כל מה

שנטמא בחוץ אין מביאין אותו לפנים: הלכה ד מתני' מחלי הככש ולמטה במערב. מהנים הזוכים בפיים

החמיד להעלותם לא היי מעלים אותם בפעם אחת אלא נותנים אותם על הכבש והולכים ללשכת הגזית לקרוא את שמע ואחר כך חוורין ומקריבין האברים ע"ג המוכח הככש ארוך ל"ב אמה ומחליו ולמטה ניתנין אותן ורוחב הכבש ט"ז אמה ובחליו של לד מערב היו נותנים אותן: ושל כחש מדש על כרכוב המובח. בנחרת חפרש: אינן נוהגין אלא כפני הכים. שקלים משום דלורך קרבן נינהו וכיון שאין קרבן אין שקלים ובכירים דכתיב רחשית בכורי הדמתך חביה כים ה' אלהיך בומן שיש בית יש ביכורים אין בית אין ביכורים: אבל מעשר דגן וכו'. נוהגין בפני הבית דקדושת הארץ לא בטלה: מששר בהמה. נריך להפריש העשירי: המקדים שקלים וכיכורים. כומן הוה: כיכורים אינן קדש. דכתיב בהו בהדיא תכיא בית אין שם ביכורים חל עליהן שלא בפני הבית: מי קודם. בהקרבתן אם שתיהן לפניו: סייליה דרבי ירמיה. כלומר כוחו וראייתו דר"י מהא: שירו של ר"ח קודם. וסבר ר"י דה״ה קרבן ר״ח קודם: **א״ר יומי.** שאני התם דלכך שיר של ר"ח קודם כדי לפרסם שהוא ר"ח אבל קרבן שבת קודם לר"ח: הא שקלים קדשי. מודה ר"ם אם אומר ביכורים קדם שהן קדם: הגר כומן הוה. אע"ג דליכא מקדם לריך שיפרים רובע דינר להינו דלכשיבנה ב"ה יביא הז דגר לריך קרבן ובפחום מרובע לא מצי להפריש דאין מלוי הן בפחות תרובע: מפני התקלה. שתח יהנה ממנו: ואין מחרימין. דחרם הוא ק"ק דכחיב כל מרם חדש וגו': הבהמה השחר. דלח ליחי בה לידי תקלה: והים מתה מפיליה. ברעב: עבר

והקדיש. מהו שיהיה קדש: הכא. גכי קן של

את אמר אם עבר וקדשו קדש והכא גבי

בחוץ ישרף בחוץ שנממא בולד המומאה בין בחוץ בין בפנים ישרף בפנים ר"ע אומר אמקום מומאתו שם שריפתו: גמ' בר לי קפרא אמר אב המומאה דבר תורה ולד המומאה מדבריהם ר' יוחנן אמר בין זה בין זה דבר תורה וקשיא דר' יוחנן על דבית שמאי דבית שמאי אומרים הכל ישרף בפנים חוץ משנטמא באב המומאה בחוץ מה כין אב המומאה בחוץ מה בין ולד המומאה בחוץ זה וזה לא דבר תורה הוא ואפילו על דבית הלל לא מקשייא דב"ה אמר הכל ישרף בחוץ חוץ מה שנטמא בולד הטומאה בפנים מה בין ולד המומאה בפנים מה בין אב המומאה בפנים זה וזה לא דבר תורה הוא לא הוו בה רבגן אלא על דבר קפרא וקשיא דבר קפרא על דבית שמאי דבית שמאי אומרים הכל ישרף בפנים חוץ משנממא כאב המומאה בחוץ מה בין אב הטומאה בין בחוץ בין בפנים זה וזה לא ד"ת הוא (א)בגין דר"ע אמר מקום מומאתו שם תהא שריפתו ואפילו על דבית הילל לא מקשייא דב"ה

זה וזה לא מרבריהם הוא בגין דר"ש אמר ואומאכלו ומשקו של מצורע משתלחין חוץ לשלש מחנות: הלכה ד מתני' באיברים התמיד ניתנין מחצי (במזרח) ^(ב) כבש ולממה

אמר הכל ישרף בחוץ חוץ משנממא בולד המומאה

בפנים מה בין ולד הטומאה בין בפנים בין בחוץ

במערב של מוספין ניתנין מחצי כבש ולממה (במערב) במזרח של ראשי חדשים ניתנין על כרכוב המזבח (למטה) מלמעלן יהשקלים "והביכורים אינן . נוהגין אלא בפני הבית אבל^{ם ה}מעשר דגן יומעשר בהמה 'ובכורות נוהגין בין בפני הבית וכין שלא בפני הבית המקדיש שקלים וביכורים הרי זה קודש ר"ש אומר האומר ביכורים קודש אינן קודש:

גמ' ואו איזהוף כרכוב המזבח האמה בין קרן לקרן מקום הילוך רגלי כהנים מוספים שבת מוספי ר"ח מי קודם ר' ירמיה סבר (ג')מימר מוספי שבת ומוספי ר"ח מוספי ר"ח קודמין חייליה דר' ירמיה מן הדא שירו" של שבח ושירו של ר"ח משירו של ר"ח קודם א"ר יוסה שנייא היא תמן דאמר ר' חייא כשם רבי יוחנן כדי לפרסמו ולהודיע שהוא ר"ח [כ]כיצד היה עושה שוחם מוספי שבת ואומר עליהן שירו של ר"ח ברם הכא מוספי שבת ומוספי ר"ח 'מוספי שבת קודמין על שם כל התדיר מחבירו קודם את חבירו: [3] שקלים וביכורים וכו': הא שקלים קרשו רבי שמעון בן יהודה משום רבי שמעון בין אלו ובין אלו לא קרשו תני" לגר בזמן הזה צריך להביא קינו ריבעית כסף אר"ש בימלה ר' יוחנן בן זכאי מפני התקלה מהו מפני התקלה כהדה דתנים אין מקדישין ולא מעריכין ולא מחרימין ודולא מגביהיו תרומות ומעשרות בזמן הזה ואם הקדיש או העריך או החרים ^[ה]או הגביה הכסות חישרף הבהמה תיעקר כיצד נועל בפניה הדלת והיא מתה מאיליה והמעות ילכו לים המלח: עבר והקריש מן מה דאמר ר"ש בימלה רבן יוחנן בן זכאי מפני התקלה הרא (^{ר)} אמרה עבר והקדיש קדשו רבי יודה ענחודרייא בעי קומי רבי יוסי הכא את אמר

הכבש ע"ו אמה ובחליו שללד מערב היו נותנין אותן: ושל ר"ח על כרכוב המוכח. בנמ' מפרש:

הכבט ע"יו אתה והתיו שלד מערב היי נומנין אותן: ושנ ר"ח ענ כרסוב כחזכת. בנת' מכרש: בשקלים כו 'כפני הבית. שקלים משום דלורן קרבן נינהו וכשאין קרבן אין שקלים: וביכורים. דרכזיג ראשית בכורי אדמתך תביא בית ה' אלהיך בותן שיש לך בית יש לך ביכורים כו': מעשר דגן כו'. דקרושת הארך לא בעלה: מעשר ככמה. ברש כרק במרא דגכורות אתרו שביטלוהו מפני התקלה: המקדיש שקלים וביכורים. דאינם נוהגים אלא בפני הבית אם הפרשן שלא בפני הבית אור בית קדשי, לשון רבינו הגאון נראה כפירוש ראשון של הרע"ב דמפריש הפרשן שלא בפני הבית קדשי, לשון רבינו הגאון נראה כפירוש ראשון של הרע"ב דמפריש

קאמר מדלא נקע אלא הני תרמי: ביכורים קדש אינן קדש. כיון דבהדיא כמיב בהו מביא יקחות החנת מצט מנה הני חוד. ביארים איש אין שנש ביין דבאים עובי כיה מכים בי מוכני בניה הי אלהין אפיי הפרישן בדיעבד לא קדשי יאין שם ביכורים חל עליהן שלא בפני הניח. בב" איזהו כרכוב השובם. פרישית לעיל פרק וי הלכה הי: מוסשי שבם כו. קאי אמתני שהזכיר מוספי שבת ור"ח. ושואל איזה מהן קידם להקרבה כשחל ר"ח בשבת: מיליה דר"ו. ראייתו: כדי לפרסמו כו. הכי מתרן לה ר"י בבנלי סוכה דאו חשיבותא מיליה דר"ו. לאייתו: כדי לפרסמו כו. הכי מתרן לה ר"י בבנלי סוכה דאו חשיבותא

עדיון להיכרא שיכירי הכל דפשיטא להו לג"ד שקדשוהו כהלכחו ולא יגמגם לג אדם עליו דרוב בני אדם לא ראו חידוש הלבנה וזהו דוקא בשיר משא"כ לענין הקרבה כי' כל החדיר

כרי כיצר הוא עושה כרי שיר ראש חודש קודם שיר שבח וגירפת הספרים שיבוש דמוכח: הא שקלים קדשי רשב"י אומר משום רש כר. פליג אמנא דממני' בשם ר"ש: מני. במסכם כרימות וצי אי: **רכיעים כסף.** רובע דיור דלכשיבנה בהת"ק יכיא קן דאתרינן דלריך קרבן וקרבן בפחות מרובע לא אפשר להפריש דאין מלוי קן בפחות מרובע כדאתרינן במחנימין ועמדו קינין בארבעחים אבל פחות אי אפשר: **מסני הסקלה.** שלא יהנה ממנו:

מתמומין ועמדו קינין בהרכנסים חבל פחות חי הסשר: מפני הסקלה. שלה יהנה מתנו: אין מקרישין ואין מחרימין, דמחם הוי קדם בהקדש דמוב כל חרם קדש יקדשים סעקר.
דלה ליתו בה לידי חקלה: לים המלח. משום דבעי שחיקה בשאר נהרות ובים המלח
מעול בעיניה לכן אחר ים המלח: עבר וסקריש. בני רדעיית כסף דגר אם עבר והקדיש
לאחר שבעלה ריב"ז: מאי. אם קדש בדיעבד ודינן דדין הקדש וחרם דחנן המעות יוליכו
לים המלח או לא חל שם הקדש עלייהו: מן מה דאמר מפני הסקלה. משמע דלא בעלה
אלא מפני החקלה אבל בדיעבד קדשה: ענחודריא. שם מקוחו: הכא אם

ריבב"ן

וחטאו כיום השביעי כל היכא דקרינא ביה ומטאו דראוי למיטוי ומי שראוי לחיטוי ראויו ^{ש)}לטבילה וקרינן ביה והנפש הנוגעת בו תטמא וכל היכא דלא קרינן ביה וחטאו לא קרינן ביה והנפש הנוגעת יטמא לאפוקי כלי חרם ואוכלין ומשקין הואיל ואין להם טהרה במקוה אינן נעשין אב הטומאה כפירש"י בסוף עירובין: ישרף כפנים. במקום ששורפין שחר פסולי ק״ק דתנים בפסחים פ"ב [דף כד] ר"ש חומר בקדש באש תשרף לימד על הטאת ששריפתה בקדש אין לי אלא זו בלבד שאר פסולי ק״ק ואימורי קדשים קלים מנין ת"ל כל בקדש בחש חשרף ואמרינן בפרק טבול יום ח"ר ג' בית הדשנין הן א' בעורה ששם שורפין פסולי ק"ק ואימורי קדשים קלים וכו': חוץ משנעמאם כאב העומאה בחוד. שלא ישרפום בפנים דהואיל וילא ילא: ב"ה אומרים ישרף הכל בחוץ. והם דתנים לעיל פסולי קדשי קדשים נשרפין נפנים בשאר פסולין כגון הלן והיולא והנשחט חוץ לזמני וחוץ למקומו וכיולא בו אבל פסול טומאה לא ובירושלמי מקשה בין לב"ש בין לב"ה חידי וחידי לח דבר מורה הוא פי׳ בין שנטמאה באב הטומאה בין שנטמאה בולד הטומאה טומאתו לאו דאורייתא ואמאי מחלקין בין נטמא באב הטומאה לנטמא בולד הטומחה: מתבר' ר' פליעור פומר כחב כשומאה. דחמירא טומאתו ישרף בחוץ בולד הטומחה דהילה טומחתו מכניסה בפנים ושורפה ור׳ עקיבא סבר מקום טומאמו שם מהא שריפתו בין שנטמח בחב הטומחה בין שנטמח בולד הטומחה ישרף בפנים: מתבי' חברי סמיד נחנין מחלי ככש ולמטה במערב. כשמוליכין אברים מבית המטבחיים מניחיו האברים בכבש כדתנן כפ"ב דיומא הפיים השני מי שוחט מי זורק מי מעלה אברים לכבש ומניא בסיפא הפיים הרביעי מי מעלה אברים מן הכבש למזבח ושל מוספין ניתנין מחלי כבש ולמטה במזרח להיכרא בעלמא ושל ראשי חדשים ניתנין על כרכוב המזבח ומפרש במסכת סוכה [דף נה] א"ר יוחנן לידע שהוקבע ר"ח בזמנו: השקלים והבכורים אין נוהגין אלא כפני הכית. לפי שהשקלין נעשין ללורך תמידין ומוספין ובכורין בעו הנחה לפני המזבח כדכתיב והניחו לפני מזכח ה' ועכשיו אין מוכח מעשר דגן דהיינו מעשר שני נוהגין אפילו בומן הזה ולריך להעלים לירושלים כדאיתא בבינה פ"ק במעשה דר׳ אליעור שהיה [לו] כרם רבעי והפקירו לעניים מפני שלא היה יכול לעלות הוא ונחנו לעניים כדי שיוליכוהו שם וכרם רבעי

ומעשר שני דינן שוה דילפינן קודש קודש ממעשר ומתני' דלא כר' ישמעאל דתניא בתמורה בפ"ג ר' ישמעאל אומר יכול יעלה אדם מעשר שני בזמן הזה לירושלים ודין הוא בכור טעון הבאת מקום וכו' ומעשר בהתה ובכורות ימפין עד שייממו ובכורות נותנין לכהנים ראכלום במומן והמעשר יאכלוהו בעלים: ה<mark>מקדיש שקלים</mark> ובכורים הרי ום קודש. בכורים ירקבו ושקלים יגמו: ר"ש אומר האומר בכורים קודש אינם קודש: ירושלבי הא שקלים קדש ר"ש בן יהודה אומר משום ר"ש בין אלו יבין אלו לא קדשו. חניא בחוספסא בפ' בחרא קינו של גר אינה נוהגת אלא בפני הבית ר' שמעון אותר אינו לריך להביא מפני התקלה מפני מה אמרו שקלים אינם נוהגים אלא בפני הבית לפי שאין חורמין מן הישנה מפני מה אמרו ביכורין אינן נוהגין אלא בפני הבית משום שנאמר ראשית בכורי אדמתך תביא בית ה' אלהיך כל זמן שיש לך בית יש לך בכורון אין בית אין בכורים: ירושלמי תני הגר בזמן הזה צריך להביא קינו ריבעת כסף אתר רי שמעון ריבייו בעלה מפני התקלה פיי הגר

וטבילה והרלאת דמים כך הם לא יכנסו לברים אלא במילה ובטבילה והרלאת דמים יהאי דאמר רובע שקל היינו דינר כדפרישית לעיל עמדו בו ביום

שנחגייר כזמן הבים היה לריך להביא קרבן דוקא קינין ושתיהן עולות וחניא בפ"ב דכריחות ר" אומר ככם כגר כאבוחיכם מה אבוחיכם לא נכנסו לברית אלא במילה

באה"ע אין להשהות הטומאה בפנים עד שחשרף אלא יוניאנה מיד וישרפנו בחוץ: שרף כפנים. דכיון דטהור מדאורייתא אפי' נטמא בחוץ יש לקיים שריפתו בקדש: בב'' כר קפרא ד"ם אב השומאם ולד השומאה מדבריהם. דמוקי מה דאמר מחדר זה מפוחמם וגד הפוחמם מדכנק כנון שנכינה. דמוקי מה דמחר בנחני יחהיים דדמי דלאייימא אבל ולר הטומאה היינו דברכן כנון שנכינ בנחקין המדאורייתא אין אוללון ומסקון מטמאין כלי שאין אוכל נעשה אב הטומאה ורבנן גזכו שיהא משקין מטמאין כלי משום משקה זב זובה שהן א בעלה הטומאה משקה זב זובה שהן אה הבשר גנע בילד הטומאה דרכנן זה דמקארייתא אל אהי א של או היינו דכל אב הטומאה דאין כלי נעמא ממשקין היינו הא דנקט אב הטומאה דאורייתא. אינ משום דאיכא הביטומאה המיומאה האינותייתא היינו דכל אב הטומאה - שומחה מה יחוד להוא היים להיים להיים המחודה להוא המחודה להיים לה במום כל החודם לה דרבנן כגון מעה לעם שעדה וציח הסרס וארץ הממים: בין כוה כל. דולה ביותאם היינו שנגע הבשר בכלי שנגע במשקה זב זובה שהוא ולד הטומאה דאוריימא והוי הבשר שני שהכלי שהוא ראשון לעומאה אם נגע באוכל עשהו שני: ום ווה לא ד"ם הוא. בחמיה הא לר"י גם ולד הטומחה ד"ח היא ומ"ש לג"ש אה"ט מולד הטומחה: ופריך ואפילו של דבים הלל. מי לא קשיא לר"י: לא הוו בה רבט. לא שקלי וטרי רבט אלא לפרושי מסני מלל. מי לה קשיא לר": לה הוו בה רבק. כה שקני וערי רבק מכה בפרושי בעניי. אליכה דבר קפרא: בנין דר"ם. דר"א אליכה דבר קפרא: מם כין אס"ם בין אס"ם בין פחוץ כו'. וקשיא לבר קפרא: בנין דר"ם. דר"א קושעה דעל בפיפה בין בפנים כי קושיון אבל ר"ע סיל מקום טומחתי שם שריפתו. וטעמיה דולד הטומחה רבבן איירי כאן ולכך וטעמיה דולד הטומחה רבבן איירי כאן ולכך ישרף בפנים מקום טומחתו: בגין דר"ם כ"ג דר"ש מתר אוכלין ומשקון של מורש אין ישרף בפנים מקום טומחתו: בגין דר"ם כ"ג דר"ש מתר אוכלין ומשקון של מורש אין **מכיאין לג' מסנוח.** ולהכי מה שנטמא בחוץ אף בולד הטומאה דרגנן אין מגיאין לפנים. ור"ש זה לא מלאמי מקומו. ונראה דר"ש לטעמיה אויל דבספ"ק דכלים בחוספאא ר"ש חומר כשם שאין זכות ונדות ויולדות נכנסין להר הבית כך משכבן ותושבן ביואל בהן.
זהכי נמי במצורע אוכלין ומשקין שלו שנטמאי ממנו. וגירסת הספרים משתלחין שיבושא דאם
בן אף בולד הטומאה בפנים ישרף בחוץ מה"ע ועוד שילוח אוכלין ומשקין מאן שמעת ליה:
מרג" מחלי כבש ולמעה במערב. כהנים הזורים בפיים באיבר החמיד להעלחם לא היו
מעלים אותן בפעם אחת אלא נומנים אותן על הכבש ומחליו ולמעה נותנין אותו שרותב

עין משפט גר מצוה

מפהמ״ק מרק י״ט מפהמ״ק מל"ו:

יג ב מיי׳ פרק ו מתמידין

יד ג מיי' פרק א משקלים :סל״ם

מו ד מיי׳ פרק ב מבכורים 6"35 בוד ה מיי פרה א מתרומות

יו ו מיי׳ פרק י מככורות

כל"ב: יח ז מיי שם פ״א הלכה ה:

ים ח מיי' פרק ו מתמידין . פל״נ:

:ט מיי׳ שם הל״ו: בא י מיי שם פ"ט הלכה ב: בב ב מיי פרק י"ג מאיסורי ביחה הלכה ה:

נוסחת הבבלי

עליו ג' מאות כור ר"י כר אבין בשם שתואל גחתא: (א) בגין דר"ע דר"ע אמר כו' בגיו דר"ם דר"ש אמר כר: (ב) במזרח של מיספין כו׳ במערב ושל ר״ח כו׳ ניחניו מתחת כרכוב כו' מלמטה כו׳: (ג) מימר מוספי ר״ם הודם כו': (ד) אמרה הקדש עבר כו' קומי ר"י בר' בון הכא כו' ישנה היא אבל לגבי כו׳ הל׳ כר״ם:

הגהות הגר"א

[א] ה"ג מאכלו ומשקו של מצורע אין מביאין לג' מחנות. יה"פ בגין דחר"ם חוכלין ומשקיו של מנורע אין מביאין לג׳ מחנות ולהכי מה שנטמא בחוץ אף בולד הטומאה דרבנן אין מביאין לפנים יר"ש זה לא מלאחי מקומו ונראה דר"ש לטעמיה אזיל דבספ"ק דכלים בתוספות ר"ש אומר כשם שאין זכות ונדו׳ ויולדות נכנסין להר הבית כך משכבן ומושבן כיונה בהן. וה"נ במצורע אוכלין שלו שנטמאו ממנו. וגר' הספרי משחלחין שבושא הוא דא"כ אף בולד הטימאה בפמם ישרף בחוץ מה"ט ועוד שילות אוכלין ומשקין מאו שמעת ליה: [ב] מו כילד הוא עושה וכו׳ עד ברם הכא ל"ג כאן רק לקמן קודם הפסקת שהלים ובכורים וכו": [ג] כאו גרפי׳ כינד הוא עושה שוחט מוספי שנת ואומר עליהו שיר ר"ח וגי' הספרי' שנוש דמוכח: [ר] ולא מגניהין ומעשרות לה גרסיט: [ה] חו הגביה ל"ג:

ציון ירושלים

דר"ש אמר מאכלו ומשקו של מצורע משתלחין חוץ לשלש מחגות. לא ראיתי מחכר ואם אבל בהנהם הנאוו מהרא"י סגיה כוה ע"ש: סליק

גליון הש"ם

עי' במלמ"ל פ"ו ממעה"ק [6]

כל הרוקין פרק שמיני שקלים

בשקלים ינית עד בנין בהמ"ק ותהיה חדשה ומשני

שמא יבנה הביח כבראשונה. בניסן וחתרם

התרומה או ומה שנדר כבר ה"ל ישנה: והכא.

גבי קינו של גר מה אית לך למיחש הלכך קדוש:

הדרן עלך פרק כל הרוקין וכליקא לה מסכת שקלים

שקלים את אמר לא קדשו ולר"ש בן יהודה דלעיל פריך: א"ל סמן. גבי שקלים אין

מקדישין לכתחלה דה"ל מתרומה ישנה שמא יעבור השנה ומתקנת חכמים דאפי"

בדיעבד לה קדשי: ה"ג החי ישנה היה לגבי הקדשות החרים וקינו של גר ה"ל שיהיה

הלכך אם הקדיש קדוש כדיעכד: ופריך וינית עד שיכנה כהמ"ק. גם

a) dec,

עין משפם נר מצוה

בנ א מיי׳ פרק ח מערכין הל"ח ט: בד ב מיי שם פ"ו הלכה : מו

הגהות הגר"א [א] ה"ג א"ל תמן אין מקדם יינים עד סיכנה בה"מ שמא יכנה הבית בראשון ותתרם תרומת מן החדש בזמנה ำกะรัก בא' בניסן והכא מאי אים לד רב המנונא ורב אדא בר

אהבה בשם רב הלכה כר' שמעון כנ"ל והשחר שבינחי' נמחק וה"פ חמן

מסורת הש"ם

ברבעתים ושקל היינו סלע וסלע ד' דינרין. פיי אחר רובע דינר כדאמריע לעיל: ירושולבוי עבר והקדיש מן מה דאמר ר' שמעון ריצ"ז בטלה הדא אמרה עבר והקדים קדשו ר' יודן בעא קומי ר' יוסי הכא אחמר קדשו פי ברובע שקל של גר והכא אהמר לא קדשו פי׳ בשקלים ובכורים אמר ליה חמן שמא יבנה בית המקדש

ותתרם תרומת הלשכה בזמנה באחד בניסן והכא מה אית לך רב אדא ורב המנונא בשם רב אמרי הלכה כר" שמעון:

סליקא לה מסבת שקלים כס"ד

תקלין חדתין אמר קדשו. היינו ברביעים כסף דגר כדאמר הכא: והכה הם המר לה קדשו. היינו בשקלים לר"ש בן יהודה אליבה דר"ש דגם בשהלי מ"ל דלה הדשו אף בדיעבד ומביסורים לא קשיא משים דאמעשוטה לה מקרא דלא אל עליה שם ביסורים כלל אבל שקלים ס"ד דמשום תקלה גם כן דומיא דרביעית אמר קדשו והכא את אמר לא קדשו א"ל (אותמן לכך אין "מקרישין לכתחלה לפי שמצוה להקריב מתרומה חדשה והיאך ה"ל ישנה והכא מאי אית לך למימר האי ישנה היא ⁶ לגבי הקדשות אחרים וקינו של גר אינו צריך חרשה ואם הקדיש קרוש

ויניחנה עד שיבנה בית המקדש שמא יכנה הבית כבראשונה והתרם תרומת הלשכה מן החדשה בזמנה באחר בניםן והכא מאי אית לך רב המנונא ורב אדא בר אהבה בשם רב בהלכה כר"ש (רב אדא ורב המנוגא רב אדא בר אחוה בשם רב הלכה כר"ש):

בקרט כל הממום הקוט גם כן הממו הדרות אלך פרק בל הרוקין ובליקא לה מבבת שקלים של גר ואם כן אחלי אל קדשו בדיעבד כמו רכישים בל גר ואם כן אחלי אל קדשו בדיעבד כמו רכישים של גר: היג חסון אין מקדש. להכי בשקלים לא משם הקדש יוכה בים המקדש מישין שלא ינואו להקדש וחסו דקאמר וינים עד כי שמא יכה הכית בראשון היינו בחודש הראשון כי הוחם המשרו וחסרם חבומת בלשים הראשון היינו בחדש הראשון בי הוחם המשרו וחסרם חבומת בלשים הראשון היינו בחדש הראשון היינו בחדש הראשון היינו ברי שמא קתשי ישקק שעם לחץ מהקדש מקונים בנתן הזה מהום של אין או מו משם לחקם שמה בכל לחף שם מישות מהיים מהום מהום להקדש מהיים מהום המהום המשכן ומחים מרומת הלשבה מן החדש ולו יהיה כון שהקדש כלל דהוי לה ישנה ולא משום חקלה דקף אם יננה כית המקדש בכרשי לא קדש וכלן לא חל והכי אימו למוספמא פרק בחלא דחץ שקלים וחבים מותנה שבה משא"מ הכא ברכניית כסף דגר דהקדש חל עליה דכשיכנה בית המקדש ראוי רובע דינר שלו לקרבן רק דנטלה רבי יומנן בן וכאי מפני חקלה להקדשו לכחולה ולא אחי טעמא דחקלה ומפקיע לשם הקדש ממנו.

וגירסת הספרים משובשים והקדשות אחרים מאן דכר שמייהו הכא: הלכה כרבי שמשון. דמתני דביכירים לא קדשי ושקלים קדשי וכן קינו של גר קדשי:

מליק לה בסברת שקלים בעזר הפרחם על אושללים:

חין מקדש והכיר נשקנים לא קדשי דעיקר טעם דאין להקדיש שקלים בומן הוה משום שאין מקדש ולא חל שם הקדש עליי כלל דאף אם יבנה בהמ״ק חיישיטן שלא יכואי להקדש וחוד דקאמר וינים עד וכיי שמא יבנה הבית בראשון היינו בחדש ניסן במחלחה כמ״ש והי בחדש הראשון וכוי הוקם המשכן ומחרם חרומת הלשכה מן החדש ולא יהיה ראר שקליו שהקדיש כלל דהיי לה ישנה לא משום מקלה דאף אם יבנה בהמ״ק בכה״ג לא יקדש ולכן לא חל והכי אימא בחופתא פי במרא דמכילתין טעמא דאין שקלים ניהגים בזמן הזה משום חרומה ישנה משא"כ הכא ברביעות כפף דגר דהקדש אל עליה דכשיבנה בהמ״ק ראיי רובע דינר שלי לקרכן רק דבטלה ריב״ז מפני מקלה להקדישו לכחאלה ולא אמי טעמא דמקלה ומפקיע לשם הקדש ממנו. וגירסת הספרים משובשים והקדשים אחרים מאף הכל שליים. דתקלה ומפקיע לשם הקדש ממנו. וגירסת הספרים משובשים והקדשית אחרים מאן דכר שמייהו הכא:

אחר השלמת המסכתא יאמר זה ויועיל לזכרון בעזרת השם יתברך

הַדָּרָן עֵלֶךְ מַסֶבֶת שָׁקַלִּים וָהַדְרַךְ עַלָּן. דָעָתַּן עֵלֶךְ מַסֶבֶת שָׁקַלִּים וָדְעָתַרְ עֵלָן. לא נָתְנָשֵׁי מִינָרְ מַסֶבֶת שְׁקַלִּים וְלֹא תַתָּנִשֵּׁי מִינָן לֹא בְּעָלְמָא הָדֵין וְלֹא בְּעָלְמַא דְאָתֵי:

יאמר כן שלשה פעמים ואחר כך יאמר:

יְהִי רָצוֹן מִלְפָּנֶיךּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֶאֱלֹהֵי אֲבּוֹתֵינוּ שֶׁתְהֵא תוֹרָתְּךּ אָמְנוּתֵנוּ בָּעוֹלָם הַזֶּה וּתִהֵא עִמְנוּ לָעוֹלָם הַבָּא. חַנִינָא בַּר פָּפָּא רָכִּישׁ בַּר פָּפָּא אַחָאי בַּר פָּפָּא אַבָּא מָרִי בַּר פָפָּא רַפִּּרָם בַּר פָּפָּא רָכִּישׁ בַּר פָּפָּא סוּרְחָב בַּר פָפָא אַדָא בַּר פָפָא דָּרוּ בַּר פָּפָּא:

ָהַעֵרָבּ נָא יִיָּ אֱלֹהֵינוּ אֱת דִבָּרִי תוֹרָתָךְ בִּפִּינוּ וּבִּפִיפִיוֹת עַמָךְ בִּית יִשְׂרָאֵל. וְנָהְיֵה כָּלָנוּ אֲנַחָנוּ וְצֵאֵצָאֵינוּ וְצֵאֵצָאֵי עַמְךְ בֵּית יִשִּׂרָאֵל כָּלָנוּ יוֹדְעֵי שָׁמֶךּ וְלוֹמְדֵי תוּרְתֶךָּ: מֵאוֹיִבָּי תִחַכְּמֵנִי מִצְוֹתֶיךּ כִּי לְעוֹלָם הִיא לִי: יְהִי לִבִּי תָמִים בְּחָקֶיךְ ּלְמַעַן לֹא אֵבוֹשׁ: לִעוֹלָם לֹא אֶשָׁבַּח פִּקּוּדֶיךְ כִּי בָם חִיִּיתָנִי: בָרוּךְ אַתָּה יִיָּ לַמִּדֵנִי חָקֵיךְ: אָמֵן אָמֵן אָמֵן סֶלָה וְעֵד:

מוֹדִים אַנַחָנוּ לְפַנֵיך יָיַ אַלֹהֵינוּ וָאֵלֹהֵי אַבּוֹתִינוּ שַשַּׁמִת חַלְקָנוּ מִיוֹשָׁבֵי בֵּית הַמִדְרַשׁ וָלֹא שַׂמַת חַלְקָנוּ מִיוֹשָׁבֵי קָרַנוֹת. שָׁאַנוּ מַשָּׁכִּימִים וָהֶם מַשְּׁכִּימִים. אַנוּ מַשִּׁכִּימִים לִדְבָּרֵי תוֹרָה וָהֶם מַשְׁכִּימִים לִדְבַרִים בְּטֵלִים. אָנוּ עֵמֵלִים וָהֶם עֵמֵלִים. אָנוּ עָמֵלִים וּמִקַבְּלִים שָׁכָּר וָהֵם עַמֵלִים וָאֵינֶן מִקַבִּלִים שָׂכָר. אָנוּ רָצִים וְהֵם רָצִים. אָנוּ רָצִים לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא וְהֵם ָרָצִים לְבָּאֵר שַׁחַת. שֶׁנֶאֵמַר וְאַתָה אֱלֹהִים תּוֹרִידֵם לְבָּאֵר שַׁחַת אַנְשֵׁי דָּמִים וּמִרְמָה לֹא יֶחֱצוּ יִמֵיהֶם וַאֵנִי אָבְּטַח בָּךְ: יְהִי רָצוֹן מִלְפָנֶיךְ יְיָ אֱלֹהַי כְּשֵׁם שֶׁעֲזָרָתַנִי לְסַיֵּם מָסֶכֶּת שְׁקָלִים בֵּן תַעַזְרַנִי לְהַתְחִיל מַסֶּבְּתוֹת וּסְפָּרִים אֲחֵרִים וּלְסַיִּמָם לָלִמֹד וּלְלַמֵד לִשְׁמוֹר וַלַצֵשׁוֹת וּלְקַיֵּם אֶת כָל דִבְּרֵי תַלְמוּד תוֹרְתֶךְ בִּאַהַבָּה. וּזְכוּת כָל הַתַנְאִים וַאֲמוֹרְאִים וְתַלְמִידֵי ָחַבָּמִים יַצֵמוֹד לִי וּלְזַרִעִי שֶׁלֹא תַמוּשׁ הַתוֹרָה מִפִּי וִמְפִּי זַרְעִי וְזֶרַע זַרְעִי עַד עוֹלְם. וְתִתְקַיֵם בִּי בִּהְתִהַלֶּכְךְּ תַנְחֶה אוֹתָרְ בְשָׁכְבָּךְ תִּשְׁמֹר עָלֶיךְ וַהָקִיצוֹתְ הִיא תְשִׂיחֶךְ. כִּי בִּי יִרְבוּ יָמֶיךְ וְיוֹסִיפּוּ לְךְ שְׁנוֹת חַיִים: אוֹרֶךְ יָמִים בִּימִינְה בִּשְׂמֹאלָה עֹשֶׁר וְכָבּוֹד: יְיָ עוֹז לְעַמוֹ יִתֵן יְיָּ יְבָּרֵךְ אֶת עַמוֹּ בַּשְׁלוֹם:

יָתְגָּדֵל וְיִתְקַדֵּשׁ שָׁמֵה רַבָּא. בָּעַלְמָא דָהוּא עָתִיד לְאָתְחַדָּתָא, וּלְאַחִיַא מֵתַיַּא, וּלְאַפַּקא לְחַיֵּי עַלְמָא, וּלְמִבְּנֵא קַרְתָא ּדִירוּשִׁלֵם, וּלְשַׁכָלֵל הֵיכָּלֵיה בָּגַוָּה, וּלְמֶעָקַר פּוּלְחָנָא נוּכָרָאָה מֵאַרְעָא, וּלְאֵתָבָא פּוּלְחָנָא דִּשְׁמַיָּא לְאַתְרִיה, וְיַמִּלִיךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךּ הוּא בְּמַלְכוּתֵיה וִיקָרֵיה, ווְיצְמַח פָּרְקָנֵה וִיקָרֵב מְשִׁיחֵה). בְּחַיֵיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעַנֶּלָא וּבִּזְמַן קָרִיבּ, וָאָמָרוּ אָמֵן. יָהֵא שְׁמֵה רַבָּא מִבָּרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא. יִתְבָּרַךְ וִיִשְׁתַּבַּח וִיִּתְפָּאֵר וִיִּתְרוֹמֵם ָוְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדֶּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלְּל שְׁמֵה דְקָדְשָׁא בִּרִיךְ הוּא. לְעַלָּא מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תָשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמְתָא דַאָמִירָן בָּעָלְמָא, וִאָמְרוּ אָמֵן: עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבָּנָן, וְעַל תַלְמִידִיהוֹן וְעַל כָּל תַלְמִידִי תַלְמִידִיהוֹן, וְעַל כָּל מַאן דְעָסִקִין בָּאוֹרַיִתָא, דִי בָּאַתָרָא (קַדִּישָׁא) הָדֵין וִדִי בִּכָּל אֲתַר וַּאֲתַר, יִהֵא לְהוֹן וּלְכּוֹן שָׁלָמָא רַבָּא חִנָּא וְחִסְדָא וְרְחֲמֵי ָּוְחַיֵּי אূרִיבֵּי וּמְזוֹנֵי רָוִיחֵי וּפָּרְקָנָא מָן קֶדָם אֲבּוּהוֹן דִּי בִּשְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאָמֵרוּ אָמֵן: יְהֵא שִׁלְמָא רַבָּא מָן שְׁמַיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָל יִשִּׂרָאֵל, וְאָמָרוּ אָמֵן: עוֹשֵׂה שָׁלוֹם בִּמָרוֹמָיוּ הוּא בִּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְּׂרָאֵל

וִאִמָרוּ אָמֵן: